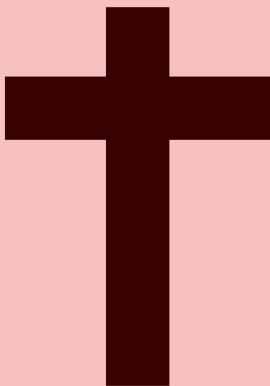

Manji Yiljep

Mupun New Testament

Manji Yiljep

Mupun New Testament

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of African Languages and The Seed Company

Language: Mupun (Mwaghavul)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 3 Jul 2025

77a1013c-7c23-599f-9af1-1adbfcb09489

Contents

Maak	1
Dak Jeplep	50
1 Koronti	126
2 Koronti	160
Nen Galati Mo	181
Afesus	193
Nen Filipi Mo	204
Kolosi	212
1 Tasoloni	220
2 Tasoloni	227
Titus	231
Jemis	235
1 Pita	245
2 Pita	256
2 Joon	263
3 Joon	264
Juud	266
Suun	269

Pwoo deret nKaa Jesu Kristi De Maak

Joon nGucin Baptisma Dak Ar

¹ Desə a shee pwoo deret nkaa Jesu Kristi Ngubam, Làa Naan.

² Kaade gyet mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Aizaya ngusatpwoo Naan sə nənee,

<<Naan wur sat nə, an nlep ngulep fen

shindəm a kyeen fwaa, <<mbəkə wur dak ar

fwaa di.

³ Mee gwar kə pəreppee shi doo

dedes a naaryil,

<Wur dak ar

nDaa

Wur aar ar

nwur ndir-ndir!> >>

⁴ Joon ngucin baptisma, a wur jì put a naaryil. Wur satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə mmo tuwap di, kə nwur cìn baptisma di mmo, mbe fwo kə shikbish mo-mo.

⁵ Nenyil nJudiya mo, kə nenyil nJerusalem mo des, mo pwat dəm pee Joon di, de mo woo shikbish fur mo, be wur cìn baptisma mmo ndəən gyeen nJodan.

⁶ Joon lep a nlər de mo dak shi shweep raakumi, wur kə dyiin zaal de mo dak shi shim shin ciir mbwoon fin. Wur kə se a cibəl, kə nloor nshii de mo a yil.

⁷ Wur sat ngurum mo nənee, <<Mee gwar pə jì mbwoon fen, de, wur des met nghan, kə baa deret fen nə mak, kə nghan doom mbəkə nghan fwen teng kwoopshi wur di kas.

⁸ Wen kən cìn baptisma nwun a shi am, dangbə gwar nə wur njì be wur ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>>

Joon Cìn Baptisma nJesu

⁹ nDəən teer mənə mo, bə Jesu yool nyil nNazaret mə Galili, kə wur dəm pə Joon di gyeen nJodan, be Joon cìn baptisma nwur ndəən gyeen nJodan nə.

¹⁰ Kaade Jesu nkaa put ndəən am nə, be abet, wur naa dengnaan a wuwang. Be Riin sham kaa mbul sə, nə sham lang nkaa wur.

¹¹ Kəzak, mee doo put ndəən dengnaan de nə sat nənee, <<Gha a Làa fen de nwal gha, kə kat retnyit kə gha hakyeng.>>

ngujwaan Kam Jesu

¹² Abet-abet, bə Riin Naan dəm kə Jesu a naaryil.

¹³ Jesu cìn teer laarfeer a yil nə, a peedfi ngujwaan kam wur di. Wur yem ashak kə luwaa yil mo. Nenlep Naan mo jì bam wur

Jesu Shee Yaa Dak nYil nGalili

¹⁴ Abwoon de mo kə yaa Joon le ndəən lushoot, bə Jesu dəm wul nGalili, wur nkaa satpwoo deret mə Naan.

¹⁵ Wur sat ngurum mo nənee, <<Pee nə kə wul, kə mulki kə Naan nə kus zak. Wu tuwap, wu shinzeen mpwoo deret nə.>>

Jesu Pet Nen Yak

Pupwap Mo Feer

¹⁶ Kaade Jesu a ar del mpwoo am kuur mə Galili, bə wur naa Simon Pita kə dyemnəən fin Andru, mon nkaa bwet shang mbut am, mbe yak pupwap mo.

¹⁷ Be Jesu wur sat mmo nənee, <<Wu jì ndang nghan, be nghan nle kə wu dee a nensatpwo kə Naan, mbəkə wu dul gurum mo shin jì pee nghan di kaadi wuu yak pupwap sə.>>

¹⁸ Abet, be mo yool yit shang fur mo, be mo dəm ndang wur.

¹⁹ Kaade wur gyes dəm de a kyeen lee, be wur naa Jemis làa Zebedi, kə dyemnəən fin Joon, mo ndəən tii zak. Mon nkaa dak shang fur mo.

²⁰ Abet, be wur pet mo. Be mo yool yit puun fur Zebedi ndəən tii nə, ashak kə nen de moo cìn dak mmo. Be mo dəm ndang Jesu.

Mee Gwar Dewur

Kə Riin Debish

²¹ Mo dəm ndəən Kaparnahum, be Jesu del ndəən mee lu Naan parpuus Nookdi. Be wur yaa kámpwoo Naan ngurum mo.

²² Kám wur nə aapwoo mmo zam, mbəde wu kám a kaa gwar de wu kə iiko sə, baa a kaa nenkám Wàar Mosis mo sə kas.

²³ Mee gwar wu kə riin debish, ndəən lu Naan nə, be gwar nə bwet or.

²⁴ Wur sat nee, <<Jesu ngwe Nazaret, a me kaat mun kə gha ye? A jì mpesi a mbe twe mun aa? Wen man nə, gha a gwar debang mə Naan.>>

²⁵ Jesu gwak riin debish nənee, <<A dok tətək! A put aku ndəən gwar nə!>>

²⁶ Kaade riin debish nə yoon gwar nə bal-bal, be nə le or shibal, be nə put ndəən gwar nə.

²⁷ Ne aapwoo gurum nə mo jir, har mo doom tal pushak nə, <<A me ndesə ye? A mee kám depoo ndesi! Wu satpwoo shi iiko, be har riin debish mo cìn mbii de wu sat.>>

²⁸ Abet be pwoo nkaa Jesu nā put dām ndāen yil de mo neer Galili ciirkaat jir.

Jesu Bar Nānkaam mPita

²⁹ Kaade mo pwat ndāen lu Naan nā, be mo dām ntul Simon Pita kē Andru, ashak kē Jemis kē Joon.

³⁰ Be mo kat nānkaam Pita waa saam kē cilem. Abet be mo sat nJesu.

³¹ Be wur jì yaa sar waa, wu dyeep waa tong a tēng, be cilem nā kyes nwar, be war cìn dāk mbiise mmo.

Jesu Bar Gurum Mo Des nKansāen

³² Nkansāen, kaadī puus nā doom taa nlu, be gurum mo jì kē nen ciinkoom mo des, de mo kē riin debish mo pee Jesu dī.

³³ Nen yilkaam nā mo jir, mo jì kuur mpolu nā.

³⁴ Jesu bar nenciinkoom mo des, kē shwal mo shini-shini, wu pwat kē riin debish mo des zak. Baa wu yit kē riin debish nā mo leshap de kas, mbāde mo kē man wur.

Jesu Satpwoo Naan nGalili

³⁵ Daar nā, be Jesu yool put mpar-mpar, be wur dām a peedī baa mee gurum dī kas, mbe wur dangnaan (leshap kē Naan).

³⁶ Pita kē nen de mo ashak kē wur, mo pwat dām mbe yap wur.

³⁷ Kaade mo kat wur, be mo sat nwur nānee, <<Gurum mo jir mo nkaa yap gha.>>

³⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Wu yit kē mu dām njep yil de mo akyeen sē, mbākē nghan dām nsatpwo Naan dī nyil mēnē mo zak. Mbāde wen jì a mbe satpwoo Naan nā.>>

³⁹ Mbāmēnē, be wu dām ndāen yil nGalili jir, wu satpwoo Naan ngurum mo ndāen lu Naan mo, kē wur pwat kē riin debish mo zak.

Jesu Bar nGuloom

⁴⁰ Mee nguloom jì kurum nfurum ntoom Jesu, be wu dang pē Jesu nānee, <<Katdang a rābet, be gha mak bar nghan kē wen dēe dī a debang.>>

⁴¹ Jesu naajeel gwar nā, be wu zan sar fin, wu tung gwar nā, dang wur sat ngwar nā nānee, <<wen nlap ii, aa bar.

⁴² Abet, be loom nā kyes, be gwar nā zum.

⁴³ Jesu satpwoo ngwar nā shibal. Be wur bwet gwar nā abet-abet.

⁴⁴ Be wur sat ngwar nānee, <<A tap, taji a sat mee mbii mmee gurum kas. Dangbe a dām a kam sak fwaa mpris, mbākē wur naa gha dī, kē a shin zuum dī zak, kaadī gyet Mosis sat nā, nen de mo ke ten zum, be mo shin mbiizuum, mbākē gurum mo man nnā moo ke dēe a debābar.>>

⁴⁵ Dangbe gwar nə wur put, be wur yaa satpwoo nə gurum mo des, be pwoo nə kaatpee jir, har nə le kə baa Jesu mak baa del ndəən yil nə agaak kas. Dangbe wur tong a peedfi baa mee gurum mo de kas. Jir kəsə, be gurum mo pwat shipee-shipee, mo dām pee wur di.

2

Jesu Bar Mee Gwar

De Foshik Wur Fii

¹ mBwoon jep teer mo be Jesu wur del ndəən Kaparnahum, be gurum mo kələng nə, wur waaji ntul.

² Gurum mo des mo gam lu nə, har mpolu, de baa mee pee denshii di kas. Jesu nkaa satpwoo Naan mmo.

³ Be mee des mo feer, mo ji kə mee gwar de foshik wur fii, pee Jesu di.

⁴ Mbə duu gurum nə mo, be baa mo mak dām kə gwar nə kus pee Jesu de kas. Dangbə mo kàa tap wang deng lu nə nciit kə pee di Jesu wur ndəən nə. Kaade mo wang deng lu nə, be mo lep gwar nə sham nkaa mbiisaam, de gwar nii saam nkaa nə.

⁵ Kaade Jesu naa shinzeen mo nə, be wu sat ngwe foshik de fii nə nənee, <<Làa fen, mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha.>>

⁶ Dangbe pak nenkám Wàar Mosis mo, de moo tong de, mo nkaa pan ndəən pətuup fur mo nənee,

⁷ <<A me le dang gwar desə wur sat pwoo mənə ye? Wur leshin kaa Naan sə! Baa mee gurum mak fwo shikbish kas, see Naan bəshin bejee dak.>>

⁸ Abet, be Jesu man mbii de moo pan nə ndəən pətuup fur mo, be wur sat mmo nənee, <<A mi le dang wuu pan mbii desə mo ndəən pətuup fuu mo ye?

⁹ A dedang fiyeel met ye? De wen nsat nguciinkoom nənee, <mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha,> aa koo de wen nsat nwur nənee, <A yool a mang mbiisaam fwaa a mwaan> yi?

¹⁰ Dangbə mbəkə wu man de nə, Làa Gurum, wur kə iiko nkaa yil nə, mbe fwo shikbish mo. Be Jesu sat ngwar de foshik wur fii nə, nənee,

¹¹ <<Wen sat gha, a yool, a mang mbiisaam fwaa a dām ntul>>

¹² Abet, be gwar nə wur yool, wur mang mbiisaam fin, be wur put dām ntul a yit mo jir. Be nə aapwoo mo jir, be mo kwoop Naan, mo sat nə, <<Baa muu cam naa mee mbii aapwoo kaa desə sə kas.>>

Jesu Pet Livai

¹³ Jesu put dām mpwoo am kuur zak, be gurum mo des, mo ji kuur pee wur de. Be wu yaa kámpwoo Naan mmo.

¹⁴ Be kaadi wur a ar ðel ðəm, be wur naa Livai làa Alfiyas, wur tong a peelap shool wap. Jesu sat nwur nānee, <<A jì ndang an.>> Be Livai wur yool taa ndang Jesu.

¹⁵ Kaade Jesu ðəm tong a peese mbiise nlu Livai, be nenlapwap mo ðes, kə nenshikbish mo, nen ðe baa moo kyeer Wàar Mosis kas, kə pak gurum mo ðes, mo jì tong ashak kə Jesu kə jeplep wur mo, a peese mbiise nā.

¹⁶ Be nenkám Wàar nMosis mo, ðe mo a nen Farisi mo, mo naa Jesu wur nkaa sese ashak kə nenshikbish mo, kə nenlapwap mo. Be mo sat jeplep mo nānee, <<A me le ðang Jesu wur sese ashak kə nenlapwap mo, kə nenshikbish mo yi?>>

¹⁷ Kaade Jesu kələng pwoo mənə, be wur lap mmo nānee, <<Baa nen ðe mon nkoom, mon nyap nguyen kas, amma a nen ðe mo a gok. Baa wen jì a mbe pet nen ðe ndere mo kas, amma wen jì a mbe pet nenshikbish mo.>>

Tal nKaa Wet Kə Neen

¹⁸ Nenlep nJoon mo, kə nen Farisi mo, mon nkaa wet kə neen. Pak gurum mo jì pee Jesu ði, mo tal pə wur nānee, <<A me le ðangbe nenlep nJoon mo, kə mə nen Farisi mo, moo wet kə neen, ðangbə baa jeplep fwaa, moo wet kə neen kas yi?>>

¹⁹ Jesu lap mmo nānee, <<Wu yee nā, nən mmak cìn kə məzep ðe mo a pee serəbet mə dyik, mon ntong kə neen, be mish kə matpoo nā wur ðe ashak kə mo me? Katðang mish matpoo nā wur kuði ashak kə mo, be baa mon mmak wet kə neen kas.

²⁰ Dangbə puus nā mon nji, ðe mon mmang mish nā nkaa mo. Dangbe, mon ntong kə neen ndəən teer mənə mo.

²¹ Baa mee gurum mak luwas nlər ðesəər shi fuwaat ðepoo kas, katðang wu cìn kəsə, be fuwaat ðepoo, ðe wu luwas nlər ðesəər nā ðishik, nən nkur, be nən nwaa tee nlər ðesəər nā, be tee mənən ndes met ndinshee.

²² Kəzak, baa mee gurum mak ðoo am anab ðepoo ndəən tuulshim ðesəər mo kas. Katðang wur cìn kəsə, be am anab ðepoo nən mpyan tuulshim ðesəər nā mo, kə am anab nən mbeer, kə tuulshim nā mon ntee zak. Amma moo ðoo am anab ðepoo a ndəən tuulshim ðepoo mo.>>

Nen Jesu Mo Cəlang

Dəben Parpuus Nookði

²³ Mee parpuus Nookði, be Jesu yaa ar ðel mbut mmaar dəben. Kaade mo a ar ðel nā, be nendəm ndang Jesu mo doom cəlang pak dəben nā.

²⁴ Nen Farisi mo sat nJesu nānee, <<A naa jeplep fwaa mo nkaa cìn mbii de baa nā ret kē mo cìn mənə parpuus Nookdi kas.>>

²⁵ Jesu lap mmo nānee, <<Ashee, baa wuu cam tang mbii de mo ran ndəən bəət haal Naan nkaa mbii de gyet Devit, kē nenyil de mo ashak kē wur mo cìn, kaadi gyet neenlāa wur kē nenyil de mo ashak kē wur kas se?

²⁶ Gyet wur del ndəən Lu Naan dādes, be wur mang gəl aas de mo kē ten shin nən nNaan, wur se, kē wur shin pak nenyil de mo ashak kē wur. Gəl aas de baa a mee gurum buu mak se nā kas, see a pris mo dak. Gyet wur del Lu Naan dādes nā a mbīt de Abiyata wur a pris dādes met jir.>>

²⁷ Jesu sat mmo nā, <<Mo le parpuus Nookdi nā a mbe gurum, baa mo le a gurum mbe parpuus Nookdi nā kas.

²⁸ Desə nā kām nā, Làa Gurum, wur a Daa mē puus Nookdi nā zak.>>

3

Jesu Bar Gwar De Sar nWur Fii.

¹ Jesu waa baa del ndəən mee lu Naan. Be mee gwar di nlu nē, de sar wur fii.

² Pak gurum mo leyit fur mo nkaa Jesu, mbəkə mo naa de. Kyet wur mbar gwar nā mpuus Nookdi wa? Mbəkə mo kat mbii cìn mwaanaa di.

³ Jesu sat gwar de sar wur nā fii nānee, <<A yool a jì a dar sə agaak.>>

⁴ Be wur tal pə mo nānee, <<Kyet Wàar Mosis nā sat nā, mu cìn a mbii deret mpuus Nookdi, aa koo mu cìn a mbii debish ye? Mu bām seen gurum aa, koo mu tutu seen nā ye?>> Amma mo dōk tətək.

⁵ Jesu naa mo shi tuup, mbəde nā shwal nwur mbut mbe bālkaa kē mo nā, bə wur sat ngwar nānee, <<A zan sar fwaa.>> Be gwar nā zan sar nā, be sar wur nā zuum.

⁶ Nen Farisi mo pwat, bə abet, mo dām bwolpwoo ashak kē nen nHerot mo, mbəkə mo yap ar de mon ntu Jesu de.

Gurum Mo Des Mo Dām nDang Jesu mPwoo Am Kuur

⁷ Jesu yool dām mpwoo am kuur, ashak kē nendəm ndang wur mo, be nen Galili mo, kē nen Judiya mo des, mo dām ndang wur,

⁸ kē nen de mo nkwang nJerusalem, kē nkwang Idumiya, kē candel nkwang Jodan, kē nkwang yil nTaya kē Sidon zak. Gurum mo des mo jì pee Jesu di. Mbedi mo kələng mbii dewur cìn mo jir.

⁹ Jesu sat njeplep fir mo, kə mo tang mee tii le nwur kus, mbəkə taji duu gurum nə mo jyar jì dʒwat wur de kas.

¹⁰ Mbēdī wur kə bar gurum mo des, be nenciinkoom mo de nkaa jì, mbəkə mo tung wur de.

¹¹ Kə nen de mo kə riin debish mo, katdang mo naa wur, be mmo taa ntoom nwur, be mo bwet or nənee, <<Gha a Làa Naan.>>

¹² Dangbe Jesu sat nriin debish nə mo shibal hakyeng, nə, Taji mo woo wudī kas.

Jesu Bəlip Jeplep Mo Kaapaat Baavəl

¹³ Jesu kaa adeng jwak, be wur pərep nen dɛwur rəbet mo, be mo jì pee wur dī.

¹⁴ Wur bələp gurum mo kaapaat baavəl, mbəkə mo de de a jeplep nwur mo, kə mo tong dī ashak kə wur, kə wur lep mo de mbe satpwoo Naan.

¹⁵ Wur shin mbal mo mbe ceen riin debish mo zak.

¹⁶ Səm nen dɛwur bələp mo kaapaat baavəl nə, mo a Simon, de Jesu le səm nwur a Pita.

¹⁷ Kə Jemis làa Zebēdī, kə Joon dɛyemnəən Jemis, wur le səm mo a Bowanarjis, de shii mənə nə, (moo cìn mbii a koo nluu de nii petpee sə.)

¹⁸ Kə Andru, kə Filip, kə Bartolomi, kə Matiyu, kə Tomas, kə Jemis làa Alfiyas, kə Taddawus, kə Simon, de moo pet wur a Zeelot.

¹⁹ Kə Judas Iskariyot, gwar dɛwur jì seet kə Jesu sə.

Jesu Kə Beelzebul

²⁰ Jesu waa baa ntul zak. Be gurum mo des mo waa baaji kuur pee wur dī zak, har nə le kə baa Jesu kə jeplep wur mo mak se mbiise kas.

²¹ Kaade nen wur mo kələng nə, baa wur mak katpee mbe se mbiise kas, kə mo kələng gurum moo sat nə, Jesu kə tar, be mo dəm mbe yaa wur.

²² Pak nenkám Wàar Mosis de mo pwat nJerusalem jì, mo sat zak nənee, <<Jesu kə Beelzebul, de nə a mishkoom mə riin debish mo, kə wur kə ceen riin debish mo a shibal mə mishkom kə riin debish mo.>>

²³ Jesu pərep mo jì kus, be wur sat Səmpwoo mo nənee, <<Cinarang dangbe nguɟwaan nwaa ceen nguɟwaan put yi?

²⁴ Katdang be mee yil dɛdes bək set vəl, mbe cìn lek kə set, be yil dɛdes mənən nleng.

²⁵ Katdang be mee nentul mo bək sut vəl, mbe cìn lek kə shak, be tul mənən nleng.

²⁶ mBe mənə, kaɗang be nguɗwaan wur bək mulki wur de vəl, mbe cìn lek kə foshik wur, be baa mulki wur nən ndar kas, be a kyes wur nə mmənə.

²⁷ Baa mee gurum mak ɗel ntul ngubal, mbəkə wur hər long wur ɗə kas, see koo wur shee bwot ngubal nə akudang, be wur mmak hər long wur nə.

²⁸ <<Azeen, kən sat nwun nə, shikbish de gurum moo cìn, kə pwoo ɗebish de moo sat, be Naan wur nfwo shikbish mənən ngurum mo.

²⁹ Dangbə katdang mee gwar cìn shikbish, nkaa Riin Naan, be baa Naan nfwo gwar mənə kas, mbe vit. Mbedi wu cìn a shikbish de baa Naan cam fwo nə nwur kas har ngaa-ngaa.>>

³⁰ Jesu satpwoo ɗesə a mbəde pak gurum moo sat nənnee, <<Wur kə riin ɗebish.>>

Nəən Jesu Kə

Dyemnəən Wur Mo

³¹ Nəən Jesu kə dyemnəən wur mo jì ɗar atələng, be mo lep mee gurum ɗel pet wur.

³² Gurum mo ɗes mo tong neer Jesu cərkaat, mo sat nwur nənnee, <<Nəən fwaa, kə dyemnəən fwaa moo rəbet naa gha atələng.>>

³³ Jesu sat mmo nənnee, <<A wii a nəən fen, kə a wii mo a dyemnəən fen yi?>>

³⁴ Be wur lyap nen de moo tong neer wur cərkaat, be wur sat mmo nənnee, <<Wu naa, a nəən fen, kə dyemnəən fen mon ndesi!

³⁵ Ngwar ɗewur cìn ɗyen kə Naan, be a gwar mənə a dyemnəən fen ɗemish, kə dyemnəən fen ɗe mat, kə nəən fen zak.>>

4

Jesu Sat Səmpwoo

nKaa nGubwet Cirem*

¹ Jesu waa baa yaa kám-kam de ngurum mo mpwoo am kuur nə. Be gurum mo ɗes mo jì kuur pee wur ɗi. Mbe ɗuu kə gurum nə mo, be Jesu ɗel tong ndəən tii nkaa am nə, be ɗuu kə gurum nə mo jì ɗar pəkom am kuur nə.

² Jesu kám mbii mo ngurum mo ɗes shi səmpwoo mo. Ndəən kám wur nə mo, be wur sat mmo nənnee,

³ <<wu lekom! Gyet mee ngumaar wur put ɗəm mbe bwet cirem mbut mmaar.

⁴ Be kaadi wur nkaa bwet cirem nə, be pak cirem nə mo taa nkaa ar, be nyer mo sham cak cirem nə se.

⁵ Pak cirem nə mo taa nkaa kwoop, a peedi baa nə kə yil ɗes kas. Abet, be cirem nə mo ciir kàa.

* 4: 4.1 ko fwoo.

⁶ Kaade puuskåa be mo caan har mo fii, mbæde baa mo kat yil des mbe sham seen kas.

⁷ Pak cirem næ mo taa mbut nhær mo, be mo kaa wurang ndæen hær næ mo, be hær næ mo tæreng kaa mmo, be baa mo le mee aa kas.

⁸ Pak cirem næ mo taa nkaa yil deret, be mo kaa wurang ræret, kə mo le åa des. Memee le åa mo laarkun, kə memee le mo laarpeemee, kə memee le mo kambil.>>

⁹ Jesu sat nænee, <<Ngwar dewur kə koom mə kælængpee, be næ ret kə wur kælæng.>>

Jesu Leshap nGurum

Mo Shi Sæmpwoo

¹⁰ Kaade Jesu dee mbæshin, be pak nen de mo kælæng sæmpwoo næ, mo jì ashak kə jeplep wur de dekaapaat baavæl sæ mo. Mo jì tal pə wur, mbəkə wur sat shii Sæmpwoo næ dī mmo.

¹¹ Jesu sat mmo næ, <<Naan shin man nwun, mbəkə wur manshii kə mbii de mo a səsok mə mulki Naan, amma pee nen de atælæng mo, be moo kælæng mbii desə mo jir a shi sæmpwoo.

¹² Mbəkə koo
<de mo naa, be mon nnaa shi yit dak,
amma baa mon nnaashii næ kas.
Pee nen de mo kælæng,
be mon nkælæng a shi kom dak,
amma baa mon mmanshii næ kas,
mbəkə taji mo ciir,
kə Naan fwo shikbish fur mo dī.>>

Shii Kə Sæmpwoo

nKaa Fwo Cirem Ni

¹³ Jesu tal pə mo nænee, <<Baa wuu manshii sæmpwoo desə næ kas aa? Cinarang dang wun mmanshii kə koor sæmpwoo næ mo yi?

¹⁴ Shii kə sæmpwoo næ ndesi, ngumaar næ wur a kaa ngusatpwoo Naan sə.

¹⁵ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa a ar sə, de katdang mo kælæng pwoo Naan næ, be abet, ngujswaan wur jì ghær pwoo de mo kælæng næ ndæen pətuup fur mo.

¹⁶ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet a kwoop sə, de katdang mo kælæng pwoo kə Naan ni, be mo lap shi retnyt kəlak-kəlak.

¹⁷ Amma baa næ sham seen jurum-jurum, ndæen mo kas, kə baa mon nteer vəl kas. Katdang mee luk yool koo gurum mo shin jeel mmo, mbe pwoo Naan næ, be abet, mo baa shifwoon kəlak-kəlak.

¹⁸ Pak gurum mo a kaa cirem de mo taa mbut nghær mo sə, de katdang mo kælæng pwoo Naan næ,

¹⁹ be, mbe pan kə mbii mo, kə choor long mə yil desə mo, kə numpee mə long mo, kə fwoot mə pak mbii mo, mo vwan pwoo nə, be baa mo làa-làa kas.

²⁰ Pak gurum mo a kaa cirem de mo bwet mo nkaa yil deret sə, de mo kələng pwoo Naan nə. Be mo lap nə, be pwoo Naan nə cìn đak des ndəən pətuup fur mo, kaa cirem de nə làa-làa mo des sə. Pak mo làa-làa laarkun, pak mo laarpeemee kə pak mo kambil.>>

Wus zukpaal De Mo

Paa Shi Daa Dədes

²¹ Jesu sat mmo nənee, <<Kyet mee gurum nle wus nfitila, dang wur waa mang daa dedes paa nə đi wa? Koo wur waa le nə nder peesaam wa? Amma wur nle nə adeng pee, a pee le fitila.

²² Baa mee mbii de, de nə a səsok de nən nook put agaak kas, kə baa mee mbii de, de nə a pəpaa, de mon nook put kə nə agaak kas.

²³ Ngwar dewur kə kom mə kələngpee, be nə ret kə wur kələng.>>

²⁴ Wur sat mmo zak nənee, <<Wu cìn pan nkaa mbii de wuu kələng mo. Shi daa de wuu kám mbii de ngurum mo, be mon nkám mbii mo wun a shi shik zak, be nən ngam met mumo nə zak.

²⁵ Koo dang weyi dewur kə mbii, be mon ncìn đyikə nwur. Dangbe gwar de baa wur kə mee mbii kas, be mon nsəət nwaa yaa wur kə rep mbii dewur kə nə.>>

Səmpwoo Mə Cirem De Nii Kàa

²⁶ Jesu sat zak nənee, <<Mulki Naan nə a kaa mee gwar de wu bwet cirem dəben mbut mmaar sə.

²⁷ Be wur saam mpar, kə wur yool mbít, be dəben nii kàa nii wurang. Be baa wur man kaadí nii wurang sə kas.

²⁸ Yil nə shikáa wur, nii kə le mbii kəkop mo kaa làa-làa. Nshee, be nə wurang kàa pyan kom, be nə putkàa, kə nə le àa.

²⁹ Kaade dəben nə nung, be wur mang cuk dəm điiip dəben nə abet, mbəde pee mak điiip nə.>>

Jesu Sat Səmpwoo

nKaa Rep àas Mustad

³⁰ Jesu sat nənee, <<Mun nkám mulki Naan nə a kaa me sə yi? Kə mun nkám nə a shi səmpwoo đedangyii?

³¹ Nə a kaa àas kə mee təng, de moo pet nə a mustad sə, de nə kat met àas kə cirem mo jir, dang be katđang mo kop nə nyil,

³² be nə yool wurang, be nə dee a təng dedes zam. Nii put song denan-nan mo, be nyer mo jì le tish fur mo mbut riin ni.>>

³³ Jesu satpwoo ngurum mo, nkaa mulki kə Naan shi səmpwoo mo shini-shini, kaadi mo mak manshii nə sə.

³⁴ Baa Jesu satpwoo ngurum nə mo kas, see a shi səmpwoo mo. Dang be katdang wur dee mbəshin ashak kə jeplep nwur mo, be wur tap yakshii səmpwoo nə mmo jir.

Jesu Le Kə Kut Ni Dok Tətək

³⁵ Parpuus mənə, nkansəən, be Jesu sat njeplep fin mo nənee, <<Wu yool mmun, kə mu candel mu dəm nkor desí.>>

³⁶ Mo yool yit duu gurum nə mo, be mo dəm ashak kə Jesu ndəən tii dewur tong ndəən nə. Pak tii nə mo yool dəm ndang wur zak.

³⁷ Mee kut dedes nə yool nkaa am nə, be am del ndəən tii nə. Be tii nə doom gam kə am.

³⁸ Dangbe Jesu nsaam mbwoon ndəən tii nə. Be jeplep wur mo dəm mii wur. Mo sat nə, <<Ngukám, a naa mun murep mbəsə kas aa?>>

³⁹ Jesu wur mii, be wur gwak kut nə, bə wur sat am kuur nə nənee, <<A dok tətək. A saam coot.>> Be kut nə dar, pee dokshik tətək.

⁴⁰ Jesu sat njeplep wur mo nənee, <<A me le dang kərmuut yaa wun ye? Har yaksə, be baa wun shinzeen kas aa?>>

⁴¹ Nə aapwoo mmo des zam, be mo sat nshak nənee, <<Gwar desə wur a weye? De har kut kə am kuur, mo cìn ndyen wur!>>

5

Jesu Ceen Riin Debish Mo Pwat

¹ Jesu kə jeplep wur mo can am kuur de Galilee del, be mo jì wul nkor dər mu yil nGarasin.

² Kaade Jesu put ndəən tii nə abet be wur kaat kə mee gwar dewur kə riin debish, wur kə tong a ndəən gwoot kəcir mo.

³ A peetong kə ngwar nə mmənə. Baa mee gurum katbal de mmak yaa wur bwoot kas. Koo de mo bwoot wur a shi tasek, bə wur kə saa tasek nə.

⁴ Di moo naa njwal shii fir mo mbut nfut, kə mo bwoot sar wur mo shi tasek, dang be wur roop nfut nə, kə wur kəram tasek nə fwo. Baa mee gurum mak cìn mee mbii nwur kas.

⁵ Par kə puus, be wur tong a ndəən kəcir, kə ndəən jwak mo, kə wur le or, kə wur koon foshik wur nkaa jwak nə mo.

⁶ Kaade wur naa Jesu kə jì jong-jong, be wur yool su dəm, wur dəm kurum nfurum ntoom wur.

⁷ Be wur bwet doo shibal nānee, <<A me kaat mun kə gha ye? Jesu Lāa Naan Dehai! Wen dang pə gha mbe sām Naan, taji a lejeel nghan kas.>>

⁸ Gwar nə sat kəsə, a mbəde Jesu kə sat nriin debish nə nānee, <<A put aku mbut ngwar nə, gha riin debish.>>

⁹ Jesu tal pə gwar nə nānee, <<Sām fwaa a weyi?>> Gwar nə lap nānee, <<Sām fen nə a Lijiyon, de shii kə mənə nə, mun di des.>>

¹⁰ Riin debish nə mo dang pə Jesu hakyeng, mbəkə taji wur ceen mo pwat ndəən yil mənə kas.

¹¹ Kus kə peemənə, be kuur kə danus mo di des, mo nkaa se shit shituur jwak.

¹² Riin debish nə mo dang pə Jesu, kə wur cínpee mmo, kə mo dām del de ndəən danus nə mo.

¹³ Jesu cínpee mmo, be riin debish nə mo pwat ndəən gwar nə, be mo dām del ndəən danus nə mo. Duu kə danus nə mo wul ngal vəl, mo yool shwe sham a shituur jwak, be mo sham beer ndəən am candar nə, har mo murap jir.

¹⁴ Nentap danus nə mo shwe dām sat ngurum mo ndəən yilkaam, kə jepyil mo jir. Gurum mo pwat jì mbe naa mbii de nə kə cìn.

¹⁵ Mo jì pee Jesu de, be mo naa gwar de di wur kə riin debish mo wur kə tong, kə nlər a ləlep, kə wur ndəən dyen fin rəret, be kəərmuut yaa mo.

¹⁶ Nen de mo cìn mbii desə nə a yit fur, be mo yakshii nə ngurum mo, kaadi Jesu bar gwar de di wur kə riin debish mo sə, kə kaadi danus nə mo murap sə.

¹⁷ Dangbe nenyil nə mo dang pə Jesu, kə wur yool put ndəən yil fur.

¹⁸ Kaade Jesu pə del ndəən tii, be gwar de, wur kə riin debish sə, wur dang pə Jesu nānee, <<A yit an dām di ndang gha.>>

¹⁹ Amma baa Jesu rəbet kas. Wur sat ngwar nə nānee, <<A waa baa ntul, pee dyemnəən fwaa mo di, mbəkə a satpwoo de mmo nkaa mbii dedes de Naan kə cìn gha, kə dewur kə naajeel fwaa.>>

²⁰ Gwar nə wur baa waa, be wur taa satpwoo nə nenyil de nkwang nyil nDikapolis mo, nkaa mbii dedes de Jesu kə cìn nwur. Mbii de gwar nə sat nə aapwoo ngurum mo.

Reep Jairus Kə Mat

De War Kə Beer Toom

²¹ Jesu waa baa candel nkwang nkor dese, ndəən am, be gurum mo des mo jì kuur pee wur di, mpwo am kuur nə.

²² Mee gwar de moo pet sām wur a Jairus, wur a memee ndəən nennan-nan mə mee lu Naan, wur jì kurum ntoom Jesu.

²³ Wur ɗang pə Jesu hakyeng, wur sat nənee, <<Reep fen delee war pə yap muut. A jì a lesar fwaa nkaa war, mbəkə war kat seen ɗi.>>

²⁴ Jesu yool dām ashak kə Jairus, be gurum mo ɗes mo dām ndang wur, be mo neer wur cærkaat kus-kus.

²⁵ Mee mat war ɗe zak, ɗe waa kə beer toom mbe bit mo kaapaat baavəl.

²⁶ War kə kyes long fin mo jir pə nenyen mo, jir kəsə, be baa memee mak bar war kas. Dangbe shwal war nii war sət cicij nnə.

²⁷ Kaade war kələng pwoo nkaa mbii ɗe Jesu wur cìn mo, be war dām ɗel mbut duu gurum nə mo. Be war tap dām mbwoon Jesu, be war tung pəkom nlər wur.

²⁸ Mbedi war kə ten pan ndəən pətuup war nənee, <<Katdang be an tung koo a pəkom nlər wur ɗe bejee ɗak, be an mbar.>>

²⁹ Aasə be, war tung pəkom nlər wur nə, be abet, toom war nə ɗar. War man ndəən fwoshik war nə, nee shwal war nə kə kyes jee.

³⁰ Abet Jesu man nə, iiko kə put ndəən foshik wur nə, be wur ciir tal pə gurum nə mo, nənee, <<A wii tung nlər fen yi?>>

³¹ Jeplep wur mo lap nwur nənee, <<A naa duu gurum nə mo neer gha ciirkaat, be a sat nənee, <A wii tung gha yi> aa?>>

³² Jesu ciir mbəkə wur naa gwar ɗe tung pəkom nlər wur nə ɗi.

³³ Mat nə war man koom ɗe war kə kat nə, be war jì shi kærmut kə ɗaar, war kurum nyil ntoom Jesu, be war sat zeen nwur jir mbii ɗe nə kə cìn.

³⁴ Jesu sat nwar nənee, <<Reep fen, shinzeen fii nə le kə yi ɗee a ɗebəbar. Shwal fii nə kyes. Yi dām, yi wul riyang.>>

³⁵ Kaade Jesu kudi nkaa sat pwoo mənə, be mee ɗes mo tong ntul Jairus mo jì, be mo sat nwur nənee, <<Reep fwaa war kə muut, Mbəmənə be taji a lejeel Ngukám wur kas.>>

³⁶ Amma Jesu lekom kaa baa wur kələng pwoo ɗe mo sat nə kas sə. Be wur sat nJairus nənee, <<Taji pətuup fwaa wat kas, amma a shinzeen bejee.>>

³⁷ Baa Jesu yit kə mee gurum dām ndang wur kas, see a Pita, kə Jemis kə Joon ɗyemnəən Jemis bejee ɗak.

³⁸ Kaade mo jì wul ntul Jairus nə, be Jesu naa gurum mo nkaa fwo ruruu, mo nkaa wal, mo nkaa maap zak.

³⁹ Wur ɗel ndəən lu nə, be wur sat mmo nənee, <<A me le ɗang, wuu fwo ruruu kə wun mmaap yi? Baa laareep nə war kə muut kas, amma war a nsaam bejee.>>

⁴⁰ Amma gurum nə mo jir, mo shwar wur shi shwar mə bakpee. Kaade wur le kə gurum nə mo pwat atələng jir. Be

wur le kə puun kə nəən reep nə, kə nen de mo ashak kə wur, mo del ndəən lu de laareep nə war kə saam di.

⁴¹ Be wur yaa sar laareep nə, be wur sat nwar nənee, <<Talifa kumi> de shii mənə a nə, <<Apa, wen sat yi, yi yool.>>

⁴² Abet be reep nə war yool dar, war yaa mwaan. Bitlāa war nə a kaapaat baavəl. Nə aapwoo ngurum mo des hakyeng.

⁴³ Jesu satpwoo mmo shibal nənee, <<Taji wu satpwoo mmee gurum nkaa nə kas.>> Wur sat zak nənee, <<wu shin mbiise nwar se.>>

6

Mo Cii Lap Jesu

nYil nNazaret

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur waaji ndəən yil wur. Jeplep wur de mo ji ndang wur.

² Kaade parpuus Nookdi nə wul, be wur yaa kām-kam ngurum mo, ndəən lu Naan. Gurum mo des mo kələng wur, nə aapwoo mmo, be mo sat nənee, <<Gwar desə wur kat mbii desə mo jir a nneyi? Mo shin a seen dedang ngwar desə ye? De nə le kə wur cin mbii aapwoo denan-nan sə mo yi?

³ Baa a ngu pwas shyeeep sə ndesə kas aa? Dyem kə Meeri, de dyemnəən wur mo a Jemis, kə Josep, kə Judas, kə Simon kas aa? De dyemnəən wur de mat sə mo, ashak kə mu zak, kas aa?>> Mbəmənə be mo langtuup kə wur.

⁴ Jesu sat mmo nənee, <<Baa gurum moo cii shin dedes ngusatpwoo Naan kas, see a pə nenyil wur mo, kə dang wur mo, kə nentul wur mo, a moo cii shin dedes nwur bejee dak.>>

⁵ Baa wur cin mee mbii aapwoo denan-nan mo mpeemənə kas, amma wur lesar nkaa pak nenciinkoom mo lee dak, bə wur bar mo.

⁶ Nə aapwoo nJesu zam, mbəde baa gurum nə mo shinzeen kas.

Jesu Lep Jeplep

nWur De Kaapaat

Baavəl Sə Mo

⁷ Jesu mwaan neer jepyil nə mo, mbəkə wur kámpwoo Naan de ngurum mo. Wur pərep jeplep wur de kaapaat baavəl sə mo, be wur lep mo she seet vəl-vəl. Wur shin iiko mmo nkaa riin debish mo.

⁸ Wur sat mmo shibal nənee, <<Taji wu mang mee mbii mbə mwaan nə kas, koo gill aas, koo kuluk, koo shoold ndəən daam fuu mo kas.

⁹ Amma wu mak mang kammwaan, kə wu jwal kwoopshi nshii fuu mo bejee dak. Kə taji wu lep nlər mo vəl kas.

¹⁰ Koo tul dedangyii, de wu del de, be wu tong ntul mənə, har parde wun nyool wu yit pee nə.

¹¹ Koo pee dedangyi de baa mo lap wun kas, kə baa mo kələng pwoo fuu kas zak, be katdang wun a ar put mbe nə, be wu bwap ərong de nən nkaa shii fuu mo, mbəkə nə dee de a langtəng nkaa nenyil nə mo, nə mo cii lap wun.>>

¹² Dangbe mo pwat dəm yaa satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə gurum mo tuwap di.

¹³ Mo ceen riin debish mo des, kə mo pwes nenciinkoom mo des shi mwoor paat, kə mo bar mo.

Muut Joon nGucin Baptisma

¹⁴ Mishkoom Herot kələng pwoo nkaa Jesu, mbəde sām Jesu nə dee a deməman ngurum mo jir, mbe mbii aapwoo dewur cīn mo, be nə le kə pak gurum moo sat nənee, <<A Joon ngucin baptisma wur kə yool a peemūt. A nə le dangbe wur kə iiko mbe cīn mbii aapwoo desə mo.>>

¹⁵ Amma pak gurum mo sat nənee, <<A Ilaija jì kámshin agaak.>> Kə pak mo sat nənee, <<Wur a ngusatpwoo Naan, koo memee ndəən nensatpwo Naan de gyet yam mo sə.>>

¹⁶ Kaade Herot wur kələng mənə, be wur sat nənee, <<A Joon de Di wen kən le kə mo can kaa wur si. A wur kə baa yool a peemūt.>>

¹⁷ Di Herot shikaa wur, wur kə lep gurum mo dəm yaa Joon bwoot le nlushoot, mbe Herodiyas mat dyemnəən nwur Filip, de Herot wur kə lap war mmat.

¹⁸ Mbēdi Di Joon wur naa nsat nHerot nə, <<Baa nə ret kə a lapmat kə dyemnəən fwaa kas.>>

¹⁹ A mpeemənə be Herodiyas war fes naa Joon kə yit də bish, be war rəbet tu Joon, dang baa war kat ar nə kas.

²⁰ Herot wur kəər Joon, mbəde wur man nə, Joon wur a nguzeen, kə gwar de ndere. Nə le kə nHerot tap kə Joon rəret ndəən lushoot nə. Herot wur kələng pwoo de Joon kə sat mo shi retnyit, amma pwoo nə moo daampee nwur zam.

²¹ Abwoon jep mənə, be Herodiyas waa katpee mbe tu Joon, a parpuus de mishkoom nHerot wur cet mbii serəbet, mbe pan parpuus de gyet mo lāa wur de. Be wur pərep mishkoom de mon nder wur, kə nenyil denan-nan nkaa shiitoo nwur mo, kə nenyil denan-nan de mo ndəən Galili, mbəkə mo jì de mbe serəbet nə.

²² Be reep kə Herodiyas war del met kook, be nə ret nHerot nyit zam, kə nenyil de moo tong a pee sese ashak kə wur zak. Mishkoom Herot wur sat nreep nə war nənee, <<Koo mbii dedangyii, de yii rəbet, be yi dang, be wen ncin nyi.>>

²³ Wur waa baa tuweerpwoo nwar shibal zak nə, <<Koo a meye de yi dang pə an jir, be an ncin nyi. Koo dang nə a koor mulki fen, be nghan nshin nyi.>>

²⁴ Reep nə war dām tal pə nəən waa nənee, <<Wen ndang a meye?>> Nəən nə war sat nənee, <<Yi dām yi sat wur shin káa Joon nguchin baptisma nyi.>>

²⁵ Reep nə war baa pə mishkoom de kəlak-kəlak, be war sat nwur nənee, <<A shin kaa nJoon nguchin baptisma an ndəən kong sə.>>

²⁶ Mbii de war dang desə nə wāt pətuup mishkoom zam, amma mbəde wur kə ten tuweerpwoo nreep nə war shi bəlemcuk, ntoom məzep wur nə mo, be nə dee nwur a təng, kə wur shin káa nJoon nwar.

²⁷ Abet-abet mishkoom Herot wur lep mee shiitoon mbut nen tappee wur mo ke wur dām can káa nJoon jì kə dī. Shiitong nə wur dām can káa Joon ndəən lushoot.

²⁸ Be wur jì kə káa nə ndəən kong. Be wur shin nwar. Be war dām shin nnəən fer.

²⁹ Kaade jeplep Joon mo kələng nə mo kə tu Joon, be mo jì mang kúm wur dām wum ndəən kəcir.

Jesu Se Kə Gurum

Mo nGal Paat

³⁰ Jeplep Jesu mo waaji pə wur de, be mo sat nwur mbii de mo dām cin mo, kə mbii de mo kə kám ngurum mo zak.

³¹ Mbēdi gurum mo des moo jì, kə pak moo waa baa zak, be nə le kə baa Jesu kə jeplep fir mo katpee de mon nse mbiise de kas. Be Jesu sat mmo nənee, <<Wu jì mmun, mu dām mbəsun a peedi baa gurum mo de kas kə wun wu nook dī.>>

³² Be mo dām mbusut ndəən mee tii am, mpeede baa gurum mo dī kas.

³³ Amma gurum nə mo naa moo dām, kə mo man nə, a mo. Be gurum nə mo yool ndeen yilkaam mo jir, mo yaa ar a dəər nshii, be mo dām taa tələng nJesu kə jeplep wur mo.

³⁴ Kaade Jesu put ndəən tii nə, be wu naa gurum mo kuur des. Be wur naa mo jeel wur nyit, dang mo dee a kaa təm de baa mo kə ngunaa kas sə. Wur doom kám mbii mo mmo des.

³⁵ Kus yak puus nru, be jeplep nwur mo jì sat nwur nənee, <<A naa puus nə kus kə ru, dang pee desə nə a naaryil de baa tul gurum mo dī kas.

³⁶ A sat ngurum nə mo dām, mbəkə mo dām de ndəən tul nenmaar mo, kə jepyl de mo neer pee desə cəərkaat, mo seet mbiise de shikáa fur.>>

³⁷ Dangbe Jesu lap mmo nənee, <<Wu shin mbiise mmo se.>> Mo lap nwur nənee, <<Mun ndem mu seet gəəl aas mə shoal zinariya kambil vəl, kə mu shin mmo se aa?>>

38 Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye? Wu dəm wu naa də.>> Kaade mo dəm naa, be mo sat nənee, <<Mun kə gəl aas mo paat, kə pupwap mo vəl.>>

39 Be Jesu sat njeplep wur mo bək gurum nə mo tong nyil, shikuur-shikuur nkaa dəm də məlep nə.

40 Aasə be gurum nə mo tong nyil shikuur-shikuur, pak mo kambil-kambil, dang pak mo laarpaat-laarpaat.

41 Jesu mang gəl aas dəpaat nə mo, kə pupwap də vəl nə mo, be wur dʒeep yit fer adeng, be wur cɪn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəl aas nə shin jeplep wur mo, kə mo swap də ngurum nə mo se, kəzak, wur bək pupwap də vəl nə mmo aasə zak.

42 Gurum nə mo jir, mo se əbəl.

43 Har nen mwaan ndang wur nə mo kok kor gəl aas kə pupwap də mo dee də, be nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.

44 Daa də mo se mbiise nə, mo wul ngal paat.

Jesu Mwaan nKaa Am

45 Abet, be Jesu le kə nen mwaan ndang wur mo dɛl ndəən tii, mbəkə mo dəm dɪ nwur atəlong, mbe candel nkor Betseda, kə wur bʒwet dʒuu kə gurum nə mo də akudang.

46 Abwoon dɛwur kə bʒwet mo, be wu kaa adeng jwak mbe cɪn dangnaan (leshap kə Naan).

47 Kaade tii nə kə wul a naar am kuur nə, be pee kə shool. Jesu wur dɛe dɪ a dɛər mbəshin.

48 Wur naa mo nkaa shwaajeel, mpee tung tii nə, mbədə mee kut dɛdɛs nii baa kə mo shɪbwoon. Be wur mwaan nkaa am kuur nə ke wur dəm pee mo dɪ, naar kə karfe kun har dəm karfe mpeemee. Kaade wur dəm wul pee mo dɪ, be wur cɪn kaa wur ndɛdɛl mo sə.

49 Be, kaadi mo naa wur mwaan nkaa am nə, be mo pan nə a mee nshon, be mo bʒwet or.

50 Mbedi mo jir mo naa wur, be kəərmuut fes yaa mo dɛs. Abet, be Jesu leshap kə mo, wur sat mmo nənee, <<Wu bʒwet pətuup fuu mo, a an. Taji kəərmuut yaa wun kas.>>

51 Be wur kaa dɛl ndəən tii nə ashak kə mo, dangbe kut nə dər coot. Be nə aapwoo mmo zam.

52 Mbedi baa mo manshii kə pwoo nkaa mbii aapwoo də Jesu cɪn nkaa gəl aas, dang wur shin ngurum mo ngal paat mo se sə kas. Mbedi baa pətuup fur mo mak manshii nə rərɛt kas.

Jesu Bar Nenciinkoom

Mo nYil nGenesaret

53 Kaade mo can am nə dɛl, be mo jɪ wul kwang nyil nGenesaret, be mo dʒyiin tii nə pəkom dɛər.

⁵⁴ Kaade mo pwat ndəən tii nə, be abet-abet Be gurum mo man nə, a Jesu.

⁵⁵ Mo yool shwe dām dēl ndəən yil nə jir, be mo ghər nenciinkoom mo nkaa mbiisaam fur mo, mo dām kə mo mpee dē mo kələng nnə Jesu dī.

⁵⁶ Peedi Jesu dēl dē jir, koo ndəən jepyil mo, koo ndəən yilkaam mo, koo a peemaar mo, be gurum mo ghər nenciinkoom fur mo, mo le mo mpwoo lutuk, kə mo dāng pə Jesu, katdang wur rəbet, be wur yit kə mo tung koo a pəkom nlər wur dē bejee dak. Nen dē mo tung nlər wur nə jir, be mo bar.

7

Kám Kə Nen Məyii

Mə Nen Yahudi Mo

¹ Nen Farisi mo, kə pak nenkám Wàar Mosis mo, dē mo tong nJerusalem, mo jì kuur pee Jesu dī.

² Be mo naa pak jeplep Jesu moo se mbiise shi sar dē baa nə bang kas, shii kə mənə nə, baa mo vwang sar fur mo kaadi nen Farisi mo sat nnə, mo cìn sə kas.

³ Baa nen Farisi mo kə nen Yahudi mo jir, moo see mbiise kas, see mo shee vwang sar fur mo rəret akudang. Moo tap aa mbii dē gyet məyii fur moo loot kə cìn nə.

⁴ Katdang mo tong nlutuk jì, be baa mon nse mee mbii kas, see mo shee vwang sut rəret akudang. Pak mbii mo dādes, dē moo cìn, dē mo kám a pə nen məyii fur mo, kaa vwang laadaa mo, kə tuul mo, kə daa bòng mo sə.

⁵ Nen Farisi mo, kə nenkám Wàar nMosis mo tal pə Jesu nənee, <<A me le dāngbe baa jeplep fwaa moo tap kə kám kə nen məyii funu mo kas ye? Har moo se mbiise shi sar dē baa mo bang kas.>>

⁶ Jesu lap mmo nənee, <<Wun nen mwaan ndang Naan shi pətuup vəl-vəl mo. Gyet Aizaya wur satpwoo nkaa wun azeen nənee,

<Nen desə moo shin dēdes nghan a shi
məshpwoo fur mo.

Amma pətuup fur mo
jong kə an.

⁷ Moo seyil nghan a buu.

Kám dē moo kám nə
a Wàar mə
gurum mo.

⁸ Wu yit Wàar Naan, kə wu dyl a Wàar dē gurum moo loot kə cìn nə.>>

⁹ Wur sat mmo zak nənee, <<Wun kə mee ar seen mbe cii Wàar Naan mo, mbəkə wu dyl kám fuu mo dē.

¹⁰ Mosis sat nānee, <A shin dedes mpuun fwaa kə nāən fwaa,> Kəzak nānee, <gwar dēwur satpwoo debish nkaa puun koo nāən wur, be mon ntu wur ating.>

¹¹ Amma wuu kām ngurum mo nā, <Katdang gurum wu kə mee mbii de nā ret kə wu bam puun wur de, koo nāən wur shi shik, dangbe wu sat nā, nā a Korban, (de shii mənə nnə, nā a mə Naan).

¹² Be baa wu kudī wuu yit nwur cīn mee mbii mbe bam puun wur de kə nāən wur de kas.

¹³ A mbe kām fuu desə mo, be wuu lepwoo Naan deē a mbii debuu, kə mbii mo des de wuu cīn mo aasə zak.>>

Mbii De Moo Le Gurum

Dee a mBii Debish (Nyaknkap)

¹⁴ Jesu waa baa pet duu gurum nā mo, be wur sat mmo nānee, <<Wu lekom, kə wur kələng mbii de an nsat dī, kə wur manshii nā de zak.

¹⁵ Baa mee mbii de gurum kə se mpwoo, nən nle kə gurum deē a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas, amma a mbii de moo kaa pwat mpwoo gurum, a mənə moo ke le gurum deē a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.>>

¹⁶ Katdang gwar de kə kom mbe kələngpee, be wu kəleng.

¹⁷ Kaade Jesu yool yit duu gurum nā mo, be wur dām dēl ndāən lu. Be jeplep wur mo tal shii səmpwoo mənə pə wur.

¹⁸ Jesu sat mmo nānee, <<Baa wun wu manshii nā kas zak aa? Wu man nā, koo a mbii dēdangyi de gurum se, be baa nən mmak le gurum deē a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas.

¹⁹ Mbedi mbii de gurum se, be baa nii dēl sham a ndāən pətuup wur kas, amma nii dēl sham a ndāən but nwur, be wu ndem kən nā ndyes.>> Jesu satpwoo dese, a mbəkə wur kām de nā, baa mee mbiise mak le gurum deē a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan kas.

²⁰ Jesu sat zak nānee, <<A mbii de moo kaa pwat ndāən pətuup gurum, a moo le gurum a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.

²¹ Mbedi a ndāən pətuup ngurum, be pan debish moo pwat a dī. Mbii mo kaa tang mat mo, kə wat, kə tukáa, kə ngaa.

²² Kə tələk, kə yaa bə pətuup, kə gwampee, kə ciin yaasut, kə zuur, kə wat səm, kə dyeep kaa, kə dak mwen.

²³ A mbii debish desi mo jir, de moo pwat ndāən pətuup gurum, a mənə moo ke le gurum deē a mbii debish (nyaknkap) nyit Naan.>>

Shinzeen Mee Mat

²⁴ Jesu yool a peemənə zak, be wur dām ndāən yil nTaya kə Sidon. Wur dām dēl ndāən mee lu, de baa wur rəbet kə mee

gurum manpee dewur de kas, amma jir kəsə, be gurum mo dām yap wur kat.

²⁵ Kaade mee mat, de riin debish ndəən reep war delee, war kələng pwoo nkaa Jesu, be abet, war jì taa ntoom wur.

²⁶ Baa mat nə war a mat Yahudi kas, war a mat Heleni. Mo lāa war a nFonisha, de nən nyil nSiriya. War dang pə Jesu, mbəkə wur ceen riin debish nə put mbut nreep war nə.

²⁷ Jesu lap nwar nənee, <<Yi yit kə mu shin mbiise njeplu mo əbəl dī aku, mbəde baa nə ret kə mu mang mbiise mə jep mo, kə mu fwo nən as mo kas.>>

²⁸ Amma waa sat nə, <<Ii, nə aasə Daa, amma as nə moo se rep pak mbiise de nii dong nyil, nder peetong mə sese jeplu nə mo.>>

²⁹ Jesu sat nwar nənee, <<Mbə pwoo de yi sat sə, be yi dām ntul wur-wur, riin debish nə kə put mbut nreep fii nə.>>

³⁰ Kaade mat nə war baa ntul far, be war kat reep war nsaam nkaa mbiisaam. Riin debish nə kə put ndəən reep nə jee.

Jesu Bar Mee Təding

³¹ Jesu yool yit yil nTaya, be wur taa mer nSidon, be wur jì wul am kuur mə Galili, nkwang nyil nDikapolis.

³² Mee des mo jì kə mee təding, de baa wur mak leshap kas pee Jesu de. Mo dang pə wur, kə wur lesar wur dī nkaa təding nə.

³³ Mbut duu gurum nə mo, be Jesu yaa təding nə nsar, dām kə wur mee kwang coot mbəshin. Jesu jwal nəkongsar fin mo ndəən kom gwar nə, kə wur bwet lii, be wu tung liis gwar nə zak.

³⁴ Jesu naapee kaa adeng, dangbe wur nook puut, be wur sat ntəding nə shi ləpwoo mu nenyil Arameek mo nənee, <<Iffata>> de shii kə mənə nə, <<Wang!>>

³⁵ Be abet, be gwar nə kələngpee, kə liis nwur nə fween, be wur leshap rəret.

³⁶ Jesu satpwoo ngurum nə mo shibal nə, taji mo satpwoo nkaa nə mmee gurum kas, amma a koppee de mon ndok tətək, be mo waa dām satpwoo ngurum mo nkaa nə des.

³⁷ Nə aapwoo ngurum nə mo hakyeng, dangbe mo sat nənee, <<Wur cìn mbii mo jir a ndəre-ndəre. Wur le kə komjoor mo kələngpee, kə təding mo leshap zak.>>

8

Jesu Se Kə

nGurum Mo nGal Feer

¹ Ndəən teer mənə mo, be duu gurum nə mo waa baa kuur pə Jesu dī des. Be baa mo kə mbiise kas. Jesu pərep nen jeplep wur mo, be wur sat mmo nənee,

² <<Wen naajeel duu gurum sə mo, mbəde mo kə cìn teer kun ashak kə an ndesi, dang baa mo kuđi kə mbiise kas.

³ Katdang wen bwet mo shindəm ntul fur mo kə neen, be mon ntaa muutleet a ar, mbəde pak mo pwat a mpee dejong.>>

⁴ Jeplep Jesu mo tal pə wur nənee, <<Mun mmak kat mbiise a nneye, a naaryil dese, de duu gurum sə mon nse kə nə mak əbəl mo de ye?>>

⁵ Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəl aas mo a kong ye?>> Mo lap nənee, <<Mun kə gəl aas nə mo a pwovəl.>>

⁶ Jesu sat nduu gurum nə mo tong nyil. Be wur mang gəl aas de pwovəl nə mo, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Be wur yilang gəl aas nə mo, wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shwap de ngurum nə mo, be jeplep wur nə mo shwap ngurum nə mo se.

⁷ Mo kə rep pak pupwap mo đikə lee. Jesu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa pupwap nə mo, be wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shin de ngurum nə mo se zak.

⁸ Duu gurum nə mo se, har mo əbəl jir. Dangbe jeplep Jesu mo kok koor mbiise de nə dee de, be nə gam kəcik mo pwovəl.

⁹ Duu gurum de mo se mbiise nə mo wul ngal feer. Abwoon mənə, be Jesu bwet gurum nə mo shin waa.

¹⁰ Be abet, Jesu del ndəən tii ashak kə jeplep wur mo, be mo del dəm nyil nDalmanuta.

Gurum Mo Tang Naa mBii Aapwoo Mo Pə Jesu

¹¹ Pak nen Farisi mo jì pee Jesu de, be mo doom beetshik kə Jesu, mbəkə mo kam wur de. Be mo sat nwur nənee, <<A cìn mee mbii aapwoo de nə tong adəng sham de.>>

¹² Be Jesu nook puut kə tuup. Wur sat mmo nə, <<A me le dang gurum de nyiicinsə moo rəbet naa mee mbii aapwoo de nə tong adəng sham ye? Azeen, kən sat nwun nə, baa mon nkám mee mbii aapwoo nen de nyiicinsə mo kas.>>

¹³ Jesu yool yit mo, be wur baa del ndəən tii am, mbəkə wur can am del dəm nkor desí.

Tap Kə Kám Mə Nen Farisi Mo

¹⁴ Jeplep Jesu mo munsut mmang gəl aas pan, dang be mo kə memee məndong bejee ndəən tii nə.

¹⁵ Jesu sat mmo shíbal nənee, <<Wu tap kə kám (yist) mə nen Farisi mo kə mə Herot.>>

¹⁶ Jeplep wur nə mo doom beet ashak, nənee, <<Wur sat pwoo mənə a mbəde baa mun kə gəl aas kas.>>

¹⁷ Jesu man mbii de moo beet nā, be wur sat mmo nānee, <<A me le dang wuu beet nnā, baa wun kā gəl aas kas yi? Tan, har yaksā be baa wu naashii nā kā wu man kas aa? Pətuup fuu nā mo dee a dəbal de mo cii manshii kā nā me?

¹⁸ Wun kā yit, mbe naapee, be baa wu naapee shi shik kas aa? Wun kā kom mbe kələngpee, be baa wun kələngpee shi shik kas aa? Wuu munshik ee?

¹⁹ Gəl aas dəpaat sā mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal paat mo se sā. Be di wu kok koor gəl aas de nā dee de, be di nā gam kəcik mo a kong ye?>> Mo lap nā, <<di nā gam kəcik mo kaapaat baavəl.>>

²⁰ <<Koo dang wuu munshik gəl aas de pwovəl sā mo, de di an yilang nshin ngurum mo ngal feer mo se sā ye? Be di wur kok koor gəl aas de nā dee de, be di nā gam kəcik mo a kong yi?>> Mo lap nā, <<di nā gam kəcik mo pwovəl.>>

²¹ Jesu sat mmo nānee, <<To, be yaksā, baa wu manshii nā kas aa?>>

Jesu Bar Mee

nGuvum nYil mBetseda

²² Mo jì wul mBetseda. Be mee des mo jì kā mee nguvum pee Jesu de. Mo dang pə wur, kā wur tung nguvum nā dī.

²³ Be Jesu yaa nguvum nā nsar, be wur put kā nguvum nā abwoon laayil nā. Kaade Jesu tus lii nkaa yit kā nguvum nā, be wur lesar wur mo nkaa nguvum nā. Be wur tal pə nguvum nā nānee, <<Aa naa mee mbii ye?>>

²⁴ Be nguvum nā wur dyeep yit, be wur lap nānee, <<Ii, wen naa gurum mo, dang be nghan naa mo, a kaa təng de moo mwaan sā.>>

²⁵ Jesu baa lesar fin mo nkaa nyit gwar nā, be yit gwar nā wang, bə wur naapee, har wur naa mbii mo rəret jir.

²⁶ Jesu bwet gwar nā shindəm ntul fir, dang wur sat ngwar nā nānee, <<Taji a baa dəl ndəən laayil nā kas.>>

Be De Pita Sat nKaa Jesu

²⁷ Jesu kā jeplep wur mo yool put, be mo dām dəl ndəən jepyl de mo nkwang nSizariya mə Filipi. Kaade mo a ar, be Jesu tal pə jeplep wur mo nānee, <<Gurum moo sat nā an a weyi?>>

²⁸ Jeplep nwur mo lap nānee, <<Pak gurum nā moo sat nānee, <gha a Joon ngucìn baptisma,> dang pak moo sat zak nānee, <gha a Ilaija.> Pak moo sat nānee, <gha a memee mbut nensatpwoo Naan mo.>>

²⁹ Jesu tal pə mo nānee, <<Amma wun, wuu sat nā, nghan a weyi?>> Pita lap nwur nā, <<Gha a Kristi.>>

³⁰ Jesu satpwoo mmo shibal nā, taji mo sat mee pwoo nkaa wudi a Kristi Ngubam de Naan lep kas.

*Jesu Satpwoo nKaa**Muut Dewur Cin*

³¹ Abwoon mənə, be Jesu doom kám jeplep wur nə mo nənee, <<Nə a təng Làa Gurum, wur nshwaajeel mo des shini-shini, kəzak, nennan-nan mo, kə pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mon chii wur, dangbe mon ntu wur. Be parpuus dekun, be wur mbaa yool a peemúut.>>

³² Jesu satpwoo desə mmo agaak, be Pita pet Jesu dām kə wur mmee kwang coot, be wur jəər wur.

³³ Amma Jesu ciir naa jeplep wur nə mo, be wur sat mPita nənee, <<A baku pee an de, gha Shetan! Mbedi baa gha aa pan a mbii de mo a mə Naan kas. Amma pan fwaa nə a mə gurum mo bejee.>>

³⁴ Jesu pərep duu gurum nə mo ashak kə jeplep wur nə mo, be wu sat mmo nənee, <<Katdang mee gurum rəbet jì ndang an, be naa təng wur cii shin kə wur dakshin de mbe shwaajeel, nən ndee a kaa wur mang a shiyeepmúut fin, kə wur jì de ndang an sə.

³⁵ Koo gwar dedangyi dewur rəbet bam seen fir, be nən nloom wur, amma koo gwar dedang ye, dewur shin seen fin mbe sām fen, kə mbe pwoo deret nə zak, be gwar mənən nkat seen.

³⁶ Gurum nkat a ləbet dedang ye, katdang wur kat mbii de mə yil nə mo jir, amma katdang seen wur loom a wu, be kwoop mbii mənə mo a meyii?

³⁷ A me a mbii de gurum wu nshin a koppee kə seen wur yi?

³⁸ Koo gwar dedangyi de naashwoop yaa wur mbe nghan, kə kám fen mo nyiicinsə, de nə a mə nenbutbish mo, kə nen de baa mo man Naan kas. Be Làa Gurum, wur ncìn naashwoop kə gwar nə zak, parpuus de wu njì ndəən dedes mə puun wur de ashak kə nenlep Naan dəbang mo.>>

9

¹ Jesu sat mmo nənee, <<Azeen nzeen kən sat nwun nə, pak mo de ndəən nen de moo dirang mpeesə, baa mon mmurep kas, naa təng mo naa mulki Naan nə jì shi mbal akudang.>>

*Fwoshik Jesu Nə**Cəər nDəən Dədes Fər*

² nBwoon teer mo peemee, be Jesu mang Pita, kə Jemis, kə Joon. Wur kàa kə mo a mee deng jwak dewurang, mon mbusut. Be fwoshik Jesu nə cəər ndəən dedes wur a yit fur.

³ Nlər wur mo cəər dee a depiyaa pet-pet, dangbe nə mang yit mmo. Baa mee gurum ndəən yil sə mak vwang nlər piyaa kaa mənə sə kas.

⁴ Dangbe jeplep Jesu mo naa Mosis, kə Ilaija mon nkaa leshap kə Jesu.

⁵ Be Pita sat nJesu nānee, <<Ngukám, nə ret kaadi mun de mpeesə sə. A yit kə mo dyik bit mo kun, memee gha, memee Mosis, kə me di Ilaija.>>

⁶ Baa Pita man mbii de nwur nsat kas, mbəde kəarmuut nii fes yaa mo.

⁷ Dangbe nluu jì paa mo, kə mo kələng mee doo nə put ndəən nluu nə, de nə sat nānee, <<Desə a Lāa fen, de wen nwal nwur zam. Wu kələng wur.>>

⁸ Abet, kaadi mo ciir naapee, be baa mo naa mee gurum kudi ashak kə mo kas, be a Jesu nbəshin bejee.

⁹ Kaade mo a ar sham adəng jwak nə, be Jesu sat mmo shibəl nə, taji mo sat mmee gurum mbii de mo naa kas, naa təng Lāa Gurum wur yool a peemúut akudang.

¹⁰ Baa mo sat mbii de mo kə naa nə mmee gurum kas, amma mo tal peshak nānee, <<A me a shii kə yool a peemúut nə yi?>>

¹¹ Mo tal pə Jesu nānee, <<A me le dang nenkám Wàar Mosis mo sat nānee, <<Ting Ilaija wur shee jì akudang yi?>>

¹² Jesu lap mmo nānee, <<Ilaija wur nshee jì, mbəkə wur dak mbii mo de reret jir. Be a me le dangbe mo kə ten ran nə, Lāa Gurum wur nshwaajeel mo des shini-shinə mon mbák wur, kə le wur a debuu yi?

¹³ Amma wen sat nwun nə, Ilaija wur kə ten jì, kə mo kə cìn mbii de mo rəbet kə wur jir, kaadi mo kə ran ndəən bəət haal Naan nkaa wur sə.>>

Jesu Bar Mee Lāa

Dewur Kə Riin Debish

¹⁴ Kaade mo sham wul pee kor jeplep wur nə mo de, be mo naa duu gurum mo des pee mo de, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo nkaa beetshik kə nen mwaan ndang Jesu nə mo.

¹⁵ Kaade duu gurum nə mo naa Jesu, be nə aapwoo mo jir. Abet, be mo shwe dəm pee wur de, be mo tok kə wur.

¹⁶ Jesu tal pə jeplep wur nə mo nānee, <<Wuu cin a beetshik me kə mo yi?>>

¹⁷ Be mee gwar mbut duu gurum nə mo wur lap nānee, <<Ngukám, wen jì kə lāa fen pee gha de, mbəde wur kə riin debish, de nə kə cii leshap nwur.

¹⁸ Tong be nii jì yool yaa wur karmat, be nii mang wur shweer nyil, dang təfil kə jì put nwur mpwoo, dang wur kə səm oos, dangbe nii le kə fwoshik wur nə fii. Wen dang pə jeplep fwaa mo, mbəkə mo ceen riin debish nə put de, amma baa mo mak kas.>>

19 Jesu sat mmo nānee, <<Wun nen de nyicinsə baa wur shinzeen kas! Wen ntong ashak kə wun mbe vit aa? Wu ji kə lāa nə pee an di.>>

20 Mo ji kə lāa nə pee Jesu di. Kaade riin debish nə naa Jesu, be abet nə yoon lāa nə, nə mang wur shweer nyil, be lāa nə wur bəring nyil, təfil ji put nwur mpwoo.

21 Jesu tal pə puun lāa nə nānee, <<Mbii desə nə yaa cìn dyem fwaa nə a pərangyi?>> Puun nə wur lap nānee, <<Pəgyet wur kudi a lāa delee.

22 Nii naa mang wur vwet ndəən wus, kə ndəən am zak, mbəkə nə tu wur di. Amma katdang gha mak cìn mee mbii, be a naajeel fen, kambok a bam mun.>>

23 Jesu sat nwur nānee, <<A me le dang waa sat nānee, <Katsang wen mak yi?> Ngwar dewur shinzeen, be mbii mo jir, mon mmak cìn mbe wur.>>

24 Abet-abet, be puun lāa nə wur dyeep doo fir nānee, <<Wen shinzeen. A bam an kə ciin shinzeen fen nə!>>

25 Kaade Jesu naa des gurum nə mo jar ji kus-kus, be wur gwak riin debish nə, wur sat nnə nānee, <<Gha, riin debish de waa cii leshap kə kəlongpee ngurum. Wen sat ngha, a put mbut nlāa nə. Taji a baa del ndəən lāa nə zak kas.>>

26 Abwoon de riin debish nə le or, be nə yoon lāa nə shibal, be nə mang lāa nə vwet nyil, be nə put. Lāa nə wur gan nyil kaa wur kə mumuut sə, dangbe nən gurum nə mo sat nānee, <<Lāa nə kə muut.>>

27 Amma Jesu yaa sar lāa nə, wu dyeep wur, be lāa nə yool dar atəng.

28 Abwoon mənə, be Jesu del ndəən lu, be jeplep wur mo tal pə wur coot nānee, <<A me le dangbe baa mun mu mak put kə riin debish nə kas yi?>>

29 Jesu lap mmo nānee, <<Baa mbii kaa desə nən mmak put kas, see a shi leshap kə Naan. >>

Jesu Baa Satpwoo nKaa Muut Fin

30 Jesu kə jeplep wur nə mo yool yit peemənə, be mo yaa ar del nyil nGalili, be baa wur rəbet kə gurum mo man peedfi wur de kas.

31 Mbedi wur nkaa kam jeplep wur mo nānee, <<Mon nshin Lāa Gurum ndəən sar gurum mo, be mon ntu wur, dangbe a puus dekun be wur nyool a peemúut.>>

32 Amma baa jeplep Jesu nə mo manshii pwoo mənə kas, dang mo kəer tal nə pə wur zak.

³³ Kaade mo ji wul nyil nKaparnahum, be Jesu del ndaen lu, be wur tal pa jeplep wur na mo naene, <<De wuu beetshik, a nkaa me, a ar sa yi?>>

³⁴ Amma mo dok tatok, mbade mo ka beetshik ka shak a ar na, a wii a dedes met jir ndaen dun yi?

³⁵ Jesu tong nyil, be wur parep jeplep wur de kaapaat baavel na mo, be wur sat mmo na, <<Katdang mee gurum rabet den a denshee, be na ret ka wu dee a de abwoon, ka a wur nden a ngudak niyee mo jir zak.>>

³⁶ Wur pet mee laa delee, be wur le laa na dar nnaar fur, be wur mang laa na nsar fin, be wur sat mmo naene,

³⁷ <<Koo gwar dedangyii, dewur lap mee laa delee kaa desa sa, ndaen sam fen, be gwar na lap a nghan mmone. Koo gwar dedangyi dewur lap an zak, be baa wur lap a nghan mbasen bejee kas, amma wur lap a gwar dewur lep an shiin ji mmone zak.>>

Ngwar De Baa

Wur Shaarlek Fun Kas,

Be Wur A Munu

³⁸ Joon sat nwur naene, <<Ngukam de mu naa mee gwar wu nkaa ceen riin debish mo pwat ndaen gurum mo shi sam fwaa, be ma ci nwur, mbade baa wur a memee ndaen mun kas.>>

³⁹ Amma Jesu sat mmo naene, <<Taji wu ci nwur kas. Mbedi baa mee gurum mak cin mee mbii aapwoo shi sam fen, dangbe wur waa ciir satpwoo debish nkaa an kas.

⁴⁰ Mbedi gwar de baa wur a shaarlek fun kas, be gwar na a munu mmone.

⁴¹ Azeen nzeen ka sat nwun na, koo gwar dedangyii, dewur shin am nwun shwaa, mbade wun a mu Kristi mo, be gwar manen nlap kwat na hakyeng.>>

Jwaan De Moo Le

Gurum Cin Shikbish

⁴² <<Koo gwar dedangyi dewur le ka memee mandong ndaen jep sa mo, de mo shinzeen an, mo cin shikbish, be na nret met ka mo dyiin mee fin dyees dak detoon ntook gwar mone, ka mo vwet wur de ndaen am kuur.

⁴³ Katdang sar fwaa na le ka a cin shikbish, be a can na a vwet. Mbedi ngyal desi be a del ndaen peeseen ka sar mandong, na ret met aku de mon nvwet gha ndaen aawus de dam ngaa-ngaa, be gha ka sar mo vel.

⁴⁴ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, ka baa wus nen cham pit de kas zak.

⁴⁵ Ka katdang be shii fwaa na le ka a cin shikbish, be a can na a vwet. Mbedi ngyal a del ndaen peeseen shi shii mandong,

nə ret met, aku de mon nvwet gha ndəən aawus de dām ngaa-ngaa be gha kə shii mo vəl.

⁴⁶ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən cham pit de kas zak.

⁴⁷ Kə katdang be yit fwaa nə le kə a cìn shikbish, be a pun nə a vwet. Mbedi ngyal deesi be a del ndəən mulki mə Naan kə yit məndong, nə ret met aku de mon nvwet gha ndəən aawus de dām ngaa-ngaa, be gha kə yit mo vəl.

⁴⁸ A peedi nyet de moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən cham pit di kas zak.

⁴⁹ <<Mon ncìn dak shi wus, mbəkə mo le gurum mo pan shee ret de jir, kaadi moo le kəən nkaa mbii, mbəkə taji nə wam kas sə.

⁵⁰ Kəən nə a mbii deret, dang be katdang baa kəən nə kudī kə shang kas, be mon ndak nə a shi me, mbəkə nə waa shang de yi? Wun jeplep fen mo, wu tongryang kə shak, kaa kəən de baa nii bəkshak kə shang nə kas sə.>>

10

Kám-Kam Jesu nKaa Tudŷik

¹ Jesu yool yit peemənə, be wur dām nkwang yil nJudiya, wur candel nkor Jodan. Duu gurum mo des mo waaji kuur pee wur di, dangbe wur kámpwoo Naan mmo, kaadi wur loot kə nə sə.

² Pak nen Farisi mo jì pee wur di, mbəkə mo kam wur di, be mo tal nənee, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, gurum mak ceen mat wur mbe koo a mbii debish dedangyi de war cìn waa?>>

³ Jesu lap mmo nənee, <<Gyet Mosis ran nnə, wur ncìn a meyii?>>

⁴ Mo lap nənee, <<Mosis ran nnə, gurum mak ceen mat wur, katdang wur kə ten ran haal mə tudŷik shin nwar.>>

⁵ Jesu sat mmo nənee, <<A mbəde wun a nen cīshik mo, a nə le dang gyet Mosis ran Wàar desə mo nwun.

⁶ Gyet a Naan wur le mish kə mat pugyet de nshee kə yil nə.

⁷ <Mbəmənə be gurum wur nyit puun kə nəən wur mo, mbəkə wur balkaa wur de ashak kə mat wur.

⁸ Dangbe mo weet, mon ndee a nan deməndong. Abwoon dese, be baa mo kudī a gurum mo vəl kas, amma moo dee a nan deməndong.>

⁹ Mbəmənə, be nen de Naan wur kə ten bəl mo ashak, be taji mee gurum bək mo kas.>>

¹⁰ Kaade mo del nlu, be jeplep wur mo waa baa tal shii pwoo mənə de pə wur.

¹¹ Be wur sat mmo nānee, <<Koo gwar dedangyi wur ceen mat wur, mbəkə wur lap mee mat deɕi di, be gwar mənə cìn a ngaa nkaa mat wur de mmənə.

¹² Kə katdang be, mee mat war yit mish war, mbəkə war dəm dyik de mmee gwar deɕi, be war cìn a ngaa mmənə.>>

Jesu Le Dəret

nKaa Jep Dedyeen Mo

¹³ Pak gurum mo jì kə jep de dyyeen-dyyeen mo pee Jesu di, mbəkə wu le deret de nkaa mo shi sar wur, be jeplep wur mo gwak gurum nə mo.

¹⁴ Amma kaadi Jesu naa mənə, be nə làa nwur mbut, be wur sat jeplep mu mo nānee, <<Wur yit kə jep de dyyeen-dyyeen mo jì pee an de, taji wur daam mo kas. Mbēdi mulki Naan nə a mbe nen de mo kə mase kaa mə jep de dyyeen-dyyeen mo sə.

¹⁵ Azeen-nzeen sat nwun nə, koo weye de baa wur le Naan a dedes ndəən pətuup wur shi mase de nə kaa mə jep dedyeen mo sə kas, be baa wur mmak del ndəən mulki Naan kas, koo dāben.>>

¹⁶ Dangbe Jesu ghər jep nə mo nkaa baal wur, be wur le sar nkaa mo, dang wur le deret nkaa mo.

Mee nGulong

¹⁷ Kaade Jesu yool put mbe dəm, be mee gwar su jì kurum nfurum ntoom wur. Gwar nə tal pə wur nānee, <<Ngukám deret, an ncìn a dak deret dedang, mbəkə wen kat seen de dəm ngaa-ngaa de yi?>>

¹⁸ Jesu lap nwur nānee, <<A me le dang a pet an a Ngukám deret yi? Baa mee gurum de a deret kas, see a Naan mbəshin bejee dak.

¹⁹ Gha man mbii de Wàar Mosis nə mo sat jir nānee, <Taji a tukaa kas. Taji a cìn ngaa kas. Taji a cìn wat kas. Taji a cìn langtəng mə đung nkaa gənanɡ fwaa kas. Kə taji a seen a gurum mo kas. A shin dedes mpuun fwaa, kə nəən fwaa.>>

²⁰ Gwar nə wur lap nānee, <<Ngukám, nghan kən ten tap Wàar desə mo jir pegyet din kudi a làa zəlang.>>

²¹ Jesu naa gwar nə shi wal, be wur sat ngwar nə nānee, <<A mbii məndong dee de nghan bejee. A dəm, a sərep long fwaa mo jir, kə a bək shool nə de nenjeel mo, dangbe waa nkat long ndəən dengnaan. Abwoon mənə, be a jì ndang nghan.>>

²² Kaade gwar nə wur kələng pwoo mənə, be nə wət pətuup nwur, dangbe wur waa baa shi pətuup dəwuwat, mbəde wur kə long mo des zam.

²³ Jesu lyap jeplep wur mo cærkaat, be wur sat mmo nānee, <<Nin nluk, kə nenlong mon ndel ndəən mulki Naan.>>

²⁴ Kaade jeplep wur mo kələng pwoo mənə, be nə aapwoo mmo zam. Jesu baa sat mmo zak nānee, <<Jep fen mo, nə luk, kə gurum wur del ndəən mulki Naan.

²⁵ Ngyal desə be raakumi nkələk del ndəən fung ngilili, met aku de ngulong wur ndel ndəən mulki Naan.>>

²⁶ Kaade jeplep wur mo waa baa kələng pwoo mənə, be nə sət aapwoo mo zam. Be mo sat kə shak nānee, <<Katdang mbii nə aasə, be a wii mmak kat bam yi?>>

²⁷ Amma Jesu lyap mo, be wur sat mmo nānee, <<Baa gurum mak cìn mbii desə mo kas, amma Naan wur mak cìn mbii mo jir.>>

²⁸ Dangbe Pita sat nānee, <<A naa, mun kə yit mbii mo jir, mbəkə mu dām dī ndang gha.>>

²⁹ Jesu sat mmo nānee, <<Azeen kən sat nwun, koo a gwar dedangyi dewur yit tul, koo dyemnəən demish mo, koo dyemnəən de mat mo, koo nān, koo jep mo, koo mmaar, mbe sām fen, kə mbe pwoo deret,

³⁰ be wur nkat tul mo, kə dyemnəən demish mo, kə dyemnəən de mat mo, kə nān mo, kə jep mo, kə mmaar mo, har mo wul kambil nyiicinsə, ashak kə shwaajeel, kə wur nkat seen de dām ngaa-ngaa ndəən seen de nən pə jì zak.

³¹ Pak gurum denshee mo des, mon nyool dee a nen de abwoon mo. Nen de abwoon mon nyool dee a nen denshee mo zak.>>

Jesu Baa Satpwoo

Dekun nKaa Muut Fin

³² Kaade mo a ar kaa nJerusalem, be Jesu taa kyeen mmo be nə aapwoo mo, kə nə lekəarmuut nen de moo dām ndang wur nə mo. Be Jesu pərep jeplep wur de kaapaat baavəl nə mo, dām mmee kwang mbəsut, be wur sat mmo mbii de mon nkāa cìn nwur nJerusalem.

³³ Nānee, <<Wu naa, mun a ar kaa nJerusalem ndesi, katdang mu wul, be mon nseet Làa Gurum ndəən sar pris denan mo, kə nen kām Wàar kə Mosis mo, dang mon nchandyeel muut nwur. Mon nshin wur nsar nen de baa mo a nən Yahudi mo kas.

³⁴ Kə mon nshwar wur, mon ntwas lii nkaa wur. Mon nfwo nbwat nwur, mon ntu wur zak, dangbe parpuus dekun, be wur nyool a peemúut.>>

Jemis Kə Joon Mo Cìn Dang

³⁵ Dangbe Jemis kə Joon, jep Zebedi mo, mo jì pee Jesu dī, be mo sat nwur nānee, <<Ngukám, muu rəbet kə koo a meye dī mu dang pə gha be a cìn mmun.>>

³⁶ Jesu tal pə mo nənee, <<Wuu rəbet kə wen cin a me nwun ye?>>

³⁷ Mo lap nwur nənee, <<Katdang a rəbet, be parde ghan ntong ndəən dedes fwaa, be a le kə mun mu tong ashak kə gha, memee nsarse fwaa, kə memee nsarkul fwaa zak.>>

³⁸ Jesu sat mmo nənee, <<Baa wur man mbii de wuu dang nə kas. Wun mmak shwaajeel de nghan nshwaa nə aa? Wun mmak lap baptisma de mon ncìn nghan nə aa?

³⁹ Mo lap nənee, <<Ii mun mmak.>> Dangbe Jesu sat mmo nənee, <<Azeen wun mmak nshwaajeel de wen nshwaa nə, kə baptisma de mon ncìn nghan nə.

⁴⁰ Amma mbe shin pee nwun tong nsarse fen, kə nsarkul fen, baa an kə bal de an ncìn mənə nwun kas. Amma nə a mbee nen de Naan wur kə ten dak nə le mbe mo.>>

⁴¹ Kaade jeplep wur de kaapaat sə mo kələng dang mənə, be mo langtuup kə Jemis kə Joon.

⁴² Jesu pərep mo ji ashak jir, be wur sat mmo nənee, <<Wu man nə, a mishkom nen de baa mo a nenyil Yahudi mo kas, moo lesut fur mo a dedes nkaa nen fur mo, kə nennan fur mo, moo kām iiko fur mo zam, nkaa gurum nə mo.

⁴³ Amma baa nən nden nnaar fuu aasə kas. Koo gwar dedangyi dewur yool dee a dedes nnaar fuu, be nə a təng kə wur sham kə kaa wur, mbe cìn dak nwun.

⁴⁴ Kə koo gwar ye dewur rəbet dee a denshee ndəən wun, be nə a təng kə wur dee a kərem fuu jir.

⁴⁵ Baa Làa Gurum wur ji a mbəkə gurum mo cìn dak de nwur kas, amma a mbəkə wur cìn dak de ngurum mo, kə wur shin seen fir di mbe ang gurum mo des zak.>>

Jesu Bar Bartimawus nGuvum

⁴⁶ Mo ji wul nJeriko, be kaadi Jesu a ar put ndəən Jeriko nə, ashak kə jeplep wur mo, kə duu kə gurum mo des. Be mee nguvum de moo pet səm wur a Bartimawus làa Timawus, wur kə tong a pwoo ar mbe dang-dang.

⁴⁷ Kaade nguvum nə wur kələng nə, a Jesu ngu Nazaret, be wur yaa dyeep doo shibal nənee, <<Jesu, Làa Devit, a naajeel fen!>>

⁴⁸ Gurum mo des mo gwak wur, bə mo sat nwur dok kətək. Dang be wur waa sət dyeep doo balbal nənee, <<Làa Devit, a naajeel fen.>>

⁴⁹ Jesu dar, be wur sat mmo nənee, <<Wu pet wur shin ji.>> Dangbe mo pet nguvum nə, mo sat nwur nənee, <<Taji kəarmuut yaa gha kas. A yool, Jesu kə pet gha.>>

⁵⁰ Nguvum nə wur vwet mbiisəp wur, be wur sham yool wuret, dəm pee Jesu de.

⁵¹ Jesu tal pə wur nənee, <<Aa rəbet kə nghan cìn a me nghan ye?>> Nguvum nə wur lap nənee, <<Ngukám, a le kə yit fen mo naapee.>>

⁵² Jesu sat nwur nənee, <<To yit fwaa mo naapee ďak, mbəde waa shinzeen nnə an mbar gha.>> Abet-abet, be yit wur nə mo naapee. Be wur dām ndang Jesu, kə wur shin dedes nNaan.

11

Jesu Del nDəən Jerusalem

Kaa Mishkoom Dədes Sə

¹ Kaade mo jì wul kus kə Jerusalem, be mo jì wul mBetfaji, kə Betani mə Jwakpaat. Be Jesu lep jeplep fir mo vəl.

² Wur sat mmo nənee, <<Wur dām ndəən laayil de nə a kyeen fuu sə. Katďang wu wul, be abet, wun nkat mee lăa jaaki de a didiin, de baa mee gurum kə cam lang nkaa nə kas. Be wur shang wur jì kə nə mpesi.

³ Katďang mee gurum tal pə wun nənee, <A me le ďang wuu shang jaaki nə yi?> Be wur sat nə, a Daa wur kə rəbet nə. Abwoon be wu mbaa lep nə shi jì abet.> >>

⁴ Mo dām kat lăa jaaki nə a didiin mpolu kus kə pwoo ar. Kaade mo yaa shang nə,

⁵ be nen de moo ďar de a pee nə, mo sat nənee, <<A me le ďang wuu shang lăa jaaki nə yi?>>

⁶ Be jeplep nə mo lap nciit kə mbii de Jesu sat mmo. Dangbe nenjaaki nə mo yit mmo dām de kə nə.

⁷ Kaade jeplep nə mo jì kə lăa jaaki nən Jesu, be mo le nlər fur mo nkaa jaaki nə, be Jesu lang nkaa nə.

⁸ Gurum mo ďes mo paa ar nə shi nlər fur mo, bə pak mo saa kom kəkar mbut mmaar mo, mo paa ar nə shi-shik zak.

⁹ Nen de mo akyeen, kə de mon mbwoon Jesu, mo ďyeep doo fur mo sat nənee, <<Hosana! Daa le ďeret nkaa gwar dewur jì ndəən səm Daa!

¹⁰ Naan le ďeret nkaa mulki de mu puun fun Devit nə, nii jì wul. Hosana Naan ndəən mulki fin.>>

¹¹ Kaade Jesu ďel ndəən Jerusalem, be wur ďel ndəən Lu Naan dedes nə. Be wur naa mbii mo de ndəən Lu Naan nə jir. Kaade kansəən kə ten cìn, be wur put dām nBetani ashak kə jeplep wur de kaapaat baavəl sə mo.

Jesu Le Door nKaa

Tingkeen Be Nə Fii

¹² Dadaar nə, be kaadi mo kə yool yit Betani nə, be neenlăa nJesu.

¹³ Kaade wur naa mee təngkyeen kə dee jong, de nə ləhət kə kom zam, be wur dām mbe naa təngkyeen nə, kyet nii mee

lāa mo wa, dangbæ wur kat nii ləhət aa kompee bejee dak, mbæde baa a tar lāa mə keen nə kas.

¹⁴ Jesu sat ntəngkyeen nə nənēe, <<Taji mee gurum kudi kə se lāa kyeen mbut wii zak kas.>> Jeplep wur mo kələng pwoo dewur sat ntəngkyeen nə.

Jesu Del nDəən

Lu Naan Dədes

¹⁵ Kaade mo ji wul nJerusalem. Be Jesu del ndəən Lu Naan dədes, wur yaa ceen nenwer mo, kə nenseet mbii mo ndəən Lu Naan dədes nə. Wur bərep teebul mə nen pəring shool mo, kə mbii tong mə nensərep mbul mo.

¹⁶ Baa wur yit kə mee gurum mang mee mbii ji del seet kənə afur ndəən lu Naan nə kas zak.

¹⁷ Wur kām ngurum nə mo nənēe, <<Nə a rəran ndəən bəət haal Naan nənēe, <Mon mpet lu fen a lu dangnaan (leshap kə Naan) mbe gurum de mo ndəən yil nə jir,> amma wun kə ciir kə ni, kə nə dee a gwoot mu nwat mo.>>

¹⁸ Kaade pris denan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo kələng pwoo mənə, be mo tang ar de mon ntu Jesu de. Amma mo kəer wur, mbæde kām wur nə aapwoo nduu gurum nə mo jir.

¹⁹ Kaade kansəən cìn, be Jesu kə jeplep fir mo, mo pwat yit yilkaam nə.

Be Kam nKaa Fii Kə Təngkyeen

²⁰ Dadar mbīt, be kaadi mo a ar del, be mo taa naa təngkyeen nə kə fii sham put jir.

²¹ Kaade Pita panpwoo de doon Jesu sat ntəngkyeen nə, be wur sat nJesu nənēe, <<Ngukām, a naa təngkyeen de doon a le door sí, nə kə fii jee.>>

²² Jesu sat mmo nənēe, <<Wu shinzeen nNaan.

²³ Be azeen-nzeen kən sat nwun nə, koo a gwar dəfangyi dewur sat njwak dəsə nənēe, <A yool a sham a taa ndəən am kuur sə.> Katdang baa gwar nə sat pwoo mənə a shi pətuup vəl kas, amma gwar nə shinzeen nə, mbii dewur sat nən ncìn, be nən ncìn.

²⁴ A mpeemənə, be wen sat nwun nə, koo mbii dəfangyi de wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mbe nə, dang wur shinzeen nə, wuu ten wur lap mbii dewur dang nə, be Naan wur nshin nwun.

²⁵ Kə koo a pərangye de wu yaa chìn dangnaan (leshap kə Naan), be wur fwo shikbish de gurum mo cìn nwun, mbəkə Naan puun fuu de adeng wur fwo shikbish fuu mo de nwun zak.

²⁶ Mbēdi katdang baa wur fwo shikbish de gurum mo cìn nwun kas, be baa Naan puun fuu de adeng wur nfwo shikbish fuu mo wun kas zak.

*Mo Cìn Tal nKaa
mBal Mulki Kə Jesu*

²⁷ Mo waaji nJerusalem, be kaadi Jesu nkaa mwaan ndəən Lu Naan dādes, be pris denan mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, mo jì pee wur di.

²⁸ Be mo tal pə wur nānee, <<Waa aa cìn mbii desə mo a shi iiko dēdangyi? A wii shin iiko desə nwaa yi?>>

²⁹ Jesu lap mmo nānee, <<Wen kən rəbet tal mee mbii pə wun de zak. Katdang wu lap nghan, be an nsat nwun iiko de nghan kən cìn mbii desə mo shi shik zak.

³⁰ Kyet gyet a Naan lep Joon mbəkə wu jì cìn baptisma de ngurum mo aa? Aa koo gyet a gurum mo lep wu yi? Wu lap nghan.>>

³¹ Mo beet bwet nshak nānee, <<Katdang mu sat nə, Gyet a Naan lep wur shin ji, be wur nsat nānee, <A me le dang baa gyet wu shinzeen nwur kas ye?>

³² Dangbe katdang mu sat nə, gyet a gurum lep Joon jì, be gurum nə mon nlangtuup.>> Moo kəer gurum mo, mbəde gurum nə mo jir moo le Joon a ngusatpwoo Naan.

³³ Dangbe mo lap nJesu nānee, <<Baa mu man kas.>> Jesu sat mmo nānee, <<Katdang nə aasə, be baa wen nsat nwun gwar de shin iiko nghan, mbe cìn mbii aapwoo nə mo kas zak.>>

12

*Səmpwoo nKaa Mee
Nennaa Bong Mo*

¹ Jesu doom sat pwoo ngurum mo shi səmpwoo mo nānee, <<Gyet mee ngulu wur kop anab mo mbong wur, be wur neer nə shi kok, wur bwān mee tuun mbe dwat làa tēng anab nə, kəzak, wur dyik mee dēngpee mbe naa anab nə. Dangbe wur yit mar nə nsar mee kə nennaa mar mo, mbəkə mo naa bong nə de nwur. Abwoon mənə, be wur yool dām mmee yil.

² Kaade tar nung làa anab nə wul, be wur lep mee kərem nwur dām pee nennaa maar anab nə mo de, mbəkə kərem lap pak làa anab nə dām kə nə de nwur.

³ Dangbe nennaa maar anab nə mo yaa kərem ni, mo nəram wur, be mo ceen wur baa shi sar de nfii.

⁴ Ngulu nə wur waa baa lep mee kərem shiin dām pee mo de zak. Be mo nas wur nkāa, kə mo shīnjeel nkərem mənə zak.

⁵ Abwoon mənə, be ngulu nə wu waa baa lep mee kərem dām pee nennaa mar nə mo zak, be mo yaa kərem mənə tu, kə moo naa ncìn mpak kərem nə mo aasə zak, har mo nəram pak mo, kə mo twe pak mo.

⁶ Ngulu nə wur dee de kə memee mändong, de mənə a lāa wur dewur nwal nlāa nə zam. Be wur lep lāa nə dām pee nennaa bong nə mo de, abwoon kə kərem nə mo jir. Ngulu nə wur pan nənēe, <Nentap maar nə mon naa dedes kə lāa fin.>

⁷ Dangbe nennaa maar nə mo sat nshak nənēe, <wu naa a lāa de mənən nyool ghər kop puun nə ndesi, wu jì mmun, kə mə tu wur, mbəkə kop nə dee de a munu.>

⁸ Dangbe mo yaa lāa nə tu, be mo vwet kúm nə shin ciir mbwoon kok maar nə.

⁹ Wur pan nə, ngumaar nə wur ncìn a me kə nennaa maar desə nə mo ye? Wun nji twe nennaa mar desə nə mo, mbəkə wur le mee nennaa mar decì mo dī.

¹⁰ Baa wuu cam tang pwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə kas me? De nə sat nənēe, <<nGhək de nen dyiklu mo cii nə, <<Be a nə dee a dedes ndəən kwang lu nə.

¹¹ Desə nə a dək de Daa wur kə ten cìn; <<Nə a mbii aapwoo pee mun dī!> >>

¹² Nennan mə nen Yahudi mo yappee mbe yaa Jesu, mbəde mo man nə, wur sat səmpwoo desə nə a nkaa mo, dangbə baa mo mak yaa wur kas, mbəde mo kəər dūu gurum nə mo. Mbəmənə, be mo yool yit wur de, be mo dām ntul.

Gurum Mo Cìn Tal nKaa Kwatwap nSiza

¹³ Dangbe nen Farisi mo kə nen nHerot mo lep pak nen fur mo shindəm pee Jesu de, mbəkə mo kat mee mbii de mon nyaa wur dī ndəən pwoo dewur sat mo.

¹⁴ Kaade mo jì, be mo sat nJesu nənēe, <<Ngukám, mu man nə, gha a nguzeen, baa waa kə kak mee gurum kas, dang baa waa kə shangyit mmee gurum kas zak, dangbə gha aa kám ar Naan ngurum mo azeen-nzeen. Kyet nən ndere kə mu kwatwap Siza, mishkoom dedes mu nen Rom mo aa, koo mu nook kwat nə yi?>>

¹⁵ Dangbe mbəde Jesu man pan debish mə pətuup fur mo, be wur lap mmo nənēe, <<A me le dangbe wuu kam nghan yi? Wu jì kə mee shool zinariya nə nghan naa.>>

¹⁶ Be mo jì kə memee nwur. Be Jesu tal pə mo nənēe, <<A mə riin mukáa, kə səm mu we, a rəran nkaa shool nə yi?>> Mo lap nənēe, <<A mə Siza mishkoom nRom.>>

¹⁷ Jesu sat mmo nənēe, <<Wu shin nSiza mbii de mo a mə Siza, kə wu shin Naan mbii de mo a mə Naan zak.>> Nə aapwoo mmo zam mbe mbii dewur sat nə.

Talpwoo nKaa Yool A Peemúut

¹⁸ Pak nen Saddusi mo, nen de moo sat nə, baa mee yool a peemúut de kas, mo jì pee Jesu de, be mo tal pə wur nənēe,

19 <<Ngukám, Mosis kə ran mmun nə, katdang mee gurum muut seet yit mat wur di, de baa war làa-làa nwur kas, be nnə mee dyemnnəen wur lap matkaa nə, mbəkə wur làa-làa mo de ndyemnnəen fin de wu kə ten muut nə.

20 Gyet mee dyemnnəen shak mo de pwovəl. Gwar denshee nə wur lapmat, be wur muut ndin nlàa mee làa.

21 Be dyemnnəen fin devəl nə wur lap matkaa nə, be baa wur làa mee làa kas, dang wur jì muut. Gwar dekun nə wur waa lap matkaa nə war zak.

22 Dang mo pwovəl, mo lapmat nə war, bə mo jì murəp jir, be baa memee yit mee làa dee de kas. Kyes nə, be mat nə war yool muut abwoon kə mo nə jir zak.

23 To, katdang parpuus yool a peemúut, be war kə ndee a mat we ndəen mo pwovəl sə ye? Mbedi mo jir, mo kə lap war mmat.>>

24 Jesu sat mmo nənee, <<Wun wuu del dikə, mbəde baa wu man mbii de mo kə ten ran ndəen bəet haal Naan kas, kə baa wu man dedes Naan kas zak.

25 Mbedi parpuus de nen nə mon nyool a peemúut, be mon ndee a kaa nenlep Naan de adeng mo sə. Baa mee lapmat, koo dəmfyik de kas.

26 Pwoon nkaa yool a peemúut mə nen de mo kə ten murəp mo, be baa wuu kam tang pwoo de mo kə ten ran nə ndəen bəet haal Mosis kas aa? Mbii de Naan sat nwur ndəen làa ləet de nə lapwus sí nə, <Wen a Naan kə Abraham, kə Naan Aizik, kə Naan kə Jekop.>

27 Baa wur a Naan mu nenmuut mo kas, amma a mə nen de mmeen mo. (Desə nə kám nə koo de mo kə ten murəp be mo de kə seen pee Naan.) Wun wu del dikə bish-bish hakyeng!>>

Wàar Dədes Met Jir

28 Mee gwar mbut nenkám Wàar Mosis mo, wur jì kələng mo nkaa beetshik nə, be wur kələng Jesu tap lappwoo nə nen Saddusi mo rəret. Be wur tal pə Jesu nənee, <<A Wàar dedang a dedes met jir ndəen Wàar nə mo yi?>>

29 Jesu lap nwur nənee, <<A Wàar dedes met nə ndesi, <Wun nen Isreil mo, wur kələng. Daa Naan fun, a wur a Daa məndong bejee.

30 A wal nDaa Naan fwaa shi pətuup fwaa jir, shi seen fwaa jir, kə shi pan fwaa jir, kə shibal fwaa jir.>

31 De vəl nə a kaa mənə sə zak nənee, <A wal ngənanng fwaa kaa sak fwaa sə.> Baa mee Wàar de waa des met de vəl sə mo kas.>>

32 Ngukám Wàar Mosis nə wur sat nJesu nənee, <<Azeen Ngukám, a sat a rəret. Daa Naan wur a məndong bejee dak, baa memee de kas, see a wur mbəshin.

³³ Kə nə a təng kə gurum nwal nwur shi pətuup fin jir, kə shi pan fin jir, kə shibal fin jir, kə gurum nwal ngənəən fin kaa shin fin sə zak. Wàar de vəl sə mo ret met nlong de gurum moo shin mbe wus mbiizuum, kə koor mbiizuum de gurum moo shin mon nNaan jir.>>

³⁴ Kaade Jesu kələng gwar nə tap lappwoo nə rəret, be wur sat ngwar nə nənee, <<Baa waa jong kə mulki Naan kas.>> Abwoon desə be baa mee gurum mak katbal mputuup mbe tal mee pwoo de pə Jesu zak kas.

Kristi Wur A Làa Kə Weyii?

³⁵ Kaade Jesu nkaa kam-kam ngurum mo ndəən Lu Naan dədes, be wur tal pə mo nənee, <<A me le dāngbe nenkām Wàar Mosis moo sat nə, <Kristi wur a làa Devit ye?>

³⁶ Mbēdi Riin Naan nə le kə Devit shikāa fin wu sat nənee, <Daa wu sat nDaa fen nə, A tong nsarse fen.

Har pardī wen le shaarlek fwaa mo tong nder shii fwaa.>

³⁷ Devit pet Kristi a Daa fin, be cirang dāng Kristi wu waa ciir dee a Làa Devit zak ye?>> Duu gurum nə mo kələng wur shi retnyit.

Tap Kə Kam Nə

Kam Waar Mosis

³⁸ nDəən kām Jesu, be wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wu tap kə kam nenkām Wàar Mosis mo. Mo a nen de moo jwal nlər deshwal-shwal mo, kə moo mwaan mbəkə gurum mo naa mo di. Moo rəbet kə gurum mo tok kə mo ndəən lutuk.

³⁹ Kə moo rəbet peetong mə nennan-nan mo ndəən lu Naan mo, kə moo rəbet peetong deret met jir mo a pee serəbet mo.

⁴⁰ A moo yak matkaa mo kə lee fur mo, kə moo dāngnaan (leshap kə Naan) deshwal-shwal mo shi nyang zak, mbəkə gurum mo kwoop mo di. Mbēe mbii debish de moo cìn desə mo, be Naan wur ncin kwat deshwal mo des hakyeng.>>

Mee Matkaa Bwet mBiizuum

⁴¹ Kaade Jesu tong a kyeen, kus kə pee bwet shool mbiizuum mə Lu Naan dedes nə, be wur naa kaadi gurum moo bwet shool mbiizuum fur mo de ndəən nə. Pak nenlong mo des mo bwet shool des ndəən nə.

⁴² Be mee matkaa de war a matjeel waa jì bwet rep anini mo vəl de ndəən nə zak.

⁴³ Jesu pərep jeplep wur nə mo jì ashak, be wur sat mmo nənee, <<Azeen kən sat nwun, mbii de matkaa dejeel desə waa bwet ndəən kwati mə bwet mbiizuum nə, nə met mə koor gurum nə mo jir.

44 Mbedi nen desə mo jir, mo bwet mbiizuum nə a mbut ndes mə long de mo kəni, dangbə war ndəən jeel war, be war səhət bwet a kyes kə mbii de war kə nə.>>

13

Jesu Satpwoo nKaa

Jeel Denshee Ji Mo

¹ Kaade Jesu a ar put ndəən Lu Naan dedes nə, be memee mbut jeplep nwur mo sat nənee, <<Koi, Ngukām, a naa lu deret de mo tap dyik mo shi nghək denan-nan sə mo.>>

² Jesu lap nənee, <<Aa naa a lu de mo dyik mo nan-nan shi nghək sə mo aa? Baa mon nyit mee nghək tong nkaa nghək mpee desə kas, amma mon nshirip mo jir.>>

³ Kaade Jesu tong nkaa Jwakpaat de nii naa shak kə Lu Naan dades, be Pita, kə Jemis, kə Joon, kə Andru, mo jì tal pə wur a səsok, mo sat nwur nənee,

⁴ <<A sat mmun, mbii desə mon yool cìn a pərangyi? Kə mun nnaa a mbii aapwoo dedang, katdang mbii desə mo doom gam yi?>>

⁵ Jesu doom sat mmo nənee, <<Wu tap, taji mee gurum ngwam wun kas.

⁶ Mbedi gurum mo des mon nji ndəən səm fen, kə mo sat nə, wudun a wen, dangbe mon ngwam gurum mo des.

⁷ Katdang be wu kələng pwoo nkaa lek mo, kə pwoo kyetwa nkaa lek mo, be taji kəərmuut yaa wun kas, mbəde nə atəng mbii desə mon nyool cìn akudang, be parkyes yil nii kudi kə jì.

⁸ Pak yil mon nyool lek nkaa pak yil mo, kə mee mulki mon nyool lek nkaa mee mulki de cì mo. Yil nən ntungpee des-des shipee-shipee, neen nən ntaa, ndəən yil nə mo. Dangbe mbii desə mo jir a shee kə jeel, kaadi aak kə shee se mat sə.

⁹ <<Dangbe wu tap kə káa fuu, mbəde gurum mon nyool sərep wun nsar kə nentokdyeel mo, kə mon nnəram wun ndəən lu Naan mo. Mon ndəm kə wun ntoom gofna, kə mishkoom mo, mbe səm fen. Desə nən nle kə wun katpee satpwoo deret nə de ntoom mo.

¹⁰ Dangbe akudang kyes kə yil nii jì, be təng see mo shee satpwoo Naan deret sə ngurum mo jir ndəən yil nə akudang.

¹¹ Katdang be mo yak wun, kə mo dəm kə wun nludyeel be taji wu an suk mbe mbii de wun nsat kas. Mbedi a Riin Naan wur nkām wun mbii de wun nsat mo. Mbedi baa a wun nkaa satpwoo nə kas, amma a Riin Naan wur nkaa satpwoo nə.

¹² Dyemnəənshak mon nsərep shak har mpee muut, bə puun wur nseet lāa fin zak. Jep mon nyool lek kə puun fur mo, kə nəən wu mo, be mon nle kə mo twe mo.

13 Gurum mon ncii wun jir, mbe sām fen. Dangbe gwar de wu gung har peekyes nā, be a wur nkat bam.>>

Jeel denaat

14 <<Dangbe katdang wu naa mbii debish, de nii watpee dee buu, nii dar a peedi baa nā ret kē nā dar de kas. (Ngwar dewur tang pwoo desā ni, be nā ret kē wu manshii nā). Be nenyil de mo ndāen Judiya, mo swe dām mbut jwak mo.

15 Ngwar dewur nkaa deng lu, be taji wu sham del ndāen lu nā, mbe mang lēe fin mo kas.

16 Kē gwar dewur a peemaar a yil, be taji wu waa baa ntul mbā mang mbiisep fin kas.

17 Amma jeel nān nsāet naat nkaa mat aak mo, kē mat de mon nkaa shin wur njep mo ndāen teer mēnā mo.

18 Wu cīn dangnaan (leshap kē Naan) nNaan, mbākē taji mbii desā mo cīn a ntarkut kas.

19 Mbedi jeel dedes nān nji taa nkaa gurum mo ndāen teer mēnā mo, de baa mo kē cam naa nā kas, pēgyet Naan shee leyil nā de, har cicinsi, kē baa gurum mon mbāa naajeel mēnā de zak kas har ngaa-ngaa.

20 Katdang de baa Daa Naan wur baa kē pak teer nā mo kas, be baa de mee gurum mmak kat bar kas, amma a mbe sām kē nen debēbēlāp nā mo, be Naan wur baa kē pak teer nā mo.

21 <<Kasdang mee gurum sat nwun nānee, <Wu naa, Kristi wu mpesi.> Koo dang nnā, <wu naa, wur akyeen sī!> Be taji wu shinzeen mpwoo mēnā kas.

22 Mbedi nen de mon ncīn dung, nnā wudun a Kristi, kē nen de mo lesut a kaa nensatpwoo Naan mo sē, dangbē mo a nendung mo, mon nji put des. Mon ncīn mbii aapwoo mo des, kē mbii lukshik mo zak. Mbeekē kasdang nā mak cīn, be mo ngwam nen de Naan wu kē ten bēlāp mo.

23 Amma wu tap kē kāa fuu mo. Wen kēn satpwoo desā mo nwun nshee akudang pee nii wul.>>

Baaji Kē Laa Gurum

24 <<Abwoon kē jeel mēnā mo, be puus nān ncār dee a peenkoo, kē baa tar nān mbangpee kas, ndāen teer mēnā mo.

25 Kē zar de adeng

mon mbeer sham nyil,

kē iiko de mo adeng mon ntungpee zak.

26 Dangbe gurum mon naa Lāa Gurum, wur sham put ndāen nluu de adeng, shi iiko kē Dehai, kē bal dādes.

27 Be wur nlep nenlep Naan mo, mbākē mo dām kok nen dewur kē ten bēlāp mo kuur ashak, ndāen kwang de feer mē

yil nə. Yaa mpeedar kə yil nə jir, be dəm wul mpeedar kə deng nə.>>

mBiiKám nKaa Təngkyeen

²⁸ <<Wu yit kə təngkyeen nə dee a mbiikám pee wun di. Katdang song təngkyeen nə mo doom put kə kompee depoo, be wu man nə, tarlok nə kus mmənə.

²⁹ Aasə zak, katdang wu naa mbii desə mo cìn jir, be wu man nə, wen kən ji wul kus-kus mmənə.

³⁰ Azeen nzeen kən sat nwun nə, Baa gurum de yaksə mon mmurep jir kas, nə atəng mbii desə mo gam jir akudang.

³¹ Deng kə yil mon ndel dəm weet, dāngbə baa pwoos fen mmak cam del dəm kas.>>

Baa Mee Gurum Man

Puus Baa Ji Kə Jesu Kas

³² <<Baa mee gurum mak man puus mənə, kə pee nə kas, koo a nenlep Naan de adeng mo, kə koo a Ləa nə shikaa fin, be baa wur man kas, amma see a puun bejee dak.

³³ Wu tap kə kaa fuu mo, kə wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man pardī pee nən nwul de kas.

³⁴ Katdang pee nə wul, be nən ndee a kaa mee gurum de wu yool mbe dəm mwaan jong-jong sə. Akudang wur yool yit tul nə, be wu le nə nsar kə kərem fin mo, wu shwap dak nkərem fin nə mo jir, shiməndong-shiməndong. Wur sat ngutap kə shiyeepkəpang mə tul nə nənəe, <A tong shi gongpee rəret.>

³⁵ Mbəmənə, wu tong shi gongpee, mbəde baa wu man parpuus de ngulu nə wu mbaaji wul de kas. Meebe wu mbaaji nkansən, koo a nnaar mpar, koo a nciit kə pəbit, koo a mbīt.

³⁶ Mbəkə taji wur mbaaji nwun ndi mman, dāngbe wur kat wu dee nsaam kas.

³⁷ Mbii de wen sat nwun, be an kən sat a ngurum mo jir mmənə nə, wu tong shi gongpee.>>

14

Nennan-nan Mo

Bwolpwoo Be Tu Jesu

¹ Dee teer mo de vəl, kə mo cìn retnyit mə Candel di, kə mu retnyit mə gəl aas de baa nə kə yist kas. Be pris denan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo tang ar de mon nyaa Jesu de shi seen, mbəkə mo tu wur di.

² Dāngbe mo waa sat nənəe, <<Baa mun nyaa wur a ndəən teer mə retnyit sə kas, mbəkə taji gurum nə mo yool lek nkaa mun.>>

Mee Mat Pwes Kaa

nJesu Shi mWoor

³ Kaade Jesu nyil mBetani, ndaen lu ka Siman nguloom, be wur nkaa se mbiise. Be mee mat war ji ka tuut mwoor de na ka toos shangshang de moo pet na a nard, de na karim zam. Be war tep took ka tuut na, mbaka war doo mwoor nan nJesu nkaa.

⁴ Amma na laa mpak gurum de mo de mbut, har mo satpwoo ka shak nane, <<A me le dangbe moo takook ka mwoor desaa aasa yi?

⁵ De na ret ka mo seet ka mwoor desaa na nkaa shool zinariya de na met kambil kun, mbaka mo shin shool na de nenjeel mo.>> Pak gurum na mo gwak mat na war, shi tuup.

⁶ Amma Jesu sat mmo nane, <<Wu yit war di. A me le dang wuu daampee nwar yi? War cin a dak deret nghan hakyeng.

⁷ Wun di ashak ka nenjeel mo shidaar-shidaar, mpeemana be koo a par dedangyi de wuu rabet, be wun mmak cin deret mmo. Amma baa wun nkat nghan ashak ka wun shidaar-shidaar kas.

⁸ War ka cin mbii de waa mak cin na. Mwoor de waa ka doo nkaa fwoshik fen sa, war cin mana a mbe dak san fen mbe wum.

⁹ Azeen kan sat nwun na, koo a pee dedangyi ndaen yil desaa jir, de mon nsatpwoo deret desaa ni, be mbii de mat desaa war cin nghan, be mon nkaa sat na mbe pan war.>>

Judas Iskariyot Lap

II mBe Seet Ka Jesu

¹⁰ Judas Iskariyot, dewur a memee ndaen jeplep Jesu de kaapaat baavel sa mo, Wur dam pee pris denan-nan mo di, mbaka wur seet ka Jesu de ndaen sar mo.

¹¹ Kaade mo kalaeng pwoo mana, be na ret mon nyit zam, har mo tuweerpwoo na, mon nshin shool nwur. Yaa mparmani, be Judas Iskariyot naa nyap ar dewur nseet ka Jesu di mo.

Jesu Se mBiise

Retnyit Ma Candel

¹² Parpuus denshee de ma gael aas de baa na ka yist kas, de na a puus de moo fet tam mo, mba mbiise ma retnyit ma Candel na. Be jeplep ka Jesu mo tal pa wur nane, <<Aa rabet ka mu dam mu dak peese mbiise ma Candel na nghan a nneyi?>>

¹³ Jesu lep memee mo vel ndaen jeplep fin mo, wu sat mmo nane, <<Wu del ndaen yilkaam ni, be wun nkat ka mee gurum dewur ka tuul am nkaa, be wu dam ndang wur,

¹⁴ har ndaen lu dewur ndam del de. Be wu tal pa ngulu na nane, <Ngukam wur sat na, lumazep de wen nse mbiise Tong Ashak mu Candel ashak ka jeplep fen mo, na a nneyi?>

15 Ngulu nə wur nkám mee ludeng dedes nwun, de mo kə dakle. Be wu dak mbiise nə mmun, nlu mənı.>>

16 Jeplep de vəl nə mo yool dām del ndəən yilkaamnə, be mo kat nə a kaadi Jesu wu sat mmo sə, be mo dak mbiise Tong Ashak mə Candel nə nlu ni.

17 Kaade kansəən cìn, be Jesu jì ashak kə jeplep de kaapaat baavəl nə mo.

18 Mon nkaa se mbiise nə, be Jesu sat mmo nənee, <<Azeen-nzeen, kən sat nwun, memee ndəən wun wu nseet kə an. A gwar de mun nkaa sese ashak kə wur yaksə.>>

19 Pwoo de Jesu sat, nə wət pətuup mmo zam, be mo doom tal pə wur shiməndong-shiməndong nənee, <<Daa a an aa?>>

20 Wur sat mmo nənee, <<A memee ndəən wun de kaapaat baavəl sə mo. A gwar dewur sham kə gəl aas nsar mbə lep mpuk ndaa kə an.

21 Mbedi Làa Gurum, wur mmuut a kaadi mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nkaa wur sə. Amma jeel nən ntaa nkaa gwar dewur seet kə Làa Gurum. Ngyal desı be, Di mon nnook làa gwar mənı, be dı nə ret met nwur.>>

Shee Se Tong Ashak Mə Daa

22 Kaade mo nkaa sese nə, be Jesu mang gəl aas, be wur cìn dāngnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa nə, be wur yilang nə, be wur shin njeplep fin mo. Wur sat mmo nənee, <<Wu lap, desə nə a fwoshik fen.>>

23 Wur mang mee laadaa zak, be wu cìn dāngnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa nə, be wur shin mmo. Be mo jir mo shwaa ndəən nə.

24 Be wur sat mmo nənee, <<Desə nə a toom fen de nə dee a gam mə tuweerpwoo depoo shi toom mə Naan, de nə yaa dak mbe toom fen de mon mbeer nə mbe gurum mo des.

25 Azeen-nzeen, kən sat nwun nə, baa an mbaa shwaa am anab dı kas, see pardı an nshwaa am anab depoo nə ndəən mulki Naan.>>

26 Kaade mo cìn kook, be mo pwat dām a Jwakpaat.

Pita Wu nYool Cípwoo nNə, Baa Di Man Jesu Kas

27 Jesu sat mmo nənee, <<Wun jir wun nshwe wu yit nghan dı, mbəde mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee, <Wen ntu

ngukiyeer tām nə mo,
be tām nə mon
ntiit shini-shini.>

28 Amma abwoon de Naan wur baa yool kə an a peemúut, be an ndəm nwun akyeen nyil nGalili.>>

29 Pita sat nJesu nənee, <<Koo de mo jir, mo shwe yit gha de, be baa wen cam yit waa kas.>>

³⁰ Jesu sat mPita nānee, <<Azeen-nzeen kən sat gha nā, mpar cicinsi, akudang deel taadoo yit vəl, be waa nciipwoo yit kun nā, baa waa man an kas.>>

³¹ Amma Pita lappwoo nJesu shibal hakyeng nānee, <<Koo dangde nā atəng kə wen muut ashak kə gha, be baa wen cam ciipwoo kas.>> Be koor jeplep Jesu nā mo sat aasə *zak.

Jesu Cìn Dangnaan

nDəən Maar nGetsamani

³² Mo jì wul mee peedi moo pet nā a Getsamani, be Jesu sat njeplep fin mo nānee, <<Wu tong mpeesə, aku nghan cìn dangnaan (leshap kə Naan) dī.>>

³³ Be Jesu dām ashak kə Pita, kə Jemis, kə Joon. Pətuup fin nā wat, nā daampee nwur zam hakyeng.

³⁴ Wur sat mmo nānee, <<Pətuup fen nā wat zam, har kaa nən ntətu nghan sə. Wu tong mpeesə, kə wur gongpee de.>>

³⁵ Wur gyes dām de akyeen lee, be wur dām kurum nyil, wur cìn dangnaan (leshap kə Naan) nānee, <<Puun fen, katdang de nā mak cìn, be taji wen shwaajeel desə nā kas.>>

³⁶ Kə wur sat nānee, <<Daa, puun fen, waa mak cìn mbii mo jir, be a baa kə kap mə jeel desə aku pee nghan de. Baa a kaadi wen kən rəbet sə kas, amma see a kaadi waa aa rəbet sə.>>

³⁷ Wur waa dām pee jeplep fin dekun nā mo de, be wur kat mo nkaa saam. Be wur sat mPita nānee, <<Simon waa a nkaa saam wo? Tan, baa a mak gongpee mbe awa məndong kas aa?

³⁸ Wu tong shi gongpee, kə wu cìn dangnaan (leshap kə Naan), mbəkə taji wu dēl mbut jwaan kas. Riin nā rəbet dāk, amma nan nā cii, mbəde baa nā bal kas.>>

³⁹ Jesu waa dām de, a pee dangnaan (leshap kə Naan) nā, be wur waa baa cìn dangnaan (leshap kə Naan) a kaadi wur cìn nshee sə zak.

⁴⁰ Wur waa baaji kat jeplep dekun nā mo de nsaam zak, mbəde yit fur mo toon kə nsaam. Baa mo man mbii de mon nlap nwur kas.

⁴¹ Kaade wur waa waaji pee jeplep nā mo de yit dekun, be wur sat mmo nā, <<Har yaksə, be wun de nkaa saam kə nookdī aa? Nə mak kəsə, pee nā kə wul. Mo kə seet kə Làa Gurum nsar nenshikbish mo.

⁴² Wu yool mmun seet. Wu naa gwar dewur seet kə an wur kə jì wul.>>

Mo Yaa Jesu

⁴³ Kaade Jesu kudī nkaa leshap mənī, be Judas Iskariyot, dewur a memee ndəən jeplep Jesu de kaapaat baavəl sə mo, wur jì wul ashak kə duu gurum mo des ndang wur. Gurum

nə mo kə kwai mo, kə kam mo. A pris denan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, a mo lep gurum nə mo.

⁴⁴ Gwar dewur seet kə Jesu nə, wur kə ten cìn mee be naa man (alaama) mmo nənee, <<Ngwar de wen tok kə wur, dang wen tung wur shi məshpwoo, be a gwar nə mmənə. Be wu yaa wur rəret, wu dəm kə wur.>>

⁴⁵ Kaade Judas jì, be wur dəm pee Jesu de abet, kə wur sat nənee, <<Ngukám.>> Be wur tok kə Jesu, dangbe wur tung Jesu shi məshpwoo zak.

⁴⁶ Dangbe mo jì yaa Jesu.

⁴⁷ Amma memee ndəən nen de moo dar de mpee nə, wur shang kwai fin, be wur can kom kə kərem mə pris dedes met jir nə vwet nyil.

⁴⁸ Jesu sat nduu kə gurum nə mo nə, <<Wun, wu pwat wur jì kə kwai mo, kə duul mo, mbəkə wu yaa wen de, kaa wen a mee kus wat sə aa?

⁴⁹ Shidaar-shidaar be an de ashak kə wun, kə an kən kám nwun ndəən Lu Naan dādes, be baa wu yaa an kas. Amma mbii desə mo cìn aasə jir, a mbəkə pwoo de mo kə ten ran mo ndəən bəət haal Naan mo gam de.>>

⁵⁰ Jelep wur mo jir, mo yool shwe yit wur de.

⁵¹ Mee dyem zəlang wur dī, dewur sup a mee fuwaat nkaa shin bejee, wur dəm ndang Jesu, kaadi mo yaa wur,

⁵² be wur su dəm ngum, wur yit fuwaat nə mmo.

Jesu nToom Nenbeetpwoo Mo

⁵³ Mo dəm kə Jesu ntul kə pris dedes met jir nə, a peedi pris denan-nan mo, kə nennan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis moo kuur de ashak.

⁵⁴ Pita tap dəm ndang Jesu abwoon jong-jong, har ntul kə pris dedes met jir nə, be wur del tong ashak kə nentappee mo, kə wur kə kələng wong wus de.

⁵⁵ Pris denan-nan nə mo, kə kuur nennan-nan nə mo jir, mo tang mbii de mon cìn langtəng mə dūng mo nkaa wur, mbəkə mo katpee tu Jesu de, amma baa mo kat kas.

⁵⁶ Koo dī gurum mo des mo jì kə langtəng mə dūng mo nkaa Jesu, be baa mbii de mo sat nkaa Jesu nə mo yakshak kas.

⁵⁷ Pak gurum mo yool dar atəng, kə mo sat mbii de mə dūng nkaa Jesu nənee,

⁵⁸ <<Mu kələng wur sat nənee, <wudin nshirip Lu Naan dedes sə, de gurum mo dyik nə shi sar, dangbe wudin mbaa dyik memee de ndəən teer mo kun zak, de baa a shi sar kas.>>

⁵⁹ Jir kəsə, be baa mbii de mo sat nə mo yakshak kas.

⁶⁰ Dangbe pris dedes met jir nə wur yool dar atəng nnaar fur. Be wur tal pə Jesu nənee, <<Baa waa kə mee mbii de

waa nlap nkaa pwoo desə mo kas aa? A sat a me nkaa mbii de des desə mo sat nkaa gha yi?>>

⁶¹ Amma Jesu dok kətək, baa wur lap mee pwoo kas. Be pris dedes met jir nə wur waa baa tal de pə Jesu zak nənee, <<A gha a Kristi Lää Naan Dehai aa?>>

⁶² Jesu lap nənee, <<A nghan a wu, wun nnaa Lää Gurum, wur tong nsarse Naan debal met jir, bə wun nnaa wur ji ndəən nluu de adeng mo zak.>>

⁶³ Kaade pris dedes met jir, wur kələng pwoo mənī, be wur yilang nlər fin mo, bə wur sat nənee, <<Muu tang a langtəng dedang dikə zak yi?

⁶⁴ Yaksə, wu kələng pwoo de Jesu wur sat, dəwur leshin a kaa Naan sə. Wur naa arang nkaa pwoo mənə yi?>> Be mo jir, mo candyeel muut nJesu.

⁶⁵ Pak mo yaa twes lii nkaa wur, mo paa yit wur mo, dang mo nərem wur, bə mo sat nwur nənee, <<A woo gwar de cut gha nə mmun.>> Be nentappee mo nərem wur hakyeng.

Pita Cípwoo nNə

Baa De Man Jesu Kas

⁶⁶ Kaade Pita dar a fur nder ludyeel nə, be mee reep de war a kərem pris dedes nə war ji.

⁶⁷ Be kaadī war naa Pita ke tong a wus, be war tər yit nzing nkaa Pita, bə war sat nənee, <<Gha ashak kə Jesu ngwe Nazaret zak!>>

⁶⁸ Dangbe Pita cípwoo nənee, <<Baa wen man mbii de yii sat nə kas, baa wen man pwoo mənə kas.>> Be wur yaa ar del put nshiyeppəbong.

⁶⁹ Be reep de war a kərem mu pris dedes met jir nə war baa naa wur de, be war sat nen de moo dar mpwoo shiyeppəbong nə mo nənee, <<Gwar dəsi wur a memee mbut nen Jesu nə mo.>>

⁷⁰ Amma Pita baa cípwoo de zak. Lang dī lee, be nen de moo dar dī pee nə, mo sat mPita nənee, <<Azeen-nzeen, gha a mee mbut nen Jesu nə mo, mbəde gha a ngu Galili.>>

⁷¹ Amma Pita cípwoo, wur dalwus, wur sat nənee, <<Naan shin kar nghan katdang wen man gwar de wuu satpwoo nkaa wur nə.>>

⁷² Abet-abet, be deel tokshik de vəl. Be Pita yeepwoo de Jesu sat nwur sí nənee, <<Akudang deel tokshik yit vəl, be ghan cípwoo fen yit kun nnə, baa a man wen kas.>> Kaade Pita yeepwo mənī, be nə tep kwak nwur, bə wur yaa gwar maap.

¹ Kaade bit mang, be pris denan-nan mo, ashak kə nennan-nan mo, kə nenkām Wāar Mosis mo, kə nenbeetpwoo nə mo jir, mo kuur ashak, be mo lepwoo, be mo bwot sar kə Jesu, mo dām shin wur mPaillet.

² Paillet tal pə Jesu nənee, <<A gha a mishkom nen Yahudi mo aa? Jesu lap nənee, <<aa ten a sat.>>

³ Pris denan-nan nə mo jì kə langtəng mə dung mo des nkaa Jesu.

⁴ Paillet, wur waa baa tal pə Jesu nənee, <<Baa gha kə mee pwoo de ghan nlap kas aa? A naa pwoo mo des de mo jì kə mo nkaa gha>>

⁵ Amma baa Jesu lap mee pwoo nwur koo məndong kas, har nə fes aapwoo mPaillet zam.

Mo Candyeel Muut nJesu

⁶ Gyet be koo a parpuus mə retnyit mə Candel dedangyii, be Paillet wur kə loot bwet mee gurum de bubwot məndong mmo, de gurum nə moo rəbet.

⁷ Mee gwar de moo pet sām nwur a Barabbas, wur de a bubwot nlushoot ashak kə nenbwetbeer mo, de mo kə tukáa ndəən bwetbeer fur nə.

⁸ Duu gurum nə mo jì kus, be mo yaa dang nə pə Paillet, kə wur bwet mee gurum de mmo, kaadi wur loot kə cin nə sə.

⁹ Paillet tal pə mo nənee, <<Wuu rəbet kə nghan bwet a mishkoom mə nen Yahudi mo nwun aa?>>

¹⁰ Paillet man nə, pris denan nə mo jì kə Jesu ntoom fin a mbə zuur.

¹¹ Dangbe pris denan mo kar duu gurum nə mo, mbəkə mo dang pə Paillet kə wu bwet Barabbas de mmo.

¹² Paillet waa baa sat mmo nənee, <<Wuu rəbet kə nghan cin a me kə gwar de wuu pet wu a mishkoom nen Yahudi mo yi?>>

¹³ Dangbe mo waa sət le or shibal nənee, <<A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep.>>

¹⁴ Paillet sat mmo nənee, <<A mbe meye? Wur cin a mbii debish dedang yi?>> Be mo waa sət le or shi doo dedes hakyeng, <<A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep! A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep!>>

¹⁵ Mbēdi Paillet rəbet kə nə ret de nduu kə gurum nə mon nyit, be wu bwet Barabbas mmo. Amma abwoon dewur fwo nbwat Jesu, be wur shin Jesu mmo, mbəkə mo dām pwas wur de nkaa shiyeep.

Shiitoo Mo Toklong nJesu

¹⁶ Dangbe shiitoo mo del kə Jesu ndəən lu mə gofna nə, de moo pet nə a Praitōrium, be mo pərep shiitoo de mpee mənə mo jir, mo jì kuur ashak pee Jesu fi.

17 Mo lep mee nlər də nə naat pan a tup nJesu, kə mo raa mee mbiikaa ghər, mo lep nwur nkaa.

18 Dangbe mo tok kə nwur nənee, <<Muu tok kə gha da mishkoom nen Yahudi mo.>>

19 Be mo cut wur nkaa shi raas, bə mo tus lii nkaa wur. Be mo kurum nfurum, kə mo seyil nwur.

20 Abwoon də mo kə shwar, kə bák wur, bə mo shang nlər denaat pan a tup nə nkaa wur, dangbe mo lep nlər nwur mo nwur. Be mo put dəm kə wur atəlong, mbəkə mo pwas wur də.

Mo Pwas Jesu nKaa Shiyeepyoom

21 Kaade mo a ar dəm nə, bə mo taa kaat kə mee gwar, də moo pet sim nwur a Simon, wu a ngu Sairin, puun Alekzanda kə Rufus, wur tong mmee laayil ji də, bə shiitoo nə mo le wur mang shiyeepmúut Jesu nə ating.

22 Mo ji wul kə Jesu mmee peedi moo pet nə a Golgofa (shii kə Golgofa nə a dyeskaa.)

23 Mo shin am anab də mo kə riyeep nə kə mee yen də moo pet naa myrrh nwur, amma wur cii shwaa nə.

24 Kaade mo pwas Jesu nkaa shiyeep, bə mo koospaa mbe bák nlər wur. Be Mo bák nlər nwur mo nnaar mu. Be mo bələp mbəkə mo naa bə də koo a gwar dedangyi nwur nkat fi.

25 Mo pwas Jesu nkaa shiyeepyoom nə a kaa karfe pwoofeer də mə bit sə.

26 Mo ran pwoo nkaa mbii də nə le dang mo tu Jesu, mo lang nkaa shiyeepyoom nə ndeel nkaa nJesu, də nə sat nənee, << A MISHKOOM MƏ NEN YAHUDI MO NDESƏ.

27 Mo pwas mee kus wat mo vəl ashak kə Jesu zak. Mo pwas memee nkwang sarse nwur, bə memee nkwang sarkul nwur zak.

28 Mo cìn mbii desə mo jir a mbəkə pwoo də mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nə gam də nənee, <<Mon tang wur mbut nendebish mo.

29 Nen də mo del ar peedi mo pwas Jesu də, mo zəkkaa fur mo, kə mo nwangpwoo nwur nənee, <<Kaigwa! Waa də di a sat nə, waa nshirip Lu Naan dədes, dangbe nghan mbaa dyik nə də ndəən teer mo kun zak.

30 A bam sak kəsə! A sham nkaa shiyeep nə shiko.>>

31 Pris denan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo shwar, bə mo toklong nJesu zak, mo sat nənee, <<Waa bam nen deci mo, dangbə baa waa mak bam sak kas.

32 Katdang gha a Kristi azeen-nzeen, mishkoom nen Isreil mo. Be a sham nyil nkaa shiyeepmúut nə yaksə, mbəkə mu

naa, kə mun shinzeen de.>> Wat de mo pwās mo ashak kə Jesu, mo satpwoo debuu nwur zak.

Muut Jesu

³³ Kaade karfe kaapaat baavəl mə puus a naar ting-təng nə wul, be pee nə rii ndəən yil nə jir, dɛl dəm wul karfe kun mə puus.

³⁴ Kaade karfe kun nə cɪn, be Jesu wu petpee shi doo dɛdes, nənee, <<Eloi, Eloi, lama sabaktani?>> Manshii nə a nənee, <<Naan fen, Naan fen. A mbeeme dang a yit an yi?>>

³⁵ Kaade pak gurun mo mbut nen de moo dar de mpee nə, mo kələng petpee mənɪ, be mo sat nənee, <<Gwar desə wur kə pet a Ilaija>>

³⁶ Be memee ndəən mo, wur su dəm mang tuvuk lep ndəən am anab dɛdɔwəŋ, wur lep nkaa rep mee kam. Wur lep kaa nJesu mbəkə wur dɔyas de. Pak gurun nə mo sat nənee, <<Wu dar aku mun naa mbii de nən ncɪn dɪ de, kyet Ilaija wun nji bəm wur wo?>>

³⁷ Jesu waa baa bwet or shi doo dɛdes, be wur shang nookmuut.

³⁸ Be fuwaat de nə ndəən Lu Naan dɛdes de nii paapee Dɛbɔŋ met jir, nə tee sham a naar be nə bək vəl.

³⁹ Kaade gwar dɛdes nkaa shiitoo mo kambil mɛndɔŋ dɛwur dar kus kə shiyeepmúut nə, wur naa kaadi Jesu shang nookmuut, be wu sat nə, <<Azeen-nzeen, gwar desə wur a Làa Naan.>>

⁴⁰ Pak mat moo dar de pan jong, mon nkaa naa mbii de nii cɪn jir. nDəən mat nə mo, be Meeri Makdalin waa de, kə Salome kə Meeri nəən Jemis delee kə Josep.

⁴¹ A mo a mat de di mo dəm ndang Jesu, kə moo cɪn dak nwur kaadi di wur kudɪ ndəən yil nGalili, kə pak mat mo des de mo yool nGalili jɪ ashak kə wur nJerusalem.

Mo Wum Jesu

⁴² Nciit kə mənɪ, be kansəən cɪn, a parpuus de gurun moo dak sut de, mbəde daar nə a puus nookdɪ.

⁴³ Be Josep ngu Arimafiya, mee gwar dɛdes, dɛwur ndəən nenbeetpwoo mo, wur shikáa fin wur nkaa gong jɪ kə mulki Naan. Wur yaa pətuup, be wur dəm dang kúm Jesu pə Pailɛt, mbəkə wur dəm wum de.

⁴⁴ Nə aapwoo mPailɛt zam, mbəde wur kələng nə, Jesu kə ten muut. Dangbe Pailɛt pet shiitoo dɛdes nə, be wur tal pə shiitoo nənee, <<Kyet Jesu kə ten muut a yam wo?>>

⁴⁵ Kaade Pailɛt kələng mbii de shiitoo nə sat, be Pailɛt sat mmo kə mo dəm shin kúm Jesu nə nJosep.

⁴⁶ Dangbe Josep seet kə mee fuwaat depiyaa. Be wur sham kə kúm Jesu nə, wur bwot kúm nə shi fuwaat nə. Be wur dəm

le kúm Jesu nà ndəən kəcir de mo am nà ndəən jwak. Be wur tup mee nghək dədəs, wur paa pwoo kəcir nà dī.

⁴⁷ Meeri Makdalin, kə Meeri nən kə Josep, mo naapee de mo le kum Jesu nà dī.

16

Jesu Yool A Peemúut

¹ Abwoon kə parpuus Nookdī mən nen Yahudi mo, be Meeri Makdalin kə Salome, kə Meeri nən kə Jemis, mo seet mwoor tus shangshang, mbəkə mo dām pwes de nkaa kúm Jesu.

² Parpuus denshee mbut nteer pwovəl sə mo, mbít nciit kə de puus mbe kaa be mat nà mo pwat dām a peedī kəcir nà dī.

³ Mon nkaa sat nà shak a ar nənəe, <<A wii mbet nghək dədəs nà mmun mpwoo kəcir nà ye?>>

⁴ Be kaadī mo dyeep yit, be mo naa mo kə bət nghək dədəs nà baa kənə. Nghək nà a dədəs hakyeng.

⁵ Kaade mo dēl ndəən kəcir nà, be mo naa mee zəlang wur tong nkwang sarse, wur kə nlər dəpiyaa, be nà lekərmuut mmo zam.

⁶ Zəlang nà wur sat mmo nənəe, <<Taji kərmuut yaa wun kas, mbəde wen man nà, wun pə yap a Jesu ngu Nazaret. Gwar de mo pwas wur nkaa shiyeep sí, wur kə yool a peemúut nà. Baa wur mpesi kas. Wu jì wu naapee de mo le wur de ndesi!

⁷ Be wu dām, wu sat jeplep wur mo, kə Pita nà, wur kə yool a peemúut, yaksə wur a ar dām nGalili a təleng nwun. Wun ndem wu naa wur a mpee mənī, kaadī də wur kə ten sat nwun sə.>>

⁸ Dangbe mat nà mo yool pwat yit kəcir nà, be mo shwe dām kə kərmuut, dang nà aapwoo mo zak. Baa mo taa sat mee mbii mmee gurun kas, mbəde kərmuut nà fes yaa mo zam.

Jesu Kámshin mMeeri Makdalin

⁹ Kaade Jesu yool mbít parpuus denshee, de nà a puus Láadi be wur shee kámshin fin a mMeeri Makdalin, a war a mat de di Jesu kə ceen riin dəbish mo pwoovəl pwat ndəən war sí.

¹⁰ War dām sat nen de di mo ashak kə Jesu. Mon nkaa wal kə maap.

¹¹ Amma kaadī mo kələng pwoo de war sat nà, Jesu wur kə yool a peemúut, dangbe wen kə naa wur, be baa mo shinzeen kas.

Jesu kámshin nJeplep Wur Mo

¹² Abwoon mənī, be Jesu kámshin mmee jeplep wur mo vəl, kaadī mo a ar dām mmee laayil.

¹³ Mo ciir dām sat nkoor jeplep nə mo nə, wudun kə naa Jesu, amma baa koor nə mo shinzeen kas.

¹⁴ Abwoon dese, be Jesu ji kāmshin njeplep de kaapaat baaməndong sə mo, be moo tong a peese mbiise. Wur gwak mo mbe ciin shinzeen fur, kə mbəde pətuup fur mo a dəbal, mbəde baa mo shinzeen nen de mo naa wur abwoon dewur kə yool a peemúut kas.

¹⁵ Jesu sat mmo nənee, <<Wur dām ndəən yil nə jir, wur satpwoo deret de ngurum mo jir.

¹⁶ Gwar dewur shinzeen, kə mo cìn baptisma wur zak, be wur nkat bam, amma gwar dewur cii shinzeen, be mon ncandyeel muut nwur.

¹⁷ Mon nnaa mbii aapwoo desə mo pə nen de mo shinzeen nghan. Mon nshin iiko mmo mbe ceen riin debish mo ndəən sām fen. Mon nkatpwoo shi liispwoo mo shini-shini.

¹⁸ Katdang mo yak nwòo mo, koo mo shwaa yen tupee be baa nən ncìn mee mbii mmo kas koo dəben. Mon nle sar fur mo nkaa nenciinkoom mo be mon mbar.>>

Mo Mang Jesu Kàa

Kə Wur Adeng Naan

¹⁹ Abwoon de Daa Jesu kə leshap kə mo, be mo mang wur kaa adeng Naan. Be wur kàa tong nsarse Naan.

²⁰ Jeplep nə mo pwat dām satpwoo Naan shipe-shipe. Daa wur cìn dak ndəən mo, wur kām agaak nə, pwoo de moo sat nə azeen shi mbii aapwoo de mo cìn mo.

Dak Jeplep Jesu Mo

Cweerpwoo nKaa Sham Riin Debang

¹ Dəm pə gha Tiyofilus. Ndəən bəət-haal fen denshee, bə wen ran pwoo nkaa mbii de Jesu wur cìn mo, kə mbii dewur kám mo.

² Dəm wul parpuus de Naan mang wur kaa kə nə adeng. Aku dang Naan mang wur kaa kə nə adeng, bə wur leshap nnen dewur kə bələp mo, mbəkə mo dee de a jeplep fin mo, shi iiko mə Riin Debang.

³ Mbə teer mo laarfeer abwoon de Jesu kə yool a peemúut, bə wur woo shin mmo yit des, ndəən ar mo shini-shini, de nə kám agaak nə, wur di mmeen azeen-zeen. Mo naa Jesu, kə wur leshap mmo nkaa mulki mə Naan.

⁴ Par mə puus sə, bə kaade wur di ashak kə jeplep fin mo, bə wur leshap mmo balbal nānee, <<Taji wu yool wu yit Jerusalem kas. Dangbə wu tong, wu naa gam zuum de puun fen wur kə ten cweer nwun, de wuu kələng nə mpwoo fen.

⁵ Də Joon wur cìn baptisma ngurum mo a shi am, dang dee meeteer mo di a lee dak, bə mon ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>>

Mo Mang Jesu Kaa Kə Wur Adeng

⁶ Kaade jeplep Jesu mo kuur ashak, bə mo tal pə wur nānee, <<Daa, gha mbə cìn shin mulki nə nnen Isreil mo a ndəən meeteer desə mo ee?>>

⁷ Jesu lap mo nānee, <<Baa desə nə a muu, mbəkə nwun man puus nə, kə bit de Daa kə ten le mo ndəən iiko fin kas.

⁸ Dangbə Naan wur nshin bal nwun, katdang Riin Debang sham nkaa wun. Bə wun mbə dee a langtəng fen mhffig

o ndəən Jerusalem, kə ndəən Judiya jir, kə Samariya, dəm wul ndəən yil mo jir zak.>>

⁹ Kaade wur sat pwoo mənə, bə mo mang wur kaa kə nə adeng a yit mo. Yaksə nluu jì paa wur, baa mo kutdi naa wur kas.

¹⁰ Kaade mo di nkaa ban yit mo mo kaa kə nə adeng, bə mee gurum mo vəl, mo jì dar pə mo di, kə nlər piyaa petpet

¹¹ Nen nə mo sat nānee, <<Wun nnen Galili mo, a mii le dang wuu dar, wuu ban yit kaa kə nə adeng ii? Jesu de wu naa mo kə mang wur kaa kə nə adeng pə wun di sə, bə wur mbə baa sham a kəsə zak.>>

Mo Bəlip Mee Gurum A Koppee Judas

12 Bə jeplep mə Jesu mo yool yit Zuul Paat de nə kus kə Jerusalem, dejong nə kə Jerusalem a meel mändong bejee dak.

13 Kaade mo ji wul ndəən pee kaam nə, bə mo dəm kàa ndəən ludeng, a pee de moo tong di. A mon ndesə, Pita, kə Joon, kə Jemis, kə Andru, Filip kə Tomas, Bartolomi, kə Matiyu, kə Jemis dyem Alfiyas, kə Simon Zelot, memee mbut mee nnen de gyet mo balkaa mo mbə tang mulki mə yil mo, kə Judas làa Jemis.

14 Nen desə mo balkaa mo mo ashak mbə dangnaan shidaar-shidaar, shi pətuup mändong ashak kə pak shurep mo, kə Meri nəən Jesu, kə dyemnəən fin mo zak.

15 Ndəən meeteer mənə mo, bə nen shinzeen nə mo kuur ashak, (de duu mo nə wul kambil mändong kə laarvəl), bə Pita yool dar atəng nnaar mo mbə leshap, bə wur sat nənee,

16 <<Dyemnaa mo, nə a təng kə mo gampwoo de mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Naan. Pwoo de gyet Riin Debang le kə Devit leshap nkaa Judas ngwe dewur dee a ngukám ar nnen de də mo yaa Jesu.

17 Də wur a memee mbut mmun, kə də wur cìn pak dak fun desə nə zak.>>

18 (Shi shool de Judas lap mbə kwat dak fin debish, bə wur dəm seet mee maar dīshik. A pee dewur sham taa wur muut, wur piin but fin, dəm kat pinbut wur mo pwat beer.

19 Mbii desə nə dee a deməman ngurum de moo tong ndəən yil nJerusalem jir, moo pet maar desə nə shi liispwoo mo a Akeldama. De shii mənə a maar toom).

20 <<Mbədə mo Jeplep Jesu mo ten ran ndəən bəət haal Zabura nənee, <<Wu ar kə nlu wur nə dee a kərem. Taji mee gurum tong ndəən nə kas,>

Kə mo ran zak nənee, <Wu yit kə mee gurum dee di a koppee wur nə.>

21 <<Mbə mənə, bə nə ret kə mmun bələp mee gurum mbut nnen de peegyət mo di ashak kə mun, kaade də Daa Jesu wur kə mwaan dəm kə mun shipee-shipee sə.

22 Yool mbít de Joon kə cìn baptisma ngurum mo, dəm wul parpuus de Naan mang Jesu kaa kə nə adeng, pə mun di. Nə dee a təng kə memee mbut nnen de mun mbələp sə mo, wur dee a ngusatpwoo nkaa yool kə Jesu a peemúut nə ashak kə mun.>>

23 Aasə bə mo le gurum mo vəl de səm mo mo a Josep de moo pet wur a Barsabas koo Jastus, kə Matiyas zak.

24 Yaksə mo dangnaan nənee, <<Daa, gha de a man pətuup gurum mo jir. A kám ngwe de waa a bələp mmun, ndəən des devəl sə mo.

²⁵ Mbəkə ngwe nə cìn dak di a koppee mə Judas kaa memee ndəən jeplep kə Jesu mo sə. Də Judas yool yit dak nə di, mbəkə nwur dəm di a pee dyem fin.>>

²⁶ Kaade mo bwet bələp nə, bə nə taa nkaa, Matiyas. Yool mmənə, bə mo tang Matiyas ashak kə jeplep de kaapaat baaməndong nə mo.

2

Riin Debang Sham Parpuus Pentikos

¹ Kaade parpuus Pentikos nə wul, bə nen shinzeen nə moo kuur ashak a pee məndong jir.

² Yaksə, nnen mman, bə mee doo de fiipee ka kut dəbal-bal sə, nə tong adeng sham gam lu de moo tong di jir.

³ Yaksə mo naa mee mbii kaa mbəlem wus sə, nə sham lang nkaa mo jir

⁴ Mo gam mo jir shi Riin Debang, yaksə mo doom leshap mo shi liispwoo mo shini-shini, kaade Riin Debang kām mmo sə.

⁵ Ndəən meeteer mənə mo, bə pak nen Yahudi mo ndəən Jerusalem de moo kəer Naan mo di, kə de mo pwat ndəən yil mo shini-shinə jir, mo jì nJerusalem.

⁶ Kaade gurum mo kələng doo nə, bə duu mə gurum nə mo kuur a peeshak. Nə aapwoo ngurum nə mo, mbəde koo a ngwe dədangyi, bə wur kələng nen shinzeen nə mo nkaa leshap shi liispwoo mə yil fin.

⁷ Nə lekərmuut, dang nə aapwoo mo, bə mo sat nənee, <<Nen de moo leshap sə mo jir, a nen Galili mo.

⁸ Cirang dang koo a ngwe dədang ndəən mun, pə kələng mo nkaa leshap shi liispwoo mə yil fin ii?

⁹ Mun mu tong a nyil mPartiya, kə Mediya, kə Elam, kə nen de mo tong ndəən Mesopotamiya, kə Judiya, kə Kapadosiya, kə Pontus, kə Eshiya,

¹⁰ Kə Firijiya, kə Pamfiliya, kə Ijip, kə ngaar Libiya, kus kə Sairin, kə pak fun mo a məzep de mo tong nyil nRom jì di.

¹¹ (Mo a nen Yahudi mo, kə nen de mo jì dəfel ndəən nen Yahudi mo). Kə nen Kritan mo, kə nen Arab mo. Muu kələng mo nkaa leshap nkaa mbii aapwoo dənən-nan de Naan wur cìn mo shi liispwoo mə yil fun mo.>>

¹² Nə aapwoo mmo, dang nə suur mo jir, dang mo baa tal pə shak nənee, <<A mii a shii mbii desə yii?>>

¹³ Dangbə pak gurum mo nwang pwoo mmo, dang mo sat nənee, <<Nen desə mo raa a am anab.>>
Pita leshap nDuu Gurum Mo Parpuus Pentikos

¹⁴ Bə Pita yool dar atəng ashak kə jeplep de kaapaat baaməndong sə mo, bə wur diyeep doo fin balbal, bə wur sat

nduu gurum nə mo nənee, <<Wun nen Yahudi mo, kə wun nen de wuu tong nJerusalem jir. Wu lekom kə nwen sat shii mbii desə mo di nwun.

¹⁵ Baa nen desə mo raa a am anab kə nə yir kaa mo kaade wuu pan sə kas, mbəde pee nə kutdi a pwoofeer mə bít ndesə bejee dak.

¹⁶ Dangbə, desə nə a mbii de gyet ngusat pwoo Naan Jowel kə ten sat sə nənee,

¹⁷ <Naan wur sat nənee, Ndəən meeteer mə kyes nə mo.

Bə an mbə ndoo Riin fen nkaa gurum mo jir. Jep fuu demish mo, kə de mat mo, mon nsatpwoo Naan ngurum mo, kə mbii de mo mbə ji akyeen. Zəlang fuu mon nnaa mbii desəsok mo, de Naan wur rəbet kām nə mmo, kə dəkaam fuu mon nsuun suun mo.

¹⁸ Kəzak, ndəən teer mənə mo, bə an mbə doo Riin fen nkaa kərem fen demish mo, kə de mat mo. Bə mon nsatpwoo fen, kə mbii de mo mbə ji akyeen zak.

¹⁹ An mbə cín mbii lukshik mo adəng, dang an mbə cín mbii aapwoo mo ndəən yil nə, de toom kə wus, kə diyeel, mon den kàa gərong-gərong,

²⁰ akudang puus dedes, kə iiko mə Daa nən nji, bə Puus nən nciir dee a peenkwoo, kə tar nən nciir dee a toom zak.

²¹ Parmənə, bə koo a ngwe dedangyii, dewur pet səm mə Daa bə a wur nkat bam.>

²² <<Wun nen Isreil mo! Wu lekom kə wu kələng pwoo desə mo de. Jesu ngu Nazaret, ngwe de Naan kat retnyit kə wur, kə de Naan cín mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo kə Səmpwoo mo nsar wur a yit fuu. Wun shikáa fuu wu man nə, mbii desə mo cín a kəsə.

²³ A Jesu desə de mo seet wur nsar fuu. Mbədə a Naan kə ten le, kə wur man nə, nən ncín a kəsə. A wun wu tu wur, mbəde a wun wu le, kə nnenshikhish mo pwəs wur nkaa shiyeep.

²⁴ Dangbə Naan yool kə Jesu a peemúut, kə wur fween Jesu ndəən jeel mə muut, mbəde baa muut nə mmak yaa wur le ntun nə kas.

²⁵ Mbədə gyet Devit kə ten leshap nkaa Jesu nənee, wen naa Daa ashak kə an shidaar-shidaar. Mbədə wur kus kə an, bə baa mee mbii mmak daampee nghan kas.

²⁶ Mbə mənə, bə pətuup fen nə gam kə retnyit, dang lis fen met kook retnyit. Dəm wul a de fwooshik fen tong ndəən canciin zak.

²⁷ Mbədə baa gha mmak yit seen fen ndəən kəcir kas, kə baa gha mmak yit Ngwe Debang fwaa nwur naa wam ndəən kəcir kas.

²⁸ Waa a ten a kām ar de mo a mə seen nghan. Kə gha mbə ngam pətuup fen shi retnyit ntoom fwaa zak.>

29 <<Dyemnaa mo, wu lekom, kə nghan leshap dī nwun rərret nkaa puunkaam fun Devit, de gyet wur muut, bə mo wum wur, kəcir wur nə di mpee desə har cicinsə.

30 Gyet wur a ngusat pwoo mə Naan, dang wur man mbii de Naan kə ten cweer nənee, wur nyool le memee ndəən dang wur mo, kə nwur dee dī a mishkoom koo Devit sə.

31 Gyet Devit kə ten naa mbii de Naan nyool cīn akyeen, a kəsə bə, wur leshap nkaa yool mə Kristi a peemúut nənee. Baa Naan nyit wur a peemúut kas, kə baa fwooshik wur nən nwam ndəən kəcir kas.

32 A Jesu desə de Naan kə yool kə wur a peemúut, dang mun sə jir, mun a langtəng nə Jesu kə yool a peemúut.

33 Mo kə le Jesu a dedes, yaksə wur kə tong nsarse mə Naan, wur kə lap Riin Debang pə Naan kaade gyet wur kə cweer sə. Mbii de wuu naa, kə de wuu kələng sə, a zuum mə Riin Debang dewur kə doo shin sham nkaa mun.

34 Baa gyet Devit kə kaa adəng kas, dang wur shikáa fin sat nənee <Daa wur kə sat nDaa fen nənee, A tong nsarse fen.

35 Dəm wul a de an nle shaarlek fwaa mo dee a mbii leshii ngha.>

36 <<Mbə mənə, wu yit kə nnen Isreil mo jir, mo man azeen-zeen nənee, An pə leshap a nkaa Jesu de wu pwas wur sə. Dangbe Naan kə le wur dee a Daa, kə Kristi zak.>>

37 Kaade gurum nə mo kələng pwoo mənə, bə nə sul pətuup mmo hakyeng, yaksə mo sat mPita kə koor jeplep nə mo nənee, <<Dyemnaa mo, mun mbə ncin a mii?>>

38 Bə Pita lap mmo nənee, <<Wu tuwap, mbəkə mmo cīn baptisma dī nwun jir ngwe dedangyii ndəən wun, ndəən səm kə Jesu Kristi, mbəkə nNaan fwo shikbish fuu mo dī nwun. Bə wun mbə lap zuum mə Riin Debang.

39 Pwoo de mo cweer nə, a mbə wun, kə jep fuu mo, kə mbə nen dejong mo jir, kə koo a ngwe dedangyii de Daa fun Naan wur mpet zak.>>

40 Shi pwoo mo des, bə wur leshap mmo balbal, dang wur sat mmo nənee, <<Wu shang káa fuu mo mbut kar de nə mbə jī nkaa nen debish de nyicinsə mo.>>

41 Nen de mo shinzeen mpwoo dewur le nə, bə mo cīn baptisma mmo, parpuus mənə, bə mo kat gurum mo dyikye koo ngal kun sə.

42 Moo tong ashak shidaar-shidaar mbə kələng kám mə jeplep Jesu mo, kə shaar ashak, kə moo sese ashak, kə dangnaan ashak zak.

Tong Nə Dəm Dan Jesu Mo

43 Jeplep mə Jesu nə mo, cīn mbii aapwoo mo kə mbii lukshik mo des, nə le kə gurum mo kər Naan zam.

⁴⁴ Nen de mo shinzeen nJesu jir, bæ mo balkaa mo mo ashak, kə mo le mbii mo mo ashak jir, a pee mändong.

⁴⁵ Mo särepe mbii mo mo, kə long fur mo jir, mbəkə mo shwap di ashak, koo a wii, bæ baa wur kat mee mbii jee nwur kas.

⁴⁶ Koo puus dedangyii bæ moo däm kuur ashak, ndään Lu Naan dedes nə, kəzak mo kə se mbiise fur mo ashak ndään lu fur mo shi retnyit hakyeng, kə shi pətuup demändong.

⁴⁷ Moo kwoop Naan, dang gurum moo kələng retnyit kə mo. Koo a puus dedangyii, bæ Daa wur jì kə nen de mo kə kat bam dyikye mmo.

3

Pita Bar Mee Gwar Dewur A Kurumkut

¹ Par sə bæ Pita kə Joon mo kaa nLu Naan dedes mbə dangnaan koo kun de mə puus sə.

² Yaksə mo kat mee gwar de mo lāa wur a kurumkut mpwoo lu nə, de moo pet a Deret. Koo puus dedangyii bæ moo mang wur jì le mpwoo lu nə, mbəkə nwur dang shool di pə nen de moo del ndään Lu Naan dedes nə.

³ Kaade wur naa Pita kə Joon mo mbə del ndään Lu Naan nə, bæ wur dang shool pə mo.

⁴ Pita kə Joon mo ban yit nkaa wur. Bə Pita sat ngwar nə nənee, <<A naa mun.>>

⁵ Yaksə wur lepyit nkaa mo, mbəde wur pan nə, mon nshin mee mbii ndin.

⁶ Pita sat ngwar nə nənee, <<Baa an kə mee shool azurfa, koo zinariya kas. Mbii de an kə nə, bæ an nshin ngha. Ndään səm kə Jesu Kristi ngu Nazaret, a yool a mwaan.>>

⁷ Pita yaa sarse mə gwar nə, kən nwur wur diyeep gwar nə di. Yaksə abet-abet, bæ kwakshii wur mo, kə baas wur mo katbal.

⁸ Bə gwar nə yool məreppée shi shii fin mo, dang wur doom mwaan, däm del ndään Lu Naan dedes nə ashak kə mo zak. Wur nkaa mwaan, dang wur nkaa məreppée, kəzak wur nkaa kwoop Naan.

⁹ Kaade gurum mo naa wur nkaa mwaan, dang wur nkaa kwoop Naan,

¹⁰ bæ mo man nə, a gwar de di moo mang wur jì le mpwoo lu Naan de moo pet a Deret mbəkə nwur dang shool di pə gurum mo. Nə aapwoo ngurum nə mo zam, kəzak nə lekərmuut mo mbə mbii de mo cin ngwar nə.

Pita Leshap Ngurum Mo nDään Lu Naan Dedes

¹¹ Kaade gwar nə wur dyiin ndang Pita kə Joon, bæ nə aapwoo ngurum nə mo zam, yaksə mo su däm pə mo di ndään kuut de moo pet a mə Solomon.

¹² Kaade Pita naa a kəsə, bə wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wun nen Isreil mo! A mii le dang bar gwar desə nə aapwoo nwun yii? A mii le dang wuu ban yit nkaa mun, koo a shi mee dedes fun, koo a shi mee deret fun, dang mu le ngwar desə mwaan yii?

¹³ A Naan mə Abraham kə mə Aizik kə mə Jekop, kə mə puun fun mo, a wur le ngudak fin Jesu a dedes. Də a wun wu seet Jesu, dang wu cii wur ntoom Paillet, kaade Paillet sat nə, dyin mbə bwet Jesu.

¹⁴ Də wu cii ngwe Debang, dewur a ngwe de ndəre, mbəkə nwun dang mmo bwet a ngutukaa di nwun.

¹⁵ Wu tu ngwe dewur a tuus mə seen, de a wur shin seen ngurum mo. Dangbe Naan yool kə wur a peemúut, dang mun a langtəng mənə.

¹⁶ A shi shinzeen ndəən səm kə Jesu, a nə le dang gwar desə, kat bar. Gwar de wu naa, kə de wu man sə. A ndəən səm kə Jesu, kə shinzeen de nə put pə wur di, a nə le ngwar desə wur dee a ngu nkoom kədəng-dəng, a yit fuu jir.

¹⁷ <<Yaksə dyemnaa mo, wen man nə, mbii de də wun kə nennan fuu mo, wu cìn nJesu, bə də wu cìn a mbə ciin man.

¹⁸ Dangbe Naan yit kə mo cìn mbii desə mo jir, a mbəkə mmo gampwoo de gyet Naan kə ten sat mpwoo nensatpwoo fin mo nə, Kristi fin mbə shwaajeel.

¹⁹ Wu tuwap, mbəkə nwun ciir pə Naan di, mbəkə nNaan fwoo shikbish fuu mo di nwun. Katdang wu tuwap azeen-zeen, bə Naan mbə naa ngam wun shi mbii de mo a mə Riin fin, mbəkə taji nə waam wun kas.

²⁰ Kə wur mbə lep Jesu Kristi, dewur kə ten bələp wur mbə wun.

²¹ Wur mbə tong ndəən dengnaan, dəm wul parde Naan ciir kə mbii mo dee a depwoo jir akudang. Kaade gyet Naan kə ten cweer mpwoo nensatpwoo fin debang mo pəgyet di yam-yam sə.

²² Gyet Mosis sat nənee, <Daa Naan fuu mbə yool kə mee ngusatpwoo fin nwun, mbut nnen fuu mo, kaa wen sə.> Nə a təng nwun lekom, kə nwun kələng mbii dewur mbə sat mo di nwun jir.

²³ Koo a ngwe dedangyii de baa wur mbə lekom kə nwur kələng ngusatpwoo Naan mənə di kas, bə mon nshang wur baa kə nə mbut nen Naan mo.

²⁴ Nensatpwoo mə Naan mo jir, yool mbít Samuwel, kə nensatpwoo Naan de mo jì mbwoon wur zak, mo jir mo kə ten leshap nkaa teer desə mo.

²⁵ Pwoo de gyet Naan wur cweer mpwoo nensatpwoo fin mo nə a mbə wun, kə nwun sekop mə mbii de gyet Naan wur kə ten cweer mpuun fuu mo shi toom, kə de gyet wur

sat Abraham nānee, <A ndāen dang fwaa, bə gurum de ndāen yil nā mo jir, mon nkat deret.>

²⁶ Kaade Naan wur bələp ngudak fin, bə Naan wur shee lep wur shin jì a pə wun dī, mbəkə nwur le deret dī nkaa wun, kə mbəkə nā ciir dī kə koo a wii ndāen wun, kə nwur yit cìn mbii debish mo dī.>>

4

Pita Kə Joon, Ntoom Nennan Mo

¹ Kaade Pita kə Joon, mo dī nkaa leshap ngurum nā mo, bə pak pris mo, kə ngwe dedes mə nentap Lu Naan dedes, kə pak nen Sadusi mo, mo jì pə mo dī.

² Nə lāa mmo mbut, mbəde jeplep dəvəl nā mo, nkaa kām ngurum mo nə, Jesu kə yool a peemúut. De nə kām nə, katdang gurum mo murep, bə mon nyool a peemúut mmənə.

³ Mo yaa Pita kə Joon, bə mo dām shoot mo teer nlushoot, mbəde kansəen kə cìn.

⁴ Jir aasə gurum mo des mo shinzeen mpwoo nə, de daas mo kus kə wul ngal paat.

⁵ Dədaar nə, bə nen taatələng mə nen Yahudi mo, kə nen denan-nan mo mo, kə nenkām Wàar Mosis mo, mo kuur ashak, nJerusalem.

⁶ Kə Anas dewur a pris dedes met jir, wur dī ashak kə mo, kə Kayafas, kə Joon kə Alekzanda, kə nen de mo a dang mə pris dedes met jir nə zak.

⁷ Kaade mo lep kə mmo dām jì kə Pita kə Joon, bə mo le mmo dar ntoom mo. Yaksə mo doom tal pə mo nānee, <<A shi dedes mə wii, koo a ndāen sām mə wii, bə wuu cìn mbii desə yii?>>

⁸ Mbədə Pita wur gam kə Riin Debang, bə wur lap mmo nānee, <<Wun nen taatələng mə gurum mo, kə nen denan-nan mo.

⁹ Katdang wu tokdyeel mun cicinsə a mbə deret de mo cìn ngwar de də wur a kurumkut sə, kə nkaa ar de gwar nə wur dee a debəbar sə,

¹⁰ bə wu yit kə mbii desə dee a mə man pə wun dī, kə nen Isreil mo jir nee, a shi sām mə Jesu Kristi ngu Nazaret, de wu pwas wur nkaa shiyeep dewur muut, dangnaan yool kə wur a peemúut. A mbə Jesu, dang gwar desə wur dar ntoom fuu a debəbar.

¹¹ A Jesu a ngwe de mo kə ten ran pwoo nkaa wur ndāen bəet-haal mə Naan nānee, <Ngək de wun nen dyiklu mo wu cii, bə a nə dee a ngək dekəkoop met jir ndāen kwang mə lu nə.>

¹² Baa gurum mon nwaa mak kat mee bam pə mee ngwe dī kas. Mbədə ndāen yil desə jir, bə baa Naan kə shin dedes

mmeengwe, mbəkə nwur ɓam gurum mo ɗi kas, tɔng a ndəən sɔm mə Jesu Kristi bejee dak>>

¹³ Kaade mo naa Pita kə Joon, mo leshap ɓalɓal, baa kə mee kəərmuut kas, ɓə nə aapwoo mmo, mbəde baa Pita kə Joon mo a mee mbii kas, kəzak baa mo kə kam tang ran dɔm jong kas zak nə tang mo pətuup nə de mo ashak kə Jesu.

¹⁴ Baa nenbeetpwoo nə mo mak cɪn mee mbii kas, mbəde mo naa gwar de mo kə bar wur nə, wur ɗar ɗi ashak kə Pita kə Joon.

¹⁵ Aasə, ɓə mo le kə mmo pwat kə Pita kə Joon, mbəkə mmo beet ɗi ashak mbii de mon ncɪn kə mo.

¹⁶ Mo sat nənee, <<Mmun ncɪn a mii kə nen desə mo yii? Azeen-zeen gurum de moo tong ndəən nJerusalem jir, mo kə man nə, Naan kə cɪn mee mbii lukshik dedes nsar kə Pita kə Joon, dang baa mun mmak cɪpwoo nə kas.

¹⁷ Mbəkə taji gurum mo des mo kəlɔng pwoo desə nə kas, ɓə wu yit kə mmun cɪi mmo nə, taji mo baa leshap ɗi mmeengurum ndəən sɔm mə Jesu kas.>>

¹⁸ Kaade mo waa pet Pita kə Joon mo ɗel, ɓə mo sat mmo ɓalɓal nənee, <<Taji wu baa wu sat meepwoo, koo wu kām mee mbii ndəən sɔm mə Jesu kas.>>

¹⁹ Dangbe Pita kə Joon mo lap mmo nənee, <<Wun shikáa fuu wu beet, kyet nən nret nNaan nyit kə mmun cɪn a mbii de wun wu sat aa? Koo a mbii de Naan sat yii?

²⁰ Baa mun mbə nook leshap nkaa mbii de mu naa, kə mbii de mu kəlɔng kas.>>

²¹ Abwoon de mo kə gwak mo ɓalɓal kə lekəərmuut mmo, ɓə mo ɓwet mo, baa nenbeetpwoo nə mo mak cɪn mee kar debish mPita kə Joon kas, mbəde gurum nə mo jir, mon nkaa kwoop Naan mbə mbii de mo naa nə cɪn.

²² Gwar de mo bar wur shi ar de mə aapwoo nə, bit wur mo met nlaarfeer.

Nenshínzeen Mo Dangnaan Mbə Leshap Deret Nə

²³ Kaade mo ɓwet Pita kə Joon, ɓə mo dɔm pə nniyee fur mo ɗi. Mo sat nniyee fur nə mo, mbii de pris ɗenan-nan mo, kə nen ɗenan-nan mo sat mmo jir.

²⁴ Kaade nen shinzeen nə mo kəlɔng pwoo mənə, ɓə mo dangnaan shi pətuup mɔndong, nənee, <<Daa Dehai, de waa a le ɗɔng kə yil, kə am kuur mo, kə mbii de mo ndəən mo jir.

²⁵ Gyet a shi Riin Debang, ɓə waa a leshap mpwoo mə kərem fwaa ɗewur a puunkaam fun Devit nənee <A mii le dang gurum de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo yool ntuup yii? A mii le dang gurum nə mo kə pan debish ndəən pətuup fur mo, mbə cɪn mbii debuu mo yii?

²⁶ Deskoom de mə yil nə mo,

mo kə ɗak sut fur mo mbə lek,
 kə nenpanyil mo
 kə balkaa fur mo ashak,
 mbəkə mmo yaa lek ɗi kə Daa Naan
 kə Kristi fin zak.>

²⁷ Mbədə azeen-zeen ndəən pee nkaam ɗesə, bə Herot kə Pontus Paillet, ashak kə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə nen Isreil mo, mo kə kuur ashak, mbəkə mmo ɗee a shaarlek mə ngudak fwaa Jesu Debang, ɗe waa a bələp wur, ɗe a gha le nwur ɗee a Kristi.

²⁸ Mo kuur ashak, mbəkə mmo cɪn koo a mbii ɗedangyii ɗe a gha aa ten a le shi iiko fwaa kə rebet fwaa nə, mbii nə mon ncɪn a kəsə.

²⁹ Yaksə Daa Naan a naa kəərmuut ɗe moo le mmun. A shɪnbəl mmun kərem fwaa mo, mbəkə mmun satpwoo fwaa ɗi bəlbəl, baa ashak kə kəərmuut kas.

³⁰ A le kən iiko fwaa nə bar gurum mo, kə a le kə mbii lukshik mo kə mbii aapwoo mo cɪn ndəən səm mə ngudak fwaa Jesu Debang.>>

³¹ Kaade mo kyes ɗangnaan mənə, bə pee ɗe moo kuur ɗi ashak, nə səən. Mo gam kə Riin Debang jir, yaksə mo yaa satpwoo mə Naan bəlbəl agaak, baa ashak kə kəərmuut kas.

Nenshınzeen Nə Mo Lelong Fur Mo Ashak

³² Nen ɗe mo shinzeen nJesu jir, bə pan mo mo, kə məse mo mo ɗee a ɗeməndong jir zak. Baa mee gurum ndəən mo mak sat nə, long fin nə a mənə mbəshin kas, ɗang mo le mbii fur mo jir, ashak.

³³ Jeplep nə mo ɗee a langtəng shi iiko, nkaa yool mə Daa Jesu a peemúut. Daa Naan le ɗeret nkaa mo jir hakyeng.

³⁴ Baa mee ngwe ɗee, a ngujeel ndəən mo koo məndong kas, mbəde nen ɗe mo kə maar mo, kə lu mo, bə mo sərep mo jir,

³⁵ bə mo jì shin shool mə mbii ɗe mo kə sərep nə mon njeplep mə Jesu nə mo. Bə jeplep nə mo shwap shool nə nnen shinzeen nə mo nciit-nciit, mbəkə koo ngwe ɗedangyii, bə wur kat mbii ɗewur kə rebet.

³⁶ Kaade mo nkaa cɪn mənə kəsə, bə Josep ngu Livai, ɗewur put a nyil nSaiprus, kə ɗe jeplep nə mo le səm nwur a Barnabas, (ɗe shii mə səm mənə a nə, Ngwe ɗewur kə caapee).

³⁷ Wur mang mee maar fin seet, bə wur jì shin shool nə jir njeplep nə mo.

5

Ananiyas Kə Mat Fin Saffira

¹ Mee gwar ɗi, ɗe moo pet səm wur a Ananiyas, kə mat fin Saffira, mo mang mee maar fur mo seet.

² Dangbe wur kə mat fin mo balpwoo mo ashak, mbəkə mmo sok pak shool nə di, dang Ananiyas jì shin koor shool nə njeplep nə mo.

³ Dangbe Pita sat nənee, <<Ananiyas, a mii le dang a yit kə nngujwaan gam pətuup fwaa, kən nghan cìn dung di nRiin Debangyii? Mbədə aa sok pak shool maar nə.

⁴ Akudang aa mang maar nə a seet, bə baa də nə a mwaa kas aa? Kəzak abwoon de də a mang maar nə a seet, bə baa shool nə a mwaa kas ee? A mii le dang a kat pan mə cìn mbii desə ndəən pətuup fwaa yii? Baa a cìn dung desə nə a ngurum mo kas, a cìn dung nə a nNaan.>>

⁵ Kaade Ananiyas kələng pwoo mənə, bə wur taa nyil, wur muut. Nen de mo kələng muut nə jir, bə kəərmuut dedes yaa mo hakyeng.

⁶ Zələng mo jì del ndəən lu nə, bə mo bwoot kúm wur nə shi zaal, bə mo mang kúm nə put kə nə a tool, dang dəm wum wur.

⁷ Abwoon de mo tong koo awa kun sə, bə mat wur Saffira jì del nlu nə. Baa war man mbii de nə kə tung kas.

⁸ Pita tal pə war nənee, <<Yi sat nghan, kyet a jee mə shool de wu seet kə maar nə ndesə aa?>> War lap nənee, <<Ii, a jee shool nə mmənə.>>

⁹ Pita sat nwar nənee, <<A mii le dang wu balpwoo ashak kə mish fii, mbəkə nwun wu kam Riin mə Daa Naan di ee? Yi kələng shii mə nen de mo waa nwum mish fii mo kə jì wul mpwoo lu sə. Mo mbə mang kúm fii nə put kə nə a kəsə zak.>>

¹⁰ Abet-abet bə war sham taa nyil nshii Pita, yaksə war muut. Kaade zələng nə mo jì del nlu nə, bə mo kat war kə muut, bə mo mang kúm nə put kə nə a tool, bə mo dəm wum war pəshak kə mish fer.

¹¹ Kəərmuut dedes yaa nen shinzeen nə mo jir, kə nen de mo kələng pwoo nkaa mbii mənə mo.

Jeplep Mo Cìn mBii Lukshik Kə mBii Aapwoo Mo Des

¹² Jeplep nə mo cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo des, nnaar gurum nə mo. Nenshínzeen nə moo kuur ashak jir ndəən kuut mə Solomon shi pətuup deməndong.

¹³ Dangbe ndəən koor gurum de baa mo shinzeen kas, bə baa mee ngwe mak gung, dəwur mbàlkáa fin ashak kə mo kas. Jir kəsə, bə gurum mo kə kwoop mo hakyeng.

¹⁴ Gurum mo des, daas mo kə shurep mo, mo shinzeen nDaa, bə mo balkaa fur mo ashak kə nen shinzeen nə mo, de nen shinzeen nə mo des hakyeng.

¹⁵ Mbə mbii aapwoo de jeplep nə mo cìn, bə gurum mo kok nengok mo jì le pəkom ar nkaa gwaansaam mo, kə kurkwaa

mo, mbəkə katdang Pita jì del, bə mə riin wur nə ntáa tung pak nengok nə mo dī.

¹⁶ Nen de mo ndəən yil de mo neer Jerusalem ciirkaat mo jì kuur. Mo jì kə nen de baa mo kələng koom kas, kə nen de riin debish mo kə lejeel mmo, bə jeplep nə mo bar mo jir.

Mo Lejeel nJeplep Nə Mo

¹⁷ Pris dedes met jir kə nen de mo ashak kə wur jir, de mo a soon mə nen Sadusi mo, mo gam kə zuur mbə jeplep nə mo.

¹⁸ Mo yak jeplep nə mo, mo dām le mo ndəən lushoot.

¹⁹ Dangbe mpar, bə mee ngulep mə Daa jì wang pwoo lushoot nə mmo, bə wur pwat kə mo, dang wur sat mmo nənee,

²⁰ <<Wu dām, wu dar ndəən Lu mə Naan dedes nə, kən nwun satpwoo mə seen desə nə dī ngurum mo jir.>>

²¹ Kaade mo kələng pwoo mənə, bə daar mbít-mbít, mo dām del ndəən Lu mə Naan dedes nə, bə mo yaa kámpwoo Naan ngurum mo. Bə pris dedes met nə jì kə nen de mo ashak kə wur, bə mo pərep nenbeetpwoo mo, kə nen dēnan-nan de mə nen Yahudi mo, mo kuur ashak jir. Yaksə mo lep jepkam mo shindəm nlushoot nə, mbəkə mmo jì dī kə jeplep nə mo.

²² Dangbe kaade jepkam nə mo dām, bə baa mo dām kat jeplep nə mo dī ndəən lushoot nə kas. Yaksə jepkam nə mo baaji sat mmo nənee,

²³ <<Mu kat lushoot nə a shishoot rərret, kə nentappee nə mo kə dar mpwoo lu nə mo, dang kaade mu wang lu nə, bə baa mu kat jeplep nə mo dī kas.>>

²⁴ Kaade ngwe dedes nkaa nentap Lu mə Naan dedes nə, kə pris dēnan-nan mo kələng pwoo mənə, bə nə daampee mmo zam, mbə jeplep nə mo, mbəde baa mo man mbii de nə kə kat jeplep nə mo kas.

²⁵ Mee gurum jì sat mmo nənee, <<Wu naa, nen de wu le mo ndəən lushoot sə, mon nkaa kam-kam ngurum mo ndəən Lu mə Naan dedes nə.>>

²⁶ Yaksə ngwe dedes nkaa nentap Lu mə Naan dedes nə dām, ashak kə pak nentap lu mə Naan nə mo, mo dām jì kə jeplep nə mo. Dang baa mo dām jì kə mo a shi mee bal kas, mbəde mo kəer gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo car mo shi ndəng kas.

²⁷ Kaade mo jì kə jeplep nə mo, bə mo le mmo dar ntoom mə nenbeetpwoo nə mo. Yaksə pris dedes met jir nə tal pə Pita kə Joon nənee,

²⁸ <<Muu təəsar nwun balbal nə, taji baa wu kám mee mbii ngurum mo ndəən sām mə Jesu kas. Dangbe mbii de wuu cìn desə nə, wuu daar a mbəkə nwun sat dī ngurum mo nə, a

mun mu tu gwar desə nə, kəzak wu gam Jerusalem shi kám fuu desə nə zak.>>

²⁹ Dangbe Pita kə jeplep nə mo, mo lap mmo nənnee, <<Nə a təng kə mun cìn a mbii de Naan sat, met mbii de gurum mo sat.

³⁰ Jesu de wu tu wur, de wu pwas wur nkaa shiyeepyoom, bə Naan mə puun fun mo, kə yool kə Jesu a peemúut.

³¹ Naan kə yool kə Jesu a peemúut, bə yaksə Jesu kə tong nsarse mə Naan, a wur a Laakop kə Ngubam zak. A wur wang ar tuwap nnen Isreil mo, mbəkə nNaan fwo shikbish mo mo di zak.

³² Mun a langtəng mə mbii desə mo, kə Riin Debang de Naan shin nnen de mo cìn d̄yen wur, mo kə cìn langtəng nə a kəsə zak.>>

³³ Kaade kuur mə nenbeetpwoo nə mo kələng pwoo mənə, bə nə láa mmo mbut hakyeng, dām wul a de moo rebet twe jeplep nə mo.

³⁴ Dang mee ngu Farisi de kə kám Wàar mə Mosis, di sām wur a Gamaliyel, gurum mo jir mo kə shin dedes nwur. Wur yool dar atəng ndəən lu beetpwoo nə, bə wur le kə mmo pwat kə jeplep nə mo a tool be reppee lee.

³⁵ Bə wur sat nnen beetpwoo nə mo nənnee, <<Dyemnaa mo, nen Isreil mo. Wu tap kə mbii de wuu rebet cìn nən ndes desə mo.

³⁶ Gyet yam-yam, bə mee gwar de, de mo kə pet sām wur a Tudas, wur kə cam yool a kəsə. Gyet wur lekáa fin a koo mee ngwe dedes sə, de gurum mo koo kambil feer sə mo dām ndang wur. Dang abwoon de mo tu wur, bə nen de mo dām ndang wur nə jir, mo rangkáa, baa mo dee a mee mbii kas.

³⁷ Abwoon Tudas, bə Judas, mee ngu Galili yool zak, ndəən bit de moo tang duu gurum mo di, yaksə wur dul pak gurum mo dām ndang shin, dang abwoon de mo tu wur zak, bə nen de mo dām ndang wur jir, mo rangkáa.

³⁸ Mbəmənə an pə sat nwun, taji wu cìn mee mbii ndes desə mo kas. Wu yit mo mbəsut. Mbədə katdang pwoo de moo kám ngurum mo, kə dak de mo kə cìn nə a mə mase mə gurum, bə nən nyool dee a debuu.

³⁹ Dang katdang mbii de moo cìn nə a mə Naan, bə baa mu mmak se koorong nkaa mo kas. Wu tap taji nwun dee koo wun a nlek kə Naan sə kas.>>

⁴⁰ Nenbeetpwoo nə mo kələngkar Gamaliyel nə. Mo pərep jeplep nə mo cin jì del zak, bə mo sarem mo, kəzak mo tərsar mmo balbal nənnee, <<Taji baa wu sat mee pwoo di ndəən sām mə Jesu zak kas.>> Abwoon pwoo mənə, bə mo bwet mo.

⁴¹ Jeplep nə mo pwat ntoom mə nenbeetpwoo nə mo shi retnyit, mbəde mo mak shwaajeel mbə sām mə Jesu.

42 Yool parmənə, bə baa mo nook kám kə leshap mə Naan ngurum mo, ndəən Lu mə Naan dedes nə kə ndəən lu mə gurum mo, koo puus dedangyii kas, nə Jesu a Kristi.

6

Mo Balip Nenbam Mo Pwoovəl

¹ Kaade nenseet ndang Jesu mo doom yaa bul, ndəən meeteer mənə mo, bə mee bələp yool nnaar mə nnen de mo man pwoo mə nen Grik mo kə nen Yahudi de mo kə tong nJerusalem, mbəde nen de mo man pwoo Grik nə mo sat nə, baa mo kə shīn mbiise Matkăa fur mo mbut mbiise de moo shwap shidaar-shidaar kas.

² Aasə bə, jeplep de kaapaat baavəl nə mo pərep kuur mə nenseet ndang Jesu mo jir, kə mo sat nənee, <<Baa nə ret kə mmun nook satpwoo mə Naan, mbəkə mu dee di bək mbiise kas.

³ Mbə mənə, dyemnaa mo, wu bələp mee gurum mo pwoovəl nnaar fuu, de mo kə məse deret, kə de mo gam kə Riin Debang, kə de mo manshii mə mbii zak. Mbəkə mun le mo tap di kə dak shwap mbiise nə.

⁴ Dang mun, mbə sekyeen kə dangnaan shidaar-shidaar kə satpwoo mə Naan.>>

⁵ Pwoo de jeplep nə mo sat nə, ret nkuur mə nenseet ndang Jesu nə mo jir. Aasə bə mo bələp Stivin, dewur gam kə shinzeen, kə Riin Debang, kə Filip, kə Prokorus, kə Nikanor, kə Timoti, kə Parmenas, kə Nikolas ngu Antiyok, de gyet wur kə piring mbə seyil nNaan mə nen Yahudi mo.

⁶ Mo jī kə nen de mo kə bələp mo ntoom jeplep nə mo, bə mo dangnaan kəzak mo lesar fur mo nkaa mo.

⁷ Pwoo Naan nə sekyeen, dām wul a de nenseet ndang Jesu de mon nJerusalem mo bul des hakyeng, kə pris mo des mo shinzeen nJesu Kristi.

Mo Yaa Stivin

⁸ Stivin, dewur gam kə deret kə bal mə Naan, wur cīn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo denan mo nnaar gurum mo.

⁹ Dangbe pak gurum mo di, de mo a mmee lu Naan de mo kə pet a lu Naan mə nen Frimen mo. Nen desə mo a nnen Yahudi de mo pwat nyil nSairin, kə Alekzandriya, kə ngaar yil nSilisiya, kə mə yil Eshiya mo zak, mo yool kə pwoo mo, kə beetshik nkaa Stivin.

¹⁰ Dang baa mo mak katbal de mon ndar kən mo cīn beetshik di kə Stivin kas, mbəde wur leshap a shi dyen de Riin mə Naan shin nwur.

¹¹ Mo kar pak gurum mo a səsok, mbəkə mmo sat di nənee, <<Mu kələng Stivin satpwoo debish nkaa Mosis, dang wur baa satpwoo debuu nkaa Naan zak.>>

¹² Pwoo de mo sat nə láa ngurum nə mo mbut, bə pak nen dēnan-nan mo, kə pak nenkām Wàar Mosis mo. Mo yool kə tuup, mo dām yaa Stivin, bə mo jì kə wur ntoom mə kuur mə nenbeetpwoo mo.

¹³ Kəzak mo jì kə langtəng mə dūng mo, de mo sat nənee, <<Gwar desə wur leshap debish nkaa Lu Naan dedes nə, kə nkaa Wàar Mosis shidaar-shidaar zak.

¹⁴ Mu kələng wur sat nə, Jesu ngu Nazaret mbə shirip Lu mə Naan dedes nə, kən nwur cəər kə mbii de muu loot kə cìn mo, de gyet Mosis shin mo mmun.>>

¹⁵ Nen de moo tong di a pee beetpwoo nə jir, mo ban yit fur mo nkaa Stivin, bə mo naa yit wur nə dee a koo yit ngulep mə Naan sə.

7

Stivin Leshap nKuur Mə Nenbeetpwoo Mo

¹ Pris dedes met jir nə wur tal pə Stivin nənee, <<Mbii de moo sat nkaa gha sə, mo azeen aa?>>

² Yaksə Stivin lap nənee, <<Dyemnaa mo, kə puun mo, wu lekom, kən nwun kələng mbii de an mbə sat nə di. Gyet Naan Dehai wur woo shin fin mpuun fun Abraham, bə wur kutdi nyil mMesopotamiya, akudang wur dām tong ndəən yil nHaran.

³ Naan sat nwur nənee, <A yool a yit yil fwaa, kə dang fwaa mo zak, kən nghan dām di mmee yil de an mbə kām nə ngha.>

⁴ Abraham yool yit yil nen Kaldiya mo, kən wur dām tong di ndəən yil nHaran. Abwoon de puun Abraham muut nyil nHaran, bə Naan jì kə Abraham ndəən yil desə, de wuu tong ndəən nə yaksə.

⁵ Dangbə baa Naan shin rep pak yil nə Abraham, mbəkə nə dee di a mə kaa wur, koo kaa mang shii mēdong sə kas. Jir kəsə, bə Naan cweerpwoo Abraham nə, wur mbə shin yil nə Abraham, kə nə dee a mbii sekop wur, dām wul kə dang wur de mon nji mbwoon wur zak. Koo de gyet mbīt mənə, bə baa Abraham kə mee làa kas aku.

⁶ Gyet Naan sat zak nənee, <Dang Abraham mon mbə dee a mæzep mo ndəən mee yil decì. Nenyil mənə mon nle kə mmo cìn dak laatong zak, kə mon nle mmo dee a kərem mo, mbə bīt kambil feer.>

⁷ Naan wur baa sat dyikye zak nənee, <An mbə tokdyeel nnen de mo le mo dee a kərem, dang abwoon mənə, bə an mbə pwat kə mo aku mbut yil mənə, mbəkə mmo jì seyil di nghan ndəən pee desə.>

⁸ Naan sat Abraham can-can, kə nə dee a Səmpwoo (alaama) mə pwoo de Naan kə ten cweer nAbraham shi toom. Mbə mənə kaade Abraham làa Aizik, bə wur can dyem

fin nə nkaa puus ndepwookun. Aizik can làa wur Jekop a kəsə zak, kə Jekop can jep fin mo, de mo a puun fun de kaapaat baavəl sə mo a kəsə zak.

⁹ <<Puun fun desə mo, mo cìn zuur kə Josep, yaksə mo seet kə wur sham nyil Ijip koo kərem sə. Dangbe Naan dī ashak kə wur.

¹⁰ Naan bam Josef mbut jeel de mo taa nkaa wur jir. Naan shin deret nJosep, kə manshii mə cìn mbii ntoom Feero, mishkoom Ijip, de nə le nwur den Josep a dedes nkaa yil Ijip, kə nkaa lu fin zak.

¹¹ Mee neen dedes taa nyil Ijip jir, kə yil nKeenan de nə jì kə jeel dedes hakyeng, de le baa puun fun mo kat mbiise kas.

¹² kaade Jekop kələng nə, mbiise dī nyil Ijip, bə wur shee lep puun fun mo sham nyil Ijip nə.

¹³ A ndəən sham mo ndevəl nyil Ijip nə, dang Josef woo shin ndyemnəən fin mo. A mpeemənə, bə Feero man dang mə Josep mo jir.

¹⁴ Abwoon mənə, bə Josep lep kə mmo kàa pet puun fin Jekop kə nen wur mo jir. Nen de mo pet mo shin sham nyil Ijip nə jir, mo wul laarpwoovəl baapaat.

¹⁵ Nə le dang Jekop sham nyil Ijip, bə wur sham muut a nyil mənə, kəzak puun fun mo jì murep a nyil Ijip zak.

¹⁶ Yaksə mo kok kúm mo mo kàa kə mo nyil nShekem, mbəkə mo wum mo dī ndəən kəcir de gyet Abraham kə seet shi azurfa mo, nsar jep Hamor mo.

¹⁷ kaade pee nə wul kus, mbəkə nNaan gam mbii de gyet wur kə ten cweer Abraham, bə nen fun mo kə bul des ndəən yil Ijip nə hakyeng.

¹⁸ Nen Ijip mo lep mee mishkoom depwoo nyil Ijip, de baa wur man mee pwoo nkaa Josep kas.

¹⁹ Mishkoom desə wur gwam puun fun mo, dang wur shin jeel mpuun fun mo, wur le kə mpuun fun mo fwo jep fur mo mbəkə mmo murep dī.

²⁰ A ndəən bit mənə, bə mo làa Mosis. Gyet Mosis a mee làa deret naa zam. Puun wur mo kyeer wur ndəən lu mbə tar kun.

²¹ Dang kaade mo put dəm le wur a tələng, bə reep Feero mang Mosis dyel, kə nwar kyeer wur koo làa fer sə.

²² Mo kám man mə nen Ijip mo mMosis jir, yaksə wur yool dee a mee ngwe dedes ndəən mbii dewur sat mo, kə mbii dewur cìn mo zak.

²³ <<Kaade Mosis wul bit mo laarfeer, bə wur pan mputuup fin mbə dəm naa dyemnəən fin nen Isreil mo.

²⁴ Yaksə wur taa naa mee ngu Ijip nkaa shinjeel mmee ngu Isreil. Bə Mosis dəm bam ngu Isreil nə, kə nwur lap dī ngwar nə. Yaksə Mosis tu ngu Ijip nə.

²⁵ Mosis pan nə, nen fin mo mmanshii mənə nə, Naan mbə bam mo a shi sar fin. Dang baa mo manshii nə kas.

²⁶ Daar nə, bə Mosis kat mee nen Isreil mo vəl, pə lek nshak. Yaksə wur rebet ben mo, kə wur sat mmo nənee, <Daa mo, wun a dyemnəənshak, a mii le dang wuu lek nshak yii?>

²⁷ Dangbə gwar dewur nkaa shinjeel ngənəən nə, bet Mosis shin baa aku, kə nwur sat mMosis nənee, <A wii le gha a mishkoom kə ngutokdyeel nkaa mun ii?>

²⁸ Aa rebet tu wen a kaade doon a tu ngu Ijip sə mee?>

²⁹ Kaade Mosis kələng pwoo mənə, bə wur su ar yil Ijip, kə nwur dām tong di nyil mMidian, koo məzep sə. A ndəən yil mMidian nə, bə Mosis làa jep demish mo vəl.

³⁰ <<Abwoon bit mo laarfeer, bə mee ngulep mə Naan ji woo shin mMosis, shi mbəlem wus nkaa mee laaləət a yil kus kə zuul Sinai.

³¹ Kaade Mosis naa wus nə, bə nə aapwoo nwur, bə wur gyes dām di kus rep laaləət nə, mbəkə nwur naa di rərret, bə wur kələng doo mə Daa, nənee,

³² <A an a Naan mə puun fwaa mo, Naan mə Abraham, kə mə Aizik, kə mə Jekop.> Yaksə Mosis daar, mbəde kərmuut fes yaa wur zam, baa wur katbal dewur mbə mak naa wus nə kas.

³³ Daa Naan sat mMosis nənee, <A shwat kwoopshi de mon nshii fwaa, mbəde pee de aa dar di yaksə, nə a pee dəbang.

³⁴ Azeen-zeen, an kən naajeel nen fen de mon nyil Ijip, kən kələng gwan mo mo. Mbəmənə kən sham, mbəkə nghan bam mo di zak. Mbə mənə, a ji kə nghan lep gha shindəm nyil Ijip.>

³⁵ <<Gyet nen Isreil mo cii Mosis, bə gyet mo sat nənee, <A wii le gha a mishkoom kə ngutokdyeel nkaa mun yii?> A Mosis a ngwe de gyet Naan lep wur, mbəkə nwur dee a Taakyeen kə Ngubam mə nen Isreil mo shi bam mə ngulep mə Naan de gyet wur woo shin mMosis ndəən rep laaləət a yil sə.

³⁶ A Mosis put kə nen Isreil mo ndəən yil Ijip, kəzak gyet wur cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo ndəən yil Ijip nə, kə ndəən Am kuur Denaat, kə a naaryil, mbə bit mo laarfeer zak.

³⁷ <<Gyet a Mosis sat nnen Isreil mo nənee, <Naan mbə yool lep mee ngusat pwoo Naan nwun, koo an sə, mbut nnen fuu mo.>

³⁸ Gyet Mosis di ashak kə kuur nen Isreil mo a naaryil, ashak kə puun fun mo, kə ngulep mə Naan de gyet wur leshap kə Mosis nkaa nzuul Sinai. A mbəde gyet Mosis kə kələngkar mə seen pə Naan di shin mmun.

³⁹ <<Dangbe gyet puun fun mo cii cìn mbii de Mosis sat, kəzak mo toklong shi Mosis, kə mo le mputuup fur mo mbə waa baa dəm Ijip.

⁴⁰ Mo sat Eeron nənē, <A kəlem pak naan mo mmun, de mon ntaa mmun akyeen. Mbədə baa mu man mbii de nə kat Mosis de gyet wur put kə mun ndəən nyil Ijip kas.>

⁴¹ A ndəən meeteer mənə mo, bə mo kəlem mee laanəng kə nə dee mmo, koo mee naan sə. Mo jì kə mbiizuum mo laanəng nə, yaksə mo serəbet mə retnyit mbə naan de mo kəlem shi sar fur mo.

⁴² Mbə mənə bə Naan cəər kəbwoon mmo, kəzak wur le kə mmo seyil di nzar mo, kə mbii de adeng mo. Kaade mo kə ten ran ndəən bəət-haal mə nensatpwoo kə Naan mo nənē, <Wun nen Isreil mo, ndəən bit dəlaarfeer sə mo a naaryil, bə baa gyet wu saa long mo, kə wus mbiizuum mo, a mbə an kas.

⁴³ Dang gyet wuu mang a Tent mə kùm Molek, wu mwaan kə nə, kə zar mə kùm fuu Refan. Wu kəlem mbii desə mo, mbəkə nwun seyil di mmo. Mbə mənə, bə an mbə le kə mmo dəm kə wun jong-jong, de dəm dəl yil de abwoon mBabilon.>

⁴⁴ <<Gyet puun fun mo kə Tent mə langtəng nə, Naan di ashak kə mo a naaryil. Mo dak Tent mənə a nciit-nciit kə de Naan shin mMosis naa. Mosis sat mmo tap dak a kəsə zak.

⁴⁵ Abwoon mənə, bə puunkaam fun mo lap Tent mənə pə puun fur mo kə mmo mang Bit mə Daa nə pan kaade mo dəl ashak kə Joshuwa ndəən yil de Naan shin mmo. Naan ceen nenyil mənə mo, de baa mo a nen Yahudi mo kas, a yit puun fun mo. Tent mənə war di jì wul mbīt mə Devit.

⁴⁶ Devit kat deret ntoom Naan, wur dang, mbəkə nwur dyik mee peetong di nNaan mə Jekop.

⁴⁷ Dangbe a Solomon yool dyiklu Naan nə.

⁴⁸ Jir kəsə, bə baa Daa Naan Dehai kə tong a ndəən lu de gurum mo dyik kas. Pwoo desə nə nciit kə pwoo de gyet ngusatpwoo Naan ten sat nənē,

⁴⁹ <Naan sat nə, dengnaan nə a peetong fen, kə yil desə nə a pee leshii fen zak. Wun ndyik a mee lu dədang nghan yii? Peede an nnookdi a nii?

⁵⁰ Baa a sar fen le mbii desə mo jir kas aa?>

⁵¹ <<Wun nencinshik mo, de pətuup fuu mo dee a koo mə nenkum mo sə. Wuu dee a komjoor mo mbə ciikələngpwoo mə Naan, kəzak wu cii Riin Debang shidaar-shidaar, kaade gyet puun fuu mo kə cìn sə. Mbəmənə wun a koo puun fuu mo gyet sə zak.

⁵² Gyet puun fuu mo shínjeel nnenkop pwoo Naan mo jir. Gyet mo twe nen de moo leshap nkaa jì Ngwe de ndəre sə, de yaksə bə a wun seet wur, dang a wun, wu tu wur zak.

⁵³ A wun a nen de wu lap Wàar mə Naan dewur shin nwun nsar nenlep mə Naan mo, dang baa wu cìn mbii de Wàar nə mo sat kas.>>

Mo Tu Stivin Shi nGyak Mo

⁵⁴ Kaade nenbeetpwoo nə mo kələng pwoo de Stivin sat mmo, bə nə lāa mmo mbut des hakyeng, yaksə mo ərep sar fur mo mbə tuup.

⁵⁵ Mbədə Stivin gam kə Riin Debang, bə wur naapee kaa adeng, bə wur naa Dehai mə Naan, kə Daa Jesu kə dar nsarse kə Naan zak.

⁵⁶ Bə Stivin sat nənee, <<Wu naa mo wang dengnaan, kəzak Lāa kə Gurum kə dar nsarse mə Naan.>>

⁵⁷ Dangbe gurum nə mo lep or shi doo dedes, kə mmo duur kom fur mo shi sar fur mo, bə mo yool su jì taa nkaa Stivin.

⁵⁸ Mo dul wur put mbwoon pee nkaam nə, bə mo car wur shi gyak bə wur muut. Nen de mo car Stivin nə mo, shwat nlər fur mo, mo le pə mee zəlang de moo pet səm wur a Sool.

⁵⁹ Kaade mon nkaa car Stivin, bə wur nkaa dangnaan nənee, <<Daa Jesu, a lap seen fen.>>

⁶⁰ Yaksə wur kurum mfurum, bə wur petpee shi doo dedes nənee, <<Daa Naan, a fwoo shikbish desə nə mmo.>> Kaade wur sat pwoo mənə, bə wur muut.

8

Sool Shínjeel Nenseet nDang Jesu Mo

¹ Nə fes ret nSool nyit zam, mbəde mo tu Stivin.

Parpuus mənə, bə jeel dedes nə taa nkaa kuur mə nenseet ndang Jesu de moo tong nJerusalem. Mbə jeel nə, bə mo rangkāa jir, dām ndəən yil nJudiya, kə Samariya, təng dee a jeplep nə mo de nJerusalem bejee dak.

² Pak nen de mo kəər Naan, mo wum Stivin, kəzak mo yém mmaap mbə muut wur nə.

³ Dangbe Sool shínjeel nenseet ndang Jesu nə mo des hakyeng. Wur dām del shitul-shitul, kən nwur yak daas mo, kə shurep mo, dām shoot mo ndəən lushoot.

Mo Kop Pwoo Naan nDəən Pee Kaam nSamariya

⁴ Nen de mo rangkāa nə mo. Mo dām kop pwoo Naan ngurum mo koo a pee dedangyii de mo dām dī.

⁵ Filip dām mmee pee kaam de nen nSamariya, wur nkaa leshap ngurum mo nkaa Kristi mpee mənə.

⁶ Kaade kuur mə gurum nə mo kələng, dang mo naa mbii lukshik de Filip pə cìn mo zak, bə mo lekom, kəzak mo lepan fur mo nkaa mbii dewur sat nə.

⁷ Riin debish mo lep or dedes, kəzak mo pwat mbut ngurum mo des. Mo bar gurum mo des de shik mo mo fii, kə kəbel mo.

⁸ Mbə mənə, bə gurum mo kat retnyit des ndəən pee nkaam mənə.

Simon nGwu Mulak

⁹ Mee gwar dewur di ndəən pee nkaam nə, de səm wur a Simon, de mbə bit mo des, bə wur kəcin mulak, kəzak wur kəcin mbii aapwoo mo a yit mə nen Samariya mo. Wur cutzung nə, dyin a mee ngwe dedes.

¹⁰ Gurum mo jir mo kə lepyit nkaa wur, yool ndedyeen mo, dəm wul ndenannan mo, dang moo sat nə, gwar desə wur aa bal mə Naan de moo pet a iiko Dedes Met

¹¹ Moo lepyit nkaa wur, a mbəde bit mo des, bə wur cìn mbii aapwoo mo a yit mo mo shi mulak nə.

¹² Dang kaade mo shinzeen mpwoo deret de Filip sat mmo, nkaa mulki mə Naan, kə nkaa Jesu Kristi zak, bə mo cìn baptisma ndaas mo, kə shurep mo de mo shinzeen.

¹³ Simon shikaa fin shinzeen zak, bə mo cìn baptisma nwur. Abwoon mənə, bə wur dəm ndang Filip, dang nə aapwoo nwur mbə mbii lukshik mo, kə dak dənən-nan dewur naa Filip kəcin mo.

¹⁴ Kaade jeplep de moo tong nJerusalem mo kələng nə, nen Samariya mo kə lappwoo Naan, bə mo lep Pita kə Joon dəm pə mo di.

¹⁵ Kaade Pita kə Joon mo dəm wul, bə mo dangnaan nkaa nen de mo shinzeen nə. Mbəkə nNaan shin Riin Debang de mmo.

¹⁶ Mbəde baa Riin Debang kə sham nkaa memee ndəən mo kas. Mo kə cìn a baptisma mmo ndəən səm mə Daa Jesu bejee dak.

¹⁷ Pita kə Joon, mo lesar fur mo nkaa mo, bə Naan shin Riin Debang ngurum nə mo.

¹⁸ Kaade Simon naa nə, moo shin Riin Debang nə nnen shinzeen nə mo, a mbəde jeplep nə mo lesar fur mo nkaa mo, bə wur shin shool mPita kə Joon, dang wur sat mmo nənee,

¹⁹ <<Wu shin bal mənə nghan zak, mbəkə koo wii de wen lesar fen nkaa wur, bə wur nkat Riin Debang nə zak.>>

²⁰ Dangbə Pita sat nSimon nənee, <<Waa kə shool fwaa nə, wun ndel nwus. Mbəde aa pan nə, a mmak seet mbiizuum mə Naan a shi shool.

²¹ Baa mee mbii bəl gha kə mun mbut dak fun desə nə kas mbəde baa pətuup fwa nə ndere a kəkyeen nNaan kas.

²² A tuwap mbə pan fwaa debish nə, kəzak a dang Daa Naan, mbəkə nNaan fwoo shikbish mə pan kə pətuup fwaa debish nə di nga.

²³ Mbədə wen naa, aa gam kə zuur dəbish, dang aa dee a de bubwoot ndəən shikbish.>>

²⁴ Simon sat mPita kə Joon nənee, <<Kuzuk, wu dang pə Daa Naan, mbəkə taji memee ndəən mbii de wu sat sə mo kat an kas.>>

²⁵ Abwoon de Pita kə Joon mo kə satpwoo nkaa Jesu, dang mo leshap Naan zak, bə kaade mo a ar kaa nJerusalem, bə mo taa kop pwoo deret nə ndəən jepyil mo des, de mo nSamariya.

Filip Kə Mee nGu Itiyopiya

²⁶ Mee ngulep mə Naan sat mFilip nənee, <<A yool a sham nkor ngyeen a ar de nə yool nJerusalem dām wul nGaza, de nə a naaryil.>>

²⁷ Wur yool seet, bə wur taakáat kə mee ngu Itiyopiya dewur a meermuut. Wur a mee ngwe dedes dewur tap kə long mə mishkoom de mat, Kandes mə yil Itiyopiya. Gwar desə wur waa a nJerusalem mbə seyil nNaan.

²⁸ Kaade wur a ar baa waa, bə wur kə tong ndəən mbiilang, wur nkaa tang bəət-haal mə ngusatpwoo mə Naan Aizaya.

²⁹ Bə Riin Debang sat mFilip nənee, <<A dām kus kə mbiilang desə.>>

³⁰ Filip su dām kus kə mbiilang nə, bə wur kələng gwar nə nkaa tang bəət-haal mə ngusatpwoo mə Naan Aizaya. Yaksə Filip tal pə gwar nə nənee, <<A manshii mə mbii de gha nkaa tang nə aa?>>

³¹ Gwar nə lap nənee, <<Cirang dang an mbə mmanshii mənə dī ii? Kat baa a mee gurum kámshii mənə nghan kas ii?>> Gwar nə sat mFilip kaa tong ashak kə wur.

³² A pwoo dewur nkaa tang nə ndəən bəət-haal nə ndesə, de nə sat nənee, <<Wur a koo tām de mo kə dām kənə, mpee saa sə. Koo tām de dok tətək ntoom mə ngusaa shweep nə sə, Wur dok tətək a kəsə zak.

³³ Mbədə wur sham kə kaa fin, bə baa mo tokdyeel nwur nkaa zeen kas. A wii mmak yool leshap nkaa dang wur mo ii? Mbədə mo kə mang seen wur ndəən yil nə.>>

³⁴ Bə ngu Itiyopiya nə wur tal pə Filip nənee, <<A sat nghan. Gyet ngusatpwoo mə Naan desə wur leshap nə a nkaa wii? Wur leshap nə a nkaa shin aa? Koo a mee ngwe decì yii?>>

³⁵ Yaksə Filip doom leshap deret nkaa Jesu, shi pwoo de gwar nə kə tang nə.

³⁶ Kaade mon mwaan a ar nə, bə mo jì wul mpee de am dī, bə ngu Itiyopiya nə wur sat mFilip nənee, <<A naa am səsə! A mii ncii kə nghan cìn baptisma nghan ii?>>

³⁷ Filip lap nənee, <<Katdang a shinzeen nJesu shi pətuup məndong azeen-zeen, bə mon ncìn baptisma ngha. Ngu

Itiyopiya nə wur sat nə, Nshinzeen nə Jesu Kristi wur a Làa mə Naan azeen-zeen.>>

³⁸ Yaksə gwar nə wur le mbiilang nə dar. Bə Filip kə gwar de nə, mo sham ndəən am nə dukvəl, bə Filip cìn baptisma ngwar nə.

³⁹ Kaade mo kaa pwat mbut am nə, bə Riin mə Daa, mang Filip dəm kə wur mmee mpee. Baa ngu Itiyopiya nə wur kutdi kə naa Filip zak kas. Yaksə wur sekyeen kə mwaan fin, kəzak wur gam kə retnyit.

⁴⁰ Gurum mo naa Filip ndəən yil Azotus. Wur dəm shipee-shipee ndəən pee nkaam nə mo jir, mbə kop pwoo deret nə, dəm wul nSizariya.

9

Tuwap Mə Sool

¹ Sool sekyeen kə shinjeel nnenseet ndang Jesu mo, wur tang ar mbə twe mo. Aasə bə, wur dəm pə pris dedes met jir nə.

² Yaksə Sool dang pə pris dedes nə, mbəkə nwur shin lep a rəran mmo dewur ndəm kə mmo nLu mə Naan mo, de mo nDamaskus, mbəkə katdang wur kat nen de moo dəm ndang ar Jesu, koo daas mo kə shurep mo, bə wur yak mo jì kə mo nJerusalem.

³ Kaade wur jì wul kus kə Damaskus, bə nnen mman, bə mee peeəng tong adeng sham bangpee dewur de.

⁴ Yaksə wur taa nyil, kəzak wur kələng mee doo kə sat nənee, <<Sool, Sool! A mii le dang aa shinjeel nghan yii?>>

⁵ Yaksə Sool tal nənee, <<A gha a wii Daa?>>

Doo nə lap nənee, <<A an Jesu, de gha nkaa shinjeel nghan.

⁶ A yool a del ndəən pee nkaam nə, bə mon nsat nghan mbii de nə a təng gha ncìn.>>

⁷ Nen de mon mwaan nə ashak kə wur mo dar tətək, baa mo le mee shap kas, mo kələng doo nə, dang baa mo naa nguleshap nə kas.

⁸ Sool yool dar atəng, bə wur wang yit fin, dang, baa wur mak naapee kas. Mbə mənə bə mo yaa sar nwur, mo del kə wur nDamaskus.

⁹ Mbə teer mo kun, bə baa wur mak naapee kas, kəzak baa wur se mee mbiise, koo shwaa mee mbii kas zak.

¹⁰ Mee nguseet ndang Jesu di nDamaskus, de moo pet wur a Ananiyas. Daa sat Ananiyas ndəən suun nənee, <<Ananiyas!>> Yaksə wur lap nənee, <<An səsə Daa.>>

¹¹ Daa sat nwur nənee, <<A yool a dəm a ar desə, de moo pet a Sham ndər-ndər, bə a tal mee gwar de moo pet səm wur a Sool, wur a ngu Tarsus. Wur ntul Judas. Yaksə bə wur nkaa dangnaan.

12 Ndəən suun wur, bə wur naa mee gwar de moo pet səm wur a Ananiyas, wur jì dɛl, dāng wur lesar fin nkaa wur, mbəkə nyit fin mo baa naapee dī zak.>>

13 Dangbe Ananiyas lap nənee, <<Daa, gurum mo des mo kə leshap nghan, nkaa niyang de gwar desə wur kəcin nnen fwaa de mon nJerusalem.

14 Kəzak wur jì mpee desə nDamaskus, shipee de pris dēnan mo shin nwur, mbəkə nwur yak nen de mo shinzeen ndəən səm fwaa jir.>>

15 Dangbe Daa lap wur nənee, <<A yool a dām, mbəde an kən bələp wur, mbəkə nwur cìn dāk dī nghan. Wur mbə le kən nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mishkoom mo, kə nnen Yahudi mo man səm fen zak.

16 An mbə kām nwur jeel de nwur mbə shwaa mo mbə səm fen.>>

17 Ananiyas yool dām dɛl ndəən lu Judas nə. Wur lesar fin mo nkaa Sool, dāng wur sat nənee, <<Dyemnaa Sool, Daa Jesu dewur woo shin fin nghan, kaade gha a ar jì mpee desə, a wur lep an, mbəkə nghan baa a naapee dī zak. Kə mmo gam gha shi Riin Debang zak.>>

18 Abet-abet bərep mee mbii mo koo feel mə pupwap sə, mo pwat nyit Sool, mo sham dōng nyil, bə yit wur mo cìn naapee. Yaksə wur yool dār atəng, bə mo cìn baptisma nwur.

19 Abwoon dewur kə se mbiise, bə wur baa katbal zak.

Sool Kop Satpwoo Naan nDamaskus

Sool tong ashak kə nenseet ndang Jesu de mon nDamaskus, mbə meeteer mo ruk.

20 Abet-abet bə wur dām ndəən lu mə Naan mo bə wur doom sat nə, Jesu a Lāa Naan.

21 Nen de mo kələng wur jir, bə nə aapwoo mmo, dāng mo tal nənee, <<Baa a gwar dewur twe nen de mo shinzeen ndəən səm mə Jesu, ndəən Jerusalem sə ndesə kas ee? Wur jì mpee desə a mbəkə nwur yak mo dām kə mo a bəbwoot pə pris dēnan-nan mo dī zak kas aa?>>

22 Dangbe Sool katbal, kən nwur leshap dī bal-bal, de nə kām agaak nə, Jesu wur a Kristi azeen-zeen. Pwoo dewur sat nə mo, nə daampee nnen Yahudi de moo tong nDamaskus.

Sool Put nSar Nnen Yahudi Mo

23 Abwoon meeteer mo des, bə nen Yahudi mo beetpwoo kə sut, mbəkə mmo tu Sool dī.

24 Dang pwoo de mo bwoot nə taa nkom Sool. Mo tap pwoo lu de mon mpee nkaam nə mpar kə puus, mbəkə mmo tu Sool de.

25 Dangbe nen shinzeen de mo dām dāng Sool nə mo, mo mang wur ndəən kəci mpar, bə mo bwet wur sham mbwoon pee nkaam nə ndəən mee fung.

Sool Wul nJerusalem

²⁶ Kaade Sool wul nJerusalem, bæ wur tang ar dewur mbə bəlkáa wur dí ashak kə nenseet ndang Jesu mo. Dangbe mo jir, mo kəer wur, mbəde baa mo shinzeen nə, wur kə dee a nguseet ndang Jesu kas.

²⁷ Yaksə a Barnabas ji kə wur pə jeplep nə mo dí, kən nwur leshap ngurum nə mo, kaade Sool kə naa Daa Jesu a ar, nə, Daa Jesu kə leshap kə Sool. Barnabas leshap mmo nkaa sat pwoo kə Naan ndəən Jesu agaak, de Sool kə cìn ndəən Damaskus, baa ashak kə mee kəermuut kas, koo daben.

²⁸ Aasə bæ wur tong ashak kə mo. Kəzak wur mwaan dəm shipee-shipee ndəən Jerusalem, kəzak wur satpwoo kə Naan bəlbəl ndəən səm mə Daa Jesu.

²⁹ Wur naa nleshap nə, kə beetshik kə nen Yahudi de moo kələng pwoo kə nen Helene mo, de nə le kə mmo tang ar de mon ntu wur dí.

³⁰ Jir aasə kaade nenseet ndang Jesu mo kələng mənə, bæ mo dəm kə Sool nSizariya, kə mo lep wur shindəm nTarsus.

³¹ Abwoon mənə, bæ nenseet ndang Jesu de mon nJudiya, kə Galili, kə Samariya, mo tongriyang ndəən meeteer mənə mo. Shi bam mə Riin Debəng, bæ nenseet ndang Jesu nə mo katbal, dang mo bul zak. Moo mwaan ndəən kəer mə Naan, dang moo shin dedes nNaan zak.

Pita Bar Aniyas

³² Pita mwaan shipee-shipee jir, bæ wur ji wul pə nen Naan mo, de mo kə tong nLidda.

³³ Yaksə wur kat mee gwar dí mpee nkaam mənə, de mo kə pet səm wur a Aniyas, dewur kə mee shwal de nə fii shik wur, de baa wur mak yool a peesaam kas, mbə bit mo pwookun.

³⁴ Pita sat nwur nənəe, <<Aniyas, Jesu Kristi wur bar gha. A yool a cibet mbiisaam fwaa.>> Abet-abet, bæ wur yool.

³⁵ Kaade jir nen de mo kə tong ndəən Lidda kə Sharon mo naa wur bar, bæ mo cəer kə pətuup fur mo, de nə le mmo shinzeen nDaa.

Pita Yool Kə Tabita A Peemúut

³⁶ Mee mat seet ndang Jesu war dí ndəən yil nJoppa, de səm war a Tabita, səm war nə shi liispwoo mə nen Heleni mo a Dokas, de shii kənə a <<Tap.>> Mat desə war kə cìn dak deret mo, dang war kə bam nenjeel mo zak.

³⁷ Ndəən meeteer mənə mo, bæ mee shwal yaa war, de nə le nwar muut. Kaade mo vvang kúm war, bæ mo le ndəən mee ludəng.

³⁸ Lidda kus kə Joppa, bæ kaade nenseet ndang Jesu mo kələng nə Pita dí nJoppa, bæ mo lep gurum mo vəl shindəm

pə wur də, mbəkə mmo dang di pə wur, kə nwur jì pə mo di kəkəlak, taji wur taa dəe bir kas.

³⁹ Pita yool dām ashak kə mo, kaadē mo jì wul, bə mo kàa kə wur ndāen ludeng nā. A pee də matkaa mo jì dirang pə wur di. Mo nkaa wal, dang mo kām nlər mo, kə leelep mo, də də Tabita kə raa mmatkàa nā mo, bə war kutdi seen.

⁴⁰ Dangbe Pita le mmo pwat a tool jir, bə wur kurum mfurum, kə nwur dangnaan di. Yaksə wur cəər pə kúm nā də, wur sat nānee, <<Tabita yi yool.>> Yaksə war wang yit fer. Kaadē war naa Pita, bə war yool tong atəng.

⁴¹ Bə wur yaa sar nwar, dang wur diyeep war dar atəng. Bə wur pərep nen mə Naan nā mo, kə matkaa nā mo, bə wur shin Tabita mo kə seen.

⁴² Mbii desə nā dəe a deməman ndāen yil nJoppa jir, bə gurum mo des mo shinzeen nDaa.

⁴³ Pita tong ashak kə mee ngudak shim, də mo kə pet sām wur a Simon, mbə teer mo des də nJoppa nā.

10

Pita Kə Konilus

¹ Mee gwar di ndāen Sizariya, də sām wur a Konilus, wur a mee ngwe dedes, dewur kə tap kə shiitooon mo kambil mändong, də mə yil Itali.

² Wur a mee ngwe dewur le pətuup fin nkaa Naan, kəzak wur kəər Naan ashak kə nenlu fin mo jir. Wur shin zuum ngurum mo des, kə wur kə naa ndang Naan shidaar-shidaar.

³ Parmeeci sə, koo kun də mə puus sə, bə ndāen suun, bə wur naa ngulep kə Naan agaak, dang ngulep nā sat nwur nānee, <<Konilus,>>

⁴ Bə Konilus naa ngulep nā shi yit kəərmuut, bə wur sat nānee, <<A mii yii Daa?>> Ngulep mə Naan sat nKonilus nānee, <<Naan kə lap dang fwaa mo, kə mbiizuum də aa shin nenjeel mo, bə mo kəkàa wul pə Naan di adeng, dang mo dəe a mbii də Naan pan gha zak.

⁵ Mbəməna, bə a lep mee gurum mo dām nJoppa, mbəkə mmo dām pet mee gwar də mo kə pet sām wur a Simon Pita, jì ntul fwaa.

⁶ Wur tong a nlu Simon ngudak shim, də lu wur nā kus kə pwoo Am kuur sə.>>

⁷ Kaadē ngulep mə Naan leshap kə Konilus, bə Konilus pet kərem fin mo vəl kə mee shiitooon, dewur a ngwe də ndəre mbut nen də mo kə cìn dak ntul fin shidaar-shidaar.

⁸ Abwoon dewur sat mmo mbii də nā cìn jir, bə wur lep mo dām nJoppa.

⁹ Daar nā, bə mo yaa ar, bə mo jì wul kus kə pee nkaam nā. Pita kəkàa nludeng mbə dangnaan, koo puus a naar sə.

10 Neenláa nwur, dang wur rebet mee mbii dewur nse. Kaade mo kutdi nkaa cet mbiise nə, bə Pita cin mee suun.

11 Dee wur naa dengnaan nə wang, dang mee mbii tong adeng sham koo haal dedes sə. Mo yaa sham kənə nyil shi kwang nə mo feer.

12 Ndəən nə, bə koo a luwaa dedangyii, de mo kə mwaan shi shii feer mo, kə de mo kə fee shi but mo, kə nyer de mo kə yool ncáap mo díbut jir.

13 Bə Pita kələng mee doo kə sat nənee, <<Pita a yool, a can a se.>>

14 Dangbe Pita lap nənee, <<Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa debuu, koo de baa nə ret kə ngu Yahudi se kas.>>

15 Pita waa cin kələng doo nə de zak, de nə sat nənee, <<Mbii de Naan kə le a debang, bə taji waa a le a debuu kas.>>

16 Mo cin a kəsə dəm wul ar kun, bə mo waa baakaa kə haal nə adeng.

17 Kaade Pita nkaa panshii mə suun nə, bə nen de Konilus lep mo sə, mo kə ten yap lu mə Simon nə mo kat, bə mo ji dar mpwoo lu nə.

18 Mo petpee, bə mo tal nənee, <<Kyet gwar de mo kə pet wur a Simon Pita sə, kə tong a nlu desə ee?>>

19 Kaade Pita kutdi nkaa panshii mə suun desə nə, bə Riin mə Naan sat nwur nənee, <<A naa mee gurum mo kun, mo pə yap gha.

20 A yool, a sham, kə nghan seet ashak kə mo, baa a shi mee kyetwo kas, mbəde a an lep mo.>>

21 Bə Pita sham pə nen nə mo dí, bə wur sat mmo nənee, <<An sə, a an a ngwe de wun pə yap nə. Wu ji a mbə miyi?>>

22 Mo lap nənee, <<A mee ngwe dedes nkaa shiitoo mo, de mo kə pet səm wur a Konilus dewur a mee ngwe de ndəre, ngukəər Naan. De nen Yahudi mo jir mo kə kwoop wur. A mee ngulep mə Naan debang ji sat nwur nə, wur lep mo pet gha, kə nghan dəm dí ntul fin, mbəkə nwur kələng mbii de gha mbə sat nə dí nwur.>>

23 Pita del kə des dekun nə mo nlu, mbəkə mmo teer dí.

Daar nə, bə Pita yool seet ashak kə mo. Pak nenseet ndang Jesu de mon nJoppa mo seet ashak kə wur.

24 Daar nə, bə mo dəm wul nSizariya. Konilus nkaa darna mo. Wur kə ten pərep dang fin mo, kə shaar fin mo, mo kuur ashak des.

25 Kaade Pita a ar del ndəən lu nə, bə Konilus kaat wur, bə wur taa mPita ntoom, mbə seeyil nwur.

26 Dangbe Pita diyeep Konilus, bə wur sat nənee, <<A yool atəng, wen shikaa fen, an a gurum koo waa sə zak.>>

²⁷ Pita nkaa leshap kə Konilus, bə kaade wur del, ndəən lu nə, bə wur kat gurum mo kə kuur ashak des.

²⁸ Pita sat mmo nānee, <<Wun shikáa fuu wu man nə, baa nə ndəre kə ngu Yahudi balkaa fin ashak kə mee soon deci mo, koo wur jì pə mo di kas. Dangbə Naan kə kám nghan, kə taji wen mpet mee gurum a debuu, koo debish kas.

²⁹ Mbə mənə, kaade wu lep mo pet an sə, bə wen jì pə wun di, baa wen cii kas. Mbəmə nənə wen rebet kələng mbii de nə le kə nwun pet an nə.>>

³⁰ Konilus sat nānee, <<Nə kus aa teer mo feer cicinsə, nciit kə pee kəsə, bə nkaa ndang Naan nkun mə puus ndəən lu fen. Bə nnaa mee gwar sə, de nlar wur mo piyaa pet-pet, wur jì dar a kyeen fen.

³¹ Yaksə wur sat nānee, Konilus! Naan kə lap dang fwaa, kə mbiizuum de aa shin nenjeel mo sə, mo dee a mbii de Naan wur pan gha zak.

³² Mbə mənə a lep-lep dəm nJoppa, kə mo dəm pet mee gwar de səm wur a Simon Pita, wur kə tong a ntul mə Simon ngudak shim, de lu wur nə kus kə pwoo am kuur sə.

³³ Abet-abet bə wen nlep-lep shindəm pə gha di. Nə ret zam kaade a jì mpee desə. Mun sə jir ntoom mə Naan yaksə, mbəkə mmun kələng mbii de Daa wur sat nghan, mbəkə nghan sat di mmun.>>

Pita Leshap nTul Konilus

³⁴ Pita leshap mmo nānee, <<Azeen-zeen wen naa nə, baa Naan kə bakyiit mmee gurum kas.

³⁵ Dangbə Naan wur kə lap gurum mo jir, de mo kə kər wur, kəzak moo cìn mbii deret mo zak.

³⁶ A pwoo de Naan wur lep nnen Isreil mo ndesə. Moo leshap deret, de nə a mə tongriyang mmo ndəən Jesu Kristi, dewur a Daa mə mbii mo jir,

³⁷ Wun shikáa fuu, wu man mbii aapwoo de mo kə cìn ndəən yil nJudiya jir. Gyet mo shee cìn nə a nGalili, abwoon de gyet Joon ngucin baptisma wur leshap mmo nkaa nə.

³⁸ Desə nə a pwoo nkaa Jesu Ngu Nazaret, de gyet Naan doo Riin Debang kə iiko nkaa wur. Wur dəm koo a pee dedangyii, bə wur cìn dak deret, dewur bar nen de mon ndər bal mə nguujwaan jir, mbəde Naan ashak kə wur.

³⁹ Mun a langtəng mə mbii dewur cìn mo jir ndəən yil nJudiya, kə ndəən Jerusalem zak. A wur a de gyet mo tu wur, kaade gyet mo pwas wur nkaa shiyeepyoom sə, dee wur muut.

⁴⁰ Jir aasə Naan yool kə wur a peemúut parpuus dekun, kəzak Naan le kə nwur woo shin fin mmun agaak.

⁴¹ Baa a gurum mo jir mo naa wur kas, dang wur woo shin a mmun, de Naan kə ten bələp mun, kə mmun dee di

a langtəng fin. Gyet muu se mbiise kə shwaa am ashak kə wur, abwoon dewur kə yool a peemúut zak.

⁴² Wur sat mmun balbal nə, mu satpwoo mə Naan ngurum mo jir zak, kə mmun tong a langtəng di nə, a Jesu wur a gwar de Naan shin dedes nwur, mbəkə nwur dee di a ngutokdyeel nnen de mmeen mo, kə nnen de mo kə murep mo zak.

⁴³ A wur a ngwe de gyet nensatpwoo mə Naan mo jir, mo kə ten tong a langtəng wur nə, a mbə səm wur, dang koo a ngwe dedangyii dewur shinzeen, bə wur nkat fwo mə shikbish wur mo.>>

Mo Shin Riin Debang nNen De Baa Mo A nNen Yahudi Mo Kas

⁴⁴ Kaade Pita kutdi nkaa leshap desə mmo, bə Riin Debang sham nkaa nen de mo pə kələng pwoo nə jir.

⁴⁵ Nen Yahudi de mo a nen shinzeen de mo jì ashak kə Pita sə, nə aapwoo mmo, Mbədə mo naa Naan shin Riin Debang shi zuum nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

⁴⁶ Mo kələng mo kə leshap shi pak liispwoo mo, dang mon nkaa shin dedes nNaan. Bə Pita sat nənee,

⁴⁷ <<Kyet mee gurum mmak cii nkaa am de mon ncin baptisma di nnen desə mo aa? Mbədə mo kə lap Riin Debang nə a kaade gyet mmun mu lap sə.>>

⁴⁸ Yaksə Pita le kə mo cìn baptisma mmo ndəən səm mə Jesu Kristi. Mo dang pə Pita, mbəkə nwur pan yém di ashak kə mo mbə rep meeteer mo ruk akudang.

11

Pita Yakshii Mə mBii De Nə Cìn

¹ Jeplep mo kə nenseet ndang Jesu de mon nJudiya, mo kələng nə, pak gurum de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo kə lappwoo Naan zak.

² Kaade Pita kàa wul nJerusalem, bə nen shinzeen de mo kə can mo, mo yool kə pwoo nkaa wur.

³ Mo sat nənee, <<Waa dəm a del nlu mə nen de nsuluk mo har a se mbiise ashak kə mo.>>

⁴ Aasə bə Pita yaa yakshii mə mbii de nə cìn jir, wur sat mmo nənee,

⁵ <<Də an ndəən pee nkaam nJoppa, bə kaade an nkaa dangnaan bə wen suun. Bə ndəən suun nə, nnaa mee haal dedes de nə tong adeng sham de, nə kə kwang mo feer, nə sham wul pə an di.

⁶ Wen ban yit nkaa nə, bə nnaa longlu mo, kə luwaayil mo, kə mbii de mo kə fee shi but mo, kə nyer de mo kə yool ncáap, mo di ndəən nə.

⁷ Bə nkələng mee doo, de nə sat nghan nənee, <Pita, a yool a saa mo, a se.>

⁸ Dangbe wen nsat nānee, <Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa debuu, koo de baa nā ret kə ngu Yahudi se kas.>

⁹ Yaksə doo nā cìn sat dī nghan adeng nānee, <Mbii de Naan le a debang, bə taji a le nā a debish kas.>

¹⁰ Mo cìn a kəsə, dām wul ar kun, bə mo waa baa dul haal nā kaa kə nā adeng.

¹¹ Abet, nciit kə mənə, bə gurum mo kun, de mo kə lep mo nSizariya mbə jì pet an, mo kə dar mpwoo lu de an dī.

¹² Riin mə Naan sat nghan nā, a seet ashak kə mo, baa ashak kə mee kyetwo kas. Pak nenseet ndang Jesu mo peemee, mo seet ashak kə an zak, bə mu dām mu del nlu kə gwar nā.

¹³ Yaksə gwar nā wur sat mmun nā, dī naa mee ngulep mə Naan kə dar ndəən lu fin, dang ngulep nā sat ndyin nānee, <A lep shindəm nJoppa, kə mo pet mee gwar de mo kə pet səm wur a Simon Pita jì ntul fwaa.>

¹⁴ Wur mbə nsatpwoo nghan de nən nle kə nwun kat bam, waa kə nenlu fwaa mo jir.

¹⁵ <<Kaade ndoom leshap, bə Riin Debang sham nkaa mo, nciit kə de də wur sham nkaa mun nshee sə.

¹⁶ Bə nā le nghan panpwoo mə Daa, de gyet wur sat nānee, <Joon kə cìn baptisma ngurum mo a shi am, dangnaan wur mbə ncìn baptisma nwun a shi Riin Debang.>

¹⁷ Katdang bə mbiizuum desə, de Naan wur shin mmo, nā a deməndong kə dewur shin mmun, mbəde mu shinzeen nDaa Jesu Kristi, bə wen a wii, de an mmak cii nNaan yii?>>

¹⁸ Kaade mo kələng pwoo mənə, bə mo dok tətək, yaksə mo kwoop Naan dedes. Mo sat nā, <<Daa Naan kə shĩnpee nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mo tuwap, kə mo kat seen dī zak.>>

Nbenseet nDang Jesu De Mon Antiyok

¹⁹ Nen de də mo rangkāa mbə jeel de nā kə yool, de nā le gyet mo tu Stivin, bə pak mo dām wul nyil mFonisha, kə Saiprus, kə pee nkaam nAntiyok. Baa mo satpwoo Naan nā, mmee nen decì mo kas, təng a nnen Yahudi mo bejee dak.

²⁰ Dangbe pak nen shinzeen nā mo, de mo a nen Saiprus mo, kə Sairin mo, mo dām wul Antiyok, bə mo kop pwoo Naan nā nnen Helene mo zak, kəzak mo leshap deret ngurum mo nkaa Daa Jesu.

²¹ Iiko mə Daa nā dī ashak kə mo, bə gurum mo des mo shinzeen, bə mo ciir kə pətuup fur mo pə Daa Naan dī.

²² Pwoo nkaa mo nā wul nkom mə nenseet ndang Jesu de mo kə tong ndəən Jerusalem, bə mo lep Barnabas, kə nwur dām de Antiyok nā.

²³ Kaade wur seet wul, bæ wur naa deret de Naan le nkaa mo, bæ wur kat retnyit, dang wur leshap mmo jir; mbəkə mmo dar balbal ndəən shinzeen nNaan azeen-zeen shi pətuup fur mo jir.

²⁴ Barnabas a mee ngwe de ndəre, kəzak wur gam kə Riin Debang, kə shinzeen zak. Gurum mo des mo shinzeen nDaa zak.

²⁵ Abwoon mənə, bæ Barnabas dəm nTarsus, mbə yap Sool.

²⁶ Kaade wur kat Sool, bæ wur jì kə wur nAntiyok. Mbə bit məndong, bæ Barnabas kə Sool moo kaat ashak kə nen shinzeen nə mo, yaksə mo kām-kam ngurum mo. Mo shee pet nenseet ndang Jesu mo a Kristiyan a ndəən pee nkaam Antiyok.

²⁷ Ndəən teer mənə mo, bæ pak nensatpwoo mə Naan mo pwat nJerusalem, bæ mo jì Antiyok.

²⁸ Memee ndəən mo, de səm wur a Agabus, wur yool dar atəng, bæ wur sat agaak shi iiko bal mə Riin Debang nənee, <<Mee neen dedes nə mbə taa nkaa yil nə jir.>> Mo cìn mənə a ndəən bit de Klodiyus a mishkoom.

²⁹ Nenseet ndang Jesu mo le pətuup fur mo, kə koo weyi, bæ wur shin mbii dewur mak, mbəkə mmo lep bam dəm di nnen shinzeen de mo kə tong ndəən yil nJudiya.

³⁰ Kaade mo cak zuum fur nə mo le ashak, bæ mo lep shindəm nnen dənan-nan mə nen shinzeen de mo kə tong ndəən yil nJudiya nsar Barnabas kə Sool.

12

Mo Tu Jemis, Kəzak Mo Shoot Pita

¹ Ndəən teer mənə mo, bæ mishkoom Herot doom shinjeel baanbaan nkaa pak nenseet ndang Jesu nə mo.

² Wur tu Jemis, dyemnəən mə Joon shi kwai.

³ Kaade mishkoom Herot naa muut mə Jemis nə ret nnen Yahudi mon nyit, bæ wur waa cin shin yaa Pita zak. Desə nə den a nciit kə de mo kə se mbiise retnyit mə gilaas de baa nə kə yist kas

⁴ Kaade Herot yaa Pita, bæ wur le wur ndəən lushoot, nsar shiitoo mo kaapaat baapeemee, mbəkə mmo tap wur de rərret. Herot kə lepan nə, dyin mbə put kə Pita ntoom gurum mo abwoon mə retnyit nə mbəkə tok diyeel.

⁵ Kaade Pita di a bubwoot ndəən lushoot nə, bæ nenseet ndang Jesu mon nkaa dangnaan hakyeng, mbə wur.

Mo Put Kə Pita nDəən Lushoot

⁶ Dangbə mpar, de daar bæ Herot wur lepan mbə put kə Pita, mbəkə nwur shinjeel di nwur. Bə Pita nsaam nnaar shiitoo mo vəl. Mo bwoot wur shi shoobəring mo vəl.

Nentappee mo de mpwoo lushoot nə, mon nkaa tappee rərret.

⁷ Yaksə ngulep mə Daa jì dar pə Pita dī, bə peebang nə bangpee ndəən lu nə. Ngulep mə Daa cut Pita nkwoop, wur mii Pita, bə wur sat nənee, <<A yool nkyen>> Yaksə shoobəring de mo nsar wur mo dong nyil.

⁸ Ngulep nə sat nwur nənee, <<A lep lee fwaa, kəzak a jwal kwoopshi fwaa mo.>> Bə Pita wur cìn mbii de ngulep nə sat. Ngulep nə sat nwur zak nənee, <<A səp mbiisəp fwaa. A jì ndang an.>>

⁹ Pita put dəm ndang ngulep nə. Baa wur man nə, mbii de ngulep nə cìn nə azeen kas. Mbədə wur pan nə dyin a nsuun.

¹⁰ Kaade mo del nentappee denshee mo, kə devəl mo, bə mo jì wul mpwoo lu de mo dak a shi shool, de nii naa nkwoop pee nkaam, bə pwoo lu mənə wang shikáa fer. Bə mo pwat, mo yaa ar deməndong. Bə nnen mman, bə ngulep nə wur yit Pita mbəshin.

¹¹ Kaade Pita kə winshin mbut mbii de nə cìn, bə wur sat nənee, <<Yaksə, wen mman azeen-zeen nə, a Daa lep ngulep fin, mbəkə nwur jì bam an dī nsar Herot, kə mbii de nen Yahudi mon nkaa lepyit nə, nən ncìn.>>

¹² Kaade wur winshin mbut nə a kəsə, bə wur dəm nlu Meeri nəən Joon, de moo pet wur a Maak zak. A pee de gurum mo kə kuur dī des, kə mo nkaa dangnaan dī.

¹³ Kaade Pita bwap pwoo lu, bə mee laareep de mo kə pet səm war a Roda, war jì mbə wang pwoo lu nə.

¹⁴ Kaade war kələng doo nə a mə Pita, bə baa war wang pwoo lu nə kas mbə retnyit. Dangbe war waa cin shin, kə nwar sat nnen de mo ndəən lu nə, Pita kə dar a tool mpwoo lu nə.

¹⁵ Mo sat nwar nənee, <<Yii tətтар aa?>> Dangbe war sat nə, təng a Pita azeen-zeen. Yaksə mo sat nənee, <<A ngulep wur.>>

¹⁶ Dangbe Pita naa a mbwap pwoo lu nə dak, bə kaade mo wang pwoo lu nə, bə mo naa a Pita azeen-zeen, bə nə aapwoo mmo zam.

¹⁷ Dangbe Pita dək sar mmo, mbəkə mmo dok tətək. Bə wur yakshii nə mmo, kaade Daa put kə dyin ndəən lushoot nə. Wur sat mmo zak nənee, <<Wu satpwoo desə nə nJemis, kə koor nen shinzeen nə mo zak.>> Abwoon mənə, bə Pita yool dəm mmeə pee decì.

¹⁸ Kaade bitmang, bə mee bəlep dedes yool nnaar shiitoon de mo kə tap Pita ndəən lushoot nə, mbədə baa mo man mbii de nə cìn Pita kas.

¹⁹ Herot kə le kə mmo dəm yappee de Pita dəm dī, bə baa mo dəm kat wur kas. Herot tal pə shiitoon nə mo rərret, bə wur le kə mmo twe mo dī. Abwoon mənə, bə Herot yool yit

yil nJudiya, kə nwur dām dī nyil nSizariya, bə wur dām cìn mee rep teer mo de mpee mənə.

Muut Kə Herot

²⁰ Herot langtuup kə nen Taya mo, kə nen Saidon mo hakyeng. Aasə bə mo balkaa fur mo ashak, mbəkə mmo dām naa wur dī. Mo shee yap ar de mon ndām naa Herot a pə Blastus dī, dewur a ngwe dedes nkaa lu mishkoom nə. Yaksə mo dām pə Herot dī, bə mo dang pə wur, kə mmo kat tongriyang dī pə mishkoom, mbəde yil mo nii kat mbiise a ndəən yil mishkoom nə.

²¹ Kaade puus de mo kə le nə wul, bə Herot tap jwal lee fin de mə mishkoom, wur tap tong nkaa mbii tong mə dedes fin, bə wur leshap nnen nə mo.

²² Nen nə mo le or, dang mo sat nənee, <<Desə nə a doo mə mee naan baa a mə gurum kas.>>

²³ Nnen mman, bə mee ngulep mə Daa Naan cut Herot, mbəde baa wur shin dedes nNaan kas. Bə yaksə nyet mo se Herot bə wur muut.

²⁴ Gurum mo des mo kələng pwoo mə Naan, bə mo shinzeen, bə pwoo mə Naan nə dām shipee-shipee zak.

²⁵ Kaade Barnabas kə Sool mo kyes dak fur, bə mo baaji nJerusalem ashak kə Joon de mo kə pet wur a Maak.

13

Mo Lep Barnabas Kə Sool

¹ Ndəən kuur kə nenseet ndang Jesu de mon Antiyok, bə pak nensatpwoo mə Naan mo, kə nenkam-kām mo dī. Barnabas, kə Simiyon de mo kə pet wur a detəp, kə Lusiyus ngu Sairin, kə Manayen dewur wurang ashak kə mishkoom Herot, kə Sool.

² Kaade mon nkaa seyil nDaa dang mon nkaa yaa pwoo kə neen zak, bə Riin Debang sat nənee, <<Wu bələp Barnabas kə Sool wu le nghan, mbə dak de an kən mpet mo mbə cìn nə.>>

³ Bə mo yaa pwoo kə neen, dang mo dangnaan zak, bə mo lesar nkaa mo, bə mo bwet Barnabas kə Sool mo shinseet.

Mo Satpwoo Mə Naan nSaiprus

⁴ Riin Debang lep Barnabas kə Sool mo shindəm nSelusiya, bə mo dām del tii mpeemənə, kə mo dām de nSaiprus.

⁵ Kaade mo wul nSalamis, bə mo satpwoo mə Naan ngurum mo ndəən lu mə Naan mə nnen Yahudi mo. Joon de səm wur a Maak sə, wur de ashak kə mo mbə bam.

⁶ Abwoon de mo kə mwaan ndəən yil de Am kuur neer nə cəərkaat jir bə, mo dām wul mPafos, bə mo kat mee ngu Yahudi de mo kə petsəm wur a Barjesu wur a ngucin yen

debish, kəzak wur leshin a koo ngusatpwoo mə Naan sə, dang baa wur a ngusatpwoo Naan kas.

⁷ Wur di ashak kə ngudak mə ngwe dedes nə, gofna Sarjiyus Polo, wur a mee ngumanshii mbii zam. Gofna nə wur pet Barnabas kə Sool, mbəde wur rebet kələng pwoo mə Naan pə mo di.

⁸ Dangbe Elimas nguyen debish sə, (A səm wur nə mmənə shi liispwoo mə Heleni) wur cii mmo, mbəde wur rəbet kə taji gofna nə wur shinzeen mpwoo mə Naan kas.

⁹ Dangbe Sool de moo pet wur a Pool, wur gam kə Riin mə Naan, bə wur ban yit fən nzəng nkaa ngucìn yen debish nə,

¹⁰ bə wur sat nənee, <<Waa làa mə ngunjwaan! Gha a shaarlek mə mbii de ndəre mo jir. Kəzak pətuup fwaa nə gam kə gwampee, kə cìn nyang. Aa daar shidaar-shidaar, mbəkə nghan cəer kə zeen mə Daa, mbəkə nə dee di a dung.

¹¹ A naa yaksə, Daa Naan wur mbə le kə gha dee a vum. Baa gha mmak naa puus kas, mbə reppée lee.>> Abet-abet, bə vuun, kə peenkwoo mo jì paa Elimas, bə wur doom yappee, mbə yap ngwe de mbə yaakam nwur.

¹² Kaade gofna nə wur naa mbii aapwoo mənə, bə wur shinzeen, mbəde nə fes aapwoo nwur nkaa kám dewur kələng nkaa Daa Naan.

Pool Kə Shaarmwaan Fin Mo nYil Antiyok

¹³ Pool kə nnen de mo ashak kə wur, mo yool mPafos, bə mo del ndəən tii, kə mo dəm di mPaga de nə nyil mPamfiliya, bə Joon Maak yit mo mpeemənə, kə nwur baa dəm di nJerusalem.

¹⁴ Mo yool mPaga, bə mo del dəm Antiyok de nə mPisidiya. Parpuus Nookdi, bə mo del ndəən lu mə Naan, bə mo tong di.

¹⁵ Abwoon de mee gurum kə tang ndəən bəet-haal mə Wàar mə Mosis mo, kə ndəən bəet-haal mə nensatpwoo mə Naan mo, bə nen dənən-nan nkaa lu mə Naan nə, mo lep sat mmo nənee, <<Dyemnaa mo, katdang wun kə mee pwoo de wun mbə sat ngurum nə mo, bə wu sat.>>

¹⁶ Pool yool dar atəng, bə wur diyeep sar wur, mbəkə ngurum nə mo dok de tətək, bə wur sat nənee, <<Wun nnen Isreil mo, kə wun nen de baa wun a nnen Isreil mo kas, de wuu kəer Naan, wu lekom fuu mo.

¹⁷ Naan mə nnen Isreil mo, bələp puun fun mo dang wur le mo a dedes, bə mo a məzep ndəən yil Ijip. Wur put kə mo ndəən yil Ijip shibal fin dedes zak.

¹⁸ Mbə bit mo laarfeer, bə wur mang gung kə mo a naaryil.

¹⁹ Wur le kə mmo twe mee soon mo pwoovəl ndəən yil nKeenan, bə wur shin yil mənə nnen fin Isreil mo, bə nə dee

mo a mbii kok kop. Mo tong ndææn yil mænə mbə bit mo kambil feer kə laarpaat.

²⁰ Abwoon mænə, bə wur shin nentokðyeel mo mmo, dæm jì wul mbít mə ngusatpwoo mə Naan Samuwel.

²¹ Kaade mo dang pə Naan kə nwur shin mishkoom mmo, bə Naan shin Sool làa mə Kish mmo, dewur a dang mə Benjamin. Sool se mishkoom nə mbə bit mo laarfeer.

²² Abwoon de Naan shang Sool mbut ndak mishkoom nə. Bə wur bələp Devit kə nwur dee a mishkoom mo. Naan shin langtəng nkaa Devit nənee, <An kən nkat Devit làa mə Jese, a ngwe de wen nrebet hakyeng. Wur mbə cin mbii de nsat mo nwur jir.>

²³ A ndææn dang mə gwar de desə, bə Naan jì kə Jesu Ngubam mbə nnen Isreil mo, kaade gyet Naan kə ten tuweer mmo sə.

²⁴ Akudang Jesu jì, bə Joon kə ten satpwoo Naan nnen Isreil mo jir nənee, <Mo tuwap, mbəkə mmo cin baptisma di mmo zak.>

²⁵ Kaade Joon kus kə kyes ðak fin, bə wur tal pə gurum nə mo nənee, <Wun, pəpan nə, an a wii? Baa a an a ngwe de wun mbə ðarnaa jì wur kas. Dangbe wu lekom, mee gurum mbə jì abwoon fen, de koo a teng kwoopshi de nshii wur mo, bə baa ðeret fen nə mak kə nghan fwen teng kwoopshi wur nə mo kas.>

²⁶ <<Dyemnaa mo! Jep mə dang Abraham mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de mo kə kəær Naan ndææn wun. A mbə wun jir, bə Naan kə lep pwoo bəm desə nə jì.

²⁷ Nen de mo kə tong ndææn Jerusalem kə nennan fur mo, baa mo man nə, Jesu a Ngubam kas, kəzak baa mo manshii mə pwoo nensatpwoo mə Naan mo, de mo kə tang koo a parpuus Nookdi ðedangyii kas zak. Gyet mo gampwoo de gyet nensatpwoo mə Naan mo kə ten sat kaade gyet mo tokðyeel muut nJesu sə.

²⁸ Koo de baa gyet mo kat wur cìn mee shikbish de nə mak muut nwur kas, bə mo dang pə Paillet kə mmo tu wur di.

²⁹ Kaade mbii de mo kə ten nran nkaa wur mo gam jir, bə mo sham kə kúm wur nkaa shiyeepyoom nə, bə mo dæm le kúm wur ndææn gwoot kəcir.

³⁰ Dangbe Naan yool kə wur a peemúut.

³¹ Mbə meeteer mo des, bə wur woo shin fin nnen de gyet mo kə mwaan ashak kə wur, yool nGalili jì nJerusalem. Yaksə bə mo dee a langtəng wur pə gurum mo di.

³² Mmun, muu satpwoo ðeret nwun, a pwoo de gyet Naan kə ten cweer mpuun fun mo.

³³ Naan kəgam pə mun jep mo mo ndesə, kaade wur yool kə Jesu a peemúut. Desə nə nciit kə mbii de mo kə ten ran

ndəən Zabura dəvəl sə nənee, <Gha a Lāa fen, cicinsə an kən dəe a puun fwaa.>

³⁴ A pwoo də Naan sat nkaa yool wur a peemúut ndesə nənee, <Baa wur mbə baa cam muut də zak kas>

Kəzak Naan sat zak nənee, <An mbə le dəret də nə azeen-zeen nkaa wun, də gyet kən ten ncweer nDevit.>

³⁵ Kəzak, wur sat ndəən mee Zabura nənee, <Baa gha mmak yit kə ngwe fwaa dəbang wam ndəən kəcir kas.>

³⁶ <<Gyet Devit kə cìn dak nciit kə dyen mə Naan mbít fin mo, bə wur muut, bə mo wum wur ashak kə puun fin mo, bə wur wam.

³⁷ Dang Jesu də Naan kə yool kə wur a peemúut, baa wur wam ndəən kəcir kas.

³⁸ Mbə mənə dyemnaa mo! Wu man nə, a mbə dəret mə gwar desə nə, bə mun nkaa leshap nwun nkaa fwo mə shikbish fuu mo.

³⁹ A mbə Jesu zak, dang koo ngwe dədangyii dəwur shinzeen, bə wur mbə kat bam ndəən shikbish mo jir. Dangbe baa Wàar Mosis nə mo mak bam wun mbut shikbish fuu mo kas.

⁴⁰ Mbə mənə, wu tap kə káa fuu mo, kə taji mbii də gyet nensatpwoo mə Naan mo sat nə sham taa nkaa wun kas. Gyet mo sat nənee,

⁴¹ <Wu lekom, wun nenbákpee mo, nən aapwoo nwun, dang wu mmurep. Mbədə an mbə cìn mee dak ndəən teer fuu mo, dak də baa wun mbə shínzeen nnə kas, koo dāben. Koo də mee gurum leshap nwun nkaa nənee, bə baa wun mbə shínzeen kas.> >>

⁴² Kaade Pool kə Barabbas mo a ar put ndəən lu mə Naan nə, bə gurum nə mo dang pə mo, mbəkə mmo cìn leshap di nkaa mbii də mo kə sat mo, parpuus Nookdi də mbə jì zak.

⁴³ Bə abwoon də gurum mo rangkáa a peekuur nə, bə nnen Yahudi mo des, kə nnen də mo kə ciir dəe a nnen Yahudi mo. Nen də moo lepyit nkaa Naan, mo seet ndang Pool kə Barnabas. Yaksə Pool kə Barnabas mo leshap mmo, shínbal mmo mputuup, mbəkə mmo mwaan di ndəən dəret mə Naan.

⁴⁴ Kaade parpuus Nookdi nə jì wul, bə nen pee nkaam nə mo des hakyeng mo baaji kuur, mbə kələng pwoo mə Naan nə, dee rep pak mo ndəən pee nkaam nə a lee dak.

⁴⁵ Dangbe kaade nnen Yahudi mo naa gurum mo kuur des, bə pətuup mo mo gam kə zuur zam, nə le mmo sat nə, mbii də Pool sat nə mo a dūng, dang mo leshap dəbuu nkaa wur zak.

⁴⁶ Yaksə Pool kə Barnabas mo waa sət leshap nə balbal agaak baa kə mee kəərmuut kas. Mo sat nənee, <<Nə a təng kə mo shee satpwoo mə Naan nə a nwun, dang wu ciipwoo Naan nə, kəzak wu lesuk a koo baa wun kəkoop nə mbə kat

seen de dām nghaa-nghaa kas. Bə yaksə, mun mbə yit wun, mbəkə mmun dām mu satpwoo mə Naan nə de nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

⁴⁷ Mbədə Daa kə sat mmun nənee, <An kən le gha, mbəkə nghan dee a peeəng mbə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. Mbəkə ndəən gha, bə gurum de ndəən yil nə mo jir, mo mbə kat bam di.> >>

⁴⁸ Kaade nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo kələng pwoo mənə, bə mo kələng retnyit zam, kəzak mo lepwoo mə Naan a dedes. Nen de mo kə ten bələp mo le, mbəkə mmo kat seen de dām nghaa-nghaa di.

⁴⁹ Pwoo kə Daa Naan nə dām shipee-shipee ndəən yil mənə jir.

⁵⁰ Dangbe nnen Yahudi mo kar pak shurep de mo kəər Naan, shurep dənən-nan mo, kə nen dənən-nan mə pee nkaam nə mo, kə mmo shinjeel de nkaa Pool kə Barnabas. Dangbe mo ceen Pool kə Barnabas put aku ndəən yil mo.

⁵¹ Bə Pool kə Barnabas mo bwap ərong de nən nkaa shii mo mo, mbəkə nə dee di a langtəng nkaa nen pee nkaam nə mo, bə mo dām Ikoniyum.

⁵² Nenseet ndang Jesu mo gam kə retnyit zam, dang mo gam kə Riin mə Naan zak.

14

Pool kə Barnabas nDəən Yil Ikoniyum

¹ nDəən Ikoniyum, bə Pool kə Barnabas mo del ndəən lu mə Naan mə nnen Yahudi mo. Bə mo sat pwoo mə Naan, de gurum mo des ndəən nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo shinzeen.

² Dangbe nnen Yahudi de mo cii shinzeen mpwoo nə, mo kar, kəzak mo lephii nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mmo yool di kə pwoo debuu nkaa nenseet ndang Jesu mo.

³ Pool kə Barnabas mo tong mpee nkaam mənə, mbə teer mo des hakyeng, kə mmo leshap ngurum mo nkaa Daa balbal agaak, baa ashak kə mee kəərmuut kas. Mo dee a langtəng mə pwoo wur deret nə, mbədə Daa kə le kən Pool kə Barnabas mo cīn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo.

⁴ Nen pee nkaam nə mo bəksut vəl, pak mo dām ndang pwoo mə nnen Yahudi mo, dang pak mo dām ndang pwoo mə jeplep nə mo.

⁵ Nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, kə nnen Yahudi mo, mo balpwoo mo mo ashak kə nen dənən-nan mə pee nkaam nə mo, mbəkə mmo shinjeel di njeplep nə mo, kə mmo car mo di shi ghək zak.

⁶ Yaksə kaade jeplep nə mo kələng mənə, bə mo pwat shwe dām mpee nkaam nListira kə Debi, de mo ngaar yil nLukoniya, kə pak jepyil de mo neer pee nkaam mənə mo.

⁷ Mo leshap deret ngurum mo mpeemənə mo zak.

Mo Car Pool nDəən Yil nListira

⁸ Ndəən Listira nə, bə mee gwar wur dī, de shii wur mo kut, mbəde pəgyet mo lāa wur a kurumkut bə baa wur kə cam mwaan shi shii fin kas.

⁹ Wur lekom mbəkə nwur kələng Pool de nkaa leshap. Pool ban yit nzəng nkaa gwar nə, bə kaade wur naa gwar nə kə shinzeen de nə mak kən mo bar gwar nə,

¹⁰ yaksə Pool sat shi doo dedes nənē, <<A yool a dar shi shii fwaa!>> Bə gwar nə wur sham yool metpee, dang wur mwaan zak.

¹¹ Kaade kuur mə gurum nə mo naa mbii de Pool cīn bə mo diyeep doo fur mo shi liispwoo mə nnen Lukoniya mo, mo sat nənē, <<A naan mo sham pə mun de, ndəən nan koo mun gurum sə.>>

¹² Mo pet Barnabas a Ziiyos, dang mo pet Pool a Hamis, mbəde a Pool wur a ngusatpwoo nə.

¹³ Yaksə mishkoom kùm de mə Ziiyos, de lu kùm wur nə kus kə pee nkaam nə, wur jì kə kus nəng mo, kə peldem mo, ngaar pəbong nə, mbəde wur kə kuur gurum nə mo, mo kə rebet wus mbiizuum njeplep nə mo.

¹⁴ Dangbe, kaade, Barnabas kə Pool mo kələng mənə, bə mo yilang nlər fur mo. Mo shwe dām dēl ndəən kuur gurum nə mo, bə mo le or, bə mo sat nənē,

¹⁵ <<Hee des oo! A mii le dang wun pə rebet cīn mbii mənə ii? Mun a gurum mo koo wun sə. Mu jì mpee desə a mbəkə mmo satpwoo deret de nwun, mbəkə nwun yit mbii debuu sə mo dī, de baa mo kə mee koop nə kas. Mbəkə nwun jì pə Naan dewur kə seen. A wur le deng, kə yil, kə Am kuur mo, kə mbii de ndəən mo jir zak.

¹⁶ Də yam-yam bə, a Naan shínpee ngurum mo jir, kə mo mwaan ndəən ar de mo kə rebet.

¹⁷ Jir kəsə, bə baa wur kə cam nook cīn langtəng mbə shin fin kas, mbəde wur cīn mbii deret mo. A wur shin fwan sham nwun adeng, kə mbii kəkop fuu mo ntarpas, dang a wur shin mbiise nwun des zak, kəzak a wur gam pətuup fuu mo shi retnyit zak.>>

¹⁸ Jeplep nə mo leshap desə mmo, jir kəsə, bə a prurut, dang mo cīi nkuur kə gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo wus mbiizuum mbə seyil mmo kas.

¹⁹ Dangbe pak nnen Yahudi mo pwat Antiyok, de nə mPisidiya, kə Ikonyum, mo jì mangdyeen ngurum nə mo, de mo kar kuur gurum nə mo, mbəkə mmo yool dī kə lek

nkaa jeplep nə mo. Yaksə mo car Pool shi ghək, bə mo fee wur put kə nə abwoon pee nkaam nə. Mo pan nə, Pool kə muut.

²⁰ Dang kaade nenseet ndang Jesu mo ji neer Pool, bə wur yool, wur del ndəən pee nkaam nə. Daar nə, bə wur kə Barnabas mo pwat dəm nDebi.

²¹ Pool kə Barnabas, mo dəm leshap deret nə nnen pee nkaam nDaabi mo, bə gurum mo des mo shinzeen nDaa Jesu. Abwoon mənə, bə mo baaji nListira, kə Ikoniyum, kə Antiyok zak.

²² Mo shínbal mputuup nenseet ndang Jesu mo. Mo leshap mmo, mbəkə mmo dar de balbal ndəən shinzeen mo, kə mo kám mo zak nənee, <<Mun shwaajeel des, akudang bə mun mbə mmak del ndəən pee dehai mə Naan.>>

²³ Pool kə Barnabas mo bələp nen denan-nan mo, mbə koo a kuur mə nenseet ndang Naan dəɗang mo ii, ashak kə dang, kə yaa pwoo kə neen zak, bə mo le nnen de mo bələp nə mo nsar mə Daa, de mo shinzeen nwur.

²⁴ Abwoon de mo kə taadel ngaar mPisidiya, bə mo ji wul mPamfiliya.

²⁵ Kaade mo kə satpwoo nə ndəən Paga, bə mo yool sham dəm Ataliya.

²⁶ Mo yool mpee mənə, bə mo del tii, kən mmo baaji dín Antiyok, pee nkaam de də mo shee dangnaan di nkaa mo, mbəkə nderet mə Naan nə kyeer mo di ndəən dak, de yaksə bə mo kə cín kyes.

²⁷ Kaade mo baaji wul, bə mo pet kuur nenseet ndang Jesu nə mo ashak jir, bə mo leshap ngurum nə mo nkaa mbii de Naan le kə mmo cín, kə kaade wur wang ar mə shinzeen nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

²⁸ Mo tong ndəən pee nkaam mənə des, ashak kə nenseet ndang Jesu mo.

15

Kuur Kə Nennan Mə Nen Jesu Mo nJerusalem

¹ Pak gurum mo tong nJudiya mo ji nAntiyok, bə mo ji kám nenseet ndang Jesu nə mo nənee, <<Katdang baa mo can wun, kaade Waar mə Mosis sat sə kas, bə baa wun mbə mak kat bam kas.>>

² Pool kə Barnabas mo cín beetshik des kə mo, nkaa kám mənə. Aasə bə, mo bələp Pool kə Barnabas kə pak gurum mo ndəən nen shinzeen nə mo, kə mmo dəm nJerusalem pə jeplep mo di, kə nennan mə Eklesiya mo, mbəkə mmo dəm beetpwoo desə nə di.

³ Eklesiya mo bwet mo, bə mo taa mer nyil mFonisha kə Samariya. Mo satpwoo tuwap mə nen de baa mo a nnen

Yahudi mo kas, kəzak kaade mo le pətuup mo mo pə Naan di. Pwoo desə nə jì kə retnyit nnenseet ndang Jesu nə mo hakyeng.

⁴ Kaade mo wul nJerusalem, bə nenseet ndang Jesu mo kə jeplep mo, kə nen denan-nan mo, mo kaat mo. Yaksə mo yakshii mə mbii de Naan wur cìn ashak kə mo jir.

⁵ Yaksə pak nen shinzeen de mo a mə ar mə nen Farisi mo, mo yool kə pwoo nənee, <<Nə ret kə təng mo can nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, kəzak nə a təng mo tap Wàar mə Mosis rərret zak.>>

⁶ Jeplep mo, kə nen denan-nan mə Eklesiya nə, mo kuur ashak, mbəkə mmo naashii mə pwoo desə nə di.

⁷ Abwoon de mo kə beetpwoo nə des ndər-ndər hakyeng, bə Pita yool dar atəng, bə wur sat mmo nənee, <<Dyemnaa mo! Wu man nə, Naan shee bələp an mbut nwun, mbəkə nghan sat pwoo deret nə di nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mmo shinzeen di.

⁸ Naan dewur man pətuup mə gurum mo jir, wur kám agaak nə, dyin di lap mo, kaade wur shin Riin Debang mmo, nciit kə de də wur kə shin mmun sə zak.

⁹ Baa Naan bəkyit mmun kə mo kas. Wur vvang shikbish de ndəən pətuup mo mo, a mbəde mo shinzeen.

¹⁰ Mbə mənə yaksə, bə a mii le dang wun pə kam Naan ii? Wun nkaa le lée de toon nkaa took mə nenseet ndang Jesu mo, de koo a puun fun mo, kə mun, bə baa mu mak mang lée nə mo kas.

¹¹ Hai! Mu shinzeen nə, a mbə deret mə Daa fun Jesu, dang mu kat bam, kaade mo kat bam nə sə zak.>>

¹² Kuur mə gurum nə mo dok tətək, kə mmo lekom mbə kələng pwoo mə Barnabas, kə Pool, kaade mo nkaa leshap mmo nkaa mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo, de Naan le kə mPool kə Barnabas mo cìn, ndəən nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

¹³ Abwoon de mo kyes leshap nə, bə Jemis sat nənee, <<Dyemnaa mo, wu lekom kə nwun kələng an di.

¹⁴ Pita kə leshap nwun nkaa wal de Naan shee kám nə nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. Wur shwat pak mo ndəən mo, mbəkə mmo dee di a nen fin mo.

¹⁵ Desə nə a nciit kə pwoo mə nensatpwoo mə Naan mo, de mo kə ten ran ndəən bəət-haal mə Naan nənee,

¹⁶ <Abwoon desə bə an mbə baaji. Mbəkə nghan mbaa di kə lu mə Devit de nə shirip sə di. An mbə baa diyeep kərem lu de mo kə shirip nə zak.

¹⁷ Mbəkə nkoor gurum mo jir, bə mo jì tang Daa di, kə jir nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de an kən pərep mo, mbəkə mo dee di a nen fen mo.

¹⁸ A Daa kə sat a kəsə! Wur kə ten le kə mbii desə mo dee a deməman pegyet di yam-yam.>

¹⁹ <<Mbə mənə, nnaa mənə, bə taji wu le nə luk nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, de mo ciir kə pətuup fur mo pə Naan di.

²⁰ Dangbe mu ran lep a rəran mmo, mbəkə mmun sat di mmo nənee. Taji mo se mee mbiise de mo kə ten shin nkum kas. Kəzak taji mo cın ngaa kas. Taji mo se luwaa mə long de mo miyoor took nə kas. Kəzak taji mo se toom kas zak.

²¹ Mbədə mo kə tang Wàar mə Mosis nə peedə di yam-yam, koo a parpuus Nookdi dedangyii ndəən lu mə Naan nə mo jir, kə ndəən pee nkaam nə mo jir zak.>>

Mo Ran Lep nNen De Mo Shinzeen De Baa Mon A Nen Yahudi

²² Jeplep nə mo, kə nen denan-nan mo, kə nen shinzeen nə mo jir, mo naa nə, nə ret kə mmo bələp pak gurum mo nnaar fur, mbəkə mmo lep mo shindəm Antiyok ashak kə Pool kə Barnabas. Bə mo bələp Judas de moo pet wur a Barsabas, kə Silas zak, de mo a dənən-nan mbut nnen shinzeen nə mo.

²³ Yaksə mo lep mo shindəm ashak kə lep a rəran de nə sat nənee, <<Jeplep mo, kə nen denan-nan mə Eklesiya mo, mun dyemnəən fuu mo, muu lep tokshik fun dedes dəm pə wun dyemnəən fun, nenseet ndang Jesu mo, de baa wun a nnen Yahudi mo kas. De wuu tong ndəən yil Antiyok, kə Siriya, kə Silisiya.

²⁴ Mu kələng nə, pak gurum mo ndəən nen de mo pwat pə mun di, mo kə dəm daampee nwun shi pwoo mo, kə mmo ringshii nwun. Bə baa a mun mu lep mo kas.

²⁵ Kaade mu kuur ashak, bə pwoo fun mo seet ndangshak, bə mu naa nə, nə ret kə mmun bələp pak gurum mo, mbəkə mmun lep mo dəm pə wun di. Mo dəm ashak kə shaar fun mo Barnabas kə Pool.

²⁶ Mo kə shin seen fur mo mbə cın dak mə Daa fun Jesu Kristi.

²⁷ Mbə mənə, mu lep Judas kə Silas dəm pə wun di. Mo shikaa fur, mon nyakshii mə mbii de mə nran ndəən lep a rəran nə nwun shi pwoo.

²⁸ Mbədə Riin Debang kə naa nə ret, dang mmun mu naa nə ret a kəsə zak, mbəkə taji mo le mee lée toon nkaa wun, waa met mbii desə mo kas.

²⁹ Taji wu se mbiise de mo kə ten shin nkum kas, kəzak taji wu se luwaa ashak kə toom kas. Taji wu se luwaa mə long de mo miyoor took nə kas, dang taji wu cın ngaa kas. Katdang baa wuu cın mbii desə mo kas, bə nə ret zam. Dang mukaat. Wu tongriyang.>>

³⁰ Mo lep nenlep nə mo shinseet, bə mo dəm Antiyok, a mpee de kuur mə nenseet ndang Jesu mo di ashak, bə mo shin lep de a rəran nə mmo.

³¹ Kaade mo tang lep a rəran nə ngurum nə mo, bə mo kələng retniyit zam, mbəde pwoo nə fes gangkwak mmo zam.

³² Mbəde Judas kə Silas, mo a nensatpwoo mə Naan mo zak, bə mo shínbal ngurum nə mo mputuup zak.

³³ Abwoon de mo cín rep teer mo ndəən Antiyok bə nenseet ndang Jesu nə mo bwet mo ryang, mbəkə mmo baa di pə nen de də mo lep mo.

³⁴ Dangbə Silas naa nə nə ret kə ndyin di tong di mpee mənə.

³⁵ Bə Pool kə Barnabas mo tong ndəən Antiyok mbə rep teer mo. Mo nkaa kám, kəzak mo nkaa satpwoo mə Daa, ashak kə pak gurum mo des.

Pool Mo Bakshak Kə Barnabas

³⁶ Abwoon meeteer mo ruk, bə Pool sat mBarnabas nənnee, <<Nə ret kə mmun cín mu dəm, mbəkə mmun tok kə nenseet ndang Jesu mo ndəən koo a pee nkaam dedangyii bə kə mun nakoom mu di.>>

³⁷ Barnabas rebet kə mmo seet ashak kə Joon de moo pet wur a Maak.

³⁸ Dangbə Pool naa baa nə ret kə nwur seet ashak kə mo a peedak nə kas. Mbəde də wur kə su yit mo de nyil mPamfiliya kəzak baa wur sekyeen ashak kə mo ndəən dak nə kas.

³⁹ Bə beetshik yool mmo nnaar, de nə le mmo bəksak. Barnabas mang Maak ashak kə wur, bə mo del ndəən tii kə mmo dəm di nSaiprus.

⁴⁰ Dangbə Pool bələp Silas. Bə abwoon de nenseet ndang Jesu mo dangnaan (leshap kə Naan), bə mo le mo nsar deret mə Daa Naan, bə mo pwat seet.

⁴¹ Pool del dəm ndəən yil nSiriya kə Silisiya, wur nkaa gangkwak nnenseet ndang Jesu de mo mpeemənə jir.

16

Timoti Seet Nđang Pool Kə Silas

¹ Pool jì wul nDebi kə Listira. Yaksə wur kat mee nguseet ndang Jesu ndəən Listira nə, de səm wur a Timoti. Wur a làa mee mat Yahudi de war shinzeen nDaa Jesu, dang puun wur a ngu Heleni.

² Nenseet ndang Jesu de mon nListira kə Ikoniyum, moo kwoop məse kə Timoti nə.

³ Pool rebet kə nTimoti seet ndang wur, a kəsə bə Pool can Timoti, mbə nnen Yahudi de mo ndəən peemənə mo. Mbəde mo jir, mo man nə, puun Timoti a ngu Heleni.

⁴ Kaade mo a ar mwaan, bə mo dəm del ndəən pee nkaam mo, kə mo leshap kə nenseet ndang Jesu de mon mpeeməne mo, nkaa Wàar de jeplep mo, kə nennan mə Eklesiya de nJerusalem mo kə sat, mbəkə nnenseet ndang Jesu mo tap di kə Wàar nə mo.

⁵ Aasə bə, nenseet ndang Jesu nə mo dar balbal ndəən shinzeen fur, dang mo bul shidaar shidaar zak

Pool Suun Nkaa Mee Ngu Masidoniya

⁶ Pool kə nen de mo ashak kə wur, mo del dəm ndəən yil nFirjiya kə yil nGalati zak, mbəde baa Riin Debang yit kə mmo satpwoo Naan ndəən yil Eshiya kas.

⁷ Kaade mo wul a pee bəkyil mə nen Misiya mo, bə moo rebet del dəm nyil mBisiniya, dang Riin Jesu təərsar mmo.

⁸ Aasə bə, mo del dəm ndəən yil mMisiya, mbəkə mmo del sham di nyil nTrowas.

⁹ Mparməne, bə Pool teer suun nə, di naa mee ngu Masidoniya kə dar, dang wur nkaa dang pə dyin nənee, <<A can a del nyil mMasiidoniya kə nghan bam mun di!>>

¹⁰ Kaade Pool suun suun desə, bə abet-abet mu dak sun mbə dəm Masidoniya nə, mbəde mu man azeen-zeen nə, a Naan pet mun, mbəkə mmun dəm mu satpwoo fin di mpee mənə.

Lidiya Shinzeen

¹¹ Mu yool ndəən tii nTrowas, bə mu del mu seet wur-wur mbə dəm nSamotras. Daar nə bə mu ji mu wul Niyapolis.

¹² Mu yool a mpeeməne, bə mu mwan shi ji nFilipi, de nə a pee nkaam dedes ngaar mMasiidoniya. Nə a mee yil de nən ndər nen Rom mo. Yaksə mu cìn meeteer mo ruk ndəən pee nkaam mənə.

¹³ Parpuus Nookdi, bə mu put mpee nkaam nə, kən mmun dəm di mpwoo dung, a pee de mu pan nə, mun nkat mee pee dangnaan di. Mu tong di mpwoo dung nə, mu leshap kə shurep de mo ji kuur di.

¹⁴ Mee mat war di mbut nnen de mo kələng mun, səm war a Lidiya de war a mat Tayatira, de war kə seet kə leelep de rərret mo, kəzak war a mat de war kə seyil nNaan zak. Daa Naan wang pətuup war, nə le nwar lappwoo de Pool kə sat mo.

¹⁵ Abwoon de mo cìn baptisma nwar kə nenlu war mo jir, bə war dang pə mun nənee, <<Katdang wu le, nə an a mat de wen shinzeen nDaa azeen-zeen, bə wu ji ntul fen.>> Nə le nwar dyiin shi mun, mbə dəm ntul fer nə.

Mo Shoot Pool Kə Silas Nyil nFilipi

¹⁶ Par sə kaade mun mbə dəm mbə ndang Naan bə mukaat kə mee reep de war mat joon, de nii le kən nwar naa mbii de

mo mbə jì a kyeen. War kə naa n̄jì kə shoold des mpuun fer mo, mbəde war kə naa mbii de mo mbə cìn a kyeen ngurum mo.

¹⁷ War naa jì ndang Pool kə mun, dang war le or nānee, <<Nen desə mo a kərem mə Naan Dehai, kəzak mon nkaa sat a ar de mə bam nwun!>>

¹⁸ War naa ncìn a kəsə, mbə meeteer mo des, dām wul a de nə lāa mPool mbut des hakyeng, bə wur ciir sat nriin debish nə nānee, <<An pə sat nghan ndəən sām mə Jesu Kristi, a put aku mbut nwar.>> Abet-abet bə riin debish nə put ndəən war.

¹⁹ Dangbə kaade puun war mo naa ar kat shoold mo nə duu, bə mo yaa Pool kə Silas, mo dul mo dām kə nə ntoom nen tokdyeel mo mpeeping.

²⁰ Kaade mo jì kə mo ntoom nentokdyeel nə mo, bə mo sat nānee, <<Nen desə mo a nnen Yahudi. Moo ring gurum mo ndəən pee nkaam fun.

²¹ Mo nkaa kām mbii mo mmun, de baa muu loot cìn mo kas. Mbə mənə, baa mu lap mbii de mon nkaa kām nə kas, mbəde mun a nnen Rom mo.>>

²² Yaksə duu gurum nə mo jir mo yool taa nkaa Pool kə Silas. Nen tokdyeel nə mo le kə mmo yilang nlər mPool kə Silas. Bə mo le kə mmo nārem mo shi kam.

²³ Kaade mo nārem mo des, bə mo dām shoot mo ndəən lushoot. Mo sat ngutap nen de mo a shishoot nə, kən nwur tap mo de rəret.

²⁴ Kaade gwar nə kələng pwoo nə bal a kəsə, bə wur dām shoot Pool kə Silas ndəən lushoot de nə ndəən-ndəən, bə wur jwal shii mo mo mbut nfut.

²⁵ Nnaar par, bə Pool kə Silas mo nkaa dangnaan kə kook mə kwoop Naan. Nen de mo a shishoot nə mo lekom kə moo kələng Pool kə Silas de.

²⁶ Bə nnen mman, yil nə səən des hakyeng, yaksə kuk lushoot nə mo yoon. Abet bə pwoo lushoot nə mo wang, bə shooldbəring de mo bwoot nen de mo a shishoot nə jir mo fwen.

²⁷ Kaade ngutap nen de mo, a shishoot nə mo mii nsaam, bə wur naa pwoo lushoot nə mo a wuwang jir, bə wur shang kwai fin, mbəkə nwur tu shik de, mbəde wur pan nə nnen de mo a shishoot nə jir mo, mo kə pwat shwe seet jee.

²⁸ Dangbə Pool diyeep doo balbal nānee, <<Taji a le mee lāa nsak kas, mbəde mun dī jir.>>

²⁹ Yaksə ngutap nen de mo a shishoot nə wur pet mo jì kə wus, bə wur yool kəkəlak, del taa ntoom Pool kə Silas, wur nkaa daar mbə kəarmuut.

³⁰ Bə wur put kə mo a tool, kən nwur sat mmo nānee, <<Daa mo, an cìn a miyi, kə nghan kat bam dī yi?>>

³¹ Mo sat nwur nənee, <<A shinzeen nDaa Jesu. Bə gha mbə nkat bam, waa kə nenlu fwaa mo jir.>>

³² Mo satpwoo Naan nwur ashak kə nenlu fin mo jir.

³³ Bə mparmənə, wur vvang láa mo mo. Yaksə abet-abet mo cín baptisma nwur, ashak kə nenlu fin mo jir.

³⁴ Wur jì kə mo ntul fin, kən nwur shin mbiise mmo. Pətuup wur nə gam kə retnyit des hakyeng, mbəde wur ashak kə nenlu fin mo jir, mo shinzeen nDaa Naan.

³⁵ Bə kaade bitmang, bə nendyeel nə mo lep jepkam mo, mbəkə mmo sat dī ngutap nen de mo a shishoot nə mo nənee, <<A bwet des devəl sə mo.>>

³⁶ Yaksə ngutap nen de mo a shishoot nə sat mPool nənee, <<Nendyeel mo lep-lep nə, mun bwet gha kə Silas, mbəkə nwun seet mbuu dī. Mbə mənə wu put yaksə, kən nwun seet dī ryang.>>

³⁷ Dang Pool sat njepkám nə mo nənee, <<Doo mo kə nərem mun agaak, bə baa mo kə tokdyeel mmun, mbəkə mmo man dī nə kyet muu cín mee mbii debish dī kas. Mun de mun a nnen Rom mo. Kəzak doon mo dəm shoot mun nlushoot zak. Dangbə yaksə, bə moo rebet ceen mun a səsok aa? Dəm wu sat mo jì pwat kə mun shikáa fur.>>

³⁸ Aasə bə, jepkam nə mo baa, bə mo satpwoo de Pool sat nmentokdyeel nə mo. Kaade nentokdyeel nə mo kələng nə, Pool kə Silas mo a nnen Rom mo, bə kəarmuut yaa mo.

³⁹ Bə nentokdyeel nə mo jì dang pə Pool kə Silas, mbəkə mmo fwoo dī mmo. Yaksə mo tap put kə mo ndəən lushoot nə, dangbə mo sat mPool kə Silas kə mmo yit pee nkaam nə.

⁴⁰ Abwoon de Pool kə Silas mo kə pwat ndəən lushoot nə, bə mo dəm ntul Lidiya. A pee de mo kat nenseet ndang Jesu mo de, bə mo leshap mə caa pətuup ngurum nə mo, dang mo yool yit pee nkaam mənə dī.

17

Ndəən Yil nTasoloni

¹ Pool kə Silas mo yaa ar dəm put Amfipolis kə Apoloniya, bə mo jì wul nTasoloni, a pee de lu Naan mə nnen Yahudi mo dī.

² Bə Pool dēl nLu Naan, kaade wur loot kə cín nə sə. Mbə puus Nookdī mo yitkun, bə Pool nkaa beetpwoo kə gurum nə mo ndəən pwoo Naan.

³ Wur nkaa kámshii mə pwoo Naan nə mmo, de mo naa nə dee agaak nə, nə a təng kən Kristi shwaajeel, dang wur nyool a peemúut zak. Wur sat zak nənee, <<Jesu de an kən satpwoo nwun nkaa wur sə, a wur a Kristi.>>

⁴ Pak nnen Yahudi nə mo shinzeen mpwoo de Pool sat bə, nə le mmo seet ndang Pool kə Silas. Aasə zak, bə nnen

Heleni mo des de mo kə kəər Naan, mo shinzeen ashak kə pak shurep dānan-nan mo.

⁵ Dangbɛ nɛn Yahudi mo gam kə zuur, mbəde gurum mo des mo dām ndang kām mə Pool kə Silas, bə mo dām pərep pak nɛn dɛbɪʃ mo, kə jɛpkut de mo kə tong mpwoo lutuk mo, mo kuur mo ashak. Yaksə mo yool kə or kə pwoo dɛbuu koo mo tətta sə ndān pee nkaam nə. Bə mo shwe dām ntul Jesen, mo nkaa yap Pool kə Silas, mbəkə mmo put dī kə mo pə duu mə gurum nə mo.

⁶ Dang kaade baa mo kat mo kas, bə mo fee Jesen, kə pak nenseet ndang Jesu mo pwat, bə mo jì kə mo ntoom nɛn dānan-nan mə pee nkaam nə mo. Mo nkaa le or nənɛɛ, <<Nɛn dɛsə mo, de mo kə ciir kə yil nə shikáa atuum, mo jì mpee dɛsə zak.

⁷ Nə le Jesen lap mo le ntul fin! Moo tep a Wàar mə Siza, mbəde mon nkaa sat nə, mee mishkoom dī, de mo kə pet wur a Jesu.>>

⁸ Kaade gurum nə mo kə nɛn dānan-nan mə pee nkaam nə mo kəlɛŋg pwoo mənə, bə nə daampee mmo, bə tuup tu mo zam.

⁹ Yaksə nɛn dānan-nan mə pee nkaam nə mo le Jesen kə pak nenseet ndang Jesu nə mo kwat shoold bɔwɛt, akudang mo bɔwɛt mo.

Pool Kə Silas Ndān Yil mBeriya

¹⁰ Kaade par cɪn, bə nenseet ndang Jesu mo sat mPool kə Silas, kən mmo dām nyil mBeriya. Kaade mo dām wul mBeriya, bə mo dɛl ndān lu Naan mə nɛn Yahudi mo.

¹¹ Nɛn Yahudi de mon mBeriya, mo kə dɛn mɛt nɛn Yahudi de mon nTasoloni, mbəde mo kəlɛŋkar nə shi pətuup mɛndɔŋ rɛrɛt, dang mo nkaa bəlɛp pwoo Naan, shidaar shidaar mbəkə mmo naa dī nə, kyɛt pwoo de Pool sat mo azeen aa?

¹² Nɛn Yahudi mo dɛs mo shinzeen, kə pak nɛn Heleni mo dɛs mo shinzeen, daas mo kə pak shurep dānan-nan mo zak.

¹³ Dangbɛ kaade nɛn Yahudi de mon nTasoloni, mo kəlɛŋ nə, Pool nkaa sat pwoo Naan ndān yil mBeriya. Yaksə mo dām kar duu mə gurum de mon nyil mBeriya nə, mbəkə mmo yool kə lek nkaa Pool kə Silas zak.

¹⁴ Abɛt, bə nenseet ndang Jesu mo lep Pool dām mpwoo Am kuur dang Silas kə Timoti mo pan yém dī nyil mBeriya nə.

¹⁵ Nɛn de mo dām bɔwɛt Pool, mo seet ndangshak kə wur bə mo dām wul Atens. Bə mo baa nyil mBeriya ashak kə lep mə Pool pə Silas kə Timoti nə, mo dām kat dɛn kəkɛlak.

Pool Ndān Pee Nkaam Atens

¹⁶ Kaade Pool nkaa darnaa jì Timoti mpee nkaam Atens nà, bə nà daampee nwur zam, mbəde wur naa pee nkaam nà gam kə kùm mo koo a pee dɔdangyi.

¹⁷ Yaksə Pool bələp shii pwoo Naan nà ashak kə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni de mo kə seyil nNaan, ndəən lu Naan mə nnen Yahudi nà mo, kə wur satpwoo Naan ndes gurum de mo kə jì ndəən lutuk zak.

¹⁸ Yaksə pak nnen Iplikuriyan mo, kə nnen Stoyik mo, des desə mo a nenman mo. Mo kaat kə Pool, bə mo doom beetshik kə wur. Yaksə pak mo sat nənnee, <<Ngulupwoo buu koo mwen sə, kə rebet sat a miyi?>> Dang pak mo sat nənnee, <<Muu kələng koo wur leshap a nkaa mee Naan deɕi mo sə.>> Mo leshap desə, a mbəde Pool nkaa satpwoo deret nkaa Jesu, kə yool a peemúut zak.

¹⁹ Mo yaa Pool, bə mo kàa kə wur a peekuur de mo kə pet a Ariyopagus, bə mo sat nwur nənnee, <<Muu rebet manshii mə kām depwoo de gha nkaa leshap nkaa nà sə.

²⁰ Mbəde pak mbii de waa a sat nà mo a depwoo pə mun dī, kəzak muu rebet manshii mo nà.>>

²¹ (Nen pee nkaam Atens mo jir, kə məzep de mo jì tong dī, mo kə fes rebet kələng, kə leshap nkaa mbii depwoo mo, bə mo le nà deɕi a koo dak sə.)

²² Pool yool dar a peekuur de moo pet a Ariyopagus nà, bə wur sat mmo nənnee, <<Wun nnen Atens mo! An pə naa wun a nen de wuu seyil nnaan mo des hakyeng.

²³ Mbəde kaade an pə mwaan ndəən pee nkaam fuu nà, bə an pə naa mbii de wuu seyil mmo shini-shinə. Nə le nghan kat mee peewus mbiizuum, de mo ran-ran nkaa nà nənnee, <Mbə Naan de baa mu man wur kas.> Naan de baa wu man wur kas, de wuu seyil nwur sə, an pə kən leshap nwun a nkaa wur.

²⁴ <<Naan dewur leyil desə, kə mbii de mo ndəən yil nà jir. Wur a Daa mə deng kə yil desə, kə baa wur kə tong a ndəən lu de gurum mo dyik shi sar mbə seyil nwur kas.

²⁵ Baa wur kə yap mee bam pə gurum kas koo dəben, mbəde a wur shikáa fin, kə shin seen kə nook ngurum mo, kə mbii mo jir zak.

²⁶ A ndəən gurum məndong, bə Naan le peeput mə gurum de mo ndəən yil nà mo shini-shinə jir. Wur le kə mmo tong nkaa yil nà jir. Wur kə tap le bit nà mo, kə peekaat mə yil fur nà mo shini-shinə zak.

²⁷ Naan cìn kəsə, a mbəkə ngurum mo yap wur dī, meebə, mon nyap wur kat, mbəde baa wur jong kə mun gurum kas.

²⁸ A mbə debal mə Naan, bə muu kat seen, kə muu mwaan, dang mun de zak. Kaade pak nenkook fuu mo kə sat sə nənnee, <Mun zak, a jep wur mo.>

²⁹ Kaade mun a jep mə Naan mo sə, bə baa nə ret kə mmun pan nə, məse mə Naan nə a koo mbii de gurum mo kə dak a shi zinariya, koo azurfa, koo ngək, koo mee mbii de gurum mo am shi seen fur kas.

³⁰ Gyet yam-yam bə baa Naan ledyeen nkaa mwen mə gurum nə mo kas, dang yaksə, bə wur kə sat ngurum mo tuwap jir, koo a ndəən yil dədang yi.

³¹ Mbədə Naan lepuus dewur mbə tokdyeel ngurum de ndəən nyil nə jir, shi gwar dewur kə ten bələp. Naan wur kə woo langtəng mənə ngurum mo agaak jir, mbəde wur kə yool kə gwar mənə a peemúut.>>

³² Kaade mo kələng Pool leshap nkaa yool a peemúut, bə pak mo shwar wur shi shwar mə bákpee, dang pak mo nənēe. Muu rebet kən nghan cin a leshap di nkaa mbii desə zak.

³³ Aasə bə Pool yool yit peekuur nə di.

³⁴ Pak gurum nə mo seet ndang wur, bə mo shinzeen. Mbut nnen de mo shinzeen nə, a Diyonisiyus dewur a memee mbut nennan mə peekuur de mo kə pet nə a Ariyopagus, kə mee mat de moo petsəm war a Damaris, kə pak gurum mo.

18

Pool Ndəən Yil nKoronti

¹ Abwoon desə, bə Pool yool yit Atens, bə wur dəm nKoronti.

² Be wur kat mee ngu Yahudi, de moo pet səm wur a Akila, de mo lāa wur a mPontus. Wur kə mat fin Priskila mo yool a Itali mo jì nKoronti nə. Mbəde mishkoom Klodiyus sat nə, nen Yahudi mo jir, mo yool aku nRom. Pool dəm pə mo di.

³ Be wur tong pə mo di, mbəde wur a ngudak Tent koo mo sə, dang mo cìn dak fur ashak zak.

⁴ Koo a parpuus Nookdi dədangyii, bə Pool kə naa mbeetshik kə nnen Yahudi mo, kə nen Heleni mo mbəkə mo shinzeen di.

⁵ Kaade Silas kə Timoti mo tong mMasidoniya jì wul, bə Pool fes lekáa fin kyap, mbə satpwoo dəret nə, dang wur dee a langtəng nen Yahudi mo nə, Jesu a Kristi.

⁶ Dangbə kaade nen Yahudi mo ciipwoo nə, kəzak mo leshap dəbuu nwur, bə wur ciir kəbwoon mmo, bə wur sat mmo kə tuup nənēe, <<Katdang wu murep ndəən shikbish fuu mo, bə a wun wu lesuk. Baa mee sar fen dibut kas. Yool nyaksə, bə an mbə dəm a pə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas.>>

⁷ Wur yool yit lu Naan mə nen Yahudi nə mo, bə wur dəm del ntul mee gwar de mo kə petsəm wur a Titus Jastus. Wur a mee nguseyil nNaan, de lu wur nə kus kə lu Naan nə.

⁸ Krispus ngwe dedes nlu Naan nə, shinzeen nDaa ashak kə nenlu wur mo jir. Kəzak gurum mo des ndəən nen Koronti mo, de mo kələng pwoo Pool nə, bə mo shinzeen, yaksə mo cìn baptisma mmo zak.

⁹ Parmeeci sə mpar, bə Daa leshap kə Pool ndəən suun nənee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas, a satpwoo nə, kəzak taji a nook sat nə kas.

¹⁰ Mbədə an dī ashak kə gha. Baa mee gurum mmak cìn mee mbii nghan kas. Mbədə an dī kə gurum mo des ndəən pee nkaam desə nə.>>

¹¹ Aasə bə, Pool tong ndəən pee nkaam nKoronti, mbə bit məndong kə koor, wur nkaa kámpwoo Naan ngurum mo.

¹² Dangbə ndəən bit de moo le Galiyo a gofna mə yil Akaya, bə nnen Yahudi mo bálkaa ashak, bə mo yaa Pool dəm kə wur pə nentokdyeel mo dī.

¹³ Mo sat nənee, <<Gwar desə wur nkaa pəring kə pan mə gurum mo, mbəkə mmo seyil dī nNaan ndəən ar de baa nə nciit kə Wàar nə kas.>>

¹⁴ Dangbə kaade Pool doom leshap, bə Galiyo dewur a gofna, sat nnen Yahudi nə mo nənee, <<Wun nnen Yahudi mo! Katdang bə de gwar de desə wur cìn a mee mbii debish, kə koo dewur wat a mee mbii, bə yoo an mmak lekom kən nghan nkələng wun dī.

¹⁵ Dangbə kaade nə a beetshik nkaa pak pwoo mo, kə səmpwoo, kə Wàar fuu mo, bə wu dəm wu beet mənə mbuu shikáa fuu. Baa an mbə rebet dee a ngutokdyeel mə mbii koo mənə mo sə kas.>>

¹⁶ Yaksə wur ceen mo shin pwat aku ndəən ludyeel nə.

¹⁷ Mo jir mo yaa Sostenis, ngwe dedes nkaa lu Naan nə, bə mo nərem wur mpwoo ludyeel nə, dang baa Galiyo lekáa dyikye kas.

Pool Baa Dəm Antiyok De Nən Nyil nSiriya

¹⁸ Pool waa cìn tong dī nKoronti nə des ashak kə nenseet ndang Jesu nə mo. Bə wur yool yit mo, bə wur del ndəən tii mbə dəm nyil nSiriya, ashak kə Priskila kə mish war Akila. Akudang Pool yool seet, bə wur sak káa fin nSenkiriya, mbəkə nwur gampwoo dewur kə ten cweer nən nNaan nkaa shin fin.

¹⁹ Mo jì wul ndəən yil Afisus bə Pool yit Priskila kə Akila mpee mənə. Yaksə wur dəm del ndəən lu Naan, kə wur yakshii mə pwoo mo ashak kə nnen Yahudi mo.

²⁰ Kaade mo dang pə wur kə nwur pan yém de pə mo, bə wur cíi.

²¹ Dangbə kaade wur yool yit mo, bə wur cweerpwoo mmo nənee, <<Katdang Naan rebet, bə an mbə baaji pə wun dī.>> Aasə bə, wur del ndəən tii dəm nAfisus.

²² Kaade wur dām wul nSizariya, bə wur kaa nJerusalem, kə nwur tok di kə nenseet ndang Jesu nə mo. Abwoon mənə, bə wur dām Antiyok.

²³ Abwoon dewur pan cìn rep teer mo de, bə wur yool dām shipee-shipee, ngaar yil nGalati, kə Firijiya, wur nkaa gangkwak mputuup nenseet ndang Jesu nə mo jir.

Apolos Ndəən Yil Afisus Kə Koronti

²⁴ Mee ngu Yahudi de moo petsəm wur a Apolos, de mo lāa wur a nAleksandriya, be wur ji Afisus. Wur a mee nguman, dang wur man bəət-haal mə Naan des hakyeng.

²⁵ Mo kə kām ar de nə a mə Daa nwur, dang wur dar balbal ndəən nə. Wur leshap, dang wur kām ngurum mo nkaa Daa Jesu ndəre-ndəre, dang jir kəsə, be wur man a baptisma mə Joon bejee dak.

²⁶ Wur doom kop pwoo Naan agaak, baa ashak kə mee kəərmuut kas, ndəən lu Naan nə. Kaade Priskila kə Akila mo kələng wur, bə mo pet wur dām kə nə ntul fur, kən mmo sət kām ar mə Naan di nwur ndəre-ndəre.

²⁷ Apolos yool mbə dām Akaya, be nenseet ndang Jesu de mon Afisus mo bam wur, shi ran lep a rəran shin nwur pán nenseet ndang Jesu de mon nyil Akaya, mbəkə mmo kaat wur di, katdang wur dām wul. Kaade wur dām wul, bə wur bam nnen de mo kə shinzeen mbə deret mə Daa zam.

²⁸ Wur gan nnen Yahudi mo ntoom kə gurum mo, mbə beetshik, kəzak wur kām ngurum mo agaak, wur nkaa leshap mmo nkaa mbii de mo ndəən pwoo Naan nənee, <<Jesu wur a Kristi azeen-zeen.>>

19

Pool Nyil Afisus

¹ Kaade Apolos di ndəən Koronti, bə Pool nkaa mwaan ndəən yil mo, bə wur ji wul Afisus. Yaksə wur ji kat pak nenseet ndang Jesu mo di mpee nkaam mənə.

² Bə wur tal pə mo nənee, <<Kaade də wu shinzeen, bə wuu lap Riin Debang ee?>> Mo lap nwur nənee, <<Hai, baa muu cam kələng mee pwoo nkaa Riin Debang kas.>>

³ Wur tal pə mo nənee, <<Bə də mo cìn a baptisma də dang nwun yii?>> Mo lap nənee, <<A baptisma mə Joon.>>

⁴ Pool sat mmo nənee, <<Baptisma mə Joon nə a mbə nen de mo kə tuwap. Gyet Joon sat nnen Yahudi mo shinzeen a ngwe dewur mbə ji mbwoon fin. A Jesu mmənə.>>

⁵ Kaade mo kələng pwoo desə, bə mo cìn baptisma mmo ndəən səm kə Daa Jesu.

⁶ Pool lesar fin nkaa mo, bæ Riin Debang sham nkaa mo, bæ mo leshap shi liispwoo decì mo, dang mo satpwoo Naan ngurum mo.

⁷ Nen de mo lap baptisma nà, mo wul kaapaat baavæl.

⁸ Pool wur del ndæen lu Naan, mbæ tar mo kun, bæ wur leshap nà, baa ashak kə kærmuut kas, kəzak wur cìn beetshik kə mo, dang wur daar mbəkə nwur kām de mmo agaak nkaa mulki mə Naan.

⁹ Dangbæ pak mo cær bal mputuup, kə mmo cii shinzeen, bæ mo leshap debuu nkaa pwoo mə Naan ntoom gurum mo jir. Aasə bæ, Pool yit mo de, bæ wur pærep nen shinzeen nà mo shin jì ashak. Bə koo a puus dedangyii, bæ wur yakshii kə pwoo mo ndæen lu kam-kam de mə Tairanus.

¹⁰ Moo naa ncìn a kəsə dām wul mbæ bit vøl. Aasə bæ, nen de mo kə tong ndæen yil Eshiya, nen Yahudi mo, kə nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo jir mo kələng pwoo kə Naan.

Jep Skiiva Mo

¹¹ Naan le kə Pool cìn mbii lukshik mo des, de baa mo kə cam naa mo kas.

¹² Nə le har mmo lap lee dewur kə pwes wun dishik, kə nlər dewur kə lep mo, kə mo dām tung nengok mo dishik, bæ mo kat bar ndæen shwal mo mo shini-shini, kəzak riin debish mo pwat mbut ngurum mo des zak.

¹³ Dangbæ mee des mo dī mbut nnen Yahudi mo, de moo mwaan dām shiyil-shiyil, kən mmo kə ceen riin debish mo dī. Mo doom leshap nnen de mo kə riin debish mo ndæen sām mə Jesu, bæ mo sat nānee, <<Ndæen sām mə Jesu de Pool kə leshap nkaa wur sə, bæ an nsat ngha, a put aku.>>

¹⁴ Mee dyemnænshak mo dī pwoovøl, de mo a jep mee pris dedes mə nnen Yahudi mo, dī sām wur a Skiiva. A mo a nnen cìn mənə.

¹⁵ Riin debish nə lap mmo nānee, <<Wen man Jesu, kə wen mman Pool zak, dang wun a wii mo yii?>>

¹⁶ Bə gwar dewur kə riin debish nə, wur yool met nkaa mo, bæ wur met mmo mbal jir mo. Wur nas mo, dang wur le lāa mmo, bæ wur yilang nlər mmo, bæ mo yool shwe pwat ndæen lu nə gúm, bæ toom kə sham mmo.

¹⁷ Kaade mbii desə nə dee a deməman pə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni mo de mo kə tong ndæen yil Afisus, bæ kærmuut yaa mo jir, bæ gurum mo le dedes nsām kə Daa Jesu.

¹⁸ Gurum mo des mbut nnen de mo shinzeen, mo jì woo shikbish mo mo, kə dak mo debish mo agaak zak.

¹⁹ Pak gurum mo des mbut nnen de moo cìn yen debish mə gwampee mo, mo kok bæət-haal mə yen mo nə mo, kən mmo jì fwoo mo nwus ntoom gurum nə mo jir. Kaade mo tang

shool mə bəət-haal de mo fwo nwus nə mo, bə mo kat shool azurfa mo wul ngal laarpaat.

²⁰ Aasə bə, pwoo mə Daa nə mwaan shipee-shipee jir, nə le nə bal hakyeng.

Demetriyus Yool Kə Pwoo Debish Nkaa Pool

²¹ Abwoon de mbii desə mo kə cìn, bə Pool naa nə ret nə, kə ndyin dām nJerusalem, bə dyin mbə yaa ar nə dām put a mMasidoniya kə Akaya. Bə wur sat nənēe, <<Abwoon de an ndəm wul nJerusalem, bə nə atəng an mbə ndəm nyil nRom zak.>>

²² Pool lep Timoti kə Erastus de mo a nenbam wur mo, kə mmo dām mMasidoniya akyeen wur, dang wur shikáa fin, wur mpan yém dí lee ndəən yil Eshiya nə.

²³ Nciit kə mənə, bə gurum mo yool kə pwoo debish de nə daampee zam nkaa pwoo Naan nə.

²⁴ Mee ngukəlem, dewur kə dak mbii mo shi azurfa, de moo pet sām wur a Demetriyus. Wur naa nkəlem pak jep kùm mo, shi azurfa de mo lapshak kə war kùm Atemis dedes nə, bə dak desə nii jì kə shool nnenkəlem nə mo zam.

²⁵ Demetriyus pərep nenkəlem nə mo jì ashak jir, kə nen de dak mo nə mo, a koo mə nenkəlem nə mo sə zak. Yaksə wur sat mmo nənēe, <<Daa mo! Wu man nə, mmun muu kat shool des a ndəən dak fun desə.

²⁶ Yaksə wun shikáa fuu, bə wu naa, kə wuu kələng mbii de gwar de moo pet wur a Pool sə wur kə cìn. Wur sat nə, naan de gurum mo kə dak mo a shi sar, bə baa mo a naan kas koo lee lee, dang wur ciir kə pətuup gurum mo des ndəən pee nkaam Afisus, kə yil de mo ngaar Eshiya jir. Nə, taji mo seet kùm nə mo kas.

²⁷ Wu naa zak, yaksə baa dak fun nə kutdi kə mee sām dēret kas. Baa a dak fun nə bejee dak kas, kə Atemis dedes, war mbə dēe a mbii shwar ngurum mo, kə naan nə war shikáa fer zak. Gurum de mo ngaar yil Eshiya, kə yil sə jir, mo kə seyil a nwar.>>

²⁸ Kaade mo kələng pwoo mənə, bə nə láa mmo mbut zam, mo le or pwoo məndong, mo sat nənēe, <<Atemis mə Afisus war a dedes!>>

²⁹ Gurum de mo ndəən pee nkaam nə, mo jir mo lap or nə zak. Gurum nə mo dām yaa Gayus kə Aristakus de mo a nen Masidoniya mo, kə de mo a shaar mwaan mə Pool, bə mo dām kə mo kəkəlak a peekuur.

³⁰ Pool rebet dām dar akyeen gurum nə mo, bə nenseet ndang Jesu mo cíi nwur.

³¹ Pak nen denan-nan de nyil Eshiya mo, de mo a shaar Pool. Mo lep shindəm nwur nə, taji wur dām dí a peekuur nə kas.

³² Gurum nə mo le or a peekuur nə jir, mon nkaa sat mbii mo shini-shini, mbəde des mə gurum nə mo, baa mo man mbii de nə le kə mo kuur ashak kas.

³³ Nen Yahudi mo le kən Alekzanda dām dār akyeen mə gurum nə mo, bə wur diyeep sar, mbəkə ngurum nə mo dok di tətək, mbəde wur kə rebet leshap ngurum nə mo nə, baa dyin kə nen fin mo, duu cìn mee mbii debish kas. Mbəde kaade gurum nə mo naa Alekzanda kə dār akyeen, bə mo pan nə, a wur kə mbii nə.

³⁴ Kəzak kaade mo naa nə, wur a ngu Yahudi, bə mo sət le or pwoo mändong jir, mbə awa vəl. Mo nkaa sat nənnee, <<Atemis, kə nə Afisus mo, war a dedes!>>

³⁵ Kaade nguran mə pee nkaam nə wur le kə ngurum mo dok tətək, bə wur sat mmo nənnee, <<Wun nen Afisus mo! A wii nook man nə, a wun a nnen de wun pə tap kə lu kùm mə Atemis dedes ndəən Afisus kas yii? Kəzak nghək de gyet nə tong adeng sham taa mpee desə kas yii?

³⁶ Baa mee gurum mak cīpwoo mə mbii desə mo kas. Mbə mənə bə nə ret kə nwun tong coot, taji wu cìn mee mbii kəkəlak kəsə kas.

³⁷ Wun wu ji kə nen desə mo mpee desə, bə baa mo kə cìn mee wat ndəən lu kùm fuu nə mo kas, kə baa mo sat mee pwoo debish nkaa naan fuu dedes war kas zak.

³⁸ Katdang Demetriyus ashak kə nniyee fin mo, mo kə mee pwoo nkaa mee gurum, bə mo dām kə pwoo nə nludyeel mpee de nendyeel mo di, mbəkə mmo beetpwoo nə di.

³⁹ Dangbə kat wun pə tang a mee mbii deci, bə wu beetpwoo mənə a peekuur kə nenyil nə mo.

⁴⁰ Azeen-zeen mun mbə teer dībut katdang mo dām kə mun nludyeel mbə or də cicinsə, mbəde baa mun manshii mə mbii de wun pə dyeeep or nkaa nə kas, kəzak, baa kuur fuu nə kə mee koop nə kas.>>

⁴¹ Abwoon dewur kə leshap mənə, bə wur sat ngurum nə mo dām ntul mo.

20

Pool Baa Dām mMasidoniya Kə Gris

¹ Abwoon de or nə kyes, bə Pool pərep nenseet ndang Jesu mo, bə wur leshap kə mo, mbə shīnbəl mmo mputuup, bə wur sat dang mukaat mmo, bə wur yool dām mMasidoniya.

² Wur mwaan dām ngaar nyil mənə mo jir, wur nkaa caa pətuup ngurum nə mo, bə wur ji wul nyil nGris.

³ A mpee dewur cìn tar kun di. Nen Yahudi mo balpwoo mo ashak nkaa wur, bə kaade wur mbə del ndəən tii mbə dām nyil nSiriya, bə wur waa yaa ar nə a mMasidoniya.

4 Bə Sopata làa Pires ngu Beriya, dām ndang Pool kə Aristakus kə Sekundus, de mo a nnen Tasoloni mo, kə Gayus ngu Debi, kə Timoti, kə Tikikus, kə Trofimus de mo a nen Eshiya mo.

5 Nen desə mo shee dām wul nTrowas mmun akyeen, kən mmo dar naa jì fun a mpee nkaam mənə.

6 Mun mu del ndəən tii nFilipi, abwoon retnyit mə se gəəl aas de baa nə kə yist kas. Bə ndəən teer mo paat, bə mu dām mu wul pə mo de nTrowas nə. Mun cìn teer pwoovəl dī mpee mənə.

Pool Yool Kə Yutikus A Peemíut nTrowas

7 Parpuus denshee mbut nteer depwoovəl, bə mu kuur ashak mbə se Tong Ashak. Pool kə dak shin, mbəkə daar wur yool mwaan dī, bə wur leshap ngurum mo. Wur naa a nleshap nə dak, dām wul nnaar mpar.

8 Mo lewus naapee mo dī des ndəən ludeng de muu kuur de nə.

9 Mee zəlang de mo kə pet sām wur a Yutikus kə tong mpwoo fung mə ludeng nə, bə kaade Pool naa an satpwoo Naan nə dak, bə saam doom yaa Yutikus, bə saam nə jì met nwur mbal, bə wur yool mpwoo fung mə ludeng dekun nə, sham taa nyil, kaade mo sham mang wur, bə mo kat wur kə muut.

10 Yaksə Pool sham zan shik fin nkaa kúm mə zəlang nə, bə wur kup kúm nə, bə wur sat ngurum nə mo nənee, <<Taji nə daampee nwun kas, mbəde wur de kə seen.>>

11 Bə Pool baakaa dī nludeng nə, wur tep gəəl aas se. Abwoon dewur kə leshap kə mo har bit mang, bə wur yool seet.

12 Mo dām kə dyem zəlang nən ntul kə seen, bə mo kat retnyit des hakyeng.

13 Pool sat mmun nə, dyin pə rebet dām Asos a nshii, mbəmənə bə mun mu dām mu del ndəən tii dām mu wul Asos nwur akyeen, a pee de mu mang wur dī.

14 Kaade wur jì kat mun Asos, bə mu mang wur ndəən tii nə, kə mu dām mMitilini.

15 Mu yool mMitilini nə, bə daar nə mu dām mu wul kus kə yil nKiyos. Daar nə zak, bə mu jì mu wul ngaar Samos, kə daar nə zak, bə mu jì mMiletus.

16 Pool ledyeen mbə del dām Afisus ndəən tii nə, mbəkə taji wur waa taa dee ndəən yil Eshiya kas, mbəde wur rebet wurung, mbəkə kat nə mak cìn, bə wur wul dī nJerusalem parpuus Pentikos.

Pool Leshap Kə Eklesiya De Afisus

17 Kaade Pool wul mMiletus, bə wur lep shindəm nen denan-nan mə Eklesiya de Afisus mo, nə mo jì kat ndyin dī.

¹⁸ Bə kaade mo jì wul pə wur dī, bə wur leshap mmo nənēe, <<Wun shikāa fuu, wu man tong fen nnaar fuu peedə dī an nshee jì dī ngaar nyil Eshiya.

¹⁹ Gyet ncìn dak mə Daa nə, baa a shi mee diyeepkāa kas, kəzak an kə shwaajeel des mbə cìn dak nə shibit shibit, kə mbə gwak de də nen Yahudi mo bwet mbə an.

²⁰ Wun shikāa fuu wu man zak nə, baa gyet nsak shii mbə sat mee mbii de nə kəkoop nwun pə wun dī kas. An mbə kámpwoo nkaa Jesu nwun jir agaak, kə an kə dəm nkámpwoo nə nwun shilu-shilu zak.

²¹ Gyet wen kən sat zeen nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, balbal nə, nə ret kə mmo tuwap jir, kə mo jì pə Naan dī, kə mmon shinzeen de nDaa fun Jesu Kristi zak.

²² Yaksə, wu naa an mbə dəm nJerusalem, mbəde a Riin Debang lep an shindəm, dang baa wen man mbii de nən ndəm kat an dī mpee mənə kas.

²³ Dangbə Riin Debang kə kám nghan nə jir ndəən pee nkaam defangyii, kə jeel pə darnaana, bə gurum mon yaa an shoot zak.

²⁴ Baa wen lesen fen nə kə mee koop nə pə an dī kas, dang an kən rebet kə nghan kyes a dak de Daa Jesu kə shin nghan mbə cìn nə. Dak dewur shin nə nghan ndesə, kə nghan leshap deret dī ngurum mo nkaa zuum mə Naan.

²⁵ <<Yaksə wen man nə, baa memee ndəən wun, de gyet an kən mwaan nnaar fuu, mbə leshap nwun nkaa yil mishkoom mə Naan nə, wun baa wu naa an dī kas.

²⁶ Mbə mənə, wen kən sat nwun cicinsə nə, katdang bə memee fuu muut mbut shikbish, bə sar fen mo paat.

²⁷ Mbəde baa gyet wen nsak shii mbə sat pan mə Naan mo jir nwun kas.

²⁸ Mbə mənə, wun nen de Riin mə Naan kə le a nennaa kuur mə təm nə mo jir, wu tap kə kāa fuu mo rəret, kən nwun kyeer Eklesiya mə Naan dewur kə seet nshin shi toom mə kāa fin.

²⁹ Wen man nə, abwoon de wen kən seet, bə ncuwe debyaal mo, mon nji del nnaar fuu, bə baa mon nyit təm nə mo de kas.

³⁰ Pee nə pə jì, bə pak gurum mon nyool nnaar fuu, mo mbə sat pwoo de mo a dung nkaa zeen nə, mbəkə mmo dul nenseet ndang Jesu mo dəm dī ndang mo.

³¹ Mbə mənə, bə wu tong shi gongpee, taji wu munsuk kas nə, gyet mbə bit mo kun, bə baa wen nook leshap nə nwun mpar kə puus balbal, kə yitmwaas kas.

³² <<Yaksə, bə wen le wun nsar Naan, kə pwoo deret wur de nə kə bal mbə dyik wun, mbəkə nə shin deret mə Naan, dī wur kə nə mbə nnen wur mo jir nwun zak.

³³ Baa wen kən coor mee azurfa, koo zinariya, koo nlər mə mee gurum kas.

³⁴ Wun shikáa fuu wu man nə, a shi sar fen desə mo, bə an kən cìn đak shi mo, mbə mbii de an kən rebet mo, kə mbə mbii de nnen de mo ashak kə an mo kə rebet zak.

³⁵ An kən nkám nwun ndəən mbii mo jir, nə, a shi đak mə káa fuu mo, dang wun bam nen de baa mo katbal kas, kaade muu panpwoo de Daa Jesu kə sat shikáa fin sə nənee, <Kat gurum shin mbii, bə wur nkat deret met ngwe dewur lap nə.> >>

³⁶ Abwoon de Pool sat pwoo mənə, bə wur kurum nkaa furum ashak kə mo jir, kən nwur dangnaan di

³⁷ Kaade mo doom sat dang mukaat mPool, bə mon nkaa wal, dang mo kə jì lesar nwur ntook, kə mo kə tung wur shi mishpwoo zak.

³⁸ Mbii de nə sət wət pətuup mmo met jir, nə aapwoo de Pool sat mmo nə, baa mon nkutdi mbə naa yit fin kas. Mo dəm bwet wur mpwoo tii.

21

Pool Pə Kàa nJerusalem

¹ Abwoon de muu sat dang mukaat mmo, bə mu del ndəən tii bə mu yaa ar wur-wur mu dəm nyil nKos. Daar nə, bə mu dəm mu wul nRodes. Mu yool mpeemənə, bə mu dəm mPatara.

² Kaade mu kat mee tii de nə mbə candel mFonisha, bə mu del ndəən nə, bə mu yool.

³ Kaade mu naa yil nSaiprus kə dee, bə mu yit nə nsarkul, mu del mə dəm akyeen nyil nSiriya. Mu dəm mu sham mpee nkaam nTaya, mbəde tii nən nsham kə lee mo a mpee mənə.

⁴ Kaade mu katpee de pak nenseet ndang Jesu mo de, bə mo sat mPool nə, taji wur dəm nJerusalem kas.

⁵ Dangbə kaade puus seet fun nə jì wul, bə mu yool mə sekyeen kə mwaan fun. Bə nenseet ndang Jesu nə mo ashak kə shurep fur mo, kə jep fur mo, mo dəm ndang mun mbwoon pee nkaam nə, a pee de mə kurum nkaa furum mbə dangnaan di ashak kə mo mpwoo am kuur nə.

⁶ Abwoon de mu sat dang mukaat nshak, bə mmun mu del ndəən tii nə, bə mo baa ntul.

⁷ Yaksə mmun mu sekyeen kə mwaan fun. Mu yool nTaya, bə mu jì mə wul mPolemayas. Bə mu dəm mu tok kə nenseet ndang Jesu mo mpeemənə, bə mu tong ashak kə mo, mu teer məndong.

⁸ Daar nə, bə mu yool, mu dəm mu wul nSizariya, bə mu tong ntul Filip ngusat pwoo Naan dewur a memee mbut nnen depwoovəl sə mo, de gyet mo bələp mo nJerusalem.

⁹ Filip kə jiraap mo feer, de baa mo kə yool dyik kas. Jiraap desə nə mo kə leshap nkaa mbii de nə mbə jì.

¹⁰ Kaade mu pan mu yém de, mbə meeteer mo ruk, bə mee ngusatpwoo mə Naan dī səm wur a Agabus, wur kə tong nJudiya jì dī.

¹¹ Kaade wur jì pə mun dī, bə wur mang zaal de Pool kə dyiin mbwoon, bə wur bwoot sar kə shii fin mo dishik. Bə wur sat nənnee, <<Riin Debang sat nə, nnen Yahudi de mon nJerusalem, mon ndəm bwoot ngu zaal desə nə a kəsə zak, kən mmo shin wur nsar mə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.>>

¹² Kaade mu kələng pwoo mənə, bə mmun kə koor nə mo, mu dang pə Pool mbəkə taji wur dəm nJerusalem kas.

¹³ Dangbə Pool lap nənnee, <<A mii le dang wun pə wal, kən nwun wāt pətuup fen dī yii? Yaksə wen kən dak sen, baa a mbəkə mmo bubwoot an dī bejee dak kas, koo a mbəkə nghan muut dī ndəən yil nJerusalem zak, mbə səm mə Daa Jesu.>>

¹⁴ Kaade baa mu mak daam wur kas, bə mu nook, dang mu sat nənnee, <<Dee a mbii de Daa Naan naa kə gha dak.>>

¹⁵ Abwoon rep meeteer mo, bə mu bwoot lee fun mo, kə mmun kàa dī nJerusalem.

¹⁶ Pak nen Jesu de mon nSizariya mo jì ndang mun, de mo jì wul kə mun ntul Mason, a mpee de mə tong dī. Wur a ngu Saiprus, dang wur a memee mbut nenseet ndang Jesu denshee mo.

¹⁷ Kaade mu jì mu wul nJerusalem, bə nenseet ndang Jesu mo kaat mun shi retnyit.

¹⁸ Daar nə, bə Pool dəm kə mun pə Jemis dī, a pee de nennan mə Eklesiya mo de ashak jir.

¹⁹ Abwoon de Pool kə tok kə mo, bə wur yaa yakshii nə mmo bang-bang, mbii de Naan le kən nwur cìn mo ndəən nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.

²⁰ Abwoon de mo kələng pwoo nkaa mbii mənə mo, bə mo kwoop Naan hakyeng. Bə mo sat mPool nənnee, <<Dyemnəən fun, a naa nnen Yahudi mo des hakyeng mo kə dee a nen shinzeen mo, dang mo fes le pətuup fur mo nkaa Wàar mə Mosis.

²¹ Mo kə kələng pwoo nkaa gha nənnee, <Waa a kám nnen Yahudi mo jir, de mo kə tong mbut nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, nə, mo yit Wàar Mosis mo, dang nə taji mo can jep fur mo kas, kəzak nə taji mo tap kə mbii de puun fun mo kə loot kə cìn mo kas.>

²² Bə, yaksə, bə gha arang yaksə yii? A lekom kən nghan kələng mbii de mun nsat, de nə ret kə nghan cìn. Mbədə təng mon nkələng nə, aa jì.

²³ A mbii de muu rebet kə nghan cìn ndesə. Mun kə gurum mo feer, de mo kə cweerpwoo nDaa Naan nkaa káa fur.

²⁴ A dəm ashak kə mo, kən nwun cìn mbii de wun nlesuk dee di a dəbang nyit mə Naan. A gha nkwat shool mbə mbii de mon ncìn jir. Bə mon mmak sak shweepkáa fur mo zak. A ndəən ar desə, bə jir mo mman nə, baa mee zeen mbut pwoo de mo kə sat nkaa gha nə kas, mbəde gha shikáa fwaa aa tap kə Wàar mə Mosis nə mo.

²⁵ Mbə nnen de mo shinzeen de baa mo a nnen Yahudi mo kas, bə mu ten mulep a rəran mmo, nkaa pwoo de gyet mu yool mu đar nkaa nə, nə, taji mo se mee mbiise de mo kə ten shin nkùm kas, kə taji mo se toom kas, kəzak taji mo se long de mo miyoor took nnə kas, kə taji mo cìn ngaa kas.>>

²⁶ Daar nə, bə Pool seet ashak kə des defeer nə mo, kə mmo cìn mbii de mon nlesut dee di a dəbang nyit mə Naan. Yak sə wur del ndəən Lu Naan Dədes nə, mbəkə nwur sat di ngurum mo, puus de mon nlesut dee a dəbang nən nkyes di, parpuus de koo a wii, bə wur nshin mbiizuum mbə shik.

Mo Yaa Pool Ndəən Lu Naan Dədes

²⁷ Kaade teer depwoovəl nə mo kus kəgam, bə pak nnen Yahudi de mo kə tong Eshiya mo jì naa Pool ndəən Lu Naan dədes, bə mo kar, kəzak mo lepshii nkuur mə gurum nə mo jir, bə mo yaa Pool.

²⁸ Moo le or, bə mon nkaa sat nənee, <<Wun nnen Isreil mo, wu bam mun! Wu naa gwar de də wur dəm shipee-shipee ndəən yil nə mo, mbəkə nwur kám ngurum mo, kən mmo bák mun nnen Isreil mo de, kə Wàar mə Mosis mo, kə Lu Naan dədes sə zak. Baa a mənə bejee đak kas, wur kə del kə pak nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas ndəən Lu Naan dədes zak. Wur kə le Lu Naan dədes nə dee a debuu.>>

²⁹ Mo leshap desə, a mbəde mo kə naa Trofimius ngu Afisus ashak kə wur ndəən pee nkaam, bə mo pan nə, ntong a Pool kə jì kə wur ndəən Lu Naan dədes nə.

³⁰ Bə nen pee nkaam nə mo yool jir, gurum nə mo shwe jì kuur ashak abet, koo a nkoop pee đedangyii, mo yaa Pool, bə mo fee wur put mbwoon Lu Naan dədes nə, bə mo shoot pwoolu nə mo abet-abet.

³¹ Kaade mo nkaa tangpee tu Pool, bə ngwe dədes mə shiitooon mə nnen Rom mo, kələng nə, Jerusalem nə gam kə or des zam.

³² Abet-abet bə wur pərep shiitooon mo, kə pak dənan-nan mə shiitooon nə mo, bə mo shwe dəm pə nen de mo yaa Pool di. Kaade mo naa ngwe dədes nə kə shiitooon mo, bə mo nook nərem Pool.

³³ Yaksə ngwe dedes nə jì kus kə Pool, bə wur yaa Pool, wur le kə mmo bwoot Pool shi shoobəring mo vəl. Wur tal nənee, <<Gwar desə wur a wii? Kəzak wur cìn a mii?>>

³⁴ Yaksə kuur mə gurum nə mo le or. Pak mo nkaa sat mee mbii, dang pak mo nkaa sat mee mbii de cì mo zak. Kaade baa ngwe dedes nə wur mak manshii mə mbii de nə le kən ngurum nə mo kə d̥yeep doo des kas, bə wur le kə mmo dəm kə wur mpeetong mə shiitoon mo.

³⁵ Kaade mo jì wul a pee kəkàa mpwoo lu nə, bə shiitoon mo mang wur d̥yeep adeng mbəde kuur mə gurum nə mo dee a koo nentar mo sə.

³⁶ Mo nkaa d̥yeep doo bə, mo nkaa sat nənee, <<Wu tu wur, wu tu wur!>>

Pool Leshap Gurum Mo

³⁷ Kaade mo nkaa del kə Pool ndəən peetong mə shiitoon nə mo, bə wur sat ngwe dedes mə shiitoon nə mo nənee, <<Kyet a mmak yit nghan nsat mee mbii dī nghan wo?>> Ngu taakyeen nə tal pə wur nənee, <<A man pwoo mə nnen Heleni mo ee?

³⁸ Tan! Baa a gha a ngu Ijip de gyet ndəən meeteer dedel sə mo, bə wur bwetbeer nkaa gwomnati, dewur dul gurum mo ngal feer, dəm ndang shin a naaryil, mbə twe gurum mo sə kas ee?>>

³⁹ Pool lap nwur nənee, <<An a ngu Yahudi. Mo làa an a nTarsus ndəən yil nSilisiya. An a laayil mənə, de nə a mə man nkòo a wii. An pə dang pə gha, a shínpee nghan nleshap dī kə kuur mə gurum nə mo.>>

⁴⁰ Ngu taakyeen nə wur shínpee nwur. Yaksə Pool dar nkaa pee kəkàa nə, wur d̥yeep sar nkuur mə gurum nə mo, mbəkə mmo d̥ok de tətək. Kaade mo d̥ok tətək, bə wur leshap ngurum nə mo shi liispwoo Hiburu. Wur sat mmo nənee,

22

¹ <<Dyemnaa mo, kə puun fen mo, wu lekom kən nwun kələng an dī, kən nghan leshap de nwun agaak, de nenkám nə, baa wen kən cìn mee mbii dēbish kas.>>

² Kaade mo kələng wur leshap mmo a shi liispwoo Hiburu, bə mo sət d̥ok tətək. Yaksə Pool sat nənee,

³ <<An a ngu Yahudi, de mo làa an a nTarsus mə yil nSilisiya. Dangbə nwurang a ndəən pee nkaam desə. An nkam tang ran a nsar mə Gamaliyel. Mo kə tap kám nghan rəret hakyeng ndəən Wàar de mo a mə puun fun mo, de an kə zuur des zam mbə cìn dak Naan, koo wun sə.

⁴ Nə le gyet wen kən shinjeel des, nnen de mo kə seet ndang Jesu Kristi, kəzak, wen kən twe pak mo, dang kən mbwoot shurep mo kə daas mo, de nle mo nlushoot.

⁵ Koo a pris dedes sə, kə nen denan-nan desə mo, bə mon mmak dar langtəng fen, nə pwoo de an pə sat nə azeen. Mbədə gyet wen kən lap bəət-haal a pə mo, mbəkə nghan ndəm kə nə ndyemnəən fun nnen Yahudi mo, de mo kə tong ndəən Damaskus, kə nghan nyak nenseet ndang Jesu, de mo kə tong pee nkaam mənə. Mbəkə nghan jì dī kə mo nJerusalem a bubwoot, kən mmo shinjeel dī mmo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap Fin

⁶ <<Kaade an a ar yoo mwaan nə, bə jì nwul kus kə Damaskus, koo puus a naar sə. Nnen mman, bə mee peebang dedes, tong adeng sham bangpee de an dī cəərkaat.

⁷ Yaksə ntaa nyil, bə kələng mee doo nə pə sat nghan nənee, <Sool, Sool, a mii le dang aa shin jeel nghan yii?>

⁸ Bə ntal nənee, <A gha wii Daa?> bə wu sat nghan nənee, <A an Jesu ngu Nazaret de gha nkaa shinjeel nghan.>

⁹ Nen de mo ashak kə an, mo naa peebang nə, dang baa mo kələng doo mə ngwe dewur leshap kə an nə kas.

¹⁰ Bə ntal nənee, <Daa, waa a rebet kən nghan cìn a mii? > Yaksə Daa sat nghan nənee, <A yool a dəm nDamaskus, a mpeemənə bə mon nsat mbii mo nghan jir, de an kən nle mo mbəkə gha cìn dī.>

¹¹ Wen ncəər ndee a vum, mbə bal mə peebang nə. Bə nen de mo ashak kə an, mo yaa sar nghan, bə mo dəm kə an nDamaskus.

¹² <<Mee gwar dī de mo kə petsəm wur a Ananiyas, wur a mee nguseet ndang Naan, dewur kə cìn mbii de Wàar Mosis moo sat rəret. Nnen Yahudi de mo kə tong nDamaskus jir, moo shin dedes nwur.

¹³ Wur jì dar kus kə an, bə wur sat nghan nənee, <Dyemnəən fen Sool, a naapee> Abet-abet bə nnaapee, de nə le nghan nnaa wur.

¹⁴ Bə wur sat nghan zak nənee, <Naan mə puun fun mo, kə bələp gha, mbəkə nghan man mbii de Naan kə rebet kən gha cìn dī, kə mbəkə nghan naa Ngwe de ndəre sə, kə nghan kələng doopwoo wur dī zak.

¹⁵ Mbədə gha mbə dee a langtəng wur, mbəkə nghan leshap dī ngurum mo nkaa mbii de aa naa, kə mbii de aa kələng zak.

¹⁶ Yaksə, bə aa yap a mii? A yool kən mmo cìn baptisma de nghan, Mbəkə nghan dang dī ndəən səm mə Daa, kən nwur vwang shikbish fwaa mo dī.> >>

Naan Pet Pool Mbə Satpwoo Fin Nnen Heleni Mo

¹⁷ <<Kaade waa baa nji nJerusalem, bə an nkaa dangnaan ndəən Lu Naan dedes, bə nsuun suun.

18 An naa Daa, bæ wur sat nghan nānee, <A yool nkyen, a put aku ndāen Jerusalem nā, mbāde baa mon lap langtāng de gha mbā sat nā nkaa an kas.>

19 Bā nlap nā, daa, mo shikāa mo, mo man nā, gyet an kən dēl nkōo a lu Naan dēdangyii, mbākā nghan twe nen de mo shinzeen nghan, kə gyet an kən nārem mo zak.

20 Kəzak, kaade gyet mo tu Stivin ngusatpwooo fwaa, bæ gyet an kən dā dī zak, dang gyet an abwoon mā mbii de mo cīn nā jir, de gyet a an nyaa leelep mā nen de mo tu Stivin nā zak.

21 Bā Daa sat nghan nānee, <A yool a dām, mpeede an mbā lep gha dām jong-jong, pā nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas.> >>

Ngu Taakyeen Mā Shiitoo Mo Bam Pool

22 Kuur mā gurum nā mo lekom pā kəlāng Pool bæ jī wul mpwooo dēwur sat nā, dangbā mo waa baa dyeep dōo dī zak, mo sat nānee, <<Wu tu wur! Wu tu wur! Wu baa kə gwar de mənā aku ndāen yil nā. Baa nā ret kə mmo yit gwar de mənā dī mmeen kas!>>

23 Kaade mo nkaa dyeep dōo nā, kə mo nkaa taat leelep fur mo shin kaa adeng, dang mo nkaa woo ərong kaa kə nā adeng zak.

24 Yaksā ngwe dēdes mā shiitoo mo, le kən mmo dēl kə Pool ndāen lu de a peetong mā shiitoo nā mo. Wur le kə mo cam Pool shi mbwat, mbākā nwur mak manshii mā mbii de nā le kə nkuur gurum nā mo kə dyeep dōo dī nkaa wur.

25 Dangbā kaade mo bwoot wur shi teng shim, mbākā mmo shin mbwat dī nwur, bæ Pool sat mmeē dēdes mā shiitoo nā mo, dēwur dā kus kə wur nānee, <<Tan, kyet nā a ndāre kən nwun shin mbwat ngwe dēwur a ngu Rom, bæ baa mo kə tok mee dyeel de nā yaa wur kas aa?>>

26 Kaade shiitoo dēdes kəlāng pwooo mənā, bæ wur dām sat ngwe dēdes mā shiitoo nā mo nānee, <<Aa rebet cīn a mii ngwar desā yii? Gwar desā nā wur a ngu Rom.>>

27 Bā ngwe dēdes nā wur jī sat mPool nānee, <<A sat an azeen-zeen, gha a ngu Rom ee?>> Yaksā wur lap nānee, <<Kəzak an a ngu Rom!>>

28 Bā ngwe dēdes nā sat nwur nānee, <<Gyet wen nkwaat a shooll dēs, akudāng bæ wen dēe a nguyil nRom nā.>> Pool sat nānee, <<Dang mo lāa wen a ngu Rom.>>

29 Mbā mənā bæ nen de mo kə rebet cīn tal pā wur de, mo yool abet bæ mo yit wur mbāshin. Kaade ngwe dēdes nā man nā, Pool a ngu Rom, bæ kəarmuut yaa wur hakyeng, mbāde wur kə ten bwoot wur.

Pool Ntoom Nendyeel Mo

³⁰ Dangbæ daar næ, bæ ngwe dedes næ rebet man zeen mæ mbii de næ le kæn nnen Yahudi mo rebet yaa wur næ. Yaksæ wur fwen Pool, wur le kæn mmo pærep pris denan mo, kænendyeel mo, mo kuur ashak jir, dang wur dæm le Pool dar ntoom nendyeel næ mo.

23

¹ Pool ban yit nkaa nendyeel næ mo, bæ wur sat mmo nænee, <<Dyemnaa mo, an kæn ncîn dak mæ Naan a shi pan kæn pætuup fen de næ a nde ndære ntoom mæ Naan jiwul nCicinsæ.>>

² Kaadæ Ananiyas, pris dedes kælæng pwoo mænæ, bæ wur sat nnen de moo dar kus kæn Pool, kæn mmo shweer wur mpwoo.

³ Bæ Pool sat nwur nænee, <<Naan nshweer gha zak, gha a koo shifutlu de mo pwes shi tweep piyaa piyaa sæ. Waa aa tong mbækæ nghan tokdyeel di nghan shi wàar næ mo, dang a gha waa ciir a tep wàar næ zak. Mbædæ a gha sat næ mo shweer an.>>

⁴ Nen de moo dar di a pee næ, mo sat mPool nænee, <<Waa aa fælöp a pris dedes mæ Naan mmænæ.

⁵ Pool sat nænee, <<Dyemnaa mo, baa wen mman næ, wur a pris dedes mæ Naan kas, mbæde mo kæn ten ran ndææn bæthaal mæ Naan nænee, <Taji a sat mee pwoo debish nkaa ngwe dedes dewur nkaa nen fwaa mo kas.>>

⁶ Kaadæ Pool man næ, pak mo ndææn nendyeel næ mo a nnen Sadusi mo, kæn pak mo a nnen Farisi mo, bæ wur diyeep doo ndææn ludyeel næ. Wur sat nænee, <<Dyemnaa mo, an a ngu Farisi, dang a ngu Farisi làa an zak. A mbæde wen shinzeen næ, gurum mon nyool a peemúut, a næ le dang mo mbæ tokdyeel nghan ndesæ.>>

⁷ Kaadæ Pool sat pwoo mænæ, bæ bælep yool nnaar nnen Farisi mo, kæn nnen Sadusi mo, bæ kuur kæn gurum næ mo bak sut vøl.

⁸ Nen Sadusi moo sat næ baa gurum mon nyool a peemúut kas, kæn baa mee nenlep mæ Naan mo di kas, kæn baa mee mæ riin mo de kas zak, dang nnen Farisi mo shinzeen næ mbii desæ mo de jir.

⁹ Bæ or dedes yool di ndææn ludyeel næ. Pak nenkám Wàar mæ Mosis de mo a nnen Farisi mo, mo yool dar atæng, mo yaa beetshik des hakyeng. Mo sat nænee, <<Baa mu naa mee mbii debish ndææn gwar desæ kas, ngul a mee riin, koo a mee ngulep mæ Naan leshap kæn wur.>>

¹⁰ Kaadæ beetshik næ naat zam, bæ ngwe dedes kær næ, mon nyool tu Pool, bæ wur lep shiitoo mo dæm dul wur balbal shin put ndææn ludyeel næ, kæn mmo dæm kæn wur a mpeetong mæ shiitoo næ mo.

¹¹ Parmənə mpar, bə Daa jì woo shin mPool, bə wur sat nənēe, <<Taji kərmuut yaa gha kas, kaade aa leshap ngurum mo nkaa an ndəən Jerusalem kə kaade a dee a langtəng nkaa an sə, bə təng gha mbə dəm a leshap ngurum mo nkaa an ndəən Rom a kəsə zak.>>

Mo Balpwoo Mbə Tu Pool

¹² Daar mbīt, bə pak nnen Yahudi mo balpwoo mo shi bal ashak, kə mmo bəlemcuk shi toom ndəən səm mə Naan nə, baa dūn nse mee mbii, koo shwaa mee am kas, təng dūn tu Pool akudang.

¹³ Nen de mo balpwoo ashak mbə tu Pool nə, mo met nlaarfeer.

¹⁴ Yaksə mo jì pə pris denan mo, kə nen denan-nan mo, mo sat nənēe, <<Mun muu balpwoo fun balbal ashak, kə mmun tuweer ndəən səm mə Naan nə, baa mun cam mee mbiise kas, təng mun tu Pool akudang.

¹⁵ <<Mbə mənə yaksə, wun kə nendyeel mo jir, wu sat ngwe dedes, kən nwur jì kə Pool pə wun dī, koo wuu tang a naa pwoo wur nə dī rəret sə. Mun mun ten mu dak sun, mbəkə mun taa mu tu wur dī a ar, akudang wur jì wul pə wun dī.>>

¹⁶ Dangbə kən Pool, kələng pwoo de mo sat nkaa loom ndəm mo pəkom ar nə, bə wur dəm del ndəən Peetong shiitoo nə mo, bə wur woo pwoo mənə mPool.

¹⁷ Yaksə Pool pet memee mbut denan mə shiitoo nə mo, bə wur sat nənēe, <<A dəm kə làa zəlang desə pə ngwe dedes dī, mbəde wur kə mee pwoo dewur kə rebet sat nə ngwe dedes.>>

¹⁸ Mee dedes nkaa shiitoo nə mo, wur mang làa zəlang nə, wur dəm kə wur pə ngwe dedes dī, bə wur sat nənēe, <<A Pool dewur a bubwoot sə, a wur pet an, kən nwur dang pə an, kən nghan nji kə làa zəlang desə pə gha dī. Nə, làa nə wur kə mee pwoo dewur kə rebet sat nə nghan.>>

¹⁹ Bə ngwe dedes nə yaa sar làa zəlang nə, wur dəm kə làa zəlang nə mmee koop mbəshin. Yaksə wur tal pə làa zəlang nə coot nənēe, <<Waa aa mee pwoo də dang de aa rebet sat nə nghan yii?>>

²⁰ Làa zəlang nə sat nənēe, <<A nnen Yahudi mo kə balpwoo mo ashak nə, mo mbə jì dang pə gha, mbəkə daar a dəm dī kə Pool a pee beetpwoo. Mo mbə cīn koo mo a mbə baa naa pwoo nə dī rəret sə.

²¹ Taji a rebet mmo kas, mbəde gurun mo met nlaarfeer mbut mmo, mo kə ləəm a ar, mo mbə yap Pool dəm. Mo kə bəlemcuk shi toom ndəən səm mə Naan nə, baa dūn nse, koo shwaa mee mbii kas, təng dūn ntu Pool akudang. Yaksə mo kə dak sut, moo dar naa a de gha mbə lep Pool shindəm bejee.>>

22 Abwoon mənə, bə ngwe dedes nə wur bwet lāa zəlang nə shinseet, bə wur sat lāa zəlang nə nənēe, <<Taji a woo mmee gurum nə aa leshap desə nə nghan kas.>>

Mo Lep Pool Shindəm Pə Gofna Feliks Di

23 Abwoon mənə, bə ngwe dedes nə pet mee dənən-nan mə shiitoo mo vəl, de mo kə tap shiitoo mo kambil kambil. Wur sat mmo nənēe, <<Wu le shiitoo mo kambil vəl, kə shiitoo mə lang bəring mo laarpwoovəl, kə shiitoo mə lek lek shi kop mo kambil vəl zak. Mbəkə mmo dəm nSizariya, koo naapuus pwoofeer de mə par cicinsə.>>

24 Wur sat kən mmo le mee bəring de nən mang Pool, mbəkə mo seet kə wur ryang pə gofna Feliks di.

25 Ngu taakyeen nə ran mee lep a rəran shindəm ngofna Feliks, de nə sat nənēe,

26 <<Tokshik nsar ngwe dedes Klodiyus Lisiyas, dəm pə ngwe dedes gofna Feliks di.

27 Nnen Yahudi mo kə yaa gwar desə, dang də mo yappee de mon ntu wur di, a kəsə bə a, an ndəm kə shiitoo mo, bə a an mbam wur, mbəde nkələng nə, wur a ngu Rom.

28 Kaade an pə rebet manshii mə mbii de nə le dang mo yaa wur, bə ndəm kə wur ndəən ludyee mo.

29 Yaksə nkat mo yaa wur a mbə pak mbii de mo ndəən Wàar mo mo, dang pwoo de mo sat nkaa wur nə, bə baa nə mak muut nwur, koo nə le kə mo shoot wur kas.

30 Bə kaade nkələng nə pak nnen Yahudi nə mo kə balpwoo mo mbə tu gwar nə, bə nlep wur shindəm pə gha di abet. An kən nsat nnen de mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mmo dəm leshap de mo kə nə nkaa wur di ntoom fwaa.>>

31 Aasə bə shiitoo nə mo mang Pool, kaade mo kə sat mmo sə, mo dəm kə wur Antipatris mpar.

32 Daar nə, bə mo yit kən nnenbəring mo dəm kə wur, kən nnenshii mo waa baa di a peetong shiitoo nə mo.

33 Kaade nenbəring desə nə mo dəm wul nSizariya, bə mo shin Pool kə lep di a rəran nə ngofna.

34 Kaade gofna tang lep di a rəran nə, bə wur tal pə Pool nənēe, <<Waa a put a nkoop yil dedangyii>> Bə kaade wur kələng nə Pool put a nkoop nSilisiya,

35 Yaksə gofna nə sat nənēe, <<An mbə kələng pwoo fwaa nə, katdang nen de mo pungwool fwaa nə mo jì wul.>> Wur le kən mmo shoot Pool nkoop tul mə mishkoom Herot.

24

Nen Yahudi Mo Dəm Kə Dyeel nkaa Pool

¹ Abwoon meeteer mo paat, bə Ananiyas pris dedes, ji ashak kə pak pris denan mo, kə mee Nguberepdyeel de sām wur a Tartulus, mo dām kə d̄yeel nkaa Pool pə gofna dī.

² Kaade mo pet Pool, bə Tartulus doom leshap nkaa Pool nānee, <<Waa Feliks ngwe deret met jir. A mbə gha, dang muu tongriyang, hakyeng, kə a mbə dak deret fwaa mo zak, dang yil fun desə nə dee a de dak, koo a mpee dedangyii.

³ Mbii de a cìn nə mo, bə mu plang des zam, koo a nii, bə gurum moo plang gha.

⁴ Dangbə mbəkə taji nle kən nghan yool a yaa pwoo a tong mpee desə kas, bə an pə dang pə gha mbə deret fwaa, a lekom kən nghan kələng mun dī mbə reppee lee.

⁵ Mu kat gwar desə wur a ngu təkook kə pee, də wur le bələp debish yool nnaar kə nnen Yahudi mo. Koo mpee dedangyii ndəən yil nə. Kəzak wur a ngu taakyeen mə soon mə nnen Nazarin mo zak.

⁶ Nə le gyet wur rebet le Lu Naan dedes nə dee a mbii debuu, dang mu yaa wur. Muu rebet tokd̄yeel nwur a shi wār fun mo.

⁷ Dangbə gyet ngwe dedes Lisiyas ji dul wur put kənə shibal nsar fun.

⁸ Yaksə Lisiyas sat nnen de mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mo ji pə gha dī. Katdang a tal pwoo mo nkaa mbii de muu sat sə mo shikāa fwaa pə wur, bə a mman zeen mə pwoo desə mo jir, de muu ji kə mo nkaa wur.>>

⁹ Nen Yahudi mon mbwoon pwoo de Ngu bərep d̄yeel nə sat, dām mo tong a langtəng nə, pwoo de Ngu bərep d̄yeel sat nə mo azeen jir.

Pool Put Kaa Fin Ntoom Kə Feliks

¹⁰ Bə gofna kam sar mPool, mbəkə nwur leshap dī. Yaksə Pool sat nānee, <<Wen man nə, waa aa cìn bit mo des, bə gha nkaa tokd̄yeel nnen desə mo. Mbə mənə bə an pə leshap desə nə a shi retnyit, mbə put kə kaa fen.

¹¹ Waa shikāa fwaa a mak bələp shii mənə, bə a mman nə, mbut teer de mo d̄el kaapaat baavəl sə mo, bə gyet wen nkāa nJerusalem mbə seyil nNaan.

¹² Baa nnen Yahudi mo kə cam kat an mpwoo kə mee gurum ndəən Lu Naan dedes kas, kə baa mo cam kat wen nle mee gurum bwetbeer kas, koo a ndəən Lu Naan mo, kə koo a ndəən pee nkaam nə kas zak.

¹³ Kəzak, baa mon mmak kām nghan agaak azeen-zeen nkaa mbii de mo ji kə d̄yeel fen pə gha yaksə nə kas.

¹⁴ Dangbə nə azeen-zeen, an kən seyil nNaan mə puun fun mo a ndəən ar de mə mo kə pet a d̄ung. An kən seyil nNaan mə puun fun mo, dang nshinzeen mbii de mo ran mo ndəən

bəət-haal mə Mosis mo jir. Kə mbii de mo ran mo ndəən bəət-haal mə nen satpwoo mə Naan mo zak.

¹⁵ An kən canciin ndəən Naan, kaade mə mo kə canciin ndəən Naan sə zak nə, mon nyool kə gurum mo a peemúut jir, nnen de ndəre mo, kə nen dəbish mo zak.

¹⁶ A mbə canciin mənə, dang an pə mbə gung, mbəkə nghan tong de shi məse deret ntoom kə Naan, kə ntoom kə gurum mo shidaar-shidaar.

¹⁷ <<Abwoon mə bit mo ruk, bə wen nji kə shool mbə bam nen fen mo, kə mbii mo mbə wus mbiizuum nNaan zak.

¹⁸ Kaade an nkaa cìn mənə, bə mo ji kat an ndəən Lu Naan dedes nə, bə kən lesen a dəbang. Bə baa mo kat an ashak kə mee kuur gurum mo, de mun nkaa dʒeep doo koo wat mee mbii mo kas. Gyet pak nnen Yahudi de mo pwat Eshiya mo di.

¹⁹ Katdang yoo mo kə mee pwoo nkaa an, bə yoo nə nret kən nnen Yahudi de mo pwat Eshiya sə, mo de ntoom fwaa, mbə ji kə dʒeel nkaa an nə.

²⁰ An mbə rebet kə nnen de mon mpee desə shikáa fur kən mmo sat mbii dəbish de mo kat ndəən an, kaade de ndar ntoom nendʒeel mo sə di.

²¹ Dee a mbii mǝndong, de dʒeep doo fen nnaar mo, bə a an sat mmo nənee, <A mbə pwoo nkaa yool a peemúut, dang wun bə tokdʒeel nghan ntoom fuu cicinsə, bejee dak.> >>

Mo Le Pool Nlushoot

²² Dangbə mbəde Feliks pan man pwoo nkaa ar nə rǝret, bə wur dar kə dʒeel nə. Wur sat nənee, <<Katdang parpuus de Lisiyas ngwe dedes mə shiitoon mo ji wul, bə an nsǝet nnaa pwoo fuu nə.>>

²³ Wur sat ngwe dedes nkaa shiitoon mo, kə nwur tap kə Pool, dang wur shínpee mPool, taji mo daampee nshaar mə Pool mo mbə ji cìn bam nwur kas.

²⁴ Abwoon pak meeteer mo, bə Feliks ji ashak kə mat fin Drusila, de war a reep Yahudi. Yaksə wur lep mmo dǝm ji kə Pool. Feliks lekom kən nwur kǝlǝng pwoo de Pool nkaa sat nə, de nə a mə shinzeen ndəən Jesu Kristi.

²⁵ Pool leshap nkaa tong de ndǝre-ndǝre, kə ngurum yaashin, kə pwoo nkaa tokdʒeel de nǝn mbə ji. Bə kǝrmuut yaa Feliks, nə le nwur sat mPool nənee, <<A mak seet yaksə aku, katdang parpuus de nkatpee, bə an mbə pet gha zak.>>

²⁶ Feliks ledʒeen nə, tong Pool mbə shin a shool ndʒin, a nə le dang wur naa mpet Pool shidaar-shidaar, mbəkə nwur leshap de kə nwur.

²⁷ Abwoon bit mo vǝl, bə Poncus Festus wur kaa a gofna a koppee Feliks. Gyet a mbəde Feliks rebet kən nnen Yahudi

mo dee a shaar fin mo, a nə le dang gyet wur yit Pool ndəən lushoot.

25

Pool Dyeep Dyeel Fin Shindəm nSiza

¹ Abwoon meeteer mo kun, de Festus kə jì ndəən yil mə mulki mishkoom fin, bə wur yool nSizariya kàa nJerusalem.

² Yaksə pris denan mo, kə nennan mə nnen Yahudi mo jì kə dyeel mə mbii debish mo, de nə, Pool kə cìn mo pə Festus dī, mo dang pə wur,

³ mbəkə nwur bam mo dī. Moo rebet kən Festus lep mmo jì kə Pool nJerusalem, mbəde mo kə tap daksut, mbəkə mmo taa tu Pool dī a ar.

⁴ Dangbə Festus lap mmo nənee, <<Pool wur a buɓwoot nSizariya. An shikaa fen, wen nrebet yool sham nSizariya nə ndəən meeteer desə mo.

⁵ Wur sat zak nənee, wu yit kən mpak nen denan-nan mo mbut nwun, mo sham ashak kə an, mbəkə mmo sat mbii debish de gwar nə wur cìn mo dī.>>

⁶ Abwoon de Festus tong ashak kə mo mbə teer mo pwookun koo kaapaat, bə wur yool sham nSizariya. Yaksə wur tong nkaa mbii tong mə tokdyeel, bə wur sat mmo dəm jì kə Pool.

⁷ Kaade mo jì wul kə Pool, bə nnen Yahudi mo jì, de mo tong nyil Jerusalem kə pwoo debish mo des nkaa wur, de baa mə mo shikaa mo mo mak kām agaak zeen mə pwoo nə mo kas.

⁸ Pool dar balbal mbə shang kaa fin, bə wur sat nənee, <<Baa an kən cìn mee mbii debish kas, koo a nkaa Wàar mə nnen Yahudi mo, kə koo a nkaa Lu Naan dedes nə, kə koo a nkaa Wàar mə mishkoom Siza kas koo lee lee.>>

⁹ Dangbə mbəde Festus rebet kə nnen Yahudi mo dee a shaar fin, bə wur tal pə Pool nənee, <<Kyet aa rebet kàa nJerusalem, kən nghan tokdyeel dī nghan mpeemənə nkaa mbii desə mo aa?>>

¹⁰ Bə Pool sat nənee, <<An mbə dar a ntoom mbii tong mə tokdyeel mə Siza, a pee de nə ret kə mmo tokdyeel dī nghan mmənə. Baa an kən cìn mee shikbish nnen Yahudi mo kas. Waa shikaa fwaa a man azeen-zeen nə, baa an kən cìn mee mbii debish kas.

¹¹ Katdang yoo an kən tep Wàar nə, koo cìn mee mbii debish de nə mak kən mmo tu an, bə dī baa an kəarmuut nə kas. Dangbə katdang bə baa mee zeen dī ndəən mbii de nnen desə moo dyeel fen mbə nə kas, bə baa mee gurum mak shin an nsar mo kas. An kən rebet kə a Siza tokdyeel nə nghan.>>

¹² Bə abwoon de Festus beetpwoo nə ashak kə nnen de moo bam wur ndyéel, bə wur sat nənee, <<Waa a dang mbə dəm pə Siza dī! Bə gha mbə dəm a pə Siza dī.>>

Pool Ntoom Agripa Kə Barnis

¹³ Abwoon teer mo ruk, bə mishkoom Agripa kə Benis mo jì wul nSizariya, mbəkə mmo sat mwaanlee di nFestus.

¹⁴ Mbədə mo kə cìn teer mo des di nSizariya nə, bə Festus yakshii mə pwoo nkaa Pool mishkoom Agripa, wur sat nənēe, <<Mee gwar di, de gyet Feliks yit wur a buəwoot nlushoot.

¹⁵ Kaadē də nkāa nJerusalem, bə pris denan mo, kə nen denan-nan mə nnen Yahudi mo jì kə d̄yeel nkaa gwar nə pə an di. Mo dang pə an, mbəkə nghan cand̄yeel muut di ngwar nə.

¹⁶ Dangbə nlap mmo nə, baa nə a mase mə nnen Rom mo, kən mmo cand̄yeel mmee gurum, de mo kə jì kə d̄yeel nkaa wur nen pee mmo kən shínpee nwur, kən nwur leshap mə shang káa fin di nlud̄yeel ashak kə nen de mmo jì kə d̄yeel nə mo kas. Dangbə tēng mo nshee shínpee nwur, kən nwur leshap mə shang káa fin di akudang mon ncand̄yeel ngwar nə.

¹⁷ Kaadē mo jì mpee desə ashak kə an, bə baa wen ndar di kə pwoo nə kas, bə daar nə, bə wen tong nkaa mbii tong mə tokd̄yeel, bə wen nle kə mmo dām jì kə gwar nə.

¹⁸ Kaadē nen de mo jì kə d̄yeel nkaa gwar nə, mo yool dar leshap, bə baa mo sat mee pwoo debish mo nkaa gwar nə, kaadē an kən pan sə kas.

¹⁹ Dangbə pwoo de mo sat nkaa wur nə, a pwoo nkaa pak mbii de mo a mə mase mə seyil nNaan mo, kə pwoo nkaa mee ngwe de moo pet sām wur a Jesu zak. De nə, wur muut. Bə nə, Pool leshap ngurum mo balbal nə, Jesu de mmeen.

²⁰ Kaadē baa wen mman mbii de an mbə cìn nkaa pwoo desə nə mo kas, bə wen ntal pə Pool nə, kyet aa rebet kàa nJerusalem, kə mmo tokd̄yeel de nghan nkaa mbii desə mo mpeemənə aa?

²¹ Dangbē kaadē Pool dang nə, tēng a Siza tokd̄yeel nə nd̄yin, bə wen nle kə mmo tap kə wur rəret, dām wul parpuus de an mbə lep wur shindām pə Siza di.>>

²² Bə Agripa sat nFestus nənēe, <<An kən nrebet kəlēng pwoo mə gwar mənə shikáa fen.>> Festus sat nənēe, <<Dədaar bə gha mbə nkəlēng wur.>>

Pool Ntoom Mishkoom Agripa

²³ Daar nə, bə Agripa kə Benis mo jì nd̄əən dedes mo hakyeng, bə mo del nd̄əən lud̄yeel nə ashak kə pak shiitoon d̄ənan-nan mo, kə nnen d̄ənan-nan mə pee nkaam nə mo. Yaksə Festus lep mmo dām jì kə Pool.

²⁴ Bə Festus sat nənēe, <<Mishkoom Agripa, kə wun nen de wun ashak kə mun jir mpee desə. Wu naa gwar desə, də nnen Yahudi mo jir, mo kə jì kə d̄yeel nkaa wur pə an di

nJerusalem, kə mpee desə zak. Də mon nkaa dʒeep doo dang moo sat nə baa nə ret kə mmo yit gwar desə di mmeen kas.

²⁵ Dangbə baa wen kat wur kə cɪn mee mbii debish de nən mmak kə mmo tu wur kas. Pool shikáa fin, dang kə mmo dām kə dʒeel fin nə pə Siza di. Yaksə bə wen kən ledʒeen mbə lep Pool shindəm pə Siza di.

²⁶ Dangbə baa wen mman zeen kə mə mbii dewur cɪn nə, de wen nran Agustus nkaa nə kas. Mbə mənə wen nji kə wur ntoom fuu, met jir, bə a ntoom fwaa mishkoom Agripa, mbəkə abwoon de mo bələp pwoo wur nə, bə an nkat mee mbii de an nran shindəm di Agustus.

²⁷ Mbədə wen naa nə dee a koo dak mwən sə, kən mmo lep mee gurum shindəm a bubwoot, baa ashak kə satpwoo nkaa mbii debish de ngwe nə cɪn kas.>>

26

Pool Leshap Mə Shang Káa Fin Ntoom Agripa

¹ Mishkoom Agripa sat mPool nənee, <<Mo shínpee ngha, mbəkə nghan leshap di shikáa fwaa.>> Aasə bə Pool diyeep sar fin, bə wur leshap mə shang káa fin. Wur sat nənee,

² <<Azeen-zeen, mishkoom Agripa, yaksə bə nə fes shang nghan zam, mbədə wen nkatpee leshap mə shang nkáa fen ntoom fwaa cicinsə, nkaa mbii de nnen Yahudi moo sat cɪn nkaa an mo jir.

³ Mbədə gha kə man des zam, nkaa məse mə mbii de mo a mə nnen Yahudi mo, kə pwoo nkaa mbii de moo bələp nkaa nə zak. Wen ndang pə gha, a gung kən nghan kələng mbii de an mbə nsat mo shi pətuup mə gung.

⁴ Nnen Yahudi mo jir, mo man tong fen, peegyət nkutdi a nzələng. Mbut nnen fen mo, kə ndəən Jerusalem zak, ji wul cicinsə.

⁵ Mo man an peegyət di nshee. Kəzak katdang bə de moo rebet langtəng nə, yoo mon nsat nə, azeen an a ngu Farisi, de nə a mee soon de mo fes dar bal-bal nkaa seyil nNaan fun nə.

⁶ Mbəmənə kən dar mpee desə, mbəkə mmo tokdʒeel di nghan, a mbədə an pə canciin nkaa gampwoo de gyət Naan kə cweer nən mpuun fun mo.

⁷ A pwoo de gyət Naan kə cweer nsoon fun de kaapaat baavəl sə mo, de moo canciin mbə lap nə, dang mo kə gung mbə seyil nNaan mpar kə puus, mbə canciin desə. Bə nnen Yahudi mo dām kə dʒeel fen, ntoom fwaa mishkoom!

⁸ A mii le dang baa nnen Yahudi mon mmak shinzeen nə, Naan mbə nyool kə nnen de mo kə murep a peemúut kas yii?

⁹ Gyət wen mpan shikáa fen nə, an mbə cɪn mbii de mmak jir, mbəkə nghan tekook kə səm Jesu ngu Nazaret di.

¹⁰ Gyet a mbii de ncìn nJerusalem mmənə, de kən nlap bal pə pris denan mo. Gyet kən shoot nenseet ndang Jesu mo des ndəən lushoot, kəzak gyet an mbwoon nnen de mo twe nenseet ndang Jesu nə mo zak.

¹¹ Yit des, bə nshinjeel nnenseet ndang Jesu nə mo ndəən lu Naan mo zak. Gyet kən rebet le kən mmo cīpwoo nə, baa Jesu a Kristi kas. Mbədə gyet njar naa mo nyit bəbish zam. Mbə mənə bə gyet mmwaan ndəm mpee nkaam de baa mo a mə nnen Yahudi mo kas, mbəkə nghan nshinjeel di nnenseet ndang Jesu mo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap fin

¹² <<Par sə mpuus bə an a ar dəm nDamaskus mbə yak nenseet ndang Jesu nə mo, shi bal de kən nlap pə pris denan mo, də a mo lep an zak.

¹³ Bə kaade puus a naar, mishkoom! Yaksə nnaa mee peebang de nə tong adeng sham bangpee, de nə met mbangpee mə puus. Nə bangpee neer an cəərkaat ashak kə nen de mo ashak kə an.

¹⁴ Bə mun jir mu dōng nyil, bə nkələng mee dōo nə sat nghan shi liispwoo Hiburu nənee, <Sool, Sool, a mii le dāng waa aa shinjeel nghan yii? Nən nshwal nghan, kən nghan cut sak shi deekam de peet peet.>

¹⁵ Bə ntal nənee, <A gha wii Daa?> Yaksə Daa sat nghan nənee, <A an Jesu de aa shinjeel nghan sə.

¹⁶ Yaksə a yool a dər atəng, mbəde an mbə woo sen fen nghan, a mbəkə nghan de de a ngudak fen, kə ngudar langtəng ngurum mo nkaa mbii de aa naa, kə mbii de an mbə kām mo nghan zak.>

¹⁷ An mbə bām gha nsar nnen Isreil mo, kə nsar nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas. An mbə lep gha shindəm pə nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.

¹⁸ Mbəkə nghan wang yit mo mo di. Kən mmo yit peenkwoo, kə mmo dēl di ndəən peebang. Kəzak mbəkə mmo put di mbut mbal mə ngujwaan. Kən mmo jì di pə Naan zak. Mbəkə katdang mo shinzeen, bə mon nkat fwoo mə shikbish fur mo, kən mon nkat peetong de ashak kə nen de Naan kə ten bələp mo zak.>>

Pool Leshap Nkaa Dak Fin

¹⁹ <<Mishkoom Agripa, baa gyet ncii cìn mbii de suun de nə tong adeng sham sat nghan kas.

²⁰ Gyet nshee satpwoo Naan nə a nnen Damaskus mo, dāng ndəm kən nghan sat de nnen Jerusalem mo, kə yil de mo neer Judiya jir. Abwoon mənə, bə nsat nnen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak. An pə sat mmo tuwap, kən mmo ciir pə Naan di, kən mmo cìn dak de nə kām tuwap mo nə di zak.

²¹ A mpeemənə, dang nnen Yahudi mo yaa an ndəən Lu Naan dedes, kə gyet mo kə tang ar mbə tu an.

²² Dangbə mbəde nkat bam pə Naan di, a nə le dang kən ndar di ntoom fwaa mbə cicinsə. An nkaa satpwoo Naan nə nennan mo, kə jep dedyeen mo jir. Baa nsat a mmee pwoo decì kas, təng a pwoo de nensatpwoo Naan mo, kə Mosis mo kə ten sat nə, nən nyool cìn a kəsə.

²³ Nə, təng Kristi mbə shwaajeel, kə a wur a ngwe denshee mə yool a peemúut zak. A wur mbə shee leshap nkaa peeəng nə nnen Yahudi mo, kə nen de baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.>>

Pool Rebet Kən Agripa Shinzeen

²⁴ Kaade Pool nkaa leshap mbə shang káa nə, bə Festus sat shii doo dedes nənee, <<Pool aa tətтар aa? Man fwaa nii le gha dee a ngutar.>>

²⁵ Bə Pool lap nənee, <<Baa an a ngutar kas Festus, ngwe deret met jir. An kən sat a pwoo de mo azeen-zeen kə de mo a ndəre zak.

²⁶ Mishkoom man mbii de kən nsat sə mo agaak. Mbəde mman azeen-zeen nə, baa mee mbii loom gha mbut mbii desə mo jir kas. Mbəde baa gyet mo cìn mbii mənə mo a səsok kas.

²⁷ Mishkoom Agripa, a shinzeen nnensat pwoo mə Naan mo ee? Mman nə, a shinzeen.>>

²⁸ Mishkoom Agripa sat mPool nənee, <<Ndəən reppee di lee sə, bə aa rebet ciir kə an, kən nghan ndee di a nguseet ndang Jesu ee?>>

²⁹ Pool lap nənee, <<koo a ndəən reppee lee. Koo a ndəən pee de nə des, bə an nkaa dangnaan mbə gha, kə nnen de mo nkaa kələng an cicinsə jir, mbəkə mmo tuwap kən mmo dee di a nenseet ndang Jesu koo an sə. Dangbe taji a shi shoobəring kaade an kə nə sə kas.>>

³⁰ Abwoon mənə, bə mishkoom yool, kə gofna, kə Benis, kə nnen de mo kə tong ashak kə mo.

³¹ Bə mo dəm mmee koop mbəsut, bə mo beet kə shak nənee, <<Baa gwar desə kə cìn mee mbii debish de nə mak muut, koo mo nle wur ndəən lushoot kas.>>

³² Agripa sat nFestus nənee, <<Katdang yoo baa gwar desə wur kə dang mbə dəm kə dyeel nə pə Siza di kas, bə yoo mon bwet wur.>>

27

Pool Del Ndəən Tii Mbə Dəm nRom

¹ Kaade mo beet nə, mun ndel ntii kən mmo dəm di nyil Itali, bə mo le Pool kə pak nen de mo a bubwoot, nsar mə

mee ngwe dedes nkaa shiitoon mo, de moo pet sām wur a Julyus, de nā a soon mā nentap mā mishkoom Agustus.

² Mu dēl ndāen mee tii de nā tong a nyil Adramitiyum jì, dang nān mbā yool mbā dām ngaar yil de mo nkoop yil Eshiya mo. Yaksā mu yool mwaan nā ndāen tii nā. Aristakus mee ngu Masidoniya mā yil nTasoloni, wur dī ashak kē mun zak.

³ Daar nā, bā mā wul nSidon. Julyus cīn dēret mPool, wur shīnpee mPool kē nwur dām pā shaar fin mo, mbākē mmo bām wur dī.

⁴ Kaade mā yool mpeemānā, bā mu dām shigāng mā yil nSaiprus nā, mbāde kut nā daampee mmun zam.

⁵ Abwoon mēnā, bā mu dām mu wul nkor kuur de nān ngaar Silisiya kē Pamfiliya. Yaksā mu dām mu wul mMira de nān nyil nLisiya.

⁶ A mMira nā, bā ngwe dedes nkaa shiitoon mo, kat mee tii de nā tong Alekzandriya jì, de nān mbā dām Itali, bā wur le mun ndāen nā.

⁷ Mu cīn teer mo des-des mun mmwaan lee-lee, nkaa am kuur nā, a purut-purut dang mā jì mā wul kus kē Nidus. Kaade baa kut nā yit mmun dām de a kyeen kas, bā mā waa mā yaa ar nā shigāng mā yil nKrit, kus kē Salmone.

⁸ A purut-purut dang mu jì mu wul dī a pēkom dāer nā, bā mu jì mā wul mmee mpee de mo kē pet a peekaat dēret, de nā kus kē pee nkaam nLasiya.

⁹ Mbādē mun mbā yēm dī mpeemānā mbā teer mo des, bā kaade mā yaa mwaan, bā nā jì kē jeel des, mbāde tar mwaan nkaa am nā kē ten dēl, dang nā abwoon tartong kē neen, bā Pool leshap nnen de mo ndāen tii nā.

¹⁰ Wur sat mmo nānee, <<Daa mo, wen nnaa mwaan fun desā nān nden kē jeel, kē lēe de mun kē mo ndāen tii nā mon ntākook, dang tii mēnān ntākook, dām wul kē seen fun mo zak.>>

¹¹ Jir aasā baa ngwe dedes nkaa shiitoon nā mo, ledyeen mpwoo de Pool sat kas, tēng wur nkālāng a pwoo mā ngutung tii nā dāk, kē mā ngu tii nā met mbii de Pool sat nwur.

¹² Baa peedar mā tii desā nii ret ntarkut kas, a kēsā bā des mā gurun nā mo beet nā, ngyel mā yool aku mpeemānā, kē koo de arang yii bā mu nwul dī nFoniks, de nā a mee pee am kuur dēret ndāen pee nkaam nKrit, nii naa gaar ngyeen, nsar puusru, kē ngaar ndeng nsar puusru zak, mu hos ntarkut a mpee mēnā.

Kut Dedes Yool Nkaa Am kuur

¹³ Kaade kut nā doom cut pee lee-lee ngaar ngyeen, bā mo pan nā, nān nji wudun nciit kē pan fur mo, bā mo dul bwootsāp nā, kē mmo tung tii nā shindām kus kē pēkom dāer mā yil nKrit.

¹⁴ Dangbæ kaadæ mo lang di lee, bæ mee kut dedes de moo pet a Yurakium dæ næ put nnar kwang deng kæ sar puus kaa næ cutpee jì di nkaa pee nkaam næ.

¹⁵ Kaadæ kut dedes næ cut tii næ, bæ baa tii næ mak dæm ngaar pee de kut næ kæ jì de kas. Bæ mu yit nkut næ tæp mun shindæm di mmee ngaar dyik.

¹⁶ Mu del shigäng mærep mee yil de am neer ciirkaat de moo pet a Kauda. A purut-purut dang mu mak bwoot làa tii næ nkaa dedes næ.

¹⁷ Abwoon de mo kæ diyeep làa tii næ le ndæan tii dedes næ, bæ mo bwoot teng shin ciir nkaa tii dedes næ. Mo sham kæ nlær mæ tii næ mo. Mbædæ mo kær næ, taji kut næ tæp tii næ dæm shweer shi pækom dyes nSirtis kas. Mo dul bwootsæp mæ tii næ kaa ndæan am næ kæn mmo yit, kæn nkut næ tæp tii næ shindæm di.

¹⁸ Mbædæ kut næ des zam, dang næ fes yoon mun des zam. Daar næ, bæ mo doom kok pak lee de mo ndæan tii næ car mbut am.

¹⁹ Parpuus dekun næ zak, bæ mo shikáa fur, mo kok lee tii næ mo car mbut am zak.

²⁰ Mu cìn teer mo des, baa mu mak naa puus koo zar mo kas. Dee a kut dedes, kæ tungzung mo kaa paa mun dak, de næ le kæn mmun put kæ pætuup næ baa mun mbar kas.

²¹ Mbædæ gurum næ mo kæ cìn teer mo des nnen se mbiise, bæ Pool yool nnaar mo, bæ wur sat nænee, <<Daa mo, katdang dæ wu kælong pwoo fen, bæ baa dæ wun nyool ndæan yil nKrit, kæn nwun shwaajeel desæ, kæn nwun bælang nlée fuu mo kærong kas.

²² Mbæmænæ an pæ sat nwun, wu yaa pætuup fuu mo, mbæde baa mee gurum ndæan wun, mbæ mmuut kas, a tii næn mpyan kash-kash dak.

²³ Mbædæ dædoon mpar, bæ mee ngulep mæ Naan de an a mæwur, kæ de an kæn nseyil nwur zak, wur jì woo shin nghan.

²⁴ <<Bæ wur sat nghan nænee, <Taji kæærmuut yaa gha kas Pool. Næ a tæng gha mbæ dar ntoom kæ Siza. A naa Naan kæ cìn deret ngha, ashak kæ nen de mo ndæan tii næ jir. Baa mee gurum ndæan tii næn mmuut kas.>

²⁵ Mbæ mænæ, daa mo, wu cìn retnyit. Mbædæ wen nshinzeen nNaan næ, mbii de mo woo nghan, bæ næn ncin a kəsæ.

²⁶ Dang jir kəsæ bæ kut næn tæp tii næ shweer nkaa mee yil de am neer næ ciirkaat.>>

Tii Næ Pyan Kash-Kash

²⁷ Ndæan teer de kaapaat baafeer næ, bæ kut næ tæp mun kaa kæ sham ndæan am kuur mæ Adriya. Yaksæ nnaar par, bæ nen tii næ mo pan næ, muu wul kus kæ mee yil.

²⁸ Bə mo kam lu mə am nə, bə mo kat nə a shii mo kambil məndong kə laarvəl (120). Kaade mu gyes mu dəm dī lee, bə mo cin shin kam lu mə am nə de zak, bə mo kat nə wul a shii laarpwoofeer (90).

²⁹ Mbə kəarmuut de nə, meesə, kut nən ndəm shweer tii nə nkaa ngək, bə mo fwen bwootsəp nə mo sham feer mbwoon mə tii nə, mbəkə ntii nə dar dī coot, mbəde mo le pan nkaa bit de nən mbə mang.

³⁰ Nentung tii nə mo nkaa yap ar de mon nshwe yit tii nə dī, bə mo kə ten shang lāa tii nə shinsham mbut am kuur nə. Mo cìn kəsə a mbə gwam gurum mo, kən mmo naa dī nə, wudun a mbə fwo bwootsəp nə de mon mpəkyeen mə tii nə, de moo bwet shinsham sə.

³¹ Dangbe Pool sat ngwe dedes mə shiitooon nə mo nənee, <<Katdang bə baa nentung tii nə mo tong dī ndəən tii nə kas, bə wu mmurep jir.>>

³² Bə shiitooon mo can teng mə lāa tii nə, mo yit nə sham taa ndəən am nə, yaksə kut mang nə seet kə nə.

³³ Kaade bit kus kə mang, bə Pool sat ngurum nə mo jir kə mmo se mbiise, wur sat nənee, <<A teer mo kaapaat baafeer ndesə, bə wun pə tong gongpee, kə baa wu se mee mbiise kas.>>

³⁴ Mbəmənə kən dang pə wun, mbəkə nwun se mbiise, mbəde mənən nshinbal nwun ndəən shik fuu mo. Baa mee shweepkāa mə mee gurum məndong ndəən wun nən nloom kas.>>

³⁵ Kaade Pool sat pwoo mənə, bə wur mang gəəl aas, bə wur dangnaan de mə plang Naan a yit gurum nə mo jir, bə wur tep gəəl aas nə, bə wur yaa se nə.

³⁶ Yaksə gurum nə mo jir mo kat retnyit, bə mo shikāa fur mo se gəəl aas nə zak.

³⁷ Mun gurum de mun ndəən tii nə jir, mu wul kambil vəl kə laarpwoovəl kə peemee (276).

³⁸ Kaade gurum mo se mbiise mo əbəl, bə mo kok aəs dəben de nə ndəən tii nə, mo car shinsham mbut am kuur nə, kən ntii nə pan fiyeel dī.

³⁹ Kaade bitmang, bə baa nentung tii nə mo man yil de mo dī nə kas, bə mo naa mee pəkom dər de nə kə dyes, bə mo beet nə, katdang nə mak cìn, bə mo dəm kə tii dī pəkom nə.

⁴⁰ Bə mo saa teng de mo yaa bwootsəp nə mo, kən mmo yit bwootsəp nə mo mbut am kuur nə, kən mmo fween teng de moo yaa mbii ciir kə tii nə. Yaksə mo diyeep nlər de nən mpəkyeen mə tii nə nkor de kut kə jì dī, bə mo yaa ar dəm pəkom dər.

⁴¹ Dangbə kaade mu wul mmee mpee de kut kə cut am nə jì kaat dī, bə tii nə del shamru mbut diyees, de baa nə kutdī

kə tungpee kas, bə koor mbwoon mə tii nə doom pyan, mbə bal mə kut de nii cut nə.

⁴² Yaksə shiitooon nə mo beetpwoo, mbə twe nen de mo a bubwoot jir, mbəkə taji mo cut lung, kə mo dəm loom di kas.

⁴³ Dangbə ngwe dedes nkaa shiitooon nə mo, kə rebet bam Pool, bə wur cii mmo. Wur le kə nnen de mo man lung jir, mo mərep sham mbut am nə, kən mmo taa lung dəm wul de a pwoo dəər.

⁴⁴ Abwoon mənə, bə koor gurum nə mo mərep sham taa nkaa shiyeep mo, kə pak mo nkaa yoom mə tii de nə pyan nə zak.

28

Pool Ndəən Yil mMalta

¹ Abwoon de mu wul ndəən yil nə nkoom jir, bə mu kələng nə, moo pet səm yil de am neer nə cærkaat a Malta.

² Nenyil nə mo kaat mun jir, kəzak mo bam mun zam, bə mo bil wus mmun, mbəde fwan nkaa jì, kə pee zuum zak.

³ Dangbə kaade Pool kok yoom le nwus, bə mbə tal mə wus nə, bə mee nwòo de səm nə a pang, nə pus sar mPool, dang nə dyiin nkaa sar wur.

⁴ Kaade nenyil nə mo naa nwòo desə nii dyiin mPool nkaa sar, bə mo sat nshak nənee, <<Azeen-zeen gwar desə wur a ngutukáa, koo dəwur kə put mbut njeel mə am kuur nə, bə baa kwat mə shikbish nə mak yit wur de mmeen kas.>>

⁵ Bə Pool vwet nwòo nə sham taa nwus. Mbədə nwòo de nə pus wur nə, bə baa nə cìn mee mbii nwur kas.

⁶ Nenyil nə mo pan nə, yak mon nnaa Pool wup, koo mo nnaa wur taa nyil muut. Dangbə kaade mo tong naapee, bə baa mo naa mee mbii cìn Pool kas, bə mo waa sheepwoo de, mo sat nənee, <<Gwar desə wur a mee naan.>>

⁷ Kus kə peemənə, bə mee maar mə Pubiliyus ngwe dedes nkaa yil de am neer cærkaat nə, wur kaat mun le nlu fin mbə teer mo kun, dang wur tap kə mun, wur cìn deret mmun zam.

⁸ Puun mə Pubiliyus, baa wur nkoom kas, wur a peesaam kə shikshwal, kə dyestoom zak. Pool del pə ngunan nə di, bə wur dangnaan bə wur lesar fin nkaa ngunan nə, bə ngunan nə bar.

⁹ Kaade Pool cìn mənə, bə koor nengok de mo ndəən yil de am neer cærkaat nə, mo jì jir, mbəkə mPool bar mo di.

¹⁰ Nenyil nə mo shin zuum mo mmun des, dang kaade mun mbə del ndəən tii nə mbə seet, bə mo shin mbii de mon mbam mun a ar mwaan nə jir zak.

Pool Wul nRom

¹¹ Abwoon tar mo kun, bə mə yool ndəən mee tii de nə tong a Alekzandriya jì, de nii hos ntarkut ndəən yil de am

neer cærkaat sə. tii desə nə kə səmpwoo (alaama) mə kaa Jan demish mo nkaa nə, de mo a Kasto, kə Pollukus, mee naan mə mo, nə mo.

¹² Mu jì mə wul nSirakus, bə mu cìn teer mo kun dī, mpee mənə.

¹³ Kaade mu yool mpee mənə, bə mu jì mu wul nRegiyum. Mu teer mpeemənə, bə mee kut yool nkor ngyeen, bə daar nə, bə mu dəm mu wul mPutiyoli.

¹⁴ Mu kat nenseet ndang Jesu mo mpeemənə, bə mo dang mun kən mmun cìn teer mo pwoovəl dī ashak kə mo. A mwaan fun nə mmənə, dee mu dəm mu wul nRom.

¹⁵ Kaade nenseet ndang Jesu de mon mpee nkaam nRom, mo kələng pwoo nkaa mun, bə mo pwat jì mbə kaat mun, bə mo jì wul mpeeping Apiyus, kə pee de luməzep mo dekun. Kaade Pool naa mo, bə wur plang Naan, dang pətuup wur nə sət katbal.

¹⁶ Kaade mu jì mu wul ndəən pee nkaam nRom, bə mo shınpee mPool tong dī mbəshin mpee dewur rəbet, ashak kə shiitoon dewur kə tap Pool.

Pool Sat Pwoo Naan Ndəən Pee Nkaam nRom

¹⁷ Abwoon teer mo kun, bə Pool pərep nen denan-nan mə nnen Yahudi mo. Kaade mo kuur ashak, bə wur sat mmo nənəe, <<Dyemnaa mo, baa kən cìn mee mbii debish nnen fun mo kas. Koo a nkaa məse mə wàar puun fun mo, bə baa kən cìn mee mbii debish kas, jir kəsə, bə mo yaa an shin nnen Rom mo a bubwout ndəən yil nJerusalem.

¹⁸ Kaade nnen Rom mo tokdyeel nghan, bə mo rəbet bwet an, mbəde baa kən cìn mee mbii debish de nə mak kə mmo tu an kas.

¹⁹ Dangbə baa nnen Yahudi mo rəbet kə mmo bwet an kas, bə nə dee nghan a təng kən nghan dang nə, mo jì kə dyeel fen nə pə Siza dī. Baa nə, kən rəbet yap a nen fun mo kə dyeel kas.

²⁰ A mbə pwoo desə, bə wen nyappee de an nnaa wun dī, mbəkə wen leshap dī kə wun, mbəde a mbə canciin de nnen Isreil mo kə nə, dang an dī a bubwout shi shoobəring desə.>>

²¹ Mo sat nwur nənəe, <<Baa mmun muu kat mee lep a rəran nyil Judiya nkaa gha kas. Kəzak baa mee dyemnəən fun mo jì mpee desə, kən mmo satpwoo dī mmun nkaa gha, koo mo sat mee pwoo mmun nkaa mbii debish de a cìn mo kas zak.

²² Dangbə mu rəbet kələng nə mpwoo fwaa mbii de gha naa nə ret, mbəde katdang a pwoo nkaa Ar desə nə, bə mu man nə, koo a nii, bə mo nkaa leshap debish nkaa nə.>>

²³ Abwoon mənə, bə mo lepuus. Bə kaade puus nə wul, bə gurum mo des mo jì pə Pool dī a pee dewur kə tong dī. Yool mbīt, dəm wul nkansəən, bə Pool kámshii mə mulki mə Naan

nə ngurum mo, ɗang wur tong a langtəng nkaa nə zak. Wur rəbet dul mo jì pə Jesu ɗi, shi kám mə Wàar mə Mosis, kə shi kám mə nensatpwoo mə Naan mo zak.

²⁴ Pak gurum nə mo shinzeen mpwoo dewur sat nə, ɗang baa pak mo shinzeen kas.

²⁵ Kaade baa mo kələngkar nə ashak jir kas, bə akudang moo rangkáa, bə Pool sat mee pwoo mmo mǎndong, nənee, <<Azeen-zeen pwoo de gyet Riin Ɗebang wur kə sat mpuun fuu mo nsar kə ngusat pwoo Naan Aizaya nənee,

²⁶ <A dǎm pə nnen ɗesə mo ɗi, kən nghan sat mmo nənee, wun nsat a kələngpee, ɗang baa wun mmanshii mə mbii de wun kələng nə kas koo dǎben. Wun nsat a nnaapee ɗak, ɗang baa wun mmanshii mə mbii de wuu naa nə kas koo dǎben.

²⁷ Mbəɗə pətuup mə nnen ɗesə nə mo fii dee kakras. Mo kə duur kom fur mo, ɗang mo kə kup ar fur mo zak. Mbəkə taji mo naapee shi yit fur mo, kə taji mo kələngpee shi kom fur mo zak, kəzak, mbəkə taji mo manshii nə ndǎen pətuup fur mo. Kən mmo ciir pə an ɗi, bə yool an ɓam mo.>

²⁸ <<Mbə mǎnə, bə wen nrəbət kə nwun man nə, mo kə lep pwoo nkaa ɓam mə Naan nə shindǎm nnen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Yaksə mon nlekom mbə pwoo nə, bə mon nkələng.>>

²⁹ Kaade Pool leshap ɗesə mmo, bə nnen Yahudi mo rangkáa, kə mon nkaa beetpwoo nə kə shak.

³⁰ Pool tong ndǎen lu de a wur kwat shikáa fin, mbə ɓit mo vəl. Wur kə kaat nen de mo jì pə wur ɗi jir.

³¹ Wur leshap ngurum mo nkaa mulki mə Naan nə, baa ashak kə mee kǎermuut kas, kə baa mee ngwe cíi nwur kas, kəzak, wur kámpwoo ngurum mo nkaa Daa Jesu Kristi.

Pwoo dɪnshee dɪ Pool ran Nen Koronti mo

Tokshik

¹ Lepran dəsə nə put a nsar kə Pool, de shi dem Naan, be Naan pet wur kə wur dee a laalep mə Kristi Jesu, kə dyemnaən fun Sosfenes.

² Wen kən lep pwoo dəsə nə dəm pee Ekəlisya mə Naan de nə nyil nKoronti. Nen de Naan kə ten bələp mo le, mbəkə mo dee dɪ a nen fir mo ndəən Jesu Kristi, kə mpee nen dɪ koo a nneye, de moo pet səm kə Daa fun Jesu Kristi dɛwur a Daa fur kə Daa fun zak.

³ Deret kə tongryang de nə put a pee Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

⁴ Wen pəlang Naan shidaar-shidaar mbe wun, mbedə Naan wur cin deret wun ndəən Kristi Jesu.

⁵ nDəən Jesu Kristi, be Naan wu kə shin man mbii mo wun, kə man leshap rəret des hakyeng.

⁶ Mbəde langtəng fun nkaa Kristi nə dee azeen-nzeen ndəən wun.

⁷ Mbemənə, be baa wu nook kat mee zuum de nə a mə Riin Naan kas, kaade wuu choor mbe kum parpuus dɪ Daa fun Jesu Kristi wun nɪ put agaak.

⁸ Wur nwaa shin bal nwun har peekyes nə, mbəkə wu dee dɪ a de ndəre-ndəre parpuus mə Daa fun Jesu Kristi.

⁹ Naan dɛwur kə ten pərep wun, kə wu dee dɪ a nentong ashak kə Lāa fir Jesu Kristi, Daa fun, wur a nguzeen.

Bəkshak Ndəən Ekəlisya

¹⁰ Dyemnaa mo, wen dāng pee wun, ndəən səm kə Daa fun Jesu Kristi, nee, nə ret kə pwoo fuu mo dəm ndangshak, mbəkə taji mee bəkshak yool nnaar fuu kas. Dangbe nə ret kə wu dee a deməndong ndəən pan fuu mo kə ndəən mbii de wu rəbet cɪn mo.

¹¹ Dyemnaa mo, nentul kə Klo mo jì sat wen nə, bələp kə yool nnaar fuu.

¹² Mbii de mo sat nə a nə, koo a weye ndəən wun, be wur sat mbii mo shini-shini, pak moo sat nənee, <<Wen a mə Pool,>> Koo <<wen a mə Apolos,>> Koo, <<wen a mə Kefas,>> Koo, <<wen a mə Kristi.>>

¹³ Kristi wur dee a dɛbək ee? Gyet mo pwas a Pool nkaa shiyeepyoom mbə wun aa? Aa koo gyet mo cɪn baptisma nwun a ndəən səm kə Pool yii?

¹⁴ Wen pəlang Naan, mbedə baa gyet wen cìn baptisma memee fuu kas, təng a Krispus kə Gayus bejee dak.

¹⁵ Mbəmənə be baa mee fuu mmak sat nə, gyet mo cìn baptisma wudin a ndəən səm fen kas.

¹⁶ (Dangbe gyet wen cìn baptisma nentul Stifenas mo. Katdang baa a mo kas, be baa wen pan nə, gyet Wen cìn baptisma mmee gwe kas.)

¹⁷ Baa gyet Kristi wur lep wen a mbəkə wen cìn baptisma di kas, amma gyet wur lep an, a mbəkə wen satpwoo deret nə di, baa a shi mee seen kə man satpwoo kas. Mbeekə taji mo lebal mə shiyeepmúut kə Kristi nə dee a debuu kas.

*Kristi Wur a iiko
Mə Naan Kə Seen Fir Zak*

¹⁸ Pee nenyil di mo nkaa loom, be pwoo nkaa shiyeep nə a pwoo debuu pee mo di. Dangbe pee mun, nen de muu kat seen, be shiyeep nə a iiko Naan.

¹⁹ Mbəde mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee,
<<Wen nshirip seen nenseen mo,

kə nghan mmang man

kə nenman mo nle

mmee kwang

akudang.>>

²⁰ Katdang nə a kəsə, be nguseen nə a nneyii? Be nguman mbii a nneyii? Be ngubeetshik mbut mbít dəsə a nneyii? Naan wu kə ten shin ciir kə nenseen mə yil dəsə nə dee a mwen mo.

²¹ Mbədə ndəən seen kə Naan, be yil nə shi seen kə nə, baa nə man Naan kas. Dangbe nə ret Naan nyit mbe pwoo deret di mə sat nə, de pak nenkəlongpwoo mo, be moo sat nə, nə a pwoo mwen mo. Dangbe nə a bam mpee nen de mo shinzeen.

²² Nen Yahudi moo tang mbii aapwoo mo, kə nen Heleni moo tang a seen.

²³ Dangbe mun, muu sat a pwoo nkaa Kristi de mo pwas wur nkaa shiyeepyoom. Desə nə dee a mbii canshii nen Yahudi mo, kə nə dee a pwoo mwen pee nen di baa mo a nen Yahudi mo kas.

²⁴ Dangbe pee nen de Naan kə ten pərep mo, koo a nen Yahudi mo, koo a nen Heleni mo, be Kristi wur a iiko mə Naan kə seen fir zak.

²⁵ Mbəde mwen Naan nə met nseen gurum mo, kə bwàar kə Naan nə kə bal met bal mə gurum mo.

²⁶ Dyemnaa mo, wu pan kaade Naan wur pərep wun sə. Baa gyet wur pərep a nen de moo seen mə yil dəsə des kas, kə baa gyet a nen de mo kə iiko des kas. Baa a nen de gyet mo làa mo mbut ndang mə nenlong mo des kas.

²⁷ Dangbe Naan wur bələp a mbii demwen mə yil nə mo, mbəkə wur cin yitlwaan di nenseen mə yil nə mo. Naan wur bələp mbii de baa mo kə bal ndəən yil nə kas, mbəkə mo shweep mbii de moo bal mo di.

²⁸ Naan wur bələp a mbii de yil nə bees, kə yil nii naa mo a kaa mbii debuu mo sə, har kaa mbii di baa mo di kas sə, mbəkə nə twe mbii de yil nii naa mo, a kaa mbii de moo koop nə sə de.

²⁹ Mbeekə taji mee gwe canjoom nyit Naan kas.

³⁰ Dangbe Naan wur jì kə wun ndəən Kristi Jesu, kə wur le Jesu Kristi a seen fun, kə deret fun, kə a mbee wur dangbe wu mak dee a debang nyit Naan, kə a wurang mun mbut shikbish fun mo zak.

³¹ Nə a kaa de mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə nənee, <<Koo a weyii de wur canjoom, be nə ret kə wur canjoom nə ndəən be de Daa Naan Cin.>>

2

Pwoo nkaa Muut Kristi

¹ Dyemnaa mo, kaade gyet wen jì pee wun de, be baa gyet wen satpwoo nwun nkaa mbii desəsok mə Naan nə mo a shi liispwoo deshang kələng, kə man satpwoo mə seen kas.

² Mbədə, kaade gyet wen ashak kə wun, be gyet wen kə ten lesen a kaa gwe di baa wur man mə be kas, a Jesu Kristi bejee, de mo kə pwas wur nkaa shiyeepyoom sə.

³ Gyet wen ashak kə wun, be wen a ndəən cínbal, kə ndəən kərmuut kə daar zak.

⁴ Kə gyet pwoo de wen kən sat nə, kə kám fen nə mo, baa gyet wen kən sat mo a shi pwoo deshang kələng kə seen mə man satpwoo kas, amma gyet nə a ndəən kám mə iiko kə Riin.

⁵ Mbeekə taji wu le shinzeen fuu mo tong a ndəən seen mə gurum mo kas, amma wu le shinzeen fuu mo a ndəən iiko kə Naan.

Man Naan

⁶ Dangbe muu sat a pwoo di mə man, pee nen de mo kə wurang ndəən mbii de mo a mə Riin Naan. Baa man dəsə nə a mə yil dəsə kas, kə baa nə put a pee nen mulki mə yil dəsə mo, de mo mbə del dəm sə kas.

⁷ Dangbe mun muu sat a pwoo nkaa man Naan de nə a səsok ngurum mo, man de Naan wur kə ten le mbe dedes fun akudang wur leyil nə.

⁸ Baa mee ngu mulki mə yil dəsə mmak man mənə kas. Katdang de gyet moo man mənə, be baa gyet mon mpwas Daa de hai nkaa shiyeepyoom kas.

⁹ Kaadə mo kə ten ran ndəən bəət haal sə nənee, <<Mbii di baa gurum kə cham naa kə yit kas,

<<de baa gurum kə cham kələng nə shi kom kas,
 <<de baa pətuup gurum kə cham pan
 <<mbii de Naan wur kə tap dak nə le,
 <<nen de mo
 wal nwur mo kas.>>

¹⁰ Dangbe Naan wur kámshii mənə mmun a shi Riin fir, mbedə Riin wur bələp mbii mo jir, har koo di a jurum kə mbii aapwoo mə Naan mo.

¹¹ A gurum dedang mmak man pan kə mee gwe yii? Katdang baa a riin kə gwe nə kas yii? Nə aasə zak, baa mee ngwar cham man pan Naan kas, naa tēng a Riin Naan bejee dak.

¹² Baa mun mu kat a riin mə yil dəsə kas, amma mə lap a Riin Naan, mbəkə mu manshii kə mbii de Naan wur ten shin mmun de.

¹³ Mbəmənə, pwoo de muu sat nwun, baa nə put a mbut mman mə gurum kas, amma a Riin wur woo nə mmun. Riin nə wur woo zeen, mbe nen de mo kə Riin Naan ndəən pətuup fur mo.

¹⁴ Ngwar di baa wu kə Riin kə Naan ndəən pətuup fin kas, be baa wur mak lap zuum de mo a mə Riin Naan kas. Mbədə mbii de mo a mə Riin Naan, mo a pwoo debuu pee gwe mənə di, kəzak, baa pan kə gwe mənə mak manshii mo nə kas, mbedə a Riin Naan kə mak le gurum man mbii dəsə nə mo.

¹⁵ Ngwe dewur kə Riin Naan ndəən pətuup fir, be wur mak manshii mbii dəsə nə mo, amma baa mee gurum mak tokdyeel nwur kas.

¹⁶ Kaadə mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənəe, <<A wii kə man pan Daa yii?

Mbeekə gwe mənə

beetpwoo de kə wur yii?>>

amma mun kə pətuup mə Kristi.

3

Nendak Naan Mo

¹ Dyemnaa mo, baa wen mak leshap kə wun kaa nen de mo kə Riin Naan sə kas, dangbe Wen katpwoo kə wun a kaa nen di mə yil nə mo sə, mbedə gyet wun a laa njuu mo ndəən mbii de mo a mə Kristi.

² Gyet wen kən shin a wur nwun. Baa gyet a mbiise dəbal kas, mbedə baa gyet wu mak se mbiise dəbal kas, har yaksə be baa wuu daksuk mbe se mbiise dəbal nə kas.

³ Tong fuu, nə de a mə yil dəsə, mbedə wun kə cìn zuur, kə wuu jəər kə shak. Kiyet kə tong dəsə kám nə, wun de a mə yil nə, kə wuu mwaaan a ndəən shiimwaaan mə yil dəsə nə.

⁴ Katdang memee fuu sat nə, wudin a mə Pool, kə memee sat nə, wudin a mə Apolos, dang ntan azeen-nzeen be wuu sat mbii mənə mo a ndəən pan mə gurum kas aa?

⁵ A wii a Apolos yii? A wii a Pool yii? Mun a kərem Naan, de Naan wur shìn đak mun kə har wu shinzeen. Koo dang a weyi ndəən mun, be gyet muu cìn a mbii de Naan wur kə ten le nsar fun.

⁶ A an kop, dangbe Apolos wur le am dike, amma a Naan wur le nə wurang.

⁷ Mbəmənə be gwe dewur kop mbii, kə gwe dewur le am dike, be baa mo a mee mbii kas, amma a Naan bəshin wur kə le mbii nə mo wurang.

⁸ Ngwe de wur kop, kə gwe dewur le am dikə, be mo a nchiit-nchiit. Koo a weyi be wur nlap kwat fir a nchiit-nchiit kə đak de gwe nə cìn.

⁹ Mun jir a shaar đak kə Naan. Wun a bong kə Naan, kə wun a lu kə Naan.

¹⁰ Shi deret de Naan wur kə ten shin nə wen, be wen kən bwet kuklu nə, a kaa nguman dyiklu sə, kə mee gwe dyiklu nkaa kuk nə. Dangbe nə a təng kə koo a weyi, be wur tap kə dyikpee de wur dyik nə nkaa kuk nə.

¹¹ Baa mee kuk di, de mee gurum nwaa baa bwet di, waa met kuk de Naan wur kə ten bwet nə, shi Jesu Kristi kas.

¹² Yaksə, katdang mee gwe kə dyikpee nkaa kuk nə a shi zinariya, koo shi azurfa, koo shi ghək dekərəm mo, koo shi yoom, koo shi shit, koo shi yangkas,

¹³ be nə ret kə ngwar mənə man nə, ret kə đak fir nən ndee agaak parpuus de Daa Jesu wur mbaaji ndəən yil desə. Parpuus mənə be mon nwoo đak kə koo a ngwar dedangyii, har a wus ncham ret mə đak kə koo weyii.

¹⁴ Katdang baa wus se mbii de gurum kə ten dyik nkaa kuk nə kas, be gwar mənə nlap kwat.

¹⁵ Dangbe katdang wus se mbii de gurum kə ten cìn nə, be nən ndee a đak debuu, amma gwar mənə shikáa fir, be wur nkat bam wur, amma nə dee kaa wu del put wus nə a shi tambut sə.

¹⁶ Baa wu man nə, wun shikáa fuu wun a lu dəədes kə Daa Naan kas aa? Kə Riin kə Naan kə tong ndəən wun kas aa?

¹⁷ Katdang mee ngwar təkook lu kə Naan nə, be Naan wun təkook gwar mənə zak. Mbədə lu kə Naan nə a dəbang kə a wuwun a lu kə Naan nə.

¹⁸ Taji mee gurum numkáa fir kas, katdang mee gurum ndəən wun di wu kə lekáa fir a kaa ngwar di kə seen nyicinsə, be nə ret kə gwar mənə lekáa fir kaa mwən sə, mbəkə wur kat seen di.

¹⁹ Mbēdi seen mə yil desə nə a mwən nyit Naan bejee, kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə nənee, <<Naan wur yak nenseen mə yil desə mo, ndəən seen fur debish.>>

²⁰ Kəzak, <<Daa wur man nənee, <<pan kə nenseen mə yil desə mo nə a mbii debuu.>>

²¹ Mbəmənə be taji mee gurum canjoom nkaa gurum mo kas. Mbedi mbii mo jir a muu.

²² Koo dang de a Pool, koo a Apolos, koo a Kefas, koo de a yil desə, koo de a seen, koo de a muut, koo de a yaksə, koo de a mbii de mo akyeen, be mo jir a muu.

²³ Kəzak, wun a mə Kristi, kə Kristi wur a mə Naan.

4

Jeplep Mə Kristi Mo

¹ Nə ret kə gurum mo man mun a kaa jeplep kə Kristi mo sə, kə kaa nendak mo, de Naan wur kə ten le zeen mbii fir desəsok mo ndəən sar fun sə.

² Nə a təng nen de mo kə ten le zeen nə nsar fur, be mo dee a nenyil de mon ncínzeen mmo.

³ Baa nə daampee wen kas koo dəben, katdang wu cham an, koo de cham nə a nludyeel mə gurum mo, baa wen kən tokdyeel nsen kas.

⁴ Wen man nə, baa an del dike kas, amma jir kəsə, be baa nə kám nə wen a nen nshikbish kas. A Daa wur a gwe de wur tokdyeel wen.

⁵ Mbəmənə be, taji wu candyeel nkaa mee gurum kas, atəng pee nə wul akudang. Wu gong waaji nDaa. Daa wur nji le mbii de mo a səsok mo dee agaak, kə wur nwang pan de mo ndəən pətuup kə gurum mo dee agaak zak. A nchiit kə mənə be koo a weyii, be Naan wun nkwoop wur nchiit-nchiit kə kwoop de nə ret kə wu kat.

⁶ Yaksə dyemnaa mo, wen kən sat səmpwoo dəsə mo nkaa Apolos kə sen fen, mbəkə mu dee di a mbiikám pee wun di, <<Taji wu cin mbii mo met mbii di mo kə ten ran nə kas,>> Kə taji memee fuu cin roop nkaa mee gurum, kə wur bees mee gurum di kas zak.

⁷ A wii le waa met niyee mo yii? Baa də a Naan shin mbii de waa kə mo jir kas aa? Katdang nə aasə, be a me le dang gha kə dyeepkää ye, kaa baaji waa ləlap a nzuum sə kas sə aa?

⁸ Wuu ten wu kat mbii de wuu Rəbet mo jir. Wuu ten wu dee a nenlong mo. Wuu dee a mishkoom mo, baa ashak kə mun kas. Dyen wen kə de wuu ten wu dee a mishkoom mo, kə mun dee di a mishkoom ashak kə wun.

⁹ Nnaa mənə, be Naan wu kə le mun a jeplep Jesu mo. Muu dee a nen de mo tong sham səət nə, kaa nen de mo kə ten candyeel muut mmo sə, mbəkə mo twe mun di nyit gurum mo des. Mu dee a mbiishwar nyil nə jir, nyit mə Nenlep Naan mo, kə nyit gurum mo zak.

¹⁰ Mu dee a mwen mo mbe sām kā Kristi, amma wun a nenseen mo ndāen Kristi. Baa mun kā bal kas, amma wun kā bal. Gurum mo shīn dedes nwun, amma mo bees mun.

¹¹ Har yaksā be neen kā lāa mmun, kā neen am kā tu mun. Muu jwal a goklee mo, kā gurum moo nas mun. Baa mun kā mee tul kas.

¹² Muu cīn đak balbal shi sar fun mo. Katdang gurum mo bees mun, be muu le deret nkaa mo. Katdang mo lejeel mmun, be muu gung.

¹³ Katdang mo satpwoo debish nkaa mun, be muu lap mmo shi pwoo deret. Yaksā, be mo dee a kaa zungtung đī gurum moo beerpee de sā. Muu dee a mbii debish de koo weyii kā cii mun ndāen yil nā.

¹⁴ Wen kēn ran desā nwun, baa a mbākā an cīn yitluwaan đī nwun kas, amma a mbākā nghan kāmshii nā đī nwun, kaa jep fen đī nghan wal mmo sā.

¹⁵ Koo dāng đī wun kā nenkām mo ngal kaapaat ndāen Kristi, amma be wun kā puun a mēdong. Mbēdā ndāen Jesu Kristi, be wen kēn dee a puun fuu ndāen pwoo deret nā.

¹⁶ Mbāmānā, be Wen kēn dāng pā wun, kā wu mwaan ndāen shiimwaan fen zak.

¹⁷ A mbii de nā le mmānā, dāngbe Wen kēn lep Timoti, dyem fen, de wen wal nwur, de wur kā đar balbal ndāen Daa, dām pee wun dā. Wur yee nwun nkaa mwaan fen ndāen Kristi Jesu. Mwaan fen nā nchiit-nchiit kā mbii đī Wen kēn kām ngurum mo, koo a nneye ndāen Ekālisya mo.

¹⁸ Pak mo ndāen wun, moo roop kaa baa wen nkudī kēn mbaadām pee wun đī kas sā.

¹⁹ Katdang Daa wur rābet, kā wen dām pee wun đī kēlak-kēlak, be wen nnaa mbii de nenroop nā moo sat, kā wen nnaa iiko de mo kā nā zak.

²⁰ Baa mulki Naan nā a sat shi pwoo kas, amma nā a iiko.

²¹ Wu rābet a dedangyii? Kyet wen nji pee wun đī a shi mbwat wo? Koo dāng a shi wal mā riin de nā a pādok yii?

5

Cīn nGaa nDāen Ekālisya

¹ Azeen gurum moo sat nwen nā nencīn ngaa mo đī nnaar fuu, kaan ngaa de koo a nenkum mo, be baa moo cīn mēnā kas. Mbēdī wen kēlōng nā, laa kā saam kā mat kā puun fin.

² Har nnā, wuu cīn roop kā mēnā. Baa đī nā ret kā wu gam aa wat pātuup, kā đī nā ret kā wu ceen kaan nen de moo cīn mbii debish mēnā mo ndāen tong ashak fuu kas aa?

³ Koo dāng đī baa nghan ashak kā wun mbut nan kas, amma wen đī ashak kā wun ndāen Riin, kā wen kēn ten

candyeel debish gwe di wu cìn mbii debish mənə ndeen sām kə Jesu Kristi, kaa nghan di ashak kə wun sə.

⁴ Katdang wu kuur ashak ndəən sām kə Daa Jesu, be wen di ashak kə wun ndəən riin, kə iiko mə Daa fun Jesu nə di ashak kə mun.

⁵ Wu shin ngucìn ngaa nə nsar Shetan, mbəkə shin fin di nə a mə cìn shikbish nə muut di, amma riin fir nə dee di a debəbam parpuus mə Daa Jesu.

⁶ Baa roop fuu nə ret kas, koo dəben. Baa wu man nə a rep yist nlee be nii fuk gəl aas kas aa?

⁷ Mbəmənə be wu pwat kə yist desəər mə shikbish nə ndəən tong fuu mo aku mbəkə wu dee di a nenyil debang mo. Gyet Jesu Kristi wu muut a mbə shikbish fun mo, a wu a Laatəm mə Retnyit kə Candel fun, de mo kə ten shin wur a mbiizuum sə.

⁸ Mbəmənə be wu yit kə mu sekyeen kə cìn Retnyit mə Candel fun, baa a shi gəl aas de nii yist desəər mə shikbish kə butbish kas. Dangbe mə cìn Retnyit mə Candel nə shi gəl aas di baa nii yist kas, gəl aas de nə a mə pətuup məndong kə zeen.

⁹ Gyet wen kən ran nwun ndəən lepran fen nnə taji wu balkaa fuu ashak kə nencìn ngaa mo kas.

¹⁰ Baa gyet wen kən satpwoo a nkaa nencìn ngaa di mə yil desə mo, kə nenrəbet mbii mo, koo wat mo, koo nenyil di moo seyil nkùm mo kas. Katdang wu rəbet kə taji mee mbii bəl wun kə nenyil desə mo kas, be nə a təng kə wun mpwat aku ndəən yil desə kənding-nding mənə.

¹¹ Amma wen kən ran nwun, nə, taji wu balkaa fuu kə ngwar de wu kə pet shin a ngudəm ndang Jesu, dangbe wur kə cìn ngaa, koo rəbet mbii, koo seyil nkùm, koo satpwoo debish nkaa gurum mo, koo shwaamwes, koo ngucìn wat kas. Baa nə ret kə wu se mbiise ashak kə gwar mənə kas.

¹² Baa nə a dak fen mbəkə an tokdyeel nenyil di baa mo a nen dām ndang Jesu mo kas. A wun tokdyeel nenyil de mo ndəən Ekəlisya mo bejee.

¹³ A Naan nwur ntokdyeel nenyil di baa mo a nendəm ndang Jesu kas. Wen sat nənee, <<Wu ceen ngwar debish put aku mbut nwun.>>

6

Pwoo nKaa Dəm Kə Shak Nludyeel

¹ Katdang memee ndəən wun kə mee pwoo nkaa dyemnəən fin, be wu naa nə ret kə wu mang pwoo nə, dām kə nə ntoom kə ngudyeel di baa wu a ngucinzeen kas aa? Baa nə ret kə a nen Naan mo beetpwoo mənə kas aa?

² Baa wu man nə, a nen Jesu mon ntokɖyeel nyil nə kas aa? Katɖang a wun nyool wu tokɖyeel nyil nə, be baa, wu mak beet rep jep pwoo delee-lee mo kas aa?

³ Baa wu man nə, parmeeci be a mun ntokɖyeel Nenlep kə Naan mo kas aa? Katɖang nə aasə, be a me le ɖang baa mə mak beet dyeel di mə yil desə kas ye?

⁴ Katɖang wun kə dyeel mo, be a me le ɖang wuu dəm kə dyeel nə a ntoom kə nen de baa mo a mee mbii pee Ekəlisya mo de kas ye?

⁵ Wen sat desə nə a mbəkə nə shweep wun di. A nə le ɖang kən sat nwun nə, baa wun kə mee gurum deseen ndəən wun, dewur mmak beet dyeel mənə mo nwun nendəm ndang Jesu mo kas aa?

⁶ Kyet nə ret kə ngudəm ndang Jesu mang dyemnəən fir ngudəm ndang Jesu zak, dəm kə wur nludyeel, mbəkə wu ɖar di ntoom ngudyeel de baa wu a ngucinzeen kas wo?

⁷ Katɖang wuu mangshak wu dəm kə nə nludyeel, be nə kám nə, wuu taa wu dee kənding-nding mmənə. Gyel desə be wu yit kə dyemnəən fuu mo wət pətuup wun met aku di wun dəm kə shak nludyeel. Gyel dee a sə be wu yit kə mo seen kaa wun kas aa?

⁸ Dangbe wun shikaa fuu, wuu wət pətuup nshak, kə wuu seen kaa shak zak. Jir di wun a dyemnəən deməndong ndəən Kristi.

⁹ Baa wu man kas aa? Nə, baa nen dəbish mon ndel mmulki Daa Naan kas. Taji wu numkaa fuu kas. Baa nencin mbii debish mo, koo nenseyil nkum mo, koo nencin ngaa mo, koo mish de moo teer kə shak, koo mat di moo teer nshak, koo wat mo, koo nenrəbet mbii mo, koo nenshwaa mwos mo, koo nensatpwoo debish nkaa gurum mo. Koo ɖang nenseen akə gurum mo.

¹⁰ Baa mon mmak ɖel ndəən mulki Naan kas.

¹¹ Gyet yam be pak fuu mo kə cin mbii diisi mo, amma mo kə vvang wun mbut shikbish. Yaksə mo kə le kə wu dee a nen Naan. Yaksə be Daa Jesu Kristi, kə Riin Naan fun, wu kə le kə wu dee a nen ɖin ɖəre mo nyit Naan.

*Wu Shin Dədes nNaan
Shi Fwoshik Fuu Mo*

¹² Meebe mee gurum sat nə, <<Baa mee mbii de nə cii cin di kas.>> Ii, azeen, amma baa a mbii mo jir di mo kə kwoop nə kas, <<Pee wen di, be nə azeen-nzeen nə, baa mee mbii de nə cii cin di wen kas.>> Dangbe baa Wen rəbet dee a kərem kə mee mbii kas.

¹³ Mee gwe tal nənee, <<Mbiise nə a mbə but, kə but a mbə mbiise.>> Nə azeen, amma Naan wu nshirip mo weet. Baa mo leshin kə gurum, a mbə cin mbii debish mo kaa ngaa sə

kas. Dangbe mo leshin kə gurum a mbəkə nə cìn ɗak dī Daa, kə a Daa wur tap kə shin kə gurum nə zak.

¹⁴ Naan wu yool kə Daa a peemúut, be wu nyool kə mun a peemúut shi iiko fin aasə zak.

¹⁵ Baa wu man nə, fwoshik fuu nə mo, a beep kə Kristi kas aa? Chinarang ɗangbe wen mmang mee beep kə Kristi, kə nghan bal nə ashak kə beep mə mat ngaa yii? Baa mənə mmak cìn kas koo dāben!

¹⁶ Baa wu man nə, ngwar dī wu bəlshin fin kə mat ngaa, be wu dee a nan deməndong kə mat ngaa nə kas aa? Mbəɗə mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənēe, <<Mo vəl, mon ndee a nan deməndong.>>

¹⁷ Dangbe ngwar ɗe wu bal shin kə Daa, be mo dee a deməndong ndəən Riin.

¹⁸ Wu swa wu baa aku pee mbii ɗebish mo, kaa ngaa sə. Koo a shikbish ɗedangyii, ɗe gurum kə cìn nə, be wur kə cìn nə a kəbwoon kə fwoshik fin. Dangbe gwar dī wu kə cìn ngaa, be wu kə cìn shikbish a nkaa fwoshik fin.

¹⁹ Baa wu man nə, fwoshik fuu nə a lu kə Riin kə Naan ɗewur tong ndəən wun kas aa? A Naan wu shin Riin mənə wun kə baa wun a mukaa fuu kas.

²⁰ Jesu kə seet kə wun shi mbii ɗekərəm, mbəmənə, be nə a təng, kə wu shìn ɗeɗes nNaan shi fwoshik fuu mo.

7

Pwoo nKaa Dyik

¹ Yaksə, be wen kən rəbet satpwoo nwun nkaa mbii ɗe dī wu ran mo. Nə ret kə gurum tong kəsə nen nlapmat.

² Dangbe mbe jwaan mə cìn ngaa, be nə ret kə koo a mish ɗedangyi, be wur kə mat fin, kə koo a mat ɗedangyi, be war kə mish fer.

³ Nə ret kə mish nə wu cìn mbii ɗe nə ret kə wur cìn mmat fin, kə nə ret kə mat nə waa cìn mbii dī nə ret kə war cìn mmish fer zak.

⁴ Baa mat war kə iiko nkaa fwopshik fer kas, amma mish war wur kə nə. Nə aasə zak, baa mish wur kə mee iiko nkaa fwoshik fin kas, amma a mat wur war kə nə.

⁵ Tajī wu cīi nshak akə fwoshik fuu mo kas, see katɗang wuu ten wu lap ii kə shak nə, wun nnookdī mbe rep mee pee mo nlee ɗak, mbəkə wu lekkaa fuu dī mbe cìn ɗangnaan (leshap kə Naan). Dangbe abwoon mənə, be wu baa wu kaat dī nshak, mbəkə taji nguɗwan gwam wun mbe cīin yaasuk kas.

⁶ Wen kən satpwoo ɗesə mo nwun a kaa chiin sə, baa wen kən sat a mee Wàar nwun kas.

⁷ Azeen, wen ræbet kə, de wun ntong kaa an sə, amma koo weyi, be wu kə lap zuum pee Naan di dyik kə mə gənəən. Naan wu shin zuum mo mmun a shini-shini.

⁸ Yaksə, wen kən sat nen di baa mo kə cindyik kas, kə matkaa mo nə, nə ret kə mo tong kə sə, kaa an sə.

⁹ Dangbe katdang be baa mo mak yaasut kas, be nə ret kə mo cindyik, mbəde ngyel gurun cindyik, met aku di coor se seen ngurum.

¹⁰ Mpee nen de mo kə cindyik, be wen kə mee Wàar di, (baa a an kas, amma a Daa wu kə shin nwen) mbəkə an sat di mo nə. Taji mat waa bəksək kə mish fer kas.

¹¹ Katdang war bəksək kə mish war, be taji war baa cìn mee dyik di zak kas, kasbe, war waaji pee mish waa di, kə mo dak dyik fur di. Taji mee mish wur tudyik kə mat fin kas.

¹² Mpee koor nə mo, be wen sat nə, (baa a Daa wu sat mənə kas, a an), katdang mee ngudəm ndang Jesu, wur kə mat di baa war kə cinzeen kas, dangbe war ræbet tong ashak kə mish fer, be taji wur bəksək kə war kas.

¹³ Katdang mee mat dəm ndang Jesu war kə mish di baa wur kə shinzeen kas, dangbe wur ræbet tong ashak kə war, be taji war bəksək kə wur kas.

¹⁴ Mbəde mish di baa wur kə shinzeen kas, be wur dee a deləlap nyit Naan, mbe mat fin di war kə shinzeen. Kəzak, mat di baa war kə cinzeen kas, be war dee a deləlap nyit kə Naan, mbe mish war dewur shinzeen. Kat kəsə kas, be jep fuu mon ndee a kaa jep kə nenkum mo sə, amma yaksə be mo a deləlap nyit Naan.

¹⁵ Dangbe katdang mish koo mat, de baa mo kə shinzeen kas, moo ræbet bəksək, be wur yit kə mo bəksək di. Katdang nə aasə, be ngushinzeen nə, kyet a mish aa, koo a mat nə ye, be gwe nə kə pee, mbe cìn mbii di wur naa nə ret. Mbəde Naan wur pərep mun a mbəkə mu tong de ryang kə shak.

¹⁶ Wii mat dəm ndang Jesu, cirang yi mman di ye? Ngul yi nyool yi bam wur mish yii? Waa mish ngudəm ndang Jesu, cirang gha mman di yii? Ngul waa nyool a bam mat fwaa yii?

Koo Weyi Tong Nchiit Kə Peede Naan Kə Le Gwe Nə

¹⁷ Koo weyi, be wur tong nchiit kə peede Daa wur le gwe nə di, Naan wur kə pet gwe nə mbe nə. A dəsə nə a Wàar fen pee koo a Ekəlisya dedangyi.

¹⁸ Ngwe di gyet mo kə ten can wur akudang Naan kə pet wur, be taji wur yappee dewur ndee di nsuluk kas. Kə gwar de baa gyet mo kə ten can wur kas, dangbe Naan pet wu, be taji wur waa tang ar di mon ncan wur di kas.

¹⁹ Mbəðə koo di mo can gwe nə, kə koo di baa mo can ngwar nə kas, be baa mənə mo kəkoop nə kas. Dangbe mbii de nə kəkoop nə, a di gurum ntap kə Wàar kə Naan mo bejee ðak.

²⁰ Koo weyi, be wur tong di ndəən peedi gyet wur kənə, akudang Naan kə pet wur sə.

²¹ Katðang gyet waa a kərem, akudang Naan kə pet gha, be taji mənə daampee nwaa kas. Dangbe katðang waa mak katpee, mbəkə a dee di a mukáa fwaa, be a gung kə a kat nə di.

²² Ngwe di gyet Naan pet wur be wur kuði a kərem, ðangbe yaksə, be wur dee a mukáa fin ndəən Daa. Nə aasə zak, gwe de gyet wur a laa lu kaa de Naan pet wur, amma yaksə gwe mənə dee a kərem mə Kristi.

²³ Jesu Kristi sərəp wun a shi toom dekarəm, Mbəmənə be taji wu dee a kərem mə gurum mo kas.

²⁴ Nə aasə, ðyemnaa mo, koo di gyet mo pərəp wun a ndəən tong deðangyi, be nə ret kə mu tong di a ndəən tong mənə ashak kə Naan.

Talpwoo nKaa Gwoor

Mo Kə Matkaa Mo

²⁵ Pwoo nkaa nen de baa mo kə cindyik kas, be baa wen kə mee Wàar pee Daa di, mbe mo kas. Dangbe wen kən sat a pan fen, kaa gwe di ndəən kambok kə Naan, be gurum mo mak shinzeen wen sə, be wen kən pan nə,

²⁶ Mpee mbii daampee di mo di yaksə, be wen naa nnə nə ret kə taji gurum cindyik kas.

²⁷ Dangbe katðang waa kə mat, be taji a tang ar mbe tudyik nə kas. Katðang baa waa kə mat kas, be taji a tang ar mbəkə a lapmat di kas.

²⁸ Dangbe katðang waa cindyik, be baa waa cìn a shikbish kas, kə katðang mee reep cindyik, be baa war cìn shikbish kas. Dangbe jir kəsə, nen di mo cindyik, be mon nkat jeel mə yil nə. Mbəmənə, nnaa fen be taji gurum cindyik kas, mbəkə taji wur shwaajeel.

²⁹ Mbii de wen kən rəbet sat nə ndesə ðyemnaa mo, peedi Naan wur kə ten bələp nə le, nə kə wul kus. Yool nyaksə, be nen de mo kə mat mo, be mo tong kaa baa mo kə cham cindyik kas sə.

³⁰ Nen di mon mmaap, be mo tong kaa nen di baa mon mmaap kas sə. Nen di mon nretnyit, be mo tong kaa baa mo a nretnyit kas sə. Nen di mo nkaa nweer mo, be mo tong kaa nen di baa mo kə mee mbii kas sə.

³¹ Nen di moo cìn ðak kə mbii mə yil desə mo, be mo tong kaa baa mo kə cham cìn mee mbii kə mbii mə yil nə mo kas sə. Mbəðə mbii de mə yil desə nə mo nkaa ðel seet.

³² Dyeen nwen, kə taji wu daampee nsuk kas. Ngwe di baa wu kə cindiyik kas, be wur le pətuup fin a nkaa mbii di mo a mə Daa. Wur pan a ar di wur ncìn ɗak di mo ret di nDaa nyit.

³³ Dangbe ngwar di wu kə cindiyik, be wur kə le pətuup fin a nkaa mbii mə yil nə mo, wur kə pan a ar di wur ncìn mbii de mo ret di mmat fin nyit.

³⁴ Desə nə le kə pan fin mo bak vəl mmənə. Mat di baa war kə cindiyik kas, koo reep, be war le pətuup war a nkaa ar di war ncìn mbii de mo ret di nDaa nyit, kə ar di war ndee a ɗebang ndəən nan, kə ndəən Riin. Dangbe mat di war kə cindiyik, be waa le pətuup fer a nkaa mbii mə yil nə mo, di war ncìn, mbəkə nə ret di mmish fer nyit.

³⁵ Wen kən sat ɗesə a mbəkə nə ɓam wu wun di, baa wen cii a cindiyik nwun kas, dangbe wen sat pwoos sə mo a mbəkə mbii mo ɗam di nwun ndəre-ndəre, kə mbəkə wu cìn ɗak mə Daa di shi pətuup məndong.

³⁶ Katɗang nə dampee mə gwar, kaa baa wur pee cìn be de ndere nmat kwam fin kas ɗang katɗang coor mat kə jar dampee nwur, ɗang wur nan nə ret kə mo cìn dyik di, be nə ret kə wur cìn be de nə nbut pan wur, baa wur pee cìn a shikbish kas.

³⁷ Dangbe katɗang be wur naa nə, baa nə a təng kə wur cindiyik nreep fin kas, kə wur ɗar kə pan fin nkaa mbii di wur naa nə ret nwur, kə wur fes le pətuup fin ɓalɓal nə, wur mmak tap kə waar, be wur cìn a mbii de nə ret.

³⁸ Ngwe de wur cindiyik, be wur cìn a mbii di nə ret, dangbe gwe di baa wur cindiyik kas, be wur cìn a mbii de nə waa ret met.

³⁹ Mat war a nder mish fer, har parpuus di wur mmuut. Katɗang mish nə muut, be waa kə pee mbe cindiyik koo a weyi di war kə rəbet, dangbe təng a gwe di wur ndəən Daa.

⁴⁰ Amma katɗang a nnaa mənə, be war ntong shi retniyit met, katɗang war nook cindiyik. Pan fen, be wen kə Riin Naan zak.

8

Tal nKaa mBiise Də Mo Kə Shìn nKùm Mo

¹ Yaksə, pwoos nkaa mbiise di mo kə ten shìn nkùm mo, mə man nənee, <<mun jir mun kə man >> Man nii le kə gurum ɗyeepkàa, dangbe wal nii tap ɗyik gurum kàa rəret.

² Katɗang mee gurum kə pan nə, wuɗi man mee mbii, be baa wu kə man mee mbii kaade nə ret kə wur man sə kas.

³ Dangbe gwe de kə wur wal nNaan, be Naan man gwe mənə.

⁴ Yaksə, pwoo nkaa se mbiise de mo kə ten shin nə nkùm mo, mə man azeen nə, baa kùm mo kə mee seen kas. Kəzak, mə man nə, Naan wur a bishin bejee dak.

⁵ Koo di pak mbii mo di, de moo pet mo a naan mo, di mo ndəən dengnaan, koo de mo ndəən yil desə, mbəde naan mo di des, kə daa mo di des zak.

⁶ Dangbe jir kəsə, be pee mumun di, be Naan wur a məndong bejee, dewur a puun fun, a wur le mbii mo jir, kə a mbə wur dangbe mun kə seen. Daa fun wur a məndong bejee zak, wur Jesu Kristi, di a ndəən wur be Naan le mbii mo jir, kə a ndəən wur be mun kə seen.

⁷ Dangbe baa a gurum mo jir mo kə man zeen desə nə kas. Pak mo kə fes loot kə kùm mo hakyeng, har mbə cicinsi, be katdang mo se mbiise, be moo pan nə mbiise nə a mə kùm. Baa pan de mputuup fur nə bal kas, kə mo pan nə, wudun kə dee, a dewuwat mbə mbiise.

⁸ Baa mbiise mak ji kə mun kus kə Naan kas. Koo di mu se mbiise, be baa mun nshee di kas, kə koo di baa mu se mbiise kas, be baa mun ntaa mə kat kas.

⁹ Dangbe wu tap taji katpee fuu mbe cìn mbii di wuu rəbet nə dee a mbii canshii nen di baa shinzeen fur nə bal kas.

¹⁰ Mbəde katdang mee gwar de baa shinzeen fin nə bal ndəən mbii desə mo kas, wur naa gha gwar di waa kə man, aa se mbii nlukùm, be baa nən nshin bal nwur ndəən pətuup wur be kə wur se mbiise di mo kə ten shin nə nkùm kas aa?

¹¹ Nə aasə, be shi man fwaa, gha le kə dyemnəən fwaa di Kristi kə muut mbe wu, wu dee a deləloom.

¹² Katdang gha cìn mbii mənə, be gha cìn shikbish nkaa gənan, mbəde gha kə le kə pətuup fin di baa nə kə dar balbal kas nə pal, kəzak, gha cìn shikbish a nkaa Kristi shikaa fin.

¹³ Mbəmənə, katdang mbii de wen nse, nən ndee a mbii le canshii ndyemnəən fen, be baa wen nkudī kən se mbiise mənə zak kas, mbəkə taji wen le kə dyemnəən fen canshii kas.

9

Pwoo nKaa Jeplep Jesu Kristi Mo

¹ Baa wen mak cìn mbii di wen kən rəbet kas aa? Baa wen a laalep Kristi kas aa? Baa wen kən ten naa Daa fun Jesu Kristi kas aa? Baa gyet a Wen satpwoo Naan nə nwun, dangbe wu dee a nen dəm ndang Daa kas aa?

² Koo di baa pak gurum mo lap an kaa laalep Kristi sə kas, be nə a təng wen a laalep Kristi pee wun di. Mbəde wun a langtəng mə dak fen kaa laalep Kristi sə pee Daa di.

³ A desə nə a mbii di wen kən sat, nen di moo chakpwoo ndang wen.

⁴ Baa wen kə pee mbəkə wen se mbiise kə shwaa mbii shwaa be dak fen kas aa?

⁵ Baa wen kə pee, mbe lapmat di war a ngudəm ndang Jesu, kə wen pan war ndang sen kas aa? Kaadə koor jeplep kə Kristi mo, kə dyemnəən mə Daa mo, kə Pita moo cìn sə kas aa?

⁶ Aa koo a wen kə Barnabas bejee de təng see mə cìn dak aku mu kat mbiise de mun nse di aa?

⁷ A mee shiitoo dedang wur kə cham kwat shool dak di wur cìn nshin ye? A wii kə cham kop anab mbong, be baa wur nyool se làa anab nə kas yi? A wii kə cham kyeer long mo, be baa wur nshwaa wur mo nə kas yi?

⁸ Kyet wen kən sat desə nə a shi pan mə gurum wo? Baa Wàar Mosis nə sat aasə zak kas aa?

⁹ Mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Wàar Mosis nənee, <<Taji a lep shang nkus randong mpwoo, <<kaadə nə nkaa tərəng dəben mbong <<mbəkə aas nə put di kas.>> Naan wur kə pan aa randong mo aa?

¹⁰ Dangbe gyet wur le kə mo ran Wàar mənə mo a mbe mun gurum. Mbəkə gwe di wur kop kə gwe di wur diip, be mo cìn dak fur di shi canciin mbe se dəben nə.

¹¹ Katdang mun, muu ten mu kop a mbii di nə a mə Riin mbut nwun, be baa nə ret, kə wuwun wu bam mun kə mbii di mə yil nə mo kas aa?

¹² Katdang pak gurum moo kat mbii desə mo pee wun di, be baa nə ret kə mun, mu kat mbii mo des met mumo nə pee wun di kas aa? Baa mun muu le təng nwun, mbəkə wu shin mbii desə mo di mmun kas, dangbe muu gung mbii mo jir, a mbəkə taji mu daam sekyeen mpwoo deret mə Kristi kas.

¹³ Baa wu man nə, nen di moo cìn dak ndəən Lu Naan dedes, be moo kat mbiise fur a nLu Naan dedes nə kas aa? Kə baa wu man nə nen di moo wus mbiizuum a peewus mbiizuum mo, be moo se a pak mbiizuum nə kas aa?

¹⁴ Nə aasə zak, be Daa wu satpwoo nə. Nen di moo satpwoo deret ngurum mo, be nə ret kə mo kat mbiise fur a debut zak.

¹⁵ Dangbe, baa wen kən cham cìn dak kə iiko fen desə kas, kə baa Wen ran lepran desə nwun, a mbəkə wu shin mbii mo di nwen kas. Ngyal desə be wen muut, met a kudi mee gwe le mbii di wen kən canjoom nkaa nə dee a mbii debuu.

¹⁶ Mbədə koo di wen kən satpwoo deret nə, be baa wen kə pee mbe canjoom kas. Dangbe kən satpwoo deret nə a mbedə, a Naan wur kə letəng an, mbəkə an satpwoo nə di. Jeel di mbe wen, katdang baa wen satpwoo deret nə ngurum mo kas.

¹⁷ Katdang di wen kən satpwoo nə a shi dyen fen, be di wen nkat kwat. Dangbe wen kən satpwoo deret nə ngurum mo, baa a shi dyen fen kas, mbedə a dak di Naan wur kə le nə nsar fen mməna.

¹⁸ Kwat fen nə a meyii? A kwat fen nən ndesə, a peedi Naan wur kə shĩnpee nwen, mbəkə wen satpwoo deret nə ngurum mo shi zuum, baa wen kən cìn dak kə iiko fen mbe tang kwat pee wun di kas.

¹⁹ Koo di baa wen a kərem kə mee gurum kas, dangbe wen kən ten nle sen a kərem kə gurum mo jir, mbəkə wen jì di kə gurum mo des nDaa.

²⁰ Mbə nen Yahudi mo, be wen dee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa. Kəzak, nen Yahudi mo, a ndər Wàar Mosis, be wen dee a kaa mo sə, koo di baa wen shikáa fen an a nder Wàar Mosis kas. Dangbe wen kən dee a kaa nen di mon ndər Wàar Mosis nə sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa.

²¹ Mpee nen di baa mo kə Wàar kə Mosis kas, be wen dee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo di nDaa. Dangbe wen kən tap kə Wàar Naan. Azeen wen a ndər kə Wàar mə Kristi.

²² Mpee nen di baa mo kə bal ndəən shinzeen kas, be wen fwang mo, mbəkə wen jì kə mo nDaa. Wen kən ten dee a mbii mo jir, pee gurum mo di jir, mbəkə koo di a ndəən ar defangyi, be wen bam pak mo di.

²³ Wen kən lesen ndəən mbii mo jir, a mbe pwoo deret nə, kə mbəkə wen kat pak deret mə pwoo deret nə di zak.

²⁴ Baa wu man nə, ndəən kwoon mə sushii, be gurum mo des moo shwe, dangbe a nguməndong kə lap zuum nə bejee dak kas aa? Nə aasə zak, nə ret kə wu shwe, mbəkə wu kat zuum nə di.

²⁵ Koo weyi, di wur a ngusushii, be wu naa nkar shin fin ndəən mbii mo jir. Wur kar shin fin, mbəkə wur lap zuum di nii kəlak kə wat di, amma mumun, muu lap a zum di baa nən cham wat kas.

²⁶ Baa wen kən su a buu-buu kas, kə cutpee di wen kən cìn nə, baa wen kən cut a buu kas.

²⁷ Dangbe wen kən cìn kə sen fen, mbəkə sen fen nə bal di, kə nə dee di ndər fen kaa kərem sə, mbəkə taji abwoon di wen kə satpwoo deret nə ngurum mo, dangbe mo yool baa kə wen shikáa fen məwoon kas.

10

Gwakshik nKaa Seyil nKùm Mo

¹ Dyemnaa mo, wen rəbet kə wu man, gyet puun fun mo jir, mo a nder nluu, kə gyet mo jir mo can am Bahar Denaat mo del ryang ndang Mosis zak.

² Gyet mo cìn baptisma mmo jir a ndəən nluu, kə ndəən am bahar kaade gyet mo dəm ndang Mosis sə.

³ Gyet mo jir, mo se mbiise di gyet Naan shin mmo di nə a mə Riin.

⁴ Gyet mo jir mo shwaa am di Naan shin mmo. Mbēdi gyet mo shwaa am di gyet nə jì put mbut jwak. Gyet jwak desə nə mwaan ndang mo. Gyet jwak desə a Kristi shikáa fir.

⁵ Jir kəsə, be baa gyet Naan wur kat retnyit kə pak mo kas. Mbəmənə be mo murep des a naaryil.

⁶ Yaksə, be mbii desə mo jir, mo dee a mbiikám mumun. Mo gwak mun, mbəkə taji mu coor mbii debish mo, kaade gyet mo cìn sə kas.

⁷ Taji wu dee a nenkum mo, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə kas, kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal mə Naan sə nənee, <<Gurum nə mo tong nyil, <<mbəkə mo se gwom kùm, <<kə shwaa mwes, <<kə mo yool a təng mbe cìn kook.>>

⁸ Taji mu cìn ngaa kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har gurum mo ngal laarvəl baakun, mo murəp parpuus məndong.

⁹ Taji mu kam Daa kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, be har gyet nwòo mo, twe mo.

¹⁰ Taji mə chakpwoo ndoom-ndoom kas, kaade gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har mo murəp nsar kə ngulep mə muut.

¹¹ Mbii di gyet nə kat mo, nə dee a mbiikám pee mun di. Mo kə ten ran mo, a mbəkə mo gwak mun di, mun de peekyes kə bit nə mo kə jì a nkaa mun.

¹² Mbəmənə, be koo a weyi, di wur kə pan nnə wudin kə dar balbal, be wur tap, taji wur pal kas.

¹³ Baa mee jwaan de nən nkat wun di kas, see a di nən nkat koor gurum mo jir zak. Naan wur a nguzeen, baa wur nyit kə mee jwaan kat wun, de nən mmet mbal fuu kas. Dangbe a shi jwaan nə, be nwun nle ar put nə di zak, mbəkə wu mak gung jwaan nə di.

¹⁴ Mbəmənə dyemnaa mo, taji wu seyil nkùm mo kas.

¹⁵ Wen kən katpwoo wun, a kaa nen de mo kə dyen sə, Naan wur kə ten kám ar nə wun sə. Mbəmənə, be wu beet kə suk, nkaa mbii di wen kən sat nə.

¹⁶ Katdang mu mang laadaa mə Se Tong Ashak di muu pəlang Naan mbe nə, be baa wu man nə, muu bəl a káa fun mo ashak kə Kristi ndəən toom fir kas aa? Gill aas de muu yilang sə, be baa wu man nə, muu bəl a káa fun ndəən fwoshik Kristi kas aa?

¹⁷ Mbədə gill aas nə a məndong, di muu yilang nə mə mu se ashak. Nə aasə zak, mun di des, dangbe mun a nan deməndong, mbəde muu se a gill aas deməndong.

18 Wu pan nkaa nen Iisreal mo ndaen nan, nen di moo se ndaen mbiizuum di mo wus na, be moo bal a kaa fur ka Naan di moo shin na nwur.

19 Wen kan rabet sat a meyii? Kyet mbiise di moo shin nkum, mana a mee mbii ee? Koo a kum na a mee mbii ye?

20 Hai yo, wen kan sat a na, mbii di nenkum moo gap mpee cin zuum, be moo shin na a riin debish mo, baa moo shin zuum na a nNaan kas. Baa wen rabet ka wu balkaa fuu mo ashak ka riin debish mo kas.

21 Baa wun mmak shwaa mbut laadaa ma Daa, ka wu waa wu shwaa mbut laadaa ma riin debish mo zak kas.

22 Taji mu cin mee mbii di nan nle ka Naan cin tuup kas. Kyet mun, mu bal met wur wo?

Wu Cin Mbii Mo Jir

Mba Shin Dades nNaan

23 Gurum mo sat na, <<Mu mak cin koo meye, di mu rabet.>> Na azeen, dangbe baa a mbii mo jir di mo mak dik wun koo moo koop na mba gurum kas.

24 Taji mee gurum tang mbii de mo ret mukaa fin kas. Amma na ret ka wur tang a mbii di mo ret mba niyee mo.

25 Wu se mbii di moo sarep mo ndaen lutuk ma luwaa mo. Taji wu talpwoo kas, mba pan di na ndaen patuup.

26 Mbadema mo ka ten ran ndaen bat haal Naan nane, <<Yil na ka mbii de mo ndaen na jir, mo a ma Daa.>>

27 Katdang mee gwar di baa wur ka shinzeen nDaa Jesu kas, wur pet wun mba sese ashak ka wur. Katdang wuu lap ii, nna wun ndem, be wu se mbii di wu nle a kyeen fuu. Taji wu tal kas, mba pan di na ndaen patuup fuu.

28 Amma katdang mee gwe ka ten sat nwun nane, <<Mo ka ten shin luwaa des na nkum.>> Be taji wu se luwaa na kas, mba gwar de wu sat pwoo mana nwun, ka mbe pan de na ndaen patuup.

29 Baa a mbe pan muu mo kas, amma a mbe pan ka gwar na. Mbame dang pan ka mee gurum nan nci nwen, mba katpee de wen ka na, mbe cin mbii di wen kan rabet yi?

30 Katdang wen palang Naan mbe mbiise fen. Be cirang dangbe gurum moo leshap debuu nkaa wen, mba mbiise di wen kan ten palang Naan nkaa na yi?

31 Mbamane, be koo a mbii dedangyi de wuu cin, koo a se mbiise, koo a shwaa mbiishwaa, be wu cin mbii mo jir mba shin dehai Naan.

32 Taji wu le ka mee gurum canshii kas. Koo dang di gwe na a ngu Yahudi koo baa a ngu Yahudi kas, koo di a Ekalsiya ma Naan.

33 Kaada wen kan gung mbaka wen cin mbii di mo shang di ngurum mo jir. Baa wen kan tang a deret mukaa fen kas,

ɔ̃angbe wen kən tang a ɔ̃eret mə gurum mo ɔ̃es, mbəkə mo kat ɔ̃am wur ɔ̃i.

11

*Mat Mo Paakaa Fur
a Pee Seyil nNaan*

¹ Wu mwaan ndəən shiimwaan fen, kaadi wen kən mwaan ndəən shiimwaan mə Kristi sə.

² Wen kwoop wun, mbedə wuu pan an ndəən mbii mo jir, kə wuu mwaan ndəən kám də wen kám mo nwun zak.

³ Amma wen rəbet kə wun man nə, a Kristi wu a kaa kə koo a mish ɔ̃ɔ̃angyi, kə a mish wu a kaa kə mat fin, kə Naan wu a kaa kə Kristi.

⁴ Mbəmənə koo mish ɔ̃ɔ̃angyi ɔ̃i wu cìn ɔ̃angnaan (leshap kə Naan), kə satpwoo Naan ndəən ɔ̃uu kə gurum mo kə kaa fin a pəpaa, be wur jì kə yitluwaan nkaa Kristi ɔ̃i a wu a kaa fin mmənə.

⁵ Koo mat ɔ̃ɔ̃angyi ɔ̃i war cìn ɔ̃angnaan (leshap kə Naan), kə satpwoo kə Naan ɔ̃i baa war Paakaa war kas, be war jì kə yitluwaan nkaa mish war. Dewur a kaa fin, kəzak, be war ɔ̃e a kaa mat ɔ̃i mo sak kaa nwar ngau sə mmənə.

⁶ Katɔ̃ang baa mat Paakaa fin kas, be nə ret kə war saa shweepkaa fer. Amma katɔ̃ang saa shweepkaa koo sak shweepkaa nən nji kə yitluwaan mmat, be nə ret kə war Paakaa fer.

⁷ Baa nə ret kə ngumish Paakaa fin kas, mbedə Naan ɔ̃ak mish a kaa shin sə, kə wur kám a ɔ̃ɔ̃es kə Naan. Amma mat war kə kám a ɔ̃ɔ̃es mə mish.

⁸ Baa gyet Naan ɔ̃ak mish a shi fwoshik mə mat kas, ɔ̃angbe gyet wur ɔ̃ak mat a fwoshik mə mish.

⁹ Kəzak, baa gyet Naan wu le mish a mbe mat kas, amma gyet wur le mat a mbe mish.

¹⁰ Mbəmənə, be nə ret kə mat Paakaa war, kə nə kám ɔ̃i nə, war nder kə mish fer, kə mbe nenlep kə Naan mo zak.

¹¹ Jir kəsə, be seen fun ɔ̃i mun kə nə ndəən Daa, be baa mat war ɔ̃yik kə mish fer kas, kə baa mish wur ɔ̃ik kə mat fin kas zak.

¹² Mbɔ̃ɔ̃i gyet Naan wu ɔ̃ak mat a shi mee ɔ̃yes kə mish, kə nə aasə zak, yaksə be a mat war kə làa mish. Mbii moo pwat a pee Naan ɔ̃i jir.

¹³ Wun shikaa fuu, wu beetpwoo ɔ̃esə nə, kyet nən ndere mbəkə mat war cìn ɔ̃angnaan (leshap kə Naan) nNaan ndəən kuur kə gurum mo, ɔ̃e baa war Paakaa war kas wo?

¹⁴ Koo a shi ɔ̃yen, be nə kám nwun kas aa? Nə a mbii yitluwaan kə mish wur ɔ̃yel shweepkaa shwal-shwal.

¹⁵ Amma katɔ̃ang be mat war ɔ̃yel shweepkaa ɔ̃eshwal-shwal, be mənə a mbii jwat nwar kas aa? Mbɔ̃ɔ̃ə mo shin

sheepkåa dëshwal-shwal nə nwar, a mbəkə waa Paakåa war dī.

¹⁶ Amma katdang mee ngwar kə rəbet beetshik nkaa pwoo dəsə, be baa mumun, koo Ekəlisya mə Naan mo, baa mu loot kə mee ar dī nə a mə seyil nNaan dī nə dīk kə mənə kas.

Təkook Kə Se Tong Ashak

¹⁷ nDəən wàar dəsə, be baa wen kwoop wun kas, mbedə kuur fuu nə baa nii kwoop nə kas. Mbedi katdang wu jì wu kaat ndəən kuur fuu, be mbii dī wuu cìn nə mo, be baa mo ret kas. Nii waa wuwat gurun mo met aku dī nən mbam mo.

¹⁸ To, dīnshee nə, katdang wu kuur, kaa Ekəlisya sə, mbe seyil nNaan, be baa pwoo fuu moo dəm ndangshak kas, har kaade de wen kələng pwoo mənə, be wen doom shinzeen nə.

¹⁹ Baa nə kə mee kyetwoo kas, nə a təng, kə mo kat bəkshak dī ndəən wun, mbəkə mo man nen dəm ndang Naan de dərə nə mo dī azeen-nzeen.

²⁰ Katdang wu jì wu kaat ashak, be baa wuu se a Tong Ashak mə Daa nə kas.

²¹ Mbədə katdang wu doom se nə, be koo weye wur yaa se mbiise dī wur jì kəni, har wuu le kə neenlāa mpak mo, kə pak moo shwaa be yiirkaa dī.

²² Kai! Baa wun kə tul dī wun nse kə shwaa dī kas aa? A me le dāng wuu toklong shi nkuur mə Ekəlisya kə Daa ye? Kə a me le dāng wuu shin yitluwaan nen dī baa mo kə mee mbii kas yi? Wen nsat a me nwun mbə mbii kaa dəsə sə yi? Wen nkwoop wun aa? Hai yo, baa wen nkwoop wun kas koo dəben.

Ar Se Tong Ashak

Mə Daa, Də Nə Ret

²³ Wen lap kām dəsə nə a pee Daa də, de wen kən shin nwun sə zak. Nə, mpar dī gyet mo seet Daa Jesu dī, be Daa Jesu wur mang gill aas.

²⁴ Abwoon dī wur kə cìn dāngnaan (leshap kə Naan) mə pələng Naan nkaa gill aas nə, be wur yilang nə, wur sat nənee, <<Dəsə nə a fwoshik fen, <<dī wen kən shin nə mbe wun, <<Wu naa nshin aasə, <<mbəkə taji wu muunshik nwen kas.>>

²⁵ Nə aasə zak, be abwoon dī mo se mbiise, be wur mang laadaa, be wu sat nənee, <<Laadaa dəsə nə a bəlemcuk shi toom kə Naan depwoo, dī nə ndəən toom fen. Katdang koo a pərangye dī wun nshwaa am anab ndəən laadaa nə, be wuu shwaa nə a mbəkə taji wu muunshik wen kas.>>

²⁶ Shii kə dəsə nə a nə, koo a pərangye dī wuu se gill aas nə, kə wu shwaa am anab ndəən laadaa nə, be wuu cìn a langtəng nkaa muut kə Daa Jesu, har pardī wur mbaa jì.

*Se Tong Ashak**Mə Daa nDəən ar Debish*

²⁷ Katdang mee gwe kə se gill aas nə kə shwaa am anab ndəən laadaa mə Daa nə, baa a ndəən ar dīn dəre kas, be gwe mənə kə cīn a shikbish nkaa fwoshik mə Jesu kə toom fir mmənə.

²⁸ Nə ret kə gurum shee kyamshin fin akudang wur se gill aas, kə shwaa am anab dī nən ndəən laadaa mə Daa nə.

²⁹ Mbədə katdang baa gurum manshii kə shin mə Daa Jesu kə toom fin nə kas, dangbe wu kə se gill aas kə shwaa am anab dī nə ndəən laadaa mə Daa ni, be gwar mənə kə jī aa dyeel nkaa fwoshik fin mmənə.

³⁰ A nii le, dangbe pak fuu mo a gok, kə baa pak mo kə bal kas, har pak fuu mo des, mo kə murəp.

³¹ Amma katdang mə kyamsun fun mo azeen-nzeen, kə mə cīn mbii mon ndəre-ndəre be baa Naan tokdyeel mmun kas.

³² Amma Naan wur tokdyeel mmun, kə wur kar mun, a mbəkə taji wu ncandyeel debish mmun ashak kə gurum debish, dī mo ndəən yil desə, parkyes kə yil nə kas.

³³ Mbəmənə, dyemnaa mo, katdang wu kuur ashak mbe Se Tong Ashak mə Daa, be nə ret kə wu dānaa shak.

³⁴ Katdang neenlāa mmemee fuu, be nə ret kə gwar mənə sese ntul fir akudang wur jī kuur nə. Mbeekə taji Naan wur candyeel debish nkaa wun jir, a peekuur fuu nə. Pwoo nkaa koor mbii dī mo dee dī, be see pardə wen wul pee wun dī, dangbe wen nsatpwoo nwun nkaa mo jir.

12*Zuum dī Riin kə Naan**wur Shin nGurum Mo*

¹ Dyemnaa mo, pwoo nkaa zuum dī Riin Naan wur shin ngurum. Baa wen rəbet kə wu nook manshii nə kas.

² Wu man nə, kaade gyet wu kudī a nenseyil nkūm mo, be wuu seyil nkūm de baa mo kə seen kas, shi ar mo shinə-shinə.

³ Wen rəbet kə wu man nə, baa mee gwe, dī wur katpwoo shi Riin Naan, wur mmak sat nənee <<Jesu candoor!>> kas, kə baa mee gurum mak cīn langtəng nənee, <<Jesu wur a Daa.>> Katdang baa wur mwaan a ndəən Riin Naan kas.

⁴ Zuum dī Riin kə Naan wur shin ngurum mo, mo dī shinə-shinə, amma a Riin deməndong wur cīn mo ngurum mo.

⁵ Dak mo dī shinə-shinə, amma Daa a məndong.

⁶ Man dī gurum moo cīn dak dishik mo shinə-shinə, dangbe a Naan deməndong wur cīn man nə ngurum mo, mbəkə mo cīn dak nə dī.

⁷ Riin Naan wur kām shin ngurum mo ndəən ar mo shinə-shinə, mbəkə mo cīn dak de nə mbam niyee mo dī jir.

⁸ Mee gurum, be Riin Naan nə shin a zuum mə man satpwoo nwur shi seen, kə mee gurum be Riin nə shìn a zuum mə man mbii nwur.

⁹ Mee gurum, be Riin nə shin a zuum mə cinzeen nwur, kə mee gurum be Riin nə shin a iiko nwur mbe bar nenchənkoom mo.

¹⁰ Mee gurum be Riin Naan nə shin a zuum mə cìn mbii aapwoo nwur, kə mee gurum be Riin Naan nə shin a iiko mu satpwoo Naan gwe nə. Mee gurum be Riin wur shin a man mə bàkyit nzuum de mo put a pee Riin Naan di, kə riin di baa mo put a pee Naan di kas zak. Mee gurum be Riin wu shin a zuum mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə ngwar mənə. Kə Mee gurum zak, be wur shin a zuum de mə manshii kə pəring ləpwoo mə gurum mo shinə-shinə gwe nə.

¹¹ A Riin Naan desə wur məndong, di wur shin zuum desə mo ngurum mo shinə-shinə zak, kaade wur naa nə ret nwur nyit sə.

Fwoshik Fun Nə Kə Beep Mo Des

¹² Kristi wur a kaa fwoshik kə gurum sə. Kaade wu man nə, shin kə gurum nə kə beep mo des, amma jir kəsə be fwoshik kə gurum nə a məndong bejee dak, koo di nə kə beep mo shinə-shinə.

¹³ Mo cìn baptisma mmun jir a ndəən Riin deməndong, aasə be mu dee a deməndong, koo di mun a nen Yahudi mo, koo di baa mun a nen Yahudi mo kas, koo di mun a kərem mo, kə koo di mun a jeplu mo zak. Mun jir, be muu ten mə shwaa a bwut Riin Naan deməndong.

¹⁴ Baa fwoshik kə gurum nə kə beep a məndong bejee kas, amma nə kə beep mo a des.

¹⁵ Katdang shii sat nənee, <<mbəde baa wen a sar kas, be baa wen a memee mbut fwoshik kə gurum kas.>> Koo de shii sat pwoo mənə, be baa nən nnook dee a memee mbut beep mə fwoshik kə gurum kas.

¹⁶ Kəzak, katdang be kom sat nənee, <<mbəde baa wen a yit kas, be baa wen a memee mbut fwoshik kə gurum kas.>> Koo de kom sat pwoo mənə, be baa kom nən nnook dee a memee mbut shin kə gurum kas.

¹⁷ Katdang di fwoshik kə gurum nə a yit jir, be de gurum kə kələngpee a shi meyii? Katdang di fwoshik kə gurum a kom jir bejee, be de cirang gurum nkələng du kə mbii mo di yi?

¹⁸ Amma Naan wur lebeep mo shinə-shinə ndəən fwoshik kə gurum, kaade wur naa nə ret nwur nyit sə.

¹⁹ Katdang be di beep nə a məndong bejee dak, be di fwoshik kə gurum nə a nneyi?

²⁰ Kaadə beep kə gurum mo di des, amma be fwoshik kə gurum nə a məndong bejee dak,

²¹ mpeemənə, be baa yit mmak sat nsar nə, <<Baa wen kən rəbet wii kas.>> Kəzak, baa kaa mmak sat nshii nənee, <<Baa wen kən rəbet wii kas.>>

²² Azeen, baa nə aasə kas, mbedə rep beep di muu naa mo kaa baa mo kə bal kas sə, be mo kəkoop nə des mbe fwoshik kə gurum.

²³ Kə muu tap kə beep di muu bák mo des zam. Beep de mo mbut nsun funu mo, di baa mo ret naa kas, be muu tap kə mo rəret.

²⁴ Dangbe baa muu shin dedes mənə mbeep fun deret naa nə mo kas. A Naan wur tap le fwoshik kə gurum aasə, mbəkə beep di baa mo kə bal kas, be mu tap di kə mo rəret zak.

²⁵ Mbəkə taji mee bəksak yool ndəən fwoshik kə gurum kas. Amma koo a beep dedangyi be nii tap kə gənəən.

²⁶ Katdang jeel taa nkaa mee beep nə, be koor beep nə mo jir mon nshwaajeel nə. Amma katdang mo kwoop mee beep nə, be koor beep nə mo jir, mon ncìn retnyit ashak kə beep mənə.

²⁷ Wun jir wun a fwoshik kə Kristi, koo a weye ndəən wun, be wur a memee mbut mbeep fin.

²⁸ nDəən Ekəlisya, be Naan wu kə bələp gurum mo le shinə-shinə. Din nshee, be wu kə bələp jeplep kə Jesu mo, devəl, be wu bələp nensatpwoo Naan mo, dekun, be wur kə bələp nenkám mo. Kə wur bələp nen cìn dak mə mbii aapwoo mo. Dangbe wur kə bələp nen bar gurum mo, kə nenbam gurum mo, nennaa gurum mo, mbəkə mo cìn dak di ndəre-ndəre, kə nnen katpwoo mo shi liispwoo mo shinə-shinə zak.

²⁹ Baa a gurum mo jir a jeplep kə Jesu kas. Baa a gurum mo jir mo a nensatpwoo Naan kas. Baa a gurum mo jir mo a nen kamkam kas. Baa a gurum mo jir mo cìn dak di mə aapwoo kas.

³⁰ Baa a gurum jir moo mak barr gurum mo kas. Baa a gurum jir mo kə mak katpwoo shi liispwoo mo shinə-shinə kas. Baa a gurum mo jir, di moo mak yakshii mbii di moo sat shi liispwoo mo shinə-shinə kas.

³¹ Dangbe nə ret kə pətuup fuu mo dee a nkaa zuum di mo kəkoop nə met ndəən zuum desə nə mo. Yaksə, be wen nkám wun mee mbii de nə ret kə wu cìn met koor mbii mo jir.

13

Wal

¹ Katdang wen mak katpwoo shi ləpwoo mə gurum mo, kə mə nenlep Naan mo, dangbe katdang baa an kə wal ndəən

pətuup fen kas, be wen dee a kaa wal tuul de nən nfii sə, koo kaa wal kungguleng sə.

² Katdang be Wen kə zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì, kə wen manshii mbii desəsok mo, har kə koor seen mo jir, kə koo dī wen kə shinzeen dī nə le kə wen sat njwak mo yool aku, a peede mo dī, be katdang baa wen kə wal ndəən pətuup fen kas, be baa wen a mee mbii kas, koo dəben.

³ Koo de wen shin long fen mo jir ngurum mo shi zuum, kə koo de wen shin sen fen mbəkə mo wus nə dī, be katdang baa wen kə wal kas, be baa nii mee koop pee wen dī kas, koo dəben.

⁴ Wal nə a gung mbii mo, kə naajeel gurum mo zak. Baa wal nə kə cìn zuur koo canjoom kas koo wup nsat kas.

⁵ Baa wal nə kə roop, koo toklong ngurum mo kas. Baa wal nə kə đar a nkaa mbii de mo ret nə nyit bejee đak kas. Baa wal nə kə langtuup, koo nə wet nyaa shikbish de gurum kə nə mputuup kas.

⁶ Baa wal nə kə kat retnyit kə mbii debish mo kas, amma wal nii kat retnyit a ndəən mbii dī mo azeen.

⁷ Wal nə kə gung ndəən mbii mo jir, kə nii shinzeen ndəən mbii mo jir zak. Wal nii canciin ndəən mbii mo jir, kə nii yaa sat ndəən mbii mo jir.

⁸ Baa wal nii kyes kas, har ngaa-ngaa. Amma satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì mon ndel dəm, kə zuum mə iiko mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, mon ndel dəm. Manshii mbii mo, be mənə ndel seet zak.

⁹ Azeen baa man fun nə a de kəgam kas, kəzak, satpwoo Naan nkaa mbii de mo pə jì, baa nə a degəgam kas.

¹⁰ Amma katdang pardī gwe dī wu a degəgam wu njì, be mbii dī baa mo a degəgam kas, mon ndel dəm sə.

¹¹ Kaadə gyet wen kuđi a lāa, be wen kən katpwoo a kaa lāa sə. Wen kən cìn a pan njep mo ndəən pətuup fen, kəzak, wen kən cìn mbii mo a kaa lāa sə. Amma, yaksə kaade wen a ngunan, be wen yit đak dī mo a mə jep mo jir.

¹² Mbii dī muu naa mo yaksə, be muu naa mo a shir-shir kaade muu naa muriin ndəən mbii naayit dī baa nə naapee rəret kas sə. Amma parmeeci be mun nnaa mbii mo rəret shi yit kə yit. Yaksə be mbii de wen man mo akáa-akáa bejee đak, amma parpuus mənə be wen mman mbii mo ndəre-ndəre jir, kaade Naan wur kə ten man wen sə.

¹³ Mbii mo de kun, de baa mon cham del kas, mo a shinzeen, kə le pətuup, kə wal, amma wal nə des met mmo jir.

14

*Zuum Də Riin Naan
Wur Shin nGurum Mo*

¹ Nə ret kə wu naa tong ndəən wal, kəzak, wu le pətuup fuu mo nkaa zuum di Riin wur shin mo, met jir, be a zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii di mon ncin.

² Koo a weyi di wu kə katpwoo a shi mee ləpwoo decə, be wur katpwoo aa Naan, baa wur katpwoo aa gurum mo kas. Mbədə baa mee gurum man mbii di wu sat nə kas, wur sat a mbii di mo a səsok ndəən bal kə Riin.

³ Dangbe koo a weyi, dewur sat a mbii de Naan kəcin nwur, mbəkə wur sat di ngurum mo, be wur leshap aa gurum mo jir mmənə. Mbəku wur bal kwak di ngurum mo, kəzak, mbəkə wur gang kwak mo di, kə mbəkə wur caa mo di.

⁴ Ngwe dewur katpwoo a shi mee ləpwoo decə, wur bam a kaa fin bejee. Amma gwe di wur sat a pwoo di Naan kə shin nwur, mbəkə wur sat di ngurum mo, be wur bam a Ekəlisya nə jir.

⁵ Wen rəbet kə wun jir, wu katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, amma dyen nwen nə, di wun jir, wun nsat a pwoo de Naan kə shin nwun, mbəkə wu sat de ngurum mo. Ngwe di wur sat a pwoo de Naan kə shin nwur mbəkə wu sat di ngurum mo, be gwar mənə met gwar di wur kə katpwoo shi mee ləpwoo decə, see koo katdang be mee gurum di, di wur mmak pəring kə pwoo nə akudang, mbəkə nə bam Ekəlisya nə di.

⁶ Yaksə dyemnaa mo, katdang wen dəm pee wun di, dangbe wen katpwoo kə wun a shi ləpwoo mo shinə-shinə, be kyet nghan kə mee koop nə pee wun di wa? Katdang baa nghan dəm aa mee lep depwoo nwun pee Naan di, koo mee man, koo mee pwoo di Naan wu kə shin nwen, mbəkə nghan kám di nwun kas, be baa nə kə mee koop nə pee wun kas.

⁷ Koo dang a mbii cìn kook di baa mo kə mee seen kas, kaa koor kə ndeng-ndeng sə, katdang baa ngutaa nə, taa doo nə rəret kas, be cirang dang gurum mmanshii kə kook di gwar nii taa di yi?

⁸ Kəzak, katdang baa ngutaa feer wu taa doo nə rəret kas, be cirang dang gurum mon dak sut mbe lek yi?

⁹ Nə aasə zak kə wun, katdang wu sat mbii mo a shi ləpwoo decə di baa gurum mo manshii nə rəret kas, be cirang dang gurum mon mmanshii kə mbii di wuu sat nə di yi? Katdang nə aasə, be pwoo di wuu sat nə, be kut kə mang nə del dəm kə nə sə zhaap.

¹⁰ Azeen ləpwoo mo di shinə-shinə ndəən yil desə, kə koo a dedangyi, be nə kə manshii nə.

¹¹ Dangbe katdang baa wen manshii ləpwoo di mee gurum kə sat kas, be gwar mənə a məzep pee wen di, kə wen dee a məzep pee gwar mənə di zak.

¹² Nə aasə zak kə wuwun. Kaadə wun wuu fes wu coor zuum mo di Riin kə Naan wur kə Shin mo, be wu gung kə wu cìn dak di, a shi zuum de mon ncìn mbam mbe dyik Ekəlisya nə.

¹³ Mbəmənə, ngwar de wur katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, be wu dangnaan (leshap kə Naan), mbəkə Naan wu shin zum mə man pəring shii kə mbii di wur nsat nə mo di zak.

¹⁴ Mbədə katdang wen dangnaan (leshap kə Naan) nNaan shi mee ləpwoo diidik, be riin fen nii dangnaan (leshap kə Naan) nə zak, dangbe baa pan fen nii koop nə kas.

¹⁵ Katdang nə aasə, be wen ncìn a meye? Wen ndangnaan (leshap kə Naan) shi riin fen, kə wen dangnaan (leshap kə Naan) shi pan fen zak. Wen ncìn kook ndəən riin fen, kə wen ncìn kook nə shi pan fen zak.

¹⁶ Katdang waa dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan ndəən kuur a shi riin fwaa bejee, di baa gurum mo kəlong mbii di gha sat nə kas, be cirang mon nsat nənəe <<nə akəsə>> mbe dangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang di gha sat nə ye? Mbədə baa gurum nə mo man mbii di gha sat nə kas.

¹⁷ Koo dang di dangnaan (leshap kə Naan) fwaa mə pəlang Naan nə ret nNaan nyit, be baa nə bam gəngang kas.

¹⁸ Wen pəlang Naan, mbədə wen kən leshap mo shi ləpwoo mo shinə-shinə met nwun jir.

¹⁹ Dang be ndəən kuur mə Ekəlisya, be ngyel wen satpwoo mo a paat bejee, di gurum mon nkəlong, kə nə kám mbii mo zak, met di wen nsatpwoo mo ngal kaapaat shi ləpwoo mo shinə-shinə de baa gurum mo manshii nə kas.

²⁰ Dyemnaa mo, taji wu cìn pan kaa jep mo sə kas, wu dee kaa jep mo sə ndəən mbii debish mo, dangbe wu dee kaa nennan mo sə ndəən pan fuu mo.

²¹ Mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənəe, <<A shi gurum di moo leshap decə mo, <<kə a shi ləpwoo kə məzep mo, <<be wen nkatpwoo nen desə mo, <<a dishik dangbe jir kəsə, <<be baa mon nkəlong wen kas, Daa wur sat aasə.>>

²² Katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, nə dee a bee naa man mbe nen di baa mo shinzeen kas. Satpwoo di Naan kə shin mmee gurum, mbəkə wu sat mbii di ngurum mo, mənə a mbe nen di mo kə ten shinzeen mo, baa mənə a mbe nen di baa mo kə shinzeen kas.

²³ Mbəmənə katdang nenyil Ekəlisya mo kaat ashak, dangbe koo weyi wu doom leshap shi ləpwoo mo shinə-shinə, be katdang nen di baa mo man mee mbii kas, koo nen di baa

mo kə shinzeen kas, mo jì ðel ndəən kuur fuu nə, be wu pan nnə, mon nsat nə wun a nentar mo kas aa?

²⁴ Dangbe katdang be koo weyi wur sat a pwoo kə Naan, be katdang mee gurum di baa wur kə shinzeen kas, koo gwar di baa wur man mee mbii kas, wur jì ðel ndəən kuur fuu nə. Be pwoo Naan di wuu sat nə, nən nle kə gwar mənə man nənnee azeen-nzeen di a ngushikbish, be pwoo dewur kələng nə, nən mbiyang pətuup fin.

²⁵ Mbii di gwar mənə kə pan mo a səsok ndəən pətuup fin, be mon nkāa put agaak, kə har wu ntaa nyil, kə wu seyil di nNaan, kə wur nsat di nə, azeen-nzeen Naan wu di nnaar fuu.

Ar Seyil nNaan Ashak

²⁶ A mbii de wen kən rəbet sat nə ndesə, dyemnaa mo. Katdang wu kuur ashak mbe seyil nNaan, be memee fuu kə kook mə kwoop Naan, kə memee kə mbiikām, kə memee kə pwoo di Naan kə woo nwur, kə memee kə satpwoo ndəən ləpwoo decə mo, kəzak, memee kə pəring mbii di moo sat shi ləpwoo decə nə mo. Wu yit kə mbii desə mo jir, mo dee a mbii de mon cìn bal Ekəlisya nə.

²⁷ Katdang mee gurum mo man katpwoo shi ləpwoo decə mo, be gurum mo kaa vəl koo kun sə, mo katpwoo nə ndangshak-ndangshak, be nə a təng mee gurum pəring shii mbii de mo sat nə ngurum mo jir.

²⁸ Dangbe katdang baa mee gurum di, dewur mmak yakshii mbii de ngusatpwoo shi ləpwoo decə nə wu sat kas, be gwar mənə dok tətək ndəən kuur Ekəlisya nə, be see wu leshap mənə a ndəən pətuup fin kə Naan bejee dak.

²⁹ Gurum mo kaa vəl koo kun sə, mo leshap de Naan wur kə shin mo, mbəkə mo sat nə di ngurum mo. Nə ret kə kwoor nə mo beetshii kə mbii di mo sat nə.

³⁰ Dangbe katdang Naan wu shin mee pwoo mee gurum dewur di ndəən kuur nə, mbəkə wur sat di ngurum nə mo, be nə ret kə gwar dewur nkaa leshap nshee sə wur dok tətək.

³¹ Wu mak satpwoo kə Naan nə ngurum mo ndangshak-ndangshak, mbəkə koo weyi be wu kām mee mbii di kə nə bam pətuup nwur di zak.

³² Zuum mə satpwoo Naan, nə a nder kə ngusatpwoo Naan nə.

³³ Baa Naan wur a Naan dewur cìn mbii mo a burish kas, amma wur a Naan dewur tap cìn mbii mo ndangshak-ndangshak ndəən ryang. ndəən Ekəlisya mə nen dəbang mo jir,

³⁴ nə ret kə, mat mo dok tətək ndəən kuur mə Ekəlisya mo. Baa mu rəbet mmo, kə mo leshap di kas. Amma nə ret kə,

mo sham kə káa fur mo, kaadí Wàar kə nen Yahudi mo sat sə.

³⁵ Katdang mo rəbet man mee mbii, be mo tal pə mish fur mo ntul. Mbēdī nə a mbii shweeppee, mbəkə mat katpwoo ndəən kuur kə Ekəlisya mo.

³⁶ De mo shee pwoo kə Naan nə a shi wun aa? Koo a wun a nen dī pwoo Naan nə wul pee wun dī bejee dak yi?

³⁷ Katdang mee gurun kə pan nə, wudīn a ngusatpwoo Naan, koo wudī kə zuum dī nə a mə Riin, be nə ret kə gwar mənə man nə, mbii de wen kən ran nwun nə a Wàar Naan.

³⁸ Katdang gwar mənə chii kələng pwoo desə nə mo, be taji wu kələng wu kas.

³⁹ Mbəmənə, dyemnaa mo, wu le pətuup fuu mo a nkaa satpwoo kə Naan, kə taji wu cii katpwoo ndəən ləpwoo mo shinə-shinə kas.

⁴⁰ Amma wu cìn koo a meyii ndəən dyen, kə ndangshak-ndangshak zak.

15

Yool Jesu a Peemúut

¹ Dyemnaa mo, yaksə be wen rəbet baa lepan dī nwun, nkaa pwoo deret, de gyet wen kən sat nə nwun, de gyet wuu lap nə, kə de wu shinzeen, dī wuu dar a nkaa nə zak.

² A shi pwoo deret desə nə, be wuu kat bam wur katdang be wu yaa pwoo dī nghan kən sat nə nwun balbal. Katdang aasə kas, be shinzeen fuu nə a debuu.

³ Mbii dī gyet nghan kən lap nə, be wen kə shin a nə nwun, dī nə kə kwoop nə hakyeng nə Kristi wu muut mbe shikbish fun mo, kaadī mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə.

⁴ Mo wum wur, be wur yool a peemúut par shii dekun, nchiit kə mbii dī mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan sə.

⁵ Wur shee kámshin fin mPita, dangbe wu kámshin fin njeplep fin dekaapaat baavəl sə mo.

⁶ Abwoon mənə, be wur kámshin fin nenshínzeen mo, dī mo met kambəlpàat a nook məndong. Pak nenyil de jì mo naa wu, mo dī des de mo kudīn kə seen, amma pak mo kə ten murep.

⁷ Wur kámshin fin nJemis zak, kə jeplep fin nə mo jir.

⁸ Dangbe a peekyes nə, be wur kámshin fin nwen zak, wen de an a kaa làa de mo taa làa, be baa tar làa nə kə wul kas sə.

⁹ Mbēdī nghan a delee mbut jeplep kə Jesu nə mo. Baa dī nə ret kə mo pet wen a memee mbut jeplep Jesu mo kas, mbəde gyet wen kən shin jeel Ekəlisya Naan.

¹⁰ Amma mbe deret Naan, be wen de, a agwe de wen a nə yaksə sə. Dəret desə de Naan wu shin nwen, nə kə cìn dak

des ndəən wen. Har wen kən cìn đak shibal met jeplep fin nə mo jir. Dangbe jir kəsə, be baa a wen cìn đak mənə mo kas, đangbe a đeret Naan de nə cìn đak ndəən pətuup fen.

¹¹ Nə aasə, koo di gyet, a Wen satpwoo nə, koo di gyet a mo satpwoo nə, be muu sat a mbii đeməndong, kə wun wuu shinzeen a pwoo mənə.

Yool Kə Nenmumuut mo

¹² Katdang moo satpwoo nə, Kristi wur kə yool a peemúut, be a me le đang pak fuu moo sat nnə, baa mee yool a peemúut di mbe nen di mo kə ten murəp mo kas yi?

¹³ Katdang baa mee yool a peemúut di, mbe nen di mo kə ten murəp kas, be nə kám nə, baa Kristi wur kə yool a peemúut kas mmənə.

¹⁴ Katdang be baa di Kristi wur kə yool a peemúut kas, be pwoo đeret, di muu sat nə dee a debuu, kə be de shinzeen fuu nə dee a debuu zak.

¹⁵ Be di mə dee a nen cìn langtəng mə đung mo nkaa Naan, mbedə muu cìn langtəng nkaa Naan nə, a Naan wur yool kə Kristi a peemúut. Amma katdang di nə azeen-nzeen nnə, baa nen di mo kə ten murəp mon nyool a peemúut kas, be baa Naan wu kə yool kə Kristi a peemúut kas mənə zak.

¹⁶ Katdang baa nen di mo kə murəp mon nyool kas, be baa Kristi wur kə yool kas zak.

¹⁷ Katdang di baa Kristi wur kə yool a peemúut kas, be shinzeen fuu nə dee a debuu, be de har yaksə, wuu tong di a mbut shikbish fuu mo vit.

¹⁸ Be di nen di mo kə ten murəp mbut Kristi, mo kə dee a diiləloom mo mmənə zak.

¹⁹ Katdang di canciin fun ndəən Kristi nə a mbe seen di mə yil diisi đak, be di mə dee a mbii naajeel, met koor gurum mo jir.

²⁰ Yaksə Naan wur kə yool kə Kristi a peemúut azeen-nzeen. A wur a đinshee, mə yool a peemúut, mə nen di mo kə ten murəp mo jir.

²¹ Kaadə gyet, muut nə del ndəən yil đəsə, a mbe nguməndong, nə aasə zak, be a mbe nguməndong, be Naan wur nyool kə gurum di mo kə ten murəp mo a peemúut zak.

²² Mbedə a mbe Adam be gurum mo jir mo murəp, nə aasə zak, a ndəən Kristi be gurum mo jir mon nyool a peemúut kə seen.

²³ Dangbe koo meye be mo a ndangshak-ndangshak. A Kristi wur a đinshee mə yool a peemúut akudang. Katdang wur mbaaji, đangbe nen wur mon nyool a peemúut zak.

²⁴ Dangbe peekyes kə yil nən nji wul, be Kristi wur nshin mulki nə nNaan puun, abwoon di wur kə ten twe koo a mulki, kə iiko, kə koo a bal đedang ye.

²⁵ Mbədə təng Kristi wur ncìn mulki nə har parpuus də Naan wur nle shaarlek kə Jesu mo dee nder shii fen.

²⁶ Shaarlek də wur ntu nə a peekyes nə, a muut.

²⁷ Mbədə Naan wur kə ten le mbii mo jir nder shii fen. Kaadə mo kə sat sə nənee, <<mo kə le mbii mo jir nder shii fen.>> Be nə dee agaak nnə, baa a Naan dee nder fir kas, amma Naan wur kə le mbii mo jir nder kə Kristi.

²⁸ Dangbe, abwoon di mo kə le mbii mo jir, nder mulki mə Naan, be Làa nə wur shikáa fen, wur nleshin fen nder kə Naan. Naan di wur le mbii mo jir nder Kristi, mbəkə Naan wur se mulki di nkaa mbii mo jir.

²⁹ Yaksə, katdang be də baa mee yool a peemúut di kas, be di nen de moo cìn baptisma mmo a koppee kə nen di mo kə murəp, be mon nkat a meye? Katdang di baa mee yool a peemúut di kas, be a me le dangbe gurum moo cìn baptisma a koppee kə nenmuut mo ye?

³⁰ Kəzak, be di a me le dangbe muu lappee, kə muu shwaa jeel di kəsə shidaar-shidaar yi?

³¹ Dyemnaa mo, wen kən naa muut, koo a puus dedang yi. A roop di wen kənə ndəən wun, di nə a seen fun ndəən Kristi Jesu, Daa fun, a nə le dang wen sat pwoo mənə.

³² Katdang di gyet wen cìn lek ashak kə luwayil mo nyil Afisus a mbe pan mə gurum dak, be ləbet di wen nkat nə a me yi? Katdang be baa mo yool kə nen di mo kə ten murəp a peemúut kas, <<Be wu yit kə mu se, mu shwaa, mbəkə dədaar be mə murəp di.>>

³³ Taji wu yit kə mee gurum ngwam wun kas. Katdang gurum kə mwaan ashak kə nendebish mo, be məse fin nən ndee a debish zak.

³⁴ Wu baa wu ji ndəən pan fuu mo kaadi nə ret kə wu cìn sə, kə wu nook cìn shikbish. Wen kən sat nwun nə, baa pak fuu mo man Naan kas. Wen kən sat diisi a mbəkə nə shweep wun di.

Fwoshik Də Gurum kə Yool Dishik a Peemúut

³⁵ Meebe, mee gurum ntal nənee, <<Chinarang dangbe nen di mo kə ten murəp, mon mbaa yool di a peemúut kə seen yi? Mon nyool a shi nkan fwoshik dedang yi?>>

³⁶ Waa mwen! A man nə, katdang a kop cirem ndəən yil, be see cirem nən nwam, dangbe às mbii di a kop nə kàa put.

³⁷ Katdang a kop mee cirem nyil, be baa waa kə iiko nkaa nə kas, amma waa kəkop a às nə bejee dak. Bishmee be, nə a às shwaa, kas meebe mee cirem dedik.

³⁸ Dangbe Naan wur nshin mee fwooshin di nnə, kaade wur kə ten le nə sə. Koo às cirem dedangyi, be Naan wur ntap shin fwooshin kə nə dík.

39 Baa nan mo a nchiit-nchiit jir kas. Gurum mo kə nan muru ɔyik, kə luwa mo kə nan muru ɔyik, kə nyer mo kə nan muru ɔyik, kə pupwap mo kə nan muru ɔyik zak.

40 Mun di kə fwoshik di mo a mə dengnaan, kə mun di kə fwoshik di mo a mə yil desə zak. Amma fwoshik fun di mo a mə dengnaan, ret kə dedes kə mo dík zak kə fwoshik fun de mo a mə yil desə.

41 Ret dedes mə puus nə dík, ret kə dedes mə tar nə dík, kə mə zar mo dík zak, jir kəsə, be pak ret kə dades, mə zar nə moo met nshak zak. Mo de kə dedes fur mo shinə-shinə.

42 Nin ndee aasə zak, parpuus di nen di mo kə ten murep, mon nyool a peemúut. Kaadə mo wum gurum, be fwoshik fin nə wam, amma kaadə Naan wu nyool kə gurum a peemúut, be baa fwoshik fin nən nwam di zak kas.

43 Kaadə mo wum gurum, be nii bish naa, kə baa nə kə bal kas, amma parpuus de Naan wur nyool kə nə a peemúut, be nən yool a ndəən dades, nən nret naa zak.

44 Kúm gurum di moo wum nə aa fwoshik mə nan bejee dak, dangbe parpuus di Naan wur nyool kə gurum a peemúut, be nə den a fwoshik mə riin. Kaadə fwoshik di nə a mə nan nə di sə, be azeen-nzeen fwoshik de nə a mə riin nə di zak.

45 Mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Naan wur shee le Adam wur a gurum deseen.>> Amma Adam de mə kyes nə, wur a Riin, kə wur shin seen ngurum mo.

46 Baa gyet a gwe mə riin wur shee ji kas, amma gyet a gwe mə nan shee ji dangbe gwe mə Riin kə waaji.

47 Gwar de gyet Naan shee le wur, be gyet Naan dak wur a shi yil, dangbe gwar devəl nə wur tong adeng sham di.

48 Nen di mo a mə yil nə, be mo a kaa gwar di gyet Naan shee dak wur shi yil nə sə. Dangbe nen di mo a mə deng, be mo a kaa gwar di gyet wur tong adeng sham di sə.

49 Kaadə muu lep a fwoshik di nə a kaa mə gwar de gyet Naan dak wur a shi yil sə, be mun nyool mə lep a fwoshik de nə a kaa mə gwar dewur tong adeng sham di sə zak.

50 Dyemnaa mo, wen kən sat nwun agaak nə, baa gurum ndəən məse mə nan kə toom, mak sekoop mə mulki Naan kas. Kə baa mbii dewam, nən mmak sekop a koppee kə mbii di baa nii cam wam kas, zak.

51 Wu lekom, kə wen sat mee mbii de nə a səsok di nwun. Baa mun jir mun mmurep kas, amma Naan wur nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.

52 Kəlak kaa dyaapyit (kup yit chəər wang) sə, parpuus di mon ntāa feer di mə kyes nə, be nen di mo kə ten murep, mon nyool kə seen. Baa mon mbaa wam di zak kas. Dangbe mon nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.

⁵³ Mbədə nə a təng parpuus mənə, be fwoshik fun di mo a mə wam, mon nlep sun di baa mənə mon cham wam kas zak, kə sun fun di mo a mə muut, be baa mon cham murəp kas zak.

⁵⁴ Abwoon di fwoshik fun di mo a mə wam, mo lep fwoshik di baa mon cham wam kas, kə fwoshik fun di mo a mə muut, mo lep fwoshik di baa mon cham murəp kas zak. Dangbe səmpwoo di mo kə ten ran nə ndəən bəət haal kə Naan nən ngam di, de nə sat nənee,

<<Mo kə see koorong kə muut hakyeng kənding-nding.

⁵⁵ Muut, koorong fii nə a nneyi?

Muut, bal fii di wii twe gurun mo dīshik sə nə a nneyi?
>>

⁵⁶ Bal mə twapee kə muut nə a shikbish, kə a mbə Wàar dangbe shikbish nə kat iiko.

⁵⁷ Dangbe yaksə, mə pəlang Naan, dəwur shin se koorong mmun ndəən Daa funu Jesu Kristi.

⁵⁸ Mbəmənə dyemnaa mo, wu dər balbal. Taji wu le kə mee mbii tər wun kas. Dangbe wu sat a ncìn dāk mə Daa shidaar-shidaar, mbəde wu man nə, koo a dāk dēdangyi de wuu cìn nə mbe Daa, be baa nən cham dēe a mbii dēbuu kas, koo dāben

16

Shin mbiizuum mBe

Bam Nen Naan Mo

¹ Yaksə, be pwoo nkaa kok shool di wun ntul nə mbe bam nen Naan de mo nyil nJudiya, nə ret kə wu cìn kaade gyet wen kən sat Ekəlisya di mo ndəən yil nGalati mo cìn sə.

² Koo a puus Láadi dēdangyi, be nə ret kə koo weye wu le mee shool mbe shin zuum nciit-nciit kə bal fin, mbəkə katdang parpuus de wen ndem pee wun di, be taji wu dēe ncak mee shool kas.

³ Katdang wen ndem wul pee wun di, be wen nshin lepran Nen de wuu ten wu bələp mo, mbəkə mo dām di kə shool nə yilkaam nJerusalem.

⁴ Katdang wen naa nə ret, kə wen dām nJerusalem, be mon ndem ashak kə wen zak.

Mbii De Pool

Wur Rəbet Cìn Mo

⁵ Wen nji pee wun di, abwoon de wen kən dām nyil mMasidoniya, mbədə wen kən Rəbet yaa ar nə dēl dām a nyil mMasidoniya nə.

⁶ Meebe wen mpan nyém pee wun di mbe rep pee mo nlər dāk, kə meebe wen ntong pee wun di mbe tar kut, mbəkə wu bam wen di, a ar mwaan fen, koo pee dēdang ye di wen ndem di.

⁷ Dyeen nwen nnaa wun zam, baa a de wen nnaa wun, be wen a ar del dām kēlak-kēlak kas. Katdang Daa wur rābet, be wen ncanciin mbe dām tong pee wun di pan pong.

⁸ Amma wen ntong mpeesā nyil Afisus, har see parpuus mā serābet mā Pentikos.

⁹ Mbēdā, pee de nwen des mpee desā, mbākā wen katpee cīn dāk deret, kā di nii koop nā ndāen nyil Afisus nā zak. Koo de gurum mo des moo cii dāk fen nā.

¹⁰ Katdang Timoti wur dām wul pee wun di, be wu kaat wur rāret nnaar fuu. Taji wu le mee kēarmuut yaa wur kas, mbedā wur kā cīn a dāk kā Daa, kaade wen kēn cīn sē zak.

¹¹ Taji mee gurum bāk wur kas, amma nā ret kā wu bām wur ndāen mwaan fin, mbākā wur sekyeen di kā mwaan fin nā ndāen ryang, kā mbākā wur waaji di pee wen di zak, mbedā wen kēn leyit mbe naa waaji fin ashak kā pak dyemnaa mo zak.

¹² Yaksā, pwoo nkaa dyemnāen fun, Apolos, dī wen kēn satpwoo nwur shībal nā, nā ret kā wur dām naa wun ashak kā dyemnāen mo. Baa gyet dyeen nwur ndām pee wun di nciit kā mēnā kas, dangbe katdang wur nkatpee, be wur ndām pee wun di.

Pwoo De Mā Kyes Nā

Kā Tokshik

¹³ Wu tong shi gongpee, kā wu dār bālbāl ndāen shinzeen fuu. Wu dee a nengung mo ndāen pātuup, kā nendebal mo.

¹⁴ Wu cīn dāk fuu mo jir ndāen wal.

¹⁵ Wu man nā, gyet a nentul kā Stifenas mo a nen dī gyet mo shee shinzeen ndāen nyil Akaya, kā mo shin sut fur mo mbe cīn dāk dī mo bām nen Naan mo dī zak. Wen kēn dang pā wun dyemnaa fen mo,

¹⁶ kā wu mwaan ndang mase kā gurum mo kaa mēnā mo sē, kā wu mwaan ndang koo weyi de wu shin kāa fin, mbe cīn dāk mā bām wur, ashak kā mo.

¹⁷ Nā fes ret nwen nyit zam, mbe jī kā Stifenas kā Fortunatus, kā Akaikus, mbedā mo jī kā mbii mo nwen a koppee fuu, mbii de baa dī wen kā mo kas.

¹⁸ Kēzak, mo caa wen, kaade dī moo caa wuwun sē. Gurum mo kaa mo sē, nā ret kā wu shin dedes mmo.

¹⁹ Ekēlisya de mon nkwang yil mā Eshiya moo lep tokshik fur mo dām pee wun di. Akwila kā Priskila, kā Ekēlisya dī moo kaat ashak ndāen tul fur, mo lep tokshik mā nen dām ndang Jesu mo dām nwun ndāen sām kā Daa.

²⁰ Dyemnāen fun, dī mo mpeesā, moo lep tokshik fur mo dām pee wun di jir. Wu tok kā shak ndāen wal kaa mā nen dām ndang Naan mo sē.

²¹ A wen Pool, kən ran tokshik desə nwun, shi sar fen.

²² Koo ngwar dedangyi de baa wur wal nDaa kas, be wu yit kə gwar mənə dee a mbii caan Naan. Daa fun wur mbə waaji.

²³ Dəret kə Daa fun Jesu nə tong ashak kə wun jir.

²⁴ Wal fen nə tong ashak kə wun jir ndəən səm kə Kristi Jesu. Nə aa sə.

Pwoo devəl də Pool ran nen Koronti mo

Tokshik

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool laaləp mə Kristi Jesu, shi rebet Naan, kə nsar kə dyemñəən fun nə Timoti. Wen kən lep lepran desə nə dəm pee Ekəlisya joon Naan di moo nKoronti, kə nenseet ndang Jesu di mo ndəən yil Akaya jir.

² Deret, kə ryang mə Naan puun fun, kə mə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

³ wen kən pəlang Naan puun Daa fun Jesu Kristi. Puun di wur gam kə kussuk mə naajeel. Naan di wur a ngubam mun jir.

⁴ A wur bam mun mbut njeel fun mo jir, mbəkə mə katpee bam nen di moo shwaajeel mu shinə-shinə shi bam di mu mə kat nə pee Naan di sə zak.

⁵ Kaade mu shwaajeel des, ndəən jeel de Kristi wur kə shwaajeel sə, bə Naan wur mbam mun des ndəən Kristi aasə zak.

⁶ Katdang mu shwaajeel, bə nə a mbə gang pətuup fuu mo, kə nə a mbə bam fuu zak. Katdang Naan wur bam mun, bə nə a mbə bam wun zak, di nən nle kə wu gung caan jeel di wuu shwaa nə mo, kaa mun sə zak.

⁷ Mbəmənə bə canciin fun di nə ndəən wun, baa nə mak yoon kas, koo lee. Pe gyet di mu man nə, kaadi wuu shwaajeel ashak kə mun sə, bə wun nkat bam ashak kə mun aasə zak.

⁸ Dyemnaa mo, muu rebet kə mə le nwun npan, nkaa jeel di mə shwaa nə ndəən yil Eshiya. Gyet jeel nə fes ten mun toon-toon hakyeng, har gyet nə met mmun mbal, kə har gyet mu put kə pətuup fun mo nə, baa mun mbar kas.

⁹ Kə gyet mə naa kaa mo can a dyeel tukáa mmun sə, dang nə cín aasə, a mbəkə taji mu gángkáa fun a nkaa sun fun mo kas, amma mu gángkáa fun nə mo a nkaa Naan bejee dak. Naan di wur yool kə gurum mo a peemúut.

¹⁰ Naan wur ten put kə mun ndəən muut nə, kə wur mbə put kə mun ndəən muut nə zak. Mun mə shinzeen nə, wur waa put kə mun ndəən muut nə ryang zak.

¹¹ Wu bam mun shi dangnaan (leshap kə Naan) fuu mo, mbəkə gurum mo des mo pəlang Naan di mbə mun, mbə bam di Naan wur cam cín nə mmun. Pe di Naan wur lap dangnaan (leshap kə Naan) di gurum mo des moo cín nə mbə mun.

Pool Dar Kə mWaan Wur

¹² A mbii de mu canjoom dikə ndesə, apan di ndəən pətuup fun mo kə cìn langtəng nə, tong fun ndəən yil desə nə a shi pətuup məndong, pə Naan, kə pee wun di zak. Baa a shi mee seen di nə a mu gurum mo kas, amma a shi deret mə Naan.

¹³ Baa mu ran a mee pwooo deluk nwun ndəən ran nə kas, dang a pwooo nkaa mbii de wun mmak tang nə, bə wun mmanshii nə zak. Wen canciin nə, wun mmanshii nə rəret.

¹⁴ Kaade wuu ten wu manshii nə lee sə nə, wun mmak canjoom shi mun, kaade mumun ncanjoom shi wun sə zak, parde Daa fun Jesu wur nji ndəən yil desə zak.

¹⁵ A mbəde gyet wen naa nə ret aasə, a nə le dang gyet wen kə rebet dām pee wun di nshee, mbəkə wu kat deret di kaa yit vəl sə.

¹⁶ Wen kən rebet taa pee wun di, a ar dām mMasidoniya, kə katdang wen dām mMasidoniya nə, bə wen nji taa pee wun di zak, mbəkə wu bam wen di a ar dām nyil nJudiya.

¹⁷ Ashe! Kaade di wen rebet cìn kəsə, bə wen cìn a mbii de nkan mmənə aa? Aa koo, wu yee nə wen kən cìn mbii a buubuu, kaadi gurum mə yil nə moo cìn sə yi? De wen nsat nənee, <<Ii, Ii>> dangbe nbwoon, bə wen waa sat nənee, <<haiyoo, haiyoo>> Zak aa?

¹⁸ Kaade Naan wur a nguzeen sə, bə pwooo de muu sat nwun, baa nə a <<Ii>> Kə <<haiyoo>> Kas.

¹⁹ Pwooo di gyet Silas kə Timoti kə wen, mu sat nwun nkaa Jesu Kristi lāa Naan, bə baa pwooo mənə a Ii, koo haiyoo kas. Amma ndəən Naan, bə koo a pərangeye, bə pwooo mənə a <<Ii>>

²⁰ Pe gyet di pwooo de Naan wur tuweerpwooo mo jir, bə mo gampwooo mənə mo a ndəən Jesu, kə a mbə Jesu dangbe muu sat nənee, <<Nə aasə>> Zak mbəkə mo le Naan di a dedes.

²¹ A Naan di wur bəlep mun le dyik, a wur le mun ashak kə wun ndəən Kristi.

²² Wur bii naa man wur nkaa mun, nə mun a mu wur mo. Wur shin Riin wur debang mmun ndəən pətuup fun mo, mbəkə Riin nə kām di mmun mbii de wur le nə mmun a kyeen.

²³ Amma wen pet Naan a langtəng fen nə, mbii de di nə le kə wen nook dām nKoronti nə, a mbəkə taji wen lejeel nwun kas.

²⁴ Baa muu gung a mbəkə mu le təng di nwun nkaa mbii di wu shinzeen nnə kas koo lee, mbəde wuu dar balbal ndəən shinzeen nə. Amma muu cìn dak ashak kə wun, mbəkə wu kat retnyit di.

2

¹ Wen lepan ndəən pətuup fen nə, baa wen mbaa dām pee

wun di kas, mbəkə taji wen wàt pətuup nwun.

² Katdang bə wen wàt pətuup nwun, bə a wii ndee di a de wur nle retnyit nwen yi? A wun nen di wen wàt pətuup nwun, bə a wun ncaa wen.

³ A mbəmənə, bə wen ran-ran nə nwun, mbəkə katdang wen jì pee wun di, bə taji wen kat mee mbii wàt pətuup mbut nwun, nen di wu le retnyit nwen kas. Wen shinzeen nwun jir nə, retnyit fen nə a muu jir zak.

⁴ Wen ran-ran nə nwun a shi pətuup deewuwat hakyeng, kə shi yitmwa, kə jeel des zak. Wen ran-ran desə, baa a mbəkə wen wàt pətuup di nwun kas, amma a mbəkə wu man di nə, wen wal nwun zam.

Fwo Shikbish nGwe De Wur Del Dika

⁵ Katdang mee ngwe wàt pətuup mmee gurum, bə baa ngwe mənə təkook a pətuup mənə bejee dak kas, amma wur təkook aa pətuup muu, koo a pətuup mə pak fuu mo. Baa dyen nwen nsatpwoo shibal nkaa ngwe mənə kas.

⁶ Mpee nkaan ngwe mənə, bə kar de wuu ten shin nwur, nə mak.

⁷ Amma yaksə, bə ngyel wu fwo di ngwar mənə, mbəkə wu bam wur di, mbəkə taji pətuup de wat wur nə waa sət daampee nwur hakyeng.

⁸ Mbəmənə wen dang pee wun, wu sət wu kám wal fuu moo nwur.

⁹ Gyet wen ran-ran nə nwun, a mbəkə wen cam wun di, kə wen man di nə, kyet wun a nen cìn mbii mo, ndəən dyen jir wo?

¹⁰ Koo ngwe dedangyi di wu fwo nwur, mbə mee debish de wur cìn, bə wen nfwo ngwe nə aasə zak. Katdang bə mee mbii mə fwo nə di, bə wen nfwo ngwe mənə a mbə wun, mbə deret Kristi.

¹¹ Mbəkə taji Gujwan kat mee ləbet ndəən mun kas, mbəde baa seen wur debish mo a desəsok mmun kas.

Mbii Nə Le Anshik mPool nTrowas

¹² Kaade wen baaji nTrowas mbə satpwoo nkaa Kristi ngurum mo, bə wen kat Daa wur kə wang ar mbə wen.

¹³ Jir kəsə, bə baa pətuup fen nə kat retnyit kas, mbəde baa wen kat dyemnəən fen Titus di mpəmənə kas. Mbəmənə bə gyet wen sat dang-mukaat mmo, bə wen del dəm nyil Masidoniya.

Se Koorong nDəən Kristi

¹⁴ wen pəlang Naan, de a wur kə bwet mun shidaar-shidaar, kə mu dee di a koorong mo, mbə deret Kristi. A shi

mun, bə wur pwəər man Kristi de nə a kaa mbii de nə kə toos shangshang sə, koo a mpee dedangyi.

¹⁵ Pe gyet di pee Naan di, bə mun a kaa toos deshang mo, mə Kristi, pə nen de mo kat bam, kə nen de mo a ar loom.

¹⁶ A mə peekyes nə ndesə, du devəl nə a du de mə wam, mə muut di nə dām a peeloom. Amma a mu dīnshee nə ndesə, nə a fwaap deshang mə seen di nə dām a peeseen. A wii mmak mang toon mbii desə mo yii?

¹⁷ Mbəde baa mun a kaa pak gurum de moo satpwoo Naan nə a mbə kat ləbet mə shooll kas. Pwoo munu nə a mēdong, mbii di Naan wur sat mmun, bə mu sat a pwoo mənə dāen zeen ntoom Naan aasə, kaa kərem Kristi mo sə.

3

*Dak nDaən Bəlemcuk Shi
Toom Mə Naan Depwoo*

¹ Yaksə, bə mun nwaa mə doom kwoop a kaa fun zak aa? Kyet mu rebet mee ran nkaa mu mə langtəng dām pə wun di, koo ran mə langtəng nkaa wun ji pə mun di, kaadə pak gurum moo kə cīn sə wo?

² Wun shikaa fuu, a wun a ran fun, di mon cīn langtəng dishik nə. Mo joon ran nə ndəən pətuup fuu mo, mbəkə koo wii wur man nə di, kə wur tang di zak.

³ Nə kām agaak nə, a Kristi shikaa wur ran-ran desə nə mo ndəən pətuup fuu mo, dangbe wur lep nə nsar fun. Baa mo ran-ran desə nə a shi ink kas, kə baa mo ran nə a nkaa sulet mə ngək kas. Amma mo ran nə a ndəən pətuup gurum mo, shi Riin Naan di wur mmeen har ngaa-ngaa.

⁴ Muu sat pwoo mənə, a mbəde mu gāngkàa nkaa Naan ndəən Kristi.

⁵ Baa mee mbii ndəən mun, di nə mak le kə mu sat nə, mə cīn mbii desə mo a shikaa fun nə kas. Dak desə nə a bal di mu mak cīn pak mbii mo, put a pee Naan di.

⁶ Mbəde a wur le kə mə dee a nen cīn dak mə bəlemcuk shi toom Naan depwoo, baa a shi Wàar derəran mo kas, amma a shi Riin. Wàar derəran nə ji kə muut, amma Riin mə Naan wur shin seen.

⁷ Gyet mo ran Wàar Mosis nə mo a nkaa sulet mə ngək mo, kə Kaade gyet Naan shin Wàar nə mo mMosis, bə dedes mə Naan ji put agaak. Koo di gyet mələp mə yit Mosis nə kyes, bə baa gyet nen Yahudi mo mak tər yit fur mo nkaa yit Mosis kas, mbə peebang di nə des nə. Katdang bə gyet Wàar mə Mosis di nə ji kə muut nə ji aa dedes aasə,

⁸ be nə a təng dak mə Riin mə Naan nən ndes met mə Wàar nə.

⁹ Katdang bæ mo le ðak mə Wàar di nə jì kə loom a ðedes, bæ azeen-nzeen ðak mə Riin di nən nji kə ðeret mə Naan, nə a ðedes met ðak mə Wàar nə hakyeng.

¹⁰ Ndəən desə, bæ wu naa nə, mbii di gyet nə a ðedes, bæ mbii di nən ntong di har ngaa-ngaa nə fes met di gyet yam nə.

¹¹ Katdang bæ mo kám nə, mbii di ndung ðel dəm a ðedes, bæ mbii di nə ntong di har ngaa-ngaa nən nden kə ðedes met di nə ndung ðel dəm nə, des hakyeng.

¹² Mbəde mun kə canciin ndəən pwoo ðeret nə aasə, bæ muu satpwoo fun shibal agaak hakyeng.

¹³ Baa mun a kaa Mosis sə kas, di gyet wur paa yit wur shi fwaat, mbəkə taji nen Yahudi mo naa kyes ðedes, mə mələp mə yit wur di nən ndel dəm sə kas.

¹⁴ Mbəde gyet pan fur nə mo a ðeduduur har mbə cicinsə. Katdang mo doom tang pwoo Naan ðesəər, bæ fwaat paapee desə nə paa nə, kə nə kutdi, a ðepəpaa pee mo di. See katdang gurum shinzeen nKristi bejee, ðangbe moo mmak mang fwaat nə waa kə nə.

¹⁵ Azeen-nzeen har cicinsə, katdang mo doom tang Wàar mə Mosis nə mo, bæ fwaat desə, nə kə paa pətuup fur mo di vit.

¹⁶ Amma katdang mee gurum cəər pee Daa di, bæ abet, mon mmang fwaat nə baa kə nə aku pee ngu nə di.

¹⁷ Daa wur a Riin, kə peeðe Riin Daa nə di, bæ gurum mo ðee a mukáa fur.

¹⁸ Yaksə, mun nenseet ndang Jesu mo jir, bæ mo mang fwaat di nə paa yit fun mo ba kə nə aku. Yaksə bæ gurum moo naa a ðedes kə Daa ndəən tong fun nə mo, kə wur cəər kə mun, kə mə ðee di kaa wur sə, ndəən ðedes wur di nə nkaa wurang. Desə nə put a pee Riin mə Naan ðewur a Daa.

4

Long nDəən Tuulwan Mo

¹ A Naan Wur cin ðak mə Satpwoo wur ðeret wo mun ndəən ðeret mə kussuk wur. Mbəmənə, bæ taji nə waam kwak mun kas.

² Mu cii cìn ðak ðebish mo, kə mbii naashweep ðe a səsok, kə mbii ðe mo le naashweep ngurum mo jir. Baa mun ncìn ðung ngurum mo, koo sat ðung nkaa pwoo kə Naan kas. Dang mu sat zeen nə agaak, mbəkə koo a wii, bæ wur naa zeen fun nə di, ndəən ðyen wur, nyit Naan.

³ Katdang bæ pwoo Naan ðe muu sat nə a ðepəpaa, bæ nə a pəpaa a mbee nen ðe mo a ar loom bejee ðak.

⁴ Baa mo shinzeen kas, a mbəde mishkoom debish mə yil desə wur kə paa yit fur mo, Mbəkə taji mo naa peebang mə pwoo deret mə Kristi kas, dewur a deməndong kə Naan.

⁵ Mbəde baa muu satpwoo nə ngurum mo nkaa fwoshik fun kas, amma a pwoo nkaa Jesu Kristi, di wur a Daa, kə mun shikaa fun bə mu dee a kərem fuu mo mbə səm kə Jesu.

⁶ Naan wur kə ten sat nə, peebang nə put a ndəən peenkwoo, kə nə bangpee di. A wur le kə nə bang pətuup fun mo, mbəkə nə shin peebang di mmun, kə mbəkə mu man dedes Naan di, ndəən yit Jesu Kristi.

⁷ Mun kə long de mə Riin kə Naan nə, a ndəən Tuulwan. Shii kə mənə, a fwoshik fun mo, mbəkə mo kām bal dedes desə nə di, agaak nə, nə a mə Naan, kə baa nə a munu kas.

⁸ Moo tərəng mun koo a nkwoop dedangyi, jir kəsə, bə baa mo mpyan mun kas. Moo wuk mun, jir kəsə bə baa kərmuut yaa mun kas.

⁹ Gurum mo lejeel mmun, jir kəsə, bə pak gurum moo wal mmun. Moo hər mun car nyil, jir kəsə, bə baa Mu murep kas.

¹⁰ Koo a pərangyi, bə mun a ndəən jeel mə muut, kaa caan kə muut de gyet Jesu cìn sə, mbəkə gurum mo naa məse kə Jesu nə di ndəən fwoshik fun mo.

¹¹ Kaade mun de mmeen sə, bə muu tong a tong mə muut mbə Jesu, mbəkə mo kām məse kə Jesu nə di, ndəən fwoshik fun, de mo a mə muut sə.

¹² Desə nə kām nə, muut nə nkaa cìn dak ndəən mun, amma seen nə nkaa cìn dak ndəən wun.

¹³ Mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan nənee, <<wen shinzeen, a nə le dangbe wuu satpwoo.>> A mbəde mun mə shinzeen nNaan aakəsə, a nə le dang mu satpwoo zak.

¹⁴ Mu man nə, ngwe də wur yool kə Daa Jesu a peemúut, nwur nyool kə mun ashak kə Jesu aasə zak, kə wur nji kə mun ashak kə wun ntoom wur zak.

¹⁵ Mbii desə mo jir a mbə wun, mbəkə deret kə Naan nə wul di mbut ngurum mo des, kə mbəkə gurum mo des mo pəlang Naan di mbə dedes wur.

A Mbəde Mu Shinzeen Dangbe Mu Kat Seen

¹⁶ Mbemənə, bə baa nə waam mmun kas. Koo də mun kə fwoshik di nə a mu gurum, de nə wam, amma jir kəsə, bə koo puus dedangyi, bə moo le riin fun nə mo dee a depwoo.

¹⁷ Mbəde rep jeel de mu shwaa nə a mbə rep pee lee dak, nə n nkəlak kə del dəm, kə nə nji kə dedes de nə dəm ngaa-ngaa, de nə met mu sat, nə met jir.

¹⁸ Baa mu leyt fun nə mo nkaa mbii de gurum moo naa nə yaksə kas, amma muu leyt fun nə mo a nkaa mbii də baa

mu mak naa nə yaksə sə kas. Mbəde mbii de gurum mo mak naa mo shi yit yaksə, be a mo a mbii de mo nkəlak kə del dām. Amma mbii de baa gurum mo mak naa mo yaksə shi yit kas, a mo a mbii de moo tong di har ngaa-ngaa.

5

Peetong Fun nDān Dengnaan

¹ Yaksə bə mu man nə, katdang bə fwoshik fun de mun kə mo ndəən yil desə, mo wam, bə Naan wur kə dak mee fwoshik fun de mon ntong de har ngaa-ngaa ndəən dengnaan. A Naan wur dak fwoshik mənə mo shikāa wur.

² Ndəən fwoshik fun, bə muu gwaar gwan, kə mu coor, mbəkə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə de mmun.

³ Mbəde katdang Naan cin fwoshik fun mənə mo mmun, bə baa mo mmak kat mun ngum kas.

⁴ Kaade mu kutdi mu tong ndəən fwoshik fun de nə. A mə yil nə, bə muu gwaar gwan mbə jeel de mu shwaa. Baa a mbəde nə, muu rebet a bākshak kə fwoshik fun de mo a mə yil desə kas. Amma muu rebet kə Naan shin fwoshik fun de mo a mə dengnaan sə mmun. Be fwoshik fun de mo kə seen sə, mo ndee de a koppee kə fwoshik fun de mo a mə muut yaksə.

⁵ A Naan wur dak mun, mbə cəər desə mo, kə wur kə ten shin Riin wur mmun, de nə dee a be naa man mə mbii dewur kə dak mo le mbə mun.

⁶ Mbəmənə, bə koo a pərangyi, bə mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə mu man zak nə, kaade mu kutdi ndəən fwoshik fun de mə yil desə, bə baa mun ashak kə Daa kas. Mu jong kə wur.

⁷ Muu tong ndəən yil desə nə a shi shinzeen, baa a shi mbii de mu naa mo shi yit kas.

⁸ Azeen-nzeen mun kə shinzeen ndəən pətuup fun, kə dyyeen mmun mbākshak kə fwoshik desə nə mo, mbəkə mu tong de ashak kə Daa ntul.

⁹ Mbəmənə bə koo de mun di ndəən yil desə, kə koo a ndəən yil de nən ndung ji, bə dyyen mmun kə mu cin a mbii de mo ret nNaan nyit.

¹⁰ Mbəde təng, mun jir, mun ndar ntoom kə mbii tong mə tokdyeel kə Kristi, mbəkə koo a weyi be wur nlap kwat mə dak de wur kəcin mo, bə wur kutdi ndəən shin mə yil desə. Kyet kwat nə a deret aa? Aa koo a debish yi?

Shaar Ashak Kə Naan nDān Kristi

¹¹ A mbəde mu manshii mə kəər Daa, a nə le dang mu gung mbə dul gurum mo ji pee Kristi di. Ndəən tong fun, bə Naan

wur man ræret hakyeng, kə mu canciin nə, wun wu man mun akəsə zak, ndəən pətuup fuu mo.

¹² Baa muu gung a mbəkə mu waa mu baa mu sat mee langtəng de nkaa sun fun mo pee wun di kas. Amma mu kām a ar nwun, mbəkə wu cìn retnyit de shi mun, kə mbəkə wu katpee lappwoo de nen di moo canjoom a shi dedes fur mo. Baa a shi məse fur mo kas sə.

¹³ Mbəde koo de baa mun de mbut məse fun nə mo kas, bə mənə a mbə Naan, kə katdang mun di ndəən məse fun mo, bə mənə a mbə wun.

¹⁴ Yaksə, bə wal kə Kristi nə se mulki ndəən pətuup fun mo mbə wun, kə mu man azeen nə, mee ngwe məndong wur kə muut mbə gurum mo jir. Mbəmənə, bə gurum mo jir mo cam muut zak.

¹⁵ Wur muut a mbə gurum mo jir, mbəkə nen de mo kə lap seen wur, bə taji mo waa baa tong di a mukáa fur. Zak kas. Amma mo tong a mə ngwe dewur kə muut mbə mo, kə mo waa yool kə wu a peemúut mbə mo zak.

¹⁶ Mbəmənə, yaksə, bə baa mu kutdi mu naa tong kə gurum a shi yit de mə yil desə kas. De mu naa Kristi a shi shin de mə yil desə, amma yaksə, bə baa mu kutdi mu naa wur a shi fwoshik de mə yil sə kas.

¹⁷ Koo ngwe dedangyi de wur tong ndəən Kristi, bə ngwe mənə kə dee a depwoo. Mbəde məse wur desəer mo kə del dəm jee, kə koo mii nə kə dee a depwoo zak.

¹⁸ Mbii desə mo jir, a cìn Naan, de wur cəer kə mun shaarlek wur mo, mbəkə mu dee di a shaar wur mo shi Kristi. Wur cìn dak desə mmun, mbəkə mu cəer kə gurum mo, di mo a shaarlek wur mo, mbəkə mo dee di a shaar wur mo zak.

¹⁹ A pwoo de mun nkaa sat nə desə nə, Naan wur nkaa le gurum de mo ndəən yil nə, kə mo dee a shaar wur. Baa Naan wur tang shikbish kə gurum nə mo nkaa mo kas, kə wur kə lepwoo mu cəer kə gurum de mo a shaarlek wur mo, kə mo dee a shaar wur mo nsar fun zak.

²⁰ Mbəmənə, bə yaksə mun a jeplep mə Kristi mo, de Naan wur pərep gurum mo a shi mun. Mu dang pə wun a koppee kə Kristi, wu yit kə Naan wur cəer kə wun, kə wu dee di a shaar wur mo.

²¹ Wur de baa wur man cìn mee shikbish kas, bə Naan le wur mang shikbish fun mo, mbəkə ndəən wur bə mu dee di a nen dín ndəre mo, nyit Naan.

6

¹ Kaade mun mu cìn dak ashak kə Naan zak, bə mu dang pee wun, mbəkə taji wu lap deret kə Naan wu le nə a mbii debuu kas.

² Wu kələng mbii de Naan wur kə sat nənee,

<<Kaade pee mə cìn deret nə wul,

bə wen cìn deret nwaa.

Kaade puus bam nə jì wul,

bə wen bam waa zak.>>

Azeen-nzeen wen sat nwun nə, cicensə nə a pee mə lap deret mə Naan! Kəzak, cicensə nə a puus mə kat bam pee Naan dī.

³ Baa mu le mee mbii canshii mmee gurum kas, mbəkə taji mo bees dak fun nə dī kas.

⁴ Amma koo a ndəən ar dedangyi, bə muu kám ngurum mo azeen-nzeen nə, Mun a kərem mə Naan mo, kə muu kám nə, mun a kərem kə Naan mo shi gung kə shwaajeel des, kə mwaan ndəən mbii lejeel mo.

⁵ Muu shwaanas, kə mo naa mbwoot mun, kə muu tong mbut nenyool kə bəlep mo, kə dak mo des, kə tong shi gongpee, kə tong kə neen, kə ciin saam zak.

⁶ Muu kám zeen fun shi məse deret kə man, kə gung shi məse de mə naajeel ndəən Riin Debang, kə shi wal mu azeen-zeen zak,

⁷ kə shi pwoo de mo azeen-nzeen, kə shibal kə Naan. Mun kə zeen nə, kaa leelek dīn ndəre mo sə, nsarse kə nsarkul fun mo.

⁸ Gurum mo le mun a dedes, amma pak moo waa lejeel mmun zak. Pak gurum moo kwoop mun, dang pak moo waa bees mun zak. Moo le mun a kaa nendung mo sə, dang mun a nensat zeen mo.

⁹ Gurum mo le mun a kaa baa mo man mun kas sə, dang mun a de mə man pee mo. Mu dee kaa muu mumurep sə, dang mun dī kə seen. Mo nərem mun, jir kəsə, bə baa mo twe mun kas.

¹⁰ Mu dee kaa mun aa pətuup deewat sə, dangbe mun a mbut nretnyit shidaar-shidaar. Mu dee kaa nenjeel mo sə, dang jir kəsə, bə mu le kə gurum mo des mo kat long. Mu dee kaa baa mun kə mee mbii kas sə, dang jir kəsə, bə koo mbii dedangyi bə nə a munu.

¹¹ Wun nen Koronti mo, wu man nə, baa mu sok mee mbii nwun kas. Gyet muu satpwoo nwun agaak mbii de mo ndəən pətuup fun jir.

¹² Baa gyet mu nook sat nwun mbii de mo ndəən pətuup fun kas. Gyet a wun wu nook sat mmun mbii de mo ndəən pətuup fuu mo.

¹³ Wen dang pee wun kaa jep fen mo sə, mbəkə wu woo mbii də mo ndəən pətuup fuu mo mmun.

Pətuup Fuu Mo, a Peede

Naan Wur Tong Dī

¹⁴ Taji wu bəlsuk ashak kə nen de baa mo shinzeen nNaan kas. Mbəde a mii bal dak deret kə dak debish yii? Kə a mii bal peebang kə peenkwoo yii?

¹⁵ Baa mee shaar ashak de nnaar Kristi ka Gujwan kas. A mii bal ngushinzeen, ka ngwe de baa wur shinzeen kas yi?

¹⁶ A mii bal Lu Naan dedes ka lu kum yi? Patauup fun mo a peede Naan wur tong di, Kaade wur ka ten sat sa nane, <<wen ntong ashak ka mo,

ka wen mmwaan nnaar fu zak.

Wen ndee a Naan fu,

ka mon ndee a

nen fen mo zak.>>

¹⁷ Mbamena ba wu put aku,

<<mbut nen de baa mo shinzeen kas,

ka wu bakshak ka mo zak,

Daa Naan wur sat akasa.

Taji wu tung mee mbii de na a derap kas,

dangbe wen nlap wun.

¹⁸ Wen ndee a puun fuu,

ka wun ndee a jep fen demish mo, ka de mat mo.

A Daa debal met jir,

wur sat pwoo mana.>>

7

¹ Shaar fen mo de wen wal nwun, kaade Naan wur ka ten tuweerpwoo mbii desa mo mmun akasa, ba na ret ka mu lesun fun mo dee a debang, ndaen koo a mbii debish dedangyi, de na takook ka nan fun mo, ka riin fun mo zak. Na ret ka mu dee a nen debang mo raret ndaen shiimwaan fun mo, mba shin dedes nNaan.

Retnyit Ma Pool

² Wu wang patauup fuu mo mmun, mbade baa di mu cin mee mbii debish mmee gurum kas, ka baa mu tikook ka mee gurum kas zak. Baa di mu seen nkaa mee gurum kas.

³ Baa wen sat desa na a mbaka wen le wun di a nenshikbish mo kas, dang wen satpwoo desa na a mbade di wen ka ten sat nwun na, mu wal nwun zam. Ka koo de a ndaen muut, ka koo de mun di ka seen, ba mun di ashak vit ndaen patauup fun mo.

⁴ Wen shinzeen nwun azeen-nzeen, ka wen ka cin roop des a shi wun zak. Har wu fes wu caa patauup fen na raret hakyeng. Jir ka jeel de muu shwaa na, ba wen nkaa cin retnyit des zam.

⁵ Kaade gyet mu dam mu wul nyil mMasidoniya sa, be baa gyet mu kat mee pee bwet sun kas. Gurum mo shin jeel mmun des, koo a ndaen ar dedangyi. Gurum mo balep ka mun, ka gyet ndaen patauup fun mo, ba kaermuut na di zak.

⁶ Dangnaan wur shin bal ka wur caa patauup mu nen de baa mo bal mputuup kas. Gyet wur shin bal patauup fun mo shi ji ka Titus.

⁷ Baa a jì kà Titus nà bejee ðak kas, ðang ashak kà ði gyet wu cìn caa pətuup wur, har wur sat mmun nà, wu coor mbə naa wen, kà wuu naajeel fen, kà nà, wun mbwoon fen zak. Pwoò ðesà nà mo sət le retnyit nwen ðes hakyeng.

⁸ Koo ðe gyet wen wàt pətuup nwun shi ran ðe wen ran nwun sà, be baa gyet nà daampee nwen, mbəðe wen ran-ran nà nwun kas. Gyet yam be nà wàt pətuup nwen, mbəðe gyet wen naa nà, ran nən wàt pətuup fuu mo zam. Koo ði gyet nà wàt pətuup nwen a mbə rep pee mo lee ðak.

⁹ Dang yaksə wen kat retnyit. Baa nənee mbəðe a ran nà le pətuup fuu mo tikook kas, ðang a mbəkə wu tuwap ði, mbə mbii ðe mo le kà pətuup fuu mo tikook. Daa Naan wur rebet a kyeet kà tikook kà pətuup mənə, mbəðe nà nle kà wu tuwap. Mbəmənə be baa mu cìn a mee mbii ðebish nwun kas.

¹⁰ Mbəðe kyeet kà pətuup ðewat ði a Naan le, nà kà jì kà tuwap, kà nà jì kà kat bam zak. Baa nà le kà gurum mak sat nənee, <<katðang ði wen oo!>> Kas. Dang pətuup ðewat mə yil ðesà, mənə kà jì aa muut.

¹¹ Wu naa, mbii ðe Naan wur kà cìn kà pətuup ðewat nà, nà le kà wu ðak məsə fuu mo azeen-nzeen. Kà nà le kà wuu rebet kám agaak nà, baa gyet wu man mee mbii ðebish kas, har nà kà le kà wu kat canciin. Nà le kà wu katbal, kà nà le kà wu kat gung ndəən kar fuu zak. Mbut mbii ðesà mo, bə koo a ndəən ar ðedangyi, be nà kám azeen-nzeen nənee, << wuu mwaan a ndəən ðeret.

¹² Koo ðe gyet wen kà ran-ran nwun, bə baa nà a mbə mee ngwe ðe wur kà cìn shikbish kas. Kà baa nà a nkaa mee ngwe ðə mo cìn ðebish nwur kas. Dang wen ran-ran nà, a mbəkə nà kám ði nwun agaak ntoom kà Naan, canciin fuu mbə mun.

¹³ A mbə mbii ðesà mo, ðangbe gyet pətuup fun mo katbal. Baa gyet nà gang a kwak fun mo bejee ðak kas, ðang mu kat retnyit ði kà ðes, mbə retnyit kà Titus, mbəðe gyet wun jir wuu kaat wur shi retnyit.

¹⁴ Gyet wen kà ten canjoom fuu nwur, be baa gyet mee naashweep yaa wen mbəmənə kas. Mbii ðe mu sat mo nwun sà, mo azeen-nzeen. Canjoom fun ðe mu sat nTitus nkaa wun, nà azeen a kà sà zak.

¹⁵ Wur le pətuup wur nkaa wun jir met ðeyam hakyeng. Kaade wur yee nà, wun jir, wun a nen gyet ðe wu lappwoò ðewur sat mo nwun. Kà wu kaat wur shi retnyit, kà gyet wu cìn mbii ðeret wur zak.

¹⁶ Wen kat retnyit mbəðe wen mak kək kaa nkaa wun rəret hakyeng.

Rebet Kə Pətuup

¹ Dyemnaa mo, muu rebet kə wu man pwoo nkaa deret de Naan wur shin nə Ekəlisya de mo nyil mMasidoniya.

² Koo de di mo kə cam mo shi jeel denaat, kə mo nkaa shwaajeel mə mbii mo zak, bə jir kəsə, retnyit fur nə des. Bə nə le kə mo cın mbii deret mbəde mo shin mbii fur mo shi zuum, koo de baa mo kə mee mbii des kas.

³ Wen man azeen nə, mbii de mo cın nə a nciit kə bal fur, har nə met bal fur, mbəde mo shin nə a shi rebet kə pətuup fur mo.

⁴ Moo dang pə mun des hakyeng nə, mu shin pee ndun kə mo ledun mbut nen de mon ncın bam mbə nen Jesu mo sə.

⁵ Har mo shin mbii mo des met mbii de mu lepan. Dang mo shee shin a pətuup fur mo nDaa, kə mun zak, nciit kə mbii de Naan kə rəbet kə mo cın.

⁶ Kaade mu naa nə ret, bə mu lep Titus dām pee wun di, mbəde di a wur shee cın dak deret desə nə ndəən wun, be nə ret kə a wur nsət sekyeen kə dak nə.

⁷ Wun kə sekyeen ndəən koo a mbii dedangyii, har ndəən shinzeen, kə satpwoo, kə man, kə gung mbii mo des, kə wal di wun kə nə mbə mun. Nə ret kə wu sekyeen kə cın dak deret mə shin zuum shi pətuup məndong.

⁸ Baa wen kə le a mee wāar pee wun di kas, dang nə a mbə kām gung de nwun, mbəkə wen man di azeen nə, wal de wun kə nə, mbə bam niyee mo, nə azeen.

⁹ Mbəde wun kə man deret mu Daa fun Jesu Kristi, koo de gyet wur a ngulong, jir kəsə, bə wur lekāa wur dee kaa ngujeel sə mbə wun. Mbəkə ndəən jeel wur nə, be wu dee di a nenlong mo.

¹⁰ A pan mənə nkaa mbii nə ndesə, nə nret kə yaksə bə wu sət koor mbii de gyet wuu yaa cın nə doontoom sə. Gyet a wun shee shin mbii, kə wun kə pətuup mu shin mbii hakyeng.

¹¹ Nə ret kə wu kyes koor dak nə shi rebet kə pətuup fuu mo, nciit kə bal fuu, kaade gyet wu shee cın nə sə.

¹² Katdang be mee gurum kə pətuup de mə shin mbiizuum, be Naan nlap mbiizuum kə ngwe nə nciit kə mbii de ngwe nə shin nNaan. Baa Naan wur ntang a mbii di ngwe nə nnə kas.

¹³ Baa wen sat pwoo mənə a mbəkə pak gurum mo nook shin mbiizuum, mbəkə nə toon di wuwun kas.

¹⁴ Dang a mbəkə mo le mbii mo dee dīn ndəre, bə wu bam mo yaksə, shi mbii kəkat fuu mo, mbəde baa mo kə mee mbii kas. Mbəkə katdang parpuus de wu taa njeel, be mo bam wun di zak. Desinə nə a mbəkə mo shwap mbii mo di nciit-nciit.

¹⁵ Kaade mo kə ten ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənēe, <<Ngwe dewur chak des, be baa nən njar des kaa wur kas, kə ngwe dewur chak lee, be baa nən njar kat kaa wur kas.>>

Titus Kə Shaarmwaan Wur Mo

¹⁶ wen pəlang Naan, de wur lepan ndəən pətuup kə Titus, mbəkə wur bam wun di, kaade wen kən cən wun sə.

¹⁷ Baa wur lap ii a mbə dang fun bejee dak kas, amma wur kə fes lepan wur, mbəkə wur dām pee wun shi pan mukáa wur.

¹⁸ Muu lep wur dām pee wun di ashak kə dyemnəən fun di gurum moo fes shin dedes nwur, mbə satpwoo kə Naan ndəən Ekəlisya mo jir.

¹⁹ Baa a mənə bejee dak kas, amma Ekəlisya mo bələp wur, mbəkə wur dām di ashak kə mun, mbə dām kə mbiizuum de muu shin nə, mbə le Daa a dedes, kə kám agaak nə, mun kə pətuup de nə a mə bam zak.

²⁰ Baa muu rebet kə mee gurum fələp mun nkaa mbiizuum desə, de gurum moo shin nə shi pətuup məndong, de mun nkaa shin nə sə kas.

²¹ Mbii de muu rebet ndesə, kə wu cən mbii mo di ndəre-ndəre, baa a ntoom kə Daa bejee dak kas, har kə ntoom kə gurum mo jir zak.

²² Muu lep dyemnəən fun ashak kə mo zak. Mun kə cam dyemnəən fun wur yit mo des, be mə kat wur a ngudak zam ndəən ar mo shinə-shinə. Yaksə bə wur cən dak nə waa met deyam zak. Wur kə cən dak deret nə des mbə bam wun.

²³ Titus wur a shaarmwaan fen, dewur cən dak ashak kə wen mbə bam wun zak. Mpee dyemnəən fun desə mo, be mo a nen de Ekəlisya mo lep mo, mbəkə mo le sām kə Kristi di a dedes.

²⁴ Mbəmənə, be wu kám wal fuu mmo, mbəkə Ekəlisya nə mo man di azeen-nzeen nə, joom de mu can nə mbə wun, nə a ndəre azeen-nzeen.

9

Cin Bam mBə

Nenseet Nđang Jesu Mo

¹ Pwoo nkaa cin bam mbə nenseet ndang Jesu mo, be baa nə a təng kə wen ran mee pwoo nwun nkaa nə kas.

² Mbəde wen man sekyeen fuu, har wen kə canjoom shi wun ntoom kə nen Masidoniya mo. Wen sat mmo nə, gyet doontoom be Ekəlisya dín Akaya war kə ten dak set mbə cin bam. Rəbet fuu mbə shin mbiizuum de wu shin nə balkwak ngurum mo des ndəən mo zam.

³ Amma wen lep dyemnəən fun desə mo dām pee wun di, mbəkə taji canjoom de mu sat shi wun, nkaa mbii desə nə dee a mbii debuu kas, dang mbəkə wu tong di shi dak suk, kə

mbiizuum nə, kaade gyet wen kən sat nwun nə, wu tong shi dak suk sə.

⁴ Mbəde katdang pak nen Masidoniya nə mo yool ji ashak kə wen, dangbe mo ji kat baa wuu dak suk kas, bə naashweep nyaa mun, kə nən nsəet yaa wun met nwen zak, mbəde muu shinzeen nwun.

⁵ Nə akəsə be wen naa nə, nə ret kə wen dang dyemnəən fun desə mo, mbəkə mo shee dəm pee wun di nwen atələng, mbəkə mo cak mbiizuum de gyet wuu tuweer nə, wun nshin nə di. Katbaa wen kən dəm wul pee wun di, be mo kə ten chak mbiizuum nə mo. Be nə kām nə, wu shin mbiizuum nə a shi rebet kə pətuup fuu mo, baa a mee gurum le təng nwun kas.

⁶ Taji wu munsuk kas nə, ngwe dewur kop cirem lee ndəən maar wur, be wur ndiip deben nə a lee dak. Ngwe dewur kop cirem des, bə wur ndiip deben nə des akəsə zak.

⁷ Koo weyi be wur cin mbii dewur kə pan mputuup mbə shin nə, baa a shi pətuup vəl-vəl kas, kə baa a gurum mo le təng nwur kas. Mbəde Naan wur kə rebet a ngwe dewur shin mbiizuum, a shi retnyit ndəən pətuup wur.

⁸ Naan wur kə bal de wur nshin mbii mo nwun des met mbii de wuu rebet mo. Mbəkə koo a pərangyi, be wu kat mbii de wuu rebet mo di mbə suk fuu mo, kə mbəkə wu katpee shin mbiizuum di shi pətuup məndong mbə dak deret mo jir.

⁹ Kaade mo kə ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənee, <<Wur shin mbii nenjeel mo shi zuum des, kə shi pətuup məndong, Deret wur nən ntong de har ngaa-ngaa.>>

¹⁰ A Naan kə shin cirem ngumaar, kə a wur shin mbiise mu se zak. A wur nshin cirem nwun wu kop, kə a wur nle kə nə kaa wurang. Wur nle deret nkaa dak fuu dīn ndəre, kə nə des di hakyeng.

¹¹ Wur nle kə wu dee a nenlong mo koo a ndəən ar dedangyi, mbəkə wu naa nshin mbiizuum di shi pətuup məndong. Mbiizuum de wun nshin nə, nə ndee ngurum mo a mbii pəlang pee Naan.

¹² Mbəde dak fuu deret desə nə, baa nə bam a nen Naan mo bejee dak kas, dang nə waa sət le kə gurum mo pəlang Naan des zam.

¹³ Dak fuu deret desə nə kām nə, shinzeen fuu nə dar balbal hakyeng. Nən nle kə gurum mo le Naan a dedes, mbə mbiizuum de wu shin mo ashak kə koor gurum nə mo shi pətuup məndong. Be nə kām agaak nə, wuu lappwoo deret mu Kristi nə azeen-nzeen.

¹⁴ A mbə wal de gurum mo kə nə mbə wun, be mo ncin dangnaan (leshap kə Naan) mbə wun, Mbəde mo man nə, Naan wur kəcin deret nwun des zam.

15 Wu yit kə mu pəlang Naan mbə zuum də wur shin mmun. Zuum di nə met mbal mu sat.

10

Pool Vwang Shin

nKaa Dak Wur

¹ Wen Pool shikáa fen, wen dang pee wun, mbə məse mu pədok kə dəret mə Kristi. Wen de moo sat nə, wen a ngudokpwoo təktək, katdang wen ashak kə wun, dang Nnee wen kən sat mbii mo nwun agaak, katdang baa wen ashak kə wun kas.

² Wen dang pee wun, mbəkə taji wu le təng nwen satpwoo nwun shibal kas, katdang wen jì pee wun di. Mbəde wen man azeen nə, wen mak satpwoo shibal nen de moo sat nnə, mbii de muu cìn sə be nə a dak mə yil desə.

³ Koo de muu tong a ndəən yil nə, be mbii de mun nkaa cìn lek mbə nə, baa nə a mə yil desə kas.

⁴ Leelek de muu cìn lek dishik, baa nə a mə yil desə kas. Dang leelek fun nə a bal mə Naan, de nən mmak shirip kok dəbal mo.

⁵ Muu shirip pwoo kə nen de moo jì kə mbii langkáa nkaa man Naan, kəzak, muu shirip koo a kok mə roop dədangyi de nə daam man Naan ngurum mo. Kə muu le kə koo a pan kə weyi, be nə cìn d̄yen kə Kristi di zak.

⁶ Abwoon de wun nkám agaak azeen-nzeen nə, wuu kələng pwoo fun, bə mun dak sun fun rəret mbə kar nencii kələngpee mo.

⁷ A mii le dang wuu leyit fuu mo nkaa mbii də mo abwoon yi? Katdang mee gurun kə leshin nnə, wudin a mə Kristi, be nə ret kə wur pan rəret, kə wur man nnə mun a mə Kristi zak.

⁸ Mbəde koo də wen canjoom des shi bal de Daa wur shin mmun, be nə a mbəkə mu dak wun di, baa a mbəkə mu shirip wun di kas. Baa mee naashweep yaa wen kas.

⁹ Taji wu pan nə, wen kən gung a mbəkə wen lekəərmuut di nwun shi ran fen nə mo kas.

¹⁰ Mbəde pak gurun moo sat nə, mbii de wur ran ndəən ran wur nə mo toon, kə mo bal zam, amma katdang gurun naa wur nyit, bə baa shin wur nə kə mee bal kas. Pwoo de wur sat nə, be baa nə ke koop nə kas.

¹¹ Nə ret kə nen sat pwoo mənə mo man nə, mbii de muu sat ndəən ran, bə baa nə d̄yik kə mbii de muu sat nwun nyit kə yit kas, katdang mukaat ashak kə wun.

¹² Baa mu mak lekáa fun, koo mu kámkáa fun mo nciit kə nen de moo canjoom a shi sut fur mo kas. Mbəde moo kám

sut fur mo kə shak, kə moo camsut fur kə shak zak. Nen mənə mo a mwen mo.

¹³ Baa mun ncanjoom dɛl peeɖe nə ret kə mu ɖar ɖi kas. Amma mu ɖar a nkaa pee ɖak ɖe Naan wur kə can nə mmun, ɖesə nə bal kə ɖak fun nnaar fu.

¹⁴ Wun a ndəən pee ɖak ɖe Naan wur kə can mun, akəsə bə baa ɖi mu canjoom mbə ɖak fun ɖik kas, kaade gyet mu dəm kə pwoo mə Kristi nə nwun sə.

¹⁵ Baa canjoom fun nə dɛl met mbii ɖe nə ret kas, kə baa nə tung ɖak ke mee gurum mo kas. Amma mu canciin nə, a shinzeen fuu nə bul hakyeng, be ɖak fun ndəən wun, nən mbul ɖes hakyeng zak.

¹⁶ Mbəkə mu katpee satpwoo kə Naan ɖi ndəən yil ɖe mo a kyeen fuu. Baa mu canjoom a shi peeɖe mee gurum kə cam cɪn ɖak ɖi kas.

¹⁷ Amma kaade moo kə ran ndəən bəət haal kə Naan sə nənee, <<Jir ngwe ɖe wur canjoom, bə nə ret kə wur canjoom nə a shi mbii ɖe Daa wur kə cɪn.>>

¹⁸ Mbəɖe baa Naan wur kə rebet ngwe ɖe wur ke kwoop a shin kas, amma a ngwe ɖe Daa wur kə kwoop bejee.

11

Pool Kə Jeplep

Mu Dung Mo

¹ Wen canciin nə, wu ngung kə wen mbə rep mwen fen sə. Kussuk wu gung kə wen!

² Wen kən cɪn zuur nkaa wun mbə Naan. Wun a kaa reep nuk ɖe baa war kə man mish kas. Wen kən tuweerpwoo mbə shin wun ndyik, kaa matpoo sə pee mish war ɖe, a Kristi wur a mish fuu nə.

³ Amma wen kən kəər, taji nə yool ɖee a kaa gyet nwoo gwam lif shi seen wur ɖe mu dung sə kas. Taji mo yool gwam wun, kə mo mer kə pan fuu mo nkaa wal ɖeret, ɖe wun kə nə mbə Kristi kas.

⁴ A mii le ɖang katɖang mee gurum jì satpwoo nkaa mee Jesu ɖe ɖyík kə pwoo ɖe mun mu sat nə nwun bə wuu kələng pwoo mənə yi? Wu pan nə riin mənə ɖyík kə Riin Naan ɖe wuu kat nə yi? Kə wu pan nə, mee pwoo Naan nə ɖe ɖyik waa met pwoo Naan ɖe wuu lap nə yi?

⁵ Wen man azeen nə, baa wen a ɖekat met jir ndəən jeplep nə mo kas.

⁶ Meebe, baa wen man satpwoo rəret kas, amma wen man satpwoo ɖeret nə. Muu kām man nə nwun agaak koo a pərangyi mbut mbii mo jir.

⁷ Tan, gyet wen cɪn a mbii ɖebish, mbəɖe gyet wen sham kə kaa fen, mbəkə Naan wur ɖiyeep wun ɖi kaade wen satpwoo kə Naan nə nwun shi zuum sə wa?

⁸ Wen lap bam pə pak Ekəlisya mo, mbəkə wen cìn ɗak ɗi nnaar fuu. Wen mak sat nə, gyet wen ghər a long fur mo, mbəkə wen bam wun ɗi.

⁹ Kaade gyet wen de ashak kə wun, bə baa gyet wen kə mee mbii kas, kəzak, baa gyet wen lejeel mmee gurum kas. Mbəde ɗyemnəən fun de mo tong mMasidoniya jì ɗi, a mo jì shin wen mbii de wen kən rebet mo. A mbəmənə, ɗangbe koo a ndəən ar ɗefangyi, be baa wen le mee jeel wun kas. Kaade baa gyet wen lejeel wun kas sə.

¹⁰ Mbəde wen man nə, pwoo de wen kən sat nə a pwoo mə Kristi azeen, be baa mee ngwe mak cii canjoom nwen ndəən yil Akaya kas.

¹¹ A mii le ɗang wen sat kəsə yi? A mbəde baa wen wal nwun kas aa? Naan wur man nə, wen wal nwun zam.

¹² ɗak de wen nkaa cìn nə, be wen sat a ncìn a nə, mbəkə wen shootpwoo mu canjoom ɗi jeplep de moo sat nə, ɗak fur nə a nciit kə munu.

¹³ Kaan kə nen mənə mo a jeplep mu ɗung mo. Moo cìn a ɗak de mu numpee mo. Moo lekáa fur kaa mo a jeplep mu Kristi mo sə, ɗang baa mo a jeplep Kristi kas.

¹⁴ Baa nə dee a mbii aapwoo kas, mbəde koo a Gujwan shikáa wur, bə wur leshin kaa wur a ngulep mu peebang sə.

¹⁵ Mbəmənə be baa nə dee a mbii aapwoo kas, katɗang bə kərem mu Gujwan mo lesut fur, kaa mo a nen cìn ɗak ɗeret mo sə zak. A peekyes nə, be mon nlap kwat fur mo nciit kə ɗak fur mo zak.

Pool Shwaajeel mBə Dee a Ngulep Jesu

¹⁶ Wen kən baa sat ɗi zak nə, taji mee gurum pan nə, wen a mwen kas. Amma katɗang wu pan nə, wen a mwen, be wu lap wen desə kaa mwen nə sə, mbəkə wen kat pee can rep joom ɗi lee.

¹⁷ Pwoo de wen sat sə, be baa wen sat a mee pwoo de Daa wur lep wen kas, amma wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə, wen kən sat pwoo mənə a tyap.

¹⁸ Kaade gurum mo des moo can a joom de mu yil desə bejee ɗak sə, be wen ncanjoom nə akəsə zak.

¹⁹ Wun nen de wu seen be wu gung kə nenmwen mo shi retnyit.

²⁰ Mbəde katɗang, be mee gurum le wun kaa kərem mo sə, koo wur ghəər wun, koo wur se ləbet nkaa wun, kə koo wur kám a bal mu tuur nwun, kə koo wur nənas wun, jir kəsə be wuu gung kə ngwe mənə.

²¹ Nə shweep wen mbə lap ii, nə gyet mun kə bal mbə cìn mbii desə mo kas, amma katɗang mee gurum kə canjoom

nkaa mee mbii, be wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə. Wen ncanjoom akəsə zak.

²² Katdang bæ, mo a nen Hiburu mo, bæ wen a ngu Hiburu zak. Katdang be, mo a nen Izrel mo, be wen a ngu Izrel zak. Katdang be mo a dang kə Abraham, be wen a dang kə Abraham zak.

²³ Katdang be mo a kərem mu Kristi mo, be wen a kərem mu Kristi zak. Wen satpwoo nə a kaa ngutar sə! Mbəde wen cìn dək de nə des met mumo nə. Mo kə bwoot wen le nlushoot, kə wen shwaanas met mə sat zak. Wen kən shwaajeel mo shinə-shinə har kus kə muut zak.

²⁴ Gyet yit paat, be nen Yahudi mo fwo ngwoor nwen laarkun baapwoofeer.

²⁵ Nennan-nan mu Rom mo sərem wen shi gwoor yitkun. Nen Yahudi mo car wen shi nding yit məndong, mbəkə mo tu wen dī. Yitkun be tii am, nə taa pyan kə mun. Wen kən cam teer kə wet nkaa am bahar.

²⁶ Shidaar-shidaar bæ wen a ar mwaan mo des, kə nwen kən naa muut shi yit fen mbut ndung mo. Wen kən naa muut nsar kə nenwat mo, kə nwen naa muut nsar kə dang fun nə Yahudi mo zak. Wen kə naa muut nsar kə nenkum mo. Wen kən naa muut ndəən yilkaam mo, kəzak, wen kən naa muut a naaryil mo. Wen kə naa muut nkaa am bahar mo. Wen kən naa muut nsar kə dyemnəən de mu dung mo.

²⁷ Wen kən shwaadak mo, kə wen kən shwaajeel mo, kən nnaa nteer mmeen, kə wen kə shwaaneen zak, kə neen am tu wen zak. Yit mo des baa wen kat mee mbiise kas. Wen kən shwaakut, mbə ciin mbiisəp,

²⁸ kə pak mbii mo des de kəzak. Mbii de mo daampee nwen, koo puus defangyi, nə a mbəde wen kə toon mə tap kə Ekəlisya mo jir zak.

²⁹ Katdang baa mee ngwe katbal kas, be nə le kə baa wen katbal kas zak. Katdang mee ngwe taa pal ndəən shikbish, be nə shwal nwen zam.

³⁰ Katdang bæ nə a təng kə wen canjoom, be wen canjoom nə a nkaa mbii de nən nkám agaak nə baa wen kə bal kas,

³¹ Naan puun kə Daa Jesu de səm wur nə kat dərət har ngaa-ngaa. Wur man azeen-nzeen nə, baa wen kən sat a dung kas.

³² Ndəən yil nDamaskus, be gofna dewur ndir kə mishkoom Aritas wur shootpwoo sheep pəbong dīn nDamaskus mo, mbəkə mo yaa wen dī.

³³ Mo le wen sham ndəən kəci dedes mmee fung mu fwang mu yilkaam nə, har wen put nkoom nsar wur.

*Pool Naa mBii Mo
Shinà-Shinà nDään Suun*

¹ Wen ncanjoom a tɔng, koo de baa wen kat mee lɔbet ndään nà kas. Amma yaksà be wen nsekyeen kà satpwoo nkaa suun mo, kà mbii de Daa wur woo mo nwen.

² Wen man mee gurum ndään Kristi de gyet Naan mang wur kàa kà wur ndään dengnaan dekun. Nà wul a bit mo kaapaat baafeer yaksà. Kyet, gyet Naan kàa kà wur a ndään nan mu yil desà aa? Be baa wen man kas, amma Naan man.

³ Wen man nà, mo mang gwar nà kàa kà wur a mpara-dayis. (Shii kà mənə a peeɗe Naan dī). Kyet a shi nan mu yil desà aa? Koo baa a shi fwoshik mu yil desà kas aa? Be baa wen man kas, amma Naan wur man.

⁴ Wur kəlɔng mbii mo, de baa mon mmak sat mo shi pwoo kas, kà mbii de baa gurum mo mak sat shi ləpwoo kas zak.

⁵ Wen kən canjoom a shi gwar desà. Baa wen kən canjoom a shikáa fen kas. Amma wen kən kám a ciin bal fen agaak.

⁶ Koo de wen rebet canjoom nà, be baa wen dee a mwen kas, mbəɗe wen kən sat azeen. Amma baa wen canjoom kas, mbəkə taji mee gurum lepan nkaa wen, waa met mbii dewur naa wen kən cìn mo, kà mbii dewur kəlɔng kà pwoo fen kas.

⁷ Mbəkə taji wen diyeep káa fen mbə suun dedes desà dī Naan kà kám mo nwen kas. Amma mo le mee ghər ndään fwoshik fen, de nà dee a mee shwal pee wen dī, ngulep kà Gujwan wur daampee nwen, mbəkə taji wen canjoom kà fwoshik fen kas.

⁸ Wen kən dang pee Daa yit kun, mbəkə wur shang mbii desə nà baa kà nà aku.

⁹ Amma Daa wur sat nwen nānee, <<Deret fen nà mak waa. Mbəɗe a ndään ciin bal mu gurum, dangbe mon naa gam kà bal fen.>> Mbəmənə be wen sət canjoom ndään ciin bal fen nà. Mbəkə bal mu Kristi nà tong dī ndään wen.

¹⁰ Aasə be wen kən kat retnyit ndään səm mu Kristi, mbə ciin bal fen nà, kà fəlɔp de moo cìn nwen, kà mbii daampee mo, kà jeel mo, kà luk mo shinà-shinà, mbə Kristi. Mbəɗe katdang baa wen kà bal kas, be wur shínbal nwen.

*Pool Wur An mBə
Ekəlisya Din nKoronti Mo*

¹¹ Wen kən lesen dee a kaa mwen sà, amma a wun wu le kà wen dee a mwen nà. Gyet nà ret kà a wun, wun nkwoop wen, mbəɗe baa wen a dekat met jir ndään jeplep nà mo kas, koo de baa wen a mee mbii kas.

¹² Naan cìn mbii lukshik kà mbii aapwoo mo, kà dak denan-nan mo shi wen, kaade wen gung mbə cìn dak fen mo shidaar-shidaar. Dak mu mbii aapwoo de mo kám agaak nà, wen a ngulep azeen-nzeen.

¹³ Wen kən cìn a mii, koor Ekəlisya nə mo yii? Di baa wen kən cìn mənə nwun kas yi? Aa koo a mbəde baa gyet wen le mee toon nwun kas aa? Be wu fwo di nwen.

¹⁴ Yaksə be wen kən dak sen mbə dəm pee wun di, be a dəm dekun pee wun di mmənə. Baa wen le kə wu kwat wen kas, mbəde baa wen kən tang a mee mbii pee wun di kas, amma wen kən tang a wuwun. Mbəde baa a jep mon ntang mbii le mbə puun fur mo kas. Amma puun nə mon ntang mbii le mbə jep fur mo.

¹⁵ Nə nret nwen nyit zam, mbəkə wen cìn mbii de wen kə nə jir, kə sen fen zak, mbə bam wun. Wen wal nwun des, dangbe wun wu wal nwen a lee dak aa?

¹⁶ Wu man azeen nə, baa gyet wen lejeel wun kas. Amma mee gurum sat nə gyet wen saseen nkaa wun, kə wen le cip mu gwampee wun zak.

¹⁷ Kyet wen kən cam seen a wun shi gwampee mbut nen də wen lep mo dəm pee wun di wa?

¹⁸ Gyet wen dang Titus, kə wur dəm pee wun di, ashak kə dyemnəən fun desə. Kyet, gyet Titus wur lap mee mbii pee wun di wa? Baa a Riin Naan de məndong wur bwet mun weet kas aa? Baa mun weet muu cìn dak nə a ar de məndong kas aa?

¹⁹ Tan, peedi di be wuu pan nə, mu jì aa mee mbii langkää mbə sun fun pee wun di wa? Hai. Muu sat a pwoo mu Kristi ntoom Naan. Shaar fen mo, mbii de muu cìn mo jir, be muu cìn mo a mbə bam wun.

²⁰ Mbəde wen kəər nə, meebe, katdang wen dəm pee wun di, be wen nkat məse fuu nə dyik kə məse də dyeen nwen nkat wun kə nə. Kəzak, wun nnaa məse mənə nə dyik, kə məse də dyeen wun naa wen kə nə. Meebe wen kat bəlep, kə zuur, kə tuup, kə walnkää, kə dung kə pwoo ndom ndom, kə dyeepkää, kə ciin tongryang nnaar fuu.

²¹ Wen kəər nə, katdang wen waa ndəm pee wun di, be baa Naan fen wur nsham kə wen ntoom fuu kas. Katdang Naan sham kə wen ntoom fuu, bə wen nkat pətuup dəwat, kə gurum mo des ndəən wun. Nen də gyet mo kə cìn shikbish yam, dangbe baa mo kə tuwap kas mbə məse debish, kaa cìn ngaa, kə koor mu cìn mbii debish mo zak.

13

Pool Gwakshik Kə Tokshik Mə Kyes Nə

¹ Wen kən dəm pee wun di, a dekun ndesə, <<Mbəkə mo man zeen kə meepwoo azeen-nzeen, bə nə a təng kə mo kat langtəng mo vəl koo kun>> kaade mo ran ndeen bəət haal.

² Wen kən gwak a nen də gyet mo cìn shikbish yam, kə koor nə mo jir zak. Gyet wen kən gwak mo, be baa wen dī ashak kə mo kas. Wen gwak wun kaade gyet wen gwak wun nji fen devəl pee wun dī sə, nə, katdang wen mbaajì, be wen nshin kar nen de dī mo cìn shikbish sə, kə koor nə mo.

³ Katdang be dyyeen nwun kə wu man azeen-nzeen nə, wen kən satpwoo desə mo a shi bal mu Kristi, be nə ret kə wu man nə Kristi wur kə bal des. A wur nkar wun, kə a wur kám bal wur ndəən wun.

⁴ Mbəde koo de gyet mo pwas wur nkaa shyeeep, be gyet a wur shin shin nə mo pwas nkaa shyeeep nə, be jir kəsə, be wur dī kə seen shi iiko mu Naan. Mun a nen de baa mun kə bal kas, dang ndəən iiko mu Naan shi Kristi, be mun dī kə seen, mbəkə mu bam wun dī.

⁵ Wu camkáa fuu mo, kə wu man dī rəret nə, kyet wuu mwaan a ndəən shinzeen fuu nə mo wa? Wu camkáa fuu mo rəret. Baa wu man nə, Jesu Kristi wur kə tong a ndəən wun kas aa? See koo katdang wuu taa wu pal kənding-nding.

⁶ Muu rebet kə wu man nə, baa mun mu taa mu kat kas.

⁷ Muu dang pə Naan kə taji wu cìn mee mbii debish kas. Muu dang pə Naan, baa a mbəkə nə cām dī agaak nə, mun kə se koorong nkaa cam nə kas, amma see a mbəkə wun wu cìn mbii deret mo dī, koo də wu naa kaa mun muu taa mu kəkat sə.

⁸ Mbəde baa nə mmak cìn kə mu cìn mee mbii nkaa zeen nə kas, amma see muu sat azeen nə.

⁹ Muu kat retnyit, katdang baa mun kə bal kas, kə wun dī kə bal. Dangnaan de muu cìn nə a mbəkə wu dee dī a degəgam.

¹⁰ Mbəmənə, bə wen ran-ran desə dām wun bə baa wen dī ashak kə wun kas, a shibal də Naan wur shin nə nwen mbə dyik wun, baa nə a mbə shirip wun kas.

¹¹ Peekyes kə nə, dyemnəa mo, dang mukaat. Wu dak məse fuu mo. Wu kələng pwoo fen mo. Wu lappwoo kə shak, kə wu tongryang kə shak zak. Naan də wur a wal, kə ryang, wur ntong ashak kə wun.

¹² Wu tok kə shak shi wal rəret.

¹³ Nen Naan mo jir, moo tok kə wun.

¹⁴ Deret kə Daa Jesu Kristi, kə wal Naan, kə shaar ashak kə Riin Debang, mo tong ashak kə wun jir. Nə a kə sə.

Lepran De Pool Ran Nen Galati Mo

¹ Wen Pool, laalep Jesu Kristi, de baa a gurum mo pet an koo a me gwar pet an, dang nə le kə nghan dee a laalep wur kas, dangbe a shi rəbet Jesu Kristi, kə Naan puun, dewur yool kə Jesu a peemúut.

² Dyemnaa de mo ashak kə wen, moo lep tokshik fur mo shindəm pə nendəm ndang Naan (Ekəlisya) de mo ndəən yil nGalati.

³ Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi mo naa wun shi yit mə naajeel, kə mo shin tongryang nwun zak.

⁴ Jesu Kristi wur shín shin mbə shikbish fun mo, mbəkə wur bam mun de ndəən bit dəbish desə mo, nciit-nciit kə rəbet kə Naan puun fun.

⁵ Dedes dee pə wur mbe ngaa-ngaa kə ngaa-ngaa. Nə aasə.

Pwoo Deret Nə A Məndong Bejee Dak

⁶ Nə aapwoo nwen zam, mbəde wu ciir wu cii ngwe dewur pet wun shi yit naajeel mə Kristi kəlak-kəlak aasə, mbəkə wu shindəm de ndang mee pwoo Naan decì.

⁷ Azeen-nzeen baa mee pwoo deret waa dee de, de nə waa met de wuu kəlong pə ghan de kas. Dang pak gurum moo daampee nwun, kə mo rəbet ciir kə pwoo deret mə Kristi nə.

⁸ Dangbe koo de a mun, jir de a mee ngulep Naan tong a dengnaan sham, dangbe wur sat mee pwoo deret de nwun, dyik kə mbii de mu ten mu sat nwun, be gwar mənə dee a mbii debuu-buu mbə vit.

⁹ Kaade mu ten mu sat sə, an kən baa nsat de nənee. Katdang mee ngusatpwoo deret de nwun dyik kə de mu ten mu sat nwun, be wu yit kə ngwar mənə dee ndər tuup Naan mbə vit.

¹⁰ Wu pan nee, an kən tang a dedes pə gurum mo de aa? Aa koo a pə Naan di yi? dang wu pan nee, an tang a tong dyen ngurum mo ghe? Katdang de an kən tang a tong dyen ngurum mo, be de baa an a kərem Kristi kas.

A Naan Pet Pool Dee A Laalep

¹¹ Dyemnaa mo, dyen wen kə wun man nee, pwoo deret de gyet wen kən sat nwun, baa nə put a pə mee gurum di kas.

¹² Mbəde, baa gyet wen nla nə a nsar mee gurum kas. Kəzak, baa a mee gurum kám nə nwen kas, a Jesu Kristi shikáa wur, wur woo nə nwen.

¹³ Wu kəlong pwoo nkaa shiimwaan fen, de gyet nyam, ndəən seyil nNaan mə nen Yahudi mo, mbít mənə, be wen

shínjeel Ekəlisya Naan mo hakyeng, mbe gyet wen kən gung mbəkə nghan tu nə dī.

¹⁴ Gyet ndəən gang fen mo, be wen met mmo jir, mbə mwaan ndəən rat nen Yahudi mo. Gyet wen cìn zuur mbə mwaan ndəən wàar puun fen de moo ten murep mo.

¹⁵ Dangbe Naan dewur ten bələp an yam-yam, akudang moo làa an, be ndəən deret wur, be wur pet ghan mbəkə wen dee dī a mə wur.

¹⁶ Be nə ret nNaan wur nyit be wur kám Làa wur nwen, mbəkə nghan sat pwoo deret de nkaa wur, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Baa gyet wen beet mənə kə mee gurum kas.

¹⁷ Kəzak, baa gyet wen kàa nJerusalem, pə jeplep Jesu Kristi mo de kas, de gyet wur shee pərep mo baadang wur pet an. Dangbe wen dəm nyil Arabiya, abwoon mənə be wen waa mbaa dəm nDamaskus.

¹⁸ Abwoon bit mo kun, be wen kàa nJerusalem, mbəkə nghan naa Kefas dī. Wen tong ashak kə wur mbee teer mo kaapaat baapaat.

¹⁹ Baa gyet wen waa nkaat kə memee ndəən jeplep Jesu mo kas. Gyet wen kaat aa Jemis dyemnəən Daa, bejee dak.

²⁰ Ntoom Naan, be mbii de wen ran nwun, baa mo a dung kas.

²¹ Abwoon mənə, be wen ndəm nkwang yil nSiriya kə Silisiya.

²² Baa gyet nendəm ndang Kristi de mo ndəən Judiya nə mo man wen kas.

²³ Moo kələng a gurum mo nkaa sat nənee, <<Gwar de də wur shínjeel mmun sə, yaksə be wur nkaa satpwoo ngurum mo nkaa shinzeen de gyet wur gung mbə tu nə.>>

²⁴ Mo kwoop Naan mbə an.

2

Jeplep Jesu Mo Lap Pool

¹ Abwoon bit mo kaapaat baafeer, be wen mbaa nkàa nJerusalem, ashak kə Barnabas. Gyet wen mang Titus mpan dī.

² Wen kàa nJerusalem nə, a mbəde Naan woo nwen nə, nkàa dī. Gyet nciit kə mənə, be nkaat kə nen denan-nan nə mo a səsok, mbəkə wen sat dī mmo, nkaa pwoo deret de wen nkaa sat nə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Mbəkə taji, dak de gyet wen cìn nə kə de wen nkaa cìn yool dee a buu kas.

³ Dangbe Titus, dewur ashak kə wen, jir dewur a ngu Heleni, be baa gyet mo letəng nwur, kə mo can nwur dī kas.

⁴ Dang pak nendəm ndang Kristi de mə dung sə mo, mo tap jì del ndəən mun, kaa nengwol mo sə, mbəkə mo tap gwol mun, kə mo katpee de mbut mun, de mun ndəən Kristi Jesu, mbəkə mo le mu dee di a kərem fur mo.

⁵ Baa gyet mu shĩnpee mmo kas koo dəben, mbəkə mu tap de kə zeen mə pwoo deret nə de mbə wun.

⁶ Dangbe mbə nen de mo lekāa fur mo a kaa mee mbii sə, koo de mo a wii mo yi, be baa nə daampee nwen kas. Baa Naan wur shwatyit mmee gurum kas. Nen de kən sat mmo, koo de gyet mo a nen denan-nan mo, dangbe be jir kəsə, be baa gyet mo le mee mbii dyik nkaa pwoo fen nə kas.

⁷ Akoppee mənə bə mo naa nə, Naan wur cin dak mə satpwoo deret nə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas nsar fen, kaade wur cin dak mə satpwoo deret nə mPita mbə nen Yahudi mo sə.

⁸ Be mo naa nənee, << Naan dewur shinbal mPita, mbəkə wur dee de a ngusatpwoo deret nə nen Yahudi mo, a wur shinbal nwen zak, mbəkə wen dee di a ngusatpwoo deret nə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas.

⁹ Kaade mo naa deret de Naan wur cin nwen, Jemis kə Pita, kə Joon, de gyet mo a nen nan mə nendəm ndang Naan nə mo, (Ekəlisya) nə, mo shin sarse fur de mə shaarshak nwen, kə Barnabas. Mo sat nə, mmun mu dəm mu satpwoo Naan nə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə nwudun, du dəm de pee nen Yahudi mo.

¹⁰ Mo sat mmun nee, taji mu mundər nenjeel de mo ndəən mo kas, a mbii de gyet kən fes le pətuup fen mbee cìn nə mənə.

Pool Gwak Pita nYil Antiyok

¹¹ Dang kaadi Pita gyet kàa nAntiyok, be wen shin sar wur nyit, mbə mbii de gyet wur cìn nə baa nə nkaa ar kas.

¹² Akudang pak gurum mo tong pə Jemis jì de, be wur kə sese ashak kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, dangbe kaade des desə nə mo jì wul, be wur cii sese ashak kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mbəde wur kəər nen Yahudi mo.

¹³ Ashak kə wur, be koor nen Yahudi de mo a nendəm ndang Jesu mo, baa mo dar nkaa zeen kas, kaa wur sə, dang kə Barnabas zak, wur mbwoon mo ndəən mwaan mo kə pətuup de vəl-vəl nə.

¹⁴ Dang kaade wen naa mənə, baa mo dar ndəre-ndəre nkaa zeen mə pwoo deret nə kas, be nsat mPita, nnaar mo nənee, <<Katdang waa de waa a ngu Yahudi aa tong a kaa ngwe de baa wur a ngu Yahudi kas, be cirang dangbe gha nle təng nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo tong kaa nen Yahudi mo sə yi?>>

¹⁵ Mun shikáa fun, mo làa mun a nen Yahudi mo, baa a nen shikbish kaa koor gurum mo sə kas.

¹⁶ Dang mu man nee, baa gurum kə dee a dəbang nyit Naan, a shi dak dewur cìn ndəən Wàar mo kas, dangbe gurum kə dee a dəbang, a mbə shinzeen ndəən Jesu Kristi. Har mun, mu shinzeen ndəən Kristi, mbəkə mmun dee di a dəbang shi shinzeen nKristi, baa a shi mee dak de mu cìn ndəən Wàar nə kas. Mbəde, shi dak de gurum cìn nə ndəən Wàar nə, be baa gurum ncam dee a dəbang nyit Naan kas.

¹⁷ Dangbe muu gung kə mun dee de a dəbang ndəən Kristi. Katdang mo waa kat a mun a nenshikbish mo, be nə kám nə, Kristi wur a mee ngulep mə shikbish aa? Hai baa aasə kas koo daben!

¹⁸ Dangbe katdang wen kən dyik, a nkaa mbii de wen kən ten nshirip mo, be kən kám káa fen agaak nə, an a ngushikbish.

¹⁹ Wen kən dee a demumuut ndəən Wàar nə, mbəkə wen tong de kə seen pə Naan de.

²⁰ Mo pwás an ashak kə Kristi. Baa a an kən tong ndəən seen desə kas, dangbe a Kristi wur kə tong ndəən an. Kə seen de wen kə nə yaksə ndəən an desə, an kən tong a shi shinzeen ndəən Làa Naan, dewur wal nwen, dang wur shìn kaashin mbə an.

²¹ Baa wen cii deret Naan kas, mbəde katdang gurum kə dee a dəbang nyit Naan, a shi Wàar mo, be muut de Kristi wur muut nə, nə ndee a buu mənə be baa nə kə mee koop nə kas.

3

Gurum Kə Kat Bam A Shi Shinzeen nJesu Kristi

¹ Hai! Wun nen Galati mo, wu mwen zam. A soot dedang kə se but nwun yi? A yit fuu mo, be mo sat nwun agaak kaade mo pwás Kristi.

² Wu dar kə wen cìn mee tal de pə wun. Gyet wu lap Riin nə a mbə dak de wu cìn ndəən Wàar nə aa koo a mbəde gyet wu shinzeen yi?

³ Wun wu mwen aasə wo? Gyet wu shee wu yaa a ndəən Riin, dangbe yaksə, be wuu rəbet kyes nə a ndəən nan fuu mo aa?

⁴ Tan wu shwaajeel kə mbii mo shini-shinə a buu mənə aa? Taji wu yit kə nə dee a dəbuu kas.

⁵ Wur dewur shin Riin wur nwun, kə wur cìn mbii aapwoo mo ndəən wun, be wu pan nee, a mbəde wuu tap kə Wàar nə mo aa koo a mbəde wu kələng, dang wu shinzeen pwoo deret nə yi?

⁶ Wu cìn pan nkaa Abraham, kaade pwoo Naan nə sat sə nənee, <<Wur shinzeen nNaan mbə mo tang mənə wur a kaa ngwe de ndəre sə.>>

⁷ Mbəmənə, be yaksə, wu naa a nenshínzeen mo a jep Abraham nə mo.

⁸ nDəən pwoo Naan, be mu ten mu naa nə, Naan wur le nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo dee a dəbang nyit wur a mbee shinzeen. Mo satpwoo deret desə nə mbīt mə Abraham nənee, <<A ndəən waa be gurum mo jir, ndəən nyil nə mon nkat deret.>>

⁹ Nə aasə be, nen de mo shinzeen, mon nkat deret ashak kə Abraham, mbəde gyet wur kə shinzeen.

¹⁰ Nen de moo le pətuup fur mo, a nkaa dak Wàar nə, be mo a ndər tuup Naan. Mo ran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Koo a wii de baa wur gam Wàar de mo ran mo ndəən bəət haal mə Wàar nə kas, be gwar mənə a ndər tuup Naan.>>

¹¹ Yaksə, nə dee agaak nə, baa mee gurum mak dee a dəbang nyit Naan shi Wàar mo kas. Mbəde koo a wii, dewur dee a de ndəre a mbə shinzeen wur, be a wur nkat seen.

¹² Dangbe baa Wàar nə dar a nkaa shinzeen kas, <<Koo a wii dewur ngam Wàar nə mo, be gwar mənə wur nkat seen a shi mo.>>

¹³ Mun jir, mon ntokdyeel debish mun, mbəde baa mu gam Wàar nə mo jir kas, dangbe Kristi, wur can mun ndəən dyeel debish nə. A mbə mun, be wur shwaajeel fun mo, dang wur mang dyeel debish nə le nkaa shin. Nə a rəran ndəən bəət haal Naan nənee, <<Koo a wii, de mo pwas wur nkaa təng, be wur a ndər tuup Naan.>>

¹⁴ Mbəkə ndəən Kristi Jesu, be deret mə Abraham nə dee nkaa nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Kəzak, mbəkə mun mu lap Riin de Naan wur kə ten cweer nə nnə, wudīn ncin mmun mbə shinzeen fun mo.

Wàar Kə Pwoo De Naan Kə Ten Cweer Mo

¹⁵ Dyemnaa mo, an ncìn kám kə mbii de mu ten mu loot kə mo ndəən tong fun mo shidaar-shidaar. Katdang gurum mo vəl moo ten bwootpwoo ashak nkaa me mbii, be nə nluk kə mee gurum dyik teppwoo de mo kə ten bwoot nə, kəzak, baa mee gurum mak le mee mbii de nkaa nə kas, mbəde mo kə ten bwoot nə.

¹⁶ Nə aasə, Naan wur kə ten cweerpwoo mo Abraham yam-yam kə dang wur. Baa mo ran a nee kə dang wur mo kas. Katdang de mo sat nee, a dang wur mo, be de nə kám nə, dang nə mo a des, dangbe mo ran a nkaa dang wur məndong bejee. Dang wur deməndong desə nə a Kristi.

¹⁷ Mbii de an nkaa sat nə a nee, gyet yam-yam, be Naan wur kə ten bəlemcuk shi toom. Dangbe abwoon bit mo kambil feer

kə laarkun, aku dang Naan wur shin Wàar nə nen Yahudi mo. Wàar de Naan wur shin desə nə, baa nə mak teppwoo de gyet wur kə ten cweer nə kas, kəzak, baa Wàar nə mo mak tupwoo de Naan wur kə ten cweer mo kas.

¹⁸ Katdang de Naan wur shin zuum wur ngurum mo a mbəde moo tap Wàar nə, be de baa gurum mo nkat zuum wur nə a mbə pwoo de Naan wur kə ten cweer nə kas. Dang mu man nee, a mbəde gyet Naan kə ten cweer nə, dangbe wur shin zuum nə Abraham.

Naan Shin Wàar Wur mMun

¹⁹ Dang, a mii a koop Wàar nə yi? Naan wur shin Wàar nə mo, a mbəkə mmun man mbii debish mo di. Gyet Naan wur shin Wàar nə mo mmun, a mbəkə mo tap mun di, mbə reppee lee, be parde pee nə wul, mbəkə dang Abraham nə jì di. Mbəde Naan wur kə ten cweerpwoo mənə a nwur. Naan wur shin Wàar nə a nnenlep wur mo, mbəkə mo sham shin di nsar mee gurum de gyet wur a ngu ar nnaar Naan kə gurum mo.

²⁰ Katdang ngu ar de mbut mee mbii, bə nə kám mmun nə wur dar a naar gurum mo vəl. Dang ndəən pwoo de gyet Naan cweer Abraham nə, be gyet a Naan wur mbəshin bejee, de gyet wur cweerpwoo mənə.

Shii Wàar

²¹ Kyet desə nə kám mmun nə, Wàar nə a nkaa koon kə pwoo de Naan wur kə ten cweer nə wo? Baa nə aasə kas koo daben. Katdang gyet mee Wàar nə de, de gyet nə mmak shìn seen ngurum mo, be gyet nə mmak le gurum mo dee a de ndəre nyit Naan. Dang baa mee kaan Wàar mənə di kas.

²² Dang kaade mo ran ndəən bəət haal Naan sə nee, mbii de mo ndəən nyil nə jir, mo a ndər shikbish. A nen de mo shinzeen nJesu Kristi, mo lap mbii di Naan wur kə ten cweer nənee, wudin shìn nen de mo shinzeen Kristi bejee.

²³ Gyet akudang shinzeen nə jì, be mun a de shishoot ndəən Wàar nə, aku dang Naan wur wang ar mmun, kə mu shinzeen di nJesu Kristi.

²⁴ Mbəmənə, be gyet Wàar nə a ngukám fun, akudang Jesu Kristi wur jì. Kaadi wur jì be mu dee a di ndəre nyit Naan, mbəde mu shinzeen wur.

²⁵ Dang nyaksə, kaadi Naan kə wang ar nə mun, mbəkə mu shinzeen de Jesu Kristi, be baa mu kudi a ndər ngupan mun kas.

²⁶ Mbəde yaksə bə shinzeen, ndəən Jesu Kristi, be wun a jep Naan mo jir.

²⁷ Wun de moo cìn baptisma nwun jir ndəən Kristi, be wuu dee a debəbal kə Kristi mənə. Mbəmənə mu mwaan ndəən dyen mə Kristi.

²⁸ Yaksə, baa mee shwatyit kudi nnaar nen Yahudi mo kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, koo naar kərem kə jeplu mo kas, koo nnaar mish mo kə mat mo kas, mbəde wun a deməndong jir ndəən Kristi Jesu.

²⁹ Katdang wun a mə Kristi, be wun a jep Abraham mo. Wu lap mbii mo jir, de gyet Naan wur kə ten cweer nə.

4

¹ Mbii de an nkaa sat nə a nee, lāa dewur nsekop, baa wur met kərem kas, naar dewur kudi a lāa, jir kə de long nə mo a mə wur.

² Kaadi wur kudi a lāa, be a gurum moo tap wur zak. A gurum moo naa mbii wur mo, har parpuus de puun wur le nə wul.

³ Nə kə mun aasə zak. Gyet nyam, naar de gyet baa mu manshii zeen kə mbii mo kas, be gyet mun a kərem mon ndər Wàar kə mbii de gurum mo loot kə cìn mo, de mo nyil desə mo.

⁴ Dang kaadi pee nə wul tyap, be Naan wur lep Lāa wur sham ndəən nyil desə. Mo lāa wur a kaadi mo kə lāa gurum mo sə, ndər Wàar.

⁵ Mbəkə wurang nen de mon ndər Wàar nə di, mbəkə wur le mun dee de a jep Naan mo.

⁶ Mbəde wun a jep wur mo yaksə, be Naan wur lep Riin kə Lāa wur sham ndəən pətuup fun mo. Riin nə wur petpee shibəl nee, Daa puun!

⁷ Yaksə, be ndəən Naan, baa wu kudi a kərem mo kas, dangbe wun a jeplu mo. Katdang wu dee a jeplu mo, be wun nsekop kə mbii de Naan wur ncìn nə jep wur mo.

Pool Pan Nen Galati Mo

⁸ Gyet nyam, be baa wu man Naan kas, be gyet wun a kərem mo ndər riin de baa mo a naan kas.

⁹ Dangbe yaksə kaadi wu man Naan sə, koo kaadi Naan kə man wun sə, be cirang dang wun ciir kəbwoon nNaan, kə wun waa wu baa wu dəm de ndang Wàar kə mbii de gurum mo loot kə cìn yi mə riin de mo nyil desə baa moo mee bal kas yi? Dyen nwun kə wu baa wu dee de a kərem mo zak aa?

¹⁰ Wu tap kə teer mo, kə puus serəbet mo, kə tar mo, kə pak teer mo ndəən bit nə.

¹¹ Dangbe wu shin kəərmuut taji dak de gyet wen cìn pee wun, nə yool dee a debuu.

¹² Dyemnaa mo, an kən dang pee wun, kə wu dee kaa ghan sə. Kaadi ghan kən dee kaa wun sə. Baa wuu cìn mee mbii debish nwen kas.

¹³ Wu man nee, gyet a wen shee jì kə pwoo deret nə nwun. Mbii de gyet nə le dang wen tong pee wun de, a mbədi baa gyet wen nkoom kas.

¹⁴ Koo de gyet shwal nə daampee nwun, bə baa wu cii an kas, kəzak, baa wu bak an kas. Dangbe wu lap ghan shi pətuup məndong kaa wuu lap a mee ngulep Naan sə. Gyet wu lap ghan a kaa Kristi Jesu shikaa wur sə.

¹⁵ A nee, retnyit de gyet wu cın ashak kə wen sə, nə a nii? Mbəde wen sat nwun azeen, katdang de a mbii de nə mmak cın, be di gyet wun shwatyit fuu mo wu shın nghan.

¹⁶ Cirang dangbe wen mbə ciir ndee a shaarlek fuu yi? Mbəde wen sat zeen nə nwun aa?

¹⁷ Nen de mo nkaa cın dıng nwun sə mo, moo gung a mbəkə mo kat deret de nyit fuu, dangbe mbii de nə le dang mo rəbet cın kəsə nə, baa nə ret kas. Mo rəbet a kə wun bəkshak de kə wen, mbəkə wu kələng a mo di bejee.

¹⁸ Katdang gurum mo tap shak a mbee mbii deret, be nə ret zam. Desə nə azeen-nzeen, koo a pərangyi. Koo de ghan ashak kə wun, koo de baa ghan ashak kə wun kas, be wen kən pan wun.

¹⁹ Jep fen de kən wal nwun sə mo, ghan a kaa mat de war nkaa shwaajeel mbee lăa-lăa sə. Wen nsat a nshwaajeel nə dak, har pardı məse fuu dee nciit-nciit kə mə Kristi.

²⁰ Dyeen ghan ndəəm pee wun de zam, mbəkə nghan man ar de an nsat mbii desə mo de nwun. Yaksə, baa wen man mbii de an nsat nwun kas. Mbii nə daampee nwen nkaa wun zam.

Kám Shi Seera Kə Hagar

²¹ Wun nen de wu sat nee, wun a ndər Wàar nə mo. Wu sat nwen yaksə, wu kələng mbii de Wàar desə nə mo nkaa sat nə aa?

²² Mo ran ndəən bəət haal Naan nənee <<Gyet Abraham kə jep demish mo vəl. Gyet nəən memee war a kərem, kə nəən devəl nə, baa war a kərem kas.>>

²³ Dangbe mo lăa-lăa kə mat de gyet war a kərem sə, ndəən nan, dangbe lăa mat de gyet baa war a kərem kas sə, mo lăa wur a nciit-nciit kə pwoo de gyet Naan wur ten cweer nə Abraham.

²⁴ Pwoo desə nə mee mbiikám dejurum de but. Mat devəl desə nə mo, mo dee a kaa cweerpwoo shi toom mo vəl sə, de gyet Naan wur sat nə mo. Hagar a mat de war a kərem sə, war dee a səmpwoo de Naan wur cweer nə mMosis nkaa jwak Sinai. A war de war lăa-lăa mo be mo dee a kərem mo.

²⁵ Hagar war dee a səmpwoo kə jwak Sinai de nə nyil Arabiya. War dee a kaa Jerusalem sə, de war kə jep war mo, mo dee nkaa cın dak kərem mbə cicinsə.

²⁶ Dang Jerusalem de nə ndəən dengnaan, baa war a kərem kas, war a nəən fun.

²⁷ Bəət haal Naan sat nənee, <<Wii jeer, yi cìn retnyit. Wii de baa yii cam shwaajeel mə làa-làa kas, mbəde mat demish ceen war, war kat jep mo des met mat de war tong ashak kə mish war.>>

²⁸ Yaksə, dyemnaa, mo mmun a jep de mo kə tuwap nkaa de wun a kaa Aizik sə.

²⁹ Gyet nyam nə, be làa de gyet mo làa wur a ndəən nan sə, wur shínjeel laa de gyet mo làa wur a ndəən Riin. Nə aasə yaksə.

³⁰ Dang, mbii de mo ran nə ndəən bəət haal Naan nə sat a mbəmi? Nə sat nənee, <<A ceen kərem nə war kə làa war nə, mbəde baa làa kərem nə mmak sekop ashak kə laalu nə kas.>>

³¹ Mbəməənə dyemnaa mo, baa mun a kərem mo kas, dangbe mun a jeplu mo.

5

Katpee De Mun Kə Nə nDəən Kristi

¹ Mbii de nə le, dangbe Kristi wur pwat kə mun ndər Wàar kə nen Yahudi nə mo, a mbəkə mun dee di a nankáa sun azeen-nzeen. Mbəməənə, be wen kən sat nwun nee, wu dar balbal kaa nen de mo a nankáa sut sə. Taji wu baa wu shìn káa fuu, mbəkə wu baa wu dee di a kərem kas.

² Wen Pool, an nkaa sat nə wun nee, katdang wu yit mmee gurum can wun, be nə dee agaak nənee, << mbii de Kristi kə cìn mbə wun, be nə dee a buu mənə.

³ Wen kən rəbet kə koo a weyi man azeen-nzeen nə, katdang mee gurum waa rəbet kə mo can wur, be nə dee a təng kə wur gam koor wàar nə mo di jir.

⁴ Wun nen de wu pan nee, wuu dee a de ndəre nyit Naan, mbəde wuu tap kə wàar nə mo, be wu pwat kə káa fuu mo aku ndəən Kristi. Wuu dee a depəpal ndəən deret de Kristi kə ten cìn mo mbə wun.

⁵ Dangbe mun nen de baa mu leyit a nkaa can kas, be ndəən Riin shi shinzeen be, muu tong a shi gongpee shi canciin mə de ndəre mə Naan.

⁶ Katdang mu dee a deməndong kə Kristi Jesu, be baa nə kudí mee koop nə kas, koo de mo can gurum, kə koo de baa mo can gurum kas, dangbe mbii de nə kəkoop nə a shinzeen de nə kám sat ndəən wal.

⁷ Də nyam, be wun nkaa sekyeen ndəən pwoo deret nə hakyeng, dangbe yaksə, be a me le dang baa wu kudí wuu mwaan ndəən zeen nə kas yi?

⁸ Baa a Naan dəwur pərep wun, a wur cíi sekyeen nwun kas.

⁹ <<A rep yist lee nə le kə bred wup di.>>

¹⁰ Dang mbæde mun a demændong ndæen Daa fun, be an shinzeen nee, baa pan fuu mo waa den dyik kə mənə kas. Wen shinzeen nee, ngwe dewur nək wun sə, koo dewur a wii, be Naan nshín kar wur.

¹¹ Dang dyemnaa mo, katdang an kən sat an satpwoo nə, can nə a təng, be a me le dang ghan kən sat a nshwaajeel dak yi? Katdang nə aasə, be moo shang mbii de nə le canshii ngurum mo ndæen shiyeepyoom Kristi.

¹² Nen de mo daampee nookdi nwun sə, wen fes nrəbet kə mo dəm pun sut kə mo dee di a meermuut mo.

¹³ Dyemnaa mo, Naan wur pərep wun, mbəkə taji wu dee a kərem mo ndər wàar mə nen Yahudi mo kas, dangbe, taji wu le kə katpee fuu nə, nə dee a ar de wun ncìn mbii debish mə nan di kas. Dangbe nə ret kə wu walnshak kə bamshak zak.

¹⁴ Mo gam wàar nə mo jir a ndæen pwoo desə nənee, <<A wal ngənanng fwaa kaa sak sə.>>

¹⁵ Katdang wun ndee a kaa luwaayil de moo seshak sə, be wu tap taji wu tu shak kyes kədəng-ndəng.

Wu Tong nDæen Riin Naan

¹⁶ Wen kən sat nwun nee, wu mwaan ndæen Riin, mbəkə taji wu gam dyen mə nan nə kas.

¹⁷ Mbæde mbii denan nə kə rəbet, be baa mo a nciit kə mbii de Riin nə rəbet kas. Kəzak, mbii de Riin nə rəbet be baa mo a nciit kə mbii denan nə rəbet kas. Mbii devəl sə mo baa moo rəbet shak kas. Desə nə dee nee baa wu mak cìn mbii de wuu rəbet kas.

¹⁸ Dang katdang wuu mwaan a ndæen Riin Naan, be baa wu kudī a ndər Wàar nə kas.

¹⁹ Dak de gurum moo cìn ndæen məse kə gurum, nə agaak. Kyeet kə dak mənə mo, a kaa cìn ngaa, dak debish mo, cìn mbii debish nen yitlwaan.

²⁰ Seyil nkùm, dak soot, ciishak, jəər, zuur, tuup, rəbetkàa, bákshak, məse de nə a mə yilangpee.

²¹ Zuur debish, shwaayuur, kuur ashak debish mo, kə mbii debish mo de shini-shinə. Wen kən satpwoo nwun shibəl, kaade gyet ghan kən sat nwun sə nə, nen de moo cìn mbii desə mo jir, be baa mon ncam dël ndæen mulki Naan kas, koo dəben.

²² Dang dak de gurum moo cìn ndæen Riin Naan mo a, walnshak, kə retnyit, tongryang, gung mbii mo, naajeel nshak, cìn mbii deret mo, shinzeen,

²³ sham kə kàa, yaasuk. Mbii desə mo jir, baa mee Wàar de nkaa mo kas.

²⁴ Nen de mo a mə Kristi Jesu, mo kə ten pwas nan fur mo nkaa shiyeep ashak kə koor nə.

²⁵ Katdang mu tong a ndəən Riin, be nə ret kə mu mwaan ndəən Riin nə zak.

²⁶ Taji mu diyeepkăa kas, kə taji mu le tuup nshak kas. Taji mu cîn zuur kə shak kas zak.

6

Wu Bamshak

¹ Dyemnaa mo, katdang mee gurum taa pal, be wun de wun a de balbal ndəən Riin Naan wu bam wur, mbəkə wur tuwap de. Wu sham kə kăa fuu mo, kaade wun nkaa bam wur. Wu tap kə kăa fuu, mbəkə taji wun wu waa wu del ndəən jwaan nə kas.

² Wu bamshak, katdang wu cîn aasə be wu gam Wàar Kristi mənə.

³ Katdang memee fuu lekăa wur a mee mbii, dangbe ndəən zeen nə, be baa wur a mee mbii kas, be gwar mənə nək a kaa shin bejee dak.

⁴ Dang nə ret kə, koo a wii be wur cam dak wur, dangbe wur nleshap shikăa shin, baa ashak kə dewur kām shin kə mee gurum kas.

⁵ Koo a weyi ndəən wun be wur mang toon kə mbii dewur cîn mo shikăa wur.

⁶ Koo weyi dewur nkaa lap kămpwoo Naan, be nə ret kə wur bək mbii deret mo jir, ashak kə ngukām nə.

⁷ Taji mee gurum gwamkăa shin kas, mbəde baa mee ngwe cam zaal nNaan kas. Mbii de gurum kop be wur ndyiip a nə.

⁸ Ngwe dewur kop a ndəən nan nwur, be wur ndyiip a mbii dewam ndəən nan nə. Dang ngwe dewur kop ndəən Riin Naan, be ndəən Riin be wur ndyiip a seen de ngaa-ngaa.

⁹ Taji kwak fun mo waam mbə cîn mbii deret mo kas, mbəde katdang pee nə wul, be mun ndyiip deret mə dak fun mo, ka baa mu taa mu muutleet kas.

¹⁰ Aasə, nə ret kə mu cîn mbii deret mo, kaade mu katpee nə sə. Mu cîn mbii deret ngurum mo jir, met jir, a dyemnəən fun mo, de mo a nendəm ndang Kristi mo.

Pwoo De Mə Kyes Nə Mo

¹¹ Ran denan-nan de wu naa sə mo, a an ran mo shi sar fen shindəm nwun.

¹² A nen de mo rəbet leshap ndəən nan desə, a moo rəbet letəng nwun, mbəkə wu can-can de, kəzak, mbəkə taji mo shwaajeel, mbə shiyeepyoom Kristi kas.

¹³ Nen de moo ten can mo, mo shikăa fur, baa mo kyeer wàar nə kas. Dangbe nə a rəbet kə mo, kə mo can wun, mbəkə mo katpee de mbə canpwoo nkaa wun ndəən nan.

¹⁴ Dangbe pee wen de be a shi shiyeepyoom Daa fun Jesu Kristi, a nə a mbii məndong de nə mmak le kə nghan

canpwoo bejee dak. A mbə shiyeepmúut wur, be mbii de mə nyil desə mo, baa mo kudi mee koop nə pee ghan de kas. Nə dee a kaa moo ten pwas mo nkaa shiyeepmúut Kristi, kəzak, an a kaa ngwe de kə ten muut sə, har wen kən yit mbii mə nyil desə mo mbwoon.

¹⁵ Koo de mo can gurum, kə koo de baa mo can gurum kas, be baa nə kə mee koop nə kas. Mbii de nə kəkoop nə hakyeng nə ndesə, Naan wur shin seen depwoo mun.

¹⁶ Mbə de mo kə mwaan ndəən seen depwoo desə nə, be mo a nen Naan mo azeen. Moo tongryang kə Naan kə wur naa mo shi yit naajeel zak.

¹⁷ Yool yaksə, be baa dyen nwen kə mee gurum daampee nwen zak kas, mbəde nəmer de mo nkaa an mo kám nə, an a kərem mə Jesu.

¹⁸ Dyemnaa mo, deret mə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nə a kəsə.

Pwoo de Pool ran nen Afisus Mo

¹ Pool laalep Kristi shi ræbet Naan, shindæm pee nen Naan de mo ndæen nyil Afisus, de mo shinzeen nJesu Kristi azeen-nzeen.

² Deret kə ryang mə Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Deret De Mo a Mə

Riin nDæen Kristi

³ Mu pəlang Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi, dewur le deret wur nkaa mun, shi koo a deret dedangyi de nə a mə Riin ndæen dengnaan mo, shi Kristi.

⁴ Akudang Naan wur leyil nə, be wur kə ten bələp mun, mbəkə mu dee a mə wur ndæen Kristi, mbəkə mu dee de a debang ndæen wal mbəde baa mee shikbish di ntoom nwur kas.

⁵ Naan kə ten sat nee, ndæen Jesu Kristi, be dyin nle kə mun dee a jep wur mo. Desə nə put a ndæen pan mə retnyit wur.

⁶ Wu yit kə mun kwoop wur mbə dedes mə yit naajeel nwur, dewur shin mmun nzuu ndæen Lāa wur dewur wal wur.

⁷ Mbəde a shi muut Kristi dangbe mo fween mun, shii mənə a nee, mo fwo shikbish fun mo mmun. Yit naajeel nNaan nə des zam,

⁸ dewur doo nə nkaa mun des, kə seen kə manshii mbii mo jir.

⁹ Yaksə Naan wur le kə mun man mbii de mo a səsok mə pan wur mo, nciit-nciit kə pan wur dewur kə ten le nə, kə nə dee a degəgam ndæen Kristi.

¹⁰ Mbii de Naan wur kə ten sat nee, wudyin ncin mo katdang pee nə wul. Be Naan wur nji kə mbii dewur kə ten le mo ndæen nyil desə ashak, kə de mo ndæen dengnaan kə de mo ndæen nyil desə jir, be Kristi wur ndee a kaa mmo jir.

¹¹ Mon cin mbii mo jir a nciit-nciit kə mbii de Naan wur kə ten sat nə wudin cin mo. Naan wur ten bələp mun, kə mun dee a nen wur mo ndæen Kristi nciit-nciit kə pan wur. Mbii mo des aasə, nciit-nciit kə mbii dewur kə ten sat nə wudin cin mo pəgyet di nshee.

¹² Mun de mu shee canciin nkaa Kristi, wu yit kə mun kwoop Naan mbə dedes wur.

¹³ A wun zak, wu dee a nen Naan mo kaadi wu kələng pwoo de azeen nə. Pwoo deret de nə ji bam wun, kaade wu shinzeen nKristi sə, be Naan wur kə le sar wur nkaa wun,

kə nwun deɛ de a mə wur. Kaade wur shin Riin Debang nə nwun nciit-nciit kə mbii dewur kə ten sat sə.

¹⁴ Riin Debang de Naan wur shin nə mun, wur deɛ a mbii denshee de nə kám mun nə, mu lap mbii de Naan ten sat nə wudyin shín nen wur mo. Desə nə kám mun nə, Naan wur shínpee nen de mo a məwur mo, yit kə mu kwoop Dehai wur di.

Dangnaan Pool

¹⁵ Mbə mbii desə, be yool mparpuus de wen kələng pwoo nkaa shinzeen fuu nə ndəən Daa Jesu, kə wal fuu nə mbə nen Naan mo jir,

¹⁶ be baa wen kən nook pələng Naan mbə wun kas. Wen kən pan wun ndəən dangnaan fen mo.

¹⁷ Wen kən dang pə Naan kə Daa fun Jesu Kristi, puun dehai shidaar-shidaar nee, dewur nshin Riin nwun, kə wur le nwun deɛ a nenseen mo, kə woo man mə Naan nwun rəret hakyeng.

¹⁸ Yit kə pətuup fuu mo wang di, kə wu naan pee bang wur di, mbəkə wu man mbii de wuu canciin de ke dewur kə ten pərep wun mbə nə, kə kop dewur nshin nen wur mo.

¹⁹ Baa mee ngwe mmak kám dedes wur, de nə nkaa cín dak ndəən mun kas, mun nen de mu shinzeen wur. Iiko de nə nkaa cín dak ndəən mun, nə nciit-nciit kə dedes mə bal wur,

²⁰ de gyet wur cín dak kə nə, mbəkə wur yool de kə Kristi a peemuut, kə nNaan wur le kə Kristi kaa tong nsarse wur ndəən dengnaan.

²¹ Kristi wur met mbal mishkoom mo jir, kə iiko, kə bal, kə des mə se mishkoom mo jir. Səm wur nə met koor səm mo jir. Baa a ndəən bit deyaksə bejee dak kas, dangbe kə ndəən bit de mo ndung jì akyeen.

²² Naan wur kə ten le mbii mo jir ndershii wur, kəzak wur le wur deɛ a kaa mbii mo jir mbə Ekəlisya nə.

²³ Kuur nendəm ndang wur mo, a shin wur, de mo gam kə wur shikaa wur, dewur gam mbii mo jir, koo a ndəən ar dedangyi

2

Wuu Kat Seen nDəən Kristi

¹ Gyet nyam be, wun a deməpurep ndəən tep waar kə shikbish fuu mo.

² Gyet nciit kə mənə, be wuu mwaan a ndəən coor debish mə yil desə, kə nwun kələng a doo mə mishkoom bal kə riin de mo ndəən kut mo, riin de nə pə cín dak nkaa nen de mo cii cín dyen Naan.

³ Gyet mu tong a kaa mo sə, ndəən coor mə nan fun mo. Kə gyet mu cín mbii de mu naa mo shang nnan fun mo, kə pan

mə pətuup fun mo zak. dang ndəən tong fun, kaa koor gurum mo sə, be də mu ten mu dee a de mun nshwaaajeel mbə tuup Naan.

⁴ Dang mbəde kussuk Naan kə wal wur nə des zam,

⁵ be jir de gyet mun a deməpurep ndəən shikbish fun mo, be wur le kə mu kat seen ashak kə Kristi. Nə a mbə yit naajeel Naan, dangbe mu kat bam.

⁶ Naan wur nle kə mun yool ashak kə Kristi, kə wur le kə mun tong ashak kə wur ndəən dengnaan mbə səm kə Kristi Jesu.

⁷ nDəən bit de mo pə jì, be wur nkám mmun des shi dedes wur de baa mee gurum mak kám nə kas. Desə nə a yit naajeel wur dedes mbə mun ndəən Kristi Jesu.

⁸ A mbə yit naajeel Naan, dangbe wu kat bam, mbəde wu shinzeen. Baa wu kat bam desə nə a mbə mee dak deret de wu cìn kas, nə a zuum mə Naan.

⁹ Baa nə a mbə mənə dak kas. Mpeemənə, be taji mee gurum diyeepkaa wur kas.

¹⁰ A Naan wur le mun shi sar wur, kaade mun de sə, dangbe yaksə ndəən Kristi, be wur le mun a mbə cìn dak deret mo, dewur kə ten dak nə le mbə mun, mbəkə mun cìn mo di.

Mun Jir A Demədong nDəən Kristi

¹¹ Taji wu mundər kas, nə, gyet nyam be wun a nen de baa mo làa wun a nen Yahudi mo kas. Be gyet nen Yahudi de də mo lesut a nen de mo can mo ndəən nan shi sar gurum mo, moo pet wun a nen de nsuluk mo.

¹² Taji wu mundər kas nə, gyet mbít mənə mo, be baa wu kus kə Kristi kas, kə baa gyet wu man Naan kas. Gyet mo shwat wun ndəən jep mə nen Yahudi mo, kə gyet wun a məzep mo. Mbəde Naan kə ten bəlemcuk shi toom, kə baa gyet wun kə mee mbii canciin ndəən yil nə kas.

¹³ Amma, yaksə ndəən Kristi Jesu, be wun de gyet wu jong, mo kə jì kə wun kus, shi toom Kristi.

¹⁴ A Kristi jì kə tongryang mmun, be wur le kə nen Yahudi mo dee a demədong kə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Wur shirip kok de gyet nə bāk mun, mbəkə mun dee di a shaarshak.

¹⁵ Wur mang Wàar nen Yahudi mo baa kənə aku, mbəkə wur waa le gurum depwoo mo de ndəən dang devəl sə mo. De a ndəən ar desə, be wur jì kə tongryang.

¹⁶ A shi muut wur nkaa shiyeepyoom, be wur tu mbii de nə jì kə ciishak ngurum mo. A shi shiyeepmúut wur, be wur bāl dang mo shini-shini, kə mo dee a demədong ndəən Naan.

¹⁷ Jesu wur jì satpwoo, mə ryang nwun. Wun nen de gyet wu jong kə Naan, kəzak, wur jì kə pwoo nə nen de gyet mo kus kə Naan zak.

¹⁸ A ndəən Kristi be mun gurum jir, mu mak jì ndəən Riin deməndong pə puun fun dī.

¹⁹ Mbəmənə, be yaksə, wun nen de baa wun a nen Yahudi mo kas, baa wu kuđi a məzep koo pəkor mo kas. Yaksə wun a deməndong kə jepyil mə nen Naan mo, kə nwun dee a jeplu mə Naan mo zak.

²⁰ Mo dyik wun a nkaa kuk de jeplep kə Jesu mo, kə nensatpwoo Naan mo kə ten dyik nə. Jesu Kristi wur shikáa wur, a nghək dedes mə kwang lu nə.

²¹ A ndəən wur, be jir koor lu nə kəkáa nkaa wur, kə a wur le kə lu nə wurang, kə nə dee a lu dəbang mə Daa.

²² A ndəən wur, be mo dyik wun, kə nwun dee a pee dī Naan wur tong dī, shi riin wur.

3

Dak De Pool Cìn mBə Gurum Mo

¹ A mbə desə, be wen Pool, an a shishoot mbə Kristi Jesu, mbə wun nen de baa wun a nen Yahudi mo kas.

² Azeen-nzeen wu man nee, ndəən deret Naan, be wur shin ďak desə nə nwen, mbəkə nghan cìn dī mbə wun.

³ Naan wur woo mbii desəsok mo nwen dewur kə ten sat nə wuđin ncìn nwen. Wen kən ran pwoo nwun lee nkaa nə.

⁴ Katďang wu tang mbii de ghan kən ran nə, be wun mmanshii mman fen, nkaa mbii desəsok mə Kristi.

⁵ Gyet nyam, be baa mo woo mbii desəsok nə mo ngurum mo kas, amma yaksə be Naan wur kə woo nə agaak pee jeplep Jesu Kristi mo, kə nensatpwoo Naan dəbang mo, shi Riin wur dəbang.

⁶ Mbii desəsok nə a nee, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, yaksə ndəən pwoo deret nə, be mo kat deret mə Naan ashak kə nen Yahudi nə mo. Kəzak yaksə, be nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mo dee a mbii deməndong. Mo mak sekop ndəən mbii de Naan wur kə ten cweer nə, nwur gam nə ndəən Kristi.

⁷ A mbee pwoo deret desə, be Naan wur nle kə ghan dee a ngucìn ďak wur, nciit kə zuum deret mə yit naajeel wur dewur kəcin nwen, de nə nkaa cìn ďak ndəən bal wur.

⁸ Koo de ghan a detaakat met jir ndəən nen Naan mo, amma Naan wur cìn ďak desə nə nwen, de nə satpwoo deret nə mbə nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Pwoo nkaa long Kristi de baa nə kə peekyes kas.

⁹ Kəzak, mbəkə nghan le kə gurum mo manshii mbii desəsok mə Naan mo dī, de Naan dewur le mbii mo ndəən nyil nə jir, be wur kə ten sok mbii desə nə mbee bit mo des.

¹⁰ Pan wur desə nə, yaksə ndəən nendəm ndang wur mo, be dedes mə seen wur nə dee agaak ndəən ar mo shini-shini, pə nenlep Naan mo kə iiko de mo ndəən dengnaan

¹¹ Nciit-nciit kə mbii de Naan wur kə ten sat nee, wudin ncìn nə shindəm ngaa-ngaa, dewur gam nə ndəən balkaa fun ashak kə Kristi Jesu Daa fun.

¹² Kə shinzeen fun ndəən wur, be mu katbal mpətuup, kə mu dəm de ntoom Naan, baa a shi kəərmuut kas.

¹³ Wen kən dang pə wun, taji kwak fuu mo murep kas, mbəde jir shawaajeel de an nkaa shwaa nə a mbə wun. Shwaajeel fen nə kəkoop nə pee wun di.

Dangnaan mBə Nen Afisus Mo

¹⁴ A mbəmənə, be an kən kurum ntoom puun,

¹⁵ a mbə wur, be koo a weyi de mo ndəən dengnaan kə de mo ndəən nyil desə moo kat səm wur.

¹⁶ Wen kən dang pə Naan ndəən long wur dedes, mbəkə wur shin iiko de nwun ndəən Riin wur. Mbəkə nwun katbal de ndəən pətuup fuu mo.

¹⁷ Mbe kə Kristi wur tong ndəən pətuup fuu mo, mbəde wu shinzeen wur. Wu shamseen, kə nwun dar nkaa kuk de nə a wal.

¹⁸ Mbəkə nwun, ashak kə nen Naan mo, be wu man kaam, kə shwal, kə wurang, kə jurum mə wal mə Kristi di.

¹⁹ Kəzak, mbəkə wu man wal mə Kristi de nə met nkoor man mo jir, mbəkə wu gam di kə man Naan ndəən pətuup fuu mo.

²⁰ Yaksə, pee wur, dewur kə iiko de nə cìn dak ndəən mun, met mbii de mu mak dang mo, koo pan de mo ndəən pətuup fun.

²¹ Dedes nə dee a mə Naan ndəən nendəm ndang wur mo, kə ndəən Kristi Jesu mbə pə mo jir, yool yaksə kə, har ngaa-ngaa. Nə a kəsə.

4

Mo Bəl Mun Kə Fwooshin Kristi

¹ Wen de an a shishoot mbə səm Daa. Wen kən dang pə wun, mbəkə wu mwaan-mwaan de mo lapshak kə petpee de Naan wur kə pərep wun mbə nə.

² Wu sham kə kaa fuu mo koo pəanyi. Wu cìn mbii mo ndəən dyen, kə wun gung zak. Wu kám wal fuu mo agaak, kə nwun fwangshak zak.

³ Wu gung, kə nwun tap de kə balkaa de Riin wur shin nwun, shi tongryang de nə bəl wun ashak.

⁴ Shin nə a məndong, kə Riin nə məndong bejee. Kaadi mo kə pərep wun, ndəən canciin məndong nkaa mbii de mo kə pet wun mbə nə.

⁵ Daa a mǎndong, shinzeen nǎ a mǎndong, baptisma nǎ a mǎndong,

⁶ Naan a mǎndong, dǣwur a puun fun jir. Wur met mbii mo jir, kǎ a wur cǐn dǎk ndǣen mun jir, kǎ a wur ndǣen mun jir zak.

⁷ Dang koo a weyi ndǣen mun, bǣ wur kǎ lap dǣret nciit-nciit kǎ zuum kǎ Kristi.

⁸ Kaadǣ mo kǎ ran ndǣen bǣet haal Naan sǎ nǎnee, <<Kaadǣ Kristi wur kaa adeng,

bǣ wur pan kǣrem
dǣyiyak mo dǣs ashak kǎ wur,
kǎ wur shin zuum ngurum mo zak.>>

⁹ Yaksǎ, bǣ nǎnee, <<wur kaa adeng >> bǣ shii mǎnǎ a mii? Shii mǎnǎ nǣe, nshe bǣ wur sham ndǣen jurum kǎ peekyes kǎ yil dǣsǎ.

¹⁰ Mbǣmǎnǎ, gwar dǣ gyet wur sham, a wur a gwar dǣwur kaa adeng-deng a kǣkyeen dengnaan mo, mbǣkǎ wur gam deng kǎ yil jir.

¹¹ A wur shin zuum ngurum mbǣkǎ npak mo dǣe dǣ, a jeplep mo, kǎ npak mo dǣe a nensatpwoo Naan mo, kǎ npak mo dǣe dǣ a nenkop pwoo Naan mo, kǎ npak mo dǣe dǣ a Pasto mo, kǎ npak mo dǣe dǣ a nenkám kam mo zak.

¹² Wur shin zuum dǣsǎ mo, a mbǣkǎ nǎ dǎk nen Naan mo dǣ, mbǣ bǣmshak, kǎ mbǣkǎ mo dǣyik fwoshik kǎ Kristi dǣ.

¹³ Nǎ aasǎ, bǣ mun jir, mun nyool mu dǣe a dǣmǎndong ndǣen shinzeen fun, kǎ man fun dǣ nǎ ndǣen Lǎa Naan. Mun nyool mu dǣe a nen dǣ kǎ man mo, Mbǣkǎ mun wul mbǣ gam dǣdes mǎ Kristi.

¹⁴ Bǣ baa mu kudǣ a jep dǣdǣyeen mo kas mǎnǎ, dǣ mo nnum mun shindǣm sǎ, Mbǣkǎ mo mang mun pǎn, shi koo a kyaan kám dǣdangyi kas. Mo a nenseen mo dǣ mo a korong mbǣ bǣrǣm dung.

¹⁵ Akoppee mǎnǎ nǎ ret kǎ mun sat zeen nǎ ndǣen nwal. Nǎ ret kǎ mun wurang ndǣen mbii mo jir, ndǣen Kristi dǣwur a kǎa fun.

¹⁶ A mbǣ wur, dangbǣ koo a bǣep dǣdangyi, mo shini-shini, mo tap bǎl ashak, kǎ koo a pǣebal dǣdangyi, nǎ katbǎl a ndǣen wur. Katdang koo a bǣep dǣdangyi nǎ kǎ cǐn dǎk war rǣret, bǣ fwoshik nǎ nwurang, kǎ nǎ dǣyik set dǣ ndǣen nwal zak.

Seen Depwoo nDǣen Kristi

¹⁷ nDǣen sǣm Daa, bǣ nkǎn satpwoo wun shibǎl nǎ, taji wu sat a ntong kaa nen dǣ baa mo a nen Yahudi mo kas sǎ, dǣ pan mo a dǣbuu.

¹⁸ Pan dǣ ndǣen pǣtuup mo, nǎ a mǎ pǣenkwoo, baa mo kǎ mee lǣbet ndǣen seen dǣ Naan shin kas, mbǣdǣ baa mo kǎ mee man kas, kǎ mo dǣe a nencinshik mo.

19 Baa mo kudi kə naashweep kə mee mbii kas. Mo fes shínkää fur mo mbə cìn mbii debish mo, kə moo coor mbə cìn koo a mbii debish dedangyi. Baa moo kə mee yaasut kas.

20 Amma baa a mbii de wun wu kám pee Kristi de mənə kas!

21 Mo sat nnə, wuu ten wu kələng pwoo nkaa wur, kə mmoo kám nwun zeen de nə ndəən Jesu.

22 Wu shwat suk desəər nə mo wu baa kə mo aku, de də moo nnum wun ndəən coor mə nan sə.

23 Nə a təng kə npətuup fuu mo kə pan fuu mo dee a depwoo,

24 Kəzak, nə a təng kə wu jwal fwoshik depwoo nə mo, de Naan wur dak mənə shikaa fin sə, kə nə woo kaa nnə agaak ndəən seen de nə azeen-nzeen de nə a deret kə debang.

25 Mbəmənə, wu baa kə dung ndəən wun, kə koo a weyi be wur sat azeen ngənəən wur bejee dak. Mbəde mun a deməndong kə shak ndəən Kristi.

26 Katdang wu langtuup, be taji wu cìn shikbish kas. Taji puus shamru, be wun de nkaa langtuup kas.

27 Taji wu shínpee ngujwaan kas.

28 Ngwe de wur cìn wat, be taji wur baa cìn de kas, dangbe nə ret kə wur cìn dak deret shi sar wur, mbəkə wur mak cìn mee mbii de nen de mo mbut njeel

29 Taji pwoo debish mo put ndəən pwoo fuu mo kas, dangbe dang a mbii deret mo, de mon ndyik wun, kaadi nə tap ret kə pee nə sə. Mbəkə nə jì de kə deret nen de moo kələng nə.

30 Taji wu wāt pətuup nRiin Debang mə Naan kas, wur de a wur dee a langtəng nə, wuu dee a de fufwang mbə parpuus de mon mbam wun.

31 Wu pwat kə pwoo dedeet mo, kə ciishak, kə tuup, kə butbish, kə fələppee ashak kə cìn nyang mo jir.

32 Dang nə ret kə nwun naajeel shak, kə nwun bam shak, kə nwun fwo dī nshak, kaadi Naan wur fwo dī nwun ndəən Kristi sə.

5

Mwaan nDəən Peebang

1 Kaade wun a jep Naan mo dewur wal wun sə, be nə a təng kə nwun kám shiimwaan Naan.

2 Kəzak, wu mwaan ndəən wal, kaade Kristi wur wal mmun sə, be wur shìn kaashin mbə mun kaa zuum kə mbiizuum de nə kə toos shang shang pə Naan dī.

3 Taji pwoo nkaa ngaa, kə mbii debish mo, kə rəbet mbii mo pwat ndəən pwoo fuu mo kas. Mbəde pwoo nkaa kaan kə mənə mo, baa nə ret kə mo pwat mpwoo nen Naan mo kas.

⁴ Kəsə zak, taji mee pwoo dəbış mə le naashweep kə pwoo mə mwen mo, kə pwoo dəbuu mo, mo pwat ndəən pwoo fuu mo kas, amma wu yit kən plang put pwoo fuu mo.

⁵ Taji wu mundər nee, nen de moo cîn ngaa, kə nen de pan mo a dəbış, kə ngutələk mo, be baa mee kaan nen mənə moo mee ləbet mə sekop ndəən mulki Kristi kə mə Naan kas.

⁶ Taji wu yit kə mee gurum nnum wun shi pwoo dəbuu mo kas, mbəde a mbə mbii mo kaa desə mo be tuup Naan nə taa nkaa nencii kələngpee mo.

⁷ Mbəmənə, taji wu balkaa fuu ashak kə nen mənə mo kas.

⁸ Gyet nyam, wun a ndəən peenkwoo, dangbe yaksə wun a ndəən peebang, ndəən Daa. Nə ret kə wu mwaan kaa nen de mo ndəən peebang nə sə.

⁹ Dak nen de mo ndəən peebang, nə a ndəən mbii deret mo, kə de ndəre mo, kə zeen zak.

¹⁰ Wu gung, kə nwun kām mbii de mon nret nNaan nyit.

¹¹ Taji wu lesar fuu mo ndəən dak de mo a mə peenkwoo, de baa mo kəkoop nə kas, dangbe nə ret kə wu woo dak mənə mo agaak.

¹² Nə a mbii naashweep mbee satpwoo nkaa mbii de moo cîn mo a səsok.

¹³ Dang katdang jir mbii de nə agaak, a pee de bang di, be nə ndee a de gurum mo mak naa nə. Mbəde jir mbii de gurum mo mak naa nə, be nə a ndəən peebang.

¹⁴ Nə a kaadi mo kə ran ndəən bəət haal nNaan sə nənəe, <<Ngusaam, a mii, a yool a peemúut

Mbəkə Kristi wur
shin peebang de ngha>>

¹⁵ Wu tap kə shiimwaan fuu mo. Taji wu mwaan kaa mwen mo sə kas, dangbe wu mwaan kaa nen de kə seen mo sə.

¹⁶ Wu cîn dak koo a pee dədangyi, mbəde teer de yaksə nə mo gam kə mbii dəbış mo.

¹⁷ Mbəmənə, be taji wu dee a mwen mo kas, amma wu manshii kə mbii de Daa wur rəbet kə nwun cîn.

¹⁸ Taji wu shwaa am anab kə nə yuur wun kas, mbəde mənə mak jwaan wun, amma wu dee a dəgəgam shi Riin Debang.

¹⁹ Wu sat mee pwoo kə shak shi kook de mə kwoop mo, kə kook de mo a mə Riin. Wu cîn kook deret mo nNaan, kə pələng ndəən pətuup fuu mo.

²⁰ Koo pəanyi be wu plang Naan puun mbə mbii mo jir ndəən səm nDaa fun Jesu Kristi.

Mat Mo Kə Mish Mo

²¹ Wu shin dedes ndər shak, mbəkə wu shin dedes di nKristi.

²² Mat mo, wu shin de dedes mmish fuu mo, kaadi wuu cin nDaa sə.

²³ Mbəde mish wur a kaa mat, kaadi Kristi wur a kaa Ekəlisya sə, shii kə mənə a fwooshin fin kə wur shikaa fin a Ngubam war zak.

²⁴ Kaade Ekəlisya war ndər Kristi, nə aasə zak, wun mat mo, wu shin dedes mmish fuu mo ndəən mbii mo jir.

²⁵ Mish mo, wu wal mmat fuu mo, kaadi Kristi wur wal Ekəlisya nə sə, har wur shinkaa shin mbə war.

²⁶ Mbəkə wur le war dee di a debang shi vwang war kə am, kə pwoo Naan.

²⁷ Mbəkə wur dak Ekəlisya nə le de nshin, ndəən dedes, kə demen, baa ashak kə mee rap, kə mee pee taakat mbut mo kas. Mbəkə mo dee de a debang baa kə mee rap kas.

²⁸ Ni ret kə mish mo wal mmat fur mo kaa sut sə. Ngwe dewur wal mmat wur, be wur wal a nshin mənə.

²⁹ Baa mee gurum kə cam cii shin kas, dangbe wur tap shin mbiise nnə, kə wur tap kə nə rəret, kaadi Kristi wur cin Ekəlisya sə

³⁰ Mbəde mun a beep mə foshik nwur.

³¹ A mbəmənə, be gurum wur nyit puun wur kə nən wur, kə wur balkaa de ashak kə mat wur, kə mo vəl mo dee di a deməndong.

³² Desə nə a mee mbii dedes desəsok. Mbii de wen kən sat nə, a nkaa Kristi kə Ekəlisya.

³³ Jir arang be wu yit koo weyi wur wal mmat wur, kaa kaashin sə, kə mat war shin dedes mmish war zak.

6

Jep Mo Kə Puun Mo

¹ Jep mo, wu kələng pwoo mpuun fuu mo ndəən Daa, mbəde mənə a mbii de ndəre.

² <<A shin dedes mpuun fwa kə nən fwaa mo,>> desə nə a Wàar denshee de mo kə ten le,

³ <<mbəkə a tong di ryang, kə mbəkə a kat teer mo di des ndəən nyil nə.>>

⁴ Puun mo, taji wu le kə pətuup jep fuu mo wat, kə nə le kə mo cin tuup kas, amma wu kyeer mo, kə wu kar mo ndəən kám de mo a mə Daa Naan.

Kərem Mo Kə Nen De Dyel Mo

⁵ Kərem mo, wu kələngpwoo nen de moo dyel wun nsar fur mo. Kən sat a puun fuu de mo a mə yil desə nə. Wu kələngpwoo mo ndəən kəər kə daar shi pətuup məndong, kaadi wuu cin nKristi sə.

⁶ Taji wu cìn ðak a yit gurum mo bejee, kə mo plang wun de kas, amma wu cìn ðak kaa kərem mə Kristi sə. Wu cìn dyen nNaan ndəən pətuup fuu mo.

⁷ Wu cìn ðak shi pətuup deret, mbəde wu cìn a nDaa Naan, baa a mmee gurum kas.

⁸ Taji wu mundər kas nə, ðak deret de gurum kə cìn mo, be wur nwaa lap kwat nə pee Daa di, koo dewur a kərem, kə dewur a laalu.

⁹ Wun nen de wun kə kərem mo wu cìn mbii deret mmo zak. Taji wu wuk mo kas, mbəde wu man nə, Daa fu kə moo, wur a ndəən dengnaan, baa wur kə nshwatyit kas.

Leelek Naan Mo Jir

¹⁰ Peekyes nə, wu ðar balbal ndəən Daa ndəən iiko mə dedes wur.

¹¹ Wu jwal leelek de Naan wur shin mo wun jir, mbəkə nwun mak ðar di balbal nkaa Ngujwaan kə gwampee wur.

¹² Mbəde baa mu cìn lek nə a nkaa gurum mo, de moo nan kə toom kas, ðangbe nə a nkaa se mishkoom, nen iiko de mo a mə Ngujwaan mo, nkaa se mishkoom kə nen peeknwoo de ndəən dengnaan mo.

¹³ Mbəmənə, be wu jwal leelek de Naan wur nshin nwun, mbəkə nwun ðar di balbal ndəən teer debish mo. Mbəkə taji Ngujwaan wur se koorong nkaa wun kas.

¹⁴ Wu ðar balbal shi ðak suk, kə bwoot bwoon fuu mo shi zeen, kə cìn mbii de ndəre kaa kawung de nə tap tuur ngurum sə.

¹⁵ Wu jwal kwoopshii nshii fuu mo, mbə satpwoo deret, de nən jì kə tongryang.

¹⁶ Koo pərangyi, be wu mang gwat de nə a shinzeen ashak kə wun, mbə tap pas mə wus de gwar debish nə wur mpwas shinji nkaa wun.

¹⁷ Wu mang bam de Naan wur cìn nwun, kaa mbiikáa shool de nenlek moo lep mbəkə nə tap káa di mmo sə. Kə wu dyel pwoo Naan nə, kaa kwai de Riin Debang wur shin nwun sə.

¹⁸ Wu ðangnaan (leshap kə Naan), mbə mbii desə mo shidaar-shidaar ndəən Riin. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu gung ndəən mbii mo jir. Wu cìn ðangnaan (leshap kə Naan) mbə nen Naan mo jir.

¹⁹ Wu ðangnaan (leshap kə Naan) mbə ghan zak, mbəkə Naan wur cìn mbii de wen nsat mo di, kə mbəkə ghan sat mbii desəsok mə pwoo deret nə mo, de shibal baa a shi kərmuut kas.

²⁰ A mbə pwoo deret nə, ðang mo lep an mbəkə wen sat nə di. Be wen a shishoot shi tasek mə shool yaksə. Jir kə de an a shishoot, be wu cìn ðangnaan (leshap kə Naan), mbəkə

wur shinbal di nwen, kən satpwoo deret nə de shibal, kaadi nə ret kə wen cìn sə.

Tokshik Mə Kes Nə

²¹ Tikikus dyemnəən fun de mu wal wur, dewur a kərem Daa azeen-nzeen, wur nsat mbii mo nwun jir, nkaa an, kə nkaa dak de ghan nkaa cìn nə.

²² Wen kən ten nlep wur shindəm pee wun de, a mbəkə wur satpwoo di nwun nkaa mun, mbəkə nwun man tong fun de, kə nə bam pətuup fuu mo di zak.

²³ Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi shin tongryang, kə wal, kə shinzeen ndyemnəən fun mo jir.

²⁴ Deret Naan nə dee ashak kə nen de mo wal nDaa fun Jesu Kristi, shi wal de baa nii peekyes kas har ngaa-ngaa.

Lepran De Pool Ran Nen Filipi Mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Timoti kərem Daa Jesu Kristi mo, shindəm pee nen Naan, de mo ndəən nyil nFilipi de mo balkaa fur mo ashak kə Kristi, jir kə nen denan-nan mə Ekəlisya mo, kə nenbam mo, kə Bishop mo, kə Dikon mo.

² Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi, mo shin deret kə tongryang nwun.

Dangnaan mBə Nen Filipi Mo

³ Wen kən plang Naan koo a pərangyi, katdang wen yee wun,

⁴ ndəən dangnaan de kən cìn mbə wun jir shidaar-shidaar, be kən cìn nə a shi retnyit

⁵ mbəde wu fes wu balkaa fuu kə an ndəən pwoo deret nə, yool mpuus de gyet wu shee kələng nə jiwul cicinsə.

⁶ Wen man azeen-nzeen nee, Naan dewur yaa cìn dak deret desə ndəən wun, wur nsat a ncìn nə har parpuus de Kristi Jesu wur mbaaji.

⁷ Wen kən yee wun ndəən pətuup fen shidaar-shidaar, mbəmənə, be nə ret kə wen kat pan mənə nkaa wun. Mbəde wu balkaa fuu mo kə an ndəən deret de Naan wur cìn nwen. Kaadi yaksə, be wen ndəən lushoot, kə kaadi gyet wen katpee mbəkə wen kām dī ngurum mo nee, pwoo deret nə azeen-nzeen.

⁸ Naan wur a langtəng fen, pan de ghan kə nə mbə wun nə a kaa wal de Jesu Kristi shikaa wur kə nə mbə mun sə.

⁹ Wen kən dangnaan, mbəkə nwal fuu nə naa nwurang de, kə mbəkə wu kat man kə seen dī wun mman beet mbii mo de ndəre-ndəre.

¹⁰ Mbəkə nwun bələp mbii de nə rəret met dī, kəzak, mbəkə wu dee de a debang, de baa wun kə mee rap kas parpuus Kristi wur mbaaji.

¹¹ Seen fuu mo gam kə mbii deret mo azeen-nzeen, de a Jesu Kristi wur mak shìn nə bejee, mbə le Naan a dedes kə kwoop wur.

¹² Dyemnaa mo, kən rəbet kə nwun man nee, jeel de mo kat wen, be nə le kə pwoo deret nə sekyeen.

¹³ har shiitoo de moo tap lu mishkoom nRom, kə pak gurum mo, mo man nə, wen a shishoot a mbə səm Jesu Kristi.

¹⁴ Pak dyemnəən fun mo des de mo ndəən Daa mo waa katbal ndəən pətuup fur mo, mbə satpwoo deret nə shi pətuup məndong, baa a shi kəərmuut kas, mbəde wen a shishoot a mbə səm Jesu.

¹⁵ Ii, azeen-nzeen, pak moo satpwoo deret nkaa Kristi a mbə zuur, kə bəlep, dangbe pak moo sat a shi pətuup məndong.

¹⁶ Nen de moo satpwoo deret nkaa Kristi shi pətuup məndong sə, moo sat mənə a ndəən nwal, kəzak, mo man nə, wen a shishoot a mbəde an kə ɗar balbal bə tap pwoo deret nə.

¹⁷ Dangbe nen de moo satpwoo deret nkaa Kristi a mbə zuur sə, moo rəbet wat a pətuup fen, kə mo pan nə, wudun ji aa jeel nkaa wen ndəən lushoot nə.

¹⁸ Baa nə daampee nghan kas, katɗang mo satpwoo deret nkaa Kristi, koo a mbə mbii ɗɗangyi, be nə ret nwen nyit. Koo de moo sat a ndəən pan ɗebish, koo de moo sat a ndəən pan deret, be ghan nsat a nkat retnyit ɗak, mbəde gurun moo kələng pwoo deret nkaa Kristi jir neyi.

¹⁹ Mbəde wen man nə, shi ɗangnaan fuu mbə ghan, kə bam de nə put pə Riin Jesu Kristi ɗi, be mon nbwoot wen.

²⁰ A ɗyen fen kə canciin fen ɗesə nə, baa wen cìn mee mbii de nə nji kə naashweep nkaa ghan kas. Dangbe rəbet fen, kə nghan satpwoo deret nə shibal baa shi kəərmuut kas mbəkə koo a ɗɗangyi, kə koo a pərangyi, be wen shin ɗedes de nKristi shibal kə foshik fen jir. Koo de wen de kə seen, kə koo ɗi wen mmuut.

²¹ Pee wen ɗi, be seen fen nə a Kristi, kə muut fen nə a ləbet zak.

²² Dang katɗang wen sat a ntong ndəən nan ɗesə ɗak, be ghan ncìn ɗak de nə mbam gurun mo. Yaksə baa nghan mman ar de ghan mbələp kas.

²³ Wen ɗee a kaa kamlang a naar kə am sə. Pan ɗevəl ɗesə nə mo dul ghan shindəm ndəən ar mo vəl. Wen kən rəbet kə ghan muut de yaksə, mbəkə ghan ɗəm ntong de ashak kə Kristi, mənə ret nwen met.

²⁴ Dang nə kəkoop nə zam, mbəkə nghan tong ɗi kə seen ndəən fwoshik ɗesə, mbə bam wun.

²⁵ Mbəde nghan man zeen nə aasə. Mbəmənə, be wen man nee, baa nghan mmuut yaksə kas, nghan ntong ɗi, mbəkə wen bam wun de kə wu sekyyeen de shi retnyit ndəən shinzeen fuu.

²⁶ Mbəkə katɗang wen mbaaji pee wun ɗi zak, be wu kat mbii de wun canpwoo ɗi kaa an, mbə seen de wun kə nə ndəən Kristi Jesu, mbə tong de wen ntong ashak kə wun nə.

²⁷ Nə a təng kə nwun mwaan a ndəən mbii de pwoo deret Kristi nə sat nnə wu cìn mo. Mbəkə koo de nghan nji naa wun, koo de baa nghan nkatpee baaji naa wun kas, be nghan kələng nə, wuu ɗar a de balbal, kə pwoo fuu mo ɗee a

deməndong, kə pan fuu mo dee a deməndong zak. Mbəkə wu cìn lek dī ashak, mbə pwoō dēret, dē wuu shinzeen nə.

²⁸ Taji wu kəər shaarlek fuu mo kas, koo dāben. Desə nə nkām mmo nə, Naan wur kə ten bam wun, dāngbe wur ntwe mo mbə shikbish fur mo. Mbəkə nwun man dē zak nə, Naan shikāa wur, wur nshin korong nə nwun aasə.

²⁹ Naan wur shínpee nwun, baa a mbəkə wu shinzeen dī nKristi bejee kas, dāngbe a mbəkə wu shwaajeel dē mbə wur zak.

³⁰ Yaksə nwun mak cìn lek nə ashak kə an. Lek desə nə a lek deməndong kə dē gyet wu naa an nkaa cìn nə, kə kaade wu kələng nə, an dē a nkaa cìn lek mənə jiwul cicinsə.

2

Wu Sham Kə Kaa Koo Mə Kristi Sə

¹ Katdang seen fuu dē mo ndəən Jesu Kristi mo dee a dēbal. Katdang wal wur nə jwan wun, katdang wuu shaar ashak kə Riin wur, katdang wuu naajeel shak kəcin dēret shak,

² be wu le kə retnyit fen nə gam, kə pan fuu mo dee a deməndong kə wal fuu nə dee a deməndong kə pətuup fuu mo dee a deməndong ndəən mbii mo jir.

³ Taji wu cìn mee mbii mbə rəbetkāa kə diyeepkāa kas, dāngbe wu sham kə kāa fuu mo. Wu shin dēdes nshak met nkāa fuu mo.

⁴ Taji memee fuu dee ntap a mbii dē mo a məkāa fin bejee dak kas, dāngbe wun ntap kə mbii mə nyee fuu mo zak.

⁵ Wu yit kə māsə fuu mo dee a kaa māsə Jesu Kristi wur kə nə.

⁶ Jesu dēwur a deməndong kə Naan, dāngbe baa wur

lekāa fin nciit-nciit kə Naan kas. Dang baa a mbii dēwur nyaa nə rip shibal kə wur dee dī kaa Naan sə kas.

⁷ Dangbe Jesu wur sham kə kāa fin, har wur leshin a kāa kərem sə. Mo lāa wur ndəən nan kaa koor gurum mo sə.

⁸ Dangbe kaadī gyet wur dē ndəən nan kaa gurum sə, be wur sham kə kāa fin, dang wur shín shin mbə muut nkaa shiyeepyoom.

⁹ Mbəməənə be Naan diyeep wur a dēdes hakyeng, kə wur shìn sām wur a nJesu, dē nə met koor sām mo jir.

¹⁰ Mbəkə ndəən sām Jesu, be gurum mo jir

ndəən dengnaan, kə ndəən nyil desə,
 kə ndər nyil desə,
 be mon nji kurum ntoom Jesu.

¹¹ Kəzak, koo a pwoo dəfangyi,
 be nə nsat nə,
 Jesu Kristi wur a Daa,
 mbə ram Naan puun.

Wu Dee A Peebang

¹² Mbəmənə, wun de wen wal nwun sə kaadi shidaar-shidaar be wuu naa ncìn mbii de də wen nsat nee, wu cìn mo, be an ashak kə wun sə. Be wu sat a sekyeen kə cìn mbii de gyet wen sat mo nwun dak. Jir kə de baa an kudfi ashak kə wun kas, be wu shin dedes nNaan, kə wu kəər wur ndəən pətuup fuu mo zak. Wu cìn dak shibal fuu mo, mbəkə bam fuu nə dee di a degəgam.

¹³ Mbəde a Naan dewur kə cìn dak ndəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. A wur kə le kə nwun cìn mbii de mo ret wur nyit. Wur nshín bal nwun mbəkə nwun cìn mbii deret nə mo di.

¹⁴ Wu cìn mbii mo jir, baa a shi pwoo ndoom-ndoom kə beetshik kas,

¹⁵ mbəkə taji gurum mo naa bish fuu kas. Mbəkə nwun dee de a dəbang kaa jep Naan degəgam mo sə, de moo tong ndəən nyil debish sə, kə ndəən gurum de mo gam kə shikbish sə. Wu dee a peebang mbut mmo ndəən nyil desə nə, kaa peebang mə zar de mo adeng sə.

¹⁶ Kaadi wuu satpwoo deret mə seen nə mo sə. Katdang wu cìn aasə, be ghan nkatpee mbə leshap shi wun parpuus mə Kristi. Mbədi parpuus mənə, be nə ndee agaak nee, daar kə dak de də ghan kən cìn nə, baa nə a buu kas.

¹⁷ Koo de mon nfet ghan, kə mo doo toom fen kaa mbiizuum de shang sə mbə shinzeen fuu ndəən Naan, be nə ret nwen nyit, kə nə shang nwen ashak kə wun jir.

¹⁸ Nə aasə zak, nə ret kə wun, wu cìn retnyit ashak kə an zak.

Timoti Kə Epafraadaitus

¹⁹ Katdang Daa Jesu Kristi wur rəbet, be wen kən lepan nə, an nlep Timoti shindəm pee wun de kəkəlak. Mbəkə katdang wur baaji, be wen kələng pwoo de nkaa tong fuu, kə nə caa an di.

²⁰ Baa nghan kə mee ngwe kaa wur sə kas, dewur kə shìn shin azeen-nzeen mbə sekyeen fuu.

²¹ Koor gurum nə mo dee a ncìn mbii de məkáa fur mo bejee dak, baa mo kak sekyeen mə pwoo Jesu Kristi kas.

²² Wun shikáa fuu wuu man tong Timoti, mbæde an kə wur, mun a kaa puun kə dyem nwur sə, de muu cìn dak ashak mbə satpwoo deret nə.

²³ Mbəmənə kən lepan, mbəkə wen lep wur shindəm pee wun dī kəlak-kəlak. kadang mman mbii de nə kat an dī.

²⁴ Wen shinzeen ndəən Daa nee, Baa nə ntong des kas, be wur nle kə nghan shikáa fen wen dəm pee wun dī.

²⁵ Wen kən pan nee, nə ret kə nghan lep Epafradaitus dyemnəən fun, wur a shaardak fen, dewur kə cìn lek nə ashak kə an, shindəm pee wun dī. Gyet a wun lep wur jī pee an dī, mbəkə wur bam an de ndəən dak mo.

²⁶ Gyet wur kə fes lepan mbəkə wur naa wun de jir, dangbe wur kə pətuup dewat mbæde baa gyet wur nkoom kas kaadi gyet wu kələng sə.

²⁷ Azeen-nzeen baa gyet wur nkoom kas, mbə gyet wur kus kə muut, dangbe Naan wur naajeel wur. Baa Naan naa a jeel wur bejee kas, dangbe kə wen jir, mbəkə taji nkat pətuup dewat nkaa pətuup dewat kas.

²⁸ Mbəmənə, wen kən fes nlepan, mbəkə nghan lep wur shindəm pee wun dī. Mbəkə nwun kat retnyit de mbə baa naa wur shi yit fuu mo, mbəkə pətuup mənə pan saam de zak.

²⁹ Mbəmənə, wul a wur ndəən səm nDaa shi retnyit hakyeng. Wu shin dedes nkaan nen mənə mo.

³⁰ Gyet dee dī a lee kə wur muut mbə dak Kristi. Gyet wur shin seen wur, mbəkə wur bam an de, ndəən dak de baa wun shikáa fuu wu mak cìn nə kas.

3

Dyen Deret Nə Put

A Pə Jesu Kristi Dī

¹ Dyemnaa mo, mpee kyes nə, be wu cìn retnyit ndəən Daa. Baa nə daampee nwen mbə baa ran pwoo de gyet wen kən ten ran mo nwun kas, dangbe nə a mbəkə nə bam wun de, kə wun tong de ryang.

² Wu tap kə nen de moo cìn mbii debish, kaa as mo sə. Nen de mo sat nee, nə a təng kə gurum mo can-can.

³ A mun a de mo kə can mun, baa a mo kas. Mbæde muu seyil nNaan a ndəən Riin wur, kə muu cìn retnyit ndəən Jesu Kristi, mbæde seen fun mo a ndəən wur. Baa muu gāngkāa fun a nkaa mbii de gurum moo cìn, de mo a mə nan kas.

⁴ Katdang be de kən rəbet, be de an mmak gāngkāa fen, nkaa mbii de gurum moo cìn mə nan nə. Mbəmənə, katdang mee gurum kə pan nə, wur kə mbii gāngkāa ndəən nan nə, be an met ngwar mənə hakyeng ndəən mbii de mo a mə nan nə mo.

⁵ Kaadi gyet mo làa an, be abwoon de kən wul teer pwookun, be mo can ghan. Wen a ngu Yahudi, ndəən soon mə Benjamin. Wen a ngu Hiburu, làa nen Hiburu tyap. Katdang a ndəən ar mə tap Wàar mə nen Yahudi mo, be ghan kən tap Wàar nə a kaa nen Farisi mo sə.

⁶ Gyet kən shin jeel nendəm ndang Jesu mo. Nkwang mə tap Wàar nnen Yahudi mo, be kən tap Wàar nə mon ndəre-ndəre jir.

⁷ Dangbe ndəən mbii de gyet wen kən kat mo, kaa ləbet sə, be yaksə kən le mo dee a debuu mbə səm nKristi.

⁸ Ii, azeen-nzeen, kən le mbii desə mo dee a debuu, mbəde yaksə, wen kən man dedes mə wal Kristi Jesu Daa fen, de nə met mbii mo jir. Mbə səm wur, be ghan kən fwo mbii mənə mo jir. Yaksə, be kən nnaa moo dee a kaa pee de mo beer a zungtung sə, mbəde wen cii mo jir. kə nghan dee di a mə Kristi,

⁹ kə nghan tong de ndəən wur. Baa a mbə deret fen kas, de an mak kat nə mbə tap Wàar nə mo kas. Dang a mbə deret de mu kat nə mbə shinzeen de mun kə nə ndəən Kristi. A deret de nə put a pə Naan di, de nə dar a nkaa shinzeen.

¹⁰ A mbii de nkən fes nrəbet ndesə, kə nghan man Kristi di kə Iiko nyool a peemúut nwur. Kə nghan shwaa pak jeel wur nə de zak, mbəkə nghan dee de kaa wur sə ndəən muut wur.

¹¹ Mbəkə koo de a me cìn yii, be wen kat yool a peemúut nə di zak.

Wu Sekyeen nDəən Kristi

¹² Baa kən ten kat mbii de kən leyit nkaa mo kas. Koo de baa kən dee a de ndəre-ndəre kas, dangbe kən gung mbəkə mbii mənə mo dee de a mənə, mbəde Kristi Jesu wur le kə wen dee a mə wur.

¹³ Dyemnaa mo, baa an kən lesen nə, kən ten nkat mbii desə nə mo kas, dangbe mbii məndong de kən cìn, wen kən mundər mbii de mo kə ten del. Yaksə, wen kən leyit fen ndəre-ndəre a nkaa mbii de mo a təlong fen bejee dak.

¹⁴ Wen kən gung mbə dəm wul a peekyes ndak fen, mbəkə nghan lap kwat de mə kaa adeng de ashak kə Jesu Kristi, ndəən petpee de Naan wur pet an nə di.

¹⁵ Wu yit kə pan desə, nə dee ndəən pətuup fun mo. Mun nen de mun kə seen, katdang mee mbii di, de baa wu manshii nə kas, be Naan wur nkámshii nə nwun.

¹⁶ Nə ret kə mun cìn mbii mo nciit-ciit de muu ten mu man ndəən Kristi.

¹⁷ Dyemnaa mo, wun jir wu mwaan ndəən shiimwaan fen, kəzak, wu naa nen de mwaan mo mo a deret ndəən ar nə, kaadi mun muu dee a mbiikám pee wun de sə.

¹⁸ Wen kən ten sat mbii desə mo nwun, yit des. Yaksə, be nghan baa sat a nə de nwun, jir shi yitmwa. Gurum mo dades ndəən wun, de mo a shaarlek mə shiyeepmúut mə Kristi.

¹⁹ Peekyes mə nen desə nə mo, a muut mə aawus de baa nii peekyes kas, mbəde naan mmo nə a but mo. Baa mo kə mee naashweep kas. Moo diyeepkăa fur mo. Mo fes le pətuup fur mo a nkaa mbii de mə nyil desə mo.

²⁰ Dang mun, be tul fun nə a ndəən dengnaan. A pee de muu naa Ngubam fun Daa Jesu Kristi dewur ntong adeng sham de.

²¹ Wur mbə ciir kə məse fun debish sə mo, mbəkə mo dee de kaa mə ram wur sə. Shi iiko wur desə, be wur nji kə mbii mo jir, kə mo dee de ntoom wur.

4

Mbii Mə Kám Mo

¹ Mbəmənə dyemnaa mo, de wen wal nwun. Wen fes nrəbet wun, de kən kat retnyit a shi wun, kə ghan kən cìn roop a shi wun zak. Wu dar balbal ndəən Daa.

² Wen kən satpwoo Yudiya, mo kə Sintiki nə. Nə ret kə mo tongryang kə shak, mbəde mo jir vəl mo a ndəən Kristi.

³ Wen dang pee waa dyemnəən fen, de muu cìn dak ashak, kussuk a bam mat desə mo. Mbədi mat desə nə moo cìn dak ashak kə an ndəən satpwoo deret nə, ashak kə Kelemen kə koor des de muu cìn dak ashak kə mo jir. Nen de səm mo a derəran ndəən bəet haal mə seen.

⁴ Wu cìn retnyit ndəən Daa shidaar-shidaar. Wen baa nsat a nə de nwun zak nə, wu cìn retnyit.

⁵ Wu yit kə gurum mo jir, mo naa gung fuu. Mbədə baaji Daa nə wul kus.

⁶ Taji wu yit kə mee mbii daampee nwun kas, dangbe ndəən mbii mo jir, be wu sat mbii, de wuu rəbet mon nNaan, ndəən dangnaan kə plang.

⁷ Tongriyang nNaan de nə met man mo jir, nə tap kə pətuup fuu mo kə pan fuu mo, ndəən Kristi Jesu.

⁸ Dyemnaa mo, peekyes nə, be jir mbii de nə azeen, de nə mak shin dedes, de nə a de ndəre, de nə a debang, jir a de nə a nwal, kə jir mbee de nə rit naa, jir katdang nii mee mbii deret met jir de, jir de nə mee mbii de nə ret plang de, be wu cìn pan nkaa mbii desə mo jir.

⁹ Wu cìn dak kə mbii de gyet wuu ten wu kám mo, kə mbii de gyet wuu ten wu lap mo, kə mbii de gyet wuu ten wu naa mo, kə mbii de gyet wuu ten wu kələng mo pee an di. Naan dewur shin tongryang mmun, wur ntong ashak kə wun.

¹⁰ Wen kat retnyit ndəən Daa hakyeng, mbəde gyet wuu doom mundər nwen, dangbe yaksə wuu pan ghan. Azeen-nzeen, gyet wuu pan an, dangbe baa gyet wu kat a pee mbə bam an kas.

¹¹ Baa nə, a mee mbii jee nwen kas, mbəde gyet wen kən ten kám ar mə gung ndəən jir mbii de ghan kə nə. Jir de nə des, kə jir de nə a lee, be wen kən tong a shi retnyit.

¹² Wen man mbii de an cin, katdang baa ghan kə mee mbii kas, kəzak, mman mbii de ghan ncín katdang ghan kə mbii mo des. nDəən mbii mo jir, be ghan kən kám mbii desəsok desə, mbəkə nghan katpee dar de balbal, jir a ndəən ghəbəl kə an ndəən neen.

¹³ Wen mak cin mbii mo jir, a ndəən bal de Kristi wur shìn nwen shidaar-shidaar.

¹⁴ Wen plang wun, mbəde də wu bam an ndəən jeel fen.

¹⁵ Wun nen Filipi mo, wu man shikáa fuu nə, gyet nshee mə pwoo deret nə, kaadi gyet an yool yit yil mMasidoniya, be baa mee Ekəlisya de nə shínkáa war ashak kə an mbə shin zuum mo, kə lap zuum mo kas, dang a wun bejee dak.

¹⁶ dang kaadi gyet nghan ndəən nyil nTasoloni, be wuu lep bam shindəm nwen nkaashak-nkaashak, baa a yit məndong kə vəl bejee kas.

¹⁷ Baa nə, a mbəde an kən tang a mee zuum pee wun di kas, dangbe kən rəbet kə nwun wu kat ləbet de nkaa kwat fuu mo.

¹⁸ Wuu ten wu kwat ghan kəndəng, mbəde kən kat mbii de kən rəbet nə, dang nə des met mbii de də ghan kən rəbet nə. Mbəde nghan kən la zuum de wu lep shinji nwen nsar nEpafradaitus. Mbiizuum fuu desə nə mo, moo toos shang shang a kaa zuum de gurum moo shin nNaan sə. Mbiizuum de Naan lap de mo shang nyit nNaan hakyeng.

¹⁹ Kəzak Naan fen wur shin jir mbii de nə ret kə nwun kat di nciit-nciit kə dedes mə long wur ndəən Jesu Kristi.

²⁰ Dedes nə dee a mə Naan puun fun mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.

Tokshik De Mə Kyes Nə

²¹ Wu tok kə nen Naan de mo a mə Kristi Jesu jir. Dyemnaa de mo ashak kə an, moo tok kə wun.

²² Nen Naan mo jir moo tok kə wun. Met jir, a nen Naan de mon ntul mishkoom dedes Siza.

²³ Deret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nee aasə.

Lepran De Pool Ran Nen Kolosi Mo

¹ Lepran desə nə put a nsar mənə Pool de Naan wu kə ten bələp nghan mbəkə nghan tong de a laalep nJesu Kristi, kə Timoti dyemnəən fun ndəən Kristi.

² Dəm pee nen Naan de mo ndəən yil nKolosi, pee dyemnəən fun mo de mo balkaa fur mo ashak kə Jesu Kristi. Deret kə Naan puun fun kə tongryang fin dee ashak kə wun jir.

Pəlang Kə Dangnaan

³ Muu chìn dangnaan nNaan mbe wun shidaar-shidaar. Kəzak, muu naa pəlang Naan de wu a puun kə Daa fun Jesu Kristi.

⁴ Mbəde mu kələng nə, shinzeen fuu ndəən Jesu Kristi nii sekyeen, kəzak nnə, wuu wal nen kə Naan mo jir.

⁵ Mbəde wuu le pətuup nkaa mbii de Naan wu kə ten dak nə le ndəən dengnaan, Wu kələng pwooo nkaa mbii desə mo a ndəən pwooo deret de nə azeen de di wuu ten wu kələng nə.

⁶ Pwooo deret desə nə, nən nkaa mwan dəm shipee-shipee ndəən yil desə. Nii shin ciir kə pətuup gurum mo, dangbe nii le kə mo chìn dak deret mo. Yaksə, gurum mo des, mo nkaa shinzeen dikə-dikə. Nə aasə, be nə kə dəm wul mpee fuu, dangbe nə nkaa ciir kə pətuup fuu mo, mbəkə wun chìn dak deret mo de. Yaa mparpuus de di wu shee kələng nə, be yaksə wu manshii kə nə azeen-nzeen, kaadī Naan wur le deret nkaa wun sə.

⁷ Wu shee kələng pwooo deret desə, a mpwooo kə Abafaras, de muu wal nwur, dang wur a shaardak fun. Wur cìn dak kə Jesu Kristi shi pətuup məndong nnaar fuu a koppee fun.

⁸ A wur sat mmun pwooo nkaa nwal fuu ndəən Riin Debang.

⁹ Nə aasə, be yool mparpuus de di mu kələng pwooo mənə nkaa wun, be muu dangnaan(leshap kə Naan) (leshap kə Naan) mbə wun shidaar-shidaar. Muu dang pə Naan, mbəkə wur gam wun de seen mə man dyen fen, man de nə put a pee Riin wur jì dī.

¹⁰ Man mənə le, kə mwaan fuu mo lapshak kə mə nen de mo dəm ndang Jesu. Mwaan de nə tong dyen nJesu. Katdang wu mwaan a ndəən dyen Jesu, be məse fuu nən nle kə wu chìn dak deret mo, kə wu sat a nwurang ndəən man pwooo nkaa Naan dak.

¹¹ Muu dangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan dewur bal met jir, wur nshínbal nwun, mbəkə wu dar de balbal ndəən mbii

mo jir. Kəzak, koo de a me cìn yi, be nwun sat a ngung de dak, kə nwun kat retnyit di zak.

¹² Wu pəlang puun fun dewur adeng, wur dewur wang ar nə mmun, mbəkə mu sekop fen de ashak kə nen fin mo ndəən pee debang.

¹³ Wur put kə mun ndəən iiko mu peenkoo, dangbe wu waa mang mun del kə mun ndəən mulki kə Laa fin.

¹⁴ A Laa fin, wu ang mun, de nə kam nə a wur fwo shikbish fun mo mmun.

Jesu Kristi Kə Dak Fin

¹⁵ Baa mee gwar kə cam naa Naan kas, amma gurum mo kə naa Jesu de wu lapshak kə Naan. A wur kám tong kə Naan mmun agaak. Jesu wur a Laa Naan denshee, dewur met mbii de Naan wur le mo jir.

¹⁶ A ndəən Jesu, be Naan wur le mbii de mo ndəən yil nə jir. Mbii de mo ndəən dengnaan kə de mo ndəən yil desə. Mbii de gurum moo mak naa mo, kə mbii de baa gurum moo mak naa mo kas. A ndəən dedes wur, be Naan wur le mbii de mo kə iiko ndəən dengnaan. Mbii denan mo kə dedyeen mo nciit-nciit kə bal fur mo. A ndəən Jesu, be Naan wur le mbii mo jir, kə mbii mo jir, a Jesu wu kə mo nsar, be mo a mu wur jir zak.

¹⁷ Pəgyet de yam-yam, be Jesu wur de, akudang Naan wur le mbii mo ndəən yil nə. Naan bəl mbii mo jir ashak a ndəən Jesu.

¹⁸ nDəən nen Naan mo, be Jesu a kaa mo. Koor gurum nə mo a foshik wur. A Jesu a kaa mə nen dəm ndang Naan mo. A wur a denshee, zak, a wur shee yool a peemúut. Mpee mbii desə mo, be a wur a denshee ndəən mbii mo jir.

¹⁹ Nə ret nNaan nyit, be wur le kə dyen fen nə gam, kə nə tong ndəən Jesu.

²⁰ Nə ret Naan nyit zak, mbəkə wur waaji kə mbii mo jir pə shin di ndəən Jesu. A ndəən toom de Laa kə Naan wur beer nkaa shiyeepyoom, dangbe Naan wur rəbet waa baaji kə mbii mo jir, pə shin di. Mbii de mo ndəən yil desə, kə de mo ndəən dengnaan.

²¹ Di mmee nnaar, be wuu tong a jong-jong kə Naan, kə di wun a shaarlek Naan, mbə mbii debish, de di wuu cìn mo, kə pan fuu debish mo.

²² Amma yaksə, mbə muut Laa Naan, de mo làa wur ndəən nan, be Naan le kə wu dee a shaar fin mo, mbəkə pətuup fuu mo dee di a debang, kə mbəkə wur jì kə wun de ntoom Naan, dewur a debang.

²³ A mbii de Jesu cìn nwun mmənə, katdang wu sekyeen kə shinzeen ndəən pwoo deret nə. Kəzak, katdang wu dar

balbal ndəən mbii desə mo. Wu sat a nlepətuup, nkaa mbii de wu kələng pwoo nkaa mo ndəən pwoo deret nə. A pwoo nkaa pwoo deret, de moo ten sat nə nkòo a weyi, ndəən yil desə. Wen Pool, dak fen nə a mbəkə nghan sat de ngurum mo, pwoo nkaa pwoo deret desə nə.

Dak De Naan Shin mPool

²⁴ Kaade wen nkaa shwaajeel mbə səm fuu, be nghan kə retnyit mputuup. Kaade gyet Daa Jesu shwaajeel sə, be wen zak, kən shwaajeel ndəən nan mbə səm kə nen fin mo de mo a fwooshin fin. Wen shwaajeel nə a mbəkə wen sət nkyes koor dak wur nə dī.

²⁵ A Naan wur bələp nghan, mbəkə nghan dee dī a kərem mə nen kə Jesu mo, be wu le dak desə nə nsar fen mbə səm fuu. Dak de wu le nsar fen nə, a mbəkə nghan satpwoo fen deret de ngurum mo kədəng.

²⁶ Pwoo de wen kən sat ngurum mo, be gyet yam, be nə a de səsok. Mbəmənə be baa gyet gurum mo manshii nə kas, amma yaksə Naan woo mmun agaak nen fin mo.

²⁷ Nə ret nNaan nyit, be wu le, kə nen fin mo manpwoo dejurum desə, de nə a mbii aapwoo zam. Nii koop nə hakyeng, mbə gurum mo jir, koo a ndəən yil dedangyi. Pwoo dewur woo nə mmun, a nə, Jesu Kristi wur tong ndəən wun. Mbəmənə, be wu lepətuup, mbə parpuus de wun ntong ashak kə wur ndəən ram fen.

²⁸ A mbəmənə be muu satpwoo ngurum mo jir nkaa Jesu Kristi. Muu satpwoo nkòo a weyi, kə wur tap, kəzak, muu kām seen ngurum mo nkaa mbii desə nə mo, a mbəkə koo a weyi, be wur dee de kə seen ndəən Kristi.

²⁹ A mbəmənə, be wen kən cìn dak shibal de Jesu wu shin nghan, dang wen kən gung mbəkə nghan kyes dak desə nə dī.

2

¹ Dyen nghan, kə wun man dak de nghan kən gung mbe cìn nə mbə səm fuu, kə mbe nen de mo ndəən yil Lodisiya, kə jir nen de baa mo kə cam naa an kas.

² Wen nkaa cìn dak desə nə, a mbəkə mo katbal de mputuup fur mo, mbəkə mo wal de nshak, mbəkə mo dee de a deməndong. Dyeen nghan kə mo man jurum kə man nkaa Jesu hakyeng nə kyeet, mbəkə mo manshii kə mbii desə mo de jir. Desə nə nji kə deret nkaa mo hakyeng. Mbii dejurum nə, a Kristi shikaa fen.

³ Mo sok long mə seen kə man mo jir, a ndəən Jesu.

⁴ Wen kən sat mbii desə mo nwun, a mbəkə taji mee gurum ngwom wun shi liispwoo de nə shangkələng kas.

⁵ Koo dang de baa wen ashak kə wun ndəən nan kas, be nghan de ashak kə wun ndəən riin. Nə shang nghan zam, kaade wen nnə kələng nə, wuu cìn mbii mo a nciit-nciit ndəən ar deret, kəzak, wuu dar balbal ndəən shinzeen fuu de nə ndəən Kristi.

Seen De Gam nDəən Kristi

⁶ Kaade, wu mang Jesu Kristi kaa Daa fuu sə, be nə ret kə wu mwaan-mwaan de nə ret kə nen de mo balkaa fur mo ashak kə Jesu, moo cìn. Wu tong ndəən wur.

⁷ Wu sham seen fu mo nder-nder ndəən nwur, wu dyik seen fu mo kaa wur, kə wun deng kə bal ndəən shinzeen nwur, kaade mə kám nwun sə. Kəzak, wu pələng wu shidaar-shidaar mbə mbii mo jir.

⁸ Wu tap, taji mee gurum ngwom wun shiman mə yil desə, mbəkə wu taa wu mer de a ar deret nə kas. Kyaan kə man de nə put a ndəən wàar mə gurum mo, kə ndəən riin debish mə yil desə, baa nii put a pee Kristi di kas.

⁹ A ndəən Jesu, be muu naa gam kə dyeen Naan, kə tong ndəən nan nə zak.

¹⁰ Mo shin seen nwun, a mbədi wuu balkaa ashak kə Jesu. A wur a káa kə mulki kə mbal mo jir.

¹¹ A ndəən wur, be mo can wun, baa a can de moo cìn shi sar ndəən nan kas, dangbe a can de Jesu Kristi wur cìn nwun de nə put kə wun ndəən shikbish.

¹² Kaade gyet mo cìn baptisma nwun, mbe mo wum wun ashak kə Kristi, dangbe mo waa yool kə wun ashak kə wur a peemúut.

¹³ Gyet yam be wun a demumuut mbe shikbish fuu mo, kə baa gyet wun a nen Naan mo kas de baa moo mee waar kas. Dangbe Naan shin seen nwun ashak kə Kristi, kəzak, Naan kə fwo shikbish fun mo jir.

¹⁴ Gyet yam be mun a demumurep mo nder wàar mə Naan, mbədi baa gyet muu cìn mbii de wàar kə Naan nə sat kas. Dangbe yaksə, Naan wur mang shikbish mənə mo baa kənə aku nkaa káa fun mo, kə wu fwo de mmun jir zak. Mbəde gyet mo pwəs Jesu Kristi nkaa shiyeepyoom, a mbe shikbish fun desə nə mo.

¹⁵ Kaade gyet Jesu Kristi muut nkaa shiyeepyoom, be wur se koorong nkaa riin debish mo kə iiko mo, wur kám ngurum mo a agaak nə, wur bal met mmo jir.

¹⁶ Mbəmənə, be taji wu yit kə mee gurum lewàar nwun nkaa mbii de wuu se, kə shwaa kas, koo nkaa puus debang mo, koo nkaa mbii de wuu cìn mo, mbe tar depwoo, koo nkaa puus Nookdi.

¹⁷ Mbii desə mo dee a mə riin, de gyet moo kám ngurum mo mbii de mo pə jì akyeen. Mbii de gyet moo dee a mə riin desə nə, moo gam, a Kristi shikáa fin.

¹⁸ Mbəmənə, taji wu yit kə nen de mo lesut a kaa nendenan mo sə, mo tokdyeel debish nwun kas. Nen de mo sat nə, Naan kə woo mbii mo nwudun zuum. Mo sat nə, wu sham kə káa fuu mo mə dung, kəzak, nnə wu seyil nenlep Naan mo. Nen mənə, moo roop, koo de baa mo a mee mbii kas. Pan fur mo a mə yil desə.

¹⁹ Baa moo rəbet balkaa fur ashak kə Kristi de wu a káa mə nen mwaan ndang Naan nə mo kas. De a wur shínbal mmo, dang a wur shin mbiise mmo zak. Jir nen de moo balkaa fur mo ashak kə Jesu, be wur kə shínbal mmo, mbəkə mo jì de ashak zak. Kə mbəkə, mo wurang de a ndəən mbii de mo a mə Kristi, kaadi Naan wur rəbet sə. Beep mə fwoshik fun moo kaat shishak, mbəde mo kə peebal mo, kə paar mo. Nə a kaadi Kristi wu bəl nen mwaan ndang wur mo, de mo a shin fin sə.

²⁰ Kaade wu murap ashak kə Kristi, be baa riin de mə yil desə mon nkat bal nkaa wun kas. Dangbe a me le dang wuu sekyeen kə mwaan kaa kor gurum de mə yil desə mo yi? A me le dangbe wu cínkáa fuu nder kə wàar de gurum sat nee, wu cìn yi

²¹ Kaade moo sat nwun nə, taji wu tung mbii desə shi sar kas. Taji wu se mbii desə kas, kəzak, taji wu tung mbii desə shi sar kas.

²² Kyaan kə wàar desə mo, mo a kám mə gurum. De katdang mo gung cìn dak kə mo, be mo dee a debuu.

²³ Wàar kaa desə mo sə, mo kə lapshak kaa mo aa mee koop mə seen sə. Mbədi wàar nə mo letəng ngurum mo, kə mo seyil de ndəən ar dərət, kə mo sham kə káa fur mo, mə dung zak, kə moo shínjeel de nsut fur mo, dangbe azeen-nzeen, baa moo mee koop nə kas, mbəde baa moo mee bal de mon mbam gurum, mbəkə wu tap de nə coor mə nan nə kas.

3

Seen Depwoo nDəən Kristi

¹ Mbəde mo kə yool kə wun ndəən seen ashak kə Kristi, mpeemənə, be wu le pətuup fuu mo nkaa mbii de mo ndəən dengnaan, a peedi Kristi wur tong de, nsarse kə Naan.

² Wu lepan fuu mo a nkaa mbii de mo adeng. Taji wu lepan fuu mo nkaa mbii de mo ndəən yil desə kas.

³ Mbədi wuu murep, dang be seen fuu depwoo nə mo a səsok pee Kristi de ndəən Naan.

⁴ Katdang Kristi dewur a seen fuu, wur jì put, be wuwun zak, wun mput ashak kə wur ndəən dehai fin.

Seen Desaar Kə Depwoo

⁵ Wu twe mbii de mo a mə yil desə, de moo cìn dak ndəən seen fuu mo jir. Mbii kaa cìn ngaa mo sə, kə mwaan debish mo, kə coor mbii mə nan mo, kə rəbet mbii debish mo kə tələk, de nə a see nyil mee naan deci.

⁶ A mbə mbii debish kaa desə mo sə, be Naan wur woo tuup fin nkaa nenyil de mo cii kələng doo fin.

⁷ Gyet wun, shikaa fuu, wuu cìn mbii desə mo, har gyet wuu mwaan a ndəən mo.

⁸ Dangbe yaksə, kaadi wun kə seen depwoo sə, be nə ret kə wu shwat sar fuu mo aku, ndəən mbii debish desə nə mo jir. Mbii mo kaa langtuup, pan debish nkaa shak, pwoo debuu nkaa shak, kə jir pwoo de baa mo kə mee koop nə kas. Taji wu baa wu cìn mo de zak kas koo dəben.

⁹ Taji wu cìn dung nshak kas, mbəde wuu ten wu yit shiimwaan fuu de gyet yam nə mo di.

¹⁰ Mbəmənə wu shee shiimwaan depwoo de Naan wu le ndəən pətuup fuu mo, de nə ndak shiimwaan fuu mo, kə wu dee de kaa wu sə, mbəkə wu man wu dikə.

¹¹ Yaksə, baa mee shwatnyit de nnaar kə ngu Heleni kə ngu Yahudi kas, koo nnaar kə gwar de moo can wu kə gwar de nsuluk kas. Nnaar kə nenseen mo, kə nenyil de baa moo seen kas, nnaar kə məzep mo, kə nenyil mo, nnaar kə kərem mo, kə jeplu mo. Yaksə be gurun mo dee a nciit-nciit, ndəən Kristi, mbəde wu met mbii mo jir.

¹² Taji wu muunshik nə, Naan wal nwun zam, har wur bələp wun, mbəkə wu dee de a nenyil fin mo. Nə a təng kə shiimwaan fuu mo ret, kaa jep Naan mo sə. Wu naajeel mə shak. Wu cìn mbii deret nshak. Wu sham kə kaa fuu mo. Wu cìn mbii mo ndəən dyeen, kəzak, wu gung ndəən mbii mo jir.

¹³ Taji wu kələk kə langtuup kə shak kas. Kat mee gurun cìn shikbish ngənəən, be gwar de mo cìn shikbish nə nwur, wu fwo de ngucìn shikbish nə. Daa Naan kə fwo shikbish fuu mo, mpeemənə, be nə ret kə wuwun, wu fwo di nshak zak.

¹⁴ Mbii de nii koop nə met jir, wu wal, mbəde nwal nə kə bəl gurun mo ashak ndəən tong de mbii mo a dekəgam jir.

¹⁵ Wu yit kə tongryang mə Kristi, nə se mishkoom ndəən pətuup fuu mo. A mpeemənə be Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong ndəən tongryang mənə. Wu pələng Naan shidaar-shidaar.

¹⁶ Wu yit kə pwoo kə Kristi nə tong ndəən wun hakyeng, kaadi wu cìn kām, kə bəmshak ndəən seen de Naan wu cìn nwun sə. Wu kwoop Naan shi kook mo, kə kook de mo a mə Riin, de mo put ndəən pətuup fuu, de Riin kə Naan wu cìn wun. Kaade wuu koop Naan shi kook mo sə, be nə ret kə wu pələng wu ndəən pətuup fuu mo.

¹⁷ nDəən mbii de wuu cìn mo jir, koo de a ndəən dak, be wu cìn mo jir a ndəən səm kə Daa fun Jesu. Wu pəlang Naan puun ndəən səm fin.

*Ar De Nendəm Dang
Jesu Mon nTong Di Ashak*

¹⁸ Wun mat mo, wu shin dedes mish fuu mo, kaade nə ret kə nendəm dangnaan mo cìn sə.

¹⁹ Wun mish mo, wu nwal mmat fuu mo. Taji wu tong kə mo a shi lek kas.

²⁰ Wun jep mo, wu kələng pwoo puun fuu mo, mbəde mənə ret nNaan nyit zam.

²¹ Wun puun mo, taji wu le kə jep mo langtuup kas, mbəde kat wu le kə mo langtuup, be nə nroop kwak mmo.

²² Wun kərem mo, wu cìn mbii de nenlu fuu mo sat nnə wu cìn. Taji wu cìn mbii mo a mbəde moo naa wun kas, mbəkə wu kat deret de pee mo bejee kas, dangbe wu cìn mbii mo a shi pətuup deməndong, kə shin dedes nNaan.

²³ Koo dang de dak fuu nə a meyii, be wu cìn nə shi pətuup məndong, kaade wuu cìn a nNaan sə, baa a mbe gurum mo kas.

²⁴ A Daa Jesu Kristi wu a Daa fuu. Wun nlap kwat fuu mo a pə wu de. Kwat de wu nshin nwun nə, a sekop de wu dak nə le mbe nenyil fin mo ndəən dengnaan, mbəde dak de wuu cìn nə, be wuu seyil nDaa Jesu Kristi.

²⁵ Ngwar de wu cìn mbii debish, be Daa wu nkwat gwar mənə a shi mbii debish, nciit-nciit kə mbii debish de gwar mənə cìn. Baa mee shwatyt de kas koo dəben.

4

¹ Wun nen de wun kə kərem mo, wu fwang mo ndəən ar deret, ndəən zeen zak, mbəde wu man nə, wun de kə mee gwar dedes zak, ndəən dengnaan, dewur kə fwang wun.

Mbii De Nə Ret Kə Wu Cìn

² Wu dangnaan(leshap kə Naan) shidaar-shidaar. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu pəlang Naan mbe mbii mo jir.

³ Wu dangnaan(leshap kə Naan) mbe mun zak, mbəkə Naan wang ar də mmun, kə mu satpwoo fin de ngurum mo. Kə mbəkə mu yakshii nə de ngurum mo mbii de jurum, de Naan wu woo mmun nkaa Jesu Kristi. A mbe pwoo deret nə, dangbe nghan a shishoot ndəən lushoot.

⁴ Wu dang pə Naan, mbəkə nghan satpwoo deret nə de ngurum mo agaak, kə mo manshii nə di, kaade nə ret kən ghan sat sə.

⁵ Wu mwaan shi seen, pə nenyil də baa mo a nendəm ndang Naan mo kas. Wu cìn ɗak kə koo a pee ɗɗangyi də Naan shin wun!

⁶ Wu yit kə liispwoo fuu mo shang kəlɛng ngurum mo, kaa mbii də mo tap le kəən ɗike sə, mbəkə wu man mbii də wun nlap də ngurum mo katɗang mo tal mee mbii pə wun.

⁷ Tikikus satpwoo nwun, nkaa mbii də an kən cìn mo jir. Wur a ɗyemnəən fun də muu wal wur ndəən Kristi. Wur kə cìn ɗak kə nendəm ndang Naan mo, a shi pətuup məndong. Wen kə wu, mun a kərem kə Daa Jesu ndəən ɗak fin.

⁸ Wen kən lep wur dām pee wun ɗi, a mbəkə wur sat də nwun mbii də muu cìn mo jir, kəzak, mbəkə wu caa wun ɗi.

⁹ Unisimus ɗewur a nguyil fuu, wur ndəm ashak kə Tikikus. Mon nsat nwun mbii mo jir, nkaa an. Unisimus wu a ɗyemnəən fun, də muu wal nwur. Wur cìn ɗak kə nendəm ndang Naan mo a shi pətuup məndong.

¹⁰ Aristaakus ɗewur a shishoot ashak kə an, wur kə tok kə wun jir. Maak kən kə Barnabas, wur kə tok kə wun zak. Wen kən ten ran pwoo nwun nkaa wur zak. Katɗang wur dām pə wun ɗe, ɓe wu lap wu shi pətuup məndong rəret.

¹¹ Joshuwa ɗe moo pet wur a Jastus, wur tok kə wun. Das ɗekun sə mo, moo ɓam nghan zam. A mo a nen Yahudi ɗe moo cìn ɗak ashak kə nghan mpeesə. Muu sat ngurum mo nə, Naan wu a mishkoom.

¹² Abafaras ɗewur a ndəən wun, wur tok kə wun. Abafaras wu a kərem kə Jesu Kristi. Wur ɗangnaan(leshap kə Naan) mbe wun shidaar-shidaar. Wur ɗang pə Naan, mbəkə wu ɗar ɗe ɓalɓal, ndəən mbii ɗe mo a mə Naan, mbəkə wu man mbii ɗe moo ret ɗe nNaan nyit. Kəzak, mbəkə wu kəlɛng ɗoo fin ɗe, ndəən mbii mo jir.

¹³ Wen shikaa fen, nghan kən naa, kaade wur cìn ɗak ɓalɓal mbe sām fuu wun ɗe wun ndəən Kolosi, kə ɓe nen ɗe mo ndəən Lodisiya kə Hirapolis.

¹⁴ Luka ɗewur a nguyen, ɗe muu wal nwur zam, kə Dimas moo tok kə wun.

¹⁵ Wu tok kə ɗyemnəən fun ɗe mo ndəən Lodisiya, kə Nimfas, kə nendəm ndang Naan ɗe mo ndəən tul nwur.

¹⁶ Abwoon ɗe mo kə tang lepran ɗesə nwun, ɓe wu le kə mee gurum tang nə ndəən nendəm ndang Naan ɗe mon nLodisiya zak. Wu tang lepran, ɗe nendəm ndang Naan ɗe mon nyil nLodisiya mon nlep shiin ji nwun zak.

¹⁷ Wu sat Arkipus nənee, <<Wur kyes ɗak ɗe di Daa Jesu Kristi Shin nwur, mbəkə wur cìn ɗe sə.>>

¹⁸ A an Pool ran lepran ɗesə nwun shi sar fen. Taji wu muunshik nə, an a shishoot ndəən lushoot kas. Deret Naan tong ashak kə wun jir. nə aasə.

Lepran Denshee Də Pool Ran Nenyil Tasolonə mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Silas kə Timoti shin dəm pə nendəm ndang Naan de mo ndəən yil nTasoloni, de nə ndəən Naan puun kə Daa Jesu Kristi. Naan cin deret nwun kə tongryang zak.

Pool Plang Naan

² Koo pərangyi, be muu pəlang Naan mbe wun jir, kəzak, muu yee wun jir ndəən leshap kə Naan fun mo shidaar-shidaar.

³ Muu yee wun mbe Naan fun, dewur adeng, kaade wu kám cinzeen fuu nə ndəən mbii de wuu cìn mo. Kə kaade wal fuu nii le kə wu cìn dak shibal, kə kaade canciin fuu nkaa Jesu Kristi nə dar balbal sə.

⁴ Dyemnaa mo, mu man nee, Naan wur wal nwun, dang wur kə ten bələp wun, kə wu dee a nen fin mo zak.

⁵ Mbəde baa gyet mu satpwoo deret nə nwun a shi lepwoo fun bejee kas, amma a ndəən iiko mə Riin Debang. Kə mun mu cinzeen nee, mbii də mə sat nə azeen. Wu man tong fun, kaade gyet mun de ashak kə wun. Muu cìn mbii mo jir a mbe fuu.

⁶ Gyet wun, wuu yaa mwaan ndəən shiimwaan fun, kə ndəən shiimwaan kə Daa fun, koo de wuu shwaajeel, amma nə a mbəde wun kə lappwoo deret nə shi retnyit de Riin Debang shin nwun.

⁷ Nə aasə be, wu dee a mbii kám nkoor nenshínzeen nJesu Kristi de mo ndəən nyil mMasidoniya kə Akaya.

⁸ A mbə wun dangbe nenyil de mo kus, kə dejong mo, mo kələng pwoo Daa. Baa a mMasidoniya kə Akaya bejee kas, amma shinzeen fuu ndəən Naan nə dəm wul koo pee defangyi. Mbəmənə, baa mun kə mee mbii mbə sat kas.

⁹ Gurum mo, koo a nnəyi, be moo sat a wun, kaade gyet wu lap mun shi pətuup məndong sə, kə kaade gyet wu yit kùm fuu mo, mbəkə wu seyil di nNaan dewur kə seen kə wur azeen,

¹⁰ kə wuu tong shi gongpee mbə waaji kə Ləa fin ndəən dengnaan, shii kə mənə a Ləa nwur Jesu Kristi de Naan wu yool kə wur a peemúut, kə wur bam mun ndəən tuup Naan de nən a ar jì zak.

2

¹ Dyemnaa mo, wun wu man shikáa fuu nee, jì fun pee wun de baa nə a buu kas.

² Wu man kaade mun mu ten mu shwaajee kə fələp ndəən yil nFilipi, akudang muu jì pee wun de nTasolonə. Koo de gyet gurum mo des mmo cii mun, dangbe Naan fun wur shinbal mmun mputuup, mbəkə mə satpwoo wur deret nə de nwun.

³ Pwoo de mu sat nwun nə, baa nə a dung koo pan debish kas. Baa gyet mə sat nə, a mbəkə mə gwam mee gurum de kas.

⁴ Amma mbəde Naan wur kə ten bələp mun, kə wur kə ten le pwoo nwur nə ndəən sar wur. Muu cìn kə mə tong dyeen də a nNaan, dewur man pətuup fun mo jir. Baa muu cìn mbəkə mutong dyeen de a ngurum kas.

⁵ Wu man nə, baa muu kam jì kə mee pwoo deshang mmee gurum shi ləpwoo fun mo kas, mbəkə mə gwam wun, kə mə kat shool de pee wun kas. Naan wu man nə aasə.

⁶ Baa muu cam tang a dedes pee gurum mo de kas, koo pə wun, koo pee nendeci mo. Koo di mun kə pee mbe cìn dak kə iiko fun kaa nenlep Kristi mo sə.

⁷ Dangbe jir kəsə, be gyet muu fwang wun, a kaade nəən kyee war fwang jep war mo sə.

⁸ Mbəde mə wal nwun zam, har gyet mu rəbet mbəkə mə shin seen fun mo mbe wun, baa a mbe pwoo deret Naan de gyet mə sat nwun bejee kas.

⁹ Dyemnaa mo, wu yee ndak de gyet mun mu cìn shibal pee wun di. Gyet mun mu cìn dak mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel nwun kas, nnaar de gyet mun nkaa satpwoo deret mə Naan nə nwun.

¹⁰ Wun a langtəng fun, kə Naan zak, Gyet shiimwaan fun mo mbə wun di, wun de wu shinzeen nə a dəbang, deret dang nii mee luk kas.

¹¹ Wu man nee, mu tap wun a kaade puun kə tap jep nwur mo sə.

¹² Muu caa wun, muu bam wun zak, kəzak, mun kə sat nə yit des nə, nə ret kə wun mwaan a mwaan de nə ret nNaan nyit. Naan dewur pərep wun, mbəkə wu del de ndəən mulki nwur, kə mə tong de ashak kə wur ndəən ram fin.

¹³ Mee mbii de nii le, kə mu pələng Naan shidaar-shidaar zak, gyet mə shee satpwoo Naan nə nwun, be kaade wu kələng, be wu lap nə, baa a kaa pwoo gurum sə kas, amma wu lap nə a kaa pwoo Naan sə dang nə a pwoo nə azeen, de nə nkaa cìn dak ndəən pətuup fuu mo, wun nen de wu cinzeen.

¹⁴ Dyemnaa fun mo, wu mwaan ndəən shiimwaan nendəm ndang Naan de mo a mə Kristi Jesu, de mo ndəən yil

nJudiya. Wu nshwaajeel nsar nenyil fuu mo, kaade gyet mu shwaajeel nsar nen Yahudi mo sə.

¹⁵ Gyet a nen Yahudi nə mo tu Daa Jesu, kə mo twe nensatpwoo Naan mo. Mo ceen mun zak. Baa mbii de mo cìn nə ret nNaan nyit kas koo lee. Kəzak, mo a shaarlek gurum mo jir.

¹⁶ Mbəde moo yaappee, mbəkə mo cii satpwoo deret nə de mmun, mbe nen de baa mo a nen Yahudi mo kas, mbəkə taji mo kat seen de zak. A ndəən ar desi be, mo gam shi butbish fur de moo naa ncìn nə, amma yaksə tuup Naan nii taa nkaa mo jir.

Pool Rəbet Waa Dəm nYil nTasoloni

¹⁷ Dyemnaa mo, kaade gyet mu bəksak kə wun, mbe rep pee lee, yaksə nə daampee mmun, koo de a yit fun mo bəksak dak, be pətuup fun moo pan wun de shidaar-shidaar.

¹⁸ Dyeen mmun naa yit fuu mo zam. Muu fes mə rəbet dəm pee wun de zam. An Pool, kə lepan fen mbə dəm pee wun di met nyitvəl, amma nGujwaan dar a ar nə.

¹⁹ A me a mbii canciin fun, kə retnyit fun, de nə kām nnə, muu se koorong nyit Daa fun Jesu, parpuus dewur mbaaji yii? Baa a wun kas aa?

²⁰ A wun a nen de wu le kə mu kat retyit kə nə nshang mmun parpuus de mun nnaa Jesu Kristi.

3

¹ Mbəmənə, kaade baa mu mak gung kə kas. Nə aasə, be rəbet fun nə, mun koor nə mo, mun ntong Afens mbusun,

² kə mə lep Timoti shindəm pee wun de. Timoti wur a dyemnəən fun ndəən dak Naan, mu satpwoo deret nkaa Jesu Kristi. Mu lep wur shindəm pee wun di, mbəkə wur caa pətuup fuu mo de, kə wur kām də nwun, kə wu dar di balbal ndəən shinzeen fuu.

³ Mbəkə taji jeel de wun nkaa shwaa nə lee, kə memee fuu baa mbwoon kas. Wun wu man nnə, Naan wu kə ten lee nnə, mun nen fin mo mun nshwaajeel.

⁴ Kaade gyet mun de ashak kə wun, be muu sat nwun nnə, nə a təng mun jir mun nshwaajeel. Yaksə wun nkaa naajeel nə, kaade gyet muu ten mu sat nwun sə.

⁵ Gyet wen man nnə, wun nkaa shwaajeel, a nə le dangbe nghan lep Timoti dəm pee wun, mbəkə ghan man de. Kyet wuu dar balbal ndəən shinzeen fuu nə wo? Baa di wen kudi kən mak gung kas mbəde kəarmuut doom yaa an. Wen yee nee, meebe nguwwaan wur kə cəər kə wun, mbəkə dak de gyet mu cìn nnaar fuu, be nə a dee buu.

⁶ Yaksə Timoti wur kə jì pee mun dī. Wur satpwoo de nə ret mmun nyit, kaade wuu dar balbal ndəən shinzeen fuu ndəən Jesu Kristi, kə wal fuu nə bal zak. Wur sat mmun nee, wuu yee mun shidaar-shidaar shi retnyit, kə nnə dʒeen nwun nnaa mun kaade dʒeen mmu nnaa wun sə zak.

⁷ Dyemnaa mo, kaade mu kələng nee, shinzeen fuu nii sekyeen, be koo de mun nkaa shwaajeel, kə mbii mo des moo daampee mmun, be desə nə, fes bam pətuup mmun zam. A shinzeen fuu nə bam pətuup fun mo.

⁸ Yaksə mun nkat gangkwak, katdang wu dar balbal ndəən Daa Jesu.

⁹ Mu pələng Naan dedes hakyeng mbe wun, kə mu kat retnyit a kyeen nwur mbe wun. Mu pələng wur mbe retnyit de mu kat ntoom Naan fun, mbe wun.

¹⁰ Muu naa ncìn dangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar, par kə puus, mbəkə, katdang mə katpee, be mun nji pee wun de, kə mə naa wun de shi yit fun. Kə mə bam wun de, ndəən mbii de moo luk wun ndəən shinzeen fuu nə.

¹¹ Muu dangnaan (leshap kə Naan) nee, Naan puun fun shikāa nwur, kə Daa fun Jesu Kristi wur nwang ar nə mmun, kə mu dəm pee wun dī.

¹² Daa wur le kə wu sekyeen kə wal kə koor gurum mo jir, kaade muu wal nwun sə.

¹³ Mbəkə wur gangkwak de nwun ndəən pətuup fuu mo, mbəkə shiimwaan fuu nə dee de a deret, kə dəbang nyit Naan dewur a puun fun jir, parde Daa fun Jesu Kristi wur nji ndəən yil desə ashak kə nen nwur dəbang mo jir.

4

Tong De Ni Ret nNaan nYit

¹ Dyemnaa mo peekyes nə, muu dang pə wun ndəən səm nDaa Jesu. Wu kām shi mun, caan kə mwaan de mun muu cìn, mbəkə nə gam dʒeen Naan de. Azeen, wuu ten wu yaa kyeet kə mwaan mənə, naa təng wun sekyeen ndəən mwaan mənə dikə dikə.

² Wu man kām de gyet mu cìn nwun ndəən bal Daa Jesu Kristi.

³ Naan wur rəbet kə wu dee a dəbang. Tajī wu dēl ndəən shikbish de nə a mə ngaa kas.

⁴ Koo weyi ndəən wun, be nə ret kə wur man kaade wur yaa kaa fin dī ndəən ar dəbang, de nə ret.

⁵ Baa a shi coor mə nan kas, kaade nenkum de baa mo man Naan kas, moo cìn sə.

⁶ Tajī mee gwe cìn mbəde bish nkaa dʒyemnəən nwur kas, mbəde Daa wur cii nen de moo cìn kaan mbii mənə mo jir. Muu ten mu satpwoo nwun shibal nkaa nə.

⁷ Baa Naan wur pet mun a mbəkə mu dee di a ndəən shikbish kas, amma kə mə dee di a dəbang.

⁸ Mbəmənə kat mee gurum cii kām desə mo, be baa gwar mənə cii a gurum kas, amma wur cii a Naan, dewur shìn Riin nwur Debang nwun.

⁹ Baa nii mee kwoop nə kə nghan ran mee mbii nwun, nkaa wal ndyemnəən fuu mo kas, mbəde Daa Naan shikáa nwur, wur kə ten kām nwun kaade wun nwal nshak zak.

¹⁰ Azeen, wu wal nendəm ndang Jesu Kristi de mo ndəən Masidoniya jir, amma muu dang pə wun dyemnaa mo, mbəkə wu sekyeen de kə wal dikə dikə, mbe mo jir.

¹¹ Wu gung kə wu mwaan di shi məse mə pədok, wu tap kə mbii de wun pə cin mo, dang wu cin dak shi sar fuu mo, kaade gyet mu sat nwun sə.

¹² Katdang wu cin mbii de mə sat nwun sə mo, be nen de baa mo shinzeen nDaa Jesu kas, mon nshin dedes nwun, kə baa wun ntaa wu kat mbut mme mbii kas.

Ji nDaa Jesu

¹³ Dyemnaa mo, mə rəbet kə wu man mee mbii hakyeng, nkaa nen di mo kə ten murəp mo, mbəkə taji pətuup fuu mo wat, kaa nen di baa mo shinzeen nyool a peemúut nə sə kas.

¹⁴ Mun mu shinzeen nee, Jesu kə muut, kə wur kə baa yool a peemúut. Mbəmənə, be mu man nee, katdang Jesu wur nji, be Naan wur nle kə nen de mo kə murəp ndəən Jesu, be mon nji ashak kə Jesu.

¹⁵ Pwoo de muu sat nwun sə, nə put a pee Daa de shikáa nwur. Katdang Daa Jesu wur nji ndəən yil desə, be mun nen de mə kudi mmeen, baa a mun ntaa təleng, nen de mo kə ten murəp mo kas.

¹⁶ Parpuus mənə, be Daa wur ndyeep doo shibal, kə ngulep Naan dedes, wur ntàa feer. Dangbe Daa Jesu wur nyool yit dengnaan kə wur sham de ndəən yil desə. Nen de mo kə ten murəp ndəən Kristi, a mon nshee yool a peemúut nə.

¹⁷ Mun nen də mu kudi mmeen ndəən yil desə, be Naan wur nlap mun kàa kə mun ndəən nluu, mbəkə mukaat dikə Jesu nnaar kə dengnaan. Yool mmənə be mun ntong ashak kə Daa har ngaa-ngaa.

¹⁸ Mbəmənə, be wu caa pətuup nshak shi pwoo desə mo.

5

Wu Dak Suk Mbə Ji nDaa Jesu

¹ Dyemnaa mo, baa nii mee kwoop nə, kə mu ran mee mbii nwun nkaa parpuus kə peedi Daa Jesu wur nji kas.

² Wuu ten wu man pwoo nkaa nə. Wun shikáa fuu, wuu ten wu man nee, parpuus mənə be Daa wur nji a kaa wat de kə jì mpar sə.

³ Nciit kə mənə, be gurum mon mbwet sut, dang mon nsat nənee, << <<Koo meyii, be nə de ryang, kə mbii mo di rəre.>> Dangbe, ndi mman, mee jeel kə shwal ntaa nkaa mo, kaa shwal de mat moo kələng nə, kaade mo pə làa-làa sə. Parmənə be baa mee gwar mbar kas koo məndong.

⁴ Amma wun dyemnaa fen mo, baa wun a ndəən peenkoo kas. Mbəmənə taji parpuus mənə dee nwun a mbii aapwoo, kaade jì kə wat aapwoo ngurum mo sə kas.

⁵ Wun jir, wun a nen de mo ndəən peebang, de wuu mwaan mpuus, baa wun a nen de ndəən peenkwoo mo kas, de muu tong ndəən peenkwoo sə kas.

⁶ Mbəmənə, taji wu saam kaade koor gurum moo cìn sə kas, amma mu yaasun, kə mə tong di shi gongpee.

⁷ Gurum moo saam a mpar, kə gurum moo yuur a mpar,

⁸ amma mun, muu mwaan a mpuus. Mbəmənə be mə yaasun fun mo. Mu sat a nsekyeen ndəən shinzeen, kə wal ndəən Daa Jesu. Mbəde desə mo a kaa nlər shool, de shiitoo mo lep mbe gong tuur mmo, mbəkə taji mee mbii tung mo kas sə. Kəzak, wu yit kə mu sat a nleyit nkaa Daa Jesu də wur bam mun. Mbəde leyit desə nə dee a kaa mbiikáa shool de kə fwang káa ngurum ndəən lek sə.

⁹ Mu man nə, Naan wu bələp mun, baa a mbəkə mə del de ndəən jeel kə tuup nwur kas, dangbe wur bələp mun a mbəkə mu kat bam de ndəən Daa Jesu Kristi.

¹⁰ Wur dewur muut, mbəkə katdang wur mbaaji, be koo de mu kudi mmeen ndəən yil nə, kə koo de muu ten mu murəp, be mun ntong ashak kə nwur.

¹¹ Mbəmənə wu gangkwak nshak, kə wu bamshak kaade wuu pə ncìn nə sə.

Kyes mPwoo Nə Mo

¹² Dyemnaa mo, mu dang pə wun kə wu shìn dedes nen de moo cìn dak pee wun di. Muu sat a nen de moo fwang wun kə kam wun ndəən kəər nDaa.

¹³ Wu shìn dedes mmo hakyeng, kə wu wal mmo zak, mbə dak de moo cìn nə. Wu tongryang kə shak jir.

¹⁴ Dyemnaa mo, muu dang pə wun, mbəkə wu gwak nenseer mo, de sar fur mon nfii. Wuu gang pətuup nen de moo kəarmuut mo, kə wu bam nen de baa moo bal kas, kə wu gung kə shak jir zak.

¹⁵ Wu tap, mbəkə taji mee gwar kwat debish shi debish kas, amma wu gung kə wu cìn deret de nshak kə gurum mo jir, koo pərangyi.

¹⁶ Wu cìn retnyit koo pərangyi.

¹⁷ Wu ɗangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar.

¹⁸ nDəən mbii mo jir, be wu pəlang Naan, mbəde nii ret nNaan mbə wun nen de mo kə bal wun kə Jesu Kristi, kə wun cìn zak.

¹⁹ Taji wu cī cìn ɗak nRiin Naan de wu ndəən wun kas.

²⁰ Taji wu bákpwoo de mo put a pə Naan dī kas.

²¹ Wu kam mbii mo jir, mbəkə wu man dī nə azeen de. Wu yaa mbii de mo a deret.

²² Taji wu cìn mee mbii debish kas koo le.

²³ Wen cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan shikáa fin, wur dewur cìn tongryang nwun, wu nle kə wu dee a ɗəbang ndəən mbii mo jir. nDəən riin fuu mo, kə seen fuu mo, kə suk fuu mo, mbəkə wu ɗak suk fuu mo de, mbe puus jì Daa Jesu Kristi, be baa wun nden kə mee yitluwaan (naasheep) kas.

²⁴ Naan dewur pərep wun agu cinzeen baa wur mmak bam wun kas.

²⁵ Dyemnaa mo, wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mbe mun.

²⁶ Wu tok kə nen cínzeen nə mo jir shi tokshik ɗəbang, wu yaa sar nshak ndəən wal de nə a mə Naan.

²⁷ nDəən səm kə Daa, be an kən satpwoo nwun shibal nee, nə a təng wu tang lepran ɗesə nə nkom nen cínzeen nə mo jir.

²⁸ Deret Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun. Nə aasə.

Lepran Devəl De Pool Ran Nen Tasolonə mo

¹ Lepran desə nə put a nsar Pool kə Silas, kə Timoti. Muu tok kə nendəm ndang Naan de mon nTasoloni, de mo a mə Naan puun fun kə Jesu Kristi.

² Naan puun fun kə Daa Jesu Kristi mo shín deret nwun kə tongryang zak.

Naan nTokdyeel nGurum Mo a Shi Jesu

³ Dyemnaa mo, nə a təng kə mu pəlang Naan mbe wun shidaar-shidaar. Nə ret kə mun, mu pəlang wun aasə zak, mbəde cinzeen fuu nə nkaa wurang hakyeng, kəzak, wal fuu mbə niyee fuu mo nii seet bubul dak.

⁴ A nə le dang mun shikaa fun muu canpwoo shi wun nendəm ndang Naan mo, mbə gung fuu, kə shinzeen fuu, kaade wuu dar dí balbal jir kə de wuu gung kə shinjeel kə shwaajeel de wuu shwaa mo shini-shini.

⁵ Mbə mbii de wuu shwaajeel nə mo yaksə, parmee puus be mon nkat wun kə kwoop nə mbə mulki Naan. Desə mo dee a langtəng mbe kám nwun nee,

⁶ Naan a ngucandyeel den ndəre ndəre. Mbəmənə, wur nshinjeel nen de mo shínjeel nwun.

⁷ Wur nshin nookdi nwun kə mun jir ndəən jeel de muu shwaa mo yaksə. Mbii desə mon nden aasə parde Daa fun Jesu wur ntong ndəən dengnaan sham. Wur nkámkaa fin ashak kə nenlep nwur debal mo.

⁸ Wur nji shi wus de nii bəlempee, mbəkə wur kwat nen de mo cii Naan de, kə nen de mo ciipwoo deret nkaa Daa fun Jesu Kristi.

⁹ Kwat mo nən ndee a muut del dəm kə mo ngaa-ngaa. Baa mon mmak naa yit Naan koo dedes mə iiko nwur kas, koo le.

¹⁰ Katdang wur nji, parpuus dedes mənə, be nen nwur mo jir, mon nshin dedes nwur. Jir nen de mo shinzeen nwur, be mon nkwoop wur, kə wun zak wun ndee ndəən nen de mon nkwoop wur, mbəde wuu ten wu shinzeen mpwoo wur de mun kə sat nə nwun.

¹¹ Mbəmənə be muu dangnaan (Leshap kə Naan) mbe wun shidaar-shidaar, mbəkə Naan wur le kə wu dee dekoop nə, mbe zeen de Naan wur pərep wun mbəmənə. Naan wur le kə wu mak cin koo a mbii deret dedangyi de wuu pan cin nə mbe shinzeen fuu shibal nwur.

¹² A ndāen kaan kə ar desə, be gurum mon nle ram nsəm Daa Jesu ndāen wun, kə wun de ndāen wur zak, shi deret Daa Naan fun kə Daa Jesu Kristi.

2

Ngwe Debish

¹ Pwoo nkaa ji nDaa fun Jesu Kristi, kə kuur fun pee wur de. Dyemnaa mo, mu dang pə wun,

² taji pan fuu mo dee a decicəər koo nə daampee nwun kas. Mbəde pak gurum moo sat nee, puus Daa nii ten ji. Koo de gurum mo sat pwoo mənə a ndāen Riin, nnə puus nii ten del, koo a shi liispwoo nə, mo aasə. Koo kaade pak mo nkaa sat nə, nə di mu ran pwoo nwun, nkaa nə aasə ndāen pwoo de di mu ran nwun sə.

³ Taji wu le kə mee gurum ngwam wun kas, koo le. Baa puus nə kə waaji kas, atəng nnaar de gurum mon ncii tuwap kə mo cii Naan, nən nshee di akudang, kə gwar debish, dewur dee a deləloom, de mon nwwet wur ndāen wus, wu nji put agaak akudang zak.

⁴ Wun ncin lek nkaa mbii de gurum mo kə seyil mmo jir, kə wur nlekāa fin a kaa Naan sə. A wur nsat nee, wufi met mmo jir, kəzak wur ndel ndāen Lu Naan dedes, kə wur ntong a peetong, dangbe wur leshin a Naan.

⁵ Baa wu pan kas aa? kaade gyet mun ashak kə wun sə, be wen kən ten nsat nwun nee, mbii desə mo jir mon nden aasə.

⁶ Yaksə be, a mee mbii kə yaa wur baa kənə. Wun shikāa fuu, wu man mbii mənə. Katpee nə wul, be gwar debish wur nji put agaak.

⁷ Jurum kə bal kə ngwar debish nə nkaa cìn dak yaksə ndāen yil desə nə. Dangbe mee ngwar kə yaa wu baa kə nə mbe reppee deben dak. Katdang mo mang ngwar de nii yaa wur baa kənə,

⁸ be ngwar debish nə wur nji put. Dangbe Daa Jesu wur ntu ngwar debish nə shi nook kə pwoo fin. Katdang Daa Jesu wur mbaaji ndāen dedes fin.

⁹ Katdang ngwar debish wur nji put, be wur nji a ndāen bal mə ngunjwaan. Wun ngwam gurum mo shi mbii aapwoo mo des dewur ncin mo.

¹⁰ Wur ncin dak kə koo mbii debish dedangyi, mbəkə wu ngwam nenyil de mon nloom de. Nen desə mo dee a deləloom mbəde di mo cii shinzeen, kə mo cii wal nzeen. Mbəmənə, be baa mo kat bam kas.

¹¹ Aasə be, Naan cəər kə pan fur mo, mbəkə mo shinzeen de a mbii də nə a dung bejee dak.

¹² Mbəmənə, be mon ndee a deləloom, mbəde mo cii shinzeen atəng mo kələng shang mə cìn shikbish dak.

Naan wur bələp wun

¹³ Dyemnaa fun mo, Daa wu wal nwun. Mbəmənə be nə ret kə mu pələng Naan mbe wun. Naan wur ten bələp wun, pəgyet di nshee, mbəkə wur kat bam wur de ndəən bal Riin fin dəbang, dəwur le wu dee a nen fin dəbang mo shi shinzeen ndəən mbii de nə azeen-nzeen.

¹⁴ Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong de ashak kə Daa Jesu ndəən ram fin, mbe pwoo doret de mun kə sat nə nwun.

¹⁵ Mbəmənə dyemnaa mo, wu dar balbal, kə wu yaa mbii de gyet mu kām mo de, koo de gyet mə sat a shipwoo, kə koo de gyet mu sat a shi lepran de gyet mə ran mo nwun zak.

¹⁶ Daa fun Jesu Kristi shikāa nwur, kə Naan puun fun moo bam pətuup fuu mo.

¹⁷ Kə wur shínbal nwun, mbəkə wur cìn koo a dak dedangyi, kə pwoo doret de wuu sat zak.

3

Wu Dangnaan (Leshap kə Naan) mBə Mun

¹ Dyemnaa fun mo, pwoo de muu rəbet sat mə kyes nə a nee, muu dang pə wun, mbəkə wu dangnaan (leshap kə Naan) de mbə mun. Mbəkə pwoo Naan nə kaatpee mo de, kə mbəkə gurum mo lap nə di kəkoop, kaade gyet wun wu lap nə sə.

² Kəzak, wu cìn dangnaan (leshap kə Naan) mbe mun, mbəkə Naan wur bam mun de ndəən sar kə nen bish mo, de pətuup fur mo a de deet. Baa a gurum mo jir, mo shinzeen mpwoo nə kas.

³ Dangbe Daa wur kə dar nkaa zeen. Wur nshin bal nwun kə wur tap fwang wun aku nsar ngujwaan.

⁴ Mu shinzeen nDaa be wun, nə, wu cìn mbii de mu sat mo de, kə wuu sekyeen kə cìn mo zak.

⁵ Daa wur nle kə wu man wal Naan dedes mbe wun, kə gung kaade Daa Jesu gung sə zak.

Taji Wu Dee a Seer Mo Kas

⁶ Dyemnaa mo, ndəən səm kə Daa Jesu Kristi, muu sat nwun shíbal nee, taji wu balkaa kə dyemnəən fun de mo a seer mo kas. Shii kə mənə, a nen de baa moo mwaan nkaa kām de gyet mu kām nwun kas.

⁷ Wun shikāa fuu, wu man nee, nə ret kə wu mwaan ndəən shiimwaan fun, mbəde gyet mun ashak kə wun, be baa gyet muu tong kə sar fun mo nfii kas,

⁸ Kə baa muu se mbiise nsar mee ngwar zuum kas, amma muu cìn dak shibal kə sar fun mo mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel mmee ngwar ndəən wun kas.

⁹ Gyet mun kə iiko mbəkə mə sat nwun nnə wu shin mbiise mmun, dangbe baa gyet mu tal pə wun kas, mbedi gyet mu rəbet kám nwun ar de wun ncìn dak shi sar fuu mo.

¹⁰ Kaade gyet mun de ashak kə wun, be muu naa nsatpwoo nwun shibal nə, katdang baa mee gurum cìn dak kas, be taji wu shín mee mbii nwur se kas.

¹¹ Mu kələng nee, pak mo ndəən wun, moo dee a seer mo. Nnə baa moo cìn mee dak kas, amma nnə, moo dee mwaan buu, mbəkə mo lep pwoo de ndəən dak kə gurum mo.

¹² nDəən səm kə Daa Jesu Kristi, muu satpwoo shibal nee, nə ret kə nen mənə mo nook mwaan mənə, mbəkə mo cìn dak, de mon nkat mbiise mukáa fur mo di, mbə pwoo fur mo.

¹³ Dyemnaa mo, taji kwak fuu mo murəp mbə cìn dak deret kas.

¹⁴ Katdang mee ngwar cii cìn mbii de mu sat ndəən pwoo desə, be wu naa gwar mənə rəret. Taji wu cìn mee mbii ashak kə wun kas, mbəkə naashweep yaa gwar mənə di.

¹⁵ Dangbe taji wu naa wur a kaa shaarlek sə kas, dangbe wu fwang wur kaa dyemnəən sə.

Pwoo Mə Kyes Nə

¹⁶ Daa Jesu shikáa fin, de ryang kə put a pee wur di, wur shìn tongryang nwun ndəən mbii mo jir. Daa Jesu tong ashak kə wun jir.

¹⁷ Desə a sar ran mənə Pool, de an kən le nə ndəən pwoo de moo put pee ghan di. Wen kən ran aasə.

¹⁸ Deret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir. Nə aasə.

Pwoo de Pool ran nTitus

¹ A ghan Pool kərem nDaa Naan, kə laalep mə Daa Jesu Kristi, ran wasika desə nə. A Jesu wur bilip ghan, mbəkə nghan bam nen de Naan wur kə ten bilip mo, mbəkə shinzeen mo wurang de ndəən Naan, kəzak, mbəkə mo man zeen nə de jir nkaa ar kə Naan.

² Kə mo leyit fur mo de nkaa seen de nə azeen, de ngha-nga. Naan de baa wur cìn dung kas, wur kə ten sat nə, wur shin seen mənə ngurum mo.

³ Nciit-nciit kəgam pee nə, be wur nwoo seen desə nə agaak shi pwoo wur, dewur kə ten le nə nsar fen. A Naan dewur bam mun, a wur a ngwe dewur ten lep nghan, mbəkə ghan satpwoo wur de ngurum mo.

⁴ Wen nkaa ran wasika desə nghan Titus, làa fen de azeen-nzeen ndəən shinzeen, de mun kə nə vəl. Deret, kə ryang pee Naan puun nJesu Kristi Ngubam fun, mo tong ashak kə waa.

Dak de Titus Nkaa Cìn Nə Nyil nKrit

⁵ Mbii de nə le kə nghan yit waa nyil nKrit, a mbəkə gha sət a dak mbii mo de ndəre-ndəre, kə gha bilip nennan mo de mbee jir lu nNaan dedang ghi, de nə ndəən nyil nKrit. Taji a mundər mbii de də nsat nghan kas.

⁶ Jir we de a bilip kaa ngunan sə, be nə a təng kə gwar mənə kə mase deret, ngwe dewur kə mat a məndong bejee dak. Kə jep wur mo zak, nə a təng kə mo den a nen de mo shinzeen. Ngwe de mase wur nə mak le kə gurum mo naa nə, baa wur a ngucìn mbii debish kas, kəzak, baa a ngukáabál kas.

⁷ Jir a wii dewur a dedes ndəən nendəm ndang Naan mo, be wur naa a mbii de mo a mə Naan. Mbəmənə, be mase wur nə a təng kə nə dee a deret. Baa wur ndee a nguroop, jir a ngwe de mbii kəkəlak làa wur mbut kas. Baa wur nshwaa am anab (filip) kə nə yuur wur de kas, baa wur a nguɓwanbish kas. Baa wur a ngurəbet mbii mbee kat ləbet debuu kas.

⁸ Ni ret kə wur dee a ngula gurum mo ndəən tulu wur. Nə a təng kə wur wal mbii deret mo. Nə ret kə wur dee a ngwe de mwaan wur nə a ndəre-ndəre, kə mase wur nə dee a de nə shang nNaan zak. Nguyaashin.

⁹ A ngwe dewur ɗar ɓalɓal ndəən shinzeen de mu kám nə, mbəkə wur mak kám de ngurum mo zak. Mbe kə mo katɓal de ndəən pətuup fur mo, kəzak, mbəkə wur man mbii dewur nkám de nen de moo satpwoo debuu mo, kə wur kám de mmo, pee de mo taa ɗel de.

¹⁰ Gurum mo dādes, de mo a nen təkook kə pee met jir, be a pak nen Yahudi de mo dee a nendəm ndang Kristi. Mo sat nə, jir nen de mo dee a nendəm ndang Daa Jesu, be təng mo can mo akudang, kaadi nen Yahudi moo cìn sə zak. Mo a nen satpwoo debuu moo, cìn dung de ngurum mo zak.

¹¹ A le kə mo dok tətək, mbəde moo kám a mbii de baa nə ret kə mo kám kas, mbəkə mo kat ləbet debuu de ndəən cìn mbii debish. Mo nkaa dəm ntul mo des ndəən ar debish.

¹² Mee gurum wur de mbut nen Krit nə mo, dewur leshin a kaa ngusatpwoo Naan sə, wur sat nə, <<Nen Krit mo a nendung mo, a kaa luwayil mo sə, nenrəbet mbii mo, kə seer zak.>>

¹³ Pwoo desə nə azeen.

¹⁴ Taji mo lekom mbee kələng pwoo debuu mə nen Yahudi mo, kə Wāar gurum mo, de mo cii zeen zak kas.

¹⁵ Katdang pətuup gurum mo a dəbang, be mbii mo jir, mon ndee a dəbang pee nen mənə mo de zak. Dang nen de pətuup mo a debish kə de baa mo kə shinzeen kas, be baa mee mbii de nə a dəbang pee mo de kas, mbəde pan mo a debish, baa mo man mbii deret kas.

¹⁶ Mo lekáa fur mo, a kaa nen de mo man Naan sə, dangbe mbii de moo cìn nə, nə kám ngurum mo nənee, baa mo man Naan kas jir dəben. Mo a nencii gurum mo, nencii kələngpee mo, baa mo mak cìn mee mbii de nə ret kas jir dəben.

2

Kám de Nə Azeen

¹ Dang waa, a kám ngurum mo mbii de mo a ndəən kám de nə azeen-nzeen.

² A kám nen dekukun mo nənee, << nə ret kə mo dee a nen de mo ya sut, kə mo le pətuup fur mo dar a pee məndong. Taji mo dee ntan kas, dangbe mo dee a nen de mo dar balbal ndəən shinzeen nə. Nen de mo wal ngurum mo, kə nengung ndəən mbii mo zak.

³ A sat mmat denan mo nənee, << nə ret kə mo kə mwaan kaa nen de mo man Naan sə. Taji mo satpwoo debish nkaa gurum mo kas. Taji mo dee a kərem mə shwaa mwes kas. Nə ret kə mo kám mbii deret ngurum mo.

⁴ Mbe kə mo kám de mmat dedyeen mo, kə mo wal de mmish fur mo, kə jep fur mo zak.

⁵ Nen yaasut mo, mbəkə mo dee de a dəbang ndəən pətuup fur mo, mbəkə mo naa tulu fur mo de rəret, kə mo dee de a deret, kə mo lekáa fur mo ndər mish fur mo. Mbe kə taji mee gurum katpee satpwoo debish nkaa pwoo Naan kas.

⁶ A sat jepzəlang mo nənee, << nə ret kə mo yaasut.

⁷ nDään mbii mo jir, be nà ret kà mo dee a nen de moo mase deret mo. A kám ngurum mo. A kám ngurum mo mbii de nà ndään pātuup fwa de nà azeen-nzeen, kà taji a dee ntan kas.

⁸ A cìn ðak shi pwoo deret mo, mbəkà taji mee gurum katpee, mbee sat mee mbii nkaa pwoo de aa sat nà mo kas, mbəkà nen de mo cii nà, be naashweep ya mo de, mbəde baa mo naa mee mbii debish, mbəkà mo satpwoo de nkaa mun kas.

⁹ A sat kərem mo nənē, << mo sham kà káa fur mo ndər nen de mo sərep mo, kà mo cìn mbii deret nen de moo mo zak. Taji kərem mo lapwoo nen de mo sərep mo shibal kas.

¹⁰ Taji mo cìn wat kas, ðangbe nà ret kà jir a pəranghe, be mo dee a nenzeen mo, mbəkà mbii de moo cìn jir, be nà le kà gurum mo satpwoo deret de nkaa kám de nà nkaa Naan Ngubam fun.

¹¹ Naan wur kám deret wur mmun, mbəkà gurum mo jir mo kat bam de.

¹² Deret Naan nà kám mmun ar de mun nnook cìn mbii debish mo de nyit Naan, kà coor mə yil desə. Dang nà ret kà mun yaasun kà mun mwaan de ndəre-ndəre zak, mbəkà ndään mbii de muu cìn mo jir, be nà ret de nNaan nyit.

¹³ Kaadi mun nkaa naa puus deret pardi mbii de muu leyt nkaa mo nà ngam, nciit kà mənə, be mun nnaa dedes nNaan fun. Dedes met jir mə Ngubam fun Jesu Kristi zak.

¹⁴ Mbə mun be wur shin seen wur mbəkà, wur can mun de ndään mbii debish mo jir, kà mbəkà wur le mun dee de a nen de pātuup fun mo a debang. Kà mun dee de a nen wur mo, nen de mo coor cìn mbii deret mo jir.

¹⁵ Mbii desə mo, a mbii de waa nkám ngurum mo. A cìn ðak kà ram de Naan kà shin ngha, mbəkà nghan caa gurum mo de, kà nghan gwak mo de zak. Taji a yit kà mee gurum bák gha kas.

3

Tong kà Nendəm nDang Jesu Mo

¹ A lepan nen fwa mo nənē, << nà ret kà mo sham kà káa fur mo ndər mishkoom mo, kà nen de mo kà ram jir. Nà ret kà mo kələng mo, kəzak mo tong shi ðak sut, mbee cìn jir ðak dedang de nà a deret.

² Baa nà ret kà mo satpwoo debish nkaa mee gurum kas. Taji mo cìn jər kas, ðangbe mo sham kà káa fur mo ndər gurum mo jir.

³ Gyet mun shikáa fun, be mun a mwen mo, nenbaashik mo, nen cìn mbii de nəkan mo. Gyet mun a kərem mo, mbee shang mə nan desə. Pan fun mo jir a debish shidaar-shidaar,

kə coor mbii gurum mo shi yit dəbish. Gurum mo cii mun, be mun zak, muu cii mo.

⁴ Dang kaadi Naan, dewur a Ngubam fun, wur kám deret wur kə nwalshak wur mmun,

⁵ be wur bam mun. Bam desə, baa nə a mbee mee mbii deret de muu cìn shikáa fun kas, dangbe a mbee naajeel wur, dangbe wur bam mun shi Riin Dəbang. Wur wang pətuup fun mo, kə mo dee a dəbang, kəzak, wur shin seen depoo mmun.

⁶ Wur doo Riin wur nkaa mun ndəən Jesu Kristi Ngubam fun.

⁷ Mbe kə shi deret wur, be mu dee de a nenderet mo, kə mun kat seen de ngha-ngha, de muu leyit nkaa nə.

⁸ Pwoo desə nə azeen. Wen kən rəbet kə nghan sat mbii desə mo nen fwa mo shidaar-shidaar, mbəkə nen de mo shinzeen nNaan, be mo lepan fur mo mbee cìn mbii de ndəre mo shidaar-shidaar. Mbii desə mo a deret, kəzak, mo kəkoop nə mbee gurum mo.

⁹ A nok sat mee pwoo debuu taji a watpee buu, kə nwun dee ntang səm puun fuu de mo kə murep mo kas. Kaji wu jər kə shak kas, jir wu dee mbeetshik nkaa Wàar mə Mosis mo kas. Mbii kaa mənə mo sə, baa mo kə mee koop nə kas, jir dəben.

¹⁰ Katdang mee gwar dewur cii kám fwa nə, be a gwak wur yit məndong, jir yit vəl, katdang baa gwar nə kələng gha kas, be a yit wur de.

¹¹ A man nənee, << gurum kaa mənə sə, be pan wur mo jir a debish, a ngushikbish, wur shikáa wur, kə ten man nə; dyin a debish.

Pwoo De Mu Kyes Nə Mo

¹² Katdang wen lep a Artimas, a dang a Tikikus shidəm pee gha de, be a gung, kə nghan jì a kat nghan de ndəən Nikapolis, mbəde nghan ntong de, mbe kyes tar kut.

¹³ A gung kə nghan bam Zinas de, dewur a nguman wàar mo, kə Apolos ndəən dak sut mbee mwaan mmo, mbəkə taji mo kat mee mbii jee kas.

¹⁴ Nə ret kə nen fun sə mo shin sut mbee cìn dak deret mbee bam nen de mo ndəən jeel mo. Kaji mo tong buu shi sar de nfii kas.

Le Deret

¹⁵ Nen de mo ashak kə an jir, moo tok kə gha. A tok kə nen de mo wal mmun ndəən shinzeen nNaan jir. Naan wur le deret nkaa wun.

Pwoo de Jemis ran

¹ Lepran desə nə put a nsar Jemis kərem mə Naan kə Daa Jesu Kristi, tokshik mpee nenyil kə Naan, de mo a titiit shipee shipee ndəən yil dese.

Shinzeen kə dʒeen

² Dyemnaa mo, wu chìn retnyit, katdang wu dɛl ndəən jwaan mo shini-shini.

³ Mbɛdi wu man nə, katdang mo kam shinzeen fuu ni, bɛ nən nle kə gung fuu nə dɛe a dɛbal.

⁴ Wu yit kə gung fuu nə sat a nwurang ɖak, mbəkə wun dɛe dɛ a ɖiigəgam ndəən mbii mo jir.

⁵ Katdang mee gwar ndəən wun dɛ baa wu kə dʒeen kas, bɛ wu yit kə gwar mənə dang pə Naan, mbəkə Naan shin dʒeen dɛ nwur. Naan wur zum zam, wu naa nchin mbii ngurum mo jir, baa wur chakpwo mbe shin mbii ngurum mo kas. Naan wu nshin dʒeen mun jir dɛ mo dang pə wu.

⁶ Katdang mee gwar dang mee mbii pee Naan dɛ, bɛ nə a tɛng gwar nə shinzeen nə, Naan wu ncin mbii nə nwur. Taji gwar mənə pan kyetwa ndəən pətuup fər kas. Mbɛdi gwar dɛwur pan kyetwa ndəən pətuup fər, bɛ wu dɛe a kaa am dɛ kut kə cut nə dɛm kə ni, koo a pee dɛdangyi sə.

⁷ Mbəmənə, bɛ taji gwar mənə lepan nnə, wudɪn nkat mee mbii pə Daa dɛ kas.

⁸ Gwar mənə a ngupan mo vəl-vəl, kə baa wur ɖar a pee mɛndong kas, koo dɛbɛn.

Pwoo nkaa long kə jeel

⁹ Nguso ndang Jesu Kristi, dɛ baa wu kə long kas, bɛ wu chìn retnyit, mbɛdi Naan kə ten shin dɛədɛs nwur.

¹⁰ Nguso ndang Jesu Kristi, dɛ wu kə long, bɛ nə ret kə wu chìn retnyit zak, mbɛdi Naan kə le kə wu sham kə káa fər. Mbɛdi gwar mənə man nə, jir kə long wu ni, bɛ wur ndɛl dɛm kəlɛk-kəlɛk, a kaa pel mə dɛm dɛ nii kəlɛk kə fii sə.

¹¹ Puus nə káa yaapee nkaa pel mo, bɛ nə le kə mo fii. Pel nə mo dong, bɛ mɛn fun nə kyes mmənə vit. Ni aasə zak, bɛ ngulong wur muut kaadi wu nkaa tang long nə dɪkə.

Jwaan de moo jì

¹² Ngwar dɛ wu gung jwaan mo, bɛ wu nkat dɛret. Mbɛdi katdang wu se koorong nkaa jwaan nə mo jir, bɛ Naan nshin seen nwur, dɛ nən ndɛe a koppee kə kwat ni, kaadi Naan wu kə ten sat nə, wudɪn nshin ngurum mo jir, dɛ mo nwal nwudɪ.

¹³ Katdang jwaan kat mee gurum, be taji gwar mənə sat nə, a Naan jwaan wudi kas. Baa mee mbii de nən mmak jwaan Naan, mbəkə wu chìn mbii debish de kas. Naan shikáa fər, baa wu cham jwaan mee gurum, mbəkə gwar mənə chìn mbii debish de kas.

¹⁴ A shoor debish de nə ndəən pətuup gurum, a nii jwaan gurum, mbəkə wu chìn mbii debish mo de.

¹⁵ Kyoor debish desə ni, a nii le kə gurum chìn mbii debish mo. Katdang mbii debish nə wurang, be peekyes nə a muut.

¹⁶ Dyemnaa fen mo, taji wu le kə mee gurum ngwom wun de kas.

¹⁷ Mbii deret mo, kə de azeen mo jir, moo tong a pee Naan ji. Mbii desə mo jir, a zuum de moo pwat a pee Naan de, de wu lepuus, kə zar mo, kə tar ndəən dengnaan. Naan wu shikáa fər, baa wur cham sheedi kas, kə nə le kə mə dee de nkòo kas.

¹⁸ A mbut pan mə káa fər, dang wu naa nə ret wun nyit, ndəən pwoo wu de nə azeen, be wu shin seen mmun, mbəkə mun dee de a jep denshee mo ndəən mbii de wu kə ten le mo ndəən yil dese.

Kələng mbii kə chìn ni

¹⁹ Dyemnaa mo, de wen nwal nwun. Ni ret kə wu man mbii desə mo, koo a weye, be wu lekom mbe kəlingpee kəlak-kəlak, dang be nə ret kə koo a weye, be taji wu lappwoo kəlak-kəlak kas. Taji mee mbii kəlak láa nwun mbut kas.

²⁰ Ngwar de wu kəlak kə langtuup, be baa gwar mənə mak chìn mbii de mo ret nNaan nyit kas.

²¹ Mbəmənə nghan kən sat nwun nə, wu baa kə mbii debish mo jir ndəən tong fuu mo. Wu fwo mo sí. Wu chii mbii debish mo jir, wu sham kə káa fuu mo ntoom Naan. Wu kələng pwoo de Naan wu kə ten kop ndəən pətuup fuu mo, mbedi a ndəən bal kə pwoo wu, dangbe wu mbam seen fuu mo.

²² Dangbe nə a təng kən wu chìn mbii de pwoo Naan nə sat nnə wu chìn ni, baa nə, wu kələng a shi kom bejee dak kas. Nen de mo kələng pwoo Naan, dangbe baa mo chìn mbii de pwoo nə sat nnə mo chìn kas, be nen mənə moo ngwom a sut fur bejee.

²³ Katdang gurum kə kələng a pwoo nə bejee, dangbe baa gwar nə chìn mbii de pwoo nə sat kas, be nə dee a kaa gwar de wu naa shin fər ndəən mbii naayit sə.

²⁴ De abwoon de wu kə ten naa shin ndəən mbii naayit ni, be kaadi wu chiir kəbwoon mbii naayit ni, be wu chiir muunshik nyit fər de wu kə naa ni.

²⁵ Dangbe gwar de wu tap bələp wàar kə Naan, dangbe wu chìn mbii de wàar nə mo sat, baa wu kəkələng bejee kas, de

nən nle kə wu muunshik mbii nə mo kas, dang be wu tap chìn mbii de wàar nə sat, be Naan wu nle deret nkaa gwar mənə hakyeng. Mbedi wàar kə Naan mo a dín ndəre-ndəre, mo bál mbe chínpee mmun, mbəkə mu dee de a mukáa fun.

²⁶ Katdang mee gurum leshin a kaa nguso ndang Naan sə, dangbe baa gwar mənə tap kə liis fər kas, be gwar mənə ngwom a káa fər bejee. Mwaan wur de nə a mə nendəm ndang Naan mo, nə dee a buu.

²⁷ Nyit kə Naan de wu a puun fun jir, be mwaan de mənə a mə nen mwaan ndang Naan de nə azeen-nzeen, be a gwar dewur tap kə lukáa mo, kə matkaa mo, de mo nkaa shwaajeel, kəzak, gwar mənə tap kə káa fər, mbəkə taji mbii debish mə yil desə mo ngwom wu, kə mo le kə wu cìn shikbish kas.

Naan wur nwal mun nchiit-nchiit jir

2

¹ Dyemnaa fen mo, kaadi wun a nyemcínzeen ndəən Daa fun Jesu Kristi sə, de wu a dædes met jir, be taji wu bakyit ngurum mo kas.

² Katdang mee gwar jì del ndəən kuur fuu kə kawan mə zinariya nkaa nəkongsar fər, kə nlər deret mo, dang kat mee ngujeel jì del ndəən kuur fuu, kə goklee.

³ Katdang wu tap wu kaat gwar de wu loplee deret sí, kə wu sat nwur nə, a jì a tong a peetong deret sə, dang be wu sat ngujeel nə nənee, waa đar sə, koo wu sat nwur nə, a tong nyil mpesi nder shii fen.

⁴ Katdang wuu cìn mbii kaa mənə sə, be wu cìn a shikbish. Wuu baakyit ngurum mo nnaar fuu, be wu dee a nentokdyeel mo, shi pan debish mo.

⁵ Dyemnaa mo, de wen nwal nwun, wu lekom, Naan wur bələp a nenjeel mo ndəən yil dese, mbəkə mo shinzeen de nDaa Jesu Kristi, kə mbəkə mo kat mulki/dehai de gyet Naan wu kə ten sat nnə, wudin ncin nenyil de mo nwal nwudi mo.

⁶ Dangbe wun, wu bakseen nenjeel nə mo. A nenlong moo seen a wun, dangbe mo dul wun dəm kə nə nlufiyeel.

⁷ Kə, a nenlong nə moo satpwoo debish nkaa sim deret, de Naan wur le kə mo pet wun đishik, kaa nen fər mo sə zak.

⁸ Katdang wu fes wu gam wàar, de nə put a pee Naan de azeen-nzeen, de mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Naan nənee: <<<<A nwal ngəang fwaa kaa sak fwaa sə.>> <<Be wu cìn a mbii deret hakyeng.

⁹ Dangbe katdang wuu shin dædes ngurum mo, a shi baakyit, be mon nkat wun a debish, mbedi wu tep wàar Naan.

¹⁰ Koo dang de gurum gam wàar Naan nə mo jir, dang be wu taa kat ndəən memee məndong bejee dak, be wu kə dee a diipəpal ntom Naan mbut kor wàar nə mo jir.

¹¹ Ngwar de wu sat nə: <<<<Taji wu chìn ngaa kas, <<kə <taji wu tukáa kas.> >>

Dangbe katdang mee gwar tukáa, be gwar mənə kə tep wàar Naan nə mmənə, koo de baa wu chìn ngaa kas, be nə dee nə, gwar mənə taa pal ndəən mbii de Naan kə ten sat nnə taji wu cìn kas.

¹² Mbəmənə, be nghan kən sat nwun nə, ndəən mbii mo jir, de wuu sat, kə de wuu cìn, be taji wu muunshik nə, a Naan wun ntokdyeel mmun shi wàar fər, de nə chínpee mmun, kə mə dee de a mukáa fun mo.

¹³ Katdang mee gurum chii naajeel niyee mo, be Naan wu nchii naajeel ngwar mənə, pardí Naan wu ntokdyeel ngwar mənə zak. Dangbe naajeel kə Naan nə se koorong nkaa diyeel.

Shinzeen de baa nə kə dak kas

¹⁴ Dyemnaa mo, katdang mee gurum sat nənee, wudí shinzeen nNaan, dang be, baa wur chìn dak de Naan sat nnə mə chìn mo kas, be baa shinzeen mənə kə mee kwoop nə kas. Chinarang dangbe shinzeen mənən mbam wu ye?

¹⁵ Katdang be, mee dyemnəən demish koo de mat, baa mo kə leelop, koo mbiise kas.

¹⁶ Dangbe wu sat nwur nə, <<A seet ryang, Naan le kə a kat mbiise kə leelep mo zak.>> Dangbe baa wu shin leelep, koo mbiise nwur kas, be kwoop mənə a meye?

¹⁷ Ní aasə zak, kə shinzeen de baa nə ashak kə dak kas, be nə a diimumuut.

¹⁸ Dangbe mee gurum mmak sat nənee, <<Mee gwar kə shinzeen, kə memee kə chìn dak deret mo,>> Wen nlap gwar mənə a nənee, <<A kám shinzeen kə mee gurum nghan, de baa nə ashak kə dak kas de! Be wen nkám shinzeen fen ngha, shi dak fen mo.>>

¹⁹ Waa shinzeen nə, Naan de azeen, wu a məndong, kaadi a sat aasə, be nə ret. Dangbe koo a riin debish mo, be mo shinzeen nə, Naan wu a məndong, dangbe kəərmuut kə yaa mo, kə moo daar zak.

²⁰ Waa mwen, baa a man nə, katdang gurum shinzeen nNaan, dangbe baa gwar mənə kə chìn dak deret kas, be shinzeen fər nə dee a buu mmənə kas aa?

²¹ A yee puun fun Abraham, gyet a me le dangbe Naan naa Abraham kaa gwar de deret sə ye? A mbe de gyet wu mang lăa fər Aizik, mbəkə wu shin mbiizuum de nNaan, kaadi gyet Naan kə ten sat nnə wu chìn sə.

²² Ni agaak nə, gyet ndəən tong Abraham, be shinzeen, kə chìn mbii deret mo, moo set a ndangshak. Mbii de gyet wu chìn ni, nə gam shinzeen nwur.

²³ Ni gam mbii de gyet mo kə ten ran nə ndəən bəət haal Naan sə nənee: <<<<Abraham wu shinzeen nNaan, mpeemənə be <<Abraham wu dee a gwar de deret nyit <<Naan.>>

dang gyet gurum moo pet wu a shaar Naan.

²⁴ Yaksi be gha naa agaak nənee, a ndəən dak deret de gurum kə cìn, dangbe gurum kə mak dee a deret nyit Naan, baa a shinzeen nNaan bejee dak kas.

²⁵ Ni aasə zak Rahab, mat ngaa sə, gyet waa lap nyem-coghol mo, kəzak, gyet waa tap bwet mo a mee ar diidik. Baa gyet a mbe dak deret dese, dangbe waa dee a deret nyit kə Naan kas aa?

²⁶ Ni aasə zak, kat baa riin kudi ndəən gurum kas, be gwar mənə dee a kum nə. Aasə, shinzeen ndin nchìn dak deret mo, be nə a diimumuut zak.

Gurum tap kə liis fər

3

¹ Dyemnaa mo, taji gurum mo des mo dee a nenkám mo kas. Wu man nənee, dyeel de Naan wu ntok nə mmun nenkám mo, ntoon met mə kor gurum mo.

² Mun jir muu del dikə. Katdang baa mee gwar de wu del dikə ndəən leeshaap kas, be gwar mənə a dín deret, wu mak yaashin ndəən mbii mo jir.

³ Wu pan shool bəring de muu lep nə mbəring mo mpwo. Katdang mə rəbet kə mo chìn mbii de muu rəbet, mə mak dul teng shool bəring ni, mə dəm kə nə mpee de muu rəbet kə bəring nə dəm de.

⁴ Wu naa jirgi am mo, koo de mo des zam, be kut dəədes mak mang mo dəm kə ni, dang be jir kəsə, be ngutung nə wur shin ciir kə nə a shi rep mee lăa sitiari dəm nkwang dewur rəbet dəm de.

⁵ Ni aasə zak, liis nə a rep memee ndəən beep de nə ndəən fwoshik fun mo, (nə kə bal ndəən seen kə gurum) nii canjagham dəədes nkaa mbii mo. Wu man nə, a rep wus diidiben kə caan ləhət dəədes.

⁶ Liis fun nə a kaa wus sə. Mbii debish moo tong a de, mbii debish desə nə mo, mo mak mwaan dəm koo a pee dedangyi ndəən beep fun mo, dangbe nə wat gurum. Liis nə mak lewus lap, de nən ncaan seen kə gurum hakyeng. Yaa nkaadi gurum de a lăa, dangbe parmuut fər, har dəm nluwus de Naan kə dak nə mbe nenshikbish mo.

⁷ Gurum kə mak yaa koo a luwayil dedang ye, kə nə jì dee kaa longlu sə, har koo a nyer mo, kə luwa de moo mwaan

shii but mo, kə luwa de mo ndəən am mo. Luwa mo jir, be gurum kə ten le mo dee nder fər.

⁸ Dangbe baa mee gurum kə cham fwang liis kas. Ni a mee mbii debish de pader chíi yaa nyil nə. Ni gam kə yen de nə a mə muut.

⁹ Muu chìn dak kə liis, mbəkə mun kwoop Naan de wu a Daa, kə puun fun, kəzak muu waa mu chiir mu satpwoo debuu nkaa gurum mo kaa mun sə a shii liis. Gurum de Naan wu le mo kaa shin fər sə.

¹⁰ Pwoo mə kwoop, kə pwoo mə fəleep, moo pwat a ndəən pwoo deməndong. Dyemnaa mo, mbii kaa desə sə, baa nə ret kas.

¹¹ Baa am diideet kə diishang mon mmak put a mbut tubut deməndong kas.

¹² Dyemnaa mo, baa tingkeen ncham làa paat kas, kəzak, baa nən mmak chìn kə mo kat am deret ndəən tuun deməndong ashak kə am debish kas.

Seen de Naan shin mmun

¹³ A wii a gwar de wu kə seen, kə wur man mbii mo ndəən wun ye? Be nə ret kə wu kám nə agaak shi mwaan fər deret, kə shi dak fər deret mo, de wu cìn mo ndəən seen, kə sham kə káa fər zak.

¹⁴ Dangbe katdang pətuup fuu mo gam aa zuur diideet, kə ribetkáa, be baa nə ret kə wu canjagham, kə wu chìn dung nkaa zeen nə kas.

¹⁵ Kiyeet kə seen de nii cìn mbii desə mo, be baa nə tong a pee Naan sham de kas, dang be nə a mə yil⁴⁴ dəsi. Baa Riin Naan de ndəən nə kas, dang be nə put a pə ngujswaan jì de.

¹⁶ Koo a pee dedang ye, de zuur, kə rəbetkáa mo de, be bwanbish, kə watpee, kə mbii debish mo jir moo tong a mpee mənì.

¹⁷ Dangbe gwar de wu kə seen de nə tong a pee Naan sham de, denshee ni, be gwar nə a dín deret, kə nii jì kə tongryang, nii le kə gurum mo chìn mbii ndəən dýen deret, baa nii le gurum mo dee a nyemciishik mo kas. Nii le gwar mənə dee a ngutap kə niyee mo, kə shidaar-shidaar be wur naa nchìn dak deret mo, niyee mo. Pətuup kə gwar mənì, baa nən cham chiir kas, kəzak, baa wur chìn dung ngurum mo kas.

¹⁸ Diiret, a nə a mbii de nen de moo kóp cirem mə tongryang ndəən pətuup kə gurum mo, mon ndiip ni.

Wu lekáa fuu mo nsar Naan

4

¹ A me moo jì kə lek, kə jəər nwun ye? Wuu lek kə shak, a mbedi choor debish mo nkaa lek ndəən pətuup fuu mo.

² Wuu choor mbii mo, dang be baa wuu kat kas, mpeemənə, be wuu tukáa. Wuu chìn zuur kə mbii mo, dang

be baa wu kat kas, mpeemənə be wuu jəər kə shak. Wuu lek kə shak zak. Baa wu kat mbii desə mo kas, a mbedi baa wu dang mo pee Naan de kas.

³ Mmee naar be wuu dang pee Naan de, dang be baa wu kat kas, a mbedi wuu dang mo a ndəən ar debish. Wuu dang mo a mbəkə wu tu de ndəən ar de nkan, de mo a mə shoor kə nan fuu mo.

⁴ Wun a kaa mat de moo chìn ngaa sə. Wu man nə, katdang gurum kə rəbet dee a shaar mə yil dese, be gwar mənə kə rəbet dee a shaarlek Naan. Mbəmənə, koo a weye, de wu rəbet dee a shaar mə yil dese, be wu leshin dee a shaarlek Naan mmənə.

⁵ Wu pan nə, pwoo de mo kə ten ran nə ndəən bəət haal kə Naan, nən ndee a buu aa? De mo ran nə: <<<<Riin de Naan wu le ndəən pətuup fuu mo, <<nə gam kə zuur hakyeng.>>

⁶ Dangbe deret de Naan wu shin mmun, nə bal met choor debish de mo ndəən pətuup fun mo. Ni a kaadi mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan sə nə: <<<<Naan wu chii nyemroop mo, <<dang be wu chìn deret nenyil de mo sham kə kaa fur mo.>>

⁷ Mbəmənə, wen kən sat nwun nə, wu sham kə kaa fuu mo ntoom Naan. Wu chii ngujwaan, be wun nsu yit wun de.

⁸ Wu ji kus kə Naan, be Naan wu nji kus kə wun zak. Wu vwang sar fuu mo, wun nenshikbish mo. Wun nen de wun kə pətuup mo vəl-vəl, wu pwat kə mbii debish de mo ndəən pətuup fuu mo, kə wun dee de a debang.

⁹ Ni ret kə wu kat pətuup dewuwat, kə wu nwal mbe shikbish de wuu ten wu nchìn mo. Wu yit kə shwar fuu mo chiir dee a maap, kə retnyit fuu mo dee a mbii wāt pətuup.

¹⁰ Wu sham kə kaa fuu mo ntoom Naan, be wun ndyeep wun zak.

Taji wu tokɖyeel nshak kas

¹¹ Dyemnaa fen mo, taji wu leeshaap debish duk shak kas, koo a weye dewur leeshaap debish nkaa dyemnəən fər, koo tokɖyeel nwur, be gwar mənii katpwoo debish a nkaa wàar nə. Kə wur dee a ngutokɖyeel nkaa nwàar nə zak. Dangbe katdang mee gurum tokɖyeel wàar ni, be baa gwar mənə cìn mbii de wàar nə sat kas, dang be wu leshin a ngutokɖyeel mmənə.

¹² A Naan bishin, dewur shin wàar ngurum, kə a wur bishin, dewur ntokɖyeel ngurum mo jir. A wur a dewur kə bal mbe bam gurum mo, kə wur kə bál mbe le kə gurum mo muut zak. Waa a weye de aa tokɖyeel dyemnəən fwaa ye?

Taji wu canpo nkaa dadaar kas

¹³ Wu kələng pwoo fen, wun nenyil de wuu sat nə, <<Bit bang, koo bitsi, be mun nyool mbít-mbít kə mə dəm ndəən

bərnə dəsi, kə mə hos bit də, kə mə cìn nwor, kə mə kat shool də.>>

¹⁴ Dangbe wun shikáa fuu, baa wu man mbii də nən ncìn dafaar kas. Seen fuu nə a kaa me sə ye? Seen fuu nə mo a kaa vuun sə, de nə jì put, amma ndəən rep pee lee, be nə dël dəm loom.

¹⁵ Amma nə ret kə wu sat a nənee, katdang Naan rəbet kə, katdang be mun də kə seen, be mun ncìn mbii dese, koo dəsi.

¹⁶ Har yaksi, wuu sat a dīyeepkáa dak, kə wuu sat a canjagham dak. Kiyeet kə canjagham dese, baa nə ret kas koo dāben.

¹⁷ Koo a weye də wu man mbii də nə ret kə wu cìn, dang baa wur cìn kas, be gwe mənə cìn a shikbish mmənə.

Nenlong mon nshwaajeel

5

¹ Wu kələng nghan yaksi, wun nenlong mo. Ni ret kə wu nwal kə maap mbe jeel də mo mbə jì nkaa wun.

² Long fuu nə mon ndee a dīiwam, kə ndukup mon nse nlər fuu dərət nə mo.

³ Azurfa, kə zinariya kə shool fuu nə mon nnaatnjileng. Naatnjileng kə shool fuu dəsi nə mo, mmo dee a mbəkām nənee, kaadə shool fuu dəsi nə mon nnaatnjileng sə, be nan fuu mon ncaan a kaadə wus kə caan mbii mo sə zak. Wu sok long fuu mo yaksi, ntiit kə də yil nə kus kə kyes.

⁴ Wu cìn dūng nenyil də moo cìn dak ndəən maar fuu mo, wu chii kwat mo nchiit-nchiit kə dak de mo cìn nwun. Mbəmənə, be moo nwal pee Daa Naan de, mbəkə wur bām mo de. Yaksi, wal fur nə kə wul nkom Naan de a wur kə mbii mo jir nsar fin.

⁵ Wu ten wu tong ndəən long mə yil dəsi, kə wuu ten wu cìn mbii de wu naa nə ret nwun nyit. Wu dak suk, kə wu mwaal kaa randong de moo gong parpuus de mon nfet mo sə.

⁶ Wu tokdyeel dēbish nkaa nen de baa mo cìn mee mbii dēbish kas. Wu twe nen de baa di mmo mak bām sut kas.

Gung Kə Cìn Aduwa

⁷ Mbəmənə, d̄yemnaa mo, an kən sat nwun nənee, wu gung har pardī Daa Jesu Kristi wu mbaajì ndəən yil dəsi. Wu yee nenmaar mo, wu naa kaadə moo gung de sə, moo gongpee, kə moo tap kə maar fur mo, har pardī fwan jì wul, kə pardə dēap dēben nə jì wul zak.

⁸ Ni ret kə wun, wu gung kaa nenmaar mo sə. Wu dak pətuup fuu mo, kə wu dār balbal, mbedə puus də Jesu Kristi wu mbaajì nə wul kus.

⁹ Dyemnaa mo, taji wu leeshaap ndoom-ndoom nkaa shak kas, mbəkə taji mo tokɔyeel nwun kas. Wu naa, ngutokɔyeel nə wur ɔar kus.

¹⁰ Dyemnaa mo, wu yee nensatpwo Naan ɔe gyet yam sə mo. Gyet mo satpwoo ndəən sim Naan, mo shwaajeel, amma jir kəsə, be gyet mo gung ndəən shwaajeel nə. Ni ret kə wun, wu gung ndəən jeel nə kaadə gyet mo gung sə.

¹¹ Muu sat nə, mo a nenyil də mo kat retnyit, mbedə gyet mo gung har peekyes nə. Wu man pwoo nkaa gung kə Joob, kaadi gyet kam nə jì taa nkaa wu sə. Wu man zak nənee, gyet Naan le kə shwaajeel kə Joob nə waa jì kə ɔeret nwur. Azeen - nzeen Naan wur kə pətuup ɔeret mbe mun jir, kə wur naajeel nenyil fin mo zak.

¹² Dangbe mee mbii də nə met koor nə mo jir, dyemnaa mo. Taji wu tweer shi dengnaan, koo shi yil ɔəsi kas. Taji wu cìn tweerpwo, koo shi sim mee mbii kas. Dangbe wu yit kə ii, fuu mo ɔee a ii, kə waash, fuu mo ɔee a waash, bejee ɔak, mbəkə taji mo tokɔyeel ɔebish nwun kas.

¹³ Katdang memee ndəən wun nkaa shwaajeel, be nə ret kə wu cìn aduwa nNaan. Katdang memee ndəən wun kat retnyit, be wu yit kə wu kwoop Naan.

¹⁴ Katdang memee ndəən wun, ɔe baa wur nkoom kas, be wu yit kə wur pet nennan mə (Ekəlisya) nen mwaan ndang Naan mo, mbəkə mo cìn aduwa ɔin nNaan mbe wur. Katdang mo ɔoom cìn aduwa ni, be mo pwes mwoor nkaa wur ndəən səm kə Daa.

¹⁵ Aduwa də gurun moo cìn nə a shi zeen azeen-nzeen, be nən nle kə nguchiinkom nə wu bar. Naan wu nle kə nguchiinkom nə kat koom hakyeng; kə katdang nguchiinkom nə wur kə cìn shikbish, be Naan wur nfwo shikbish nə mo nwur zak.

¹⁶ Mbəmənə, nghan kən sat nwun nə, wu woo shikbish fuu mo nshak, kə wu cìn aduwa mbe shak zak. Mbəkə wu kat koom də ndəən shwal fuu mo.

¹⁷ Gyet, Ilaija wu a gurun kaa mun sə, be wur cìn aduwa azeen-nzeen, mbəkə taji fwan jì kas. Be aduwa ɔe gyet wu cìn ni, be mbe bit kən an kə kaghar, be baa fwan jì kas.

¹⁸ Məwoon məni, be wu waa cìn aduwa zak, mbəkə fwan jì ɔe, be Naan le kə fwan nə jì, nyil nə lok, har mbii mo yaa kaa.

¹⁹ Dyemnaa mo, katdang memee ndəən wun taa mer ndəən ar də nə a mə zeen ni, be nə ret kə memee fuu mo fwang wu waaji kə wur ɔe, ndəən ar də nə a mə zeen nə.

²⁰ Nə ret kə wu man nə, koo a weye, də wur waaji kə mee ngushikbish ndəən ar ni, be gwar mənə bam seen kə ngushikbish nə ndəən muut, kəzak, be gwar mənə le kə Naan

wur nfwo shikbish ðe mo ðes ngwar ni.

Pwoo denshee de Pita ran

¹ Wen Pita, laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran pwoo desə nə, shidəm pee wun nen de Naan wur kə ten bilip wun, de wun a məzep ndəən nyil desə, kəzak, wun a tətiiit ndəən nyil mPontus, kə Galati kə Kapadosiya, kə Eshiya kə Bifiniya.

² Naan puun wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun dee a nen wur mo nciit-nciit kə pan wur. Riin wur Debang, nə le kə nwun dee a nen debang mo, kə wu kələng doo nDaa Jesu Kristi, mbəkə toom wur vwang wun dee a debang. Yit naajeel nNaan kə zuum wur mo wurang ndəən wun.

Naan shin seen depoo mmun

³ Mu kwoop Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi, mbəde a mbee yit naajeel wur, dangbe wur shin seen depoo mmun ndəən Làa wur, kaadi wur yol kə Jesu a peemúut sə. Mu leyt nkaa seen depoo desə nə.

⁴ Kəzak, mu sekop de baa nə ncam wam, koo dee a debish kas. Naan wur kə tap dak mənə le mbee mun ndəən dengnaan.

⁵ Wun de Naan wur tap wun shibal wur, mbəde wu shinzeen, parkyes nyil desə, be wun nkat seen de Naan wur nwoo nə agaak parpuus mənə.

⁶ Mpeemənə wu cìn retnyit des, mbee mbii de Naan wur tap dak mo le mbee wun ndəən dengnaan, koo de nyaksə be wun kə pətuup dewat mbee jeel de wuu shwaa mo. Wen man nənee, << jeel de wuu shwaa mo nyaksə, a mbee reppee lee bejee.

⁷ Mbii de nə le dang wuu naajeel desə mo, a mbəkə gurum mo naa di nə shinzeen fuu nə azeen-nzeen. Koo a zinariya, mbii de nə a mə nyil desə, be gurum moo cam ret nə a shi wus. Nə aasə nciit-nciit kə shinzeen fun de nə met nzinariya. Duk nkaa cam shinzeen fuu nyaksə, mbəkə parpuus de Daa Jesu Kristi wur mbaaji, be gurum mo kwoop Naan, kə mo cìn dedes wur mbee wun.

⁸ Koo de baa wu naa Jesu Kristi wur kə yit kas, dangbe wu wal wur, kə wu shinzeen zak. Nə aasə, be wun kə retnyit hakyeng, de baa mee gurum mak sat nə kas.

⁹ Katfang wu sat a ncínzeen ndəən Jesu Kristi dak, be wun a nkaa kat seen de ngha-ngha.

¹⁰ Gyet be nensatpwoo Naan mo satpwoo nkaa bam desə de Naan wur cìn mmun, dewur kə ten dak nə mbee mun.

Nensatpwoo Naan nə mo tap bilip shi d̥yen, mbəkə mo man ar de Naan wur yool bam gurum mo d̥i.

¹¹ Gyet Riin nDaa Jesu Kristi ndəən pətuup fur mo, gyet nə sat mmo jir nkaa jeel de Jesu wur yool shwaa, akudang wur d̥el ndəən dedes wur. Gyet moo leyit mbee parpuus de mbii desə mon ngam d̥i.

¹² Naan wur kām mmo nənee, << baa mon mmak naa gam nə ndəən teer fur mo kas, dangbe a wun naa gam nə. NYaksə nen de mo satpwoo d̥iiret nə nwun, mo kə ten sat mbii mo nwun jir, kaadi Riin nNaan dewur tong adeng sham, wur sh̥in bal mmo sə. Nen lep Naan mo shikaa fur, mo rəbet naa mbii desə nə mo.

Mwaan de nə ret nen Naan mo

¹³ Mpeemənə wu d̥ak pan fuu mo, mbəkə nwun d̥ar d̥i balbal mbee c̥in d̥ak nNaan. Wu tap kə kaa fuu mo rəret, kə nwun leyit d̥i a nkaa d̥eret de Naan wur nc̥in nwun parpuus de Daa Jesu wur baaji zak.

¹⁴ Wu sat a nkələng d̥oo nNaan, kə nwun c̥in mbii dewur sat mo. Kaji wu waa wu baa shibwoon mbee c̥in mbii d̥ebish, de gyet moo shwat nwun akudang wuu man pwoo Naan kas.

¹⁵ Nə ret kə nwun man nənee, << Naan dewur pərep wun kə nwun d̥ee a nen wur mo, wur a Naan d̋ebang. Nə a t̋əng, be wu yit kə mwaan fuu mo d̋ee a d̋ebang ndəən mbii mo jir.

¹⁶ Nə a nciit-nciit kə mbii de mo kə ran ndəən b̋əet haal Naan sə nənee, << <<Wu yit kə mwaan fuu mo d̋ee a d̋ebang kaadi an a d̋ebang sə.>>

¹⁷ Wuu pet Naan a puun fuu, mbəmənə be nə ret kə nwun kələng wur, kə nwun sh̥in dedes wur, kə wu kə mwaan ndəən d̋yen d̋eret ndəən mbii de wuu c̥in mo jir. Kaadi wuu tong d̋i ndəən yil desə, mb̋əde Naan wur ntokd̋yeel nk̋oo we a nciit-nciit kə mbii de gurum c̥in.

¹⁸ Wu man nənee, << Daa Jesu wur seet wun, a mbəkə wur put d̋i kə wun ndəən w̋aar d̋ebuu m̋ə gurum de gyet puun fuu moo c̋in. Baa Daa Jesu wur seet wun a shi zinariya, koo azurfa de moo wat sə kas,

¹⁹ dangbe wurang wun a shi toom wur de nə k̋irim zam. Jesu wur d̋ee a kaa t̋əm de mo bilip nə, mbəkə mo can nə kaa mbiizuum de shang sə, wur d̋i baa wur kə mee shikbish, koo mee rap kas koo d̋əben.

²⁰ Naan wur kə ten sat mbii desə aasə, akudang wur leyil desə, nənee, << Jesu wur mbam gurum mo a ndəən ar desə. NYaksə, kaadi yil nə kus kə kyes, be Naan kām Jesu mmun agaak mbee wun.

²¹ nDəən Jesu, be wu shinzeen nNaan dewur yol kə wur a peem̋ūt, kə wur c̋in d̋edes wur zak. A mbəmənə, be wu shinzeen nNaan, kə wu leyit fuu mo a nkaa wur.

²² Wuu ten wu le pətuup fuu mo dee a dəbang, mbəde wuu cìn mbii de azeen, de pwoo Naan nə sat nənee wu cìn mo, azeen-nzeen, wuu wal nendəm ndang Kristi mo. Mpeeməne nghan nkaa sat nwun nənee, << wu walnshak shi pətuup fuu mo, kə bəl fuu mo jir.

²³ Kaji wu mundər nənee, << moo baa làa wun dī apoo a buu kas, dangbe mbee bəl dī nə ndəən pwoo wur de nə jì kə seen. Baa mee mbii mak wat pwoo wur nə kas, nə tong dī mbe nghan-ghan. Baa a nen deməmurep mo làa wun nyaksə kas, dangbe a Naan de baa wur muut kas, a wur shin seen desə nə nwun.

²⁴ Gyet nyam be mo ran ndəən bəət haal nNaan nənee: <<<<Gurum mo jir mo a kaa shit de <<nə fii sə, men fur nə a kaa <<pel de nə ciir fii kəlak-kəlak sə, <<mbee reppee lee, be shit kə pel moo fii.>>

²⁵ Dang pwoo Naan nə dī mbe nghan-ghan. Pwoo desə nə a pwoo deret de muu sat nə nwun.

Naan wur kə ten bilip wun

2

¹ Kaadī Naan wur kə ten shin seen depoo desə nwun, be nə ret kə nwun pwat kə mbii debish mo ndəən seen fuu mo jir. Kaji wu baa wu cìn dung kas. Kaji wu dee a nen de moo satpwoo, dangbe mo waa ciir cìn mee mbii dedik kas. Kaji wu leyit nkaa mbii kə mee gurum kas. Kaji wu sat mee pwoo debuu nkaa gurum mo kas.

² Dang nə ret kə mwaan fuu nə dee a kaa mə jep de mo làa mo apoo, de moo tang a wur pee nəən fur mo shidaar-shidaar sə. Nə ret kə neen am tu wun mbee wur dī nə azeen-nzeen. kə mənə, a pwoo Naan de nə shin bəl nwun shidaar-shidaar, mbe parpuus de Naan wur mbam wun.)

³ Nə ret kə nwun sat a tang pwoo Naan shidaar-shidaar, mbəde wun shikaa fuu wu man nənee, << Daa fun Jesu Kristi wur wal mmun zam.

⁴ Mpeeməne, wu jì kus kə Daa Jesu Kristi, dewur shin seen ngurum mo. A wur a jwak de nə kə seen de nghan-ghan, de gurum mo cii nə kaa mbii de baa nə kəkoop nə kas sə. Dangnaan bilip wur, mbəde pə Naan dī, be wur kəkoop nə hakyeng.

⁵ Wun shikaa fuu wun kə seen, mbəmənə nə ret kə nwun dee a kaa jwak de Naan wur dyiklu dishik sə, mbəde Riin wur dəbang wur ndəən wun. Wun a nen de Naan wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun dee dī a pris wur mo, mbəkə nwun cìn dak wur dī shi pətuup məndong ndəən ar de nə shang wur, mbee səm kə Jesu Kristi.

⁶ Gyet mo kə ten ran ndəən bəət haal Naan, de Naan sat nənee: <<Wu naa ghan nkaa le mee nhik ndəən Zayon, <<mbəkə lu fen dar di hakyeng. <<Koo a wii de shinzeen wur, be baa ngwe mənə nkələng yitlwaan kas.>>

⁷ Wun nen de wuu shinzeen ndəən wur, be wur kəkoop nə pee wun di hakyeng. Dang nen de baa mo shinzeen wur kas, be nənee: <<<<Ngək de gyet nen dyiklu mo cii, <<a nə yol dee a nghək de lu nə dar nkaa nə.>>

⁸ Mo waa baa ran ndəən bəət haal Naan nənee, << <<<<Desə nə a nghək de nə le gurum <<mo canshii kə mo pal.>>

Mbii de nə le dang gurum mo canshii kə mo pal, nə a mbəde mo cii cìn mbii de pwoo Naan sat nə mo cìn. Naan wur kə ten sat yam-yam nə nə nden aasə.

⁹ Dang pee wun, be wun a dang di Naan wur kə ten bilip. Kə wu dee a pris de moo cìn dak mishkoom dedes. Wun a dang di Naan wur tap bilip wun le nshin. Wun a nen de Naan wur kə ten cak wun mbee səm wur. Naan wur bilip wun, a mbəkə wu sat di agaak mbii dedes deret, dewur kə ten cìn mo nwun, kaadi wur put kə wun ndəən pekwoo, kə wur jì kə wun mbəkə nwun mwaan di ndəən peebang wur, desə nə aapwoo ngurum mo zam.

¹⁰ Gyet nyam be baa wun a nen Naan mo kas, dangbe nyaksə, wun a nen wur mo. Gyet nyam be baa wu man yit naajeel nNaan kas, dangbe nyaksə wu man yit naajeel wur.

Nə ret kə nen Naan mo shin dedes mishkoom mo, kə nen de moo cìn se mishkoom nkaa mo jir.

¹¹ Wun de wen wal nwun mo, taji wu mundər nə wun a məzep mo, de baa wuu tong a vit ndəən nyil desə kas, mbəmənə be ghan kən dang pə wun, taji wu lesuk fuu mo ndəən shikbish, de pətuup fuu moo rəbet cìn nə kas. Mbəde kyeet kə mbii mənə moo rəbet wat seen fuu mo.

¹² Wu sat a mwaan-mwaan de nə ret nyit nnen de baa mo a nen Naan mo kas, mbəkə koo de gurum moo satpwoo debuu nkaa wun, be mo naa mbii deret de wuu cìn mo, mbəkə mo ciir, kə mo kwoop Naan de parpuus dewur nji naa mun.

¹³ Mbə səm kə Daa fun Jesu Kristi, be wu sham kə káa fuu mo ndər kə nen de Naan shin iiko mmo ndəən nyil desə. Wu shin dedes mishkoom dewur naa gurum mo jir.

¹⁴ Kə nwun kələng gofna mo, de mo kə ten bilip mo, mbəkə mo kar nen de moo cìn mbii debish mo di.

¹⁵ Nə nret nNaan nyit, kat dang mwaan fun mon ndəre, mbəde katdang mwaan fuu mo a ndəre, be wun nle kə nyemdemwen de baa mo man mee mbii kas, nen de moo satpwoo debuu nkaa wun, mon ndok tətək.

¹⁶ Wun a nen de baa wun a shishoot kas, dangbe koo di baa wun a shishoot kas, be taji wu sat nənee, << katpee fuu nə

shínpee nwun mbee cìn shikbish kas. Dang nə ret kə nwun mwaan-mwaan deret mə kərem nNaan mo.

¹⁷ Wu shin dedes ngurum mo jir. Wu wal ndyemnəən fuu de mo a nendəm ndang Kristi mo jir, kə nwun sat a nkəər Naan. Wu shin dedes mishkoom dewur mbee fuu.

Wu kām shiimwaan nDaa Jesu Kristi

¹⁸ Wun de wun a kərem mo, wu sham kə káa fuu mo ndər nenlu fuu mo, kəzak, wu shin dedes mmo ndəən mbii mo jir. Nə a təng kə nwun shin dedes mmo, koo dī moo biyaal, koo de baa moo naa wun nyit kas, be nə ret kə nwun kələng mmo.

¹⁹ Ngwe dewur gung ndəən shwaajeel, be ngwe mənə man nənəe, << gung ndəən jeel nə ret nNaan nyit. Koo de gwar nə shwaa jeel nə, katdang baa a mbee mee mbii debish dewur cìn kas. Nə ret kə a ngwe mənə kat pələng pee gurum mo dī.

²⁰ Dang gwar dewur gung ndəən shwaajeel a mbee mbii debish dewur cìn, be cirang dang wu naa mənə a kaa mee mbii deret pələng wur sə ne? Gwar mənə lap a kwat mbii dewur kə ten cìn. Dang gwar de mo shin jeel wur a mbee mbii deret dewur cìn, dangbe wur gung ndəən jeel sə, nə ret kə a gwar mənə kat pələng pee Naan dī.

²¹ Naan dewur pərep wun, kə nwun dee a nen wur mo, a wur le, mbəkə nwun shwaajeel desə mo, koo de wuu cìn mbii mo ndəre-ndəre, mbəde Daa Jesu Kristi shikáa wur wur shwaajeel mbee wun. Nə ret kə nwun mwaan a ndəən shiimwaan wur.

²² Baa gyet Jesu wur cìn mee shikbish kas koo dəben. Baa wur nək mee gurum kas.

²³ Koo de gyet gurum mo fələp wur, be baa wur lap mmo shi fələp zak kas. Koo de gyet wur shwaajeel nsar gurum mo, be baa wur sat nə wudín nkwaat mo shi jeel zak kas. Dang gyet wur lekáa wur a ndəən sar nNaan dewur ntokdyeel ngurum mo ndəre-ndəre.

²⁴ Jesu shikáa wur, wur mang shikbish fun mo le nkaa shin, kaadi gyet mo pwaa wur nkaa shiyeepyoom, mbəkə mun dee dī a nen de baa mu kudi muu mwaan ndəən shikbish kas, dangbe muu mwaan a ndəən ar seen, mbəkə mu cìn mbii deret dī. Mbə láa de Jesu wur kat, be mu dee a debəbar.

²⁵ Gyet nyam be wuu dee a deləloom kaa təm de mo dəm loom sə, dangbe nyaksə wuu baa wu jì. Wu mwaan a ndang ngukiyeer fuu, wur dewur tap wun zak.

Tong deret nnaar mish kə mat mo

3

¹ Wun mat mo, nə ret kə nwun sham kə káa fuu mo ndər mish fuu mo, mbəkə katdang mee mish de baa wur shinzeen pwoo Naan kas, meebe wur ntuwap, kə wur shinzeen dī

mpwoo Naan, mbəde mwaan kə mat nə a ɖeret, koo de baa mat nə war satpwoo Naan mmish nə shi pwoo kas.

² Mbəde mish fuu moo leyit, kə mo naa mwaan fuu mo di, kyet mwaan fuu nə mo a ɖeret aa, koo a ɖebish ghe. Kəzak, moo naa kyet wuu cɪn mbii de Naan wur sat nə wu cɪn aa, koo wuu cɪn kas ghe?

³ Taji wu de pan a nkaa ar de wun nlep lee mo nkaa suk fuu mo shidaar-shidaar kas, shii mənə, wu de mpan jwat, kaa tepkăa, kə lep mbiikom, kə lep mbiitook mə makluwa mo sə. Kəzak, lep lee ɖekərəm mo nkaa suk fuu mo.

⁴ Dang wu yit kə ret fuu, nə put a ndəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Wu gung mbii mo, kə nwun sham kə kăa fuu mo zak. Mbəde ngyeel kə ret mənə, nii koop nə zam pə Naan di, kaa mbii ɖeret sə.

⁵ Wu cɪn pan nkaa mat diiyam-yam mo, de gyet moo leyit fur a nkaa Naan. Gyet shiimwaan mmo, nə le kə mmo de a mat ɖeret mo, mbəde mo sham kə kăa fur mo ndər mish fur mo.

⁶ Seera, war de a mee mbiikám. Gyet war kə mwaan ndəən ar mwaan ɖeret, war pet Abraham a Daa fida. Katdang wun wu mwaan ndəən shiimwaan war, be wun a jep war mo azeen. Wu gung. Taji wu rəbet kə mmee mbii lekərmmuut nwun kas.

⁷ Wun mish mo, nə ret kə nwun tong kə mat fuu mo ndəən ar de nə ret, mbəde wu man nənee, << baa mat mo kə bal a kaa mish mo sə kas. Mbəmənə wu shin ɖedes mmo, mbəde wun kə mo, wun ashak. Wun nkaa tap seen de Naan wur shin nwun nzuu. Katdang wu cɪn mbii mo a ndəən ar ɖeret desə, be baa mee mbii mmak le kə dangnaan fuu mo de a buu kas.

Nen Naan mon nshwaajeel

⁸ Pwoo fen de mu kyes nə ndesə, nə ret kə pwoo fuu mo de a ɖeməndong, kəzak, wu naajeel nshak, wu walnshak, nendəm ndang Jesu mo, mbəde wun a dyemnəənshak mo ndəən Kristi. Wu fwangshak, kə nwun sham kə kăa fuu mo.

⁹ Katdang mee gurum cɪn mbii ɖebish nwun, be taji wu kwat mənə shi mbii ɖebish zak kas. Katdang mee ngwe satpwoo ɖebish nkaa wun, be taji wu fəlep gwar mənə kas, ɖangbe nə ret kə nwun le ɖeret nkaa nen mənə mo, mbəde mbii de nə le ɖangbe Naan wur pərep wun, kə nwun de a nen wur mo, a mbəkə wur le ɖeret di nkaa wun.

¹⁰ Duk kə ran ndəən bəət haal Naan nənee: <<<<Katdang mee ngwe kə rəbet tong shang shang ndəən seen ɖeret, <<be taji gwar mənə kudi kə sat mee pwoo ɖebish kas. <<Taji gwar mənə cɪn ɖung kas.

11 Nə a təng, be gwar mənə yit cìn mbii debish mo jir. <<Dang nə ret kə gwar mənə cìn a mbii deret mo bejee dak. <<Nə ret kə nwur sat a ntang tongryang kə nwur kat nə zak, <<mbəkə wur kat tongryang de pə Naan.

12 Naan wur tap nen de moo cìn mbii deret mo, shidaar-shidaar, <<kə Naan wur kələng dangnaan mmo. <<Dang nen de moo cìn mbii debish mo, be Naan wur cii mo.>>

13 Katdang wun nkaa gung, mbee cìn mbii deret mo, be a wii mmak tung wun kə mbii debish ghe?

14 Dang katdang wuu shwaajeel a mbəde wuu cìn mbii deret, be Naan wur nle deret nkaa wun, mbəmənə be, taji wu kær nen de moo rəbet cìn mbii debish nwun kas. Taji wu an suk kas.

15 Dang nə ret kə nwun leyit a nkaa Kristi bejee. Wu yit kə wur dee a mishkoom ndəən pətuup fuu mo, kə ndəən mbii de wuu cìn mo jir. Wu tong shi dak suk, koo a pərang ghe, mbəkə nwun man mbii de wun nsat di.

16 Wu sham kə káa fuu mo ndər nnen de moo cìn tal desə mo pee wun di, kəzak, wu cìn mbii de wu naa nə ret ndəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Mbe kə katdang gurum mo sat mee pwoo debish nkaa məse fuu deret mə nendəm ndang Jesu Kristi, be yitlwaan ya mo di.

17 Nə ret met mbəkə gurum shwaajeel mbee cìn mbii diiret, katdang nə a shi rəbet kə Naan, nə ret met ndi gurum nshwaajeel a mbee debish dewur kə cìn.

18 Daa Jesu Kristi wur shwaajeel a mbee shikbish fun mo yit məndong, be wur kyes dak mə vvang shikbish fun mo. Yit məndong be ngwe de ndəre wur muut mbee mun nenshikbish mo, mbəkə wur jì kə mun di kus kə Naan. Gyet gurum mo tu wur ndəən nan, dangbe Naan le kə wur yol a peemúut kə seen.

19 Kaadi Jesu wur kudi ndəən iiko mə riin wur, be wur dəm satpwoo Naan riin de mo a shishoot, de mo a peemúut mo.

20 Riin desə mo a riin de gyet mo cii kələng pwoo Naan, kaadi gyet Nowa nkaa dak tii am dedes. Jir kəsə be gyet Naan wur sat a ngung kə mo dak. Gyet mənə, be gurum mo a kong bejee dak, de mo ndəən tii nə, be baa am tu mo kas. Gyet gurum nə mo a pwookun bejee.

21 Am de gyet mo del ndəən nə, nə dee a koppee baptisma. Duk bam wun mbut shikbish fuu mo, a mbee baptisma, mbəde gyet Daa Jesu Kristi wur yol a peemúut. Suup de gyet mo suup wun, kaadi gyet mo cìn baptisma nwun sə, baa nə a mbəkə wur vvang pətuup fuu mo dee di a debang bejee kas. A mbee yol kə Daa Jesu Kristi a peemúut, dang wu kat bam ndəən shikbish fuu mo.

22 Daa Jesu wur kə ten kàa ndəən dengnaan. NYaksə be wur

tong a nsarse nNaan. Wur a mishkoom nkaa nenlep nNaan mo, kə mbii mo jir de moo iiko.

Wu le Naan a mishkoom

4

¹ Kaadi gyet Jesu wur shwaajeel ndəən nan, nə aasə be nə ret kə nwun wu dak suk mbəkə nwun shwaajeel di ndəən nan kaadi gyet wur shwaa sə zak. Mbədə koo ngwe dedang nə, dewur shwaajeel ndəən nan desə, be wur yit shikbish.

² Yool nyaksi, taji wu yit kə coor mə pətuup fuu mo se korong nkaa wun kas, dangbe nə ret kə nwun cìn a mbii de Naan kə rəbet kə nwun cìn shidaar-shidaar.

³ Wu ten wu watpee des nkaa cìn mbii debish, kaa nen de baa mo man Naan kas, moo cìn sə. Taji wu cìn mbii mənə mo kas. Gyet nyam be wuu mwaan a ndəən coor mə nan fuu mo, baa gyet tong fuu nə mo ret kas. Gyet coor mə nan nə mo se korong nkaa wun. Gyet wuu sat a nshwaamwes, kə nə yuur wun di dak, shidaar-shidaar be wuu kuur ashak mbee shwaayuur, dedang gyet wuu seyil nkùm mo, jir mbii desə mo, be Naan wur cii mo hakyeng.

⁴ Dang nyaksə, baa wu kudi wuu cìn mbii debish sə mo ashak kə mo kas. Nə aapwoo ngurum mo, mbəde baa wu kudi wuu cìn mbii desə mo ashak kə mo kas, mbəmənə be moo kas wun.

⁵ Dang parmeeci, be nen desə mon ndar ntoom Naan, kə wur tokdyeel di mmo, mbee mbii de mo cìn mo ndəən nyil desə. Baa pee nə kudi jong-jong kas, aku Naan tokdyeel de mmo, nen de mo kudi kə seen ndəən nyil desə, kə nen de mo kə ten murep mo.

⁶ A nə le dang mo satpwoo Naan nə nen deməmurep mo, a mbee kə riin mmo kat seen di, kaadi Daa Naan wur kə seen sə.

⁷ Pardi yil desə nə nkyes, baa nə kə jì wul kas, mbəmənə wu tap kə káa fuu mo, kə nwun dar di balbal, mbəkə nwun mak cìn dangnaan di.

⁸ Mbii de nə koop nə met jir nə a nənee, << wu sat a walnshak shi pətuup məndong shidaar-shidaar. Mbəde katdang wuu wal ngurum mo, be baa wun nsat a pan shikbish de mo cìn mo nkaa wun kas.

⁹ Wu wang polu fuu mo nshak. Wu cìn mbii ngurum a shi pətuup məndong.

¹⁰ Naan wur nle deret nkaa wun ndəən ar mo shini-shinə. Wur shinbal ngurum mo mbee cìn dak mo shini-shinə. Mpeemənə, be nə ret kə koo we, be wur cìn dak nə ndəən ar deret. Nə ret kə wur cìn dak kə bal de Naan kə le nə nsar fuu, mbəkə nwun bam gurum mo di.

¹¹ Katdang Naan wur cin a iiko mee gurum de mə sat mee pwoo ngurum, be wu yit kə gwar mənə sat a pwoo de nə put pee Naan di. Katdang Naan wur shin mmee gurum, a iiko de mə cìn dak mbee niyee mo, be wu yit kə wur shin dedes nNaan mbee mbii mo jir, ndəən Jesu Kristi. A wur a ngwe dewur kə dedes kə iiko mbe ngha-ngha. Amin.

Jeel de wuu shwaa mo

¹² Wun di kən wal nwun, taji nə dee nwun a mbii aapwoo kas, mbəde wu del ndəən jeel denaat mo des. Mbii desə mo kat wun, a mbəkə mo cam shinzeen fuu di ndəən Naan. Mpeemənə taji wu pan nə jeel de mo jì nkaa wun nə, mo a mee mbii diidik kas.

¹³ Wun a nkaa balkaa ndəən jeel de gyet Daa Jesu Kristi wur kə shwaa, mbəkə parpuus de gurum mon nnaa dedes wur agaak, be wun ngam kə retnyit.

¹⁴ Katdang gurum mo sat mee pwoo debuu nkaa wun, mbəde wun a nen mə Kristi mo, be wu cìn retnyit, mbəde Riin nNaan dewur a dedes hakyeng wur ashak kə wun.

¹⁵ Dang katdang mee gurum shwaaajeel a mbəde wur cìn mbii debish, kaa tukáa sə, koo cìn wat, koo ngule pwoo ndəən mbii de baa wur dəən nə kas, baa kyeet kə shwaaajeel mənə kə mee mbii deret dəən nə, de gurum mon nkwoop nə kas. Wu tap kə káa fuu mo. Taji mee ngwe cìn mbii debish, de nə nle kə wur lap nkyeet kə kwat mənə kas.

¹⁶ Dang kat mee ngwe shwaaajeel, a mbəde wur a ngutaa ndang Kristi, be taji wur kat yitlwaan kas, dangbe nə ret kə wur kwoop Naan, mbəde gurum moo naa wur a ngwe mə Kristi.

¹⁷ Katdang pee nə wul de Naan wur ntokdyeel ngurum mo, be wur nshee a nkaa nen wur mo. Katdang Naan wur nshee tokdyeel nə a nkaa nen wur mo, be a me ncìn kə nen de mo ciipwoo Naan ne?

¹⁸ Nə a rəran ndəən bəet haal nNaan nənee: <<<<Katdang nə nluk, mbəkə nenderet mo kat bam, <<be a me nkat nen shikbish de baa mo man Naan kas se?>>>

¹⁹ Mbəmənə nen de mo shwaaajeel, de nə a shi rəbet nNaan, be nə ret kə mo sat a ncìn mbii deret mo. Kəzak, nə ret kə mo lekáa fur ndəən sar nNaan dewur le mo, kə dewur gam mbii mo jir. Mbii dewur sat nə, wudin ncìn mmo.

Təm nNaan mo

5

¹ Wen kə mee mbii mbee sat nwun, wun de wun a nennan mo ndəən Ekilisyá. Wen shikáa fen, an a ngunan kaa wun sə. Gyet nyam, be an kən naa shi yit fen kyeet kən shwaaajeel de gyet Daa Jesu wur shwaa, dangbe nyaksə, ghan kən balkaa

kə wun, mbəkə mo naa dedes Jesu di nə ndəən mun, de Naan wur woo nə mmun agaak. A mbəmənə, be wen kən dang pə wun nənee,

² wu naa nen Naan mo. Nen dewur le mo nsar fuu, mbəkə nwun tap mo di. Wu tap mo kaadi ngukiyeer təm wur tap təm wur mo sə, mbəkə taji mee mbii tung mo kas. Taji wu cìn dak nə a kaadi mee gurum sat nə, təng wu cìn sə kas. Dang wu cìn dak shi pətuup məndong, kaadi gurum kə fes cìn kaa wur mbee cìn dak sə. Wu lekkaa fuu mo nkaa cìn dak desə nə. Kaji wu dee nleyit a nkaa shool de gurum mon nkwaat wun kas, mbəde nə a mbii naashweep kə gurum dee, ntang shool ndəən dak kaa desə sə.

³ Taji wu dee nkām bəl fuu nkaa nen de Naan wur le mo nsar fuu kas, mbəkə nwun tap mo di. Dang nə ret kə shiimwaan fuu mo dee a mbii de nə ret kām ngurum mo.

⁴ Katdang mwaan fuu nə mo a deret, be parpuus de Daa Jesu Kristi, dewur a kaa nenkyeer təm nə mo, wur nji put agaak, mbəkə gurum mo naa wur di jir, be wur ncin mee mbiizuum de shang de nii koop nə hakyeng nwun nen de wu dar balbal. Mbiizuum desə nə a de ngha-nghan de baa nə ncam wat kas.

⁵ Wun jepzəlang mo, wu sham kə kaa fuu mo ndər nennan mo. Wun jir, wu shin dedes nshak, kə nwun tong shi dak suk mbee cìn dak nshak. Mbəde nə a rəran ndəən bəət haal nNaan nənee: <<<<Naan wur cii nenroop mo, <<dangbe wur le deret nkaa nen de mo sham kə kaa fur mo.>>

⁶ Nə aasə be wen kən sat nwun nənee, << wu sham kə kaa fuu mo ntoom nNaan dewur kə bal, mbəkə wur diyeep wun di, katdang wur naapee nə wul wur nyit.

⁷ Mbii de moo daampee nwun jir, be wu le mo ndəən sar nNaan, mbəde a wur tap wun jir.

⁸ Taji wu dee ntan kas, dangbe wu tong shi gongpee, mbəde shaarlek fuu Ngujwaan wur kə mwaan mass-mass kaa mbwoor de nə wal kaadi nə nkaa tang ngwe de nə nse.

⁹ Wu dar balbal. Taji wu shin pee nwur kas. Wu sekyeen kə cìn dak nNaan bejee dak. Taji kəərmuut ya wun kas. Wu man nənee, << dyemnəən fuu nen Jesu mo koo a nə ndəən nyil desə, be mon nkaa shwaajeel kaadi wuu shwaajeel nyaksə sə.

¹⁰ Katdang wu shwaajeel nə mbee reppee lee, be Naan de mbii deret mo jir, moo put a pee wur di, wur de gyet wur pet wun, mbəkə nwun tong di ashak kə Kristi ndəən dedes wur, de nə dəm ngha-ngha. A Naan shikaa wur, wur nji dak wun. Wur nshin bal nwun, mbəkə nwun dar di balbal ndəən mbii mo jir.

¹¹ Naan wur le kə bal wur nə dee ashak kə wun jir. Amin.

Pwoo mə kyes nə mo

¹² A Silas bam ghan mbee ran rep wasika desə nə, nwun. Wen kən naa wur a kaa dyemnəən ndəən Kristi sə, dewur koop nə hakyeng, de gurum mak gáŋgkáa nkaa wur. Wen kən ran pwoo desə mo nwun, a mbəkə nghan caa pətuup fuu mo di. Wen a nkaa sat zeen nə nwun agaak nənee, << Naan wur le deret nkaa wun.

¹³ Ekilisyə de nə ndəən pee desə nyil mBabilon, de Naan wur kə ten bilip nə, kaadi wur bilip wun sə, moo tok kə wun jir. Làa fen Maak wur tok kə wun zak.

¹⁴ Wun zak, wu tok kə shak ndəən wal, kə nə kám di nənee, << wuu wal nshak kaa dyemnəən de moo dəm ndang Jesu ashak sə. Wu yit kə ryang nDaa Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir, wun de wun a mə Jesu Kristi mo. Amin.

Pwoo devəl de Pita ran Tokshik

¹ A wen Simon Pita, kərem kə laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran wasika desə shidəm pee wun di jir, wun nen de wun kə shinzeen de nə nciit kə munu, ndəən deret nNaan fun, kə Ngubam fun Daa Jesu Kristi.

² Deret kə ryang mo dee a muu des hakyeng, ndəən man Naan kə Jesu Daa fun.

Shiimwaan mə nen Naan mo

³ Naan ndəən dedes mə man wur, be wur kə ten bilip mun, mbəkə mun tong di ashak kə wur ndəən dedes wur, kə ndəən deret wur zak. A ndəən ar desə, be wur cìn dak kə bal wur dedes, mbəkə wur cìn mbii mo de mmun jir. Mbii de baa mun kə mo kas, kə mu kat seen de, kə mbəkə mun mwaan di ndəən ar de nə ret nwur nyit.

⁴ A ndəən ar desə, be wur cìn mbii mo mmun des, mbiizuum de shang de gyet wur kə ten sat nə, wur ncin mmun. Wur cìn mbii desə mo jir, a mbəkə ndəən mbiizuum desə mo, be mun npwat ndəən mbii debish, de mo di ndəən yil desə, de gurum mo fes rəbet mo. Dang wur kə ten pərep wun, mbəkə nwun tong dyen di nNaan.

⁵ Mpeemənə, be wen kən sat nwun nənee, << kaadi wuu ten wu shinzeen nJesu Kristi, be wu gung, mbəkə shiimwaan fuu mo dee di a deret hakyeng, kəzak, wu gung kə nwun man mbii mo di.

⁶ Taji wu yit nə dee a man mbii mo bejee kas, dangbe wu gung kə nwun yaasuk di. Kaadi wuu gung mbəkə nwun yaasuk di, be wu dar balbal ndəən mbii deret mo jir, kə nwun shin dedes nNaan.

⁷ Kaadi wuu mwaan ndəən ar de nə shang nNaan sə, be nə ret kə wu tap kə shak a kaa dyemnəənshak mo sə. Wu wal ngurum mo jir.

⁸ Katdang wuu sat a ncìn mbii deret desə mo dak, be baa man fuu de nə ndəən Jesu Kristi nə ndee a debuu kas, dangbe seen fuu nə mon nlàa-làa deret mo.

⁹ Dang nen de baa mo kə dyen de nə a mə Naan kas, mo a kaa vum de baa moo naapee kas sə. Mo mundər nənee, << Naan wur kə ten fwo di mmo mbee shikbish de moo cìn.

¹⁰ Mpeemənə, dyemnaa mo, wen kən dang pee wun, mbəkə nwun dar di balbal ndəən mbii desə mo, mbəde Naan wur kə ten pərep wun, kə nwur bilip wun, mbəkə nwun dee di a nen wur mo. Katdang wuu cìn mbii deret nə mo, be baa wun ncam pal kas.

¹¹ Nə aasə be, Naan wur wang polu nə nwun, mbəkə nwun del di ndəən se mishkoom nDaa fun Jesu Kristi. Wur dewur a Ngubam fun. Mun ntong ashak kə wur mbe nghaa-nghaa.

¹² A Mbəmənə, be kən sat nwun shidaar-shidaar, mbee lepan nwun nkaa mbii desə mo jir, koo di wuu ten wu man mo, kə kaadi wuu dar balbal ndəən zeen, de wu man mo.

¹³ Kaadi wen kudi kə seen ndəən nyil desə, be ghan naa nə ret, mbəkə nghan lepan di nwun nkaa mbii desə mo shidaar-shidaar, mbəkə taji wu dee nsaam kas.

¹⁴ Wen man nənee, << ndəən rep pee lee, be yak ghan nyit nan mə yil desə nə di, kaadi gyet Daa fun Jesu Kristi wur kám nwen nə, an cín aasə.

¹⁵ Wen ngung hakyeng, mbəkə nghan lepan di nwun nkaa mbii desə mo koo pərang ghe, koo abwoon de kən muut.

Nen de mo naa dedes nJesu

¹⁶ Gyet nyam be mu satpwoo nwun nkaa jì nDaa fun Jesu Kristi ndəən bal wur. Mbii de gyet mun nkaa sat nə nwun, baa nə a mee pwoo tongdiryem de mo put a ndəən pan mu gurum mo kas, dangbe mun shikáa fun, be muu ten mu naa dedes wur shi yit fun mo.

¹⁷ Kaadi, gyet Jesu wur lap dedes kə dehai, pə Naan di, be mun de gyet mu kələng, kaadi Naan dedes met jir wur sat mee pwoo nənee: <<<<Desə a Làa fen, de wen wal wur. <<Di wur cín mbii de mo ret nwen nyit zam.>>

¹⁸ Mun shikáa fun, gyet mun di ashak kə Daa fun Jesu Kristi nkaa dengjwak nNaan, gyet mu kələng doo de nə tong adeng sham.

¹⁹ Pwoo kə nensatpwoo kə Naan mo sət kám mmun agaak nənee, << mbii desə mo azeen-nzeen. Nə ret kə nwun lekáa fuu mo nkaa pwoo kə mo nə mo, mbəde pwoo mənə, nə a kaa ngyam de nə bangpee ndəən kwoo sə, wul kus kə bitmang mə puus mənə. Parpuus mənə, kaadi zar mangbit nə kàa put, be nwun naa mbii mo agaak ndəre-ndəre ndəən pətuup fuu mo aasə.

²⁰ Mbii de nə kəkoop nə met jir, be wen kən sat nwun nənee, << pwoo de gyet nensatpwoo Naan mo kə ten sat nə, de mo a rəran ndəən bəət haal mə Naan, baa mo put a ndəən pan mə gurum mo kas.

²¹ Mbəde pwoo de gyet nensatpwoo Naan mo sat, baa gyet nə put a ndəən pan mə gurum mo kas, dangbe gyet a Riin Debang mə Naan, wur del ndəən pətuup mmo, dangbe wur le kə mo sat mee pwoo de nə put a pee Naan di.

Nensatpwoo mu dung mo

2

¹ Dang gyet nyam, be nensatpwoo mə dung mo yol di ndəən gurum nə mo, kaadi nensatpwoo mə dung mon ndel di ndəən wun sə. Mon ncìn kám debish, de nə nwat shinzeen gurum mo, be mon nciipwoo nkaa Daa Jesu Kristi nānee, << baa wufun man wur kas. Wur de gyet wurang mo ndəən shikbish fur mo, mbee mbii debish de mon nkaa cìn nə. Be ndəən rep pee lee, be kwat de nə a mə jeel dedes nə nji taa nkaa mo, kə nə ntwe mo.

² Gurum mo des mon mmwaan ndəən shiimwaan fur de nə a mə naashweep. Dang mon nle kə gurum sat mee pwoo debish nkaa zeen mə ar nNaan.

³ Nensatpwoo mə dung nə mo, moo rəbet mbii gurum mo aasə, kə mo cìn dung mbəkə mo nək wun, kə mo kat mee ləbet di. Pəgyet di yam-yam, be Naan dewur ntokdyeel ngurum mo jir, wur kə ten dak shin, mbəkə wur shin kwat de mo mə mbii debish de moo cìn mo. Peedi seen mmo nə nkyes di azeen-nzeen, be nə kə ji wul kus.

⁴ Gyet nenlep Naan de mo cìn shikbish, be baa Naan wur nyit mo kas. Wur yak mo be wur fwo mo ndəən tuun de nə a mə aawus, a bubwot shi tasek de nə a mə shool, ndəən pee de kwoo de nə rap. Mon ntong a ndəən peemənə jiwul npuus diyeel.

⁵ Nendenyam, de gyet mo cìn shikbish, be baa Naan wur nyit mo kas. Naan wur le kə am dedes nə ji tu nen de gyet mo cii kələng doo wur jir. Gyet a Nowa bejee, de Naan tap wur, mbəkə taji mee mbii tung wur kas, mbəde gyet Nowa wur satpwoo ngurum mo nə, mo cìn mbii deret. Nowa wur bar, kə gurum mo pwoovəl.

⁶ Gyet Naan wur twe yil nSodom kə nGomora shi wus, be mo dee a fwat. Yil desə mo dee a mbiikám ngurum mo, nkaa mbii de nə nkat nen de baa mo kə Naan ndəən pətuup fur mo kas.

⁷ Gyet nciit kə mənə, be wur bam Lot de gyet wur a ngwe di ndəre. Gyet shikbish de gurum mo cìn, nə fes daampee mpətuup wur zam, mbii debish de gyet nen debish desə moo cìn.

⁸ Lot wur a ngwe de ndəre. Gyet wur tong ashak kə nenshikbish desə nə mo, wur naa mbii debish de moo cìn shidaar-shidaar, kə gyet wur kələng pwoo mo debish nə mo shidaar-shidaar zak. Shikbish de des mənə mo cìn nə, nə fes wāt pətuup wur zam, mbəde gyet wur a ngwe de ndəre.

⁹ Mbii de mo kə ten del gyet nyam nə mo, mo kám mmun nānee, << Naan wur man ar dewur mbam nen wur mo di ndəən jwaan. Mbii desə nə mo waa kám zak nānee, << Naan wur man ar dewur nkwaat nen cìn shikbish mo, di wur nle mo ndər kə kar, jiwul parpuus diyeel.

¹⁰ Met jir, nə a mbee nen de moo sat a ncìn mbii debish dak, denan mo nə naa ncoor nə, kə mo waa ciipwoo nNaan. Nen kām de mə dung desə mo, mo bal mpətuup, kə cīshik zam. Baa mee kərmuut kə ya mo mbee satpwoo debuu nkaa riin dedes de mo ndəən dengnaan kas. Moo sat a nkàss mo dak.

¹¹ Nen lep Naan mo met nendung desə mon mbal, be baa mo kas mo kəsə ntoom Naan kas.

¹² Nen desə nə mo, moo satpwoo debish nkaa mbii de baa mo manshii nə ndəre-ndəre kas. Moo cìn mbii mo a kaa nen de baa mo man mee mbii kas sə. Moo cìn mbii mo a kaa luwayil mo sə. Di mo làa mo a mbəkə gurum mo yak mo twe di nluwaa. Azeen-nzeen moo twe mo a kaa luwayil mo sə, de baa gurum mo kudi kə kələng sām mo kas.

¹³ Naan wur kwat mo shi jeel, mbee jeel de gyet mmo kə shin ngurum mo. Nen desə nə mo rəbet a kələng shang mə seen desə bejee, be moo cìn pak mbii nə mo a nnaar puus. Shiimwaan mmo nə mo, mo a mbii yitlwaan pee wun di. Moo tong ashak kə wun mbee se mbiise, dangbe moo tap ciir mbwoon fuu, kə mo cìn mbii debish de mo shang mmo di.

¹⁴ Duk lepan mo a nkaa mat mo, mbəkə mo cìn ngaa di kə mo shidaar-shidaar. Baa cìn shikbish nə cam mak mo kas. Kat mo naa nen de baa mo dar balbal ndəən ar Naan kas, be mo nək nen mənə mo, mbəkə mo cìn mbii debish di. Koo pəranghe, be moo leyit a nkaa mbii mə gurum mo. Gurum kaa mənə mo sə, be mon ntaa ndər dyeel mə Naan.

¹⁵ Duk yit ar de ndəre nə, kə mo waa kə mwaan de a ndəən ar nBalaam làa Beyor. Gyet Balaam wur a ngwe dewur fes kələng shang mbee cìn mbii debish, mbəkə wur kat shool di.

¹⁶ Dangbe mo gwak wur mbee shikbish wur, dang nciit kə mənə, be jaaki wur de baa nə kə cam sat mee pwoo kas, be nə sat mee pwoo nwur kaa gurum sə, be njaakii nə le kə wur nook cìn nkyeet kə shikbish mənə.

¹⁷ Das desə nə mo dee a kaa dung de baa moo am kas sə. Mo dee a kaa nluu de kut kə mang nə del shidəm kə nə sə, mbəkə taji nə jì kə fwan kas. Naan wur tap dak mee pee dəən nkòo le di mbee mo.

¹⁸ Moo leshap shi doo debal nkaa pwoo de baa mo kə mee koop nə kas koo dāben. Mo gung mbəkə mo nək nen de mo nkaa pwat ndəən nen di baa mo man zeen nə kas. Mo gung kə mo dul nen mənə mo jì cìn shikbish, di mo a mə ngaa, kaadi moo cìn sə.

¹⁹ Duk nkaa tuwap shi sām mo nānee, << mo katpee mbee cìn mbii de moo rəbet, dangbe mə mo nen de mo sat pwoo mənə, mo a kərem mə shikbish. Mbəde koo a mbemi de nə dee a mishkoom nkaa gurum, be ngwe mənə dee a kərem mbii nə.

²⁰ Katdang gurum mo kə ten put ndəən mbii debish nyil desə, de moo wat, mbəde mo kə shinzeen nJesu Kristi, dewur a Ngubam fur. Dangbe katdang mo waa ciir pətuup, dang kə mbii debish mo waa ya mo, kə mo se korong nkaa mo, be nə dee nənee, << ndəən peekyes nə, be mbii nə mbish nkaa mo met dīnshee nə.

²¹ Katdang nə dee aasə, be ngyal gyet mon nnook man ar de ndəre nə, mbəde baa nə kəkoop nə, kə gurum mo man ar nə hakyeng, dangbe mo waa ciir pətuup fur mo, kə mo yit Wàar kə Naan nə kas.

²² Mbii de nə kat mo, be nə kám mmun nənee, << səmpwoo desə mo azeen de mo sat nənee: <<<<As waa baa dām se mbii de nə kə fuut, kə ntuus de gurum kə vwang, nə waa baa dām biring ndəən book.>>

Kristi wur mbaaji

3

¹ Wun de wen wal nwun sə mo, desə nə a wasika devəl, de wen kən ran nwun. nDəən wasika devəl sə nə mo, be wen kən lepan nwun nkaa mbii desə mo, de wuu ten wu man mo, mbəkə nə mii wun di, kə nwun dām di ndang Naan shi pətuup deməndong.

² Wen kən ran mbii desə nə mo, a mbəkə nghan lepan di nwun, kə taji wu mundər kas pwoo de pəgyet nensatpwoo Naan dəbang mo kə sat nə, nənee nə ncīn. Taji wu mundər nWàar de Daa fun Jesu Kristi, dewur a Ngubam fun wur sat nənee, << wu cīn mo kas. Gyet a wur nkaa satpwoo nə nwun shipo jeplep wur mo, dewur lep mo pee wun di.

³ A pwoo dīnshee de kən rəbet sat nə nwun ndesə. Wu man nənee, << kus kə kyes mə yil nə, be gurum mon yool ya cīn mbii de nə shang mmo nyit. Nen desə nə mon nyaa shwar mə bákpee,

⁴ kə mon nsat nənee: <<<<A me le dangbe baa Jesu Kristi wur jì, <<kaadi gyet wur kə ten sat sə kas sii? <<Puun fun mo kə ten murep, <<dangbe mbii mo de a kaa pəgyet mo di sə, <<nciit kə shee yil nə, baa mee mbii <<shee di kas koo dāben.>>

⁵ Nen de moo satpwoo desə, mo fes cii a nyang. Mo man nənee, << gyet nyam be Naan wur le dəng kə yil desə a shi pwoo dewur sat. Wur dāk yil nə shi am, be nə dee nə, yil nə put a ndəən am.

⁶ Nə aasə be, gyet Naan wur tu yil di mbít mənə a shi am, kaadi gyet am dedes, nə jì paa yil nə jir sə.

⁷ Naan wur kə ten sat nənee, << dəng kə yil dəyaksə mo, mon ntong di mbe parpuus de wus jì caan mo jir hakyeng. Naan wur yit yil nə kə mbii de mo di jir, dang puus nə nwul dewur

ntokdyeel ngurum mo jir, kə wur ntwe nen dəbish de mo cii kələng doo wur jir zak.

⁸ Wun de wen wal nwun mo, mee mbii mǝndong de nə kəkoop nə, de baa nə ret kə nwun mundər nnə kas. Nə a nənee, << pee Naan dī, be teer mǝndong nə a kaa bit mo ngal sə, kəzak, bit mo ngal, be nə a kaa teer mǝndong sə. Duk a demǝndong pee Naan dī.

⁹ Pak gurum moo pan nənee, << Naan wur cii zam, mbəde baa wur nkaa cīn mbii dəwur kə ten sat nnə, mbii mǝnə mon ncīn kas. Baa nə aasə kas, koo dəben, Naan wur gung kə wun, a mbəkə wur shīnpee de ngurum mo, mbəkə mo katpee tuwap dī. Baa nə a dīyen Naan kə mee gurum loom dī kas. Wur rəbet kə gurum mo jir, mmo tuwap.

¹⁰ Jir kəsə, katdang pee nə wul, be Daa Jesu Kristi wur mbaaji. Wur baaji a nnə mman! Kaa jī wat, de baa gurum mo lepan nə, mee wat nī kas sə. Nciit kə mǝnə, be gurum mon nkələng mee doo dəbal, a dengnaan nə loom. Jir mbii de mo ndǝən dengnaan, kə de mo ndǝən yil desə, mon ncaan jir. Dangbe yil desə kə mbii de mo ndǝən nə jir, mon loom.

¹¹ Kaadi wun kə man nənee, << mbii mo jir mon loom aasə, be nə ret kə nwun dak tong fuu mo, kə nwun tap dī kə shiimwaan fuu mo. Nə ret kə seen fuu mo dee a dəbang, kə nwun lesuk ndǝən sar Naan kədəng-ndəng. Kə nwun kələng doo wur ndǝən mbii mo jir.

¹² Wu leyt nkaa parpuus de Naan wur mbaaji ndǝən yil desə zak, kə nwun cīn mbii mo ndǝən ar dərət, de nə nle kə puus mǝnə jī wul dī kələk-kələk. A puus mǝnə, a de dengnaan nə ncaan. Dangbe nə loom zak, kə mbii de mo ndǝən dengnaan jir kə de mo ndǝən yil desə, mon ndee a fwat, baa mee mbii ndee dī kas koo dəben.

¹³ Dangnaan wur kə ten sat mmun nənee, << wudīn mbaa dak mee dengnaan kə yil depoo mo de, a pee de mbii mo jir mon ndee dī ndəre-ndəre. A mbii de muu leyt nkaa nə mǝnə.

¹⁴ Wun de wen wal nwun mo, wen kən sat nwun nənee, << kaadi nwun naa puus mǝnə, pardī Jesu Kristi wur mbaaji, be wu gung kə mwaan fuu mo dee dī a dīiret, mbəkə wu tong de ryang ndǝən wur.

¹⁵ Wu man nənee, << mbii de nə le dāngbe Daa fun Jesu Kristi wur gung, a mbəkə nwun wu katpee dī mbee bar. Dyemnǝən fun Pool, de mu wal wur, wur cīn dak kə seen de Naan shin wur, mbəkə wur kām mbii mo dī nwun, kaadi wur ran wasika wur nwun.

¹⁶ nDǝən wasika wur mo jir, be wur kə sat mbii desə mo nwun jir. nDǝən pak wasika wur nə mo, be nə luk mbəkə gurum manshii pak pwoo nə mo. Nen de baa mo kə seen kas, nen de baa mo dar balbal kas, moo ciir kə mbii dəwur

sat nə mo. Kaadfi mo ciir kə pwoo de mo ndəən bəət haal nNaan sə. Mbii de moo cìn desə mo, moo dul a dʒeel Naan jì nkaa káa moo.

¹⁷ Dang wun, de wen wal nwun mo, wuu ten wu man mbii desə mo. Mbəmənə, wen kən sat nwun nənee, << wu tap kə taji nen de mo cii Naan, mo le kə nwun táa wu pal ndəən shikbish mmo kas. Kaji wu shínpee mmo, kə mo le kə nwun yol wu yit peedar fuu deret nə kas.

¹⁸ Dang nə ret kə nwun sekyeen ndəən ar deret, mbəkə nDaa fun Jesu Kristi, dewur a Ngubam fun wur kám deret wur di nwun, nkaashak nkaashak, mbəkə nwun sat a nwurang ndəən wal wur. Mu yit kə gurum mo shin dedes di nwur nyaksə kə mbe ngha-ngha. Amin.

Pwoo devəl de Joon ran

¹ Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dəm pee wii dī, mat debəbəlīp pee Naan kə jep fii mo. Wii de wen kən wal yi ndəən zeen, baa a wen bejee đak kas, dang kə jir nen de mo man zeen nə.

² Mbəde zeen de nə tong ndəən mun yaksə, nə ntong ndəən mun be vit.

³ Daa Naan puun Lāa wur Jesu Kristi, mo cìn đeret mmun, kə mo naa mun shi yit naajeel, kə tongryang. Desə mo ndee ashak kə mun ndəən zeen kə wal zak.

Zeen Kə Wal

⁴ Nə ret nwen nyit zam, mbəde wen kat pak jep fii moo mwaan ndəən zeen nə, nciit kə kaade puun wur sat nee, mu cìn sə.

⁵ Yaksə wen kə dang pee yi naa, yi yit kə mu walnshak. Baa desə nə a mee wàar depwoo de wen ran nə nyi kas, dang a de mun kə nə pəgyet de nshee, ndang nə mu walshak.

⁶ A wal nə ndesə, nee, mu mwaan ndəən wàar wur mo. Desə nə a wàar nə, kaade wuu kələng nshee sə, nee, wu mwaan ndəən wal.

⁷ Nennumpee mo des, mo kə đel de ndəən yil nə jir. Nen de mo Cìpwoo nee, baa gyet Jesu wur jì ndəən yil desə a ndəən nan kas. Kiyeeet nə mənə mo a nennumpee mo, kə a mo a shaarlek Kristi.

⁸ Wu tap kə káa fuu mo, mbəkə taji wu baam mbii de gyet mu ten cìn đak mbə nə sə kas, dang wu gung, kə kwat nə gam dī.

⁹ Koo a wii de wur dəm akyeen, dang katdang baa wur mwaan a ndəən kám Kristi kas, be baa wur kə Naan kas. Dang jir ngwe de wur sekyeen ndəən kám Daa Jesu, be gwar mənə kə Naan Puun kə Lāa ndəən pətuup wur.

¹⁰ Katdang mee gurum jì pee wun dī, dang baa gwar mənə jì aa kám desə nwun kas, be taji wu lap wur wu le ntulu fuu mo, koo wu kaat gwar mənə kas.

¹¹ Mbəde jir ngwe de wur lap nen mənə mo, be wur bəlkáa ashak kə nen mənə ndəən đak đebish mo.

Pwoo De Mə Kyes Nə

¹² Koo de wen kə mbii mo des mbə ran mo nwun, be baa wen nran mo nwun shi haal mə bəət haal kə ing kas, dang wen kən lepan nee, wen nji kən naa wun de, kə mu katpwoo de ashak zak, mbəkə retnyit fun nə gam de.

¹³ Jep dyemnəən fii debəbəlīp pə Naan, moo tok kə yi.

Pwoo dekun de Joon ran

¹ Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dəm pee waa Gayus de, de wen wal nwaa ndəən zeen.

² Shaar fen, wen kə ɗangnaan mbə nwaa, mbəkə a kat deret de ndəən mbii mo jir, kəzak, mbəkə a tong de nkoom, kaade seen fwaa nə kat deret sə.

³ Nə ret nwen nyit zam, kaade pak dyemnəən fun mo jì satpwoo deret nwen nkaa waa nənnee, aa ɗar balbal ndəən shinzeen nə, kə kaade aa mwaan ndəən shinzeen nə sə zak.

⁴ Baa mee retnyit de wen ɗə nə waa met ndesə kas, kə wen kəleng nnə, jep fen moo mwaan a ndəən shinzeen nə.

Mo kwoop Gayus

⁵ Shaar fen, aa ɗar balbal ndəən zeen de aa cìn nə mbə dyemnəən fun nendəm ndang Jesu mo, jir kə ɗə mo məzep mo.

⁶ Mo kə satpwoo Eklisiya mo nkaa wal fwa nə. Kuzuk a bam mo ndəən mwaan mo, nkaa ar ɗə nə shin ɗədes Naan ɗi.

⁷ Mbəde mo yool yaa mwaan nə a mbə səm kə Daa. Baa mo nwaa lap mee bam pee neen kùm mo kas.

⁸ Mbəmənə, nə ret kə mun mu lap nen mənə mo ndəən lu fun mo, mbəkə mu ɗee de a shaar ɗak ɗi ashak ndəən zeen.

Diyoturifis kə Dimitiriyus

⁹ wen kən ran mee mbii Eklisiya nə, ɗang Diyoturifis de wur fes leshin a ɗi nshee, wur bə kaat mun kas.

¹⁰ Katɗang wen jì, bə wen ndul ɗiyen fuu shinji kaa bii de wur nkaa cìn ne, Pwoo ɗebuu de wur naa nsat nə nkaa mun. Baa mənə mak wur kas, ɗang wur cii kaat pak nen dəmdang Jesu, wur cii nnen de moo pə rəbet kaat mo kə wur put ke mo ndəən Eklisiya ne

Pwoo deret nkaa Dimitiriyus

¹¹ Sharfen, taji a kam cìn bii ɗə bish mo kas, Dangbe a kam a deret mo. Koo a weyii de wur cìn mbii deret, bə gwar mənə a mə Naan. Jir ngwe de wur cìn mbii ɗebish, baa gwar mənə kə naa Naan kas koo lee.

¹² Gurum mo jir mo satpwoo deret nkaa Dimitiriyus, har zeen nə shikáa fir. Mun zak muu sat daret nkaa wur. waa man nənnee, mbii camkat fun nə azeen.

Tokshik mə kyes nə mo

¹³ Wen kə mbii mo ɗes mbə ran mo ngha, ɗang baa an nran mo ngha a shi haal kə ing kas.

¹⁴ Wen kə lepan nə, an naa ngha, dāngbə mun leshap kə shak yit kə yit.

¹⁵ Tongriyang ashak kə wun. Shaar də pee dəsə mo lep kə tokshik. Tokshik kə shaar də peemenə mo shi səm.

Pwoo de Juud ran

¹ Juud karem Jesu Kristi, dyemnaen nJemis,

Pə ran lepran dəsə shidəm dəm pee nen də Naan pərep mo, de Naan puun wur wal mmo, kə mo dee a de fufwang ndəən Jesu Kristi.

² Naajeel, kə ryang, kə wal wur, mo naa nwurang ndəən wun dak.

Jeel mBə Nenkám

Mə Dung Mo

³ Sharfen də hakyeng mo, gyet dyeen fen mbə kə wen ran də wun nkaa bəm de mun kə nə ashak. Dang mee bii le an ting kə nghan ran nwun, mbəkə wen caa wun, kə wun sekyeen di ndəən lek, mbə shinzeen de Naan wur kə ten shin nen wur de bang mo.

⁴ Mbəde pak gurum mo di, de mo kə den a də dyeel kə se mo pəgyet kə ji del ndəən wun a səsok. Nen de mo ciir kə pwoo Naan kə daret wur, mbəkə mo katpee cìn mbii debish mo nan mo di. Kəzak, mo cii Daa Jesu Kristi.

⁵ Ko de wuu ten wu man mbii desə mo jir, an pə rəbet ye wun, kaade gyet Naan wur put kə nen Izrel mo nyil Ijip. Dang nbwoon mənə, be gyet Naan wur təkook nen de mo cii shinzeen.

⁶ Kəzak, nenlepnaan de mo yaa peetong mulki mo retret kas dang mo yit peetong fur mo, be mo bwoot mo shi tasek də ngha-ngha ndəən peeđe nə nkwoo, Naan wur le mo a npeemənə, har parpuus dyeel nən nji wul.

⁷ Nə akəsə zak, Sodom kə Gomora, kə yil de mo kus kə mo. Gyet yil desə mo shin kaa fur mo, mbə cìn ngaa kə mbii debish mo. Mo dee a nbiikam nen lap kwat nshikbish de mo ndəən wus de nə dəm ngaa-ngaa.

⁸ Nə a ndəən ar desə, be nen desə mo naa suun mo, de nə le mo waa ciir cìn shikbish nkaa sut fur mo. Mo cii dedes Naan, kə mo satpwoo debish nkaa nendəret mo de mo, ndəən dengnaan.

⁹ Mbii de koo a Makiyel de wur a ngwe dedes mə nenlep mo, baa wur mak sat nə kas. Kaade gyet Makiyel kə gujwan mo jiir nkaa kúm Mosis, be baa Makiyel mak wang pwoo, mbəkə wur fəlap gujwan de kas, dang wur sat nənee, << Daa ngwak ngha!>>

¹⁰ Dangbe nen desə mo can mbii mo jir de baa mo manshii nə kas, kə mbii də mo manshi nə shi pan mə nan, mo a kaa long mo sə. A mbii mənə moo waa ciir təkook kə mo.

¹¹ Jeel mbə mo, Mbəde moo mwaan a ndəən ar Keen, kə tang ləbet mo ndəən ar de gyet Balaam Deldəkə, Mo kə təkook kə mo ndeen təkook kə pee Kora.

¹² Nen desə mo a mbii naashwep dəən kuur fu de mə walshak fu, kaade mo pə se mbiise kə wun nnen kəərmuut. Mo a kaa nen naa long de moo tap a kaasut bəjee dak. Mo a nluu de nə kə fwan kas də kut kə mang dɛl seet kə nə sə. Mo a tɛng de nə cii làa-làa harwaap jì mang sə. Təng de mo kə bwan seen nə, kə nə dee a də mumuut sə.

¹³ Mo a am de kut kə chut nə balbal ndəən bahar. Mo woo tɛfil mə mbii naashweep de moo cin mo zak. Mo a zar de moo mwaan. Naan wur tap dak mee pee ntun-ntun, dɛrap shekshek, le mbə mo ngha-ngha

¹⁴ Enok, wur a dɛng dɛpwoovəl ndəən cirem Adam, wur satpwoo nkaa mo nənee, <<Wu naa, Daa wur kə jì kə nenlep wur dɛbang mo ngal nkaa ngal mo,

¹⁵ mbəkə mo tokdyeel di ko weyii, kə mo candyeel di mo jir mbə dak dɛbish de mo kə cin, Kə jir pwoo dɛbuu de nenshikbish desə nə mo kə ten sat nkaa Naan.>>

¹⁶ Nen desə mo naa nkatpwoo ndom ndom, nenyapdɛbish ndəən nnyee mo, nen də mo tong a mə cin butdɛet, mo kə canpwoo nkaa sut, dɛng mo caa gurum mo ar dɛbish mbə kat ləbet fur.

Pet Pee mBə

Wu Dar Balbal

¹⁷ Wun sharfen mo, wen wal nwun sə, taji wu munshik mbii de gyet jeplep Daa fun Jesu Kristi mo sat nwun.

¹⁸ Mo sat nwun nee, <<Ndəən teer mə peekyes nə mo, bɛ nenbəkpee, mo nji put, Nen de moo mwaan a ndəən coor mə nan fur mo.>>

¹⁹ A nen desə mo, a nen də mo kə ji kə bakshak ndəən wun, A mo a nen de mo coor mbii dɛbish mə yil desə shi məse fuu mo, baa mo kə Riin nNaan kas.

²⁰ Dang wun, sharfen mo de wen wal nwun, wu dyiksuk ndəən shinzeen fuu dɛbang, dɛng Wuu leshap kə Naan dəən Riin Dɛbang zak.

²¹ Wu lesuk fuu mo ndəən wal Naan, kaade wu leyit nkaa naajeel nDaa Jesu Kristi mbəkə wur ji kə wun di ndəən seen də ngaa-ngaa.

²² Wu naajeel nen de mo dee nket-nket kə wun,

²³ Wu bam pak mo bəkə wu put kə mo di mbut nwus, kə mbə pak mo, bə wu naajeel, reep kə kəərmuut. Dang wu cii lee mo, Mbəde lee nə kə ten dee a dɛrap shi shikbish fuu mo.

Kwoop Naan

²⁴ Pə wur de wur mak fwang wun, mbəkə taji wu táa wu pal kas, kə wur nji kə wun ntoom dedes Naan ndəən retnyit, baa kə mee rap kas.

²⁵ Mu shin ram nNaan dewur mbəshin a Ngubam fun, kə ram, kə Dehai, kə mulki, kə dedes kə bal, ndəən Jesu Kristi Daa fun, pəgyet de yam-yam, ji wul yaksə, kə har ngaa-ngaa! Nə a kəsə.

Mbe de Jesu Kristi woo nJoon ndaen Suun

¹ Suun mə Jesu kristi də Naan Cin wur Kə wur woo də kərem fər mo mbii də mo kus kə ji. Jesu Kristi wur lep ngulep wur dəm pee kərem wur Joon də, mbəkə wur woo mbə desə mo de nwur.

² Joon wur kə ten sat agaak mbii de wur kə naa mo jir, kə wur ten ran pwoo kə Naan de Jesu Kristi woo mo nwur nnee, nə a zeen.

³ Koo a weye, de wur tang bəəthaal desə nə, be wur nkat dəret, kə nen de mo lekom mbə kələng pwoo desə nə de Naan kə woo nə, kə moo cin mbəde nə sat, be mo nkat dəret, mbəde pee nə kə wul kus, mbəkə mbə desə nə mo ngam də.

Tokshik Joon Dəm Pə

Ekəlisya Də Pwoovəl Sə

⁴ Wen Joon kən tok kə Ekəlisya de pwoovəl sə mo, de mo ndaen yil Eshiya.

Naan wur naa wun shi yit naajeel wur,

kə wur cin tongryang nwun zak.

Naan de wur de yaksə,

de pəgyet wur de yam,

kə de wur ndang jì,

kə Riin de pwoovəl nə mo,

de mo dar ntom

kə Naan a peetong

wur dādes.

⁵ Kə Jesu Kristi,

de wur a langteng de a zeen,

wur a dīnshee,

de mo shee yool kə wur a peemúut,

kə zak, a wur a Mishkoom nkaa

mishkoom de mo ndaen yil desə jir.

Wur wal mmun a mbə muut

de wur beer toom fin,

be wur fween mun

mbut shikbish fun mo.

⁶ Wur le mə dee a mishkoom mə pris mo,

mbəkə mə seyil de nNaan puun wur.

Ram, kə iiko, mo

dee a mə Jesu Kristi

mbə ngaa-ngaa. Nə aasə!

⁷ Wu naa, wur pə jì

nkaa nluu.

Gurum mo nnaa wur jir,

mbe kə nen de gyet mo shulang wur.

Gurum de mo ndəən yil desə jir,
mo nwal maap mbə wur.

Nə ndəən aasə! Nə aasə.

⁸ Daa Naan dedes wur sat nənee <<a wen de shee kə mbə mo, kə kyes kə mbə mo jir zak. Naan de wur de yaksə, wur de yam, kə a wur pə jì zak.>>

Jesu Kristi kámshin nJoon

⁹ A an, Joon dyemnəən fuu ngudəm ndang Jesu, an a memee ndəən wun nen de wuu gung kə shwaajeel, mbəde wun a dər Mishkoom Kristi. An mee laayil, de am neer nə cærkaat, de moo pet nə a Patmos, mbəde gyet an kən satpwoo Naan nə gurum mo, de Jesu wur shin langteng ne.

¹⁰ Parpuus kə Daa, be Riin Naan wur jì dël ndəən an. Dangbe wen kələng mee doo dedes, kaa wal kə feer sə. Pə leshap mbwoon fen.

¹¹ Doo ne sat an nənee, << A ran mbəde waa nkaa naa nə, kə a lep kə bəəthaal nə də Ekəlisya depwoovəl sə mo, de mo nyilkaam, Afisus kə Simena, kə Pagamum, kə Tayatəra, kə Sardis, kə Filadalfiya, kə Lodisiya.>>

¹² Wen cær mbəkə an naa ngwe de wur katpwoo nə də. Kaade an cær, be an naa, peelee ngyem mo pwoovəl, de mo dak mo a shi zinariya.

¹³ Nnaar kə peelee ngyem de pwoovəl desə nə mo, be an naa mee gwar wur dər də, de wur lapshak kə Lāa Gurum. Wur lep mee nlər de nə sham wul wur nkwakshii, kə wur bwoot mee teng sə cær nkaa tuur wur, de mo dak mənə a shi zinariya.

¹⁴ Shwepkāa wur nə mo piyaa kaa shuu sə, kə nə kaa door sə. Yit wur nə mo lapwus kaa liis kə wus sə.

¹⁵ Shi wur mo mələp, kaa shool demələp, de mo tap dak shi wus mbəkə nə dee a dərət sə. Doo wur nə a kaa wal kə am de moo sham mpətuul sə.

¹⁶ Wur kə zar mo pwoovəl nsarse wur, kə mee kwai dī se put pwoo wur de nə se koop weet. Yit wur nə fes bangpee hakyeng kaa puus a naar sə.

¹⁷ Kaade an naa wur, be an taa nyil nder shii wur kaa an kən mumuut sə. Be wur le sarse wur nkaa an, dangbe wur sat nənee, <<Taji kærmuut yaa waa kas. A an a dīnshee, kə a an a kyes ne.

¹⁸ A an a de mmeen. Gyet an kən muut, mbe yaksə, be an kə seen. Wen ntong de kə seen mbe ngaa-ngaa. Wen kə mbii wang peemúut, kə peedəm kə nen mumuut mo, a sar fən.

¹⁹ <<A ran mbəde aa ten a naa mo yaksə, kə mbəde waa nkaa naa mo, kə mbəde mo mbə jì.

²⁰ A desə nə a shii kə zar desəsok de pwoovəl de mo nsarse fen, kə peedar mə ngyem de pwoovəl de mo dak a shi zinariya. Zar de pwoovəl nə mo, a mo a nenlep kə Ekəlisya de pwoovəl nə mo, kə peedar kə ngyem de pwoovəl sə mo, mo a Ekəlisya de pwoovəl nə mo zak.>>

2

*Lep dām pee Ekəlisya
de nən nyil Afisus*

¹ <<A ran shi dām lep-Naan de Ekəlisya di Sarduis wur den Ekəlisya de nən nyil Afisus nānee, << Lep desə nə, a pwoo de nə put mpwoo kə gwar de wur kə zar mo pwoovəl nsarse wur sə, de wur mwaan nnaar kə peelee ngyem de pwoovəl sə mo, de mo dak mo a shi zinariya sə.

² Wen man dak de wun kə ten cin nə, kə jeel fuu, kə gung fuu zak. Baa wuu shaar kə nendebish mo kas. Wuu cam shiimwaan kə nen de mo sat nānee, << wudun a jeplep Jesu mo, mbe baa mo a jeplep Kristi kas. Wuu ten wu man ne, moo cin a dung.

³ Wu gung, koo de wun nkaa shwaajeel mbə sām fen, be taji wu baa mbwoon kas.

⁴ Amma an de kə mee mbii mändong nkaa wun de an kən rəbet sat nə nwun. Baa wu kudi wuu wal nghan kaa de gyet wuu wal an nshee sə kas.

⁵ Taji wu mander nshiimwaan fuu de gyet yam, akudang wuu taa wu pal sə kas. Wu tuwap, mbəkə wu baa wu mwaan de ndəən ar nə, kaa gyet yam sə. Katdang baa wu tuwap kas, be an mbə ji, kə an mang peelee ngyem nə de a peedar ni.

⁶ Dangbe mbə mbii mändong de an kə kwoop wun mbə nə a ndəsi, baa dyyen wun mbə dak nen Nikolaitan mo kas, kaadə baa nə a dyyen fen kas sə.

⁷ Ngwe de wur kə kom, mbə kələngpee be wur kələng mbəde Riin nə nkaa sat nə nendəm dangnaan mo, <<Ngwe de wur se koorong, be an ncin pee nwur se laatəng de nə a mə seen, de nə kaa ndəən bong kə Naan.>>

*Lep Dām Pee Ekəlisya
De Nən nYil nSimena*

⁸ <<A ran lep dām pee ngulep Naan de wur dān Ekəlisya de nən nyil nSimena nānee, <<Lep desə nə a pwoo de nə put mpwoo kə gwar de wur a dīnshee, kə a wur a kyes kə mbə mo jir, de gyet wur kə muut, mbe yaksə wur kə seen.

⁹ Wen man shwa jeel fuu mo kə jeel fuu, kə zak, nghan man nānee, << Jir kə sə wun a nenlong mo. Wen man pwoo debish mə nen de moo lesut a nen Yahudi mo, be baa mo a nen Yahudi mo kas. Mo a nen kə ngujswaan mo.

¹⁰ Taji wu kat mee kærmuut nkaa jeel de wun mbə shwaa nə kas. A kələng, nGujwaan wur cam wun. Wur nle pak fuu mo ndəən lushoot, wun nshwaa jeel mbə teer mo kaapaat. Mbe wu gung, taji wu ciï an kas, koo de mo ntətwe wun, be wu gung, mbəkə an cin biikaa koorong mə seen dedes nwun.

¹¹ Ngwe de wur kə kom, be wur kələng mbəde Riin wur nkaa sat nə (Ekəlisya) nendəm ndang Naan mo. Ngwe de wur se koorong, be baa muut de vəl nən ntung wur kas.>>

Lep Dəm Pee Ekəlisya

De Nən nYil Pagamum

¹² <<A ran lep dəm pee ngulep Naan de wur Ekəlisya de nen nyil Pagamum nə, Lep desə nə put a mpwoo kə gwar de wur kə kwai de nə se koop vəl sə.

¹³ Wen man, npree de wuu tong de nə, be ngujwaan wur kə le mpeetong fən a pee mə nə. jir kəsə be wuu yaa səm fən balbal. Baa wu nyan shin zeenpwoo fən kas, kaadə gyet dəən teer mə Antipas mo ngucin langteng fən mbə mo tu wur ndəən yilkaam fu pee de shetaan kə tong.

¹⁴ Mbe an kə rep pak mbə mo lee nkaa wun. Wun kə pak gurum mo nnaar fuu, de moo dəm a ndang kām mə Balaam. Gyet a Balaam wur kām mBalak, kə wur gangkwak nen Izrel mo, mbe gyet mo shin shikbish mbə se mbiise de gyet mo kə ten cin nkum, kə cin mbə debish mo kaa ngaa sə.

¹⁵ Kəzak, wun kə nen de moo dəm ndang kām nən Nikolaus mo.

¹⁶ Wu tuwap, kas be an kus kə jì, kun cin lek de kə wun, shi kwai fən de nə jì put mpwoo fən sə.

¹⁷ Ngwe de wur kə kom, mbə kələngpee, be wur kələng mbəde Riin Naan wur nkaa sat nə Ekəlisya nendəm ndang Naan mo.>>

Ngwe de wur se koorong, be nghan ncin pak man de nə a səsok nwur. Kə zak, an ncin jwak depiyaa ngwar nə, kə səm depwoo a rəran dī kə nkaa jwak nə. Gwar de wur nlap jwak nə, be a wur man mbəde mo ran nkaa nə bejee dək.

Lep Dəm Pee Ekəlisya

De nYil nTayatira

¹⁸ <<A ran lep dəm pee ngulep Naan de wur tap kə Ekəlisya de nən nyil nTayatəra nə, Lep desə nə put a mpwoo kə Làa kə Naan de yit wur moo lapwus kaa mbəlem kə wus sə, de shii wur moo mələp kaa shool de mo tap dək nə sə.

¹⁹ Wen man dək fuu mo, kə wal fuu, kə cinzeen fuu, kə dək bam de wu cin mo, kə gung fuu, kə zak, yaksə be wun nkaa cin dək nə met de gyet wu cin mo nshee.

²⁰ Mbə jir kəsə, be an kə mbə desə mo nkaa dək dəsə moo nkaa wun. Mbəde wu tap wu kiyee mat de moo pet war

a Jezebel sə, de war pet set a mat satpwoo kə Naan. A shi ar kám war, be war le kə kərem fən mo cin mbə debish mo kaa cin ngaa, kə se mbiise de mo kə ten cin nkùm.

²¹ Wen kən shin pee nwar, mbəkə war tuwap də, be war cii tuwap mbə shikbish war, de nə a mə ngaa.

²² Wen nle kə shwal yaa war də, kə nen de moo cin ngaa ashak kə war, katdang baa mo tuwap kas, kə mo nook cin mbii debish mənə mo kas, be nghan shin jeel mo.

²³ Wen nle kə jep war mo murep kə shwal, mbəkə Ekəlisya mo jir mo man di nānee, << an a ngwe de an kən man pan de nə ndəən pətuup gurum mo, kə zak, an kən leng pətuup mo mo. Wen nkwat koo a weye nciit kə dak de ngwe nə kə ten cin.

²⁴ Yaksə kən nsat wun koor nen Tayatəra, de baa wu lap kám nə kas, baa wu man mbii debish, de gurum moo pet nə a de səsok ndər mə Shetan kas, baa an le teng kaa wun kə mee leeton kas.

²⁵ Wu dar balbal ndəən mbiide wuu ten wu kám, dang mbaa nji.

²⁶ mbe gwar de wur se koorong, dang wur cin dyen fən, dəm sul, an shin bal nkaa yil nə mo.

²⁷ Mo ncìn mulki nkaa yil nə mo, a shi kám shool, dang mo mpyan mo, a kaa tuulwan de gurum kə piin nə sə, kaade wen kən kat bal nsar puun fen sə

²⁸ be an nshin zar mangbit ngwar mənə.

²⁹ Ngwe de wur kə kom, mbə kəlongpee, be wur kəlong mbəde Riin Naan nə sat luu Naan nə mo>>

3

*Lep dām pee Ekəlisya
de nə nyil nSardis*

¹ <<A ran lep dām shi dām ngulep Naan de Ekəlisya de nə nyil nSardis nānee, << A lep nə ndesə, de nə put a mpwoo kə gwar de wur kə Riin Naan mo pwoovəl, kə zar mo pwoovəl zak.

Wen man dak fwa, waa le kə gurum mo pan nnee, waa de kə seen, mbe waa a demumuut.

² A yool atəng, mbəkə a fwang rep koor seen de nə dee nə de, mbəkə taji nə sət muut kənding-nding. Wen naa, baa shiimwaan fwa nə a deret nyit kə Naan kas.

³ Mbemənə, be nghan kən sat nwaa, a pan mbəde gyet aa ten a kəlong mo, de gyet mbe aa lap mo. A cinzeen mənə mo balbal. A yool, Katdang baa waa yool kas, be an mbaaji a kaa wat sə, de baa waa mman parpuus baaji fən nə kas.

⁴ Mbe rep pak gurum mo de, nyil nSardis, de mo tap le lée mo mo a debang. Nen mənə moo mwaan ashak kə nghan.

Mo nlep lée depiyaa-piyaa mo, mbæde shiimwaan fur nə mo ret.

⁵ Nen de mo se koorong, be mo nlep lée depiyaa-piyaa mo zak. Baa an ncam tu səm mo ndəən bəəthaal mə nenseen mo kas. Kə lep wur mo, be an nsat agaak ne, mo a nen fen mo akyeen Naan, kə kəkyeen Jeplep wur mo.

⁶ Ngwe de wur kə kom mbə kələngpee, be wur kələng mbii de Riin Naan wur nkaa sat nə nen lu Naan mo.>>

*Lep dām pee Ekəlisya
de nən nyil nFiladalfiya*

⁷ <<A ran lep dām pee ngulep Naan de wur kə tap Ekəlisya de nən nyil nFiladalfiya.

<<Lep desə nə put a mpwoo kə gwar de wur a dəbang kə wur azeen. A wur kə makuli kə Devid. Katdang wur wang pwoolu nə, be baa mee gurum mak shoot nə kas, kə zak, katdang wur shoot pee nə, be baa mee gurum mmak wang nə kas.

⁸ Wen man dək fwa. A naa, an kən ten wangpee nwaa, de baa mee ngwe mmak shoot nə kas. Wen man nənee, << koo de baa bal fwa nə des kas, be waa aa dər balbal ndəən pwoo fen, kə zak, baa waa ciipwoo nənee a nook man an kas.

⁹ A kələng, an nle nen mə ngujiwaan de moo le sut a nen Yahudi sə mo, mbe baa mo a nen Yahudi mo kas, moo cin a dūng. Wen nle kə nendung desə mo jì kurum ntoom fwa, kə nder shii fwa, kə mo man de zak nənee, << an wal nwaa.

¹⁰ Kaade aa ten a keer war fen sə mo, kə gung zak, mpeemənə be nghan ntap kə waa, mbəkə taji mee mbii tung waa kas, ndəən teer mə jeel de nən ndang jì nkaa yil nə, mbəkə nə cam gurum mo de jir ndəən bəm-yil ne.

¹¹ Wen ndang jì kələk-kələk. A yaa mbæde waa kə nə balbal, mbəkə taji, mee gurum mang zuum mə koorong nə kas.

¹² Jir gwar de wur se koorong, be an nle kə war dən a kaa ndwet mə Lu Naan dedes Naan fen. De baa nə ncam put de ndəən Lu Naan nə kas. Wen nran səm Naan fən nkaa mo, kə səm mə yil Naan fen, Jerusalem dəpwoo, de nə tong a dēng sham pə Naan fen də, kəzak, an nran səm fən dəpwoo nkaa mo.

¹³ Ngwe de wur kə kom mbə kələngpee, be wur kələng mbæde Riin Naan wur nkaa sat nen dām ndang Naan mo.>>

*Lep dām pee Ekəlisya
de nən nyil nLodisiya*

¹⁴ Gwar nə sat nghan nənee, <<A ran lep dām pee ngulep kə Naan de wur tap kə Ekəlisya de nən nyil nLodisiya.

<<Lep desə nə put a mpwoo kə gwar de moo pet wur a Amin. Shi kə mənə nənē, <nə aasə> Wur a ngwe de azeen-nzeen, kə wur a langteng de azeen. A wur a kuk kə mbəde Naan wur le mo jir.

¹⁵ Wen man dak fwa, baa waa a dezuum koo detal kas. Ngyel de waa a dezuum, koo detal.

¹⁶ mbəde waa anaar-anaar, baa waa a detal kas, koo dezuum kas, mpeemənə, be an mbe wut waa put aku mbut mpwoo fən.

¹⁷ Waa sat nənē, << waa kə long, kə waa kat mbii mo jir! Mbə baa aa rebet mee mbii kas. Dangbe baa waa man nə nghaa kə mbii kas, nghaa bii yitmwa, ngu jeel, vuum, kə ngum.

¹⁸ Wen pə shin kar wun kə wu seet zinariya doret də mo dak shi wus pə nghan mbəkə a dee de a ngulong. A seet lée depiyaa mo pə nghan di, mbəkə a paa gum bii naashweep fwa di. A jì a seet yen mə yit zak, mbəkə a le de nyit fwa mo, mbəkə a naapee di.

¹⁹ Nen de wen kən wal mo, a mo a nen de kən gwak mo inn le more kaa ar. Mbemənə, be wu dar azeen-nzeen, mbəkə wu tuwap di.

²⁰ An səsə kən dar mpwoolu nə pə bwap pee. Katdang mee ngwe kəleng doo fen, dang gwar nə wang pwoolu nə, be nghan ndel ndəən lu nə, mbə nghan se mbiise ashak kə gwar mənə, kə gwar mənə nse mbiise ashak kə nghan zak.

²¹ Gwe de wu se koorong, be wen shin pee mo, mbəkə mo tong de ashak kə nghan nkaa mbetong mə mulki fen, kaade gyet wen kən se koorong sə. Wen kən tong ashak kə puun fen nkaa mbetong mə mulki wur.

²² Ngwe de wur kə kom mbə kəlengpee, be wu kəleng mbəde Riin nə nkaa sat nə lunaan mo.>>

4

Seyil nNaan adeng

¹ Abwoon mənə, be an diyeep yit fən. Be an naa mee polu de nə a wuwang ndəən dengnaan, be an kəleng doo de nə wal nciit kə feer, de dí nə katpwoo kə an nshee. Nə sat an nənē, <<A kàa mpesi. Wen nkám nwaa mbəde ting mo ncìn abwoon mbii desə mo.>>

² Abet-Abet, be Riin Naan wur jì del ndəən an, dangbe ndəən dengnaan, be an naa mee peetong mə mulki, de mee gwar kə tong nkaa ne.

³ Yit kə gwar de wur tong nkaa nə, nii lapwus kaa jwak deret de moo pet mo a jaspə, kə kaneliyan, kə lilliu de nə lapshak kə mee jwak de moo pet nə a emiral, mo tap neer peetong mə mulki nə cærkaat.

⁴ Mee peetong mə mulki mo laarvəl baafeer, mo neer peetong mə mulki nə le nnaar. Nennan mo laarvəl baafeer, moo tong nkaa peetong mə mulki diisi nə mo. Nennan desə nə mo, moo lep a lée depiyaa-piyaa mo, kə zak, mo lep a mbekáa mə mulki, de mo dak mo a shi zinariya.

⁵ Mələp kə pee kə put de ndəən peetong mə mulki nə, kə or dedes kə nluu pərep. Akiyeen kə peetong mə mulki desə nə mo, be ngyem mo pwoovəl mo nkaa lapwus. A desə nə mo a Riin Naan de pwoovəl sə mo.

⁶ Kəzak, akyeen kə peetong mə mulki nə, be an naa mee mbə káa baahar sə, de nə mələp kaa gəlas sə, kə nə dong kyet-kyet. Mee mbəde mo kə seen, mo feer, moo dar peefeer, cəər mbwoon kə peetong mə mulki dedes nə, mbə defeer de mo kə seen nə mo, mo gam kə yit nkoop mbwoon kə nkoop ndəən.

⁷ Din nshee nə, lapshak kə nvar, devəl nə lapshak kə kus randong, dekun nə, be yit kə nə nciit kə mə gurum, defeer nə lapshak kə puul de nə nkaa yool ncáap sə.

⁸ Koo a dedangyi ndəən mbəde mo kə seen feer desə nə mo, be nə kə cáap mo peemee, kə mo kə yit cəər kat kə nder caap mo. Mpar kə puus, baa mo nok sat nənee,

<<Dəbang, dəbang, dəbang,

a wur a de yam,

kə a wur a de yaksə,

kə a wur a də mə ji zak.>>

⁹ Kaade mbii defeer de mo kə seen desə mo, mo kwoop, kə mo cin dedes mə pəlang, pee gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki nə, a wur de wur kə seen mbe ngaa-ngaa.

¹⁰ be Nennan de laarvəl baafeer sə mo, mo zəm ntoom kə gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki nə, mo seyil nwur. Wur de wur mmeen mbe ngaa-ngaa. Nennan desə nə mo shwat mbiikáa de mə mulki mo mo ntoom wur, dang mo nkaa sat nənee,

¹¹ <<Daa Naan fun

a waa mak lap ram,

kə kwoop, kə bal

A waa dak mbə mo de jir,

A shi pan fwa be

waa dak mo də, kəzak,

A waa cin nseen mo.>>

5

Bəət-haal decicibet kə Laatəm

¹ Wen naa mee bəət haal de nə a cicibet ndəən sarse kə gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki nə. Mo ran-ran

nkaa bəət haal desə nə, nkoop mbwoon kə nkoop ndəən zak.
Mo lus mo pwoovəl shi stam.

² Dangbe wen naa mee ngulep kə Naan dədes, de wur nkaa satpwoo balbal nənee, <<A wii mmak fələp kaa kə <<stam de pwoovəl nə mo, <<mbe kə wur wang bəəthaal <<decicibet nə de ye?>>

³ Mbe baa mee gurum ndəən dengnaan, koo ndəən yil dese, koo nder kə yil nə, de wur mak wang bəət haal desə nə, kə wur mak naa dəən nə de kas.

⁴ Be wen wal hakyeng, mbəde baa mo kat mee gurum de wur mak wang bəəthaal nə, koo naa dəən nə kas.

⁵ Dangbe memee ndəən nennan nə mo, sat an nənee, <<Taji a wal kas, a naa mbwoor ndang kə Juda, kə ndang kə Devid wur kə se koorong. Wur mmak fələp nbii de mo lwas nə, kə wur wang bəət haal nə, kə mbii lwas depwoovəl nə mo.>>

⁶ Dangbe an naa mee Laatəm kə naapee kaa de ge gap sə, kə dar nnaar kə peetong mə mulki nə mo, mo neer wur cəər kat kə mbə defeer de mo kə seen sə mo, kə nennan de sə mo. Laatəm desə nə kə soom mo pwoovəl, kə yit mo pwoovəl zak. Dese nə mo a Riin kə Naan de pwoovəl sə mo, de Naan wur lep mo koo a pee dedangyi ndəən yil dese.

⁷ Laatəm desə nə yool dəm lap bəət haal decicibet de nə nsarse kə gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki ne.

⁸ Kaade wur lap bəəthaal desə nə, be mbəde mo kə seen feer sə mo, kə nennan de laarvəl baafeer sə mo, mo kurum nyil, ntoom kə Laatəm nə. Koo a weye ndəən nennan de laarvəl baafeer sə mo, be mo kə ndeng-ndeng, mo kə yaa daa shool, zinariya, de nə gam kə mee mbiizuum deshang. Mbiizuum desə nə a dangnaan kə nen kə Naan mo.

⁹ Mo mang mee kook depwoo nənee,

<<A wa a mak

mbə a mang bəət haal nə,

kə a wang lwas nə mo,

mbəde gyet mo kə tu waa,

kə a shi toom fwa,

be a waa seet gurum mo des,

kə a jì kə mo nDaa Naan.

Nen de waa seet nə mo,

mo put a ndəən koo a soon dedangyii.

Kə koo a ndəən lespwoo dedangyii,

kə koo a ndəən gurum dedang mo yii,

kə koo a ndəən yil dedangyii zak.

¹⁰ Waa le mo dee a mishkoom,

kə mo dee a pris mo cin dak nNaan fun,

kəzak, mo se mulki nkaa mo ndəən yil ne.

¹¹ Kaade naapee, be an kələng doo kə nenlep Naan mo des, de mo ngal kaapaat nkaa ngal kaapaat, de mo neer peetong mə mulki nə cærkaat, kə mbii defeer de mo kə seen sə mo, mo neer mbetong mə mulki nə kə Nennan sə mo.

¹² Mo cin kook shi doo dedes nānee,
<<Laatəm de gyet mo kə tu nə,

a wur mak lap,
iiko kə long, kə seen, kə bal,
kə dedes kə ram, kə kwoop.>>

¹³ Dangbe an kələng mbəde mo dak mo jir, de mo ndəən dengnaan, kə de mo ndəən yil, kə de mo nder kə yil, kə de mo nkaa am, kə mbəde mo ndəən mo jir, mo cin kook nānee,
<<Mbee wur de wuu tong nkaa
peetong mə mulki,

kə Laatəm, wu yit kə mə kwoop wur,
kə shin dedes nwur,
kə ram, kə iiko
kə bal ngaa-ngaa.>>

¹⁴ Dangbe mbəde mo kə seen feer sə mo sat nānee, <<nə akə sə.> dang Nennan sə mo nkurum furum, kə mo seyil de nwur.

6

Mbiiluwaspēe mo

¹ Wen naa kaade Laatəm nə, fulep mbii luwaspee dīnshee mbwut depwoovəl sə mo. Dangbe an kələng doo kə memee mbut mbə defeer de mo kə seen sə. Wur petpee shi doo dəbal kaa kwòot kə nluu sə nānee, << jì!>>

² Kaade wen naapee, be wen naa mee bəreng depiyaa kə ji akyeen fen. Gwar de wur lang bəreng desə, wur kə nree nsar wur. Mo shin mbiikāa dēdes nwur, wur jì put kaa bəreng nə kaa gu koorong sə, mbe kə wur sə koorong dī.

³ Kaade Laatəm nə fulep mbii lwaspee dēvəl nə, be wen kələng mbii dēvəl də kə seen sə mo, sat nānee, << jì!>>

⁴ Dangbe mee bəring npoo jì put, nə a naat. Gwar de wur lang bəring dēnaat desə nə, mo shin iiko nwur mbəkə wur mang tongryang baa kə nə aku ndəən yil dēse, mbəkə gurum mo doom twe shak dī. mo shin mee kwai dēdes nwur zak.

⁵ Kaade Laatəm nə fulep mbii luwaspee dēkun nə, be wen kələng mbii dēkun, de kə seen nə sat nānee, <<Jì!>> naapee, be naa bəring dētəp a kyeen fen. Gwar de wur lang bəring dētəp nə, wur kə mbii kām mbii mo ndəən sar fən.

⁶ be nkələng mee mbii kaa doo sə, ndəən mbə defeer de mo kə seen sə, doo nə sat nānee, <<Gurum mmang shool dak wur, mə puus məndong, kə wur seet muuduu mə alkama de məndong, kə zak, gurum mang shool dak wur, mə puus

məndong, kə wur seet muuduu mo kun mə shwanan də. Mbe taji a təkook kə mwoor nə kə am anab nə kas.>>

⁷ Kaade Laatəm nə fulep mbii luwaspee defeer nə, be wen kələng doo kə defeer mbut mbəde mo kə seen nə wur sat nənee, <<ji!>>

⁸ Ool mee bəring sə, nə a vuun, akyeen fən, moo pet gwar de wur lang bəring desə a muut, kə peetong nə nenmuut mo mbwoon nwur. Mo cin iiko mo nkaa məndong mbut feer kə yil nə, mbəkə mo twe gurum mo shi kwai, kə neen, kə muut, kə luwayil mo zak.

⁹ Kaade wur fulep mbiiluwaspēe depaat nə, be wen naa nder kə peewus mbezuun. A seen kə nen de gyet mo twe mo, mbəde gyet mo satpwoo Naan nə, kə zak, mo dar kaa shin zeen fur.

¹⁰ Mo petpee shi doo dedes <<Daa Naan dādes, dəbang, kə de waa azeen, <<a pərang dang wen ntokdyeel nenyil nə mo ye? <<Nen de gyet mo twe mun sə mo, <<mbəkə waa laa kwat mo de yii?>>

¹¹ Koo aweyi dāen mo mo shin lēe depiyaa mo jwal. Dang mo waa sat mo nənee, <<Wu gung delee aku, kə duu kə shaar dak fuu mo, kə dyemnāen fuu de mo ntwe mo, kaade mo twe wun sə,

¹² Naa Laatəm nə fulep mbii luwaspee depeemee nə, be naa yil nə yoon des zam, dangbe puus nə cəer dee a təp kaa nlər maap, de moo dak shi shweep ghə sə, kə tar nə cəer dee a naat kaa toom sə.

¹³ Zar mo ndāen dengnaan, mbe mo sham dyong nyil, kaade laatəng kyeen denung moo dyong nyil, katdang kut cutpee balbal sə.

¹⁴ Dengnaan nə del loom kaa garvit de mo cəbet sə, mo shang jir zuul nə mo, kə yil de am neer mo le nnaar, baa kə nə pee mo de.

¹⁵ Dangbe mishkoom mə yil nə mo, kə nen de mo se mulki mo, Ke jep mishkoom mo kə denan-nan mə shiitoo mo, kə nenlong mo, kə nen de mo kə iiko mo, kə koor gurum mo jir, kərem mo, kə jeplu mo, mo dām loom ndāen gwoot mo, kə goop zuul mo.

¹⁶ Mo pət Zuul nə mo kə jwak nə mo nənee, <<Wu jì wu taa nkaa mun, kə wun paa mun yit gwar de wur kə tong nkaa mulki nə kə tuup Laatəm nə.

¹⁷ Mbeede puus tuup mo dedes nii jì wul. A wii mmak dar pwoo nə mpuus mənə yii?>>

7

*Gurum mo Ngäl Kambil Məndong kə Lar Feer
Ba Feer Deluluwas*

¹ Abwoon de mbii desə mo kyes, be nghan naa nenlep kə Naan mo feer, moo dar nkoop kwang defeer mə yil nə, mo yaa kut dīn nkwang defeer mə yil nə mo dar kə nə, mbəkə taji mee kut cutpee nkaa yil nə, koo nkaa baahar, koo nkaa təng mo kas.

² Dangbe nghan naa mee ngulep nNaan, de wur kə put a nkoop puus kaa, wur kə me bii ləlu Awas pee Naan de kə seen nsar wur. Wur pet nenlep defeer nə mo shi doo dī bəlbə de mo shin iiko mo, mbəkə mo təkook kə yil kə am.

³ Be wur sat nənee, <<Taji wu wat yil nə, koo baahar nə, koo təng mo kas. Wu dar akudang, see mə le fili (alaama) mə ləluwas mə Naan nkaa pəkyeen mə kərem wur mo akudang.>>

⁴ Dangbe nghan kələng duu nen də mo le fili (alaama) nə mo mpəkyeen mo, mo ngal kambil məndong kə lar feer baafeer. Nen desə nə mo put a ndəən koo soon dədangyi mə nen Izrel mo.

⁵ nKwang soon Juda mo, Ngal kaapaat baavəl
nKwang soon mə Ruben mo, Ngal kaapaat baavəl.
nDəən soon mə Gad mo, Ngal kaapaat baavəl.

⁶ nKwang soon mə Asher mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon mú Naftali mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Manasseh, ngal kaapaat baavəl.

⁷ nKwang soon mə Simiyon, ngal kaapaat baavəl.
nKwang soon Levayi mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Isaka, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.

⁸ nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.
nKwang soon mə Benjami mo, ngal kaapaat baavəl.

Duu Gurum mo kə nlər dəpiyaa

⁹ Abwoon desə, be wen ool, mbə duu gurum mo des, de baa mee gurum mak tang mo kas. Nen desə nə mo puwat a ndəən yil mo shinə-shinə, kə nkwang soon mo shinə-shinə, kə gurum mo shinə-shinə, kə liispwoo mo shinə-shinə, kə ndəən koo a pee dədangyi ndəən yil desə. Mo dar ntoom peetong mə mulki, kə ntoom Laatəm. Mo jwal lée dəpiyaa mo, mo kə kom kəkar nsar mo zak.

¹⁰ Mo diyeep doo mo mo ashak shibəl, nənee,
<<Bam tong a pə Naan fun,
de wur tong
nkaa peetong mə mulki sə,
kə Laatəm nə.>>

¹¹ Nenlep mo jir, moo dar atəng neer peetong mə mulki nə, kə nennan sə mo, kə mbə defeer de mo kə seen sə mo zak. Nenlep nə mo saam kə yit fur nyil ntoom peetong mə mulki nə, kə mo seyil nNaan.

¹² Mo sat nənee,
 <<Nə aasə, kwoop, kə dəhai, kə seen,
 kə pəlang, kə dədəs, kə iiko,
 kə ɓal, mo dee a mə Naan fun
 mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.>>

¹³ Dangbe memee mbut nennan nə mo wur tal pə an di, be wur sat nənee, <<Nen də mo din nlər de piyaa-piyaa sə mo awii mo me? Mo pwat a ni jii?>>

¹⁴ Wen lap nwur nənee, <<Daa fen, a man.>>

Dangbe wur sat nənee,
 <<Nen desə mo, a nen
 de mo pwat ndəən nen
 di mo shin keer mo,
 mo kə vvang lée nmo,
 kə mo dee a dəpiyaa mo,
 ndəən toom Laatəm.
¹⁵ A mpeemənə, be moo dar ntoom peetong mə
 mulki Naan,
 kə moo seyil ndəən Lu Naan dədəs,
 mpaar kə puus.

Gwar de wur tong nkaa peetong
 mə mulki nə,
 wur tap mo.

¹⁶ Baa neen ncham láa mo kas,
 kə zak, baa neen am cham tu mo kas.
 Baa puus, koo tal
 kə puus nən
 cham mo kas.

¹⁷ Laatəm de wur nnaar
 peetong mə mulki nə,
 wur ndeen a ngukiyeer mo.

Wur dām kə mo a pee tubut
 de nə a mə seen.

Naan wur mpwes
 yitmwaan mo jir.>>

8

*Bii Lulwas de pwoovəl
 ne kə Daa Shool Zinaria.*

¹ De Laatəm nə fulep bii luwas de pwoovəl nə be pee dok titik ndəən dengnaan, mbe nə kus kə koor awa məndong.

² Wen naa jeplep Naan mo pwoovəl, de moo dar ntoom Naan, be mo shin feer mo pwoovəl.

³ Mee ngulep Naan wur jì dar kus kə peewus mbiizuum, wur kə mee shool mə zinariya wus mbezuum. Mo shin mwoor dɛdɛ shangshang mə wus mbiizuum nwur dɛs, mbəkə wur shin mo de ashak kə dɛngnaan mə nen Naan mo, nkaa peewus mbiizuum dɛ mo dɛk nə a shi zinariya, de nə ntoom peetong mə mulki ne.

⁴ Diyeel wus mbezuum dɛ kə toos shangshang nə, kə dɛngnaan mə nen Naan mo, de nə n nsar ngulep Naan nə, nə kaa wul pee Naan dɛ.

⁵ Dangbe ngulep nə wur mang daa shool mə wus mbezuum nə, wur gam shool nə shi wus nkaa pe wus mbiizuum nə, be wur vwet nkaa yil nə, Kaade wur vwet wus dɛsə nə nkaa yil nə, be peekwoot, kə doo mo, kə pee mɛlep, be yil nə yoon.

Feer nə mo

⁶ Be nenlep Naan dɛpwoovɛl dɛ mo kə feer mo pwoovɛl sə, mo daksut, mbəkə mo taa feer nə mo.

⁷ Ngulep Naan dɛnshee taa feer wur, be door kə wus, riyeep kə toom, mo sham beer nkaa yil nə. Məndong nkaa kun, mə yil nə caan, kə məndong nkaa kun mə tɛng mo caan zak, kə shit dɛ mbrak mo caan jir.

⁸ Ngulep Naan dɛvɛl taa feer wur, be mee mbii kaa duum jwak lap wus, be mo vwet nə ndəən baahar. Məndong nkaa kun mə baahar nə cɛər atoom.

⁹ Be Məndong nkaa kun, mə mbɛdɛ mo kə seen dɛn baahar nə mo murep jir, Məndong nkaa kun, mə tii mo təkook.

¹⁰ Ngulep Naan dɛkun wur taa feer wur, be mee zar dɛdɛs, dɛ nə lap wus həlak-həlak kaa ngəyem sə, nə put adɛng be nə sham taa nkaa məndong mbut nkun, mə gyeen mo, kə tubut mə am mo.

¹¹ Səm zar dɛsə nə a, Deet. Be məndong mbut nkun mə am nə, mo cɛər dɛe a dɛdɛet, gurun mo dɛs mo murep, mbə am dɛ nə kə dɛn a dɛdɛet.

¹² Ngulep Naan dɛfeer taa feer wur, be mo cut məndong mbut nkun mə puus, kə məndong mbut nkun mə tar, kə məndong mbut nkun mə zar mo, Mbemənə, be məndong mbut nkun mə peebang mo baa moo kudɪ kə bangpee kas. Məndong mbut nkun mə puus, baa nə kudɪ kə peebang kas, kə məndong dɛn kun mə paar nə bangpee kas.

¹³ Kaade nghan naapee, be nghan kəlɛng mee puul, dɛ nə mwaan adɛng, nii petpee shi doo dɛbal, nənee, <<Jeel! Jeel! Jeel. Mpee gurun dɛ mo ndəən yil nə, mbɛdɛ nenlep Naan dɛ mo kudɪ kun sə, mo kus kə taa feer mo.>>

9

¹ Ngulep Naan dɛpaat wur taa feer wur, be nghan naa mee zar dɛ nə tong a dɛngnan sham taa bəm-yil nə. Mo shin

biwangpee nzar nā mā tuun dejurum, de baa nā kē peedar sē kas nwur.

² Kaade wur wang pwoo tuun dejurum desē nā, be d̄yeel k̄aa put ndāen tuun nā, kaa d̄yeel wus de nā se lu sē. Diyeel desē nā k̄aa paa puus, kē dengnaan, mbe pee nā rap kaa par sē.

³ nDāen d̄yeel desē nā, be cibēl mo sham nkaa yil nā, mo shīn bāl mo kaa mā door mo sē.

⁴ Mo sat mo, << taji wu tung shit, koo tēng, kē bii dē mo kop mo de mo ndāen yil nā kas, mbe wu tung a nen de baa mo kē mbii luwas mā Naan p̄kyeen mo kas.

⁵ Baa mo shīn iiko nā mo a mbākē mo twe nen desē nā mo kas, mbe mo shīn iiko nā mo, a mbākē mo shinjeel de nen desē nā mo mbē tar mo paat. Jeel de mo shwaa nā, nā shwal kaa shwal de door pus gurum sē.

⁶ nDāen tar depaat desē nā mo, be nen desē nā mo yap muut, mbe baa mo kat kas. Moo rābet muut mbe muut nā dām jong kē mo.

⁷ Cibēl desē nā mo lapshak kē bāring de mo tap dāk mo mbē dām nlek. Mo jwal mee mbii mo nkāa mo, kaa mbiikāa de mo dāk mo shi zinariya sē, kē zak, yit mo lapshak kē yit ngurum mo.

⁸ Shwepkāa mo, a kaa mā shurep mo sē, kē zak, oos mo nā a kaa oos mā mbwoor mo sē.

⁹ Mo paa tuur mo nā mo, shi shool, kē cáap mo mo wal nciit kē wal mā shii bāring de moo dul keke bāring mo mbē dām nlek.

¹⁰ Mo kē ndang de nii pwaspee kaa door mo sē. A shi ndang desē mo, be mo katbāl mbē shinjeel gurum mo, mbē tar mo paat.

¹¹ Mo kē gwe dē a kaa mishkoom mo a ngulep mā tuun dejurum, de baa nā kē peedar kas sē, sām wur shi Yahudi, a Abaaddon, dangbe sām wur shi Heleni a Apoliyon. Shi mēnē a nēnee, <<Ngutākook kē mbii mo.>>

¹² Jeel dedes dīnshee nā dēl mmēnē. Dee jeel dedes mo de vāl, de mo ndang jì.

¹³ Ngulep kē Naan depeemee nā wur t̄aa feer wur, dangbe nghan k̄alēng mee d̄oo nā jì put ndāen kwang defeer mā peewus mbezuum de mo dāk nā a shi zinariya, de nā dār ntoom Naan.

¹⁴ Doo nā katpwoo ngulep depeemee dē wur kē feer nā nā nēnee, <<A fween nenlep defeer sē mo, de gyet mo bwoot mo le ngāyen Yufrates dedes sē.>>

¹⁵ Nenlep defeer desē mo, mo gyet bwet mo a mbe pee desē, kē teer, kē tar, kē bit nā, gyet mo bwet mo, kē mo twe gurum de nyil nā mo mēdong kaa kun.

¹⁶ Duu shiiton de mo lang bəring nə mo a miliyon kambil vəl. Wen kələng duu mo nə

¹⁷ Bəring nə mo kə nenlang nə mo, de wen naa mo ndəən suun fen nə, mo lap kəsə, gwat tuur mo, de nə naat kaa wus sə, nə təp kaa dengnaan sə, kə zak, nə a kaa fwat wus sə. Kaa bəring nə mo lapshak kə mə nvar mo. Wus kə diyeel, kə fwat wus mo jì put mpwoo kə bəring nə mo.

¹⁸ Məndong kaa kun mə gurum de nyil nə mo mo murep mbe mbii shin jeel dekun desə mo, wus nə, kə diyeel, kə fwat wus de pwat pwoo bəring nə mo.

¹⁹ Bal bəring nə mo, a ndəən pwoo mo, kə ndang mo mo. Dang mo nə mo a kaa nwòo mo sə, de mo kə kaa. A shi ndang desə nə mo, be bəring desə mo cínjeel gurum de nyil mo.

²⁰ Kaar gurum de baa mo murəp nsar kə jeel desə mo kas, be baa mo tuwap kas, mo sat a nseyil nriin debish mo, kə kùm de mo dak shi zinariya, kə azurfa, kə bòng denaat, kə jwak, kə yoom mo. Baa moo naapee, koo kələngpee, koo mee mwaan kas.

²¹ Baa mo waa tuwap mbə tukaa de moo cin nə kas, kə mulak, mo kə shin ngaa, kə wat.

10

Laalepnaan kə Rep Laa Garvit

¹ Dangbe wen naa mee ngulep kə Naan dedes, wur tong a dengnaan sham. nLuu paa wur kaa nlər sə, kə zak, wiw neer kaa wur cəərkaat. Yit wur nə a kaa puus sə, kə shii wur nə mo a kaa ndwet dənən-nan mə wus sə.

² Wur kə mee replaa garvit, de nə a wuwang nsar wur, wur leshii se wur nə nkaa baahar, kə shii kul wur nə kaa yil,

³ Dangbe wur petpee shi doo dəbal de nə lap shak kə or mə nvar. Kaade wur kə petpee nə, be peekwoot depwoovəl mo lap nwur shi doo dəbal.

⁴ Kaade peekwoot de pwoovəl nə mo leshap, be wen kən rəbet ran nə, mbe wen kələng mee doo ndəən dengnaan sat nənee, <<A shoot mbəde nluu de mo petpee pwoovəl nə mo sat. Taji a ran mbəde mo sat nə kas.>>

⁵ Dangbe ngulep kə Naan, de mee shii wur nə nkaa baahar, kə mee shii wur nkaa yil sə, wur diyeep sar se wur kaa adeng.

⁶ Wur tuceerpwoo ndəən səm kə Naan de wur de ngaa-ngaa, Wur de wur le dengnaan ke mbii de dən mo, kə bəm-yil kə mbii de dən mo, kə baahar kə mbii de dən mo. Laalep nNaan nə sat nə, <<Baa mee pee kudi kas!

⁷ Katdang laalep Naan de pwoovəl wur kus taa feer wur nə, be mbii mə Naan desəsok mo ngam, kaade gyet wur kə ten sat nkərem wur mo, nensatpwoo Naan mo.

⁸ dangbe doo de ken kəlen sə ndəən dengnaan, nə katpwoo kə nghan zak nənee, <<A dəm, a mang ngarvit de wuwang nsar laalep nNaan de wur kə dar nkaa baahar kə yil.>>

⁹ nDəm pee Laalep nNaan nə ntal kə wur shin rep laagarvit nə nghan. Wur sat nghan nə, <<A la, a se. Nə be nduwang but nfwaa, dang mbut mpwoo fwaa, be nən mbə shang kaa loor nshii sə.>>

¹⁰ Wen la replaa ngarvit nən nsar Laalep nə nse, be nə shang nciit kə loor nshii pwoo fen. Abwoon de ndal nə, mbe cəər duwang duwaan mbut fen.

¹¹ Dangbe mo sat nghan nənee, <<Nə atəng a baa can joom zak də gurum mo shinə-shinə kə nyil mo shinə-shinə, kə lespwoo mo shinə-shinə, kə nkaa mishkoom mo mo shinə-shinə zak.>>

11

Nensatpwoo Deval Mo

¹ nLa mee kam, kaa kám kam mbii sə, dangbe mo sat nghan nənee, <<A dəm a kám Lu Naan dedes nə, kə peewus mbezuum nə kə, a tang duu nen seyil nə mo.

² Mbe taji a kám fuur nə kas, mbəde mo kə ten shin mənə, nen de baa mo a nen Yahudi mo kas. Nen desə mon treng nkaa yilkaam dəbang nə, mbə tar mo laarfeer baavəl.

³ Wen mbe nshin nlangtəng fen mo vəl, mbəkə mo sat joom, mbə teer mo ngal məndong kə dari vəl kə laarpeemee. Mo njwal leemaap mo.>>

⁴ Nenlangtəng devəl desə nə mo, a mo a tingpaat devəl sə mo, kə ngyem devəl sə mo zak, de moo dar ntoom kə Daa de mə yil desə ne.

⁵ Katdang mee gurum kə rəbet təkook kə mo, be wus nji put mpwoo mo, mbe nə se shaarlek mo mo. A desə dee, a ar muut jir gwar de wur kə rəbet tətook kə mo ating kə wur muut.

⁶ Nen desə nə mo kə iiko, mbəkə mo shoot dengnaan, mbəkə taji fwan ji kas, ndəən teer de mo nkaa can joom. Kəzak, mo kə iiko, mbəkə mo le am mo jir, mo ceer a toom. Mo mak cut mbəmyil nə shi shwal mo shini-shini, kaade mo naa nə ret mo nyit sə.

⁷ Abwoon de mo nkyes sat caamkat mo nə mo, be mee luwa de nə kaa put ndəən tuun de baa nə kə peedar kas sə. Luwa desə nən mbwet lek nkaa mo, mbe nən nse koorong nkaa mo, dangbe nən ntwe mo zak.

⁸ Kúm des nə mo mbə ngərang ndəən peekat mə yilkaam dənən-nan sə mo, de moo kə koon mo a kə <<Sodom>> kə <<Ijip>> sə, pee de gyet mo pwās Daa mo de.

⁹ Mbe teer kun kə koor bæ Gurum, mo shinə-shinə, soon mo shinə-shinə, liispwoo mo shinə-shinə, kə yil shinə-shinə, mo nnaa kúm kə mo nə, mbə mo ncii wum kúm kə mo ne.

¹⁰ Nen de moo tong ndəən yil dese, mo mbe ncin retnyit mbə murəp kə das devəl desə nə mo, mo mbe yool mərəp kə retyit. Kə zak, mo nlep zuum mo nshak, mbəde nenjoom de devəl sə mo kə shinjeel nen de yil nə mo.

¹¹ Abwoon teer mo kun kə koor, be Naan wur le kə nook mə seen del ndəən mo, mbe mo yool dar nkaa shii mo mo, dangbe mee kəərmuut dedes nə yaa nen de mo naa mo.

¹² Dangbe nen devəl sə mo kələng mee doo dedes de nə put ndəən dengnaan nə sat mo nənee, <<Wu kaa sə.>> Be shaarlek mo naa mo del kaa ndəən dengnaan dəən nluu.

¹³ Abet-abet, be yil nə yoon balbal. Məndong mbut nkaa-paat mə yil nə pyan, kə gurum mo ngal pwoovəl, mo murəp ndəən yoon kə yil mənə. Kəərmuut dedes yaa koor nen de mo baar nə mo, mbe mo kwoop dədes nNaan de wur ndəən dengnaan.

¹⁴ Abwoon mbii shin keermuut devəl kə del, mbe mbii shin keermuut dekun nə nji kəlak-kəlak.

Feer De pwoovəl

¹⁵ Ngulep Naan de pwoovəl nə wur taa feer fən, be doo debal-bal mo ndəən dengnaan, mo sat nənee,

<<Semishkoom mə yil desə nə,
nə dee a mulki mə Daa fun,
kə mə Kristi,

wur ncin mulki nə a mbə ngaa-ngaa.>>

¹⁶ Dangbe nennan de Laarvəl baafeer sə mo, de moo tong nkaa mbii tong mə mulki mo mo ntoom kə Naan sə, mo kurum nyil, kə mo seyil de nNaan.

¹⁷ Mo sat nənee,
<<Mu pələng waa, Daa Naan debal met jir,
A waa de yaksə, kə de deyaam,
mbeede aa mang iiko fwa
dedes,

kə a yaa se mulki.

¹⁸ Yil nə mo langtuup,
dang tuurnung debish bish fwaa kə ji.

Pee nə wul de mon
tokdyeel Nen mumuut mo,
kə shin kwat
kerəm fwaa nen cin joom mo
kə nen fwaa mo
de moo dyeep səm fwaa,
denan, kə dedyeen
kə mbe təkook kə nen de mo

təkook kə bəmyil nə.>>

¹⁹ Lu Naan dedes de nə ndəən dengnaan wang, be mo naa Kwati Mə Tucəərpwoo shi toom mə Naan. Dangbe pee nə məlep des, kə doo dedes mo, mə peekwoot, be yil nə yoon, kə vivir.

12

mat kə nwòo

¹ Mee mbii naaman dedes put dəən dengnaan, Mee mat war, lep nlər puus, kə tar nder shii war, kə war lepmbiikaa mulki kə zar mo kaapaat baavəl nkáa war.

² War də kə aak be war wal dəbal but shal, kaade aak nə doom se war.

³ Dangbe mee mbii naaman zak nə jì put de ndəən dengnaan nə, mee duum nwòo dedes, de nə a naat, kə káa mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat, kə mbiikáa mə mulki mo pwoovəl, nkaa nə.

⁴ nDang nwòo nə fet məndong kaa nkun, mə zar de mo ndəən dengnaan sham dyong nyil. Nwòo nə dar akyeen mat de war pə yap làa-làa sə, mbəkə nə balapə se làa nə di kaɗang war laa.

⁵ War làa demish, wur be nse mulki nkaa nyil mo jir, shi kamshool. Nə bam laa nə kwet! Shi kàa pee Naan di, npeetong mulki wur.

⁶ Mat nə war su dəm a naaryil, a npeede Naan wur tap ɗakle nwar, de mo ntap war, mbe teer mo ngal məndong, kə kambil vəl kə laarpeemee.

⁷ Lek yool ndəən ndengnaan. Makiyel kə nenlep wur mo, mo nkaa lek kə nwòo nə, nwoo nə kə nenlep wur mo cəər lek kə mo.

⁸ Dang baa bal wur nə mak kas be mo ceen wur dəən dengNaan nə.

⁹ Mo mang cut am desə nə, mo vwet wur shin sham ndəən yil nə nwòo degyet mənə mo pet wur a ngujwaan, ko shetan də wur gwom gurun mo yil nə dəm kənə a ar de nkan mo mang wur vwet shi sham yil, kə jeplep wur mo.

¹⁰ Dangbe nghan kələng mee doo dedes ndəən dengnaan nə sat nənee,

<<Yaksə, be bam Naan nə kə njì wul, kə iiko

kə mulki mə Naan fun, kə iiko mə kristi.

Be gwar de wur fəlep dyemnəən fun mo,

ntoom Naan fun

puus kə par

mo vwet shin sham yil.

¹¹ Mo se koorong nkaa wur

mbə toom kə

Laatəm kə,
 pwoo kaa caamkat mo,
 baa mo wal
 seen fur kas
 hakyeng

be mo shin seen fur har muut.

¹² Mbemənə, be wu cin retnyit, wun dengnaan mo,

<<kə nen de moo
 tong ndəən dengnaan nə mo zak,

Mbe jeel kaa bəmyil,

kə baahar nə,
 mbeede ngujwaan

wur kə sham pee wun dī,

Wur gam kə pətuup dəwat,

Wur man pee

wur nə dee a lee dək.>>

¹³ Kaade cut am desə nə naa, nə, mo vwet wudīn shin sham
 ndəən yil dese, be nə yaa sushii ndang mat de war làa-làa
 demish sə.

¹⁴ Mbe mo shin cáap mat nə mo vəl de dənən-nan mə puul,
 mbəkə war katpee yool dəm wul pee de mo kə ten dək war
 annaar yil, pee de mo mbe tap war de bərepee, kə koor pee
 de baa nwoo nə mak wul de kas.

¹⁵ Dangbe Nwòo nə wuut am shin put mpwoo nə kaa gyeen
 sə, be kə am nə del mat nə kə nə soo war seet kə nə kə
 tungzung nə.

¹⁶ Dangbe yil nə bam mat nə war, be nə wang pwoo nə be
 nə dal gyeen de cut am nə wuut pwoo wur nə.

¹⁷ Tuup fes tu nwòo nə ndang mat war kaade nə naa baa
 nə mak yaa mat nə war kas, be nə dəm yaa lek nkaa ndang
 kə war nə mo. Dang kə mat nə, a nen de moo kələng doo kə
 Naan, de mo kə caamkat kə Jesu.

¹⁸ kut am nə đar nkaa pwoo dyyes mə am baahar ne.

13

Luwayil mo vəl

¹ nWoo, nə đar duk dyyes kə pwoo am baahar be nnaa mee
 Luwayil kə put dən am baahar. nə kə soom mo kaapaat, kə
 káa mo pwoovəl, nə kə mbiikáa mə mulki mo kaapaat nkaa
 soom wur nə mo, koo a káa đedang yii, be mo ran mee səm
 de nə satpwoo đebish.

² Luwayil de nghan naa nə, nə lapshak kə lushim, dang nə
 kə shii kaa mə ludang kə pwoo nə kaa mə nvar sə nwoo nə
 shin bal fen luwayil kə peetong mulki wur nə kə iiko Đe-bal.

³ Mee but káa wur nə mo nciit kə nə mee laa đebish bish
 dang laa đebish-bish nə kə zuum. Yil nə gam kə mbii aapwoo
 be nə taadang Luwayil nə.

⁴ Gurum mo seyil nwoo nə beede nə shin iikoo luwayil nə, dang be mo seyil nluwayil nə be mo tal nānee <<A wee kaa luwayil nə sə? A wee mak cin lek kə nə yii?>>

⁵ Mo shin pwoo nluwa desə nə mbe kə nə satpwoo roop, kə moo fəlep Naan de kə nə cin dak kə iikoo fən di mbə tar mo laarfeer baavəl.

⁶ Luwa nə wang pwoo nə mbe kə nə satpwoo debuu mo kaa Naan, kə nə təkook kə səm wur di kə peetong wur, kə des di mo kə tong a Dengnan

⁷ Mo Shin bal nə mbəkə nə cin lek de nkaa nen Naan debang mo kə se koorong kaa mo. Dang mo shin iiko nkaa jir soon dedang yii, gurum dedang yii, liispwoo dedang yii? kə yil dedang yi.

⁸ Jir nən de moo kə tong ndəən bəmyil desə mo be seyil luwayil nə. Jir səm di baa mo kə ran mo dəən bəəthaal mə seen mə laatəm, laatəm də di mo tuu pə gyet de nshee kə yil nə.

⁹ Ngwe de wur kə kom
mbə kələngpee.

<<

¹⁰ Katdang mee gurum

bə dām pee shoot,

be moo dām kə wur peeshoot.

Katdang mo

ntu mee gwe a shi kwai,

be nə a təng mo ntu wur

a shi kwai nə.>>

Desə nə a petpee mbəkə mo gung, kə mo dar de balbal kə shinzeen nkwang nen Naan mo.

Luwa Yil De Put mbəmyil Nə

¹¹ Dangbe naa mee luwayil devəl, də nii put dəən Bəmyil. Luwa desə nə kə soom mo vəl kaa laatəm sə, Mbe nə leeshap kaa kut am sə.

¹² Luwa desə nə cin dak kə iiko mə luwayil deshee nə koppee nə, kə nə lee bəmyild kə mbii de kə tong dəən mo seyil de luwayil deshee nə, de laa nə debish bish sə kə zuum.

¹³ Luwayil devəl desə nə cin mbii nnaaman mo des hakyeng, nə le kə wus tong adeng Naan sham nkaa bəmyil nə nyitnaapee gurum mo.

¹⁴ Mbee mbii nnaaman nə mo be mo shin bal nə be cin mbii mo koo-pee mə luwayil de nshee nə, nə gwam nen tong dəən bəm-yil nə mo. wur lee mo mo den mbii kum mo but shin dades luwayil de di wur kat laa shi kwai jir kəsə be wur kə seen.

¹⁵ Mo shínbal nluwayil devəl kə wur shin nook de kum luwayil dīnshee nə, kə kum nə leeshaap di kə wur lee jir ngwe di wur cii seyil kum nə be mo tu.

¹⁶ Nə lee ting gurum mo jir, dedes kə delee, nenlong, kə nenjeel, jeplu mo, kə kərem mo, kə mo lap mee mbiinaaman nkaa sarse mo, koo nkaa pəkyeen mo mo,

¹⁷ Kə taji mo mak seet koo seet kə mbii kas see mo kə mbii naaman dese, de nə a səm luwayil mənə koo mee lambaa de naa səm nə.

¹⁸ Dese nə wal a seen be see a ngwe de wur kə seen, yit gwe de wur kə dyeen wur yakshii luwayil nə mo de, Mbəde nə a lambaa mə gurum be lambaa nə a 666.

14

Laatəm kə Gurum Mo 144,000

¹ Kaade wen diyeep yit, be wen naa Laatəm akyeen fen, wur dar nkaa jwak nZayon, ashak kə nen wur gurum, de mo wul ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer (144,000). Das desə nə mo kə səm Laatəm nə, kə səm kə puun wur a rəran nkaa pəkyeen mo jir.

² Dangbe wen kələng mee doo sə ndəən dengnaan, de nə nciit-nciit kə wal kə am de nə sham ndang des, kə nə wal kaa peekwoot sə. Doo de kələng nə, nə a kaa nen de mo pə taa ndeng-ndeng sə.

³ Mo cin kook depwoo ntoom kə mpeetong mə mulki nə, kə ntoom kə mbii defeer de mo kə seen sə mo, kə ntoom kə nennan sə mo. Baa mee ngwe mak kām kook mənə kas, see a das de mo ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer. A mo a nen de mo kə ten ang mo ndəən yil nə.

⁴ Das desə nə mo a nen de baa gyet mo cam təkook kə sut kə mat mo kas, moo cam man mee mat mo kas. Mo dəm ndang Laatəm nə, koo a pee dədang yii. Mo ang mo mbut gurum mo, kə mo shin mo kaa laa təng deshee nə nNaan, kə Laatəm nə.

⁵ Baa mee dung cam put mpwoo mo kas, mbəde baa mo kə mee shikbish kas.

Jeplep-Naan mo kun

⁶ Dangbe wen naa mee ngulep Naan pwoo, nkaa mwaan ndəən kut a shi cáap, wur kə pwoo deret, dedəm ngaa-ngaa, Mbəkə wur sat nə de nen de mo ndəən bəm-yil dese. Pwoo desə nə, nə a mbə koo a yil dədang yii, kə mbə koo a soon dədang yii, koo a lespwoo dədang yii, kə nə a mbə gurum mo.

⁷ Wur sat shi doo dedes nənee, <<Wu kəər Naan, wu cin dedes nwur, mbəde puus tokdyeel wur nə jì wul. Wu seyil nNaan, mbəde a wur le deng mo kə yil nə. A wur le am ndəən baahar, kə tubut mo zak.>>

⁸ nGulep Naan devəl nə, jì sat nənee, << pal! Pal!! Yil Babilon dedes nə pal!!!. Gyet a war le dāng gurum de ndəən

yil nā mo shinə-shinə mo shwaa am yuurpee, de nā a mā cin ngaa.>>

⁹ Mee ngulep Naan dekun wur taa dang mo, wur sat shi doo debal nānee, << Katdang mee gurum seyil nluwayil sə, kə muriin wur, mbe kə ngwe mənə lap mbiinaaman mā luwayil nā nkaa pəkyeen wur koo sar wur,

¹⁰ Mo jir be nshwaa am laa ting de mā tuup Naan, Di wur kə ten doo shibal ndəən daa shool wur de nā a mā tuup wur. Mo nshínjeel ngwar mənə shi wus denaat, ntoom jeplep-Naan debang mo, kə Laatəm ne.

¹¹ Dangbe dyeel mā shwaa jeel kə das mənə mo, nā yool kaa adeng mbə ngaa-ngaa. Baa mee nookdi di kas par kə puus be nen de mo seyil nluwayil kə mā riin nā, Kə koo aweyi de la mbiinaaman mā sām ne.>>

¹² Desə petpee nen Naan mo, mbəkə mo gung de ndəən tap kə Wāar Naan, kə zak, mbəkə mo dar de balbal shi shinzeen mo ndəən Jesu.

¹³ Dangbe wen kələng mee doo ndəən dengnaan, nā sat nānee, <<A ran desə, Deret aa nen de mo kə murep, nen de mo mmurəp dəən Daa, yool nyaksə. del dām akyeen>> Riin nā sat nā, << Ii, <<mo nnookdi mbut ndak mo mo, mbəde dak cin mo nā dām ndang mo.>>

Dyip Bəm-yil nā

¹⁴ Naapee, akyeen fen, be wen naa mee nluu depiyaa, mee gwar kətonɡ nkaa nluu nā, de wur lapshak kə Lāa Gurum. Wur kə mbiikāa mā zinariya nkaa kāa wur, də wur kə mee jeem desese nsar wur.

¹⁵ Be mee ngulep-Naan wur jì put ndəən Lu Naan dədes, be wur petpee gwar de wur tong nkaa nluu sə, shi doo debal, <<A mang jeem fwa nā, kə a yaa diip-diip de, mbəde pee mā diip nā kə jì wul, bedə Dəben nā kə nung mak diip.>>

¹⁶ Gwar de wur tong nkaa nluu sə, wur wiit jeem wur nkaa maar de mo ndəən bəmyil nā, be mo diip bəm-yil nā.

¹⁷ Mee ngulep Naan, wur jì put ndəən Lu Naan dədes nā ndəən dengnaan, ngulep desə wur kə jeem desese nsar wur zak.

¹⁸ Mee ngulep Naan, de a wur kə tap wus, wur jì put a npée wus mbezuum di, wur pet ngulep Naan de wur kə jeem desese sə shi doo debal nānee, <<A mang jeem fwa, kə a yaa saa tuun laatəng anab di mā bəm yil desə nā, mbəde laatəng anab nā mo kə nung.>>

¹⁹ Ngulep Naan nā wur wiit jeem wur nkaa yil nā, be wur yaa saa tuun anab mo, dangbe wur le mo ndəən pee dʷat am anab, de nā a tuup Naan dədes.

²⁰ Mo təreng, kə mo dʷat lāa anab nā mo, abwoon yilkaam nā. Toom put ndəən lāa anab desə nā mo, mbe toom nā sham

kaa am sə, de jong nə wul meel mo ngal mǝndong kǝ kambil peemee, kǝ jurum nə a kaa kǝm kǝ shii mo paat sə.

15

*Nenlep mo pwoovǝl
kǝ jeel mo pwoovǝl*

¹ Dang wen naa, mee mbiinaaman dǝdes, de nə dee a mbii aapwoo ndǝən dengnaan. Wen naa nenlep Naan mo pwoovǝl, kǝ jeel de mǝ kyes nə mo pwoovǝl zak. A shi jeel desǝ mo, be Naan wur woo kyes kǝ tuup wur.

² Dangbe wen naa, mee mbǝde nǝn nciit kǝ am baahar mǝ gǝlas, de mo riyeep nə ashak kǝ wus, Nen de mo se koorong nkaa luwa sə, kǝ nkaa muriin wur, kǝ nkaa gwar de sǝm wur a sǝmduu (lambaa), moo dǝr de mpwoo gǝnǝ nə. Mo kǝ ndeng-ndeng mo nsar mo, de Naan wur shin mo,

³ dangbe mo cin kook mǝ Mosis kǝrem Naan, kǝ kook Laatǝm nə, mo cin kook nə nǝnee,
<<Dak fwa nə mo a dǝnan-nan mo,
de mo aapwoo,

Daa Naan de bal met jir.

Ar fwa nə mo a de ndǝre, kǝ mo azeen-nzeen zak,

Mishkoom mǝ gurum de mo ndǝən yil nə mo jir.

⁴ A wii nkǝər waa kas ye,

Daa? Kǝzak, a wii nnook kwoop sǝm fwa ye?

Daa a waa mmǝsak, a dǝbang.

Gurum de ndǝən yil mo jir, mo nji

seyil nwaa.

Mbeede gurum mo jir,

mo kǝ woo dak fwa

de ndere nə mo.>>

⁵ Abwoon dese, be nghan naapee adengnaan, be nghan naa mo wangpee dǝbang mǝ bit mǝ Naan, de nə a langteng kǝ pwoo de gyet Naan wur kǝ ten tuweer ne.

⁶ Nenlep Naan mo pwoovǝl, de mo kǝ jeel mǝ kyes de pwoovǝl sə, mo ji put ndǝən Lu Naan dǝdes, de nə a mǝ Bit Daa nə. Mo jwal a lǝe dǝbang, fuwaat dǝmǝlep mo, de moo mangyit. Mo bwoot tuur fur mo shi zaal de mo dak mo a shi zinariya.

⁷ Memee ndǝən mbii dǝfeer de mo kǝ seen sə shin daa shool mǝ zinariya mo pwoovǝl, nenlep Naan de pwoovǝl nə mo. Daa shool desǝ nə mo gam kǝ tuup Naan de wur kǝ seen dǝdǝm ngaa-ngaa.

⁸ Bǝ Lu Naan dǝdes nə gam kǝ dǝyeel mǝ dǝdes wur, kǝ iiko wur zak. Baa mee gurum mak dǝl ndǝən Lu Naan dǝdes nə kas, see abwoon de jeel de pwoovǝl mǝ nenlep dǝ pwoovǝl nə mo gam.

16

Daa mo pwoovəl mə tuup Naan

¹ Dangbe nghan kələng mee doo debal ndəən Lu Naan dedes nə, nə sat nenlep kə Naan de pwoovəl nə mo nənee, <<Wu dām wu doo mbii de ndəən daa shool de pwoovəl di mə tuup Naan nə mo nkaa yil ne.>>

² Ngulep Naan dīnshee wur dām doo mbii de nə ndəən daa shool de wur kə nə nkaa yil nə. Dangbe sərep dēshwal de mo bish naa, mo pwas nen de mo kə fili (alaama) mə luwa nkaa sut sə, kə nen de di mo seyil mmuriin kə luwa ne.

³ Ngulep Naan dəvəl wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə nkaa baahar, dangbe am nə cəər dee kaa toom kə ngu mumuut sə. Mbe de mo kə seen de moo tong ndəən am, mo murap jir.

⁴ Ngulep Naan dekun, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə nkaa gənə am mo, kə tubut mo. Am nə mo cəər dee a toom.

⁵ Wen kələng ngulep de wur tap kə am mo, wur sat nənee, <<Waa a dīn ndəret, mbə candyeel desə mo,

Waa a dəbang,
waa de gyet yam, bə waa də,
waa de waa de yaksə.

⁶ Mbeede gyet mo beer toom
kə nen fwa mo,

kə toom nensatpwoo fwa mo zak,
<<Mbe waa kə shin toom
mo shwaa ntiit-ntiit kə kwat mo.>>

⁷ Dangbe nghan kələng mee doo
a peewus mbezuum nə sat zak nənee,
<<Ii, Daa Naan debal met jir.

Azeen-nzeen, candyeel fwa nə mo azeen,
kə mo a ndəre zak.>>

⁸ Ngulep Naan defeer, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə, nkaa puus. Dangbe mo cīnbāl mpuus nə, mbəkə nə caan gurum mo de shi wus.

⁹ Tal kə puus nə fes baan gurum mo, shibāl, mbe mo satpwoo debuu nkaa sām kə Naan, de wur kə iiko nkaa jeel nə mo. Mbe mo chi tuwap, baa mo kwoop dedes Naan kas.

¹⁰ Ngulep Naan depaat, wur dām doo mbəde nə ndəən daa de wur kə nə, nkaa pee mə mulki mə luwa nə. Dangbe mulki kə luwa nə cəər dee a peenkoo. Be gurum mo ərap liis fur mo mbə jeel de mo nkaa shwaa ne.

¹¹ Gurum mo waa satpwoo debuu nkaa Naan, mbə shwaa-jeel de mo nkaa shwaa nə, kə sərāp mo mo zak, mbe jir kəse, be mo chi tuwap, mbə dak debish de mo kə ten cin mo.

¹² Ngulep Naan depeemee, wur dām doo mbāde nā ndāen daa de wur kani, nkaa gānā Yufates dedes sē, be am de nā ndāen gānā desā nā del fii, mbākā nā dak ar de mishkoom de mo nji nkoop puus kākāa.

¹³ Dangbe nghan naa riin debish mo kun, de mo kaa nzargook mo sē, mo ji put ndāen pwoo kē kus nwōo sē, kē ndāen pwoo kē luwa sē, kē ndāen pwoo kē ngusatpwoo Naan mā dūng sē.

¹⁴ Riin debish desā nā mo nkaa cin mbā aapwoo mo des hakyeng. Mo dām pee mishkoom mā yil desā mo jir, mbākā mo kyak mo le de ashak mbā cin lek parpuus dedes mā Naan debal met jir sē.

¹⁵ <<Wu naa nghan nji a kaa wat sē! Nen de mo tong shi gongpee, de mo kē lēe fur mo a lālep, mbākā taji mo put ngum, kē mo kat naashwoop de kas, be nen mēnā mo nkat deret.>>

¹⁶ Riin debish desā nā mo kyak mishkoom mā yil desā mo le ashak, mmee mbedē moo pet nā shi lespwoo mā nen Yahudi mo a Armageddon.

¹⁷ Ngulep depwoovēl, wur dām doo mbāde nā ndāen daa de wur kēnā nkaa kut. Dang mee doo debal ji put ndāen Lu kē Naan dēdes, a peetong mā mulki nā nānee, <<Nā kē shin!>>

¹⁸ Kēzak, pee nā mēlep, nluupet, kē pee nā gwan. Yil nā yoon shibāl, de baa yil kē kyam yoon kaa mēnā sē kas, pēgyet de gurum mo yaa tong de ndāen yil ne.

¹⁹ Bārnān dēdes nā bāk kun, kē kaar yil de ndāen yil nā mo jir, mo shirip. Naan wur pan Babilon dēdes sē, mbe wur cin kap de nā gam kē am anab (filip) de nā a mā tuup wur nwura shwaa.

²⁰ Koo rep laayil dēdangyi de am neer nā cārkaat, be nā su dām loom, kē dēngiwak mo su dām laam zak.

²¹ Daar dānan-nan mo put ndēngnaan, mbe mo sham taa nkaa gurum mo, koo a daar dēdangyi be toon kē nā wul kaa mā bufu kēnā sē. Gurum mo satpwoo debuu nkaa Naan, mbā shwal de moo shwaa nā, mbā sham kē daar desā nā mo, kē zak, mbeede jeel nā fes shwal zam hakyeng.

17

Mat ngaa dedes kē luwayil sē

¹ Memee mbut nenlep Naan de pwoovēl sē mo de mo kē daa mo pwoovēl sē wur ji mpee nghan dē, be wur sat nghan nānee, <<A ji, be nghan nkām nwaa, kar de mo can mmat ngaa dedes nā dē war kē tong pākōm am mo.

² Mishkoom de mā yil desā mo cin ngaa ashak kē war, kē gurum de ndāen yil desā mo fes yuur kē am anab mā ngaa war nē.>>

³ Be la lep Naan mang an seet kə nə but Riin, sə dəm a naaryil, a npee de baa am de kas. A naaryil nə, be nghan naa mee mat kə tong nkaa mee luwayil de nə a naat. Mo ran səm debish mo, de mo satpwoo debuu nkaa Naan. Luwayil desə nə kə kaa mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat.

⁴ Mat nə war tap jwal a lée de mo pan a naat mo de mo ret naa zam, war kə tap dak mo a shi mbəde mo dak mo a shi zinariya kə ngək deapwus mo, kə mbii jwat de rəret mo, kaa mbəde moo pet nə a peyal mo sə. Mat nə war kə mee dekwat nsar war, de mo dak a shi zinariya, de nə gam kə mbə debish mo, de mo a mə ar tong war debish mə ngaa.

⁵ Səm də Mo ran nkaa pəkeen war nə a bii de mo manshi nə kas. BABILON DEDES, NƏƏN MAT nGAA MO, KƏ mBƏ DEBISH DE MO nDƏƏN YIL NƏ JIR.

⁶ Wen naa mat nə war kə yuur shi toom nen Naan de bang mo, Toom nen de gyet mo shin langtəng kə Jesu. Kaade naa war, be nə fes aapwoo nghan zam.

⁷ Ngulep Naan wur tal pə nghan nənee, <<A mii aapwoo nwaa yii? Wen woo shii mbə de baa a manshi nə kas kaa mat nə kə luwayil de war kə lang kaa nə de nə kə kaa mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat sə.

⁸ Luwayil de a naa sə, də gyet yam be nə di, mbe yaksə, baa nə kuɖi kas, nən yool kaa put a ndəən tuun de baa nii peedar kas sə, mbəkə nə dəm de a npeede mo ntu nə de vit. Nen de mo ndəən yil dese, de pəgyet de nshee kə yil nə, be baa mo ran səm mo mo ndəən buthaal mə seen kas. Nin aapwoo mo mbə naa luwayil desə nə, mbəde gyet nə di kə seen, mbe nə kə muut, jir kəsə, be nə nwaa baaji put kə seen zak.

⁹ <<Dəsə kə rəbet a pətuup de kə seen manshi bii mo. Kaa de pwoovəl nə mo, mo a zuul mo pwoovəl, de mat nə war tong nkaa mo sə.

¹⁰ Mo a mishkom mo pwoovəl zak. Mo kə sham kə paat mo ndəən mulki mo, mbe məndong de nkaa se mulki yaksə. Baa devəl nə kə jì wul kas, mbe katdang wur nji wul, be wur nse mulki nə a mbə rep pee lee bejee dak.

¹¹ Luwayil de di nə di, yaksə baa nə kuɖi kas, a nə a mishkoom depwookun nə. Mbe nə a ndəən soon mishkoom de pwoovəl sə mo. Be nə nkaa dəm a pee de mo təkook kə nə.

¹² <<Soom dekaapaat de a naa sə mo, mo a mishkoom mo kaapaat, de baa mo kəcin mulki mo kas aku. Be mbə awa məndong, be mo ncin iiko mo kaa mishkoom mo sə, kə mo cin mulki de ashak kə luwayil ne.

¹³ Mishkoom dekaapaat sə mo, pan mo nə mo a deməndong, mo ncin bal mo, kə iiko mo nluwayil ne.

¹⁴ Mo ncin lek kə Laatəm nə, mbe Laatəm nə wur nse koorong nkaa mo, mbəde a wur a Daa ndaa mo, Mishkoom

kə mishkoom mo, ashak kə wur, be nen de wur kə ten pərep, kə bələp mo, mo nse koorong zak.>>

¹⁵ Dangbə ngulepnaan wur sat nghan nānee, <<Am de a naa sə, a mpeedə mat ngaa sə war tong də, gurum mo, kuur gurum mo shinə-shinə, kə yil mo shinə-shinə, kə liispwoo mo shinə-shinə zak.

¹⁶ Soom de kaapaat de a naa sə mo, kə luwayil nə, mo mbə cii mat ngaa nə. Mo mbə təkook kə mbii də war kə nə mo jir, mbə mo yit war dee ngum, mo nse luwa war, kə mo ncaan war shi wus.

¹⁷ A Naan wur kə ten le mənə ndəən pətuup mo, mbəkə mo cin mbəde nə gam dyen wur də, kaadə mo balkaa mo mo, mbəkə mo shínbal mo mo, mbə se mulki kə luwayil nə, mbe pardí pwoonaan nə gam.

¹⁸ Mat de nwaa a naa nə, a yil dedes de nə kə cin mulki, nkaa mishkoom mə yil nə mo.>>

18

Pal Bərnən mBabilon

¹ Aḃwoon dese, bə nghan naa mee ngulepnaan npoo kə sham ndəən dengnaan. Ngulepnaan desə wur kə iiko dedes zam. Mbə peeḃang mə iiko wur nə ḃang yil nə kədəng.

² Shi doo dedes be wur le or:
<<Bal fi kə kyes! Bal fi kə kyes!

Yil nBabilon dedes
War kə dee a tulu
riin debish mo
War dee a peetong mə
koo a riin debish dedangyii,
War dee a peetong mə
koo a mbə derap,
kə nyer debish.

Kə koo a luwa dedang de nyakkap.

³ Mbeede gyet gurum nyil mo shini-shini, gyet mo shwaa a am anab

mə ngaa ashak kə war.
Mishkoom mə yil desə mo
gyet mo cin ngaa kə war

Kə nennwer
de mə yil desə mo,
moo long a shi ləbet mbə bii
kə kat war de mə yil dese, de nə met mə sat.>>

Kar Bə Dyeel De

Nə Mbə Taa nBabilon

⁴ Dangbe wen kələng mee doo npoo
de nə put ndəən dengnaan, nə sat nānee,
<<Wun nen fən mo,

wu put aku ndəən war,
 mbəkə taji mo cin kwat nwun ashak kə war mbə shikbish
 war nə mo kas,
 Mbəkə taji wu lap memee ndəən jeel war nə mo kas.

⁵ Mbədə shikbish war nə mo kə ak
 kaa wul a dengnaan,

Naan kə yee
 dakdebish war mo.

⁶ Wu kwat war nciit
 kə mbii də war kə cin wun,
 wu kwat war yitvəl,
 mbə mbii də gyet war kə cin mo nwun.
 Wu doo mo yitvəl, kaade gyet
 war kə kam nwun dīn
 dekwat war sə.

⁷ Wu yit kə kwat də nə a mə kar kə jeel
 də war lap nə, nə dee nciit-nciit kə ram kə long də gyet
 war shin nkāa war,
 mbeede war nkaa d̥yeep kaa nnee
 <wen a mishkoom də mat. baa wen a matkaa,
 baa wen cam
 wal maap kas.>

⁸ Mbemənə be, jeel war nə mo n̄i taa
 nkaa war ndi mman, mbeedi a parpuus məndong,
 be muut kə maap, kə neen, mo ntaa nkaa war.

Dangbe wus ncaan war,
 mbəde Daa Naan
 də wur ntokd̥yeel nwar,
 wur kə iiko des.

⁹ <<Katdang mishkoom mə bəm-yil desə mo, də gyet mo cin
 ngaa ashak kə war, də gyet mo se pak long war nə mo ashak
 kə war, be mo nnaa d̥yeel də nə caan war, be mo nwal kə
 maap mbə war.

¹⁰ Mbee jeel dedes də war shwaa nə. Be kəəmuut nyaa mo,
 mbə mo ndar a jong-jong kə moo wal də, kə mo nsat nənee,
 <<Jeel! Jeel mbee wii yil
 dedes Babilon!
 Yil də gyet wii kə iiko des,
 ndəən awa məndong,
 be kyes fii nə j̄i wul!>>

¹¹ <<Nennwer də mo bəm-yil nə mo, mo nwal kə maap nkaa
 war, mbəde baa mee ngwe kudi, nseet lée mo mo kas.

¹² Lée nwar də mo a zinariya mo, kə mə azurfa mo, kə mə
 nghək deret də moo mələp nyilaknyilak, kə nlər də rərət mo
 shini-shini, kə nlər də pan a naat mo, kə shiyeep deret mo, kə
 mbii də mo dak mo a shi oos nə mo, kə shiyeep dekərəm mo,

kə mbəde mo dak mo a shi shool deret mo, kə nghək deret de mə dyiklu mo,

¹³ kə bii de kə toos shangshang, kaa sinamon, kə le shəta, meer, kə frankisens, kə mwoor de gurum kə caan, mbəkə wur kələng toos deshang nə de sə, kə mə am anab, kə mə mwoor paat, kə mə áas deret mo, mə alkama, kə mə randong mo, kə təm mo, kə mə bəring mo, kə mə keke bəring, kə gurum mo di mo sərep mo kaa kərem mo sə>>

¹⁴ Nennwer nə mo nsat nwar nənee,
<<Jir mbii di rəret de di yii leyit nkaa mo,
moo del dām jee.

Long fii mo jir,
kə rak fii nə mo jir,
mo nloom.
Baa wii kudī
yii kat

mo di zak kas.>>

¹⁵ Nennwer de mo seet kə mbii desə mo, de mo kat long pə war di, mo ndar jong-jong, kə kəarmuut fes yaa mo, mbə shwaa jeel de war nkaa shwaa nə mo nwal kə maap.

¹⁶ Har mo nfwo ruruu nənee,
<<Jeel fii, jeel fii, wii yil dedes,
gyet yam, be wii yii jwal a lee mulki di rəret mo
detap piyaa mo, kə detap naat juwal mo.

Di mo məlep shi zinariya,
kə shi nghək dekərem

di mo,
kə lilliu.

¹⁷ nDəən awa məndong bejee,
bə long fii dedes sə mo dee a debuu!>

Jir nentung tii am mo, kə gurum de moo ghər mo ntii nə mo, kə nen de moo kat mbii teer mo mo a ndəən baahar mo, das desə mo jir, mo ndar jong-jong, kə war.

¹⁸ Katdang mo nnaa dyeel mə caan war nə kàa, be mo nfwo or shibal nənee, <Baa mo cam kat mee yil dedes kaa yil sə kas.>

¹⁹ Mo kok yil le nkaa kàa mo mo, ashak kə wal, kə maap nənee,

<<Jeel fii! Jeel fii, wii yil dedes,

Gyet yam be nen
de mo kə tii mo nkaa baahar,
moo kat long a mbə long fii,
mbe ndəən awa məndong,
be wii dee
a deləloom jee!>

²⁰ Wii dengnaan, yi cin retnyit,
mbə mbii de nə kat yil desə war.

Wu cin retnyit, wun nen Naan mo,
 kə wun jeplep mo, kə nensatpwoo Naan mo,
 mbeede Naan wur candyeel nwar,
 mbee mbii de gyet war
 kəcin mo nwun.>>

Kyes mBabilon

²¹ Dangbe mee ngulep Naan defal, wur mang mee nghək
 dedes kaa fin dyees dak sə, wur vwet nə ndəən am baahar,
 kə wur sat nənee,

<<Mo mbwet Babilon yil dedes

sə a shibal aasə zak,

baa mo nkudi

kə naa war de zak kas.

²² Baa mo mbaa kələng wal kə ndeng-ndeng, kə doo nenkook
 mo,

kə wal mbel, kə wal nfeer mo ndəən wii Babilon kas.

Baa mo nwaa kat mee ngucin dak shi sar,

mə koo a kaan dak dedangyi ndəən wa kas.

Baa mo waa baa kələng

wal nfin dyees

dakmo ndəən wii kas.

²³ Baa mee wus ngyem nwaa baa bangpee di ndəən wii kas.

Baa mo waa baa kələng mee doo məshpwoo kə matpoo
 ndəən wii kas.

Gyet yam, be nennwer fii nə mo, a nen dənan-nan mə yil nə
 mo.

Gyet a shi mulgut mə soot fii,

be yii le gurun de mo ndəən yil nə mo jir,

mo taa mer ar di buu.

²⁴ Gyet a ndəən Babilon,

be mo kat toom

nensatpwoo Naan mo,

kə toom mə nen Naan mo, kə toom mə gurun

de gyet mo saa mo jir ndəən bəm-yil nə.>>

19

kwoop Naan Be Pal mBabilon

¹ Abwoon dese, be nghan kələng mee doo de nə kaa doo
 dedes, mə gurun mo dedes sə ndəən dengnaan. Doo nə mo
 sat nənee,

<< kwoop Naan!

Mbeede bam, kə ram,

kə iiko mo a mə Daa Naan fun.

² Mbeede candyeel wur

nə azeen, kə nə a ndəret.

Wur kə candyeel debish, mmat ngaa sə.

De gyet war təkook yil nə shi ngaa war sə.

Wur baa kwat war,

nciit kə toom kə kərem
wur de gyet war twe mo.>>

³ Kəzak, mo waa baa fwo or shibal nənee,
<< kwoop Naan!

Dyeel de mo caan war
nə nkàa deng ngaa-ngaa.>>

⁴ Nennan de laarvəl baafeer sə mo, kə mbii defeer de mo
kə seen sə mo, mo kurum nyil, kə mo seyil de nNaan, de wur
tong a peetong mə mulki. Mo seyil nwur, mo sat nənee, <<Nə
aa sə! Kwoop Naan!>>

⁵ Dangbe mee doo jì put de ndəən peetong mə mulki nə
nənee,

<<Kwoop Naan fun,
wun kərem wur mo,

wun de wuu kər wur,
nen dedyeen mo, kə nen denan mo jir.>>

⁶ Dangbe wen kələng mee mbii kaa doo kə gurum mo des sə,
nən nciit kə wal kə am dədes, de nii sham ndang, kə nə wal
kaa nluu de nii pet sə. Doo nə mo sat nənee,
<<Kwoop Naan!

Mbeede Daa Naan fun dəbal jir,
wur se mulki.

⁷ Wu yit kə mə cin retnyit shi pətuup dəbang,
wu yit kə mə shin dedes nwur.

Mbeede pee nə wul, de Laatəm kə Naan wur ncindyik.
Matpoo nə war kə dak seet mbə dyik nə.

⁸ Mo shin lée depiyaa peng-peng mo nwar,
mbekə war lep di.>>

(Lée depiyaa peng-peng nə mo,
moo kám a dak deret de nen Naan de pang mo kə ten
cin.)

⁹ Dangbe ngulep Naan wur sat nghan nənee, <<A ran desə.
Deret nkaa nen de mo pərep mo mbə se serəbet mə Laatəm
nə.>>

Ngulep Naan wur waa baa sat nghan nənee, <<Dese nə a
pwoo Naan azeen-nzeen.>>

¹⁰ Wen saam nyil ntoom wur, mbəkə nghan seyil dī nwur,
mbə wur sat nghan nənee, <<Taji a cin mənə kas, nghan a
kərem Naan kaa waa sə, <<kə koor dyemnəən fun de mo lap
langteng mə Jesu sə. A seyil a nNaan.

Pwoo de Jesu wur woo nə, a nə a káa riin nensatpwoo Naan
mo.>>

Jeplek De a Dengnaan
Mo Se Koorong nKaa
Luwa Yil Nə

¹¹ Wen naa Dengnaan a wuwang, be mee bəring depiyaa de
nii dar a kyen fen, de səm kə gwar de wur lang bəring depiyaa

nə a Ngwe de ndəre, kə Nguzeen. Wur candyeel a ndəən ar de ndəre, kə cin lek zak.

¹² Yit wur mo a kaa aawus sə, kə wur kə mbiikáa mə mulki mo des nkaa kaa wur zak. Wur kə mee səm de nə a rəran nkaa shin, de baa mee gurum mak man nə kas, see a wur shikáa wur bejee dak.

¹³ Wur lep lée de səben de mo kə lep ndəən toom, kə səm wur nə a Pwoo Naan.

¹⁴ Nenlek de mo ndəən dengnaan, moo mwaan ndang wur nkaa bəring depiyaa-piyaa mo, kə mo tap lep a lee lilin depiyaa kə debang.

¹⁵ Mee kwai desese jì put mpwoo wur. A shi kwai desə be wur nsaa gurum de mo nyil nə mo shinə-shinə, <<Wur nse mulki nkaa mo a shi dūl shool.>> Wur ntəreng am anab nə a peetəreng anab de nə a mə tuup Naan debal met jir.

¹⁶ Nkaa nlər wur, kə nkaa cii wur, be səm de nə sat nənee, <<MISHKOOM MƏ MISHKOOM MO, DAA MƏ DAA MO.>>

¹⁷ Be nghan naa mee ngulep Naan wur dar nkaa puus, wur pərep nyer de moo yool ncáap shi doo dedes, nənee, <<Wu jì, wu kaat ashak jir, mbə gomteer dedes mə Naan.

¹⁸ Mbekə wuu se luwa mishkoom mo dī, kə luwa denan-nan mə nenlek mo, kə luwa nen dēnan-nan mo, kə luwa mə bəring mo, kə mə nenlang bəring nə mo, kə luwa gurum mo jir, mə jeplu mo, kə mə kərem mo, dedyeen, kə denan.>>

¹⁹ Wen naa luwayil sə, kə mishkoom mə yil nə mo, kə nenlek mo mo, mo kuur ashak, mbəkə mo cin lek dī kə ngulang bəring depiyaa sə, kə nenlek wur mo.

²⁰ Mbə mo yaa luwayil nə ashak kə ngusatpwoo Naan mə dūng sə, de gyet wur cin mbii aapwoo, kə mbiinaaman mo a pee mə luwayil nə. A shi mbii aapwoo desə mo, be gyet wur num nen de mo lap mbiinaaman mə luwayil nə, kə gyet mo seyil muriin wur zak. Mo vwet mo weet mmeen ndəən aawus de nii lap a shi fwat mə bintəka.

²¹ Mo twe koor nə mo shi kwai de nə jì put pwoo kə ngulang bəring depiyaa sə. Nyer mo jir, mo se luwa nə, mbə nə mak mo.

20

Bit nGal Məndong

¹ Dangbe Wen naa mee ngulep Naan kə sham put ndəən dengnaan, wur kə biwangpee mə wang tuun dejurum, de baa nii peedar kas sə, kə wur kə mee təkək dedes nsar wur.

² Wur yaa nwòo sə, nwòo de pəgyet nə dī yam-yam sə. A nwòo nə wur a ngujwan, ko shetan, Ngulep Naan wur bwoot ngujwaan mbə bit ngal məndong.

³ Ngulep Naan nə vwet nwòo nə sham ndəən tuun de baa nii peedar kas sə. Abwoon mənə, be wur shoot pwoo tuun nə, kə wur lus nə, mbəkə taji ngujwaan wur katpee mbə gwam gurum de ndəən yil nə mo di zak kas, see abwoon bit ngal məndong akudang. Abwoon mənə, be mo mbwet ngujwaan nə, mbə reppee lee dak.

⁴ Dangbe wen naa mbii tong mə mulki mo, kə zak, nen de mo kə tong nkaa mbiitong mulki mo, moo shin bal mo bə tok dʒeel. Wen naa seen nen de gyet mo saa káa mo, mbəde gyet mo shin camkat mbə Jesu, kə mbə pwoo Naan. Baa gyet moo seyil luwayil nə koo mə riin wur kas, kə baa gyet mo lap mbiinaaman mə luwayil nə nkaa pəkyeen mo mo, koo nkaa sar mo mo kas. Mo baa shin seen mo, mbe mo se mulki ashak kə Kristi mbə bit dubu məndong.

⁵ Koor nen də mumurap nə mo nkat seen kas, see mbwoon bit mo ngal məndong akudang. A desə nə a yool a pee muut de nshee.

⁶ Dəret kə dəbang a nen de mo mak yool a peemúut dʒinshee diisi nə. Baa muut devəl mak katbal nkaa mo kas, mbə mo nde a pris mə Naan mo, kə mə Kristi, mbə mo nse mulki ashak kə wur mbə bit mo ngal məndong.

Can Dyeel nShetan

⁷ Abwoon de bit ngal məndong nə mo del, be mo nfwen shetan ndəən lushoot de mo bwoot wur də.

⁸ Be ngujwaan wur nput dəm mbəkə wur gwam gurum de mo ndəən yil nə mo də, ndəən kwang defeer mə yil nə. Yil diisi nə mo a Gok, kə Magok, wur cak mo le ashak mbə lek. Duu mo nə dee a kaa dʒees mpwoo am baahar sə.

⁹ Mo mpəər nkaa yil nə jir, mbə mo ndəm neer mpeedə nen Naan moo kuur də, kə yil de wur wal nnə. Dangbə wus ntong a dengnaan sham se mo.

¹⁰ Dangbə ngujwaan de gyet wur gwam mo, mo nvwet wur ndəən aawus de nii lap a shi fwat mə bindəga, nbeede luwayil nə kə ngusatpwoo Naan mə dʒung sə mo. Mo nshwaajeel a peemənə mpar kə puus, mbə ngaa-ngaa.

Tokdyeel nen de mo kə murep

¹¹ Dangbə wen naa mee peetong mə mulki dedes a piyaa, gwar de wur tong nkaa peetong mə mulki diisi nə, be yil kə dengnaan mo loom ciir nyit wur, baa mee peedí bə kas.

¹² Wen naa nen mumuut, denan, kə dedyeen mo kə dar toom mulki wur, bə bəət-haal mo wang. Bə bəət-haal pwoo wang de nə a Bəət-haal mə seen. Mo ntokdyeel nen mumuut nə mo nkaa mbii di moo cin kaade mo kə ran dʒin bəət haal nə mo sə. Mo ran mo nkaa dak de gyet nen mumuut nə mo kə cin be mo kutdi mmeen.

¹³ Bahar war shwat nen mumuut de mo ndæen war, kə muut mə peemúut mo shwat nen mumuut de mo ndæen mo, koo a ngwe dedang ye, mo tokdyeel mo nciit-nciit kə mbii de moo kə ten cin.

¹⁴ Mbə mo vwet muut kə peemúut ndæen aawus. Aawus desə nə a peemúut devəl mmənə.

¹⁵ Jir ngwede baa səm wur nə a rəran ndæen bæthaal mə seen kas, be mo kə vwet gwar mənə ndæen aawus ne.

21

*Dengnaan depwoo kə
yil depwoo*

¹ Wen naa dengnaan depwoo kə bəm-yil depwoo, mbəde dengnaan dīnshee, kə bəm-yil dīnshee nə, mo kuđi kas, kə baa mee baahar kuđi kas.

² Wen naa yil debang, Jerusalem depwoo, nə sham put ndæen dengnaan pee Naan də. Mo tap đak war a kaa matpoo de war lep lée rəret mbə kaat kə mish war sə.

³ Dangbə nghan kələng mee doo put a peetong mə mulki nə, nə sat nənee, <<Wu naa! Peetong Naan nə ashak kə gurum mo, wur ntong ashak kə mo. Mo mbə dee a nen wur mo, kə Naan wur shikáa fən ntong ashak kə mo, nwur ndee a Naan mo zak.

⁴ Wur mbə mpwes koo a yitmwaan dedangyi ndæen yit mo mo. Baa mee muut koo maap, koo wal, koo shwal kuđi kas, mbəde mbə deyam mo kə del seet.>>

⁵ Wur de də wur kə tong nkaa peetong mə mulki nə wur sat nənee, <<Wen nkaa đak koo meye, a depwoo.>> Dangbə wur sat nənee, <<A ran mbii desə, mbəde mo mak kə gurum shinzeen, kə mo azeen zak.>>

⁶ Wur sat nghan nənee, <<Nə kə chin. A an a Alfa nə kə Omega, dīnshee nə, kə kyes nə. Ngwe de am tu wur, an bə shin am nwur nzuum, ndæen tubut mə am seen sə.

⁷ Nen də mo se koorong, bə mo nse kop mbii desə mo jir. An ndee a Naan mo, kə mo dee a jepfen mo.

⁸ Mbə nenkərmuut mo, kə nencii cinzeen mo, kə nendebish mo, kə nentukáa mo, kə nenngaa mo, kə soot mo, kə nenseyil nkùm mo, kə nencin đung mo, mo nfwo mo ndæen aawus de nii lap wus a shi fwat mə bintəka. Dese nə a muut devəl mmənə.>>

*Jerusalem depwoo ne,
Matpoo nLaatəm nə*

⁹ Memee mbut nenlepnaan de pwoovəl sə mo, de mo kə đaa mo pwoovəl, gam kə jeel de pwoovəl mə kyes nə sə mo, jì sat nghan nənee, <<A jì, kə nghan kám matpoo nə đì ngha, də war a mat nlaatəm nə.>>

¹⁰ Bə wur mang an seet kə nə dæən Riin shin kaa adəng zuul dædes dāng wurang, kə wur kam pee yil dəbəng nghan. Jerusalem nə tong adeng sham put pə Naan dī.

¹¹ Nə ɓangpee shi ram nNaan, kə ɓangpee nə a kaa mə jwak dəkəram mo sə, kaa ɓangpee mə jaspə sə. Nə ɓangpee kyel-kyel!

¹² Nə kə mee kok dædes, dewurang, de nə kə polu mo kaapaat baavəl. Nenlepnaan mo kaapaat baavəl, moo dar mpolu desə mo, Mo ran səm soon dekaapaat baavəl mə nen Izrel mo nkaa polu dekaapaat baavəl desə nə mo.

¹³ Də polu mo kun nsar puus kaa, polu mo kun nkwang ndeel, polu mo kun nkwang ngyeen, kə mo kun nə sarpuus sham.

¹⁴ Kok mə yil nə kə kuk mo kaapaat baavəl. Mo ran səm jelep də kaapaat baavəl Laatəm nə mo nkaa mo.

¹⁵ Ngulepnaan de wur leshap kə nghan, wur kə mbiikám pee, de mo dak nə a shi zinariya, mbəkə wur kám yil nə də, kə polu nə mo, kə kok nə mo.

¹⁶ Shwəl nyil nə kə kaam nə, mo a nciit-nciit. Ngulepnaan nə wur kam yil nə, bə wur kat nə wul meel ngal kaapaat ndæən səben nyil nə, kə kaam nə, kə wurang nə nciit-nciit.

¹⁷ Ngulepnaan nə wur waa kám kaam kok nə, be nə a shii kambil mǎndong kə laarfeer baafeer ntoon kə nəer nə.

¹⁸ Mo dak kok nyil nə a shi jaspə, kə yil nə a shi zinariya kǎding-ding, nə mǎlep kaa mbiinaarin.

¹⁹ Mo dak jwat nkuk kok mə yil nə mo shi nghək dǎret.

Modak kuk dǐnshee nə a shi jaspə,

dǎvəl nə a shi safiya,

dǎkun nə a shi aget,

dǎfeer nə a shi emiral,

²⁰ Depaat nə a shi Onis,

dǎpeemee nə a shi rubi,

Dǎpwoovəl nə a shi krisolait,

dǎpwookun nə a shi beril,

Dǎpwoofeer nə a shi topas,

dǎkaapaat nə a shi tokwes,

dǎkaapaat baamǎndong nə a shi jasinǎ,

dǎkaapaat baavəl nə a shi ametis.

²¹ Mo dak koo a pwoolu dǎdangyi dǎkaapaat baavəl sə mo shi mee nghəkderet de moo pet nə a peyal. Koo a pwoolu dǎdang ye, be nə mang peyal mǎndong. Ar dǎdes də nə nyilkaam nə mo mo dak a shi zinariya kǎdǎng-dǎng kaa binaariin sə.

²² Baa wen naa mee Lu Naan dǎdes de ndæən yil nə kas, mbǎde Daa Naan dǎbal met jir, kə Laatəm nə, a mo a Lu Naan dǎdes.

²³ Baa yil nii ræbet puus, koo tar mbæ kənə bang nə dī kas, mbæde dedes Naan nii bang yil nə jir, kə Laatəm wur a ngyam yil ne.

²⁴ Bə song yil nə mo mwaan a ndəən peebang nə, kə mishkoom mə Bəm-yil nə mo, mo nji kə dedes mo mo ndəən nə.

²⁵ Baa mo cam shoot polu nə mo koo yit məndong kas, mbæde baa mee paar nden dī kas.

²⁶ Bə yil nə mo bə ji kə ram, kə Long mo mo, ndəən nə jir.

²⁷ Baa mee mbii derap mmak del de ndəən yil nə kas. Koo ngwe de wur cin mbæde mə nashweep, koo gwampee, be baa mo cam del ndəən yil nə kas, mbe see a nen de səm mo mo a rəran ndəən bæthaal mə seen Laatəm bejee dak.

22

Geen de Nə a Mə Seen

¹ Dangbe ngulep Naan wur kám mee geen nghan, de nə a mə am mə seen. Am nə dong yet-yet. Am nə put a peetong mə mulki Naan, kə mə Laatəm ne.

² Am desə nə sham a nnaar ar dedes mə yil nə. Təng mə seen nii dar mpwoo geen nə koo nkwang dedang ye. Nii lăa-lăa mo kaapaat baavəl, koo tar dedangyi mə laatəng mo. Kom təng desə nə a mbæ baar gurun dī mə yil nə mo jir, shinə-shinə.

³ Baa mee mbii debish mmak del ndəən yil nə zak kas. Peetong mə mulki Naan kə Laatəm, mo ntong ndəən yil nə, kə kərem wur mo nseyil nwur.

⁴ Mo nnaa yit Naan, moo nnaa səm wur nkaa pəkyeen mo mo.

⁵ Baa mee par kuđi zak kas. Baa mo nwaa kuđi kə cin dak kə peebang mə ngyam zak kas, koo mə puus kas, mbæde Daa Naan wur nshin peebang mo, kə mo nse mulki mbe ngaa-ngaa.

Ji nJesu

⁶ Ngulepnaan wur sat nghan nənee, <<Pwoo desə nə mo mak de gurun nshínzeen mo, Kə mo azeen zak. Daa Naan de wur cin Riin wur nensatpwoo wur mo, wur lep ngulep wur, mbəkə ngulep nə wur kám dīn nkərem wur mo, mbii de a ting mo ncīn akyeen kəlak.>>

⁷ <<Jesu sat nə nee, Wu naa, nghan kə jì kəlak-kəlak! Deret nkat ngwe de wur tap pwoo də nen satpwoo nan mo ran ndəən ngarvit desə.>>

⁸ A nghan Joon, a an a ngwede nkələng, dang nnaa mbii desə mo, kaade nghan kələng dang nghan naa mo, bə nghan taa nyil shii ngulepnaan nə kə nghan seyil de wur də kə kám mbii desə nə mo nghan.

⁹ Mbe wur sat nghan nānee, <Taji a seyil nghan kas, nnə wudin a kərem kaa nghan sə, kə dyemnəən fun nensatpwoō Naan mo, kə jir nen de moō tap kə pwoō derəran ndəən bəəthaal desə nə. Wu seyil a nNaan!>

¹⁰ Ngulep nə wur sat nghan nānee, << Pwoō Naan de mo ndəən bəəthaal desə, taji a paa mo kas, mbəde pee nə wul, mbəkə mbii desə nə mo cin dī.

¹¹ Wu yit kə ngucin mbii debish mo, be wur sekyeen kə cin nə. Wu yit kə ngucin mbii derap mo, be wur sekyeen kə chin mo. Ngucin mbii dīn ndəre mo, wu yit kə wur sekyeen kə cin dīn ndəre wur. Ngwe de wur a debang be wur sekyeen de a debang.>>

¹² <<Wu naa, nghan pə jì kəlak-kəlak ashak kə kwat fən. Wen shin nə nkòo a weye, nciit-nciit kə mbii de gurum kə ten cin mo.

¹³ Wen a Alfa kə Omega, de a nghan a Tələng kə mbii mo, kə de mbwoon kə mo, nghan a Dinshee kə Kyes kə mbii mo jir zak.

¹⁴ Nen de mo vwang lée mo mo bang-bang, be mo nkat deret, mbəde a mo nkat iiko mbə se laatəng də mə seen nə, kə mo ndel mpolu nə mo, mbə del ndəən yil ne.

¹⁵ Mbwoon yil nə, be as mo dī, kə soot mo, kə nenngaa mo, kə nentukaa mo, kə nenseyil nkum mo, kə jir nen de mo rəbet cin dung mo.

¹⁶ A nghan a Jesu kən lep ngulep fen, mbəkə wur shin langtəng desə mo nwaa, mbə Ekəlisya mo. A nghan a cirem kə dang Devit, kə a nghan a Tar mangbit, de nii bangpee sə.>>

¹⁷ Riin nə kə matpoo nə, mo sat nānee, <<A jì!>> Wu yit kə koo a weye, de wur kələngpee, be wur sat nānee, <<A jì.>> Wu yit kə koo a weye de neen am tu wur, mbə am mə seen, be wu yit kə wur jì, mbəkə wur lap am mə seen nə shwaa de shi zuum.

¹⁸ Wen Joon pə dul kom kòo a weye shibal nee koo a weyii de wur kələng pwoō de mo ran ndəən ngarvit desə, de mo put pee Riin Naan dī. Katdang mee gurum le mee pwoō nkaa de mo kə ten ran ndəən ngarvit desə nə, be Naan wur le kwat pwoō ngwar mənə a shi jeel de mo kə ten ran ndəən ngarvit desə.

¹⁹ Katdang mee ngwe mang mee mbii baa kə nə ndəən pwoō de mo a rəran, de mo put a pee Riin Naan ndəən ngarvit desə, be Naan mbə mang pak pwoō mawur ndəən təng mə seen kə ndəən Yil Debang, kaadə mo kə sat ndəən ngarvit desə.

²⁰ Gwar de wu shin camkat mbə mbii desə nə mo jir, wur sat nānee, <<Ii, nghan pə jì kəlak-kəlak. Nə akəsə. A jì, Daa Jesu.>>

²¹ Deret Daa Jesu tong ashak kə wun jir. Naasə.